SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige esityslista 25.08.2025

Föredragningslistans försättsblad ... 1

1 Sammanträdets laglighet och beslutförhet ... 2

2 Justering av protokollet ... 3

3 Beviljande av avsked åt Satu Mäkelä från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar och förrättande av kompletteringsval ... 4

4 Representanter till Sydkustens landskapsförbund r.f:s förbundsmöte 2025–2029 ... 6

5 Detaljplan och detaljplaneändring 911200 samt tomtindelning, 91 Västerkulla, 93 Fagersta och 95 Råby/Vandaspåran: Västerkullavägen ... 7

- 911200 selostus, asemakaava ja asemakaavamuutos 3.6.2025, Vantaan ratikka: Länsimäentie ... 16

- 911200 lausunnot ja vastineet 3.6.2025, Vantaan ratikka: Länsimäentie ... 90

- 911200 asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 3.6.2025, Vantaan ratikka: Länsimäentie_allek ... 106

6 Detaljplaneändring 002527 och underjordisk detaljplan 412200ma samt tomtindelning, 41 Vinikby/Dickursbyvägen 142 ... 107

- 002527 ja 412200ma selostus, asemakaavamuutos ja asemakaava 11.3.2025, tarkistettu 3.6.2025, Tikkurilantie 142 ... 111

- 002527 lausunnot ja vastineet 3.6.2025, Tikkurilantie 142 ... 168

- 002527 ja 412200ma asemakaavamuutosehdotus ja asemakaava 11.3.2025, Tikkurilantie 142_allek ... 173

7 Miljöansvarsrapporten 2024–2025 ... 174

- Ympäristövastuuraportti 2024–2025 ... 178

8 Svar på Centerns fullmäktigegrupps och 32 andra ledamöters undertecknade motion om att förbättra nivån på vinterunderhållet av gatorna i Vanda ... 263

- Keskustan valtuustoryhmän ja 32 muun valtuutetun aloite Vantaan katujen talvikunnossapidon tason parantamiseksi ... 267

9 Svar på Antero Eerolas och Paula Lehmuskallios samt 51 andra ledamöters motion om att påskynda utvecklingen av köpcentrumområdet i Håkansböle ... 269

- Antero Eerolan ja Paula Lehmuskallion sekä 51 muun valtuutetun aloite Hakunilan ostoskeskuksen alueen kehitystä on vauhditetava ... 273

10 Svar på Tarja Eklunds och Naima EI Issaouis samt 25 andra ledamöters motion om att det även i fortsättningen bör finnas fungerande lokaler för en hälsostation i Håkansböle ... 275

- Tarja Eklundin ja Naima EI Issaouin sekä 25 muun valtuutetun aloite Hakunilassa on oltava toimivat tilat terveysasemalle jatkossakin ... 278

11 Svar på Samlingspartiet fullmäktigegrupps och 12 andra ledamöters motion om fotografering inom småbarnspedagogiken ... 280

- Kokoomuksen valtuustoryhmän ja Suomen ruotsalainen kansanpuolueen valtuustoryhmän sekä 12 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen valokuvaus ... 284

12 Svar på Carita Orlandos och 26 andra ledamöters motion om att göra daghemsfotograferingarna till en bestående del av daghemsverksamheten i Vanda ... 285

- Carita Orlandon ja 26 muun valtuutetun aloite päiväkotikuvaukset pysyväksi osaksi Vantaan päiväkotien toimintaa ... 288

13 Svar på Sirpa Kauppinens och Susanna Kaijus samt 36 andra ledamöters motion om att mobiltelefoner bör vara utom synhåll under hela skoldagen i Vandas grundskolor ... 290

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige esityslista 25.08.2025

- Sirpa Kauppisen ja Susanna Kaijun sekä 36 muun valtuutetun aloite kännykät pois näkyviltä koko koulupäivän ajan Vantaan peruskouluissa ... 293

14 Svar på Antero Eerolas, Funda Demiris, Naima El-Issaouis, Faysal Abdis och 14 andra ledamöters under-tecknade motion om att ge humanitärt bistånd till krigsoffren i Gaza, särskilt barn ... 294

- Antero Eerolan, Funda Demirin, Naima El-Issaouin, Faysal Abdin sekä 14 muun valtuutetun aloite Vantaan annettava humanitaarista apua Gazan sodan uhreille, erityisesti lapsille ... 298

15 Svar på Susanna Kaijus och 18 andra ledamöters motion om främjande av en uppmuntrande kultur under fotbollsjuniorernas matcher ... 299

- Susanna Kaijun ja 18 muun valtuutetun aloite jalkapallojuniorien pelien kannustuskulttuurin edistäminen ... 302

16 Svar på Markku Weckmans och 30 andra ledamöters motion om förnuftig kabeldragning på gatorna ... 303

- Markku Weckmanin ja 30 muun valtuutetun aloite järkeä katukaapelointiin ... 306

17 Svar på Jari Jääskeläinens och 23 andra ledamöters motion om att planlägga ett eget byggarbetsplatsområde för Varia i Ånäs ... 307

- Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloite Varian oman rakennustyömaa-alueen kaavoittamiseksi Jokiniemeen ... 310

18 Svar på Antero Eerolas och 19 andra ledamöters motion om att utöka ungdomslokalernas öppettider ... 311

- Antero Eerolan ja 19 muun valtuutetun aloite nuorisotilojen aukioloja laajennettava ... 317

19 Svar på Jari Jääskeläinens och 17 andra ledamöters undertecknade motion om förbud mot kedjor av entreprenader i byggprojekt i Vanda stad ... 318

- Jari Jääskeläisen ja 17 muun valtuutetun aloite Vantaan kaupungin rakennushankkeisiin urakoiden ketjuttamiskielto ... 322

20 Svar på Antero Eerolas samt 15 andra ledamöters motion om ett försök att inleda skoldagen klockan nio i högstadier i Vanda ... 323

- Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa ... 327

21 Svar på Stefan Åstrands och Susanna Kaijus samt 25 andra ledamöters motion om en gång- och cykelled längs Stenåkersvägen ... 328

- Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 25 muun valtuutetun aloite Kivipellontien varteen kevyen liikenteen väylä ... 330

22 Svar på Mika Kasonens, Jouko Jääskeläinens och 30 andra ledamöters motion om flygorienterad undervisning i det nya gymnasiet i Aviapolis ... 331

- Mika Kasosen, Jouko Jääskeläisen ja 30 muun valtuutetun aloite Aviapoliksen uuteen lukioon ilmailupainotteista opetusta ... 334

23 Svar på Gröna fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters motion om en mer omfattande behandling av invånarinitiativ i förtroendeorganen ... 336

- Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite kuntalaisaloitteet laajempaan käsittelyyn luottamuselimissä ... 339

24 Svar på Tia Seppänens och 24 andra ledamöters motion om att minska miljöutsläppen från Helsingfors-Vanda flygplats i naturliga vatten ... 340

- Tia Seppäsen ja 24 muun valtuutetun aloite Helsinki-Vantaan lentokentän ympäristöpäästöjen vähentäminen luonnonvesissä ... 344

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige esityslista 25.08.2025

25 Svar på Sirpa Kauppinens och 17 andra ledamöters motion om Vanda som en dansarnas stad 346

- Sirpa Kauppisen ja 17 muun valtuutetun aloite Vantaa tanssijoiden kaupungiksi 348

26 Svar på Juha Järäs, Juha Suoniemis, Mika Niikkos, Kai-Ari Lundells och 15 andra ledamöters motion om elektroniska hinder för att trygga den lätta trafiken 349

- Juha Järän, Juha Suoniemen, Mika Niikon, Kai-Ari Lundellin ja 15 muun valtuutetun aloite sähköiset esteet kevyen liikenteen turvaksi 352

27 Svar på Sannfinländarnas fullmäktigegrupps och 20 andra ledamöters undertecknade motion om att lämna den värdefullaste delen av Linnaisskogen obebyggd 353

- Perussuomalaisten valtuustoryhmän ja 20 muun valtuutetun aloite Linnaistenmetsän arvokkaimman osan säästämiseksi rakentamiselta 356

- Linnaistenmetsä karttaliitteet, 12.5.2025 358

- Linnaistenmetsä noroselvitys, Ramboll 27.6.2023 362

- Linnaistenmetsä lepakkoselvitys, Ramboll 29.9.2023 392

- Linnaistenmetsä koirakartoitus, International K9 Institute Oy, 9.4.2024 408

28 Svar på Faysal Abdis och 22 andra ledamöters motion om rådgivningsställen med låg tröskel för utbildnings-och sysselsättningstjänster till stadsdelarna i Vanda 427

- Faysal Abdin ja 22 muun valtuutetun aloite matalan kynnyksen koulutus- ja työllisyyspalvelun neuvontapisteitä Vantaan kaupunginosiin 431

Stadsfullmäktiges sammanträde

25.8.2025 kl. 18.00

Stadshuset, Dickursby

1

Sammanträdets laglighet och beslutförhet

Kungörelsen om stadsfullmäktiges sammanträde har publicerats på stadens webbsidor den 18 augusti 2025 och varje fullmäktigeledamot har tillsänts en personlig sammanträdeskallelse per e-post.

Stadsfullmäktige 25.8 2025

Förslag:
Stadsfullmäktige konstaterar
a) vilka ledamöter som är närvarande och
b) att sammanträdet är lagligt och beslutfört.

2

Justering av protokollet

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att

a) välja två protokolljusterare till att förrätta justeringen av protokollet elektroniskt måndagen den 1 september 2025 kl. 16.00 och

b) lägga fram det sålunda justerade protokollet på stadens webbsidor (www.vantaa.fi/paatoksenteko) onsdagen den 3 september 2025.

3 Beviljande av avsked åt Satu Mäkelä från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar och förrättande av kompletteringsval

VD/3911/00.00.01.02/2025

PT/JK/AP

Satu Mäkelä har med ett meddelande som anlände 30.6.2025 begärt avsked från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar av personliga skäl.

Enligt **6 § i fastighetsbildningslagen** ska fullmäktige till gode män för kommunen vid fastighetsförrättningar välja minst sex personer för en tid som motsvarar kommunfullmäktiges mandatperiod. I praktiken är det ändamålsenligt att välja fler.

Den som väljs till god man skall vara förtrogen med fastighetsfrågor och känna de lokala förhållandena. Angående valbarheten till god man gäller dessutom vad som stadgas om nämndemän vid tingsrätt. Den som inte har fyllt 25 år eller som har fyllt 65 år vid tidpunkten för valet får alltså inte väljas till god man.

På grund av fastighetsförrättningarnas karaktär bör sådana personer väljas till gode män som har möjlighet att utföra sitt förtroendeuppdrag under vardagar och i terrängförhållanden. Det rekommenderas också att personer som tidigare varit gode män omväljs till uppgiften. Fastighetsförrättningar drar ofta långt ut på tiden och därför skulle man dra nytta av kontinuitet.

Enligt 7 § i fastighetsbildningslagen ska den som är god man, innan han eller hon börjar utöva sysslan, inför tingsrätten eller jorddomstolen avge försäkran om att efter bästa förstånd och samvete ärligt fullgöra sin syssla som god man och att därvid inte behandla någon orätt av någon som helst orsak.

Stadsfullmäktige har genom sitt beslut 16.6.2025 § 19 fastställt antalet gode män vid fastighetsförrätningar i Vanda till 13 för mandattiden 2025–2029 och valt följande personer till uppdraget:

Tarmo Manninen
Eemeli Vierimaa
Drilon Kllokoqi
Johanna Ropponen
Ari Jussila
Kari Laalo
Sanna Huuskonen
Satu Mäkelä
Markku Kyröläinen
Tero Hakanen
Tuula Natunen
Ulf Dahlman
Samson Tanke Aba

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 6

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att
a) Satu Mäkelä beviljas avsked från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar, och
b) det förrättas kompletteringsval av gode män vid fastighetsförrättningar för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att
a) bevilja Satu Mäkelä avsked från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar, och
b) förrätta kompletteringsval av gode män vid fastighetsförrättningar för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

4 Representanter till Sydkustens landskapsförbund r.f:s förbundsmöte 2025–2029

VD/5243/00.00.01.00/2025

PT/JK/AP

Enligt Sydkustens landskapsförbund r.f:s stadgar får medlemskommunerna till förbundsmötet utse en ordinarie representant för varje påbörjat tusental svenskspråkiga invånare, sammanlagt dock högst 10 representanter, samt lika många personliga ersättare.

I början av 2024 hade Vanda 5 386 svenskspråkiga invånare, vilket medför att Vanda väljer högst sex representanter och sex personliga ersättare till förbundsmötet.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 17

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att föreslå för stadsfullmäktige att till Sydkustens landskapsförbund r.f utse sex representanter och lika många personliga ersättare för mandattiden 2025–2029.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att till Sydkustens landskapsförbund r.f utse sex representanter och lika många personliga ersättare för mandattiden 2025–2029.

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

5 **Detaljplan och detaljplaneändring 911200 samt tomtindelning, 91 Västerkulla, 93 Fagersta och 95 Råby/Vandaspåran: Västerkullavägen**

VD/1560/10.02.04.00/2025
SP/TTA/MHA/VIK/MT/AP

Genom detaljplanen och detaljplaneändringen bereder man sig på Vandaspåran genom att anvisa ett tillräckligt gaturum för det utrymme som de olika transportsätten kräver och den tillhörande gatumiljön och funktionerna i anslutning till spårvägen. Detaljplanens områdesreserveringar baserar sig på de förslag till gatuplaner för Vandaspåran som färdigställdes 10.3.2023 och 13.3.2024. I planen anvisas också ett kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET) nr 91009 för HRM:s tryckstation.

Detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring nr 911200 – Vandaspåran: Västerkullavägen har tidigare varit en del av detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 931400 – Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla. Planförslaget 911200 har lösgjorts till ett eget planområde efter framläggningen av planförslaget 931400 (19.6–19.8.2024) på grund av tidsplanen för genomförandet av projektet Vandaspåran, eftersom ett undantagsbeslut om skyddsområdesbestämmelserna i grundvattentäkternas närskyddszon vid Fazersvägen och Rivieraspåret eventuellt ansöks hos Regionförvaltningsverket innan planförslaget 931400 förs till behandling för godkännande.

Detaljplanen gäller gatuområden i stadsdelarna 93 Fagersta och 91 Västerkulla.

Detaljplaneändringen gäller gatuområde i stadsdel 93 Fagersta, gatu- och trafikområden i stadsdel 91 Västerkulla samt kvarter 91009 och gatu- och rekreationsområden i stadsdel 95 Råby.
Ändringen gäller gatuområde, närrekreationsområde, skyddsgrönområde, område för idrotts- och närrekreationstjänster samt trafik- och spårtrafiksområde i den detaljplan som upphävs.

Tomtindelningen gäller kvarter 91009.

Sökande Vanda stad.

Området ligger i den södra delen av stadsdelen Fagersta norr om Borgåleden samt i den norra delen av stadsdelen Västerkulla och till små delar i stadsdelen Råby söder om Borgåleden. Området omfattar Västerkullavägens gatuområde från korsningen Pallastunturivägen-Råbyplansvägen norrut fram till Ring III:s anslutning samt en mindre del av gatuområdena som hör till Fazersvägen och andra gator som ansluter sig till Västerkullavägen i korsningsområdena.

Markägande

Staden äger största delen av Västerkullavägens gatuområde och delar av Fazersvägen samt Råby rekreationsområde. De övriga fastigheterna ägs av privata markägare och staten. Fastigheterna och fastigheternas ägare: 92-91-9904-1, 92-91-9901-0, 92-91-206-1, 92-91-9903-9, 92-91-207-1, 92-91-207-2, 92-95-120-1, 92-95-120-2, 92-95-9903-5, 92-91-9903-8, 92-410-14-0, 92-410-12-5, 92-95-9901-0, 92-93-9901-0, 92-410-4-39, 92-410-13-54: Vanda stad, 92-410-16-0: Oy Karl Fazer Ab, 92-410-4-25, 92-410-4-32, 92-410-6-41, 92-410-6-40: Valio Oy, 92-895-2-42: Finska staten, 92-410-6-10, 92-410-6-11: Privat.

Beredning
Utöver stadens sakkunniga har Ramboll Oy medverkat som konsult vid beredningen av plan nr 931400.

Generalplan
I den generalplan med rättsverkningar som godkänts av stadsfullmäktige 25.1.2021 omfattar planområdet norr om Borgåleden ett område för produktions- och lagerverksamhet (TY), ett område för boende och arbetsplatser (A/TP), ett närrekreationsområde (VL) och ett område för samhällsteknisk försörjning (ET). Den del av planområdet som är beläget söder om Borgåleden ligger i ett bostadsområde (A), ett område för idrotts- och rekreationstjänster (VU) och en zon för utveckling av gatubilden. Från söder till Fazervägen har en spårväg anvisats. Dessutom är Borgåleden ett trafikområde (L) och vid det ligger en viktig omstigningsplats för kollektivtrafik (LJ). Planområdet ligger nästan i sin helhet i ett grundvattenområde och en zon för hållbar tillväxt. Planområdet genomkorsas av två rekreationsförbindelser, av vilka den ena förenas med den ekologiska stamförbindelsen som har anvisats nordväst om planområdet.

Detaljplan och detaljplaneändring
Genom detaljplanen och detaljplaneändringen breddar man gatuområdet på Västerkullavägen söder om Fazersvägen ända till Pallastunturivägen genom att ändra en del av skyddsgrönområdena, rekreationsområdena och spårtrafiksområdena samt de icke planlagda områdena till gatuområde och bilda nytt gatuområde på Västerkullavägen och på en mindre del av Fazersvägen från Fazersvägens korsning till Ring III. Nordväst om korsningen Råbyplansvägen-Västerkullavägen har det anvisats ett kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET) för HRM:s tryckstation.

Genom detaljplanen bereder man sig på Vandaspåran genom att anvisa ett tillräckligt gaturum för det utrymme som de olika transportsätten kräver och den tillhörande gatumiljön och funktionerna i anslutning till spårvägen. I detaljplanen anvisas utrymme för en spårväg och funktioner i anslutning till den, såsom fordonstrafik, cykeltrafik, gångtrafik, planteringar och dagvattenlösningar genom att göra gatuområdena större och de andra områdena mindre. Detaljplanens områdesreserveringar baserar sig på de förslag till gatuplaner för Vandaspåran som färdigställdes 10.3.2023 och 13.3.2024. Utgångspunkten för gatu- och parkplaneringen har varit den översiktsplan för Vandaspåran som färdigställdes 2019 och godkändes av stadsfullmäktige 16.12.2019 och vars planeringslösningar har preciserats vid gatu- och parkplaneringen.

I planen anvisas nya beteckningar om köranslutningsförbud längs med Västerkullavägen. Söder om Borgåleden har en riktgivande områdesreservering anvisats för en elförsörjningsstation (et). Stadsdelsgränsen mellan Västerkulla och Råby ändras delvis i Råbyplansvägens korsning så att det nya ET-kvarteret helt och hållet ligger i Råby. I planen anvisas gränsdragningarna i grundvattenområdena. Ett bullerskydd har anvisats för att skydda de personalbostäder som ligger på Valios fastighet. Detaljplanen och detaljplaneändringen innehåller bestämmelser om grundvattenskyddet, stadsbilden samt vibrations- och stombullerskydd i gatuområdet.

Vandaspåran är en snabb spårvägsförbindelse från Mellungsbacka metrostation till flygplatsen via Håkansböle, Dickursby och Aviapolis. Genom spårförbindelsen ökar man den hållbara och hinderfria rörligheten och gör det möjligt för staden att växa hållbart vid kollektivtrafiken och främjar den regionala välfärden och attraktionskraften. En betydande del av Vandaspåran blir regionalt spårvägsnät och projektet är en del av MBT 2023-planen för markanvändning, boende och trafik samt MBT-avtalet mellan staten och kommunerna i Helsingforsregionen.

Vandaspårans detaljplanering ingår i arbetsprogrammet för Vandas detaljplanering 2025.

Deltagande och växelverkan

Ett program för deltagande och bedömning i enlighet med MBL 63 § ”Vandaspåran – program för deltagande och bedömning – Spårvägens dispositionsplan (YK0049), Spårvägens detaljplaner (granskningsområde 062800) och meddelande om att planeringen av gator och parker inleds” har publicerats 23.11.2020 och uppdaterats 17.9.2021. Åsikter om programmet för deltagande och bedömning begärdes senast 15.1.2021 (MBL 62 §) och 88 åsikter lämnades in. Sex åsikter lämnades in om området för detaljplaneändringen Södra Fagersta och norra Västerkulla 931400. Detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring nr 911200 – Vandaspåran: Västerkullavägen har tidigare varit en del av detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 931400 – Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla.

Från området för detaljplaneändringen Södra Fagersta och norra Västerkulla nr 931400 publicerades ett eget program för deltagande och bedömning 24.5.2022 och åsikter om det begärdes av intressenterna senast 24.8.2022 (MBL 63 § och 6 §). Sammanlagt sju åsikter och utlåtanden lämnades in. Programmet för deltagande och bedömning har uppdaterats 15.12.2022 och 28.9.2023 och planområdets markägare informerades om uppdateringarna. Totalt 13 åsikter lämnades in om det program för deltagande och bedömning som uppdaterades 28.9.2023.

Det har kungjorts att planen blivit aktuell på Vanda stads webbsidor, i Vantaan Sanomat, Hufvudstadsbladet och per brev till markägare i planområdet och myndigheter i enlighet med MBL 62 § och MBF 30 §.

Om planeringen av spårvägen ordnades fyra webbmöten i områdena i december 2020, av vilka mötet för allmänheten i Aviapolisområdet ordnades 17.12.2020. Dessutom ordnades telefonjour, och frågor och åsikter kunde också lämnas in per e-post. Webbmöten om planeringssituationen för hela spårvägslinjen har ordnats 23.9.2021, 6.4.2022, 15.11.2022 och 13.4.2023.

Materialet för växelverkan från beredningsskedet för detaljplanen och detaljplaneändringen nr 931400 har publicerats på stadens webbplats 15.12.2022 och under tiden 15.12.2022–13.1.2023 har det varit möjligt att lämna en åsikt om det (MBL 62 § och MBF 30 §). Det ordnades två telefontider till planerarna, 19.12.2022 och 11.1.2023. Det har också skickats ett brev till markägarna 15.12.2022 där man har meddelat om inledandet av ett inventeringsarbete vad gäller de områden som ändras till gatuområden och möjligheten att lämna en åsikt om materialet om växelverkan. En åsikt lämnades in om materialet för växelverkan från detaljplanen och detaljplaneändringen nr 931400.

Materialet för växelverkan för detaljplanen och detaljplaneändringen Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla nr 931400 presenterades på invånarmötet för Råby-Västerkulla 9.2.2023. Stadsstyrelsen beslutade 3.6.2024 att lägga fram detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring nr 931400 – Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla i enlighet med MBF 27 §. Planförslaget 931400 har varit framlagt 19.6–19.8.2024. Planförslaget 911200 – Vandaspåran: Västerkulla har lösgjorts till ett eget planområde efter framläggningen av planförslaget 931400 på grund av Vandaspåraprojektets eventuella vattentillståndsbehov som gäller Fazersvägen och Rivieraspåret och på grund av tidsplanen.

Stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer

Planen följer stadens markpolitiska riktlinjer (FGE 18.6.2018 § 9, uppdaterade FGE 10.10.2022 § 7). Planen gäller delvis mark som ägs av Vanda stad.

Avtal

Detaljplaneändringen omfattar inte något markanvändningsavtal.

Framläggning av planförslaget 931400 – Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla

Förslaget till detaljplan och förslaget till tomtindelning 931400 har varit framlagt 19.6–19.8.2024 med stöd av MBF 27 §. Under denna tid inlämnades två anmärkningar. Anmärkningarna gällde inte området för förslaget till detaljplan 911200.

Utlåtanden om planförslaget 931400 – Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla

Stadsstyrelsen beslutade 3.6.2024 berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det begärdes 23 utlåtanden och 13 lämnades in.

Telia, Eltel, Elisa och Vanda Energi gav utlåtanden om att beakta kablarna och rören i området och flyttningen av dem.

Tukes gav inga utlåtanden.

Finlands naturskyddsförbund
Ekologisk förbindelse Svarta backen (Natura 2000) – Kvarnbacka (LUO) – Långmossen – Fagersta har åsidosatts i planen. Den ekologiska förbindelsen vid Borgå motorväg är dålig i dagens läge. I samband med planläggningsplanen borde man utreda möjligheterna att utveckla förbindelsen i fråga till exempel genom att bygga en tunnel för djur eller en grönbro på Borgå motorväg.

Sibbo Energi
Sibbo Energi har inget att påpeka om dragningen av spårvägen och dess inverkan på fastigheten (ET-kvarteret nr 93201), om det inte görs jordbearbetningsarbeten i fastighetsområdet (i undersökningar som utförts på fastigheten har man gjort observationer av mindre mängder förorenad mark i den södra utkanten).

NTM-centralen i Nyland
De beslut och zoner som gäller Fazers vattentäkters när- och fjärrskyddszoner och som getts av Västra Finlands miljötillståndsverk 7.7.2000 och Vasa förvaltningsdomstol 4.5.2001 bör markeras på plankartan. Grundvattenområdets avgränsning ska göras enligt grundvattenområdets yttre gränser. Planbestämmelserna ska kompletteras med en referens till besluten som gäller skyddsområdena och bestämmelserna som föreslås i dem. I närskyddszonen är det förbjudet att bygga nya trafikleder som är avsedda för allmän trafik. Bestämmelsen kan förutsätta att man vid byggandet av spårvägen ska ansöka om undantag från skyddsområdesbestämmelserna. Planbestämmelser som gäller skydd av grundvatten bör kompletteras. Utredningen av PIMA-riskerna (PIMA=förorenad mark) som nämns i planbeskrivningen ingår inte i planmaterialet och finns inte att tillgå på stadens webbplats. Situationen i fråga om förorenade markområden ska presenteras entydigt i planbeskrivningen. Naturvärdena har beaktats som sig bör. Den ekologiska förbindelsen placeras i VL-området på ett bra sätt. Grönförbindelsebehovet kunde betonas ytterligare i bestämmelsen. Det finns skäl att överväga att föreslå det huvudsakliga användningsändamålet EV för spårvägskorridoren, till de delar där riktvärdena för rekreationsområdenas bullernivå inte uppfylls. Bullerbekämpningen ska lösas i samband med reserveringen för spårvägen och beaktas i områdets planbestämmelser. NTM-centralen förhåller sig i princip negativt till att möjliggöra bostäder i industriområden. Om målet är att bibehålla redan existerande bostäder ska en noggrannare bestämmelse ges i ärendet.

Gasgrid
I projektområdet ligger en överföringsledning för naturgas med en tillhörande ventil- och tryckreduceringsstation. Spårvägen som planerats i området samt övriga förändrade markanvändningsbehov i området förutsätter att överföringsledningen för naturgas och tillhörande anläggningar flyttas.

HRT
I gatuplanen 58624–2 har en ny hållplats när man kör i västlig riktning planlagts i korsningen av Fazersvägen och Västerkullavägen. HRT kan inte fastställa vilken linje den nya hållplatsen tjänar och undrar därför om utrymmesreserveringen är nödvändig. Vid placeringen av tidtabellsskärmarna bör man bereda sig på att ankomsttiderna i realtid till hållplatsen kan ses både från hållplatstakets insida och utsida. HRT har skickat kommentarer om områdets gatuplaner i ett separat meddelande.

Vanda stadsmuseum
De planbestämmelser som hänför sig till planförslagets skyddsbeteckningar (sr/1, sr/2 och sp) överensstämmer med de föreslagna planbestämmelser som stadsmuseet utarbetat för planläggaren. Fazerilas område och byggnadsarvsobjekten i området beskrivs på sidan 18 i beskrivningen. Texten är delvis föråldrad och den ska uppdateras med nyare uppgifter som har fåtts från byggnadshistoriska utredningar.

Fingrid
I detaljplaneområdet ligger Fingrids kabelförbindelse till Helsingfors på 400 kilovolt som är i byggnadsskedet och som korsar spårvägslinjen. Vi föreslår att kabeln anvisas i detaljplanen. I detaljplanen kunde också en ledningsgata för Gasgrids gasledning beaktas. Det skulle vara bra att i planbeskrivningen ge lite bakgrundsfakta om den tidigare nämnda helheten. När det gäller nya planer eller planändringar ska man be om ett utlåtande om korsande ledningar av Fingrid, om planen påverkar Fingrids kraftledningar eller elstation. Vi ber att det skickas information om hur planläggningen framskrider.

HRM
I området bör vattentjänstnätet flyttas. I samband med spårvagnsprojektet saneras också huvudvattenledningen och tryckstegringsenheten på Västerkullavägen och en ny distributionsvattenledning byggs. Tomternas dagvatten i planändringsområdet hanteras kvantitativt och kvalitativt enligt verksamhetsmodellen för dagvatten i Vanda. I korsningen av Fazersvägen och Västerkullavägen, alldeles i närheten av gränsen till tomten 92-410-4-25 ligger ett allmänt spillvattenavlopp och en allmän vattenledning. Det bör kontrolleras om det på tomten 92-410-4-25 behövs en beteckning för ledningsgata eller en planbestämmelse med motsvarande innehåll.

Utförda justeringar
Västerkullavägen har lösgjorts till ett eget planområde efter framläggningen av planförslaget 931400. Planen fick namnet 911200 – Vandaspåran: Västerkullavägen.
I planområdet för Västerkullavägen 911200 korrigerades grundvattenområdets avgränsning så att den gäller hela grundvattenområdet. För grundvattenområdet anvisades en fjärrskyddszon för vattentäkter (pv/2) enligt västra Finlands miljötillståndsmyndighets beslut nr 53/2000/1. Det område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET) som anvisats i korsningen av Västerkullavägen–Råbyplansvägen ändrades till ett kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning nr 91009. ET-kvarteret fick ytterligare en planbestämmelse enligt vilken byggnader, konstruktioner och tekniska utrymmen i anslutning till vattentjänster får placeras i området. För ET-kvarteret anvisades också en byggrätt på 170 kvadratmeter våningsyta, justerades reserveringar för ledningsområden, tillfogades ett riktgivande dagvattenområde, breddades det övergångsområde som anvisats för Västerkullavägen, justerades de planbestämmelser som gäller dag- och grundvatten och gjordes ritningstekniska justeringar.
Ändringarna är väsentliga och detaljplaneändringen nr 911200 måste läggas fram.

Stadsmiljönämnden 11.3.2025 § 14

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Stadsmiljönämnden beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att

a) anmärkningarna och utlåtandena ges svar i enlighet med bilagan och att de föreslagna justeringarna utförs,
b) detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 911200 samt förslaget till tomtindelning, 91 Västerkulla, 93 Fagersta och 95 Råby/Vandaspåran: Västerkullavägen, som daterats 11.3.2025, läggs fram i 30 dagar i enlighet med MBF 27 § och 32 §,
c) detaljplaneringen berättigas till att begära nödvändiga utlåtanden,
d) information om beslutet att godkänna planen skickas till dem som begärt om detta i enlighet med MBL 67 §.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsstyrelsen 24.3.2025 § 13

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Nämnden beslutar att

a) ge anmärkningarna och utlåtandena svar i enlighet med bilagan och utföra de föreslagna justeringarna,
b) lägga fram detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 911200 samt förslaget till tomtindelning, 91 Västerkulla, 93 Fagersta och 95 Råby/Vandaspåran: Västerkullavägen, som daterats 11.3.2025, i 30 dagar i enlighet med MBF 27 § och 32 §,
c) berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden, och att
d) information om beslutet att godkänna planen skickas till dem som begärt om detta i enlighet med MBL 67 §.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Framläggning
Detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 911200 samt förslaget till tomtindelning hölls framlagt 9.4–8.5.2025 med stöd av MBF 27 §. Inga anmärkningar inlämnades under denna tid.

Planutlåtanden
Stadsstyrelsen beslutade 24.3.2025 berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det begärdes 19 utlåtanden och 10 lämnades in.

Telia Finland Oy sade i sitt utlåtande att planeringen av att flytta kablar fortsätter med Vandaspåran. Flyttningskostnaderna ska betalas av den som sköter flyttningen.

Elisa Abp sade i sitt utlåtande att det i området finns rikligt med telekommunikationskablar som är viktiga för samhället. Om de måste flyttas, ska den som behöver flytta dem vara i kontakt med Elisa i tid (minst 12 månader före flyttningsbehovet). Det går långsamt att flytta dem och det är dyrt.

Tukes gav inga utlåtanden i ärendet.

Vanda Energi sade i sitt utlåtande att om jordkablar eller fjärrvärmerör måste flyttas ska flyttningskostnaderna ordnas enligt Vanda stads och Vanda Energi Ab:s samarbetsavtal.

Nylands förbund gav inget utlåtande om planförslaget.

Vanda stadsmuseum sade i sitt utlåtande att vägsträckningen Sexbrovägen-Fazersvägen har daterats till 1700-talets senare hälft och har vid inventeringen av Vandas historiska vägnät fått klassificeringen R2, vilket innebär att dess kulturhistoriska värden är betydelsefulla. Vägens karaktär har ändrats från en tidigare skogssträcka och kommer att förändras ännu mer i och med byggandet av spårvägslinjen. Det att användningen av vägsträckningen fortsätter kan ses som en positiv sak med tanke på kulturmiljön. På basis av de uppgifter som finns att tillgå känner man inte till några fornminnen som är fredade enligt fornminneslagen (295/1963).

Fingrid Abp sade i sitt utlåtande att Fingrids kabelförbindelse till Helsingfors på 400 kilovolt som är i byggnadsskedet och som har anvisats på plankartan placeras i detaljplaneområdet. Fingrid har inget att anmärka på planförslaget.

Helen Elnät Ab hade inget att anmärka på detaljplaneförslaget.

NTM-centralen i Nyland sade i sitt utlåtande att planområdet till stor del ligger i ett viktigt grundvattenområde och i fjärrskyddszonen för vattentäkter. Beteckningarna för områdena är svåra att skilja åt från varandra och deras beteckningar bör göras tydligare. Vidare ska det beaktas att en beteckning och bestämmelse som gäller viktigt grundvattenområde är i kraft i pv/2-området. I grundvattenområdet ska särskild uppmärksamhet fästas vid dagvattenhanteringen, eftersom andelen ytor som inte släpper igenom vatten ökar. Gatuområdenas dagvatten ska avledas till ett dagvattenavlopp och vidare till områden utanför grundvattenområdet genom oljeavskiljningsbrunnar, biofilter eller andra motsvarande konstruktioner. Om det uppkommer rent dagvatten i gatuområdet bör det i så stor utsträckning som möjligt infiltreras i marken som grundvatten. NTM-centralen anser det vara positivt att planeringen ska basera sig på redogörelser för markbeskaffenheten och på grundvattenförhållandena.

HRM sade i sitt utlåtande att längderna, fördelningarna och kostnadskalkylerna för nya, sanerade och flyttade vattentjänstlinjer presenteras mer ingående i de vattentjänstplaner som utarbetas i samband med planeringen av spårvägsprojektet. Tomternas dagvatten i planändringsområdet hanteras kvantitativt och kvalitativt enligt verksamhetsmodellen för dagvatten i Vanda. I korsningen av Fazersvägen och Västerkullavägen, i närheten av gränsen till tomten 92-410-4-25 ligger ett allmänt spillvattenavlopp och en allmän vattenledning. Det bör kontrolleras om det på tomten 92-410-4-25, behövs en beteckning för ledningsgata eller en planbestämmelse med motsvarande innehåll.

Utförda justeringar

I plankartan har planbestämmelseområdet för viktigt grundvattenområde ändrats till ett planbestämmelseområde för viktigt eller för vattenförsörjning lämpat grundvattenområde.

I plankartan har på basis av ett utlåtande lagts till en planbestämmelse som gäller grundvattenområde, enligt vilken ”Områdets dagvatten ska avledas till ett dagvattenavlopp och vidare till områden utanför grundvattenområdet genom oljeavskiljningsbrunnar, biofilter eller andra motsvarande konstruktioner. Om det uppkommer rent dagvatten i området bör det i så stor utsträckning som möjligt infiltreras i marken som grundvatten”.

Läget för det riktgivande området för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET) som anvisats för en elförsörjningsstation har flyttats till gatuområdets östra kant, i enlighet med Vandaspårans senaste planer.

Gränserna för den riktgivande byggnadsytan som anvisats för kvartersområdet för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET) intill korsningen Råbyplansvägen-Västerkullavägen har justerats och byggrätten har utökats från 170 kvadratmeter våningsyta till 190 kvadratmeter våningsyta.

Dessutom har det gjorts ritningstekniska justeringar.

Justeringarna är inte väsentliga och leder därför inte till en ny framläggning av planen.

Justeringar i planbeskrivningen

Detaljplanen och detaljplaneändringens beskrivning har justerats och beskrivningens text har uppdaterats på grund av justeringarna som gjorts i plankartan. Vidare preciserades det i planbeskrivningens kapitel 4.1 att *”i planen anvisas ett viktigt eller för vattenförsörjning lämpat grundvattenområde och tillhörande fjärrskyddszon för vattentäkter (pv/2) enligt Finlands miljötillståndsmyndighets beslut nr 53/2000/1”*, och texten i kapitel 4.4.2 har preciserats med ett omnämnande om att *”alla planbestämmelser för pv-området gäller också pv/2-området.”*

Stadsmiljönämnden 3.6.2025 § 12

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Stadsmiljönämnden beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att

a) utlåtandena ges svar i enlighet med bilagan och de föreslagna justeringarna utförs,
b) detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 911200 samt förslaget till tomtindelning, 91 Västerkulla, 93 Fagersta och 95 Råby/Vandaspåran: Västerkullavägen, som daterats 3.6.2025, förs till stadsfullmäktige för godkännande,
c) information om beslutet att godkänna planen skickas till dem som begärt om detta i enlighet med MBL 67 §.

Beslut:

Förslaget godkändes.

———

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 15

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

a) utlåtandena ges svar i enlighet med bilagan och de föreslagna justeringarna utförs,
b) detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 911200 samt förslaget till tomtindelning, 91 Västerkulla, 93 Fagersta och 95 Råby/Vandaspåran: Västerkullavägen, som daterats 3.6.2025, förs till stadsfullmäktige för godkännande,
c) information om beslutet att godkänna planen skickas till dem som begärt om detta i enlighet med MBL 67 §.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelsen lämnade in följande gemensamma protokollsuttalande i ärendet:

”I generalplanen har föreslagits en rekreationsområdesförbindelse som korsar Borgåleden och samtidigt har det konstaterats i utredningen Ojala 2018 att där finns en potentiellt viktig ekologisk förbindelse. I gatuplanerna ska man sträva efter att göra rekreationsområdesförbindelsen till en sådan som stöder den ekologiska förbindelsens behov.”

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar godkänna detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 911200 samt förslaget till tomtindelning, 91 Västerkulla, 93 Fagersta och 95 Råby/Vandaspåran: Västerkullavägen, som daterats 3.6.2025.

Bilagor:
– Förslag till detaljplaneändring 3.6.2025
– Detaljplaneändringens beskrivning 3.6.2025
– Utlåtanden och svar 3.6.2025

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information: Milja Halmkrona, tf. områdesarkitekt, tfn 040 536 9606
Tea Taponen, detaljplanearkitekt, tfn 040 483 9054, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

911200 VANTAAN RATIKKA: LÄNSIMÄENTIE

VAARALA, LÄNSIMÄKI JA RAJAKYLÄ

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 3.6.2025 päivättyä asemakaava-karttaa nro 911200. Kaavoitus on tullut vireille 24.5.2022 numerolla 931400. Kaavatyön 931400 osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 15.12.2022 ja 28.9.2023.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava

Katualueita kaupunginosissa 93 Vaarala ja 91 Länsimäki.

Asemakaavan muutos:

Katualuetta kaupunginosassa 93 Vaarala. Katu- ja liikennealueita kaupunginosassa 91 Länsimäki. Kortteli 91009 sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 95 Rajakylä.

Tonttijako:

Kortteli 91009 kaupunginosassa 95 Rajakylä.

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila eri liikennemuotojen vaatimalle tilalle ja siihen liittyvälle katuympäristölle sekä kadun rakenteille. Kaavassa tarkastellaan kiinteistöjen rajauksia suhteessa ratikan suunnitelmiin ja katualueiden tilantarpeisiin. Rajakentäntie-Länsimäentie-risteyksen viereen tarkastellaan HSY:n paineaseman sijoittamista yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle.

Kaavan laatija: Tea Taponen, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
tea.taponen@vantaa.fi, puh. 040 483 9054

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

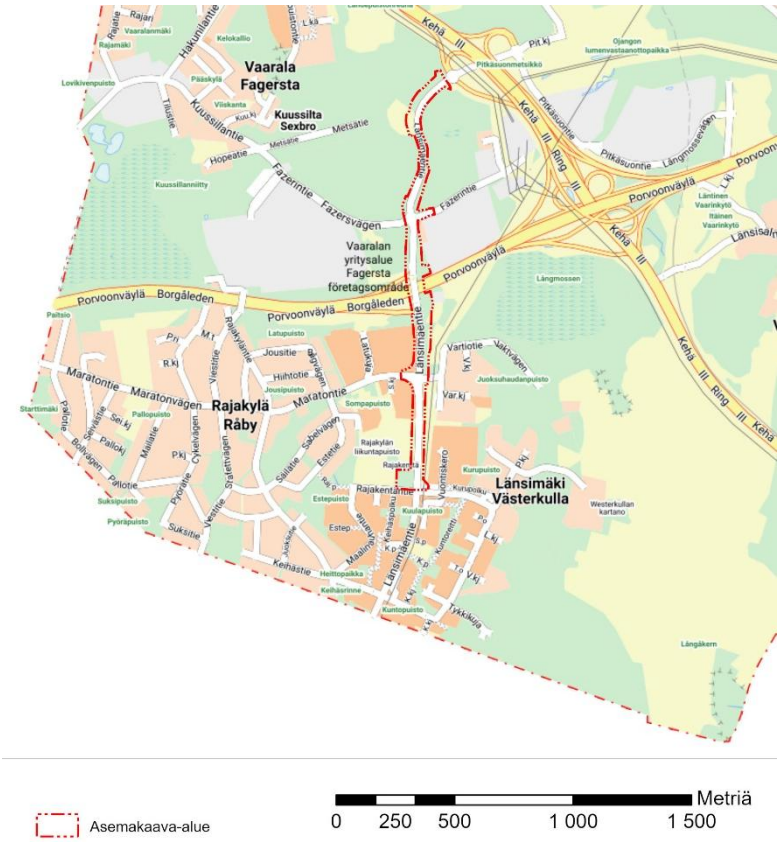

Suunniteltava alue sijaitsee Vaaralan kaupunginosan eteläosassa Porvoonväylän pohjoispuolella sekä Länsimäen kaupunginosan pohjoisosassa ja pieniltä osin Rajakylän kaupunginosassa Porvoonväylän eteläpuolella. Alueeseen kuuluu Länsimäentien katualuetta Pallastunturintie-Rajakentäntien risteyksestä pohjoiseen Kehä III:n liittymälle asti sekä vähäiseltä osin Fazerintien katualuetta Länsimäentien risteysalueella.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti kaupunkikartalla. Kaava-alueen sijainti on osoitettu punaisella viivalla.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019, jonka pohjalta Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.
- Kaavoitus tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelman ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” nähtäville asettamisella 23.11.2020. Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 17.9.2021.
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta, joista 6 kpl koski suunnittelualuetta tai sen lähiympäristöä.
- Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuudet 8.12.2020 (Länsimäki) / 9.12.2020 (Hakunila) / 16.12.2020 (Tikkurila) / 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (suunnittelutilanne koko linjalla).
- Vantaan ratikan asemakaavaehdotus nro 911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie on aikaisemmin ollut osa ratikan Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaava-aluetta nro 931400, josta julkaistiin oma OAS 24.5.2022 ja siitä pyydettiin osallisilta mielipiteet 24.8.2022 mennessä. Mielipiteitä ja lausuntoja saatiin yhteensä 7 kappaletta.
- Ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen osalta 2.3.2022 ja 31.3.2022 ja ne esiteltiin 30.3. – 12.4.2022, sekä 4.11.2022 ja ne esiteltiin 30.11-13.12.2022.
- Katu- ja puistosuunnitelmaehdotukset valmistuivat 10.3.2023 sekä 13.3.2024 ja ne esiteltiin 19.6.-19.8.2024. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmaehdotuksiin.
- Kaikille avoimet ratikan infotilaisuudet järjestettiin 23.9.2021, 6.4.2022, 15.11.2022 ja 13.4.2023 ja 16.11.2023 (koko ratikan linja).
- Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen nro 931400 valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 15.12.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 15.12.2022-13.1.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Puhelinaikoja suunnittelijoille varattiin kaksi, 19.12.2022 sekä 11.1.2023. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 15.12.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Mielipiteitä vuorovaikutusaineistosta saatiin 1.
- Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen nro 931400 luonnosta esiteltiin Rajakylän-Länsimäen asukastilaisuudessa 9.2.2023.
- Kaikille avoin ratikan opastettu kiertoajelu järjestettiin 26.8.2023. Tilaisuudessa oli mahdollisuus tutustua ratikan suunnitelmiin kaupungintalolla ja ratikan suunnittelijoita oli tavattavissa.
- Kaupunkiympäristölautakunta päätti 9.5.2023 esittää kaupunginhallitukselle, että 9.5.2023 päivätty asemakaavaehdotus 931400 asetetaan nähtäville. Esittelijä poisti asian 22.5.2023 kaupunginhallituksen kokouksen esityslistalta, koska kaavaan liittyen tuli lisää lähtötietoja, jotka vaativat kaavaratkaisun uudelleentarkastelua.

- Kaava-alueen nro 931400 rajausta muutettiin ja sitä koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitettiin 28.9.2023. Mielipiteet päivitetystä OAS:sta pyydettiin 30.10.2023 mennessä ja niitä saatiin 13 kappaletta.
- Kaupunginhallitus 3.6.2024 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nro 931400 nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus nro 931400 on ollut nähtävillä 19.6.-19.8.2024 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 23 kappaletta ja niitä saatiin 13 kappaletta. Muistutuksia saatiin 2 kappaletta. Muistutukset eivät koskeneet Länsimäentietä. Kaavaehdotus 911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie on irrotettu kaava-alueesta nro 931400 omaksi kaava-alueekseen nähtävilläolon jälkeen.
- Uusi kaava-alue nro 911200 käsittää Länsimäentien välillä Rajakentäntie-Kehä III, vähäiseltä osin Fazerintien katualuetta ja muita liittyvien katujen risteysalueita sekä Rajakentäntie-Länsimäentie-risteyksen vierestä virkistys- ja erityisalueita.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotukseen nro 911200 alueelle tehtiin seuraavat muutokset kaavaehdotuksen nro 931400 nähtävilläolon jälkeen:
    - Korjattiin pohjavesialueen rajaus koskemaan koko pohjavesialuetta. Pohjavesialueelle on osoitettu Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaisen päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamoiden kaukosuojavyöhyke (pv/2).
    - Tarkennettiin hule- ja pohjavesiä koskevia kaavamääräyksiä.
    - Muutettiin Länsimäentie-Rajakentäntie-risteykseen osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET) yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi ja korttelille osoitettiin korttelі nro 91009 ja tontti nro 1 sekä 170 kerrosneliömetrin rakennusoikeus. Korttelia koskien lisättiin kaavamääräys, jonka mukaan alueelle saa sijoittaa vesihuoltoon liittyvät rakennukset, rakennelmat ja tekniset tilat.
    - Tarkistettiin johtoaluevarauksia.
    - Lisättiin Vartiotien risteykseen ohjeellinen hulevesialue.
    - Levennettiin Länsimäentielle osoitettua ylitysaluetta.
    - Tehtiin piirustusteknisiä tarkistuksia.
- Asemakaavamuutoksen 911200 selostukseen on lisätty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen perusteella seuraavat lisäykset:
    - Lisättiin pohjavedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä koskevat päätökset lähtötietojen lukuun 2.1.2.
    - Lisättiin tieto Fingridin rakenteilla olevasta voimajohdosta saadun lausunnon mukaisesti lähtötietojen lukuun 2.1.3.
- Kaupunginhallitus päätti 24.3.2025 asemakaavaehdotuksen nro 911200 nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 9.4.-8.5.2025 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 19 kpl ja niitä saatiin 10 kpl. Muistutuksia ei saatu.
- Asemakaava ja asemakaavamuutosehdotukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Kaavakartan tärkeän pohjavesialueen kaavamääräysalue on muutettu tärkeän tai veden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen kaavamääräysalueeksi.

- Kaavakarttaan on annetun lausunnon perusteella lisätty pohjavesialueita koskeva kaavamääräys, jonka mukaan *"Alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi"*.
- Sähkönsyöttöasemaa varten osoitettu ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sijainti on muutettu katualueen itäreunaan, Vantaan ratikan viimeisimpien suunnitelmien mukaisesti.
- Rajakentäntie-Länsimäentie-risteyksen viereisen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET) osoitettua ohjeellisen rakennusalan rajausta on tarkistettu ja rakennusoikeutta on lisätty 170 k-m^2:stä 190 k-m^2:öön.
- Lisäksi on tehty piirustusteknisiä tarkistuksia.

- Asemakaava ja asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien vuoksi. Lisäksi kaavaselostuksen lukuun 4.1 tarkennettiin, että *"kaavassa osoitetaan tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue ja siihen sisältyvä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke (pv/2)."*, ja luvun 4.4.2 tekstiä on tarkennettu mm. maininnalla, että *"kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös pv/2-aluetta."*

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 9
2. Lähtökohdat 10
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 10
2.2 Suunnittelutilanne 21
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 31
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 31
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 31
3.3. Asemakaavan tavoitteet 50
3.4 Asemakaavaratkaisu 51
4. Asemakaavan kuvaus 52
4.1 Kaavan rakenne 52
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 54
4.3 Aluevaraukset 54
4.4 Kaavan vaikutukset 55
4.5 Ympäristön häiriötekijät 66
4.6 Nimistö 66
5. Asemakaavan toteutus 66
6. Kaavatyöhön osallistuneet 66
7. Asemakaavan seurantalomake 68
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 70

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake 22.5.2025
- Asemakaavakartta ja -määräykset 3.6.2025

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- AFRY (10.3.2023). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Länsimäentie välillä Pallastunturintie-Juoksuhaudanpuisto, Pallastunturintie välillä Länsimäentie-Suunnistajankuja, Juoksuhaudanpuiston ylikulkukäytävä ja puistoraitit, 58620-1.
- AFRY (10.3.2023). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Länsimäentie välillä Juoksuhaudanpuisto-Vartiotie, 58620-2.
- AFRY (10.3.2023). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Länsimäentie välillä Vartiotie-Porvoonväylä, 58620-3.
- AFRY (10.3.2023). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Länsimäentie välillä Fazerintie-Varikko, 58621-1.

- AFRY (10.3.2023). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Länsimäentie välillä Varikko-Kehä III, 58621-2.
- AFRY (10.3.2023). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Länsimäentie välillä Porvoontie – Fazerintie, Fazerintie välillä Länsimäentie - Valio, 58620-4.
- AFRY (13.3.2024). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Fazerintie välillä Fazerila-Länsimäentie, 58624-2.
- Ratikan selvityksiä ja aineistoja: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/selvityksia-ja-aineistoja
- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022.
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020
- Vantaa ratikka, Maisema ja kaupunkikuva, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 2020
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019
- Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi, Sitowise, 21.3.2022
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarvioinnista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019
- Resurssiviisauden tiekartta, Vantaan kaupunki 2022
- Vantaan historiallisen tiestön inventointi 2018, Vantaan kaupunki
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017
- Vantaa alueittain 2015, Vantaan kaupunki 2016
- Vantaan väestö 2023/2024. Vantaan kaupunki.
- Tietoa Vantaasta Tietoa Vantaasta | Vantaa
- Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki 2005
- Vantaan ratikan itäisen osuuden tärinä- ja runkomeluselvitys, Afry & WSP, 18.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvitys, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvityksen liite 1.1, Nykytilanteen päiväajan melutasot, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvityksen liite 3.3, Raitioliikenteen enimmäisäänitasot ilman meluntorjuntaa, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvityksen liite 4.1, Yhteismelutilanne suunniteltu meluntorjunta päiväajan keskiäänitasot, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 31.8.2022

- Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022.
- Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023. Vantaan kaupunki
- Vantaan ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset, FCG, 31.3.2023

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila eri liikennemuotojen vaatimalle tilalle ja siihen liittyvälle katuympäristölle sekä kadun rakenteille Länsimäentiellä välillä Rajakentäntie-Kehä III sekä Länsimäentiehen liittyvillä risteysalueilla, leventämällä ja osoittamalla uutta katualuetta. Rajakentäntie-Länsimäentie-risteyksen luoteispuolelle osoitetaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue (ET) HSY:n paineasemaa varten.

Asemakaavan tilavaraukset perustuvat 10.3.2023 ja 13.3.2024 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaehdotuksiin. Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Länsimäentielle ja Fazerintien risteysalueelle välillä Fazerintie-Kehä III sekä Länsimäentien itäpuolelle välillä Vartiopuisto-Porvoonväylä osoitetaan uutta katualuetta. Porvoonväylän eteläpuolelle on osoitettu ohjeellinen aluevaraus sähkönsyöttöasemaa varten (et). Länsimäen ja Rajakylän välistä kaupunginosarajaa muutetaan osin Rajakentäntien risteyksessä niin, että uusi ET-kortteli on kokonaan Rajakylän puolella. Kaavassa osoitetaan pohjavesialueiden rajaukset. Valion kiinteistöllä sijaitsevan työntekijöiden asuntolan suojaksi on osoitettu melueste. Kaavassa annetaan pohjaveden suojeluun, hulevesiin, katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen, kaupunkikuvaan liittyviä määräyksiä.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä lisätään kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistetaan kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistetään alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulee merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa ja hanke on osa maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2023 -suunnitelmaa sekä valtion ja Helsingin seudun kuntien välistä MAL-sopimusta.

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019. Yleissuunnitelmaan pohjautuvassa jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reitille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Nyt laadittavat asemakaavat ja asemakaavan muutokset perustuvat katusuunnitelmiin.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2025 työohjelmassa.

Kaavan yhteydessä laaditaan tonttijako.

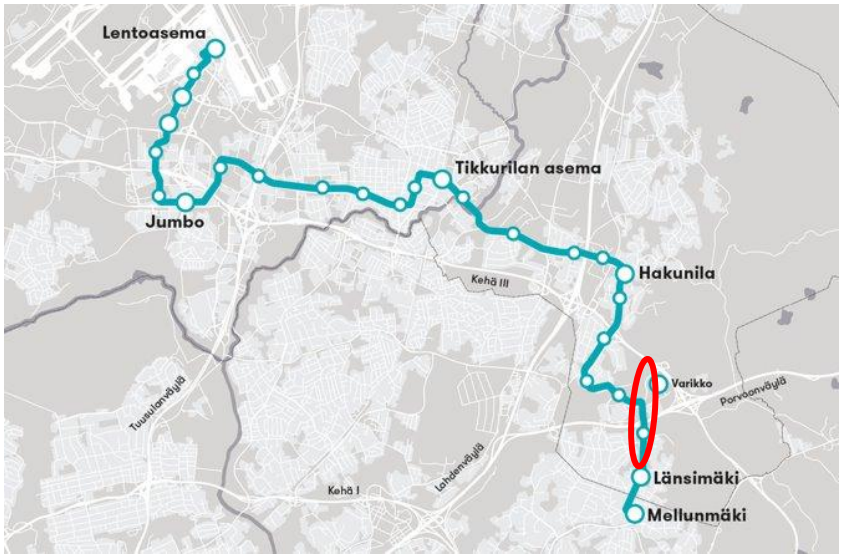

Kuva 2. Vantaan ratikan reitti Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Kaava-alueen likimääräinen sijainti on kuvassa punaisella rajattuna.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijoittuu Itä-Vantaalle; Vaaralan, Länsimäen ja Rajakylän kaupunginosiin. Vaaralan kaupunginosa sijaitsee kaupungin rajalla Porvoonväylän ja Kehä III:n muodostamassa kolmiossa. Porvoonväylän eteläpuolella Länsimäentie sijaitsee Rajakylän ja Länsimäen kaupunginosien rajalla. Tikkurilan rautatieasemalle on matkaa noin seitsemän kilometriä ja Helsinki-Vantaan lentoasemalle noin 12 kilometriä. Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 11,9 ha.

Kuva 3. Suunnittelualue esitettynä ilmaperspektiivistä.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alueen eteläosassa maisemaa hallitsevat katualueet, niihin rajautuvat puustoiset viheralueet sekä Länsimäentiehen rajautuvat kerrostalo- ja julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueet. Länsimäentien ja Rajakentäntien risteykseen sijoittuu puustoinen lähivirkistysalue, jonka maisemallinen merkitys on osoitettu asemakaavassa. Kaava-alueen pohjoisosassa Länsimäentietä reunustavat metsäalueet ja kallioleikkaukset.

Luonnon monimuotoisuus

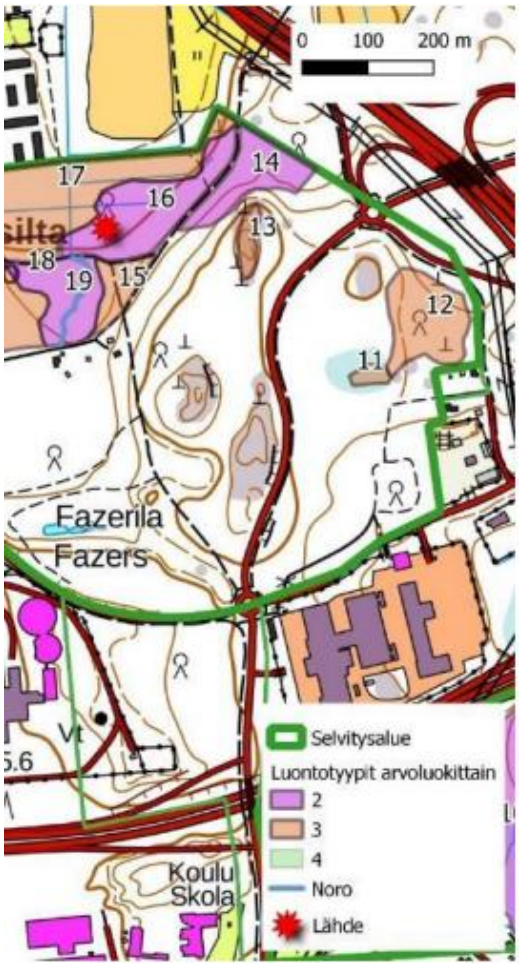

Kaava-alueelta on laadittu luontoselvitykset vuosina 2020–2021 (*Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021*), sekä Vantaan kaupungin metsäsuunnitelma vuonna 2020. Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä. (*Faunatican raportteja 38/2021*)

Kaava-alueen reunamilla on kuusi- ja mäntyvaltaisia metsäisiä alueita, joista pohjoisimmat alueet sijoittuvat Kuussillan laajan metsäalueen reunamalle, joka on osa Vantaan yleiskaavassa 2020 osoitettua ekologista runkoyhteyttä (kuva 5 nro 1). Kyseessä on metsäinen yhteys, joka on maakunnallisestikin merkittävä. Kaava-alueen yli sijoittuu ekologisen verkoston kaksi itä-länsisuuntaista paikallista yhteyttä (kuva 5 nrot 2–3), joista pidempi ulottuu Länsisalmesta Helsingin suuntaan Porvoonväylän eteläpuolella ja lyhyempi sijoittuu Vartiopuisto-Rajakylän koulu-Sompapuisto-välille. Lisäksi kaava-alueen vieressä sijaitsee pohjois-eteläsuuntainen paikallinen yhteys (kuva 5 nro 4) Länsimäentien länsipuolella, Porvoonväylän ja Fazerintien välisellä alueella ja Fazerintien yli. Yhteydet ovat monin paikoin tilaltaan häviäviä tai heikentyviä.

Kuva 4. Kuussillan alueen luontotyyppikohteiden rajaukset arvoluokkineen. Ote Länsimäen ja Kuussillan kaavarunkojen luontoselvityksestä (Faunatica Oy 2020).

Kuva 5. Alueen ekologiset yhteydet. Kaava-alueen likimääräinen sijainti ympyröity sinisellä katkoviivalla.

Kuva 6. Lahokaviosammaleen ydinalueiden rajaukset. (Faunatican raportteja 38/2021) Kaava-alueen likimääräinen sijainti mustalla viivalla.

Sammalet

Länsimäen ja Kuussillan alueilta suoritetun luontoselvityksen yhteydessä kaava-alueen pohjoisosan reunamilta havaittiin lahokaviosammalta. Stabiilimmat lahopuustoiset vanhat ja varttuneet metsät Kuussillassa ja Slättmossenissa pitävät huolen lajin edellytyksistä alueella, vaikka hieman käsitellymmissä osissa saattaakin tulla katkoja lahopuun tarjonnassa. (Faunatica Oy, 2020).

Linnut

Kuussillan selvitysalueella, kaava-alueen lähellä, pesii monimuotoinen ja runsaslukuinen linnusto. Erityisesti huomioitavien lajien osuus koko lintumäärästä on huomattava. Pesimäkaudella 2020 kaava-alueelta tunnistettiin erityisesti huomioitavia lintulajeja tikli ja käki. EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja ei kaava-alueelta havaittu. Kaava-alueen lähelle sijoittuu pesimälinnustolle arvokkaaksi arvotettu alue. Luontoselvityksessä todetaan, että säilyttämällä nämä reheväkasvuisimmat, iäkkäimmät ja luonnonmukaisimmat metsäalueet voidaan turvata Länsimäen alueen linnuston monimuotoisuutta tulevaisuudessakin. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Kuva 7. Pesimälinnustolle arvokas osa-alue Kuussillan selvitysalueella kuvassa vihreällä katkoviivalla. (Faunatican raportteja 38/2021)

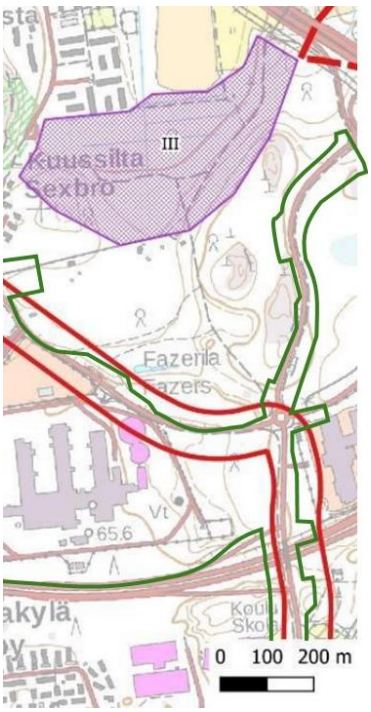

Lepakot

Kaava-alueen läheltä, Kuussillan metsäalueelta tehtiin vuonna 2020 lukuisia havaintoja pohjanlepakosta sekä viiksi-/isoviiksisiipasta. Pohjanlepakko on elinympäristövaatimuksiltaan erittäin joustava laji. Viiksi- /isoviiksisiipat ovat vaateliaampia, ja esiintyvät tyypillisesti metsissä. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Kuva 8. Kuussillan lepakkoalue osoitettu violetilla värillä. (Faunatican raportteja 38/2021)

Viitasammakko

Viitasammakko kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla. Kaava-alueen länsipuolelle sijoittuu Fazerilan lammikko, joka on todettu viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Kaikki toimet, jotka voivat heikentää lammikon ekologista tilaa ja yhtenäisyyttä, ovat luonnonsuojelulain perusteella kiellettyjä. Luontoselvityksessä lammikon ympäristöön on osoitettu hahmotelma viitasammakon potentiaalista levähdyspaikkaa. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

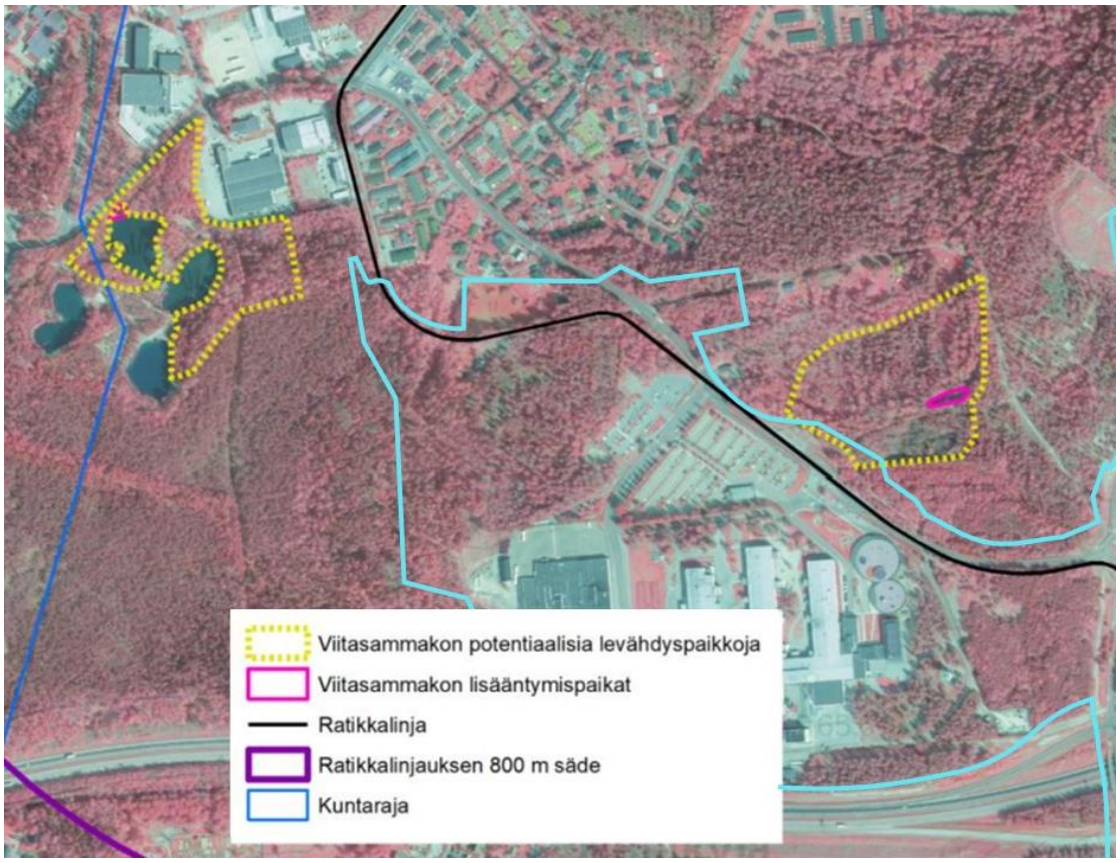

Kuva 9. Hahmotelma viitasammakon potentiaalisista levähdyspaikoista lisääntymispaikkoja ympäröivillä maa-alueilla. (Faunatican raportteja 38/2021).

Liito-orava

Kuussillan alueelta on tehty liito-oravahavaintoja vuosina 2020 ja 2021. Havainnot jäävät kuitenkin kaava-alueen ulkopuolelle. Kevään 2021 aikana Kuussillan alueen liito-oravatilanne kartoitettiin kahteen kertaan kevään eri vaiheissa: huhti- ja toukokuussa. Liito-oravasta ei tehty Kuussillan kaavarunkoalueella papanahavaintoja kummallakaan kartoituskäynnillä keväällä 2021. Kaavarunko-alueelta kuitenkin paikallistettiin liito-oravan elinympäristöksi soveltuvia metsäalueita sekä useita kolopuita. Liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt sijaitsevat Kuussillan pohjoisosassa ja Fazerin tehdasalueen luoteispuolella, Kuussillanniityssä. Soveltuvat alueet sijoittuvat suurimmaksi osaksi alueille, jotka on Vantaan yleiskaavaehdotuksessa 2020 merkitty LUO-alueeksi. Kuussillan aluetta ei kevään 2021 selvitystulosten perusteella katsota liito-oravan elinympäristöksi, vaikka se sellaiseksi osin soveltuu. Faunatican vuoden 2021 selvityksen mukaan liito-oravan esiintymistä ja kolopuiden ilmaantumista soveltuvilla metsäalueilla on hyvä seurata. On myös perusteltua turvata liito-oravalle soveltuvien säilyvien metsäalueiden kytkeytyminen muuhun metsäverkostoon, puustoisia yhteyksiä ja väylien ylitysmahdollisuudet säilyttämällä. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Koko Vantaan laajuudelta on tehty liito-oravan suojelusuunnitelma (Ramboll 2022), jonka mukaan Kuussillan alueella soveltuvien elinympäristöalueiden yhteisala on kohtalainen (15,2 ha), mutta ei kokonaisuuden kannalta nykytilassa merkityksellinen, koska alueella tai sen läheisyydessä ei esiinny liito-oravaa.

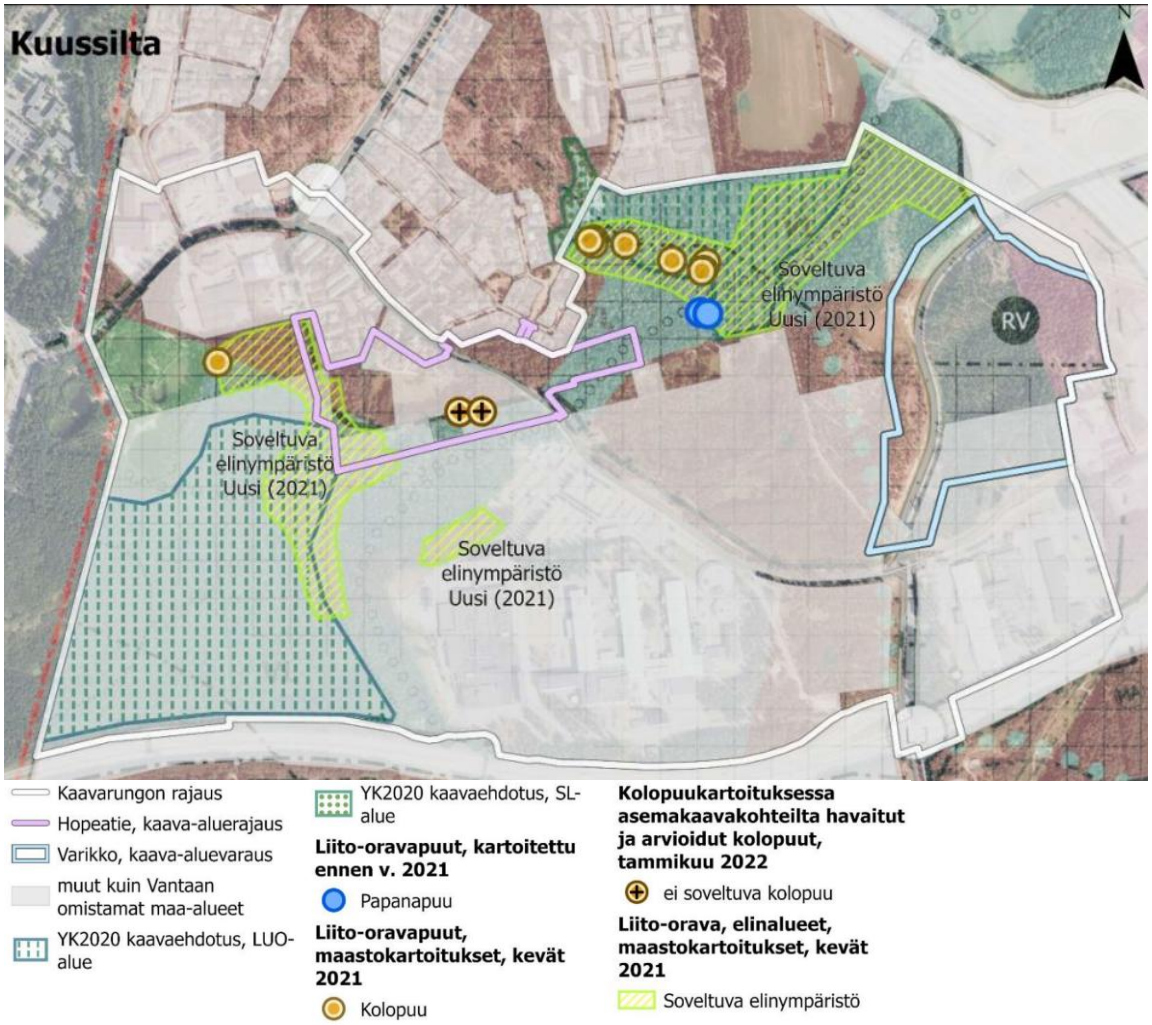

Kuva 10. Kuussillan alueen vuoden 2021 liito-oravakartoituksen mukainen tilanne. Selvitysalueen rajaus on kuvassa valkoisella viivalla. (Faunatican raportteja 38/2021)

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alue kuuluu Westerkullanojan sekä Kormuniitynojan valuma-alueisiin. Nykyiset valuma-alueet ovat pääosin vettä läpäisevää maanpintaa. Lisäksi alue kuuluu Fazerilan pohjavesialueeseen. Fazerilan pohjavesialue (tunnus 0109252) sijoittuu Vantaan Vaaralan ja Länsimäen kaupunginosien välille. Alue on 1-lk vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka kokonaispinta-ala on 2,84 km 2 ja josta 1,43 km2 on varsinaista pohjavedenmuodostumisaluetta. Pohjavesialuetta koskevat Fazerilan vedenottamoiden suojavyöhykkeitä koskevat Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antama päätös nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antama päätös nro 01/0064/2, joissa on annettu suoja-alueita koskevat suoja-aluemääräykset.

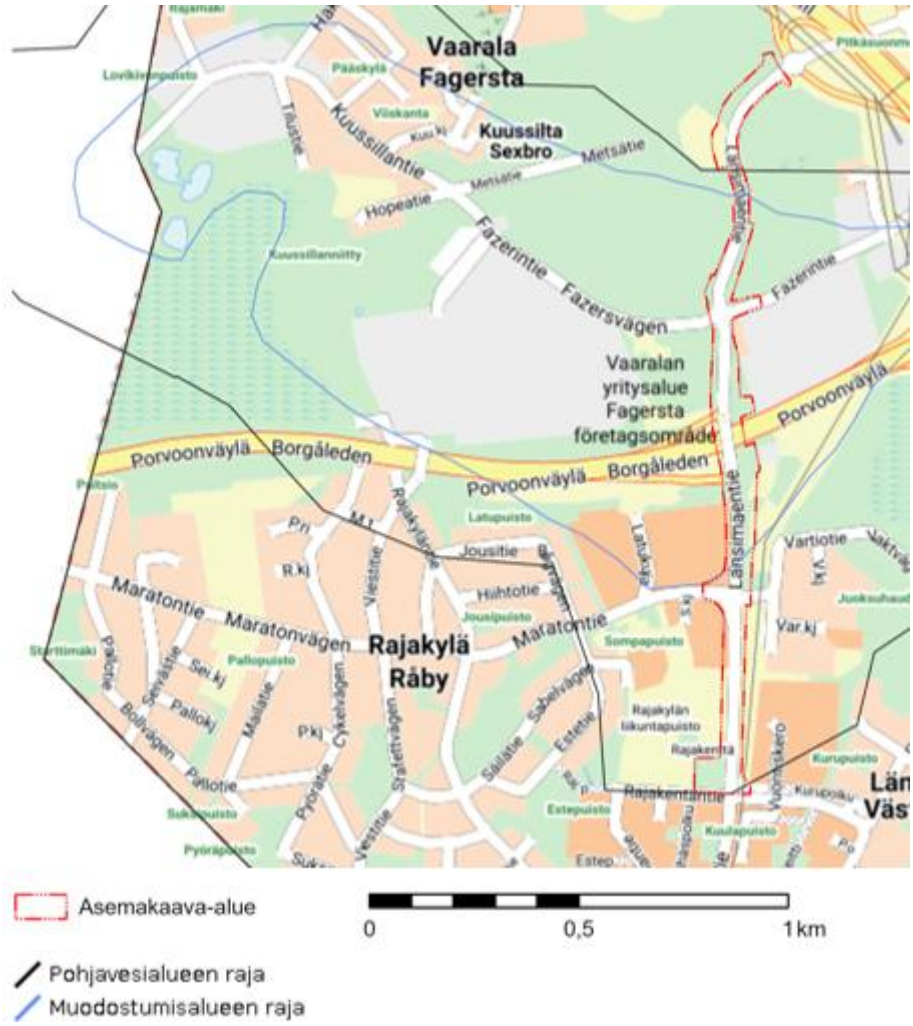

Kuva 11. Kuvassa alueen pohjavesialueiden rajaukset.

Maaperä

Kaava-alueen maanpinta vaihtelee tasovälillä noin +42 - +29. Maalajikartan mukaan kaava-alueen maaperä on vaihdellen täyttöä, hiekkaa ja avokalliota. Pohjoisosassa on pieni alue turvetta. Syvimmät kairaukset ovat ulottuneet n. 13 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Pohjaveden pinta on havaittu alueella kahdessa pisteessä vuosien 2021–2024 aikana korkeimmillaan noin 3 m syvyydellä maanpinnasta.

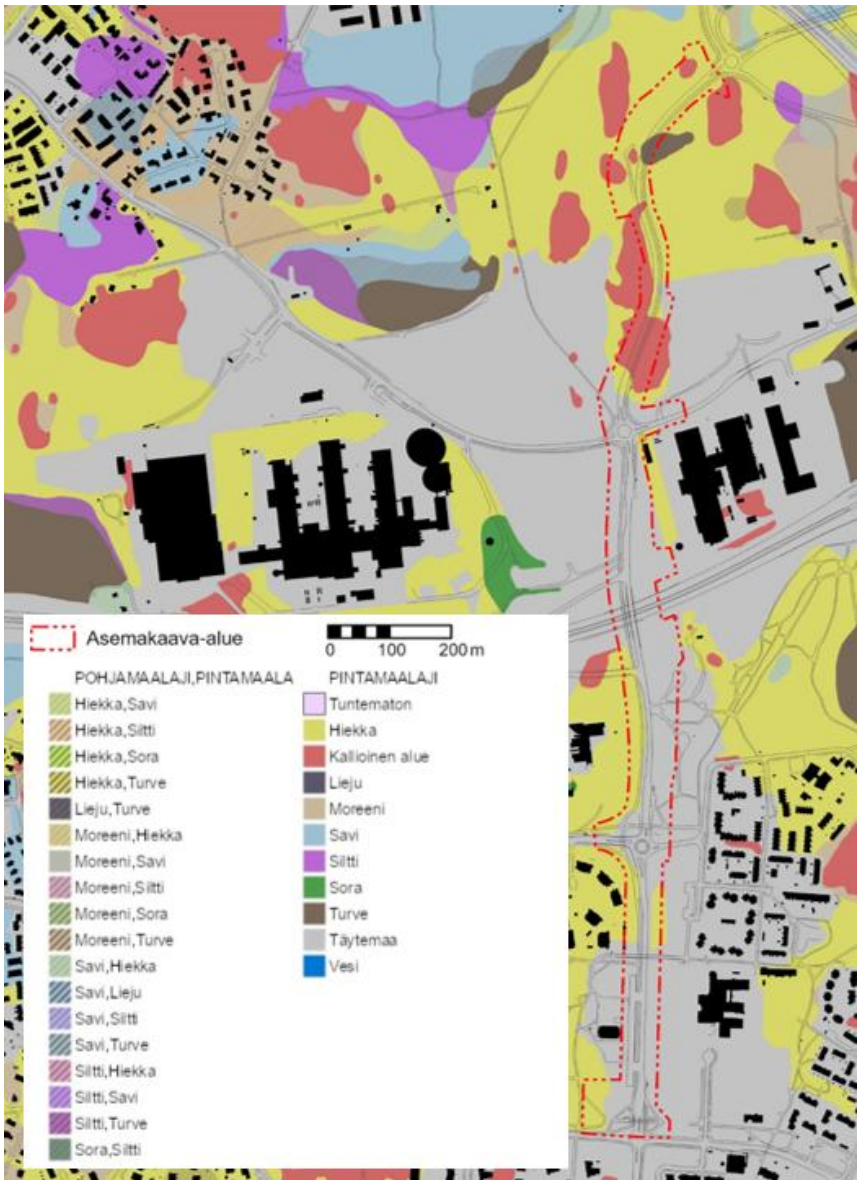

Kuva 12. Maalajikartta. Kaava-alue on osoitettu punaisella viivalla.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Kallion ja pohjamoreenin sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Asemakaava-alue on melko tasainen. Kaava-alueen korkeimmat kohdat sijoittuvat Länsimäentien ja Porvoonväylän välisien ajoramppien kohdalle sekä Länsimäentien pohjoispäähän.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Kaava-alue kuuluu Hakunilan suuralueelle, jossa asui vuoden 2023 lopussa 30 983 henkilöä. Vaaralan kaupunginosassa asuin vuoden 2023 lopussa 3 089 asukasta, Länsimäen kaupunginosassa 5 865 asukasta ja Rajakylän kaupunginosassa 4 128 asukasta. *(Vantaa alueittain 2024)*

Hakunilan suuralueen väestö kasvoi ripeää vauhtia etenkin 1970-luvun alkupuolelta 1990-luvun puoliväliin. Sen jälkeen väestönkehitys on ollut aaltoilevaa. Vuoden 2015 alussa alueella asui 29 100 asukasta, joista lähes 40 prosenttia asui Hakunilan kaupunginosassa. *(Vantaa alueittain 2015)* Vuonna 2023 vieraskielisten osuus oli Vantaan suuralueista suurin Hakunilan suuralueella (36 %) *(Vantaan väestö 2024).*

Hakunilan suuralueen väestön määrän ennustetaan kasvavan vuoden 2033 loppuun mennessä noin 5 100 henkilöllä. Uudisrakentamisen myötä Hakunilan suuralueen väestönkasvu painottuu Hakunilan ja Vaaralan kaupunginosiin, joiden väkiluvun ennustetaan kasvavan yhteensä noin 3 800 asukkaalla. Vuoden 2033 loppuun mennessä alle kouluikäisten määrän ennakoidaan Hakunilan suuralueella kasvavan noin 30:llä ja kouluikäisten vähentyvän noin 100 lapsella. Vastaavana aikana 16–29-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan noin 850:llä, 30–64-vuotiaiden 3 000:lla ja 65 vuotta täyttäneiden 1 300 henkilöllä. Länsimäessä väestön määrän arvioidaan kasvavan 836:lla, Vaaralassa noin 1 788:lla ja Rajakylässä 61 henkilöllä. (*Vantaan väestöennusteet 2024*)

Asuminen

Kaava-alueella ei sijaitse asuinrakennuksia.

Palvelut ja työpaikat

Kaupallisten ja osin myös julkisten palveluiden keskus sijaitsee Hakunilan keskustassa. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee Länsimäki, joka on lähipalvelujen alakeskus, jossa pääosa palveluista sijaitsee Länsimäentien tuntumassa *(Vantaa alueittain 2015).* Fazerintien varrelle sijoittuvat Fazer Leipomot Oy, Valio Oy Vantaan tehdas, L&T rakennus- ja teollisuussiivous sekä Ruskon Betoni Oy Vantaan betoniasema.

Hakunilan suuralueella oli vuonna 2023 reilu 6 700 työpaikkaa, joista eniten oli teollisuudessa (30 %) (*Työpaikat Vantaalla 2024*).

Vaaralan, Länsimäen ja Rajakylän alueen palveluihin kuuluu useampi päiväkoti. Peruskoulut sijaitsevat Hakunilassa, Länsimäessä ja Rajakylässä. (Vantaa.fi).

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Porvoonväylän pohjoispuoleista aluetta hallitsevat Fazerin ja Valion tehdasalueet suurine teollisuusrakennuksineen ja pysäköintialueineen. Fazerintien pohjoispuoleista aluetta hallitsevat metsäalueet. Porvoonväylän eteläpuolella Länsimäentien molemmin puolin sijaitsee väljää rivi- ja kerrostalorakentamista.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kuussillantie-Fazerintie linjaus on vanha yhdystie Vanhan Porvoontien ja Sotungintien välillä. Tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä enemmän raitiotielinjauksen rakentamisen myötä. Linjaus on kuitenkin pysynyt paikallaan jo vuosisatoja ja sen käytön jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana.

Kaava-alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Virkistys

Kaava-alue rajautuu Kuussillan ja Långmossenin virkistysalueisiin. Alueiden kautta kulkee sekä maakunnallisia että paikallisia ekologisia yhteyksiä. Länsimäentien myötäisesti, välillä Maratonitie-Fazerintie sijaitsee Hakunila-Rajakylä yhdyshiihtolatu.

Liikenne

Autoliikenne

Itä-länsisuuntaisesti kulkeva Fazerintie ja etelä-pohjoissuuntaisesti kulkeva Länsimäentie ovat alueen pääkokoojakatuja, johon tonttikadut liittyvät. Alueen halki itä-länsisuuntaisesti kulkee valtatie Porvoonväylä. Alueelta on erinomaiset yhteydet Kehä III:lle.

Joukkoliikenne

Suunnittelualueella Länsimäentiellä sijaitsevat Pallastunturintien, Maratontien, Vartiotien ja Fazerintien linja-autopysäkit.

Kävely ja pyöräily

Länsimäentien yhteydessä kulkee yhdistetyt kävely- ja pyörätiet. Alue liittyy paikallis- ja pääpyörätieverkostoon.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueen itäpuolella kulkee Hakunilan ja Länsimäen välinen vesijohdon runkolinja d400. Länsipuolella on pienempi runkovesijohto d225, joka kulkee osin kaava-alueen halki.

Vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Vesitorni sijaitsee Hakunilassa. Lisäksi käytössä on alasäiliö. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.00 ja ylin on noin + 95.00. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Jätevesiviemäröinti

Kaava-alueen länsipuolella sijaitsee jätevesien d500 paineviemäri, joka johtaa Vaaralan jätevedenpumppaamon jätevedet etelään. Ojangon jätevesien paineviemäri kulkee itä-länsisuuntaisesti kaava-alueen halki. Molempien alueiden jätevedet johdetaan d500 viettoviemärillä eteenpäin Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkostoon. Lopulta kootut jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevesien hallinta ja hulevesiviemäröinti

Hulevedet imeytyvät pääosin maaperään Fazerilan pohjavesialueella. Osa hulevesistä johdetaan pintavaluntana Länsimäentien avo-ojiin ja hulevesien pintavaluntareittien kautta Westerkullan ojaan tai hulevesiviemärien kautta Hakunilantien vartta Kehä III:n ali Kormuniitynojaan. Westerkullanoja laskee lopulta mereen Helsingissä. Kuormuniitynoja yhtyy Nissaksessa Krapuojaan, joka laskee lopulta mereen Helsingissä.

Kaukolämpö

Vantaan Energian kaukolämpöverkko ulottuu suunnittelualueelle Länsimäentietä pitkin Fazerintien risteykseen asti ja Fazerintietä pitkin.

Sähköverkko

Vantaan Energian sähköverkon kaapelit sijoittuvat Länsimäentien alapuolelle. Suunnittelualueelle sijoittuu Helenin voimajohtolinjat Länsimäentien varrelle. Alueelle, Länsimäentien poikki, sijoittuu rakentamisvaiheessa oleva Fingridin 400 kilovoltin kaapeliyhteys (Länsisalmi-Viikinmäki).

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Vantaan raitioradan meluselvityksen (Sitowise 31.1.2023) mukaisesti merkittävin melulähde suunnittelualueella ja sen ympäristössä on Porvoonväylä, jonka päiväajan tiemelu nousee yli 75 dB:n.

Länsimäentiellä paaluvälillä 17100–17500 sijaitsee asemakaavoittamaton asuinrakennus paalun 17200 kohdalla, muuten alue on rakentamatonta tai teollisuuskäytössä. Nykytilanteessa koko alueella on voimakas tieliikennemelu 55–65 dB eli ohjearvot ylittävä.

Länsimäentiellä paaluvälillä 17500–18300 on kerros- ja rivitaloja paaluvälillä 17700–1800 Maratontien risteyksen kohdalla molemmin puolin Länsimäentietä. Paaluvälillä 17600–17700 Radan länsipuolella sijaitsee Rajakylän koulu. Muualla on teollisuus ja toimistotaloja.

Nykytilanteessa melun ohjearvot eivät ylity oleskelualueilla, lukuun ottamatta osaa Rajakylän koulun oleskelualueesta.

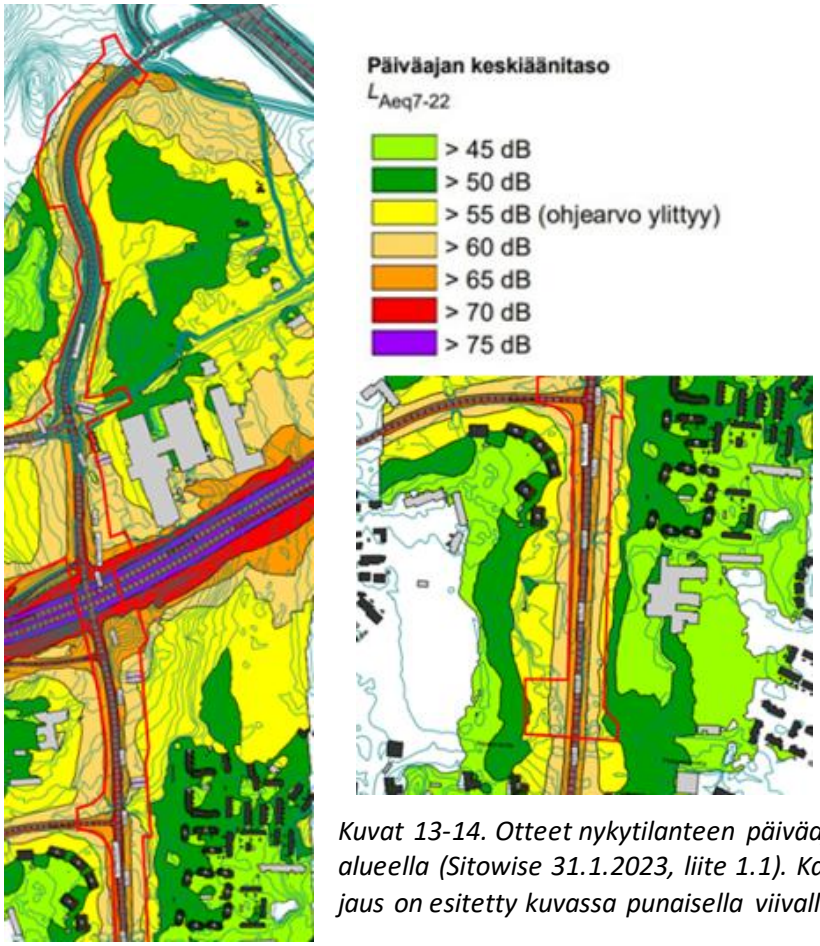

Kuvat 13-14. Otteet nykytilanteen päiväajan melutasosta suunnittelualueella (Sitowise 31.1.2023, liite 1.1). Kaava-alueen likimääräinen rajaus on esitetty kuvassa punaisella viivalla.

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueelta on laadittu PIMA-riskien selvitys Vantaan ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelussa *(Golder Associates Oy 2020)*. Selvitystyö on toteutettu tarkastelemalla ratikkalinjan reitin varrelle osuvien ympäristöhallinnon ylläpitämään *Maaperän tilan tietojärjestelmään* (Matti) merkittyjen pilaantuneiden, mahdollisesti pilaantuneiden tai kunnostettujen maaperäkohteiden kohderaportit, jonka lisäksi lisätietoja pima-kohteista on saatu Vantaan kaupungin Ympäristökeskuksesta. Selvityksessä kohteet on luokiteltu Matti-lajien mukaisesti.

Kiinteistöllä 92-410-4-25 sijaitsee öljyvahinkoalue. Vaaralan tehtaalla tapahtui höyrylaitoksen alla olevan toisen polttoöljysäiliön vuoto betoniseen suoja-altaaseen. Höyrylaitos sijaitsee kauempana tiealueesta, joten sillä ei nähdä olevan vaikutusta tulevan ratikkareitin linjaukseen. Kiinteistöllä on selvitystarve.

Kuva 15. Suunnittelualueen mahdolliset PIMA-kohteet, jotka täytyy tarkistaa tai selvitystarve tulee selvittää (Golder Associates Oy 2020). Asemakaava-alueen likimääräinen sijainti on osoitettu punaisella viivalla.

2.1.4 Maanomistus

Kaupunki omistaa valtaosan Länsimäentien katualueesta ja osia Fazerintiestä sekä Rajakylän virkistysalueen. Muut kiinteistöt ovat yksityisessä ja valtion omistuksessa.

Kiinteistöt omistajineen:

- 92-91-9904-1, 92-91-9901-0, 92-91-206-1, 92-91-9903-9, 92-91-207-1, 92-91-207-2, 92-95-120-1, 92-95-120-2, 92-95-9903-5, 92-91-9903-8, 92-410-14-0, 92-410-12-5, 92-95-9901-0, 92-93-9901-0, 92-410-4-39, 92-410-13-54 : Vantaan kaupunki
- 92-410-16-0: Oy Karl Fazer Ab
- 92-410-4-25, 92-410-4-32, 92-410-6-41, 92-410-6-40: Valio Oy
- 92-895-2-42: Suomen valtio
- 92-410-6-10, 92-410-6-11: Omistajia ei näytetä

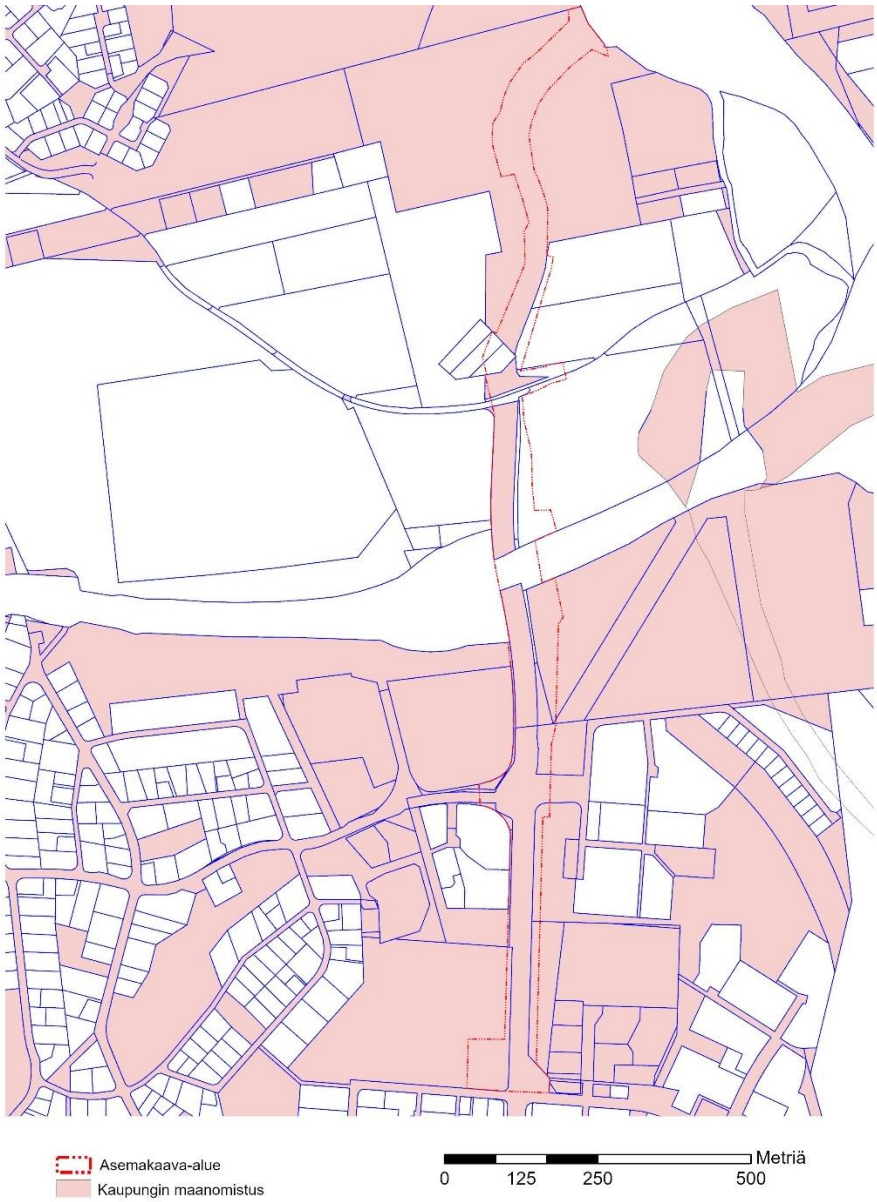

Kuva 16. Kaupungin maanomistus vaaleanpunaisella.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Uusimaa-kaava 2050

Uusimaa-kaava 2050 on nimi uudenlaiselle maakuntakaavakokonaisuudelle, joka koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavasta: Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Seutujen kaavojen taustavisiona toimii strateginen, oikeusvaikutukseton Uudenmaan rakennesuunnitelma. Kaavakokonaisuus kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen lukuun ottamatta Östersundomin aluetta Helsingissä, Sipoossa ja Vantaalla.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätöksen myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 13.3.2023. Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan kaavoihin ei tullut oikeuskäsittelyssä muutoksia. Länsi-Uudenmaan kaavasta kumoutui oikeuskäsittelyn myötä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen suunnittelumääräyksen osa, joka ohjaa seudullisesti merkittävää vähittäiskauppaa.

Uusimaa-kaava 2050:ssa kaava-alue sijoittuu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle (ruskea pystyviivoitus) ja valtaosa kaava-alueesta sijoittuu Fazerilan pohjavesialueelle (sininen pistekatkoviiva. Lisäksi kaava-alueen halkoo Kivikko-Hakunilan maakunnallinen viheryhteystarve (vihreä nuoliviiva).

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

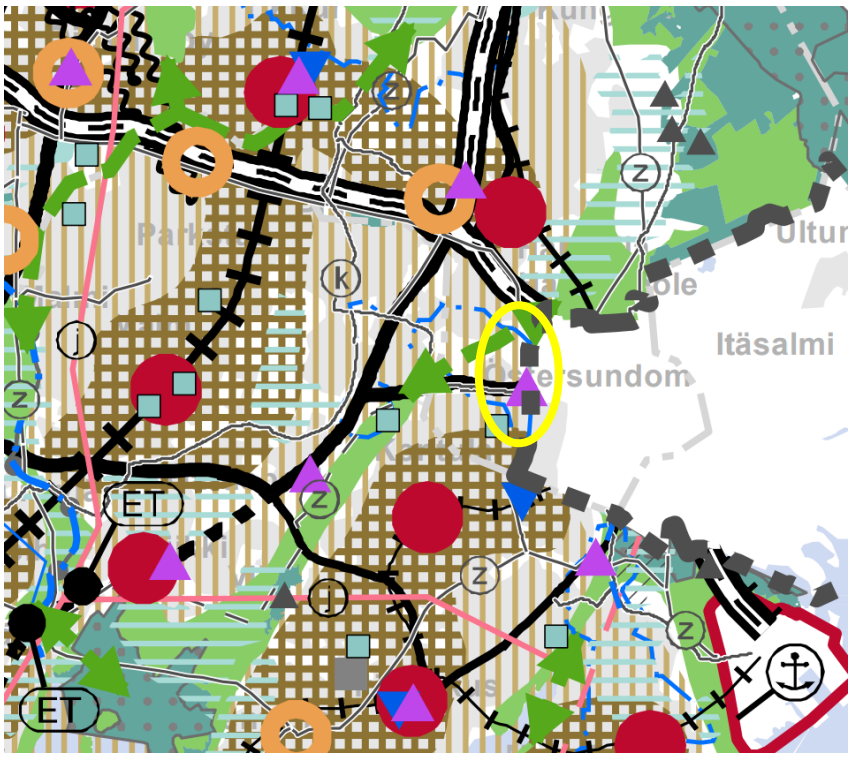

Kuva 17. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä, jossa suunnittelualueen likimääräinen sijainti näkyy keltaisella ympyrällä.

Östersundomin alueen maakuntakaava

Östersundomin alueen maakuntakaava sisältää kaikki keskeiset maankäytön teemat. Kaava kattaa Helsingin Östersundomista Sipoonjokeen ulottuvan alueen sekä osan Vantaan Länsisalmea. Kaavassa kiinnitetään erityisesti huomiota Natura-alueisiin, raideliikenneratkaisuun ja kestävän kasvun ohjaamiseen. Kaavan keskeisenä tavoitteena on sitoa taajamarakenne raideyhteyteen ja turvata tärkeät ekologiset yhteydet sekä olla heikentämättä merkittävästi Natura-alueiden luontoarvoja.

Alue jätettiin hyväksymättä Uudenmaan toisesta vaihemaakuntakaavasta, ja sen valmistelua jatkettiin erillään. Kaava sai lainvoiman vuonna 2021.

Östersundomin alueen maakuntakaavassa kaava-alue sijoittuu Länsimäen taajamatoimintojen alueelle (ruskea väritys) ja Länsimäentien-Långmossabergen työpaikka-alueelle (pinkki väritys). Porvoonväylän tuntumaan sijoittuu Länsisalmen joukkoliikenteen vaihtopaikka (lila kolmio).

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

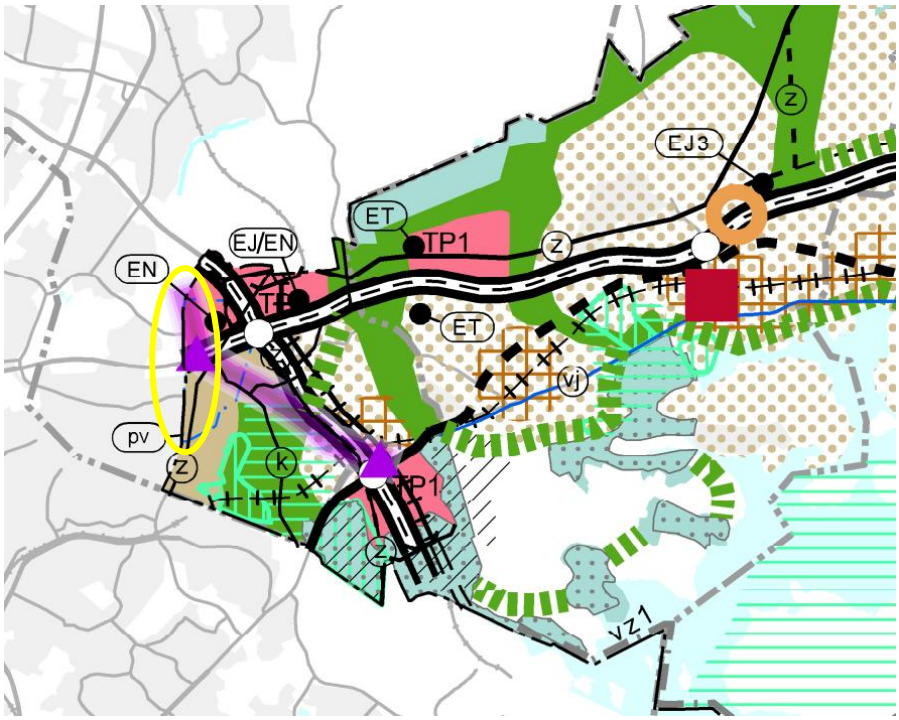

Kuva 18. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä, jossa suunnittelualueen likimääräinen sijainti näkyy keltaisella ympyrällä.

MAL 2023 -suunnitelma

MAL 2023 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2023–2040. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

Suunnitelman keskeiset tavoitteena on luoda seudusta hiilineutraali, menestyvä ja hyvinvoiva. Hiilineutraaliuden tavoitteena on seudun kasvu vähentäen hiilidioksidipäästöjä tehokkaasti kestävän yhdyskuntarakenteen, asumisen ja liikenteen keinoin. Menestys syntyy siten, että seutu tarjoaa

houkuttelevan asuin- ja toimintaympäristön asukkaille ja elinkeinoelämän toimijoille. Hyvinvoivan seudun laadukas elinympäristö mahdollistaa hyvän ja onnellisen elämän kaikille asukkaille.

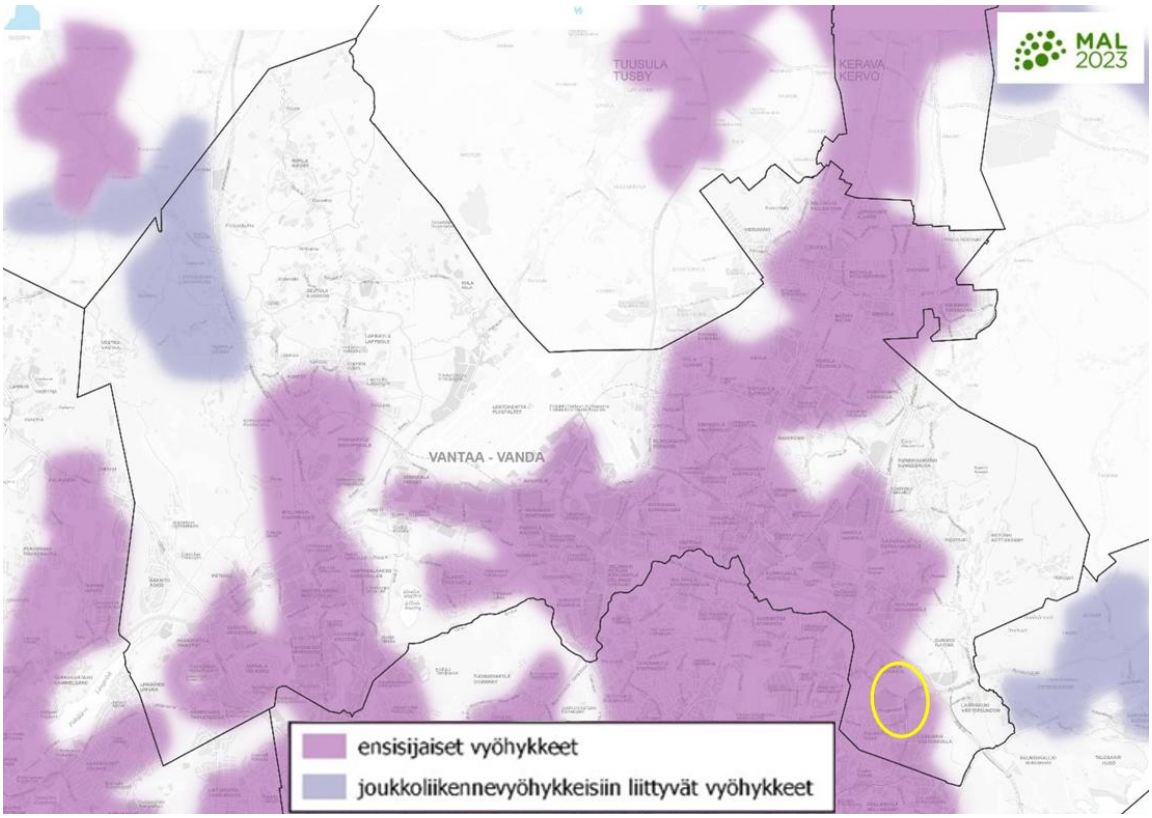

Kuva 19. Ote MAL 2023 -suunnitelmasta. Kaava-alueen likimääräinen sijainti on ympyröity keltaisella.

Maankäytön suunnittelussa jatketaan yhdyskuntarakenteen tiivistämistä erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen. Seudun uudesta asuntotuotannosta 95 % kohdistetaan ensisijaisille vyöhykkeille (oheinen kartta). Suunnittelulla mahdollistetaan maankäytön tiivistyminen ja ehkäistään alueellista eriytymistä kaupunkiuudistuksen keinoin. MAL 2030 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 12.9.2023 (liikenne) ja Vantaan kaupunginvaltuustossa 13.11.2023. Osaa tavoitteista on täsmennetty kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 21.10.2024. Sopimuksella vahvistetaan mm. Vantaan ratikka -hankkeen 30 % valtion rahoitusosuus ja mahdollistetaan hankkeen toteutus. Valtion rahoitusosuus koostuu suorasta valtion rahoituksesta sekä valtion maanluovutuksesta Vantaalle.

Yleiskaava 2020

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa Porvoonväylän pohjoispuolella-kaava-alueella on tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TY), asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP), lähivirkistysaluetta (VL) sekä yhdyskuntateknisen huollon alueelle (ET). Porvoonväylän eteläpuolelle sijoittuva kaava-alueen osuus sijoittuu asuinalueelle (A), urheilu- ja virkistyspalveluiden alueelle (VU) sekä katukuvan kehittämisvyöhykkeelle (keltainen katkoviiva). Etelästä Fazerintielle asti on osoitettu raitiotie. Lisäksi Porvoonväylän on liikennealuetta (L) ja sen kohdalle sijoittuu tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikka (LJ) Kaava-alue sijoittuu lähes kokonaisuudessaan pohjavesialueelle (sininen pistekatkoviiva) sekä kestävän kasvun vyöhykkeelle (musta ruuturasteri). Kaava-aluetta halkoo kaksi virkistysyhteyttä (vihreät pisteviivat), joista toinen yhtyy kaava-alueen luoteispuolelle osoitettuun ekologiseen runkoyhteyteen (vihreä katkoviiva).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4–8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

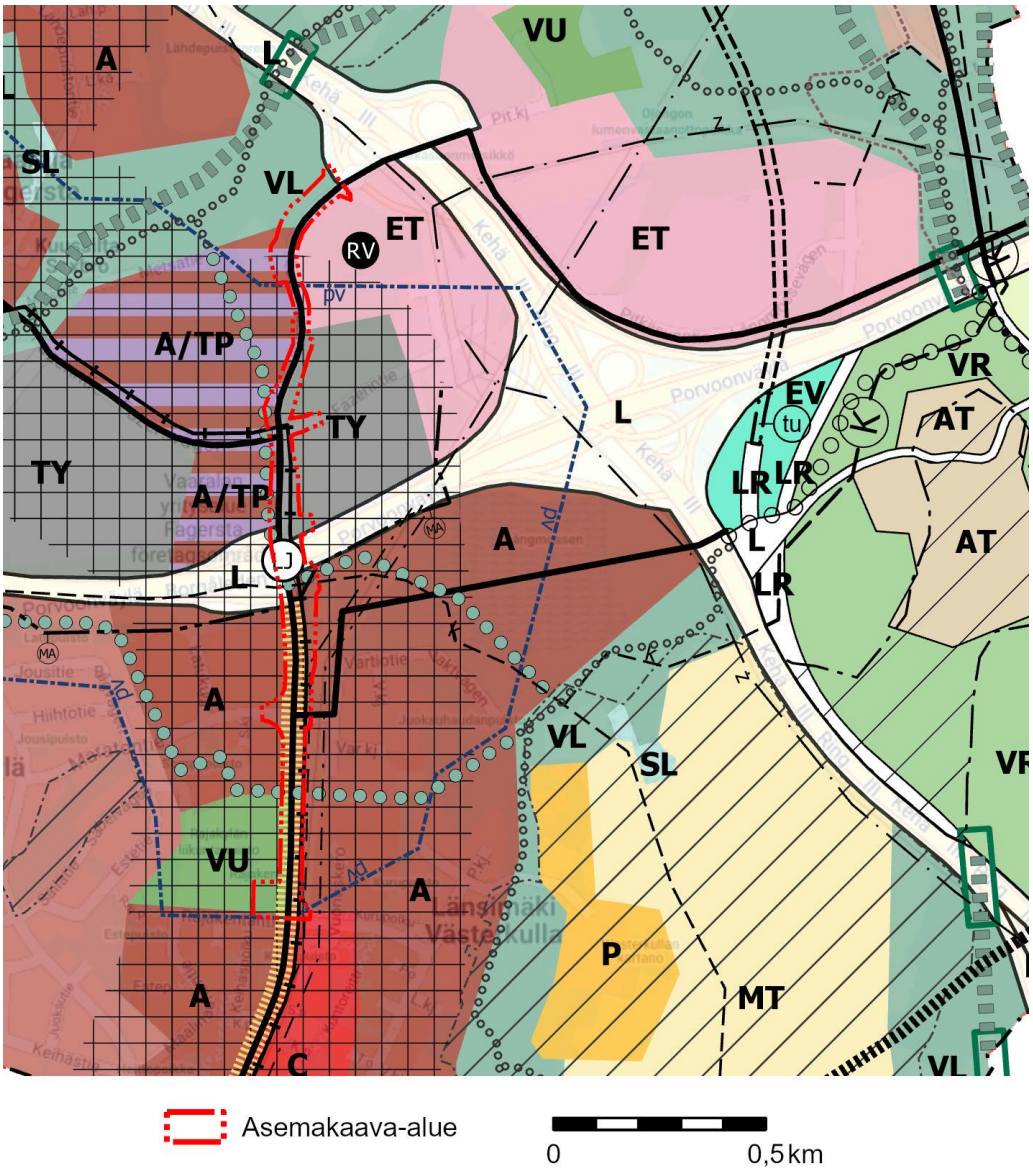

Kuva 20. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta.

Asemakaava

Suunnittelualue on voimassa olevien asemakaavojen alueella katualuetta, lähivirkistysaluetta (VL), urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta (VU) sekä suojaviheraluetta (EV). Suunnittelualue on Faze-rintien risteyksestä pohjoiseen sekä Porvoonväylä-Vartiopuisto-välillä nykyisen katualueen ylittävä kaavaehdotuksen 911200 osuudelta asemakaavoittamatonta aluetta.

Kaavamuutosalueella on voimassa seuraavat asemakaavat ja asemakaavan muutokset:

- Asemakaava, Länsimäki 2, 910200 (sm. 14.5.1974)
- Asemakaava, Länsimäki 91002–91004 ja 91007, 910100 (kv. 30-31.10.1969)
- Asemakaavan muutos, Länsimäki/91207 Rajakylä/95150, 001455 (kv. 7.10.2013)

- Asemakaavan muutos, Länsimäki/91206 ja puistoalue, 002187 (kv. 28.8.2017)

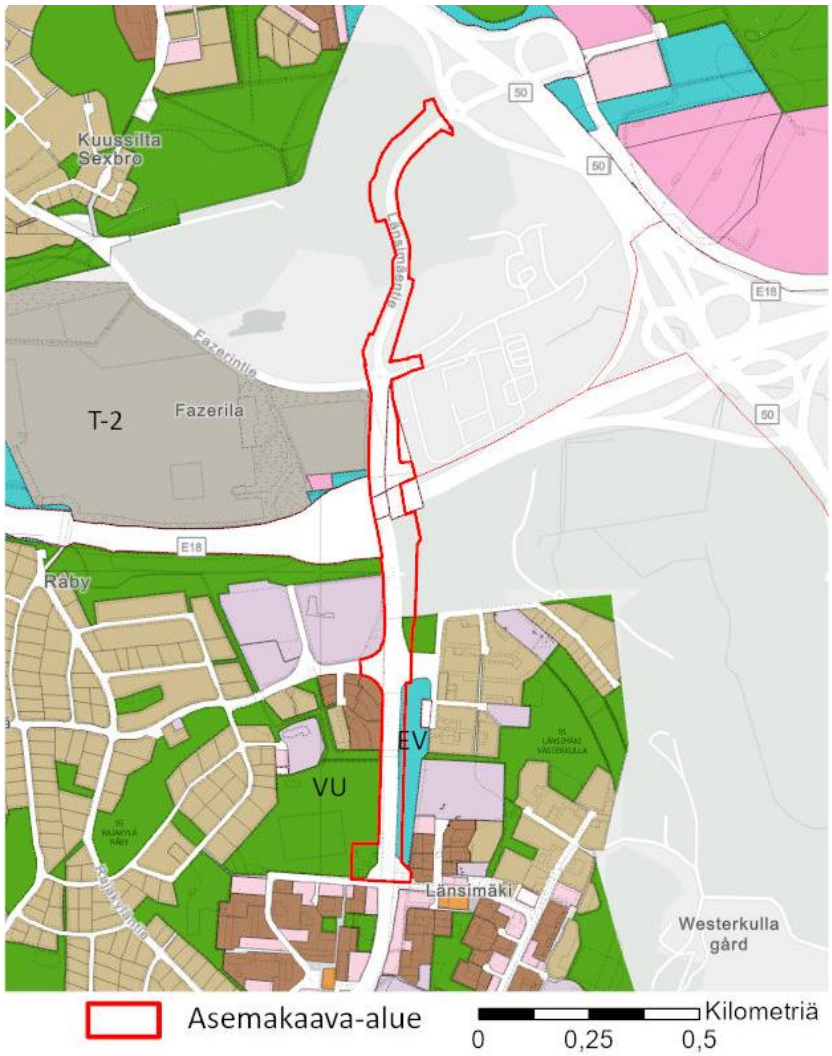

Kuva 21. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Ratikan yleissuunnitelma

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.11.2019. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 ratikan jatkosuunnittelusta, jossa Vantaan ratikan reitille laaditaan katu- ja puistosuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä asemakaavat.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu hanke- ja vertailuvaihtoehtoja sekä laadittu matkustajamääräennusteita. Lisäksi on arvioitu ratikan vaikutuksia kulkutapoihin, liikenteelliseen saavutettavuuteen, tieliikenteen suoritteisiin ja onnettomuuksiin, päästöihin, matka-aikoihin lentoasemalle, maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden kehityspotentiaaliin, luontoon, kulttuuriin, virkistyskäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, meluun ja tärinään.

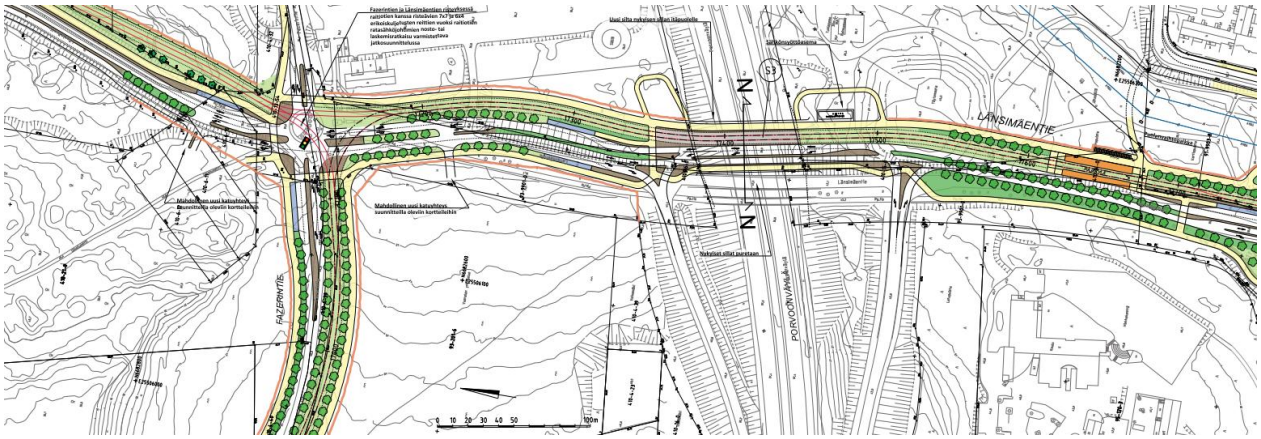

Kuva 22. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Länsimäentiellä (WSP Finland, 30.4.2019).

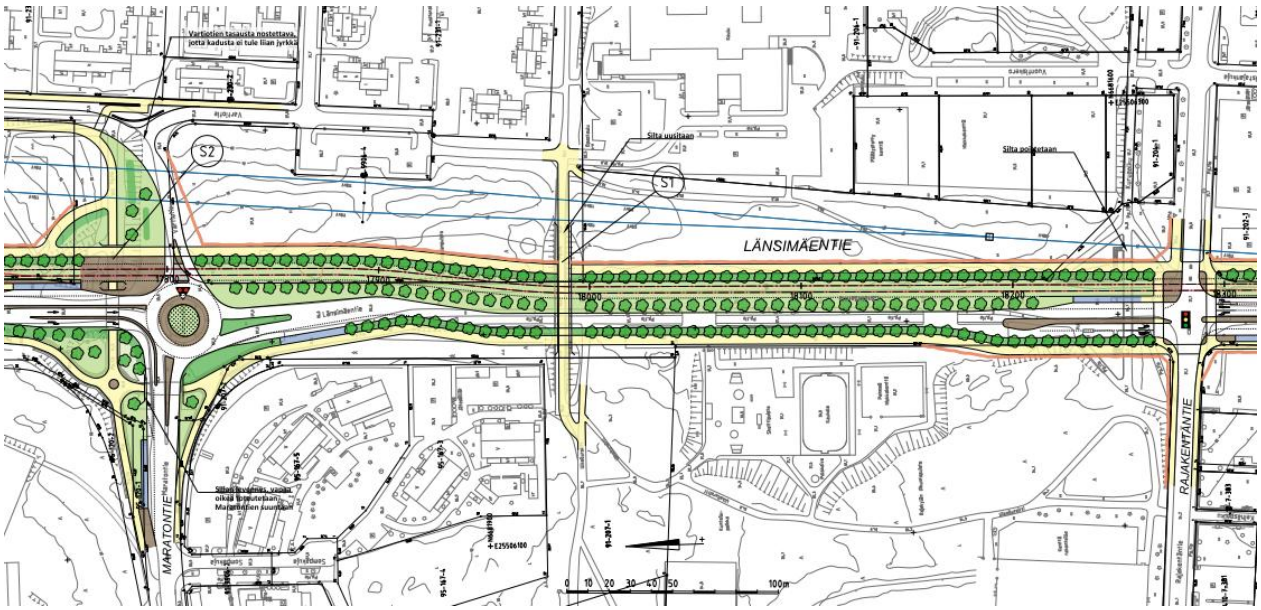

Kuva 23. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Länsimäentiellä Maratontien ja Rajakentäntien välillä (WSP Finland, 30.4.2019).

Katu- ja puistosuunnitelmat

Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat. Katusuunnitelmia käytetään kaavoituksen valmisteluaineistona. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Ratikkakatuihin liittyville kaduille suunnitellaan uudet järjestelyt. Pääosa ratikan käyttämistä kaduista on olemassa olevia katuja, mutta myös uusia katuja suunnitellaan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan koko suunnitteluosuudella. Samalla suunnitellaan katujen valaistus. Puistojen osalta suunnitellaan ne osuudet, joihin ratikka tai uudet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia.

Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä arvioidaan ratikan vaikutuksia, jotka huomioidaan ratikan suunnittelussa. Nämä vaikutukset otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laaditaan tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niistä tarkennetaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan ja Hakunilan suuralueilla. 911200 Länsimäentie -kaava-alueelle sijoittuvat ensimmäiset suunnitelmat valmistuivat 2.3.2022 ja 31.3.2022. Suunnitelmat esiteltiin 30.3. – 12.4.2022.

Suunnitelmien esittelyn jälkeen ratikan linjaan tehtiin Länsimäentien osuudelta muutoksia. Länsimäentien voimalinjojen läheisyyden takia ratikan linja siirrettiin kulkemaan Länsimäentien keskelle. Muutoksen seurauksena Maratontien-Länsimäentien-Vartiotien liittymän liikenneympyrä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi nelihaaraisteykseksi. Korjatut Länsimäentien katusuunnitelmaluonnokset valmistuivat 4.11.2022 ja ne esiteltiin 30.11-13.12.2022. Länsimäentien katusuunnitelmaehdotukset valmistuivat 10.3.2023.

Ratikan reitin linjausta on muutettu hieman myös kaava-alueen pohjoisosassa, Fazerintien ensimmäisten katusuunnitelmien valmistumisen jälkeen. Fazerintien päivitetyt katusuunnitelmaehdotukset valmistuivat 13.3.2024.

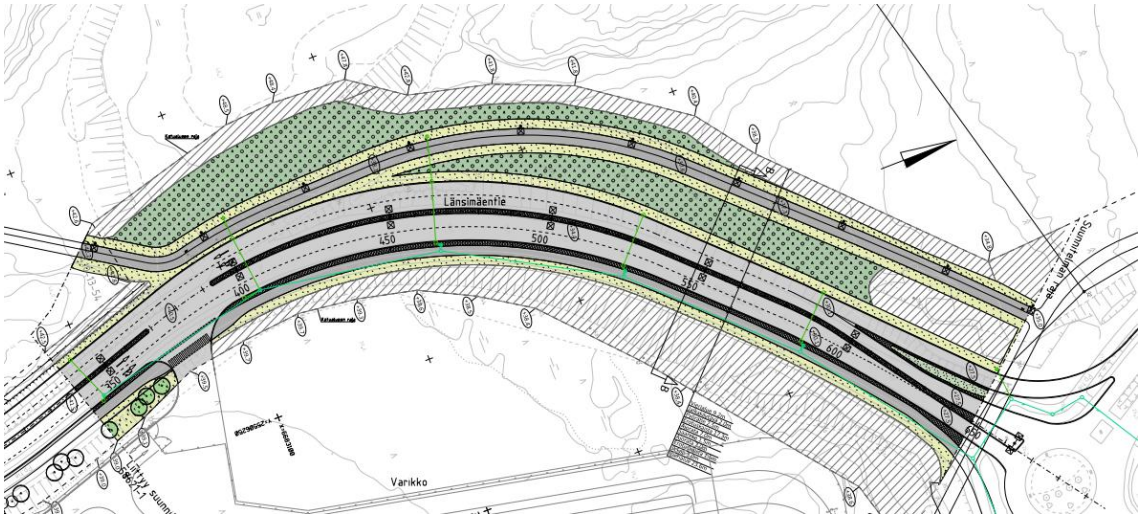

Kuva 24. Länsimäentie välillä Kehä III – Varikko. (AFRY, ehdotus 10.3.2023)

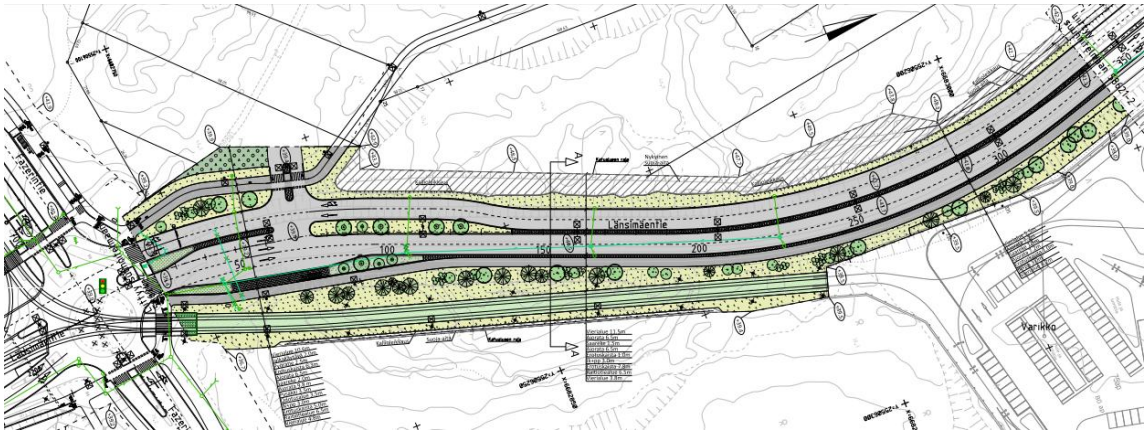

Kuva 25. Länsimäentie välillä Varikko – Fazerintie. (AFRY, ehdotus 10.3.2023)

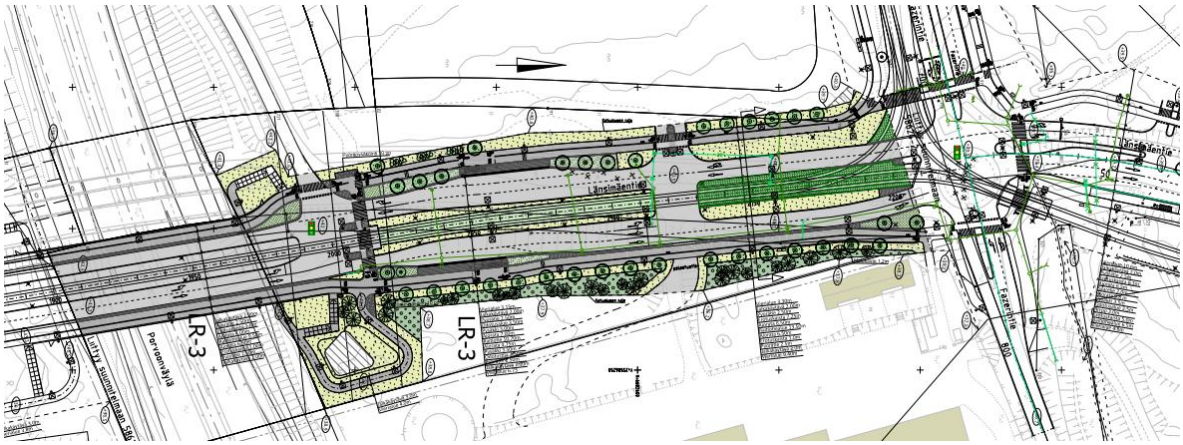

Kuva 26. Länsimäentie välillä Porvoonväylä – Fazerintie. (AFRY, ehdotus 10.3.2023)

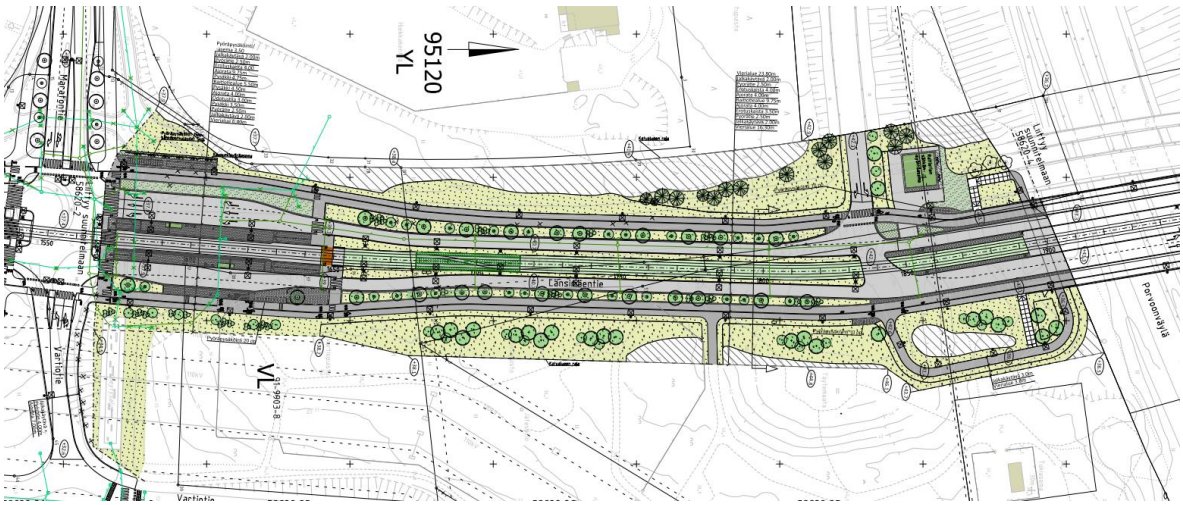

Kuva 27. Länsimäentie välillä Vartiotie – Porvoonväylä. (AFRY, ehdotus 10.3.2023)

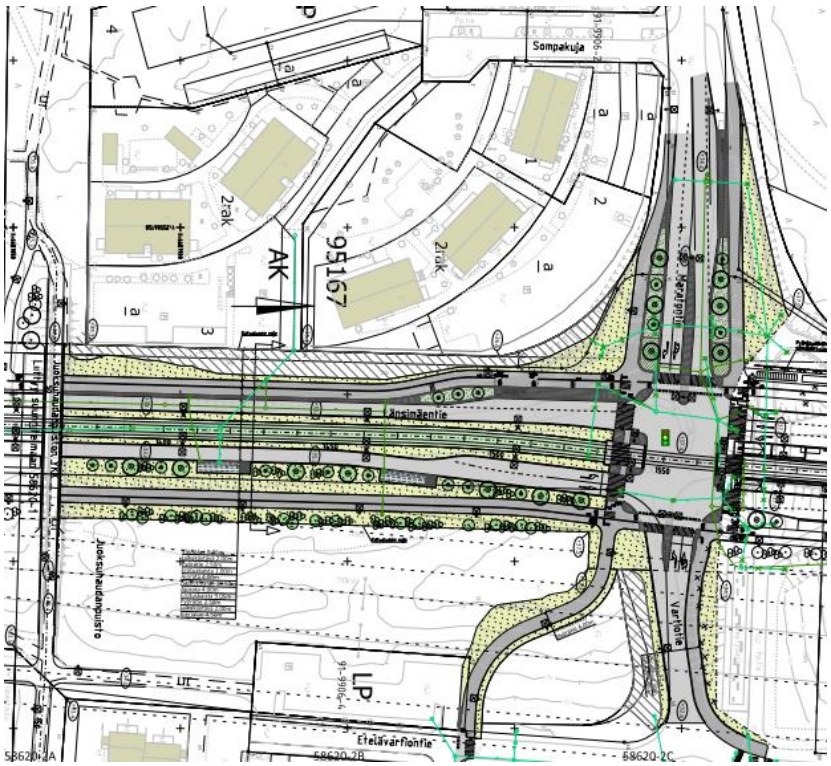

Kuva 28. Länsimäentie välillä Juoksuhaudanpuisto – Vartiotie. (AFRY, ehdotus 10.3.2023)

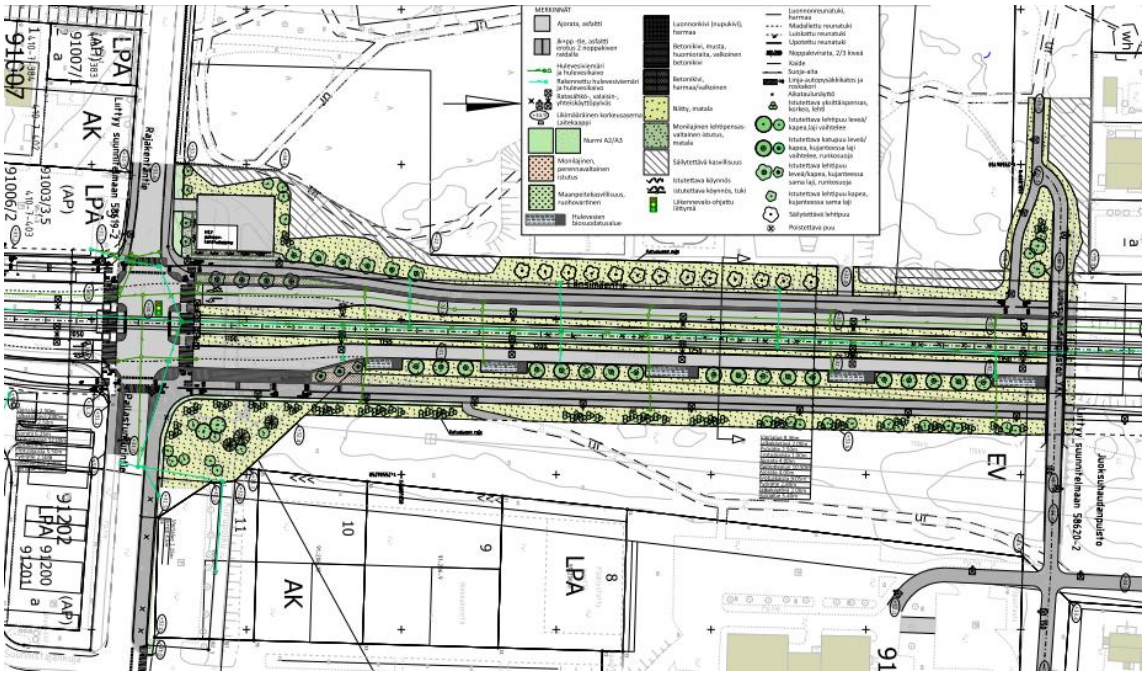

Kuva 29. Länsimäentie välillä Juoksuhaudanpuisto – Rajakentäntien ja Pallastunturintien risteys. (AFRY, ehdotus 10.3.2023)

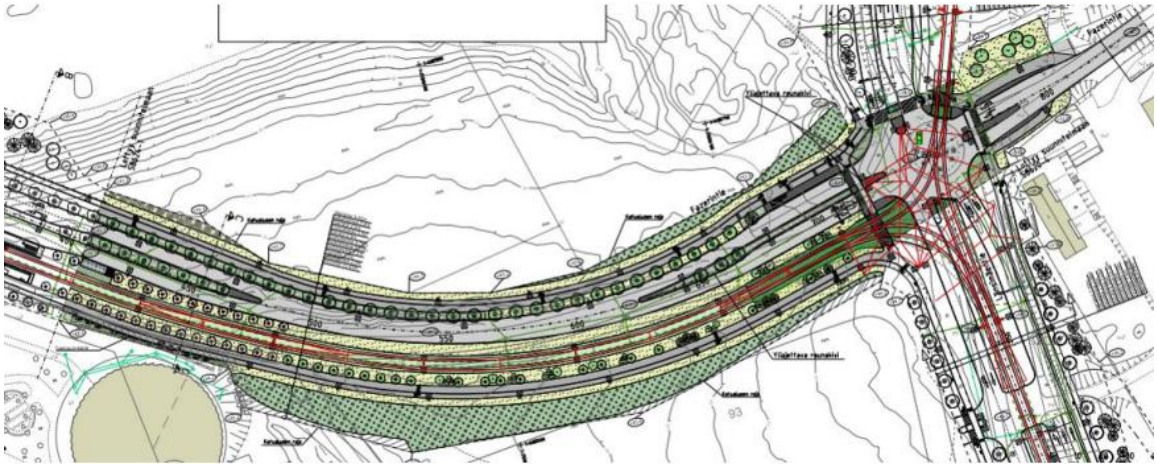

Kuva 30. Fazerintie välillä Fazerila – Länsimäentie. (AFRY, ehdotus 13.3.2024)

Ratikan kaavarunko

Vantaan ratikan reitin varrelle on laadittu sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko, joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarunko on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleisempi suunnitelma, joka on pitkän aikavälin visio ratikkakaupungista, ja jolla määritetään tavoitemitoitus suunnittelualueen lisärakentamiselle, arvioidaan ratikkakaupungin kehittämisen vaikutukset ja aikataulutetaan alueiden kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kaavarunko yhteensovittaa alueen maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa. Kaavarunko on oikeusvaikutukseton suunnitelma, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan kaavarungon 19.6.2023.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi, että ratikan rakentamisen mahdollistava jatkosuunnittelu voidaan aloittaa suunnitelman pohjalta. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempana alueena numerolla 062800.

Vantaan ratikan asemakaavaehdotus nro 911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie on aikaisemmin ollut osa ratikan Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaava-aluetta nro 931400. Asemakaava ja asemakaavan muutos nro 931400 erotettiin omaksi muutosalueekseen katusuunnittelun edettyä. Kaavasta nro 931400 julkaistiin oma osallistumis- ja arviointisuunnitelma 24.5.2022 ja se päivitettiin 15.12.2022 sekä 28.9.2023.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.5.2023 päätti esittää kaupunginhallitukselle kaavaehdotuksen nro 931400 asettamista nähtäville, mutta esittelijä veti kaavaehdotuksen pois 22.5.2023 kaupunginhallituksen esityslistalta kaava-alueen pohjaveteen liittyvien uusien lähtötietojen vuoksi.

Kaupunginhallitus 3.6.2024 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nro 931400 nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Kaavaehdotus oli nähtävillä 19.6.-19.8.2024 välisenä aikana. Kaavaehdotus 911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie on irrotettu kaava-alueesta nro 931400 omaksi kaava-alueekseen nähtävilläolon jälkeen.

Kaupunginhallitus 24.3.2025 päätti asettaa asemakaavaehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Kaavaehdotus oli nähtävillä 9.4.-8.5.2025 välisenä aikana.

Ratikan asemakaavat ovat asemakaavoituksen työohjelmassa 2025.

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan hankesuunnitelman 22.5.2023 (5 §).

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät,
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat

Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet)
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Vantaan kaupunginmuseo
- Suomen luonnonsuojeluliitto
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL, TUKES

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Ratikan jatkosuunnittelun osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” julkaistiin 23.11.2020 ja päivitettiin 17.9.2021. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki asemakaavamuutoksen alueelta 931400 saatiin 6 mielipidettä.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Yleisötilaisuudet järjestettiin 8.12.2020 (Länsimäki), 9.12.2020 (Hakunila), 16.12.2020 (Tikkurila) ja 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (koko linjan suunnittelutilanne). Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kuvattu Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportissa 22.3.2021. Erilaiset osallistumisen ja vaikuttamisen tavat koottiin työn aikana osallistuvavantaa.fi -alustalle.

Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alueelta nro 931400 julkaistiin oma OAS 24.5.2022 ja siitä pyydettiin osallisilta mielipiteet 24.8.2022 mennessä. Mielipiteitä ja lausuntoja saatiin yhteensä 7 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 15.12.2022, josta tiedotettiin kaava-alueen maanomistajia kaavan vuorovaikutusaineiston julkaisun yhteydessä, sekä 28.9.2023 ja siitä pyydettiin mielipiteet 30.10.2023 mennessä. Mielipiteitä vuoden 2023 OAS-päivityksestä saatiin 13 kappaletta.

Kaikille avoin ratikan infotilaisuudet järjestettiin 6.4.2022, 15.11.2022, 13.4.2023 ja 16.11.2023 (koko ratikan linja).

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 931400 Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 15.12.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 15.12.2022-13.1.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 15.12.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 2; 19.12.2022 ja 11.1.2023. Tänä aikana vastaanotettiin yksi puhelu. Mielipiteitä vuorovaikutusmateriaalista saatiin yhteensä 1.

Kaikille avoin ratikan opastettu kiertoajelu järjestettiin 26.8.2023. Tilaisuudessa oli mahdollisuus tutustua ratikan suunnitelmiin kaupungintalolla ja ratikan suunnittelijoita oli tavattavissa.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen luonnosta esiteltiin Rajakylän-Länsimäen asukastilaisuudessa 9.2.2023.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 062800 saadut mielipiteet

M3:
Kuulakuja 4:n ja ja Länsimäentien välissä on tontti, joka on kaavoitettu parkkialueeksi. Onko ratikka -kaavoituksen myötä tontin käyttöön tulossa muutosta?

Vastine: alueen käyttötarkoitusmerkintään ei tehdä muutoksia ratikkakaavan yhteydessä.

M12:
Meneekö raitiovaunun kiskot Valion tehtaan kohdalta Vaaralan upeiden metsäreittien kautta Hakunilaan? Tuhotaanko pururadat, lenkkipolut?

Vastine: Ratikan linjaus kulkee Länsimäentietä pitkin kääntyen Fazerintien risteyksessä Fazerintielle ja Hopeatien ja Tilustien kautta edelleen Hakunilantielle. Länsimäentietä pitkin jatketaan ratikan kiskoja kohti Kehä III varikolle asti.

M25:
Lähialueellamme ratikka ei palvele lainkaan Rajakylän asukkaita, sinne tulee järjestää bussivuorot. Vaaralasta tulee päästä helposti bussivuoroilla Kehä III varteen, koska siellä on paljon työpaikkoja. Suoria kulkuyhteyksiä Peijaksen sairaalaan ei saa heikentää.

Alkuperäisen Raide-jokeri 3 alustavan yleissuunnitelman reittivaihtoehto VE1V, Vaaralan nopeutus on merkittävästi parempi vaihtoehto kuin nyt esitetty seuraavista syistä:

• Se on huomattavasti nopeampi.

• Se ei kulje keskellä pientaloaluetta.

• Se voidaan linjata kulkemaan Länsimäentien ja Fazerintien risteyksen jälkeen suunnitellun varikon puolella, jolloin viheralueeseen ei kosketa.

• Tämä linjaus palvelee paremmin suunnitellun Kuussillan kaavarunkoalueen asukkaita.

• Ajolinjat ovat suorempia, vähemmän risteyksiä, eikä jouduta ajamaan muun liikenteen joukossa, kuten nykyehdotuksessa Hopeatiellä ja Tilustiellä.

Jos Vantaalla on päämääränä saattaa merkittävä osa kaupunkilaisista, jotka eivät asu raideliikenteen varrella raideliikenteen piiriin, on tehokkaampikin ratkaisu olemassa. Jatketaan metron linjaus Mellunmäestä Länsimäen itäpuolelta Hakunilaan. Tämä linjaus palvelisi Hakunilan ja Vaaralan lisäksi myös kaavailussa olevan Länsimäen lisärakentamisen asukkaita. Suuri osa alueen joukkoliikenteestä suuntautuu kuitenkin kohti Helsingin keskustaa.

Vastine: Yleissuunnitelman mukaista ratikan linjausta on muutettu, koska sen ei nähty palvelevan tarpeeksi Vaaralan alueen nykyisiä ja tulevia asukkaita. Lisäksi linjaus Kehä III:n läheisen metsäalueen kautta olisi vaarantanut alueen luontoarvoja. Ratikan linjaus on esitetty myös Vantaan yleiskaavassa 2020, joka sai lainvoiman vuoden 2023 alussa. Ratikka kulkee omalla kaistallaan Fazerintiellä, Hopeatiellä, Tilustiellä ja Hakunilantiellä, eikä siten häiritse muuta liikennettä.

M54 ja M67:
Raskaan kaluston ohjaaminen pois asuinalueelta on tarpeellista meluhaittojen ja liikenneturvallisuuden vuoksi. Suuri osa raskaasta liikenteestä menee Vaaralan läpi Kehä III:lle. Liikenteen ohjaaminen Valion liittymään on tarpeen, ja Hakunilantielle tarvittaisiin raskaan ajoneuvokaluston ajokielto.

Vastine: Ratikkalinjan toteuttaminen Hakunilantielle saattaa jo itsessään vähentää raskaan liikenteen määrää Hakunilantiellä Vaaralan läpi. Liikenteelliset ratkaisut, kiellot ja nopeusrajoitukset ratkaistaan liikennesuunnittelu yhteydessä.

M75:
Hopeatien eteläpuolelle ja Metsätien pohjoispuolelle tuleva lähivirkistysalue, joka toimii ekologisena virkistysalueen yhteytenä Ojangosta Vanhankaupungin lahdelle. Ettei sitä ratalinjauksessa ei suljettaisi.

Pysäkit alueen asukkaiden kannalta oikeisiin paikkoihin ja niitä riittävästi.

Vastine: Ekologinen yhteys Hopeatien ja Metsätien ympäristössä on huomioitu asemakaavaehdotuksessa kaavoittamalla alue virkistysalueeksi, jolle on lisätty luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alueen osa. Eteläinen Vaarala & pohjoinen Länsimäki -asemakaava-alueella sijaitsee kaksi ratikan pysäkkiä, toinen Fazerin vierailukeskuksen vieressä ja toinen Rajakylän koulun vieressä. Pysäkkien sijoittelussa on huomioitu alueella liikkuvat.

2022 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 931400 saadut mielipiteet ja lausunnot (tiivistettynä)

M1:
Toivottavasti tämä uusi kaava-alue ratikoineen ei ole samanlainen kuin Länsimäen Maalinauhantie 19:n parkkipaikan tilalle täydennysrakennuksena rakennettu UFO-kerrostalo. Tämä vaalea lasiparvekkeinen kerrostalo näyttää todellakin pudonneen taivaasta ja sopii 1970-luvun talojen alueelle yhtä hyvin kuin ladot Helsingin Aleksille. Jos tämä alueen tiivistäminen ja talojen korottaminen näin rumin rakennelmin toteutetaan, on aivan sama kuin ei suunniteltaisi lainkaan.

Vastine: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki asemakaavassa ei kaavoiteta uutta rakentamista.

Lausunnot:

Fingrid:
Asemakaavassa on otettava huomioon Fingridin hanke Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys (Länsisalmi-Viikinmäki). Fingrid on tehnyt yhteistyötä ratikkahankkeen kanssa. Fingrid antanut risteämälausuntoja mm. Tammiston länsipuolisista ratikan osuuksista ja Hakunilasta. Myös suunnitelmien tarkentuessa vuoropuhelun ja teknisen yhteensovituksen on hyvä tarpeen mukaan jatkua.

Vastine: Vantaan ratikka -hankkeessa on toimittu yhteistyössä Fingridin kanssa ja suunnittelussa on huomioitu Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteyden parannushanke.

Caruna Oy:
Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti.

Vastine: Maanalaiset kaapelit on huomioitu kaavassa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä:
Alueesta on laadittu vesihuollon esisuunnitelma ja nyt käynnissä on ratikkahankkeeseen liittyvä vesihuollon alustavien rakennussuunnitelmien laadinta. Alueella nykyisin sijaitsevat ja sinne suunnitellut vesihuoltolinjat tulee huomioida asemamakaavan muutoksessa. Erittäin keskeistä on huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Vesihuoltolinjat tulee pääsääntöisesti sijoittaa yleisille alueille. Mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää.

Helsingin seudun liikenne:
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa.

Vantaan kaupunginmuseo:
Alueella ei ole yleisesti tunnustettuja maisema-arvoja, eikä sieltä käytettävissä olevien tietojen perusteella tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Fazerintie 6:ssa sijaitsee Fazerin tehtaiden rakennusten kokonaisuus. Alueen rakennukset ovat olleet mukana Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventoinnissa (2006), jossa ne saivat korkeimman arvoluokituksen. Fazerilan konttori- ja tehdasrakennuksesta on lisäksi tehty rakennushistoriaselvitys. Leipomorakennuksesta sekä voimalaitoksesta tulee teettää rakennushistoriaselvitykset kaavatyön yhteydessä suojeluperusteiden määrittämistä varten.

Kuussillantie-Fazerintie tielinjaus on vanha yhdystie Vanhan Porvoontien ja Sotungintien välillä. Tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä enemmän raitiotielinjauksen rakentamisen myötä. Linjaus on kuitenkin pysynyt paikallaan jo vuosisatoja ja sen käytön

jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana. Museo ei ole esittänyt tielinjauksen suojelua asemakaavamuutoksen nro 931500 (Hopeatie) mielipiteiden kuulemisen yhteydessä. Museo on kuitenkin korostanut mielipiteessään, että alueen identiteetin kannalta olisi tärkeää, että sen historiallinen tausta nousisi esiin myös muuttuvassa ympäristössä. Tielinjauksen historian esiin tuominen esimerkiksi viitoituksilla tai raitiovaunujen pysäkkien taideaiheissa on keino, jolla alueen historiallista identiteettiä voidaan syventää.

Vastine: Fazerilan alueen rakennuksista on laadittu rakennushistoriallinen selvitys kaavoituksen yhteydessä. Fazerintielle ei osoiteta suojelumerkintää, mutta tien historiallinen arvo tuodaan esille kaavaselostuksessa ja alueen jatkosuunnittelussa. Tien arvoa voidaan tuoda esille esimerkiksi taiteen keinoin.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 931400 vuorovaikutusmateriaalista saadut mielipiteet (tiivistettynä)

M1:

1. Alueelle suunnitellut muutokset ovat riski alueen pohjevesille. Kaavaluonnoksen mukaiset aluemuutoksien toteutus ja varsinkin investointivaiheen työt aiheuttavat hyvin todennäköisesti merkittävää haittaa alueen pohjaveden hyödyntämiselle. Tämä tulee huomioida muutoksissa, muutostöiden suunnittelussa ja toteutuksessa sekä sopimuksellisesti kanssamme.
2. Esitetty kalualueen rajausehdotus osuu merkittävissä määrin päävedenottamomme lähi- ja suoja-alueelle sekä jopa itse vedenottamon alueelle. Tämä vaarantaisi merkittävässä määrin vedenottamon käyttöä ja täten koko vedenoton alueella. Nämä rajaukset tulee tarkastella uudelleen sekä esittää vaihtoehtoista rajausta ja/tai toimintamallia, jotta alueella toimiminen ei vaarannu.
3. Ehdotetun VL-alueen koko, rajaus ja lunastuskorvaus: Tämän kokonaisuuden rajaus ja korvausmenettely tulee perustua 2021 linjattuun malliin ja rajauksiin. Nyt esitetyssä versiossa mm. VL-aluetta on laajennettu merkittävästi tätä aikaisemmin linjattua aluerajausta laajemmaksi.
4. Leipomon ja voimalaitoksen rakennuksen mahdollinen rakennushistoriallinen selvitys: Selvityksen tekeminen ja sen tarpeellisuus tulisi tarkastella perusteellisesti ja sen tarpeellisuus analysoida laajemmin. Tehdasalueen rakennusten ja niiden kaavamerkintöjen mukaan ottaminen tähän kaavatyöhön, ei ole mielestämme sovitun mukaista tai tarpeen. Mikäli selvityksen tekemiseen päädytään, tulee siinä huomioida, että kyseiset rakennukset ei ole mielestämme rakennusteknisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä. Rakennukset on rakennettu ja muutettu useissa eri vaiheessa, jotta niidet toiminnalliset tarpeet on saatu täytettyä. Mahdollisilla sr-merkinnöillä voisi olla merkittävää haittaa rakennuksien ja alueen toiminnan kehittämiseen jatkossa.
5. Tehtyjen luonnosten perusteella Fazerin tonttialueiden pienenemä olisi yhteensä jopa 4 ha, osassa alueita rajaukset ja kalualuemuutokset kohdistuvat laajalle-alueelle ympäristöön ja täten pienentävät merkittävästi Fazerin tonttien kokoa ja käyttö/kehitys/arvopotentiaalia. Näiden rajauksien osalta tulee tehdä uudelleentarkastelua, jotta rajaukset saadaan kohtuullisiksi. on välttämätöntä huomioida, että Fazerilla on halu ja tarve kehittää näiden alueiden asemakaavaa alueen uuden yleiskaavan mahdollistavaan asuinkäyttöön. Tämä tulee huomioida osana tehtävää kaavoitus ja suunnittelutyötä.

Vastine:

1. *Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa huomioidaan pohjavesien suojelu. Kaavassa on annettu pohjavesien suojeluun liittyviä määräyksiä. Rakentamisen aikana saattaa esiintyä pohjaveden hetkellistä samentumista. Tämä keskustellaan erikseen maanomistajan kanssa.*
2. *Katualueen rajaukset on tarkistettu niin, että katualuetta ei osoiteta vedenottamon alueelle.*
3. *Asemakaavaehdotuksen vuorovaikutusaineistoa varten kaavoitukselle oli toimitettu väärä liitekuva, jossa VL-alueen rajaus on ollut sovittua laajempi. VL-alueen rajaus on korjattu kaavaehdotukseen.*
4. *Koko Fazerin kiinteistö on mukana asemakaava-alueessa, sillä korttelissa on rakennusoikeus osoitettu tehokkuusluvulla, joka tulee muuttaa asemakaavamuutoksessa tehokkuusluvuksi, jotta alueen rakennusoikeus ei vähene pinta-alamuutoksista huolimatta. Tästä johtuen myös muut kaava-aluetta koskevat vaikutukset tulevat tarkasteluun. Aiemmissa selvityksissä on todettu, että Fazerin alueella on kulttuurihistoriallista arvoa. Tämä on MRL:n mukaisesti tutkittu tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Alueelta on laadittu rakennushistoriallinen selvitys. Selvityksen lopputuleman perusteella Vantaan kaupunginmuseo ehdottaa Fazerin vierailu- ja kokouskeskuksen sekä makeiskonttorin sekä vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitsevan pihapiirin suojelua.*
5. *Fazerintien itäpuolella on suuret korkeuserot suhteessa Fazerintien katutasoon. Tämä johtaa siihen, että katusuunnittelussa on huomioitava katualueen luiskat kadun reunoilla. Fazerintien itäpuolella ei ole nykytilanteessa asemakaavaa. Katusuunnitelmien hyväksyminen vaatii asemakaavan mukaisen katualueen. Katualueet kaavoitetaan kaavatyön 931400 yhteydessä, mutta maanomistajan kanssa voidaan luiska-alueiden maanomistusta tarkastella sopimusten kautta.*

28.9.2023 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 931400 saadut mielipiteet tiivistettyinä

Asukas:

Mielipiteen antaja on paikallisen as. Oy:n hallituksen jäsen. Asukkaat toivovat erityisesti vanhan puuston säilyttämistä Länsimäentien varrella, as. Oy:n kiinteistön ja Juoksuhaudan puistoon menevän sillan välillä. Länsimäentien yli Juoksuhaudan puistoon menevällä sillalla on erityisen vilkasta jalankulkuliikennettä. Suoraviivaista liittymää Juoksuhaudanpuistoon johtavalle sillalle ei ole. Suurin osan alueen koululaisista ja lukuisat aikuiset nousevat sillalle as. Oy:n rajan tuntumasta pensaiston ja metallikaiteiston läpi tai yli. Koululaisia kulkee lisäksi kuorma-autojen pysäköintipaikan kohdalta erityisen vilkkaan Länsimäentien yli kohdasta, jossa ei ole suojatietä. Mielipiteessä esitetään, että as. Oy:n tontin rajan tuntumaan rakennettaisiin portaat, joista pääsee nousemaan suoraan Juoksuhaudan puistoon menevälle sillalle. Toive puuston säilyttämisestä on tässäkin tapauksessa mahdollista, kun portaikon rakentamiseen ei käytetä järeitä koneita.

Kaavoittajan vastine:
Kaavassa ei ole osoitettu suojeltavia puita. Ratikan katusuunnitelmista ilmenee poistettavat ja istutettavat puut. Ratikan jatkosuunnittelua ohjaa Vantaan ratikan design manual ja tavoitteena on toteuttaa uusi katuympäristö mahdollisimman vehreänä. Mahdolliset portaat, kalusteet yms. määritellään ratikan katu- ja puistosuunnitelmissa. Ratikan 10.3.2023 päivätyssä katusuunnitelmaehdotuksessa ei ole osoitettu kyseiselle paikalle portaita. Alueen katusuunnitelmista on mahdollista jättää mielipide, kun ne tulevat nähtäville.

Kaksi asukasta:

Westerkullan kartano alueineen on luokiteltu merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Ratikan kaavarungossa oli tunnistettu Länsimäen alueen maisemallisen luonteen lähes täydellinen muuttuminen siirryttäessä tiiviiltä asuinalueelta Westerkullan kartanon kulttuurimaisemaan. Tämä on

osoitettu hyvin kuvaavasti kaavarungon kartalle sisällytetyllä merkinnällä ”Vahva ja tunnistettava alueen maisemallinen reuna”, jota tulee kaavamääräyksen mukaan jatkosuunnittelussa vaalia tai korostaa.
Vantaan yleiskaava 2020:ssä ja Länsimäen kaavarungossa on esitetty Porvoonväylän ja kartanoalueen väliin tehokkaan rakentamisen alueita. Asemakaavan yhteydessä tehtävät raitovaunupysäkkien sijoitusratkaisut ulottavat merkittäviä vaikutuksia niitä ympäröivään yhdyskuntarakenteeseen. OAS:n yhteydessä tulee määrittää erityisesti selvitettäviksi myös ratikan asemakaavan aiheuttaman tiiviin lisärakennuspaineen (Uudet alueet ja Länsimäen keskustan täydennysrakentaminen) konkreettiset maisemalliset vaikutukset arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.
Kartanokeskuksen pohjoispuolelle suunniteltu tehokkaan uudisrakentamisen alue on myös luontoarvoiltaan hyvin monipuolinen ja arvokas. On arvioitava perusteellisesti sitä, missä määrin ja mille alueille mahdollista uudisrakentamista voidaan ylipäätään sijoittaa vaarantamatta luontoarvoja.
Vantaan yleiskaavan 2020 valmistelun yhteydessä tehdyssä selvityksessä Vantaan ekologisista yhteyksistä on Westerkullan kartanokeskuksen ja Länsimäen asuinalueen väliin sijoitettu ekologinen käytävä no.59 Mustavuori – Myllymäki – Långmossen – Vaarala. Tätä yhteyttä ei ole nähtävillä olevan asemakaavan mukaisen ratikkalinjauksen vuoksi esitetty voimassa olevassa yleiskaavassa, Länsimäen kaavarungossa tai asemakaavaluonnoksessakaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan olisi silti mielestämme sisällytettävä vaikutusarviointi siitä, miten tämän ekologisen yhteyden toteuttamatta jättäminen vaikuttaa laajemmin alueen luontoarvoihin ja miten tätä menetystä voidaan suojelutoimia muualla lisäämällä tai muita ekologisia käytäviä rakentamalla ja vahvistamalla kompensoida.
Westerkullan kartano on yksi Etelä-Suomen harvoista kartanokokonaisuuksista, jota vielä ympäröivät muinaismuistot, suojeluarvoiltaan merkittävät rakennukset ja rakenteet, erityisen arvokkaat viljelymaisemat sekä laajat luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueet. Tämä erityisen arvokas kohde tulee siten ottaa ylipäätään huomioon kaikessa sitä ympäröivän alueen maankäytön suunnittelussa.

Kaavoittajan vastine:
Kaavaehdotuksen nro 931400 alue ei sijoitu Westerkullan kartanoalueen välittömään läheisyyteen. Vantaan ratikan asemakaavoissa ei osoiteta uutta rakentamista. Ratikalla itsellään ei ole huomattavia maisemallisia vaikutuksia sillä se toteutetaan pääasiassa jo rakennettuun ympäristöön.

Kaavaehdotuksessa nro 931400 viheralueiden jatkuvuus Fazerintien kummallakin puolella on huomioitu. Voimassa olevassa yleiskaavassa 2020 osoitetun ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slåttmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston ja Tammasuon virkistysalueille on kaavan määräysten mukaan turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla. Slåttmossenin alueelle osoitettu joukkoliikenteelle varattu alueen osa tulee kaavamääräyksen mukaan toteuttaa nurmipintaisena.

<u>Kaksi asukasta:</u>
Vantaan ratikan, sekä siihen liittyvän kevyenliikenteen ja ajoväylän linjaus tulee siirtää alkuperäistä linjausta eteläisemmälle linjaukselle, kokonaan Hopeatien eteläpuolelle, tai Fazerin tehdasalueen pohjoisreunaa myötäileväksi. Täten kyetään säilyttämään strategisesti tärkeät pohjavedenottamot Hopeatien läheisyydessä. Eteläisempi linjaus mahdollistaa Kuussillanniityn tehokkaamman hyödyntämisen asuinrakentamiseen, joka puolestaan parantaa Vantaan Ratikan hyötysuhdetta. Vantaan ratikan linjauksen yhteyteen suunniteltu ajoväylä tulee poistaa kokonaisuudessaan Hopeatien - Kuussillanniityn osuudelta kyseisestä suunnitelmasta. Kuussillantie palvelee erinomaisesti ajoliikennettä. Ajoväylän poistaminen kaventaa Ratikan tarvitsemaa maa-alueella, jolloin se vähentää kyseisen viheralueen kuormitusta. Ajoväylän poistaminen mahdollistaa myös yhden risteyksen poistamisen suunnitelmista, jolloin ratikasta tulee entistäkin turvallisempi ja mahdollisesti sujuvampi.

Kaavoittajan vastine:
Kaavassa on osoitettu Kuussillan asuinalueen eteläpuolelle, Slåttmossenin lähivirkistysalueelle (VL) joukkoliikenteellevarattu alueen osa (jl), jota pitkin Vantaan ratikan on suunniteltu kulkevan. Ratikan linjausta on hieman siirretty alkuperäisestä linjauksesta alueen pohjaveden suojelemisen vuoksi. Linjausta ei siirretty kokonaan Hopeatien eteläpuolelle, sillä alustavissa tarkasteluissa suuremman siirron todettiin aiheuttavan huomattavamman louhinnan tarpeen ja pidemmät kadun luiskaukset. Pienemmällä siirrolla raitiotien tasauksen vaatimat luiskaukset pysyvät kohtuullisempina ja vaikutukset alueen ekologiseen runkoyhteyteen ovat vähäisemmät. Fazerin tehdasalueen pohjoisreunaa mukailevalla reittivaihtoehdolla olisi ollut suurempi vaikutus alueen luontoarvoihin.

Kaavassa on osoitettu lähivirkistysalueelle jl-aluetta myötäilevä yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varattu alueen osa (pp). Kaavaehdotuksella poistetaan voimassa olevassa asemakaavassa 931400 – Hopeatie osoitettu huoltoajon merkintä (/h). Nykyistä Hopeatien ajoliikenteen katuyhteyttä ei ole osoitettu kaavaehdotuksessa, eikä Vantaan ratikan 13.3.2024 päivätyssä katusuunnitelmaehdotuksessa.

Caruna Oy:
Kaava-alueella ei ole Caruna Oy:n sähköverkkoa.

Sipoon Energia:
Mikäli kiinteistön alueella ei tarvitse tehdä maanrakennustöitä, ei Sipoon Energialla ole huomauttamista kaavahankkeeseen. Pyydämme huomioimaan tämän tarkempaa linjausta suunniteltaessa.

Kaavoittajan vastine:
Kiinteistöllä ei tarvitse tehdä maanrakennustöitä Vantaan ratikan toteutuksen vuoksi. Uudenmaan ELY-keskus suunnittelee viereisen Porvoonväylän laajentamista osin kyseisen kiinteistön puolelle ja Porvoonväylän liikennealueen laajennus on osoitettu 14.5.2024 päivätyssä kaavaehdotuksessa.

Tukes:
Tukesilla ei ole lausuttavaa hankkeesta.

HSL:
HSL:llä ei ole lausuttavaa.

Valio:
Kaavan selostusaineistossa on mukana katualueen suunnitelmia päiväyksellä 2.3.2022, joissa Länsimäentien ja kehä III välinen katualue tulee tätä esitystä enemmän Valion kiinteistölle. Valion kiinteistöstä ei voida tehdä näiden vuoden 2022 suunnitelmien mukaisia alueluovutuksia. Luonnossuunnitelmassa on esitetty ratikkavarikon sijainti ja siihen liittyvät liikenneliittymät. Valion näkemyksen mukaan sijoittuminen ei vastaa yleiskaavaa ja lisäksi varikon vaatima pinta-ala Valion kiinteistöistä muodostuu maankäytöllisesti erittäin haastavaksi, eikä Valio luovuta varikon pengerrykselle osoitettua alaa. Aiemmin laaditut katusuunnitelmat Valion kiinteistöjen ympärillä tulee siten täsmäyttää nyt esillä olevan asemakaavarajauksen sisäpuolelle.

Kaavoittajan vastine:
Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) päivitettiin 28.9.2023 ja kaavarajausta muutettiin Länsimäentien osalta niin, että osa ratikan katusuunnitelmaluonnoksissa kaupungin omistamalle maalle osoitetuissa Länsimäentien luiska-alueista on asemakaavaehdotuksen 931200 – Vantaan ratikka: Varikko alueella. Varikon tontin rajaus on muuttunut vuonna 2022 julkaistujen Länsimäentien katusuunnitelmaluonnoksien jälkeen niin, että ratikan sisäänajo tontille tapahtuu hieman pohjoisempaa. Muutoin 931400 kaava-alue on Länsimäentien osalta sama, kuin 15.12.2022 päivätyssä OAS:ssa sekä 2.3.2022 ja 31.3.2022 päivätyissä ratikan katusuunnitelmaluonnoksissa. Vantaan ratikan Länsimäentien pohjoispäätä koskevat katusuunnitelmaehdotukset on päivitetty 10.3.2023. Vantaan ratikan varikon sijainti on osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa 2020 RV-merkinnällä. Etenkin yleiskaavan ja kyseisen merkinnän yleispiirteisyys huomioiden. Varikon sijainti

on voimassa olevan yleiskaavan mukainen. Vantaan ratikan varikko on osoitettu kaavaehdotuksessa nro 931200.

Fingrid:
Asemakaavassa on otettava huomioon Fingridin hanke Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys (Länsisalmi-Viikinmäki). Sen yleissuunnittelu on käynnissä. Kaapelireitti sijoittuu asemakaava-alueelle ja risteää ratikkareitin kanssa. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Kaavoittajan vastine:
Vantaan ratikka -hankkeessa on toimittu yhteistyössä Fingridin kanssa ja suunnittelussa on huomioitu Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteyden parannushanke.

Vantaan Energia:
Maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti tulee huomioida. Jos niitä pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaavoittajan vastine:
Maanalaiset kaapelit ja putket on huomioitu kaavaehdotuksessa.

HSY:
Alueella nykyisin sijaitsevat ja sinne suunnitellut vesihuoltolinjat tulee huomioida asemamakaavan muutoksessa. Erittäin keskeistä on huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Vesihuoltolinjat tulee pääsääntöisesti sijoittaa yleisille alueille. Mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää ja esittää tulevassa asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa.

Kaavoittajan vastine:
Vantaan ratikka -hankkeessa on toimittu yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnittelussa on huomioitu olevat johdot sekä vesihuollon suunnitelmat.

Vantaan kaupunginmuseo:
Kuussillantie-Fazerintie linjaus on vanha yhdystie ja se on arvotettu kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan merkittäväksi. Alueen identiteetin kannalta olisi tärkeää, että sen historiallinen tausta nousisi esiin myös muuttuvassa ympäristössä. Tielinjauksen historian esiin tuominen esimerkiksi kyltityksillä on keino, jolla alueen historiallista identiteettiä voidaan syventää. Etenkin voimalarakennuksella on todettuja rakennushistoriallisia arvoja, mutta ne eivät riitä asemakaavan suojeluperusteiksi. Koska makeiskonttorin rakennuksella on erittäin suuri historiallinen merkitys alueelle, niin kohdekäynnin perusteella voitiin todeta, että rakennuksen suojeluperusteet ovat riittävät asemakaavasuojeluun muutostöiden jälkeenkin. Vierailu- ja kokouskeskus (Fazer Experience) on arkkitehtonisesti merkittävä 2010-luvun rakennus, joka on palkittu niin teknisten ratkaisujensa kuin arkkitehtuurinsa ansioista. Näin ollen se ansaitsisi tulla suojelluksi, vaikka onkin ialtään vielä nuori. Museo esittää asemakaavassa suojeltavaksi Fazerin Vierailu- ja kokouskeskusta ja Makeiskonttoria piha-alueineen. Kaavatyön aikana tulee määritellä suojeltaville rakennuksille ja pihapiirille yksilöidyt suojelumääräykset, joilla voidaan taata todettujen arvojen säilyminen tulevaisuuteen. Makeiskonttorin ja vierailukeskuksen kohdalla myös merkittävimmät sisätilat tulee suojella.

Kaavoittajan vastine:
Fazerintielle ei osoiteta kaavaehdotuksessa suojelumerkintää, mutta tien historiallinen arvo tuodaan esille kaavaselostuksessa. Vantaan ratikan Design manualissa on nostettu ratikan jatkosuunnittelun ohjeeksi mm. alueellisten historiallisten arvojen esiin tuominen. Tien arvoa voidaan tuoda esille esimerkiksi taiteen keinoin. Kaavaehdotuksessa on osoitettu alla olevat suojelumerkinnät sekä määrätty niihin liittyen seuraavaa:
Suojeltava rakennus (sr):
”Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus, jota ei saa purkaa.” ”sr/1: määräys koskee Makeiskonttorin osaa rakennuksesta. Rakennuksen

julkisivuihin kohdistuvissa korjaus- ja muutostöissä on huomioitava rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri sekä 2016 vuoden muutostöiden jälkeinen tilanne. Korjaus- ja muutostyöt on suunniteltava siten, että historiallisesti kerroksisen rakennuksen ominaisluonne ja rakennuksessa todetut arvot eivät korjaustöissä vaarannu. Rakennuksen sisätiloista suojellaan alkuperäinen pääporraskäytävä ja siihen liittyvä ensimmäisen kerroksen aulatila." "Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto." "sr/2: Määräys koskee Fazerilan vierailu- ja kokouskeskuksen kokonaisuutta. Rakennuksesta suojellaan julkisivut ja katot. Rakennuksen ulkotiloista sisään jatkuvat kattomateriaalit suojellaan. Sisätiloissa suojellaan kantavien teräspilarirakenteiden muodostamat kaarevalinjaisten huonetilojen massoittelu (Visitor centerin puolella 5 kokonaisuutta: viherhuone, kahvila/keittiö, monitoimitila, henkilökunta-/varastotila sekä info- ja wc- tila. Meeting centerin puolella 2 kokonaisuutta: showroom ja kabinet)." "Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto."
Suojeltava pihapiiri (sp):
"Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä alueen osa, jota ei saa purkaa." "Pihaa tulee hoitaa alkuperäisen pihasuunnitelman luonteen mukaisesti. Pihaan kohdistuvista muutostöistä tulee kuulla paikallista museoviranomaista."

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 931400 nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunginhallitus 3.6.2024 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 19.6.-19.8.2024 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 23 kappaletta ja niitä saatiin 13 kappaletta. Muistutuksia saatiin 2 kappaletta.

Kaavaehdotus nro 931400 on nähtävilläolon jälkeen jaettu kahdeksi kaavahankkeeksi niin, että uusi kaavaehdotus nro 911200 käsittää Länsimäentien osuuden (välillä Rajakentäntie-Kehä III) sekä vähäiseltä osin Fazerintien ja Maratontien katualueita.

Kaavaehdotuksesta nro 931400 saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin vastataan myös kaavatyön nro 931400 yhteydessä.

Lausunnot ja vastineet tiivistettyinä:

<u>Telia:</u>
Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, ja Teliaan on oltava yhteydessä hyvissä ajoin. Kaapelien katkaisua ja siirtoa pitäisi pyrkiä välttämään. Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. Osallistutaan hankkeen johtosiirtosuunnitteluun. Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Siirtotarpeista on keskusteltu Telian kanssa. Hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Hankkeen mukaan operaattoreiden ja ratikkahankkeen väliseen yhteiskehittämiseen on vielä mahdollisuus hankkeen allianssin kehitysvaiheessa.

<u>Tukes:</u>
Ei lausuttavaa asiassa.

Vastine: Ei toimenpiteitä.

Elisa Oyj lausui, että alueella on runsaasti Elisan yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Mikäli tietoliikennerakenteita kuitenkin joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla hyvissä ajoin (väh. 12kk ennen tarvetta) yhteydessä Elisaan ja tilata ao. siirto. Siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa. Hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Hankkeen mukaan operaattoreiden ja ratikkahankkeen väliseen yhteiskehittämiseen on vielä mahdollisuus hankkeen allianssin kehitysvaiheessa.

Eltel Networks Oy lausui, että katu- ja muutoskaavojen suunnitelmat on hyvä saada nähtäväksi ajoissa uusien putkitustarpeiden ja olevien verkkojen siirtotarpeiden suunnittelua varten. Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, ja DNA:han on oltava yhteydessä hyvissä ajoin. Kaapelien katkaisua ja siirtoa pitäisi pyrkiä välttämään. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Siirtotarpeista on keskusteltu DNA:n kanssa. Hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Hankkeen mukaan operaattoreiden ja ratikkahankkeen väliseen yhteiskehittämiseen on vielä mahdollisuus hankkeen allianssin kehitysvaiheessa.

Vantaan Energia
Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa.

Suomen luonnonsuojeluliitto
Ekologinen yhteys Slåttmossen – Vaarala – Ojanko – Sipoonkorven kansallispuisto, on huomioitu suunnitelmassa hyvin ja yhdistyksemme toivoo, että se toteutuu esitetyn mukaisena. Ekologinen yhteys Mustavuori (Natura 2000) – Myllymäki (LUO) – Långmossen – Vaarala, on sen sijaan sivuutettu suunnitelmassa. Ekologinen yhteys on tällä hetkellä heikko Porvoon moottorien kohdalta. Kaavasuunnitelmaan liittyen tulisi selvittää mahdollisuudet kehittää kyseistä yhteyttä esimerkiksi rakentamalla eläinalikulku tai vihersilta Porvoon moottoritielle. Vihersiltarakenne soveltuisi laajemmalle joukolle eläinryhmiä kuin alikulku.

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 911200 – Vantaan ratikka: Länsimäentie on ollut aikaisemmin osa asemakaava ja asemakaavan muutosehdotusta 931400 – Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki. Kaavaehdotus 911200 on irrotettu omaksi kaava-alueekseen kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Kaavaehdotuksen nro 911200 alue koskee Länsimäentietä välillä Rajakentäntie-Kehä III sekä osin Fazerintietä ja Maratontietä Länsimäentien risteysalueilla. Lausunto koskee osin myös kaavaehdotuksen 931400 jäljelle jäävää aluetta, ja siihen vastataan myös kaavatyön nro 931400 yhteydessä.

Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksen mukaan metsäisen ekologisen yhteyden päälinja ei nykyisellään jatku Långmossenista pohjoiseen Porvoonväylän yli Vaaralaan (Ojala 2018 s. 29), eikä yhteyttä ole esitetty Vantaan yleiskaavassa 2020 tai alueella voimassa olevissa maakuntakaavoissa (Uusimaa-kaava 2050 ja Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava). Yleiskaavassa on sen sijaan

esitetty virkistysalueyhteys, joka voidaan toteuttaa ekologista runkoyhteyttä kapeampana, mutta joka voi silti palvella joidenkin lajien liikkumista. Asemakaavaehdotus perustuu yleiskaavan korkeamman tason maankäyttöratkaisuun.

Vantaan ratikan kaavarungossa (ei lainvoimainen suunnitelma, kh 19.6.2023) on eritelty metsäinen ekologinen runkoyhteys paikallisista metsäisistä tai puustoisista ekologisista yhteyksistä sekä viherketjuista, jotka voivat tukea paikallista ekologista verkostoa. Lisäksi kaavarungossa on osoitettu viheryhteyden kehittämiskohdat, joilla osoitetaan ensisijaisesti kehitettävät viheryhteydet. Määräysten mukaan kehittämiskohdan merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku ihmisten ja eläinten liikkumista tukevaksi. Vantaan ratikan kaavarungossa Långmossenista Porvoonväylän yli Vaaralaan johtava yhteys on osoitettu paikallisena metsäisenä tai puustoisena ekologisena yhteytenä sekä viherketjuna. Porvoonväylän ylittävälle kohdalle ei ole osoitettu viheryhteyden kehittämiskohtaa. Kaavarungon metsäistä ekologista runkoyhteyttä koskien on määrätty, että yhteysalueen epäjatkuvuuskohtaa kehä III:n väylän kohdalla tulee parantaa esimerkiksi vihersilta tai -kansirakenteella. Paikallisia yhteyksiä koskien on määrätty, että epäjatkuvuuskohdissa, kuten liikenneväylien kohdalla, ekologisen yhteyden jatkuminen pyritään kohentamaan siten, että eliöillä on mahdollisuus liikkua tai levitä verkostoa pitkin.

Vantaan ratikan asemakaavoilla laaditaan ennen kaikkea ratikan vaatimat muutokset ja kaava-alue on mitoitettu ratikkahankkeen tilatarpeet huomioiden. Kyseinen ekologinen yhteys sijoittuu Porvoonväylän liikennealueelle, kaavamuutosalueen paikkeille sekä risteää kaava-alueen Länsimäentien katualueella. Vantaan ratikan katusuunnitelmaehdotuksessa (10.3.2023) osoitettu päällystetty katualue on kaavaehdotuksessa osoitettua katualuetta kapeampi, sillä kaavan osoittamalle katualueelle on suunniteltu myös kadun toteutuksen mahdollistavat rakenteet, kuten maaluiskaukset. Vantaan ratikan katusuunnitelmaehdotuksissa on pyritty lisäämään katualueille vehreyttä mahdollisimman paljon ja kyseiset suunnitelmat ovat osa ratikkahankkeen toteutusta. Länsimäentie katusuunnitelmaehdotuksessa (välillä Vartiotie-Porvoonväylä, 10.3.2023) istutettavia puita on osoitettu katualueen reunoille luiskauksiin sekä kevyenliikenteenväylien ja ajokaistojen väliin. Reunoille on osoitettu myös säilytettävää kasvillisuutta. Ratikka on osoitettu pääasiassa nurmipintaiselle radalle. Porvoonväylän ylittävällä kohdalla kaava-alue on mitoitettu niin, että kaavassa liikennealueelle osoitettu ylitys mahdollistaa uuden sillan toteuttamisen raitiotietä ja muuta liikennettä varten.

<u>Sipoon Energia</u>
Sipoon Energialla ei ole lausuttavaa ratikan linjauksesta ja sen vaikutuksista kiinteistöön, mikäli kiinteistön (ET-kortteli nro 93201) alueella ei tehdä maanmuokkaustöitä (kiinteistöllä tehdyissä tutkimuksissa on havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maata etelälaidalla).

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 911200 – Vantaan ratikka: Länsimäentie on ollut aikaisemmin osa asemakaava ja asemakaavan muutosehdotusta 931400 – Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki. Kaavaehdotus 911200 on irrotettu omaksi kaava-alueekseen kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Kaavaehdotuksen nro 911200 alue koskee Länsimäentietä välillä Rajakentäntie-Kehä III sekä osin Fazerintietä ja Maratontietä Länsimäentien risteysalueilla. Lausunto koskee kaavaehdotuksen 931400 jäljelle jäävää aluetta, ja siihen vastataan kaavatyön nro 931400 yhteydessä.

<u>Uudenmaan ELY-keskus</u>
Fazerin vedenottamoiden lähi- tai kaukosuojavyöhykkeitä koskevat Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamat päätökset. Pohjavesialueen rajaus tulee tehdä pohjavesialueen ulkorajan mukaisesti. Kaavakartalle on tarpeen merkitä vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet. Kaavamääräyksiin tulee näiltä osin lisätä viittaus suoja-alueita koskeviin päätöksiin ja niissä esitettyihin määräyksiin. Lähisuojavyöhykkeellä on kiellettyä rakentaa uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä. Määräys saattaa edellyttää

raitiotien rakentamisessa hakemaan poikkeamista suoja-aluemääräyksistä. Kaikkien pohjaveden suojelua koskevat määräykset tulisi koskea koko pohjavesialuetta. ELY-keskus toteaa, että pohjaveden suojelua koskevia kaavamääräyksiä tulisi täydentää ja nostaa lausunnossaan esiin useita määräyksiä.

PIMA-riskien selvitys ei ole mukana kaava-aineistossa, eikä se ole saatavilla kaupungin verkkosivuilla. Pilaantuneiden maiden tilanne tulee esittää yksiselitteisesti kaavaselostuksessa.

Luontoarvot on huomioitu asianmukaisesti. Ekologinen yhteys sijoittuu hyvin VL-alueelle. ELY-keskus katsoo, että viheryhteystarvetta voisi vielä korostaa määräyksessä. On syytä harkita, että Rivieranraition ratikkakäytävä esitettäisiin pääkäyttötarkoituksella EV. Meluntorjunta tulee ratkaista raitiotievarauksen yhteydessä ja huomioida alueen kaavamääräyksissä, eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle.

ELY-keskus suosittelee, että Vantaan pikaratikkaan liittyvissä kaavoissa pyritään ennakoimaan mahdolliset meluhäiriöt mahdollisimman hyvin. Pikaratikan aiheuttamassa melussa korostuvat lyhytaikaiset voimakkaan melun jaksot, jotka eroavat tyypillisestä autoliikenteen melusta. Raitiolinjan rakentaminen ei saa johtaa tilanteeseen, jossa asuinrakennuksella ei ole enää ohjearvojen mukaista riittävää piha-aluetta. ELY-keskus suhtautuu lähtökohtaisesti kielteisesti asumisen mahdollistamiseen teollisuusalueilla.

Vastine:
911200 – Vantaan ratikka: Länsimäentie on ollut aikaisemmin osa asemakaava ja asemakaavan muutosehdotusta 931400 – Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki. Kaavaehdotus 911200 on irrotettu omaksi kaava-alueekseen kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Kaavaehdotuksen nro 911200 alue koskee Länsimäentietä välillä Rajakentäntie-Kehä III sekä osin Fazerintietä ja Maratontietä Länsimäentien risteysalueilla. Lausunto koskee myös kaavaehdotuksen 931400 jäljelle jäävää aluetta, ja siihen vastataan myös kaavatyön nro 931400 yhteydessä. Kaavatyön 911200 vastineella vastataan 911200-kaava-aluetta koskeviin asioihin.

Pohjavesialueen rajaus on korjattu ja kaavakarttaan on eroteltu Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamoiden kaukosuojavyöhyke (pv/2). Lisäksi pohjavesialuetta koskien on lisätty määräys, jonka mukaan pv/2-alueella tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suojavyöhykettä koskevat määräykset. Kaavaehdotuksen 911200 alue ei sijoitu pohjavedenottamoiden lähisuojavyöhykkeelle. Kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.2 vesistöjä koskevaan kohtaan on lisätty maininta suoja-aluetta koskevista päätöksistä sekä viitattu päätöksissä annettuihin suoja-aluemääräyksiin. Kaavaehdotuksen 911200 pohjavesialueita koskien on määrätty aikaisemmin mainitun lisäksi, että alueella harjoitettava toiminta ei ja että katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohjaveden laadun heikkeneminen voidaan ehkäistä. Suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin. Mikäli rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, on rakennuslupahakemukseen liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden seurantaohjelma. Lisäksi kaavan yleisissä määräyksissä on määrätty hulevesiä koskien, että suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit, ja että rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuniitynojaan tai Westerkullanojaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Slåttmossenin lähivirkistysaluetta (VL), asuinkorttelia (A) ja teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta (T) koskevia meluasioita, pohjavesiasioita, asumista ja viheryhteystarpeen korostamista tarkastellaan kaavatyön 931400 yhteydessä.

Kaavaehdotuksen 911200 selostuksessa on kerrottu kaava-aluetta koskevasta pilaantuneiden maiden tilanteesta. Kaavaehdotuksessa 931400 osoitettu pima-merkintä ja selostuksen teksti tarkistetaan tarpeen mukaan kaavatyön 931400 yhteydessä.

Gasgrid

Alueelle suunniteltu raitiotie sekä muut alueen muuttuvat maankäytön tarpeet edellyttävät maakaasun siirtoputken ja siihen liittyvien laitteiden siirtämistä. Vantaan kaupunki sopii maakaasuputken siirtoon liittyvistä Porvoonväylän asioista ym. maankäyttöasioista suoraan Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Lausunnon vastaanottaja on velvollinen toimittamaan/tiedottamaan lausunnon liitteineen asianosaisten käyttöön.

Vastine:
Vantaan ratikka -hankkeen mukaan Vantaan kaupunki, Uudenmaan ELY-keskus ja Gasgrid suunnittelevat yhteistyössä kaasuputken siirron. Kaasuputken muutostarpeet on huomioitu kaavaehdotuksessa. Kaavaan on lisätty ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa kaasuputkea varten. Lausunto liitteineen on lisätty aluetta koskevan katusuunnittelun lähtötietoihin hankkeen allianssin käyttöön.

HSL

Katusuunnitelmassa 58624-2 Fazerintien ja Länsimäentien risteykseen on kaavoitettu uusi pysäkki lännen suuntaan ajettaessa. Länsimäentiellä on jo olemassa oleva pysäkki n. 200 metrin päässä uudesta pysäkistä. HSL ei tunnista, mitä linjaa uusi pysäkki palvelisi ja sen takia jää vielä miettimään onko sen tilavaraus tarpeellinen. Aikataulunäyttöjen sijoittelemisessa tulisi varautua siihen, että reaaliaikaiset saapumisajat pysäkille olisi nähtävissä sekä pysäkkikatoksen sisältä että ulkoa. HSL on toimittanut kommentteja alueen katusuunnitelmiin erillisellä viestillä

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 911200 – Vantaan ratikka: Länsimäentie on ollut aikaisemmin osa asemakaava ja asemakaavan muutosehdotusta 931400 – Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki. Kaavaehdotus 911200 on irrotettu omaksi kaava-alueekseen kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Kaavaehdotuksen nro 911200 alue koskee Länsimäentietä välillä Rajakentäntie-Kehä III sekä osin Fazerintietä ja Maratontietä Länsimäentien risteysalueilla. Lausunto koskee kaavaehdotuksen 931400 jäljelle jäävää aluetta, ja siihen vastataan kaavatyön nro 931400 yhteydessä.

Vantaan kaupunginmuseo

Kaavaehdotuksen suojelumerkintöihin (sr/1, sr/2 ja sp) liittyvät kaavamääräykset ovat kaupunginmuseon kaavoittajalle laatimien ehdotettujen kaavamääräysten mukaiset. Fazerilan aluetta ja sillä olevia rakennusperintökohteita on kuvattu selostuksen sivulla 18. Teksti on osittain vanhentunut ja se tulee päivittää uudemmalla rakennushistoriaselvityksistä saaduilla tiedoilla. Tekstiin tulisi lisätä myös Fazerin vierailukeskus, joka on todettu merkittäväksi rakennusperintökohteeksi kaavaprosessin aikana.

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 911200 – Vantaan ratikka: Länsimäentie on ollut aikaisemmin osa asemakaava ja asemakaavan muutosehdotusta 931400 – Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki. Kaavaehdotus 911200 on irrotettu omaksi kaava-alueekseen kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Kaavaehdotuksen nro 911200 alue koskee Länsimäentietä välillä Rajakentäntie-Kehä III sekä osin Fazerintietä ja Maratontietä Länsimäentien risteysalueilla. Lausunto koskee kaavaehdotuksen 931400 jäljelle jäävää aluetta, ja siihen vastataan kaavatyön nro 931400 yhteydessä.

Fingrid
Asemakaava-alueelle sijoittuu Fingridin rakentamisvaiheessa oleva Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys ja se risteää ratikkareitin kanssa. Ehdotamme, että kaapelille osoitetaan alueen osaa määrittävä merkintä asemakaavaan. Asemakaavassa voisi ottaa huomioon myös Gasgridin kaasuputken johtokäytävän. Kaavaselostuksessa olisi hyvä taustoittaa edellä mainittua kokonaisuutta jonkin verran. Myös suunnitelmien tarkentuessa vuoropuhelun ja teknisen yhteensovituksen on hyvä tarpeen mukaan jatkua. Uusiin suunnitelmiin tai aiemmin käsiteltyjen suunnitelmien muutoksin tai tarkennuksiin tulee pyytää Fingridistä myös erillinen risteämälausunto, mikäli suunnitelma vaikuttaa Fingridin voimajohtoihin tai sähköasemaan.

Vastine:
Kaavakartalle on lisätty ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa 400 kV kaapelia sekä kaasuputkea varten. Kaavaselostuksen rakennetun ympäristön lähtötietoja koskevaa tekstiä (luku 2.1.3) on täydennetty rakentamisvaiheessa olevaa kaapeliyhteyttä koskevalla maininnalla. Vantaan ratikka -hankkeen mukaan hankkeen allianssi jatkaa suunnitelmien yhteensovittamista Fingridin kanssa hankkeen kehitysvaiheessa ja pyytää tarvittaessa risteämälausunnon.

HSY
Raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia on siirrettävä vesihuoltoverkostoa. Lisäksi ratikkahankkeen yhteydessä saneerataan Länsimäentiellä päävesijohto ja paineenkorottamo sekä rakennetaan uusi jakeluvesijohto. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti. Fazerintien ja Länsimäentien risteyksessä, aivan lähellä tontin 92-410-4-25 rajaa sijaitsee yleinen jätevesiviemäri ja yleinen vesijohto. On tarkistettava tarvitaanko tontille 92-410-4-25 johtokujamerkintä tai vastaavan sisältöinen kaavamääräys.

Vastine:
Fazerintie-Länsimäentie-risteyksen kaakkoisreunaan sijoittuvien jätevesiviemärin ja vesijohdon sijainnit on tarkistettu ja katualueen reunaan, tontin rajalle, on lisätty johtoaluevaraus.

Muistutukset ja vastineet tiivistettyinä:

Alueen asukas
Muistutus 1: Vantaan ratikan suunnitteluosasto on aikaisemmissa esityksissään liittänyt kiinteistön 410-13-51 korttelin 93153 (Asuinrakennusten korttelialue, A). Tässä uudessa esityksessä tähän on tehty perusteeton muutos.
Muistutus 2: Ratikan ja korttelin 93153 välinen viheralue on liian leveä. Kaventamalla tuota viheraluetta mahdollistetaan ko. korttelin järkevämpi suunnittelu asuinalueeksi. Etenkin tuo ”luonnoton” patti tulee poistaa ja liittää se alue osaksi korttelia 93153, kuten se nykyisinkin on jo ko. kiinteistön omaisuutta. Tämä pieni siirto linjauksessa ei vaikuta merkittävästi ratikan suunnitteluun mutta tuo satoja rakennus m2 kyseiseen kortteliin.
Muistutus 3: Kaventamalla Rivieranraition linjausta, voidaan jättää enemmän tilaa linjauksen eteläpuolelle (viheralue), sekä pohjoispuolelle (Kortteli 93153). Alueen auto- ja kevytliikenne kulkee jo nykyisin Kuussillantietä pitkin. Suunniteltu kevyenliikenteenväylä ja sen viemä maa-ala on mitoitukseltaan ylileveä. Kaventamalla Ratikan ”jalanjälki” saadaan kapeammaksi. Kevyenliikenteen väylä tulee joko poistaa, tai tehdä kapeampi ”suojaalue” ja kaide kevyenliikenteen ja ratikan väliin.
Muistutus 4: Koko Ratikan linjausta tulee siirtää kokonaisuudessaan vielä muutama metri (5-10) etelämmäksi. Siirtäminen ja lyhyt kallioleikkausmatka eivät vaikuta linjauksen eteläpuolella olevaan viheralueeseen eikä eläimien / eliöiden kulkuun alueella. Kallion louhinta on kuitenkin nykyteknologialla varsin edullista ja siitä saatu murske voidaan hyödyntää Rivieranraition loppupään maanrakennuksessa. HUOM: Nykyinen linjaus edellyttää mm sauna- ja pesurakennusten purkua, siinä asuvalta Vantaalaiselta.

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 911200 – Vantaan ratikka: Länsimäentie on ollut aikaisemmin osa asemakaava ja asemakaavan muutosehdotusta 931400 – Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki. Kaavaehdotus 911200 on irrotettu omaksi kaava-alueekseen kaavaehdotuksen 931400 nähtävilläolon (19.6.-19.8.2024) jälkeen. Kaavaehdotuksen nro 911200 alue koskee Länsimäentietä välillä Rajakentäntie-Kehä III sekä osin Fazerintietä ja Maratontietä Länsimäentien risteysalueilla. Muistutukset 1-4 koskevat kaavaehdotuksen 931400 jäljelle jäävää aluetta, ja niihin vastataan kaavatyön nro 931400 yhteydessä.

Oy Karl Fazer Ab
Kaavamääräykset:
Uudessa asemakaavaehdotuksessa T tonttien 7/8 väliin on merkitty sitova tonttijako. Kyse on kuitenkin näiden osalta yhtenäisestä tehdasalueesta. Jatkossakin tulee varmistaa, että tehdasalueen kehittäminen, myös mahdollisen tonttijaon yli, on mahdollista.
Sitova tonttijako ei mielestämme tuo tätä tarvetta tai rakennusoikeuden tarkka kohdistaminen.
Kerrosluku T-alueella on rajoitettu III, mitä tämä käytännössä halleissa tarkoittaa esim. metrimäränä, vai onko korkeudelle mitään muuta rajoitetta kuin kerrosmäärä?
Kaavaselostus:
Sivu 22: ”Kiinteistöllä 92–93–201–5 toimii Fazerin makeistehdas ja konsernitoimintoja ~~leipomo~~. -- Kiinteistöllä on maankäyttörajoite. (tällä kiinteistöllä toimii Fazer Makeiset)”
Sivu 18: ”-- Rakennuksen kolmesta tehdassiivestä yksi palvelee irtomakeisten, yksi suklaan valmistusta ja yksi toimii keksitehtaana~~, joka on myyty ulkomaille (LU).”~~ (Keksi on Fazerin omistuksessa)
Selostuksessa on mainittuna muutokset verrattuna vanhaan kaavaan. Kohdassa ei mainita uutta (sitovaa)tonttijakoa. Viittamme tässä lausuntomme kohtaan a.

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 911200 – Vantaan ratikka: Länsimäentie on ollut aikaisemmin osa asemakaava ja asemakaavan muutosehdotusta 931400 – Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki. Kaavaehdotus 911200 on irrotettu omaksi kaava-alueekseen kaavaehdotuksen 931400 nähtävilläolon (19.6.-19.8.2024) jälkeen. Kaavaehdotuksen nro 911200 alue koskee Länsimäentietä välillä Rajakentäntie-Kehä III sekä osin Fazerintietä ja Maratontietä Länsimäentien risteysalueilla. Muistutus koskee ennen kaikkea kaavaehdotuksen 931400 jäljelle jäävää aluetta (teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta) ja siihen vastataan kaavatyön nro 931400 yhteydessä.

Kaavaehdotuksen nro 931400 nähtävilläolon (19.6.-19.8.2024) jälkeen tehdyt muutokset kaavatyön nro 911200 alueella

Kaavaehdotus 911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie on irrotettu kaava-alueesta nro 931400 omaksi kaava-alueekseen kaavan 931400 nähtävilläolon jälkeen.

Pohjavesialueen rajaus on korjattu koskemaan koko pohjavesialuetta. Pohjavesialueelle on osoitettu Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaisen päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamoiden kaukosuojavyöhyke (pv/2).

Hule- ja pohjavesiä koskevia kaavamääräyksiä on tarkennettu.

Länsimäentie-Rajakentäntie-risteykseen osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET) on muutettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi ja korttelille on osoitettu kortteli nro 91009 ja tontti nro 1 sekä 170 kerrosneliömetrin rakennusoikeus. Korttelia koskien on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan alueelle saa sijoittaa vesihuoltoon liittyvät rakennukset, rakennelmat ja tekniset tilat.

Lisäksi johtoaluevarauksia on tarkistettu, Vartiotien risteykseen on osoitettu ohjeellinen hulevesialue, Länsimäentielle osoitettua ylitysaluetta on levennetty ja tehty piirustusteknisiä tarkistuksia.

Asemakaavamuutoksen 911200 selostukseen on lisätty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen perusteella seuraavat lisäykset:

- Lisättiin pohjavedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä koskevat päätökset lähtötietojen lukuun 2.1.2.
- Lisättiin tieto Fingridin rakenteilla olevasta voimajohdosta saadun lausunnon mukaisesti lähtötietojen lukuun 2.1.3.

Muutokset ovat olennaisia ja asemakaava ja asemakaavamuutos nro 911200 on asetettava nähtäville.

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 911200 nähtävilläolo 9.4.-8.5.2025 ja lausuntojen pyytäminen

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus on ollut nähtävillä 9.4.-8.5.2025 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 8.5.2025 mennessä 19 kpl ja niitä saatiin 10 kpl. Muistutuksia ei saatu.

Lausunnot ja vastineet tiivistettyinä:

Telia Finland Oy
Kaapelien siirtosuunnittelua jatketaan Vantaa ratikan kanssa. Siirtokustannukset tulee siirrättäjälle maksettavaksi.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Elisa Oyj
Alueella on runsaasti yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Mikäli niitä joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla ajoissa (väh. 12kk ennen tarvetta) yhteydessä Eli-saan. Siirrot ovat hitaita ja kalliita.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa. Hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Hankkeen mukaan operaattoreiden ja ratikkahankkeen väliseen yhteiskehittämiseen on vielä mahdollisuus hankkeen allianssin kehitysvaiheessa. Ei toimenpiteitä.

Tukesilla ei ollut lausuttavaa asiaan.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Vantaan Energia
Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.

Uudenmaan liitto ei lausunut kaavaehdotuksesta.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Vantaan kaupunginmuseo
Kuussillantie-Fazerintie tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä

enemmän raitiotielinjauksen rakentamisen myötä. Linjauksen käytön jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Fingrid Oyj
Asemakaava-alueelle sijoittuu rakentamisvaiheessa oleva Fingridin Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys, joka on osoitettu kaavakartalle. Fingridillä ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta. Tässä lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Vastine:
Ei tarkistuksia. Vantaan ratikka -hankkeen mukaan hankkeen allianssi jatkaa suunnitelmien yhteensovittamista Fingridin kanssa hankkeen kehitysvaiheessa ja pyytää tarvittaessa risteämälausunnon. Fingrid on pyytänyt 26.8.2024 antamassaan lausunnossaan kaupunkia lähettämään tietoa kaavaehdotuksen nro 931400 etenemisestä. Kaavaehdotus nro 911200 on tuolloin ollut osa kaava-aluetta nro 931400 ja irrotettu lausunnon antamisen jälkeen omaksi kaavahankkeekseen. Kaavaehdotuksen nro 911200 hyväksymisestä tiedotetaan Fingridiä.

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ollut asemakaavaehdotukseen huomautettavaa.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Uudenmaan ELY-keskus
Kaava-alue sijaitsee suurelta osin tärkeällä pohjavesialueella sekä vedenottamoiden kaukosuojavyöhykkeellä. Alueiden merkintöjä on hankala erottaa kaavakartalla toisistaan ja niiden merkintöjä tulee selkeyttää. Lisäksi tulee huomioida, että pv/2-alueella on voimassa myös tärkeää pohjavesialuetta koskeva merkintä ja määräys. Pohjavesialueella hulevesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska vettä läpäisemättömän pinnan määrä kasvaa. Katu-alueiden hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli katualueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi. ELY-keskus pitää hyvänä sitä, että suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolo-suhteisiin.

Vastine:
Kaavamääräyksissä pv/2-merkintä on osoitettu tärkeän tai pohjaveden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen (pv) alle ja /2-indeksi on ylätason kaavamääräysaluetta pv tarkentava. Näin ollen kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös indeksillä /2 osoitettuja alueita.
Samanlaisella indeksiperiaatteella kaupunki on asemakaavoissa eritellyt myös mm. rakennussuojelukohteita, joilla on suojelua koskevien yleismääräyksien lisäksi kohdekohtaisia tarkentavia kaavamääräyksiä.
Kaavaselostuksen luvussa 4.4.2 mainitaan, että ”kaavassa osoitetaan tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue ja siihen sisältyvä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke (pv/2).” Maininta on tarkennettu myös kaavan rakennetta koskevan luvun 4.1. tekstiin. Luvun 4.4.2 tekstiä on tarkennettu mm. maininnalla, että ”kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös pv/2-aluetta.”
Kaavan pohjavesialueita koskevia määräyksiä on täydennetty määräyksellä, jonka mukaan ”Alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi”.

HSY
Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti. Fazerintien ja Länsimäentien risteyksen, lähellä tontin 92-410-4-25 rajaa sijaitsee yleinen jätevesiviemäri ja yleinen vesijohto. On tarkistettava, tarvitaanko tontille 92-410-4-25 johtokujamerkintä tai vastaavan sisältöinen kaavamääräys.

Vastine:
Kaavaehdotuksessa on osoitettu Fazerintie-Länsimäentie-risteyksen katualueelle, Fazerintien ja kiinteistön 92-410-4-25 väliselle rajalle maanalaista johtoa varten varattu alueen osa vesijohtoa ja jätevesiviemäriä varten. Ei toimenpiteitä.

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 911200 nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Kaavakartan tärkeän pohjavesialueen kaavamääräysalue on muutettu tärkeän tai veden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen kaavamääräysalueeksi.

Kaavakarttaan on annetun lausunnon perusteella lisätty pohjavesialueita koskeva kaavamääräys, jonka mukaan ”Alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi”.

Sähkönsyöttöasemaa varten osoitettu ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sijainti on muutettu katualueen itäreunaan, Vantaan ratikan viimeisimpien suunnitelmien mukaisesti.

Rajakentäntie-Länsimäentie-risteyksen viereisen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET) osoitettua ohjeellisen rakennusalan rajausta on tarkistettu ja rakennusoikeutta on lisätty 170 kerrosalaneliömetristä 190 kerrosalaneliömetriin.

Lisäksi on tehty piirustusteknisiä tarkistuksia.

Asemakaava ja asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien vuoksi. Lisäksi kaavaselostuksen lukuun 4.1 tarkennettiin, että *”kaavassa osoitetaan tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue ja siihen sisältyvä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke (pv/2).”*, ja luvun 4.4.2 tekstiä on tarkennettu mm. maininnalla, että *”kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös pv/2-aluetta.”*

Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

Viranomaisyhteistyö

Ratikan asemakaavoja on käsitelty ELY-keskuksen kanssa kuukausikokouksissa 7.10.2020, 11.5.2021 ja 10.2.2021.

Katusuunnittelun yhteydessä viranomaisyhteistyötä on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, pelastuslaitoksen sekä Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kaupungin asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisänä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Kaupunkikeskuksille laaditaan omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Vantaan ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin ja on valtuustokauden strategian yksi Vantaan tulevaisuutta rakentavasta neljästä kärkihankkeesta.

MAL-tavoitteet:

Vantaan ratikka kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Sopimuksella mahdollistetaan kestävän ja vähähiilisen kaupunkiseudun kehittäminen vuosien 2020–2031 aikana. MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- luodaan edellytyksiä liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle,
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä,
- raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi on hyväksytty liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Uusi MAL 2030 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 12.9.2023 (liikenne) ja Vantaan kaupunginvaltuustossa 13.11.2023. Osaa tavoitteista on täsmennetty kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 21.10.2024. Sopimuksella vahvistetaan mm. Vantaan ratikka -hankkeen 30 % valtion rahoitusosuus ja mahdollistetaan hankkeen toteutus.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen. Kaupunkirakenne on resurssiviisaasti toteutettu. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Hiilineutraali energia. Vantaalla vähennetään lämmityksen päästöjä ja Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.
- Materiaalien elinkaari ja kiertotalous. Edistetään vähähiilistä rakentamista, kiertotaloutta ja jakamistalouden kehittymistä.
- Monimuotoinen luonto. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan suunnitelmallisesti.

- Vastuullinen Vantaa. Edistetään kestävään elämäntapaan, ympäristökasvatukseen ja koulutukseen sekä ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä. Tehdään ympäristövastuullisia hankintoja.
- Hiilinielut ja kompensointi. Hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai hankkimalla päästövähennystoimia muualle.

Vantaa on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Hiilineutraaliin Vantaaseen tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Tavoitteeseen päästäkseen Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja tai rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Päästötavoitteen saavuttamiseksi tärkeimmiksi toimenpiteiksi on listattu:

- rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen
- kaupunkirakenteen eheyttäminen ja kehittäminen
- joukkoliikenteen parantaminen

Vantaan ratikan tavoitteet (12.11.2018)

Vantaan ratikan tavoitteet on muodostettu yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 12.11.2018. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty:

1. Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen.
2. Kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen.
3. Autoriippumattoman elämäntavan edistäminen.
4. Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISU

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa varaudutaan ratikan rakentamiseen. Ratikan rakentaminen parantaa Vantaan paikallista ja kansainvälistä saavutettavuutta, lisää kestäviä liikkumisen muotoja, mahdollistaa kaupungin kasvamisen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä luo alueellista hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Kaavassa osoitetaan riittävä tila ratikan infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle. Kaavamuutoksella levennetään katualuetta sen verran, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahtuvat katualueelle. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavaratkaisu perustuu ratikan katu- ja puistosuunnitelmaehdotuksiin (10.3.2023 ja 13.3.2024), joissa on esitetty tilavarukset ratikan tarvitsemalle katutilalle. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu. Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan ja Hakunilan suuralueilla. Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -kaava-alueelle sijoittuvat luonnokset valmistuivat 2.3.2022, 31.3.2022 ja 4.11.2022. Katu- ja puistosuunnitelmaehdotukset valmistuivat 10.3.2023 ja 13.3.2024.

Kaavaehdotus 911200 on irrotettu omaksi kaava-alueekseen kaavaehdotuksen 931400 nähtävilläolon (19.6.-19.8.2024) jälkeen Vantaan ratikka -hankeen toteutuksen aikataulullisten syiden

vuoksi, sillä kaava-alueelle 931400 sijoittuvan pohjavedenottamoiden suojavyöhykkeen suoja-aluemääräyksistä haetaan mahdollisesti poikkeamispäätös Aluehallintovirastosta, ennen kaavaehdotuksen 931400 viemistä hyväksymiskäsittelyyn.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella levennetään katualuetta Länsimäentiellä Fazerintien eteläpuolella Pallastunturintielle asti muuttamalla osa suojaviher-, virkistys- ja raideliikennealueista katualueeksi ja muodostetaan uutta katualuetta Länsimäentiellä ja vähäiseltä osin Fazerintiellä Fazerintien risteyksestä Kehä III:lle asti sekä Länsimäentiellä nykyisen katualueen ylittävällä osuudella välillä Vartiopuisto-Porvoonväylä. Rajakentäntie-Länsimäentie-risteyksen luoteispuolelle osoitetaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue (ET) HSY:n paineasemaa varten. Katualueen levennykset perustuvat 10.3.2023 ja 13.3.2024 valmistuneisiin katusuunnitelmaehdotuksien tilavarauksiin. Uudeksi katualueeksi muutetaan tai uutta katualuetta muodostuu yhteensä noin 6 ha.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoitetaan uusia ajoliittymäkieltomerkintöjä Länsimäentein varrelle ja Länsimäentien katualueelle sijoittuneet merkinnät istutusalueista on poistettu. Porvoonväylän eteläpuolelle, katualueen itäreunaan on osoitettu ohjeellinen aluevaraus sähkönsyöttöasemaa varten (et). Länsimäen ja Rajakylän välistä kaupunginosarajaa muutetaan osin Rajakentäntien risteyksessä niin, että uusi ET-kortteli on kokonaan Rajakylän puolella. Kaavassa osoitetaan tärkeä tai pohjaveden hankintaan soveltuva pohjavesialue (pv) ja siihen sisältyvä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen pohjavedenottamoiden kaukosuojavyöhyke (pv/2). Valion kiinteistöllä sijaitsevan työntekijöiden asuntolan suojaksi on osoitettu melueste. Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa on annettu pohjaveden suojeluun, kaupunkikuvaan sekä katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen liittyviä määräyksiä.

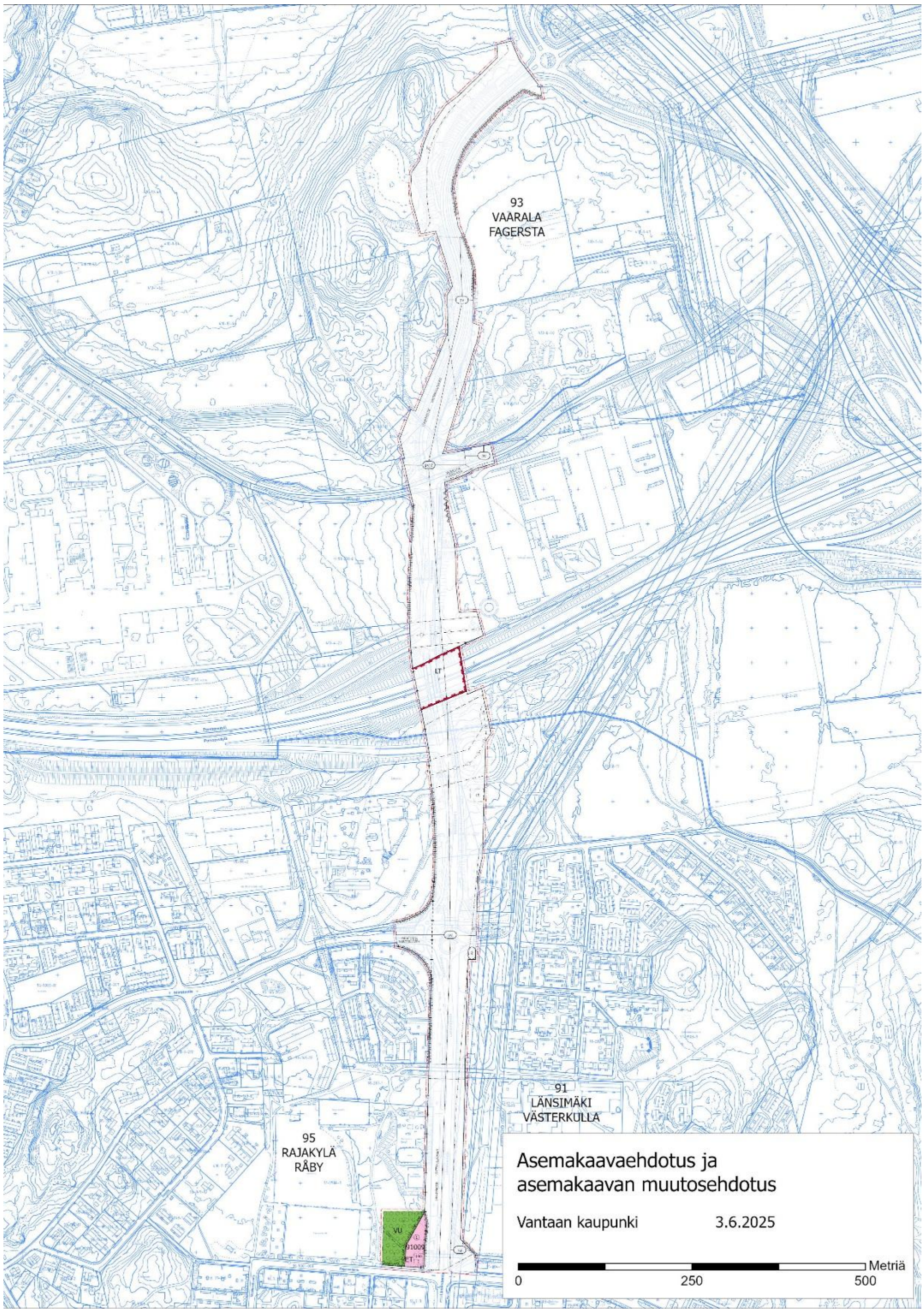

Kuva 31. Ote asemakaavaehdotuksesta.

4.1.1 Mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala on noin 11,9 ha.

Liikennealueita kaavamuutosalueella on yhteensä noin 11,4 ha. Katualueiden määrä kasvaa voimassa olevasta kaavasta noin 6,1 ha.

Virkistysalueita on yhteensä noin 0,33 ha. Virkistysalueiden pinta-ala vähenee n. 0,25 ha.

Erityisalueita on kaava-alueella noin 0,16 ha. Erityisalueiden pinta-ala vähenee voimassa olevasta kaavasta n. 0,36 ha.

Tarkemmat tiedot löytyvät kaava-aineiston liitteenä olevasta tilastolomakkeesta.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa on annettu pohjaveden suojeluun, työmaavesien käsittelyyn, melusuojaukseen, kaupunkikuvaan, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon sekä katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen liittyviä määräyksiä.

Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota. Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Ohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan ja viihtyisän uuden kaupunkitilan tekeminen, vastuullisuuden huomioiminen, ekologisuuden vaaliminen ja hiilijalanjäljen hillitseminen.

4.3 ALUEVARAUKSET

Suunnittelualue koostuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueesta (ET) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta (VU), maantien alueesta (LT) sekä katualueista.

4.3.1 Korttelialueet

ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue
Länsimäentien ja Rajakentäntien kulmaukseen on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue nro 91009 vesihuoltoon liittyviä rakennuksia, rakennelmia ja teknisiä tiloja varten. Korttelille on osoitettu ohjeellinen rakennusala ja 190 kerrosneliömetrin rakennusoikeus yhteen kerrokseen. Tonttinumero on 1.

4.3.2 Muut alueet

VU, Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

Kaava-alueen eteläosassa on osa Rajakylän liikuntapuistoon kuuluvaa urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta. Alue on kokonaisuudessaan alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy (s). Alueella kulkeva ohjeellista ulkoilureittiä (ur) on muutettu kulkemaan viereisen ET-alueen rajan mukaisesti.

LT, Maantien alue

Porvoonväylä on osoitettu maantien alueena. Maantien alueelle on osoitettu kadun ylitys.

Katualueet

Katualueiden rajaukset perustuvat ratikan katusuunnitelmiin. Katualueiden rajauksia on tarkistettu katusuunnitelmaehdotuksien tilavarausten 10.3.2023 ja 13.3.2024 mukaisiksi niin, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö mahtuvat alueelle. Porvoonväylän pohjoispuolella ja Fazerintiellä, kiinteistön 92-410-4-25 puoleisella reunalla, on maanalaista johtoa varten varatut alueen osat ja Porvoonväylän eteläpuolelle ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa. Porvoonväylän eteläpuolella, katualueen itäreunassa on yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sähkönsyöttöasemaa varten, jossa rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja

kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida. Länsimäentien pohjoisosan varrelle on osoitettu katualueen luiska (lu). Länsimäentien itäreunalle, välillä Pallastunturintie-Vartiopuisto, on osoitettu vaara-alue. Lisäksi Valion kiinteistöllä sijaitsevalle työntekijöiden asuntolan suojaksi on osoitettu melueste. Meluesteet tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Kaava-alue sijoittuu pääosin valmiiksi rakennettuun ympäristöön ja on yhdyskuntarakennetta jatkava. Alueen uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan toteutuessa ratikkapysäkkien vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan mahdollinen rakentaminen vauhdittaa maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää reittinsä varrella alueiden houkuttelevuutta ja päivittää niiden identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia. Maankäytön kehittämispotentiaaliksi raitiotien varrella on arvioitu yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asumiselle ja yli 1,6 miljoonaa kerrosneliömetriä työpaikoille. Vaaralan alueella maankäytön kehittämispotentiaaliksi on arvioitu 200 000 k-m^2. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Vantaan ratikka luo edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä. Ratikka toteuttaa kaupungin tavoitetta kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen. Ratikka rakentaminen toteuttaa kaupungin strategian tavoitteita kaupungin tiivistämisestä sekä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämisestä.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Kaupunkikuva

Asemakaavan ja asemakaavan muutos muuttaa alueen kaupunkikuvaa jonkin verran, pääosin katualueen osalta. Kaavassa on annettu kaupunkikuvalliset määräykset meluesteen sekä sähkönsyöttöaseman toteuttamisesta. Lisäksi kaavassa on määrätty, että mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.

Ratikan katukäytävän tarkempi suunnittelu tehdään ratikan katu- ja puistosuunnittelutyössä.

Raitiotien toteuttaminen lisää uuden kulkumuodon tiiviiseen kaupunkiympäristöön. Ratikan tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen niin paljon kuin mahdollista sekä sen lisääminen. Ratikan Design Manualin (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020) mukaisesti ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, raitiotielinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen.

Kuva 32. Raidealueen esimerkkitoteutus. Kuva Design Manual: Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 2020).

Alustavissa katusuunnitelmaluonnoksissa on käytetty vaihtelevia pinnoitteita (erivärisiä betonikiviä ja luonnonkiveä), jotka elävöittävät alueen nykyistä kaupunkikuvaa. Katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen nykyistä katuvihreää joudutaan poistamaan rakentamisen alta. Poistuvaa kasvillisuutta kuitenkin kompensoidaan katualueen rakentamisessa. Puu- ja pensasistutuksia on katusuunnitelmaehdotuksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Katusuunnitelmaehdotuksien *(AFRY 10.3.2023 ja 13.3.2024)* perusteella katualuetta levennetään Länsimäentiellä. Kaava-alueelle sijoittuu yksi raitiotiepysäki. Kaavamääräysten mukaan, mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto. Myös katualueelle rakennettavasta sähkönsyöttöasemasta (et) on annettu kaupunkikuvallinen määräys. Länsimäentien ja Rajakentäntien sekä Fazerintien ja Valion tehtaan risteykset muuttuvat liikennevalo-ohjatuiksi.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen mukainen katualueen levennys vaatii katusuunnitelmaehdotuksien *(AFRY 10.3.2023 ja 13.3.2024)* perusteella merkittävää maanpinnanleikkausta Länsimäentiellä tulevan varikon liittymän eteläpuolella.

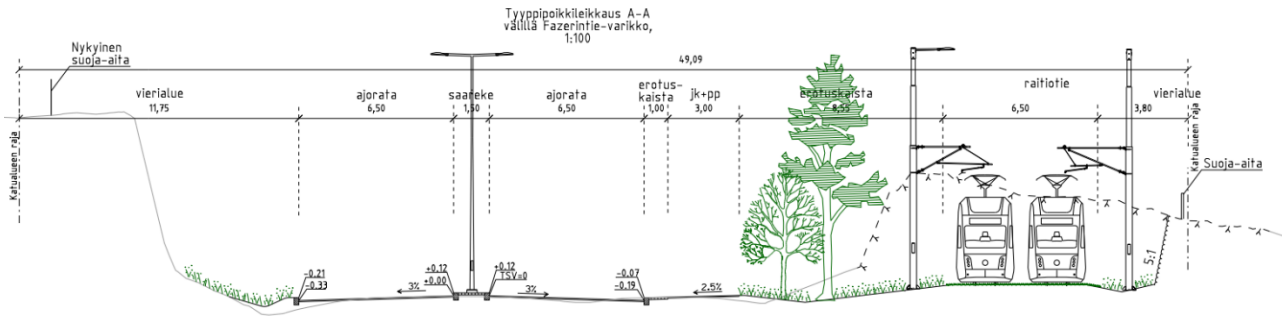

Kuva 33. Tyyppipoikkileikkaus Länsimäentiellä. (Afry, ehdotus 10.3.2024)

Asuminen ja sosiaalinen ympäristö

Alueelle ei osoiteta uutta asumista.

Ratikkareitin varrelle on arvioitu tulevan 60 000 uutta asukasta ja yli 30 000 työpaikkaa vuoteen 2050 mennessä. Arviot pohjautuvat ratikan kaavarunkoon.

Ratikan rakentaminen parantaa alueen saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Taloudelliset vaikutukset, palvelut ja työpaikat

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella ei sellaisenaan ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, eikä sillä osoiteta uusia palveluja tai työpaikkoja.

Kaavan toteuttamiseen liittyvien kunnallisteknisen rakentamisen kustannukset liittyvät HSY:n Långmossenin vesihuoltoverkoston ja Vantaan ratikan aiheuttamiin johtosiirtotarpeisiin, joiden kustannukset kohdistuvat osin HSY:lle ja osin Vantaan kaupungille.

Ratikan rakentaminen lisää sen vaikutusalueella palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta ja luo edellytyksiä uusien syntymiselle. Ratikkareitin varrella pysäkkien vaikutusalueella alueen vetovoima kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Asukaskasvu tiivistyy Vantaalla muun muassa ratikkapysäkkien lähiympäristöihin, mikä mahdollistaa ja myös edellyttää palvelutarjonnan kasvua ratikan varrella. (Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)

Ratikan yleissuunnitelmassa ratikan kokonaiskustannusarvio oli noin 393 miljoonaa euroa (Ratikan yleissuunnitelma, Liite 15 Investointikustannukset). Laskelmia tuloista ja menoista on tarkennettu loppuvuodesta 2022 ja uudestaan helmi-maaliskuussa 2023 (Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023).

Rakentamiskustannukset koostuvat raitiotien ja pysäkkien, autojen ajokaistojen, pyöräteiden, jalkakäytävien, puurivien ja muun kadulle suunnitellun rakentamisesta. Lisäksi kustannukset on laskettu maanalaisen infrastruktuurin, kuten johtojen ja putkien, siirtämiselle ja uusien rakentamiselle sekä nykyisten rakenteiden purkamiselle. Kustannuksiin on laskettu materiaalit, suunnittelu ja rakentamisen kulut. Kaikki raitiotien rakentamisesta sekä ratikkakaduille että ympäröiville kaduille aiheutuvat muutokset on otettu huomioon rakentamiskustannuksissa. Esimerkiksi jalkakäytävien ja pyöräteiden parannukset on laskettu mukaan kustannuksiin.

Ratikkareitin katujen rakentamisen kustannusarvioita lasketaan kaavaehdotuksen laatimisen hetkellä katusuunnitelmien pohjalta. Kun katusuunnitelmaehdotus kultakin kadulta valmistuu, siitä lasketaan kustannukset. Kustannukset vaihtelevat katujen mukaan. Joulukuussa 2022 saatiin laskettua ensimmäiset osuudet Kyytitiellä ja Hakunilantiellä.

Kiinteistötaloudellisessa analyysissä *(Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022)* vertailtiin ratikan ja bussin tuottoa. Ratikan ja bussin tuottovertailussa ratikan kiinteistötaloudelliset tulot ovat 592,4 miljoonaa euroa ja bussin 272,8 miljoonaa euroa. Kiinteistötaloudelliset tulot muodostuvat maankäyttösopimuskorvauksista ja maan myynnistä toimitila- ja asuinrakentamista varten. Ratikan lisätuotto bussiin verrattuna on 320 miljoonaa euroa.

Verotulot koostuvat kiinteistöveroverokertymän kasvusta ja rakentamisesta palautuvasta verotulosta. Kaupunki saa enemmän kiinteistöveroja, kun rakentamista tulee enemmän ratikan myötä. Ratikan myötä kiinteistöverokertymän kasvuksi on vuonna 2019 arvioitu 120 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 arvion mukaan ratikan myötä 40 vuoden aikana Vantaa maksaa HSL:lle 414 miljoona euroa lisää kuntaosuutta ja HSL maksaa Vantaalle 383 miljoonaa euroa enemmän infrakorvauksia. Vaikutus Vantaan kaupungille on arvioitu olevan -31 miljoona euroa 40 vuoden aikana.

Kaupunki on hyväksynyt MAL-sopimuksen (kv 21.10.2024), jonka mukaan valtio rahoittaa Vantaan ratikka -hanketta 30 % rahoitusosuudella. Valtion rahoitusosuus koostuu suorasta valtion rahoituksesta sekä valtion maanluovutuksesta Vantaalle.

Arviot ratikkahankkeen tuloista ja kustannuksista tarkentuvat, kun suunnittelu edistyy.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla ei osoiteta uutta asumista.

Ratikan rakentaminen parantaa Vantaan keskiosien saavutettavuutta ja parantaa siten alueen työmatkaliikennettä. Parantunut saavutettavuus houkuttelee yritysten investointeja ja siten edesauttaa työpaikkojen syntymistä ja työllisyyden kasvua. Ratikan katuympäristön laatu paranee ja pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Virkistys

Kaavamuutoksella muutetaan osa Vartiopuistoa katualueeksi.

Muutoksella on suuri merkitys virkistysalueiden saavutettavuuteen. Hanke täyttää VAT:n virkistyskäyttöä koskevat ja Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan ympäristötavoitteet.

Kulttuuriperintö

Kuussillantie-Fazerintie linjaus on vanha yhdystie Vanhan Porvoontien ja Sotungintien välillä. Tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä enemmän raitiotielinjauksen rakentamisen myötä. Linjaus on kuitenkin pysynyt paikallaan jo vuosisatoja ja sen käytön jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana.

Kaava-alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Liikenne

Hankkeella edistetään seudullisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta sekä varmistetaan edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

<u>Autoliikenne</u>

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ja raitiotien mahdollinen toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Länsimäentiellä. Raitiotie on suunniteltu kulkemaa ajoneuvoliikenteestä erotettuna omalla kaistallaan.

Ajoliittymiin esitetään lisäksi seuraavat muutokset. Korttelin 93201 tonteille 8 ja 9 osoitetaan ajoneuvoliittymäkielto Länsimäentien puoleisille rajoille. Ajo tontille 9 tapahtuu Länsimäentien kautta. Uutta ajoneuvoliittymäkieltoa osoitetaan myös kaavassa osoitetun yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueen (ET) Länsimäentien puoleiselle reunalle sekä suunnitellun Vaaralan ratikkavarikon reunalle niin, että ajo varikolle tapahtuisi tontin etelä ja keskiosasta Länsimäentien puolelta ja ajo ET-kortteliin tapahtuisi Rajakentäntien puoleiselta reunalta.

Raitiotien rakentaminen ja liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Joukkoliikenteen parantuva palvelutaso vaikuttaa

henkilöautojen matkamääriin, suoritteisiin ja sitä kautta tieliikenteen päästöihin ja ruuhkautumiseen. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Joukkoliikenne

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Suunnittelualueelle sijoittuu Rajakylän raitiotiepysäkki, joka sijaitsee Vartiotien liittymän pohjoispuolella. Arvioitu matka-aika Rajakylän pysäkiltä lentokentälle on 47 min, Tikkurilan asemalle 20 min ja Mellunmäen metroasemalle 3 min.

Ratikan rakentamisen myötä matkustus painottuu joukkoliikenteeseen. Vuonna 2030 joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa ratikan käytävässä noin prosenttiyksiköllä ja Vantaan ratikalla arvioidaan päivittäin matkustavan noin 31 000 matkustajaa. Vuonna 2050 määrän arvioidaan ylittävän 45 000 matkustajaa. Vantaan ratikka tarjoaa houkuttelevan joukkueliikennepalvelun bussiyhteyttä lyhyemmillä matka-ajoilla ja paremmalla täsmällisyydellä. Vantaan ratikka luo korkean tason poikittaisen joukkoliikenneyhteyden Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan, Mellunmäen ja usean pienemmän joukkoliikenteen solmupisteen välille. (Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet, WSP Finland Oy 28.10.2022).

Ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on yksi Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan (18.6.2018) toimenpiteistä. Vantaan ratikka kytkeytyy myös koko pääkaupunkiseudun laajaan raideliikenneverkkoon ja kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus).

Kävely ja pyöräily

Raitiotien suunnittelun tavoitteena on turvallisen liikenneympäristön syntyminen. Ratikan katusuunnitelmissa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet on suunniteltu turvallisiksi, sujuviksi ja selkeiksi erityisesti raitiotien ja katujen ylityskohdissa *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019).* Parannetut jalankulun ja pyöräilyn reitit näkyvät asemakaavassa leveämpänä katualuevarauksena.

Ratikan yleissuunnitelman jälkeen on laadittu pyöräliikenteen tarkastelu ratikan varrella *(WSP Finland Oy, 2020),* jossa Länsimäentien länsipuolelle on määritelty pääpyöräilyreitti I, jonka kriteerinä on korkea pyöräliikenteen nykyinen tai tavoiteltu määrä.

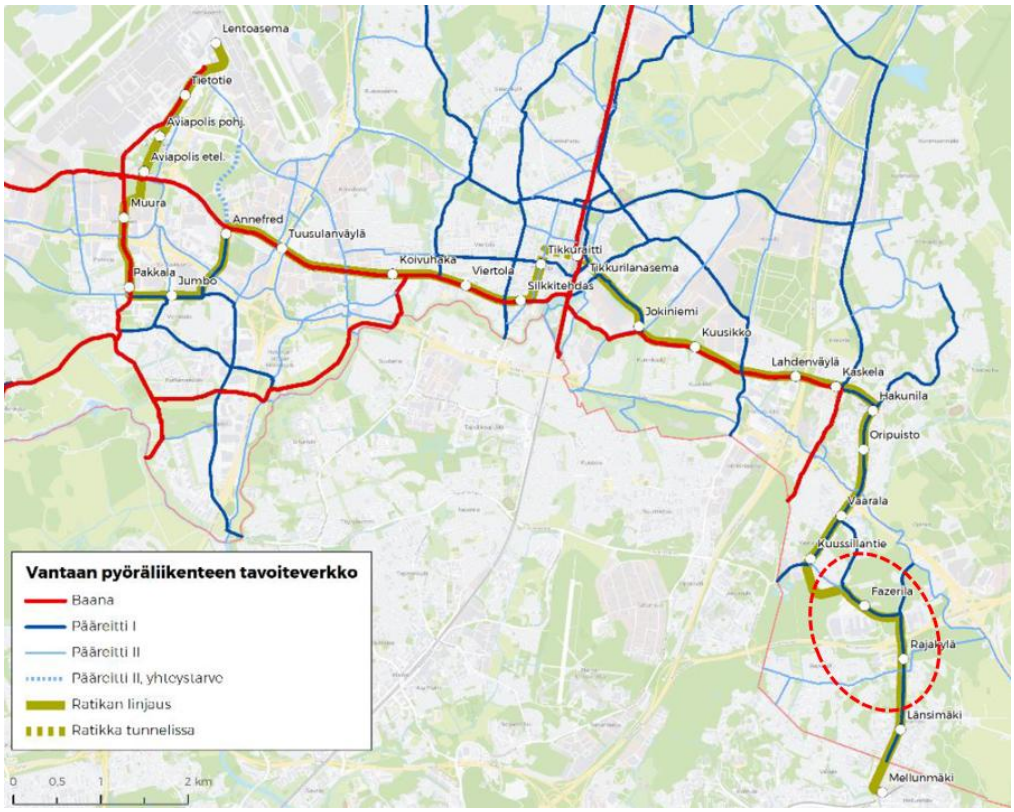

Kuva 34. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko (WSP Finland Oy 2020). Kaava-alueen likimääräinen sijainti on ympyröity punaisella katkoviivalla.

Katusuunnitelmaehdotuksien *(AFRY 10.3.2023 ja 13.3.2024)* mukaan Länsimäentiellä Fazerintien pohjoispuolella on molemmin puolin kevyen liikenteen väylät. Tien länsipuolella jalankulku- ja pyörätie on toisistaan erotettu. Länsimäentiellä Fazerintien eteläpuolella kulkee eroteltu jalankulku- ja pyörätie tien molemmin puolin. Rajakylän raitiotiepysäkin yhteyteen on esitetty kaupunkipyöräasema, pyöräpysäköinti 15 polkupyörälle sekä sähköpotkulautojen pysäköintialue.

Ratikan rakentaminen tulee vaikuttamaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin rakentamisen aikana. Nämä vaikutukset pyritään minimoimaan rakentamisen vaiheistuksella sekä esimerkiksi huolellisella opastuksen suunnittelulla ja toteutuksella.

Toteutuessaan Vantaan ratikka sekä siihen liittyvä muu katusuunnittelu edistää joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.

Vesihuolto

Kaavamuutosalueelle ei ole tulossa HSY:n Långmossenin vesihuoltoverkoston lisäksi uusia vesihuoltolinjoja. Nykyiset kaava-alueen toiminnot voivat liittyä nykyiseen vesihuoltoverkostoon.

Hulevedet

Kaavamuutosalueen puhtaat pintavedet voidaan imeyttää maaperään tai käsitellä biosuodattamalla. Länsimäentien katualueen hulevedet johdetaan hulevesiviemäreillä avo-ojiin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.

Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Vantaan raitioradan meluselvitys on valmistunut 31.1.2023 *(Sitowise Oy*). Selvityksessä laskettiin melumallinnuksen keinoin nyky- ja ennustetilanteen päivä- ja yöajan keskiäänitasot. Meluntorjuntatarve määritettiin melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB).

Fazerintiellä paaluvälillä 16500–17100 Metsätie-Länsimäentie on ainoastaan teollisuus- ja toimistorakennuksia. Hanke ei aiheuta kohteessa meluntorjuntatarvetta.

Länsimäentiellä paaluvälillä 17100–17500 Fazerintie-Porvoonväylä sijaitsee asemakaavoittamaton asuinrakennus paalun 17200 kohdalla. Muuten alue on rakentamatonta tai teollisuuskäytössä. Nykytilanteessa koko alueella on voimakas tieliikennemelu 55–65 dB eli ohjearvot ylittyvät. Ennustetilanteessa tie- ja raitioliikenteen yhteismelun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 67 dB. Ohjearvot oleskelualueilla ylittyvät. Ennustetilanteessa raitioliikenteen melun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 65 dB ja enimmäisäänitaso (LAmax) 74 dB. Raitiovaunun 55 dB meluvyöhyke leviää 100 metrin etäisyydelle radasta, mutta asuinrakennuksen oleskelualueelle jää ohjearvon alittava alue. Hanke aiheuttaa meluntorjuntatarpeen sisämelutasojen takia. Sisämelutason ohjearvot 35 ja 30 dB ylittyvät, kun rakenteiden oletetaan olevan tavanomaisia ja julkisivun äänitasoeron olevan siten 30 dB. Julkisivujen suojaksi esitetään 1,4 m korkeaa (maan pinnassa) ja noin 40 metriä pitkää melukaidetta paalulla 17150. Suunnitellulla meluesteellä sisämelun ohjearvot eivät ylity.

Länsimäentiellä paaluvälillä 17500–18300 Porvoonväylä-Rajakentäntie nykytilanteessa melun ohjearvot eivät ylity oleskelualueilla, lukuun ottamatta osaa Rajakylän koulun oleskelualueesta. Ennustetilanteessa tie- ja raitioliikenteen yhteismelun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 65 dB. Raitiovaunun melu ei ylitä päiväajan ohjearvoa 55 dB lähimpien asuinrakennusten pihoilla tai koulujen pihoilla. Ennustetilanteessa raitioliikenteen melun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 57 dB ja enimmäisäänitaso (LAmax) 72 dB. Sisämelun keskiäänitason ohjearvot 35 dB ja 30 dB sekä enimmäisäänitason tavoitearvo 45 dB toteutuvat, kun oletetaan rakenteiden täyttävän tavanomaisen äänitasoerovaatimuksen 30 dB tai kaavassa 001455 Rajakylä annetut suuremmat äänitasoerovaatimukset.

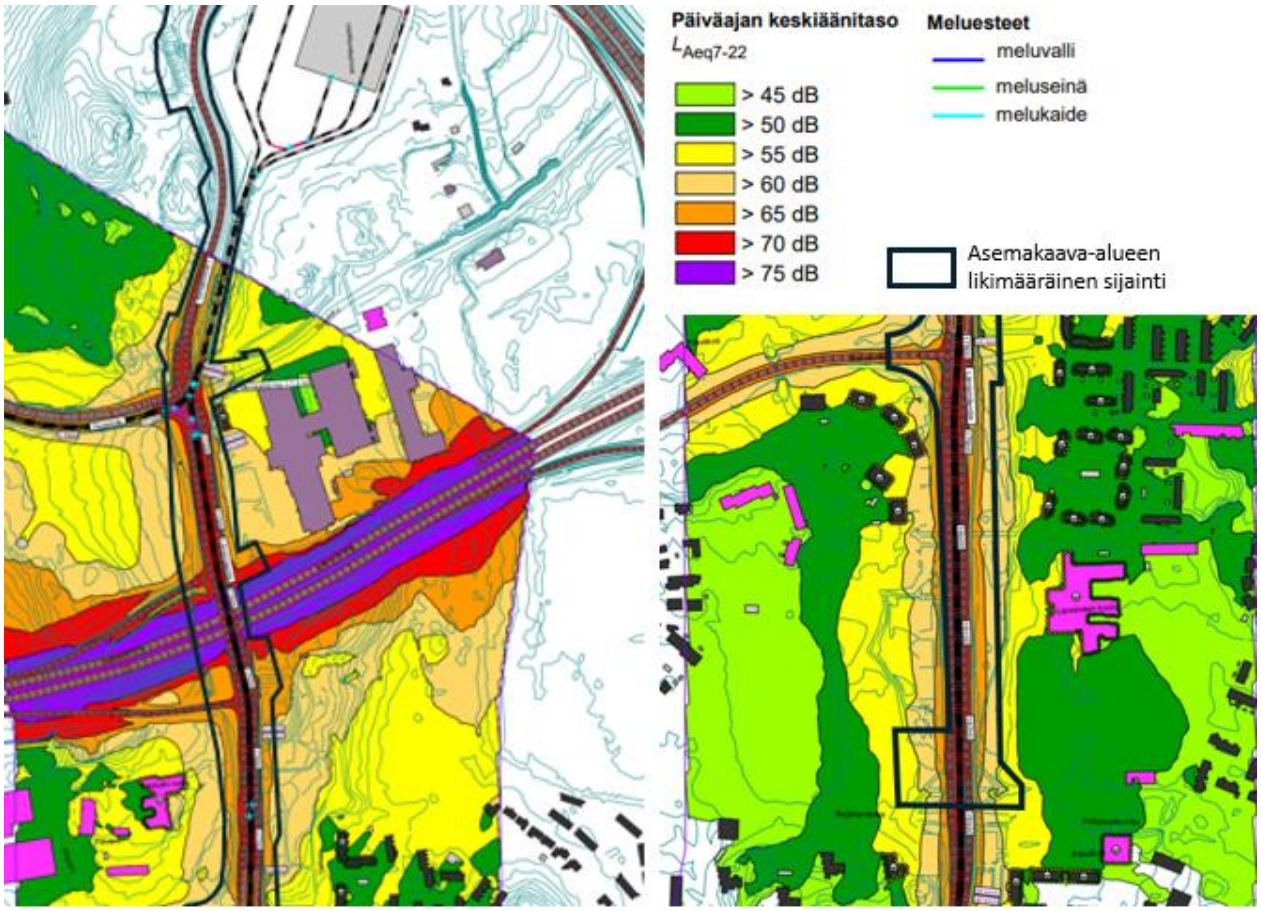

Kuvat 35-36. Otteet tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteesta kaava-alueella (Sitowise Oy 31.1.2023).

Tärinä ja runkomelu

Vantaan raitiotien tärinä- ja runkomeluselvityksen *(WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023*) mukaan Länsimäentien varrella raitiovaunuliikenteen aiheuttamien runkomeluvyöhykkeiden arvioidaan sijoittuvan katualueille tai niiden välittömään läheisyyteen. Arvioinnin perusteella raitiotielinjauksen eteläpään osuudella (paaluväli 16900 – 19800) yksi asuinrakennus sijoittuu raitiovaunuliikenteen aiheuttamalle >35 dB runkomelualueelle.

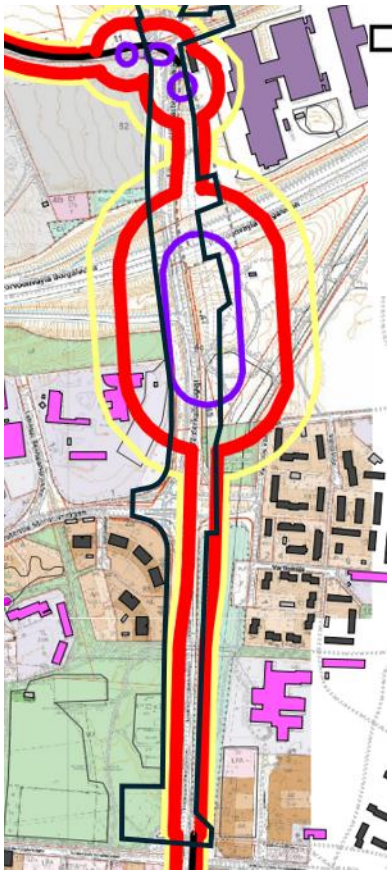

Kuva 37. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelualueet Vaaralan eteläosassa ja Länsimäen pohjoisosissa, paaluväli 16000–18300 (Tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023).

Kaavassa on annettu suunnittelua koskeva määräys, jolla pyritään varmistamaan, ettei raitiotieliikenteestä aiheudu sen lähiympäristön rakennuksiin merkittävää runkomelu- tai tärinähaittaa. Määräyksen mukaan, mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

Raitiotien suunnitelmaratkaisut tehdään niin, että tärinä pysäytetään ratarakenteisiin. Käytettäviä teknisiä menetelmiä on erilaisia ja niiden tarkempi suunnittelu tehdään katu- ja rakennussuunnitelmavaiheessa.

VTT:n suositukset värähtelyluokista ja runkomelun ohjearvoista on esitetty alla *(WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023).*

Värähtely-luokka	Kuvaus olosuhteista	$v_{w,95}$ (mm/s)
A	Hyvät asuinolosuhteet *Ihmiset eivät yleensä havaitse tärinää*	≤ 0,10
B	Suhteellisen hyvät olosuhteet *Ihmiset voivat havaita tärinän, mutta se ei ole yleensä häiritsevää*	≤ 0,15
C	Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa *Keskimäärin 15 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,30
D	Olosuhteet, joihin pyritään vanhoilla asuinalueilla *Keskimäärin 25 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,60

Rakennustyyppi	Runkomelutaso L_{prm} (dB)
Radio-, tv- ja äänitysstudiot, konserttisalit	25-30
Asuinhuoneistot	30/35*
Hoito- ja sosiaalihuollon laitokset, majoitustilat	30/35*
Kokoontumis- ja opetustilat	35
Toimistot, kaupat, näyttelytilat, museot	40/45*

*Kuva 38. VTT:n suositukset värähtelyarvoista ja runkomelun ohjearvoista. * Avoradat: Mikäli kaavamääräyksessä on annettu ohje julkisivun ilmaääneneristävyydestä, on suositeltavaa käyttää runkomelutason tiukempaa raja-arvoa. Lähde: WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023).*

Ilmanlaatu

Itse raitioliikenteellä ei ole vaikutusta ilmanlaatuun tai ilmanlaatu voi jopa hieman parantua raitiotieosuuksilla henkilöautoliikenteen vähentyessä. Rakentamisen aikana pölyämisen ja

työkoneiden päästöt voivat väliaikaisesti heikentää ilmanlaatua. Pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet tulevat arvioiden mukaan liikkumistapojen muuttuessa laskemaan, mikä parantaa ilmanlaatua.

Maaperän pilaantuneisuus

Suunnittelualueelta on laadittu PIMA-riskien selvitys Vantaan ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelussa *(Golder Associates Oy 2020)*. Selvitystyö on toteutettu tarkastelemalla ratikkalinjan reitin varrelle osuvien ympäristöhallinnon ylläpitämään *Maaperän tilan tietojärjestelmään* (Matti) merkittyjen pilaantuneiden, mahdollisesti pilaantuneiden tai kunnostettujen maaperäkohteiden kohderaportit, jonka lisäksi lisätietoja pima-kohteista on saatu Vantaan kaupungin Ympäristökeskuksesta. Selvityksessä kohteet on luokiteltu Matti-lajien mukaisesti.

Kiinteistöllä 92-410-4-25 sijaitsee öljyvahinkoalue. Vaaralan tehtaalla tapahtui höyrylaitoksen alla olevan toisen polttoöljysäiliön vuoto betoniseen suoja-altaaseen. Höyrylaitos sijaitsee kauempana tiealueesta, joten sillä ei nähdä olevan vaikutusta tulevan ratikkareitin linjaukseen. Kiinteistöllä on selvitystarve.

Rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt

Vantaan ratikan ja siihen liittyvän katuympäristön rakentaminen aiheuttaa tilapäisiä häiriöitä ajoneuvo- ja joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn sekä mahdollisesti myös asumiseen ja muihin toimintoihin. Rakentaminen saattaa aiheuttaa pohjaveden hetkellistä samentumista. Rakentamisen aikaisten häiriöiden rajoittamiseen tulee kiinnittää huomiota hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa. Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuniitynojaan tai Westerkullanojaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Luonnon monimuotoisuus

Vantaan ratikka on suunniteltu kulkemaan pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennettävään katualueeseen. Näin ollen raitiotiellä ei ole laajoja vaikutuksia luonnon arvokohteisiin. Raitiotien luontovaikutukset kohdistuvat pääosin lähiympäristöön, kun katutila laajenee tai sen poikkileikkaus muuttuu. (Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)

Asemakaavamuutoksella muutetaan osa Vartiopuistoa katualueeksi. Muutos kaventaa Vartiopuistossa sijaitsevaa koira-aitausta.

Katusuunnitelmaehdotuksissa (AFRY 10.3.2023 ja 13.3.2024) katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen katuvihreän määrä vähenee. Raitiotien toteuttamisen tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen ja sen mahdollisimman runsas lisääminen. Puu- ja pensasistutuksia on katusuunnitelmaehdotuksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista, ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Maa- ja kallioperä

Rakentamisen aikana alueen maaperään kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat mahdollisen raitiotien ja siihen liittyvien ajoyhteyksien uudelleenjärjestämisen perustamista varten tehtävistä maankaivuista sekä leikkauksista maa- tai kallioperään.

Vesistöt ja vesitalous

Asemakaava- ja asemakaavamuutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä kasvaa uusien liikennejärjestelyiden ja katualueen levennyksien myötä.

Pohjavesi on paikoitellen lähellä maanpintaa. Rakentamisen aikaisia vaikutuksia ovat pohjaveden samentuminen, pinnantason lasku sekä pinnantason laskusta johtuvat virtaussuunnan muutokset. Vaikutusten laajuuteen vaikuttavat mm. rakentamisen kesto, pohjavesipinnan alentamisen tarve sekä pohjavesipinnan ja maanpinnan väliin jäävän maapeitteen paksuus. Jos kaivutöiden suunnitellaan ulottuvan savikon alaisiin kerroksiin, on pohjaveden hallinta keskeisessä asemassa, jotta ehkäistään paineellisen pohjaveden hallitsematon purkautuminen. Pohjaveden hallinta on keskeisessä asemassa massanvaihtoa suunnitellessa. Massanvaihdon vaikutukset ovat kuitenkin väliaikaisia ja pohjavesiolosuhteet palautuvat entiselleen rakentamisen loputtua, kunhan rakentaminen tehdään niin, ettei rakenteiden kuivatustaso yletä pohjavesipintaan. Pohjavesialueella on huolehdittava pohjaveden suojauksesta ratikkalinjalla sekä hulevesien viivytysrakenteissa. (Vantaan ratikan hulevesiselvitys, WSP Finland Oy 2019; Sitowise 21.3.2022).

Kaavassa osoitetaan tärkeä tai pohjaveden hankintaan soveltuva pohjavesialue (pv) ja siihen sisältyvä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke (pv/2). Pv/2-alueella tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suojavyöhykettä koskevat määräykset. Kaavassa annettaan määräyksiä pohjaveden suojelusta. Kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös pv/2-aluetta. Koko pohjavesialuetta koskien on määrätty, että pohjavesialueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää. Alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi. Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohjaveden laadun heikkeneminen voidaan ehkäistä. Suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin. Mikäli rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, on rakennuslupahakemukseen liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden seurantaohjelma.

Lisäksi koko kaava-aluetta koskien on määrätty, että suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuniitynojaan tai Westerkullanojaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavalla ja asemakaavamuutoksella ei itsessään ole merkittävää vaikutusta ilmastonmuutoksen kannalta. Asemakaava mahdollistaa kuitenkin ratikan rakentamisen, jolla on ilmastovaikutuksia.

Vantaan ratikan resurssiviisauden suuntaviivojen mukaan (*Sitowise Oy, 13.5.2020*) resurssiviisaus ohjaa Vantaan ratikan suunnittelun valintoja. Vantaan ratikan katu- ja rakentamissuunnitelmista tehdään päästölaskentaa suunnittelun edetessä. Ratikan rakentamisen jokainen vaihe, myös kaavan osoittamalla alueella, toteutetaan mahdollisimman resurssiviisaasti.

Yleisesti infrahankkeiden päästöjä muodostuu maa- ja kalliomassojen käytöstä, niiden kuljetuksista, taitorakenteiden rakentamisesta (mm. sillat, tukimuurit), pohjarakenteista (mm. syvästabilointi, paaluperustukset, kevennykset) sekä asfalttipäällysteistä.

Infrarakentamisessa käytettävien päästöintensiivisten rakennusosien (syvästabilointi, sillat, paalulaatat yms.) hiilidioksidipäästöitä valtaosa syntyy sementin valmistuksessa. Näitä päästöjä on mahdollista vähentää käyttämällä vähäpäästöisempää sementtiä sekä suosimalla kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja. Myös puulla voidaan tietyissä osin korvata betonirakenteita. Tunnelirakentamisessa syntyvä louhe hyödynnetään ratikan tai muiden väylien pohjarakenteissa.

Infran rakentamisen lisäksi aiheutuu materiaalien ilmastovaikutuksia raitiotiekaluston hankinnasta ja ylläpidosta ja energian kulutuksen ilmastovaikutuksia raitiotien käyttöenergiasta. Kaavoitus mahdollistaa välillisesti näiden vaikutusten toteutumisen, mutta nämä asiat eivät silti ole kaavoituksella ohjattavissa.

Koneiden päästöjen vähentämiseksi Vantaan kaupunki on sitoutunut green deal -sopimukseen, jonka mukaisesti kaikki työmaat ovat työkoneiden ja energiankäytön osalla fossiilivapaita vuoteen 2025 mennessä. Hengitysilman osalla päästöttömyyteen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla on jo kiristetty näitä päästöjä hillitseviä Stage- ja Euro -luokkia.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman mukaisesti raitiotien liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Henkilöautojen matkamäärät, suoritteet ja siten tieliikenteen päästöt vähenevät, kun joukkoliikenteen palvelutaso paranee.

Ratikan infrarakentamiseen tarvittavien materiaalien ja niiden hankintalähteen vaihtoehtojen hiilijalanjälkeä on vertailtu *Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvityksessä (Design Manual Liite 1, WSP Finland Oy 2020*). Laskennassa käytettiin yleissuunnitelmassa määriteltyjä pinta- aloja eri ratikan osuuksille. Tehdyt laskelmat perustuivat käytettyihin materiaaleihin, niiden elinkaareen ja kuljetusmatkoihin. Selvityksessä on vertailtu kotimaisia materiaaleja (skenaario A, hiilijalanjälki 6 800 CO_2-tonnia), kotimaisia kierrätettyjä materiaaleja (skenaario B, hiilijalanjälki 1 800 CO_2-tonnia) ja aasialaisia materiaaleja (skenaario C, hiilijalanjälki 14 000 CO_2-tonnia). Tuloksia suhteutettiin ”Hiilineutraali Vantaa 2030” tavoitteeseen. Tarkastelun mukaan paras vaihtoehto on skenaario B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja sekä lisätään kasvillisuuden määrää.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja raitioliikenteen melu ja tärinä on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Kaavassa osoitetaan kaavoittamattomalle alueelle Länsimäentie ja Fazerintien aluetta.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Ratikan jatkosuunnittelu toteutetaan vuosina 2020–2025. Kaupunginvaltuusto teki 22.5.2023 koko ratikkahanketta koskevan myönteisen investointipäätöksen. Ratikan mahdollinen rakentaminen tapahtuu arviolta v. 2025–2029.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Milja Halmkrona	aluearkkitehti, vs. (2.9.2024 alkaen)
	Mari Jaakonaho	aluearkkitehti
	Tea Taponen	asemakaava-arkkitehti (19.6.2023 alkaen)
	Anna Sarikaya	asemakaava-arkkitehti (18.6.2023 asti)
	Sari Simonen	kaavatekninen koordinaattori
	Leena Kaunismäki	kaavatekninen koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Vantaan ratikka:	Hannu Lehtikankare	hankejohtaja (1.1.2025 alkaen)
	Sauli Hakkarainen	suunnittelupäällikkö (1.9.2024 asti) hankejohtaja, va. (2.9.-31.12.2024)
	Henry Westlin	hankejohtaja (16.9.2023-1.9.2024)
	Tiina Hulkko	hankejohtaja (15.9.2023 asti)
	Justiina Nieminen	suunnittelupäällikkö (2.9.2024-28.3.2025)
	Petra Linnasaari	suunnitteluinsinööri
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelu
	Susanna Koponen	liikennesuunnittelupäällikkö
	Heikki Väänänen	liikenteen alueinsinööri
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Maarit Rantataro	johtava ympäristötarkastaja
	Tommi Wallenius	ympäristötarkastaja
	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri

Kaavakonsultit:

Ramboll Finland Oy	Tiina Heikkilä	projektipäällikkö
	Helena Muukkonen	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 3. päivänä kesäkuuta 2025

Milja Halmkrona
aluearkkitehti, vs.

Tea Taponen
asemakaava-arkkitehti

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	**Täyttämispvm**	22.5.2025
Kaavan nimi	911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	23.11.2020
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	092911200
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	11,8952	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	4,7557
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	7,1395

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**11,8952**	**100,00**	**190**	**0,00**	**4,7557**	**190**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,3269	2,7	0	0,00	-0,2494	0
R yhteensä						
L yhteensä	11,4076	95,9	0	0,00	5,3658	0
E yhteensä	0,1607	1,4	190	0,12	-0,3607	190
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,0000**	**0,00**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**11,8952**	**100,00**	**190**	**0,00**	**4,7557**	**190**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,3269	2,7	0	0,00	-0,2494	0
VU	0,3269	100,0	0	0,00	-0,0878	0
VL	0,0000	0,0	0		-0,1616	0
R yhteensä						
L yhteensä	11,4076	95,9	0	0,00	5,3658	0
Kadut	10,9557	96,0	0	0,00	6,1031	0
LT	0,4519	4,0	0	0,00	0,2247	0
LR3	0,0000	0,0	0		-0,9620	0
E yhteensä	0,1607	1,4	190	0,12	-0,3607	190
ET	0,1607	100,0	190	0,12	0,1607	190
EV	0,0000	0,0	0		-0,5214	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

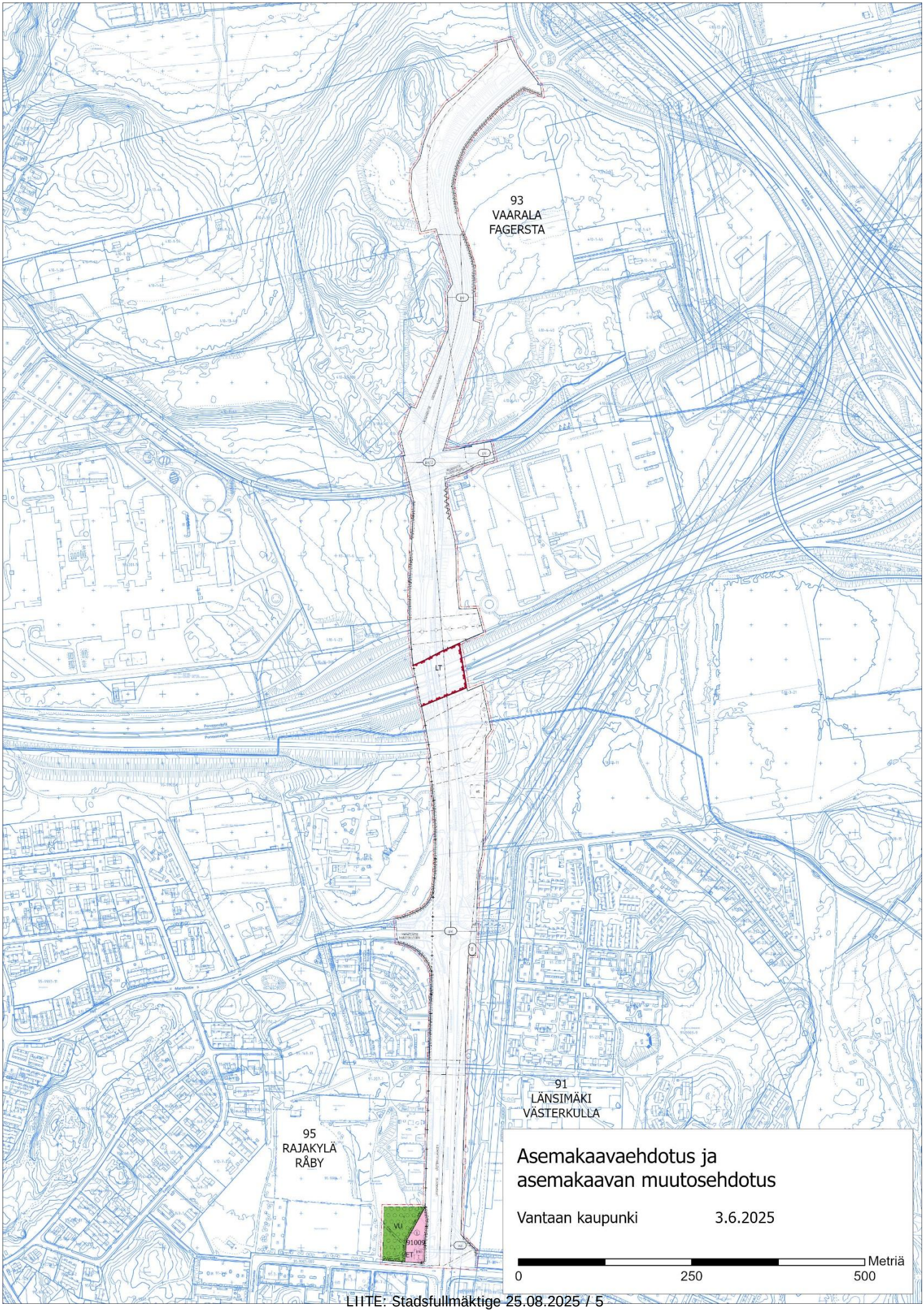
93
VAARALA
FAGERSTA
LT
91
LÄNSIMÄKI
VÄSTERKULLA
95
RAJAKYLÄ
RÅBY
VU
Asemakaavaehdotus ja
asemakaavan muutosehdotus
Vantaan kaupunki 3.6.2025
Metriä
0
250
500

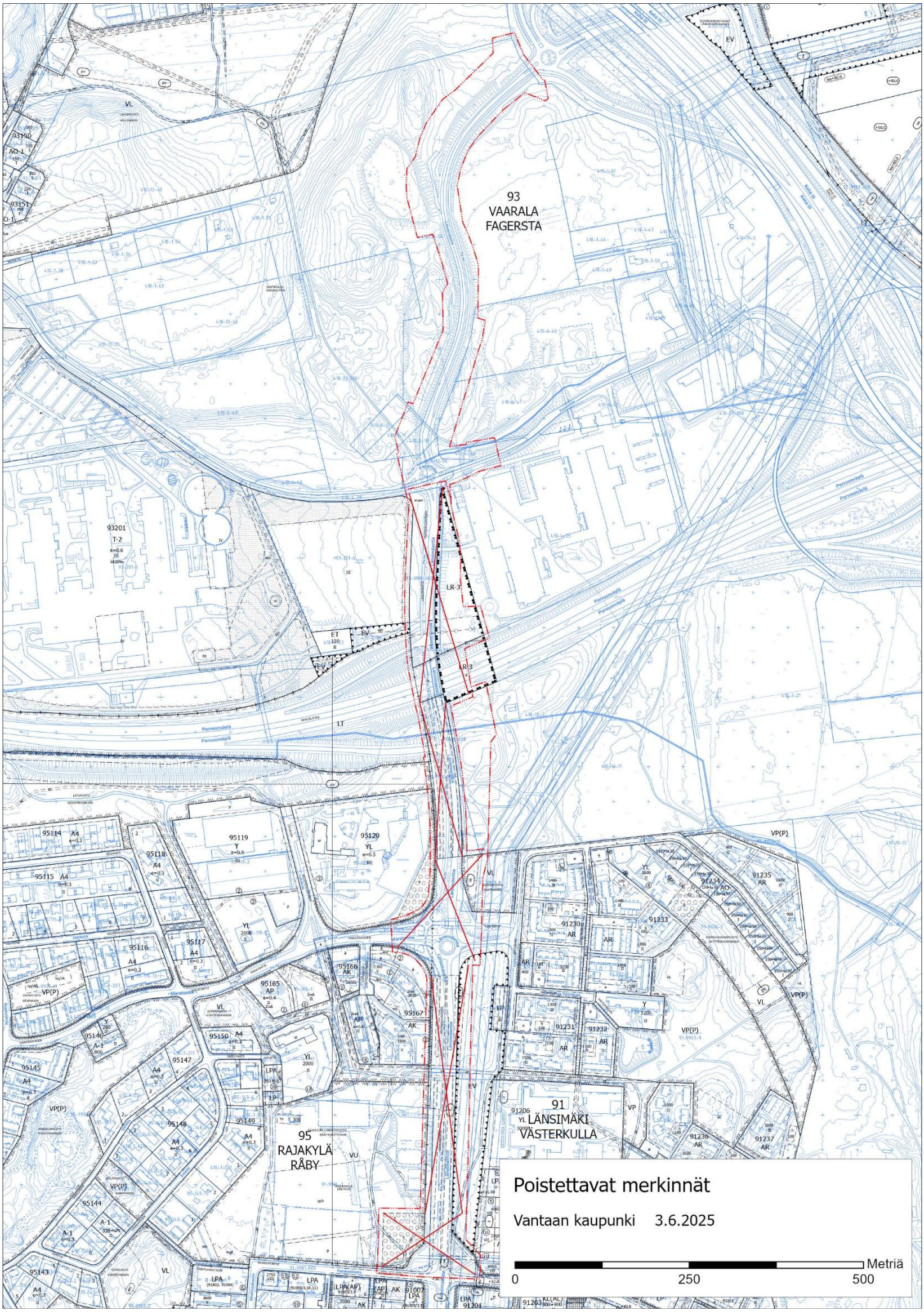
93
VAARALA
FAGERSTA
95
RAJAKYLÄ
RÅBY
91
LÄNSIMÄKI
VÄSTERKULLA
LR-3
LR-3
LT
Poistettavat merkinnät
Vantaan kaupunki 3.6.2025
Metriä
0
250
500

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

911200

Päiväys
Datum

3.6.2025

Vantaan kaupunki

VANTAAN RATIKKA: LÄNSIMÄENTIE

Asemakaava

Kaupunginosa 91, LÄNSIMÄKI
Katualue.

Kaupunginosa 93, VAARALA
Katualue.

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 91, LÄNSIMÄKI
Katu- ja liikennealueet.

Kaupunginosa 93, VAARALA
Katualue.

Kaupunginosa 95, RAJAKYLÄ
Kortteli 91009 sekä katu- ja virkistysalueet.

Tonttijako
Kortteli 91009.

1:2000

Vanda stad

VANDASPÅRAN: VÄSTERKULLAVÄGEN

Detaljplan

Stadsdel 91, VÄSTERKULLA
Gatuområde.

Stadsdel 93, FAGERSTA
Gatuområde.

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 91, VÄSTERKULLA
Gatu- och trafikområden.

Stadsdel 93, FAGERSTA
Gatuområde.

Stadsdel 95, RÅBY
Kvarteret 91009 och gatu- och rekreationsområden.

Tomtindelning
Kvarteret 91009.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
VU	Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.	Område för idrotts- och rekreationsanläggningar.
LT	Maantien alue.	Område för landsväg.
ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue. Alueelle saa sijoittaa vesihuoltoon liittyvät rakennukset, rakennelmat ja tekniset tilat.	Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning. Byggnader, konstruktioner och tekniska utrymmen i anslutning till vattenledning får placeras i området.
	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa-alueen raja.	Gräns för delområde.
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
1	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
93	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
VAAR	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.

911200 2/3

91009	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
LÄNSIMÄENTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
190	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
I	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Ohjeellinen rakennusala.	**Riktgivande byggnadsyta.**
et	**Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten rakennusala.** Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.	**Riktgivande byggnadsyta för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.** Området är reserverat för elmatningsstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden. Teknisk utrustning bör anpassas till landskapet.
va	**Vaara-alue.**	**Faroområde.**
s	**Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.**	**Del av område där trädbeståndet ska skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
	Katu. Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.	**Gata.** Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak. Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	Ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Riktgivande del av område reserverad för underjordisk ledning.**
y	**Ylitys.**	**Övergång.**
pv	**Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.** Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää. Alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi. Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohjaveden laadun heikkeneminen voidaan ehkäistä. Suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin. Mikäli rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, on rakennuslupahakemukseen liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden seurantaohjelma. pv/2: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke. pv/2-alueella tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suojavyöhykettä koskevat määräykset.	**Viktigt eller för vattentäkt lämpat grundvattenområde.** Verksamheten som bedrivs på området får inte äventyra grundvattnets kvalitet eller dess mängd. Dagvattnet från områdena ska ledas genom oljeavskiljningsbrunnar, biofilter eller andra motsvarande konstruktioner till dagvattenavlopp och vidare till områden utanför grundvattenområdet. Om rent dagvatten bildas i områdena, ska det, om möjligt, infiltreras i marken som nytt grundvatten. Gatu- och trafikområden ska planeras så att försämring av grundvattnets kvalitet kan förhindras. Planeringen ska basera sig på redogörelser för markbeskaffenheten och på grundvattenförhållandena. Om byggandet sträcker sig närmare än två meter från grundvattenytan, vid behov ska en plan för grundvattenkontroll och ett program för grundvattenobservationer i anslutning till denna bifogas till bygglovsansökan. pv/2: Vattentäktens fjärrskyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/200/1. I pv/2-området ska beaktas bestämmelserna om en skyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/2000/1 av den 7.7.2000 och Vasa förvaltningsdomstols beslut nr 01/0064/2 av den 4.5.2001.

911200 3/3

lu

Alueen osa, jolle saa rakentaa kadun luiskan.

Del av område där gatusluttning får placeras.

Alueelle on rakennettava melueste. Merkintä osoittaa esteen likimääräisen sijainnin ja lukuarvo sen yläreunan likimääräisen korkeusaseman.

Meluesteet tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi.

Området skall förses med bullerskydd. Beteckningen anger skyddets ungefärliga placering och talvärdet det ungefärliga höjdläget för dess övre kant.

Bullerskydden ska planeras och byggas så att de håller en hög nivå stadsbildsmässigt.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuniitynojaan tai Westerkullanojaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet.

Byggandet ska utföras så att det inte leder till en betydande försämring av vattenkvaliteten i Kormängsbäcken eller Westerkullabäcken, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto	Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,	ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä	höjdsystemet
N2000.	N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAEHDOTUS ja
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS
911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Asemakaavoitus MHA, TTA **3.6.2025**

Kaupunginhallitus 24.3.2025 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaava ja asemakaavan muutosmuutosehdotuksesta **911200 /Vantaan ratikka: Länsimäentie**. Lausuntoja pyydettiin 19 kpl ja saatiin 10 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 2.4.2025 Telia Finland Oy	Kaapelien siirtosuunnittelua jatketaan Vantaa ratikan kanssa. Siirtokustannukset tulee siirrättäjälle maksettavaksi.	Ei toimenpiteitä.
NRO 2, 2.4.2025 Elisa Oyj	Alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Mikäli niitä joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla ajoissa (väh. 12kk ennen tarvetta) yhteydessä Elisaan. Siirrot ovat hitaita ja kalliita.	Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka - hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa. Hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Hankkeen mukaan operaattoreiden ja ratikkahankkeen väliseen yhteiskehittämiseen on vielä mahdollisuus hankkeen allianssin kehitysvaiheessa. Ei toimenpiteitä.
NRO 3, 3.4.2025 Tukes	Tukesilla ei ole lausuttavaa asiaan.	Ei toimenpiteitä.
NRO 4, 5.5.2025 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka - hankkeen katusuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.
NRO 5, 6.5.2025 Uudenmaan liitto	Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa kaavaehdotuksesta nro 911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie.	Ei toimenpiteitä.
NRO 6, 7.5.2025 Vantaan kaupunginmuseo	Kuussillantie-Fazerintie tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2,	Ei toimenpiteitä.

	eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä enemmän raitiotielinjauksen rakentamisen myötä. Linjauksen käytön jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.	
NRO 7, 8.5.2025 Fingrid Oyj	Asemakaava-alueelle sijoittuu rakentamisvaiheessa oleva Fingridin Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys, joka on osoitettu kaavakartalle. Fingridillä ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta. Tässä lausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.	Ei tarkistuksia. Vantaan ratikka -hankkeen mukaan hankkeen allianssi jatkaa suunnitelmien yhteensovittamista Fingridin kanssa hankkeen kehitysvaiheessa ja pyytää tarvittaessa risteämälausunnon. Fingrid on pyytänyt 26.8.2024 antamassaan lausunnossaan kaupunkia lähettämään tietoa kaavaehdotuksen nro 931400 etenemisestä. Kaavaehdotus nro 911200 on tuolloin ollut osa kaava-aluetta nro 931400 ja irrotettu lausunnon antamisen jälkeen omaksi kaavahankkeekseen. Kaavaehdotuksen nro 911200 hyväksymisestä tiedotetaan Fingridiä.
NRO 8, 8.5.2025 Helen Sähköverkko Oy	Helenillä ei ole asemakaavaehdotukseen huomautettavaa.	Ei toimenpiteitä.
NRO 9, 9.5.2025 Uudenmaan ELY-keskus	Kaava-alue sijaitsee suurelta osin tärkeällä pohjavesialueella sekä vedenottamoiden kaukosuojavyöhykkeellä. Alueiden merkintöjä on hankala erottaa kaavakartalla toisistaan ja niiden merkintöjä tulee selkeyttää. Lisäksi tulee huomioida, että pv/2-alueella on voimassa myös tärkeää pohjavesialuetta koskeva	Kaavamääräyksissä pv/2-merkintä on osoitettu tärkeän tai pohjaveden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen (pv) alle ja /2-indeksi on ylätason kaavamääräysaluetta pv tarkentava. Näin ollen kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös indeksillä /2 osoitettuja alueita.

	merkintä ja määräys. Pohjavesialueella hulevesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska vettä läpäisemättömän pinnan määrä kasvaa. Katualueiden hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli katualueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi. ELY-keskus pitää hyvänä sitä, että suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin.	Samanlaisella indeksiperiaatteella kaupunki on asemakaavoissa eritellyt myös mm. rakennussuojelukohteita, joilla on suojelua koskevien yleismääräyksien lisäksi kohdekohtaisia tarkentavia kaavamääräyksiä. Kaavaselostuksen luvussa 4.4.2 mainitaan, että ”*kaavassa osoitetaan tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue ja siihen sisältyvä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke (pv/2).”* Maininta on tarkennettu myös kaavan rakennetta koskevan luvun 4.1. tekstiin. Luvun 4.4.2 tekstiä on tarkennettu mm. maininnalla, että ”*kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös pv/2-aluetta*.” Kaavan pohjavesialueita koskevia määräyksiä on täydennetty määräyksellä, jonka mukaan ”Alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi”.
NRO 10, 16.5.2025 HSY	Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadit-tavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti	Kaavaehdotuksessa on osoitettu Fazerintie-Länsimäentie-risteyksen katualueelle, Fazerintien ja kiinteistön 92-410-4-25 väliselle rajalle maanalaista johtoa varten varattu alueen osa vesijohtoa ja jätevesiviemäriä varten. Ei toimenpiteitä.

	Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti. Fazerintien ja Länsimäentien risteyksen, lähellä tontin 92-410-4-25 rajaa sijaitsee yleinen jätevesiviemäri ja yleinen vesijohto. On tarkistettava, tarvitaanko tontille 92-410-4-25 johtokujamerkintä tai vastaavan sisältöinen kaavamääräys.	

NRO 1
Telia, 2.4.2025

Lausunto:
Telialla sama tlanne kuin edellisessä vaiheessa.

Kaapelien siirtosuunnittelua jatketaan Vantaa ratikan kanssa.
Siirtokustannukset tulee siirrättäjälle maksettavaksi.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 2
Elisa Oyj, 2.4.2025

Lausunto:
Alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Näiden olemassaolo sekä toiminta tulee alueella toimijoiden tiedostaa ja turvata kaikissa oloissa. Kyseiset tietoliikennerakenteet palvelevat Vantaan keskustaa ja aluetta laajemminkin.

Mikäli tietoliikennerakenteita kuitenkin joudutaan siirtämään pitää siirron tarvitsijan olla hyvissä ajoin (väh. 12kk ennen tarvetta) yhteydessä Elisaan ja tilata ao. siirto. Huomioitavaa on, että siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.

Siirrot ovat maksullisia (Maankäyttö- ja Rakennuslaki 89§)

Kyseisessä tapauksessa siirrot ja niiden laskutus menee erillisen sopimuksen mukaan.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka - hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa. Hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Hankkeen mukaan operaattoreiden ja ratikkahankkeen väliseen yhteiskehittämiseen on vielä mahdollisuus hankkeen allianssin kehitysvaiheessa.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 3
Tukes, 3.4.2025

Lausunto:
Tukesilla ei ole lausuttavaa asiaan: : Asemakaava 911200, 91. Länsimäki / Vantaan ratikka: Länsimäentie

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 4
Vantaan Energia, 5.5.2025

Lausunto:
Sähköverkko
Ei huomautettavaa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija [redacted]

Kaukolämpöverkko
Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija [redacted]

Vastine:
Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka - hankkeen katusuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 5
Uudenmaan liitto**,** 6.5.2025

Lausunto:
Uudenmaan liitto kiittää lausuntopyynnöstänne ja ilmoittaa, että emme anna lausuntoa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksesta nro 911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 6
Vantaan kaupunginmuseo**,** 7.5.2025

Lausunto:
Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta 911200 Vantaan ratikka: Länsimäentie. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on varautua Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila eri liikennemuotojen vaatimalle tilalle ja siihen liittyvälle katuympäristölle sekä kadun rakenteille Länsimäentiellä välillä Rajakentäntie-Kehä III sekä Länsimäentiehen liittyvillä risteysalueilla. Museo on lausunut mielipiteensä Vantaan ratikan kaavarungosta 13.1.2020 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/189/2020) sekä Ratikan kaavarunkoluonnoksesta (nro YK0049) 28.6.2022 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/073/2022). Lisäksi museo on antanut mielipiteensä nyt lausunnolla olevan kaavaehdotuksen osallistumis- ja arviointisunnitelmasta 27.10.2023 päivätyssä mielipiteessä (Dnro VKM/141/2023).

Kaava-alueen risteää vanha tielinjaus. Kuussillantie-Fazerintie linjaus on vanha yhdystie Vanhan Porvoontien ja Sotungintien välillä. Tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä enemmän raitiotielinjauksen rakentamisen myötä. Linjaus on kuitenkin pysynyt paikallaan jo vuosisatoja ja sen käytön jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 7
Fingrid Oyj, 8.5.2025

Lausunto:
Kiitos lausuntopyynnöstänne. Lausuimme asemakaavan edellisistä vaiheista 30.10.2023 ja 26.8.2024.

Asemakaava-alueelle sijoittuu Fingridin Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys (Länsisalmi-Viikinmäki). Hanke on tällä hetkellä rakentamisvaiheessa. Kaapelireitti sijoittuu asemakaava-alueelle ja risteää ratikkareitin kanssa. Kaapelihankkeen verkkosivut ovat osoitteessa www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/helsinginkaapeli/. Lisätietoja kaapelin suunnittelutilanteesta ja tilantarpeesta antavat myös Fingridissä [redacted] ja [redacted] (etunimi.sukunimi@fingrid.fi).

Kiitämme edellisen lausuntomme huomioimisesta ja muutoinkin yhteistyöstä. Uudessa asemakaavaehdotuksessa kaavakartalle on lisätty merkintä ”ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa”. Se on osoitettu kaavaselostuksen mukaan 400 kV kaapelia sekä kaasuputkea varten. Kaavaselostuksen rakennetun ympäristön lähtötietoja koskevaa tekstiä (luku 2.1.3) on täydennetty rakentamisvaiheessa olevaa kaapeliyhteyttä koskevalla maininnalla. Kaavaselostuksen vastineen mukaan Vantaan ratikka -hankkeen allianssi jatkaa suunnitelmien yhteensovittamista Fingridin kanssa hankkeen kehitysvaiheessa ja pyytää tarvittaessa risteämälausunnon.

Tässä kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin ratikkahankkeeseen eikä muutoinkaan teknisiin ratkaisuihin. Myös suunnitelmien tarkentuessa vuoropuhelun ja teknisen yhteensovituksen on hyvä tarpeen mukaan jatkua.

Fingridillä ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta. Tässä lausunnossa ei kuitenkaan voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto, myös suunnitelmien tarkentuessa ja muuttuessa. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja.

Kaavoitusasioiden yhteyshenkilönä Fingridissä toimii [redacted]

Pyydämme toimittamaan kaava-asioita koskevat lausuntopyynnöt Fingridin kirjaamoon osoitteella kirjaamo@fingrid.fi

Vastine:
Ei tarkistuksia.

Vantaan ratikka -hankkeen mukaan hankkeen allianssi jatkaa suunnitelmien yhteensovittamista Fingridin kanssa hankkeen kehitysvaiheessa ja pyytää tarvittaessa risteämälausunnon.

Fingrid on pyytänyt 26.8.2024 antamassaan lausunnossaan kaupunkia lähettämään tietoa kaavaehdotuksen nro 931400 etenemisestä. Kaavaehdotus nro 911200 on tuolloin ollut osa kaava-aluetta nro 931400 ja irrotettu lausunnon antamisen jälkeen omaksi kaavahankkeekseen. Kaavaehdotuksen nro 911200 hyväksymisestä tiedotetaan Fingridiä.

Tarkistukset:
Ei tarkistuksia.

NRO 8
Helen Sähköverkko Oy, 8.5.2025

Lausunto:
Olemme tutustuneet otsikossa mainittuun asemakaavaan ja siihen liittyviin asiakirjoihin.

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole asemakaavaehdotukseen huomautettavaa.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 9
Uudenmaan ELY-keskus, 9.5.2025

Lausunto:
Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa Länsimäentien asemakaavaehdotuksesta.

Kaava-alue sijaitsee pohjoisosaa lukuun ottamatta Fazerilan vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella. Lisäksi osa kaavaalueesta sijaitsee Fazerin vedenottamoiden kaukosuojavyöhykkeellä. Tärkeän pohjavesialueen merkintää ja kaukosuojavyöhykkeen merkintää on hankala erottaa kaavakartalla toisistaan ja niiden merkintöjä tulee selkeyttää. Lisäksi tulee huomioida, että pv/2-alueella on voimassa myös tärkeää pohjavesialuetta koskeva merkintä ja määräys.

Pohjavesialueella hulevesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska vettä läpäisemättömän pinnan määrä kasvaa. Katualueiden hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli katualueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi.

ELY-keskus pitää hyvänä sitä, että suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin.

Vastine:
Kaavamääräyksissä pv/2-merkintä on osoitettu tärkeän tai pohjaveden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen (pv) alle ja /2-indeksi on ylätason kaavamääräysaluetta pv tarkentava. Näin ollen kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös indeksillä /2 osoitettuja alueita.

Samanlaisella indeksiperiaatteella kaupunki on asemakaavoissa eritellyt myös mm. rakennussuojelukohteita, joilla on suojelua koskevien yleismääräyksien lisäksi kohdekohtaisia tarkentavia kaavamääräyksiä.

Kaavaselostuksen luvussa 4.4.2 mainitaan, että ”*kaavassa osoitetaan tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue ja siihen sisältyvä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke (pv/2).”* Maininta on tarkennettu myös kaavan rakennetta koskevan luvun 4.1. tekstiin. Luvun 4.4.2 tekstiä on tarkennettu mm. maininnalla, että ”*kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös pv/2-aluetta*.”

Kaavan pohjavesialueita koskevia määräyksiä on täydennetty määräyksellä, jonka mukaan ”Alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi”.

Tarkistukset:
Kaavan pohjavesialueita koskevia määräyksiä on täydennetty määräyksellä, jonka mukaan ”Alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi”.

Kaavaselostuksen luvussa 4.4.2 mainitaan, että ”*kaavassa osoitetaan tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue ja siihen sisältyvä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen*

vedenottamon kaukosuojavyöhyke (pv/2).” Maininta on tarkennettu myös kaavan rakennetta koskevan luvun 4.1. tekstiin. Luvun 4.4.2 tekstiä on tarkennettu mm. maininnalla, että *”kaikki pv-alueen kaavamääräykset koskevat myös pv/2-aluetta*.”

NRO 10
HSY, 16.5.2025

Lausunto:
Asemakaavamuutoksen selostuksessa todetaan mm. seuraavaa:

”Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila eri liikennemuotojen vaatimalle tilalle ja siihen liittyvälle katuympäristölle sekä kadun rakenteille Länsimäentiellä välillä Rajakentäntie -Kehä III sekä Länsimäentiehen liittyvillä risteysalueilla, leventämällä ja osoittamalla uutta katualuetta. Rajakentäntie - Länsimäentie -risteyksen luoteispuolelle osoitetaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue (ET) HSY:n paineasemaa varten. Asemakaavan tilavaraukset perustuvat 10.3.2023 ja 13.3.2024 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaehdotuksiin.

Asemakaavan muutosalueen itäpuolella kulkee Hakunilan ja Länsimäen välinen vesijohdon runkolinja. Länsipuolella on pienempi runkovesijohto, joka kulkee osin kaava-alueen halki. Vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Vesitorni sijaitsee Hakunilassa. Lisäksi käytössä on alasäiliö. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.00 ja ylin on noin + 95.00. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Kaava-alueen länsipuolella sijaitsee jätevesien paineviemäri, joka johtaa Vaaralan jätevedenpumppaamon jätevedet etelään. Ojangon jätevesien paineviemäri kulkee itä-länsisuuntaisesti kaava-alueen halki. Molempien alueiden jätevedet johdetaan viettoviemärillä eteenpäin Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkostoon. Lopulta kootut jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevedet imeytyvät pääosin maaperään Fazerilan pohjavesialueella. Osa hulevesistä johdetaan pintavaluntana Länsimäentien avo-ojiin ja hulevesien pintavaluntareittien kautta Westerkullan ojaan tai hulevesiviemärien kautta Hakunilantien vartta Kehä III:n ali Kormuniitynojaan. Westerkullanoja laskee lopulta mereen Helsingissä. Kormuniitynoja yhtyy Nissaksessa Krapuojaan, joka laskee lopulta mereen Helsingissä.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Asemakaavan muutosalueella on raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia siirrettävä vesihuoltoverkostoa Länsimäentiellä. Lisäksi ratikkahankkeen yhteydessä saneerataan nykyistä ja rakennetaan uutta vesihuoltoa.

Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadit-tavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.

Fazerintien ja Länsimäentien risteyksen kaakkoisreunassa, aivan lähellä tontin 92-410-4-25 rajaa sijaitsee yleinen jätevesiviemäri ja yleinen vesijohto. On tarkistettava, sijaitsevatko viemäri ja vesijohto niin lähellä tontin rajaa, että tontille 92-410-4-25

tarvitaan johtokujamerkintä tai vastaavan sisältöinen kaavamääräys ko. viemäriä ja vesijohtoa varten.

Lisätietoja antaa projekti-insinööri

Vastine:
Kaavaehdotuksessa on osoitettu Fazerintie-Länsimäentie-risteyksen katualueelle, Fazerintien ja kiinteistön 92-410-4-25 väliselle rajalle maanalaista johtoa varten varattu alueen osa vesijohtoa ja jätevesiviemäriä varten. Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

911200

Päiväys
Datum

3.6.2025

Vantaan kaupunki

VANTAAN RATIKKA: LÄNSIMÄENTIE

Vanda stad

VANDASPÅRAN: VÄSTERKULLAVÄGEN

Asemakaava
Kaupunginosa 91, LÄNSIMÄKI
Katualue.
Kaupunginosa 93, VAARALA
Katualue.

Detaljplan
Stadsdel 91, VÄSTERKULLA
Gatuområde.
Stadsdel 93, FAGERSTA
Gatuområde.

Asemakaavan muutos
Kaupunginosa 91, LÄNSIMÄKI
Katu- ja liikennealueet.
Kaupunginosa 93, VAARALA
Katualue.
Kaupunginosa 95, RAJAKYLÄ
Kortteli 91009 sekä katu- ja virkistysalueet.

Ändring av detaljplanen
Stadsdel 91, VÄSTERKULLA
Gatu- och trafikområden.
Stadsdel 93, FAGERSTA
Gatuområde.
Stadsdel 95, RÅBY
Kvarteret 91009 och gatu- och rekreationsområden.

Tonttijako
Kortteli 91009.

1:2000

Tomtindelning
Kvarteret 91009.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
VU	**Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.**	**Område för idrotts- och rekreationsanläggningar.**
LT	**Maantien alue.**	**Område för landsväg.**
ET	**Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.** Alueelle saa sijoittaa vesihuoltoon liittyvät rakennukset, rakennelmat ja tekniset tilat.	**Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.** Byggnader, konstruktioner och tekniska utrymmen i anslutning till vattenledning får placeras i området.
-+-+-	**Kaupunginosan raja.**	**Stadsdelsgräns.**
———	**Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.**	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
—·—·—	**Osa-alueen raja.**	**Gräns för delområde.**
— — —	**Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.**	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
1	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
93	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VAAR	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
91009	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
LÄNSIMÄENTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
190	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
I	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Ohjeellinen rakennusala.	**Riktgivande byggnadsyta.**
et	**Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten rakennusala.** Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.	**Riktgivande byggnadsyta för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.** Området är reserverat för elmatningsstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden. Teknisk utrustning bör anpassas till landskapet.
va	**Vaara-alue.**	**Faroområde.**
s	**Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.**	**Del av område där trädbeståndet ska skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
	Katu. Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.	**Gata.** Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak. Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	Ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Riktgivande del av område reserverad för underjordisk ledning.**
y	**Ylitys.**	**Övergång.**
pv	**Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.** Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää. Alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli alueella muodostuu puhtaita hulevesiä, tulisi ne mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään pohjavedeksi. Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohjaveden laadun heikkeneminen voidaan ehkäistä. Suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin. Mikäli rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, on rakennuslupahakemukseen liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden seurantaohjelma. pv/2: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke. pv/2-alueella tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suojavyöhykettä koskevat määräykset.	**Viktigt eller för vattentäkt lämpat grundvattenområde.** Verksamheten som bedrivs på området får inte äventyra grundvattnets kvalitet eller dess mängd. Dagvattnet från områdena ska ledas genom oljeavskiljningsbrunnar, biofilter eller andra motsvarande konstruktioner till dagvattenavlopp och vidare till områden utanför grundvattenområdet. Om rent dagvatten bildas i områdena, ska det, om möjligt, infiltreras i marken som nytt grundvatten. Gatu- och trafikområden ska planeras så att försämring av grundvattnets kvalitet kan förhindras. Planeringen ska basera sig på redogörelser för markbeskaffenheten och på grundvattenförhållandena. Om byggandet sträcker sig närmare än två meter från grundvattenytan, vid behov ska en plan för grundvattenkontroll och ett program för grundvattenobservationer i anslutning till denna bifogas till bygglovsansökan. pv/2: Vattentäktens fjärrskyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/200/1. I pv/2-området ska beaktas bestämmelserna om en skyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/2000/1 av den 7.7.2000 och Vasa förvaltningsdomstols beslut nr 01/0064/2 av den 4.5.2001.
lu	**Alueen osa, jolle saa rakentaa kadun luiskan.**	**Del av område där gatusluttning får placeras.**
	Alueelle on rakennettava melueste. Merkintä osoittaa esteen liikimääräisen sijainnin ja lukuarvo sen yläreunan liikimääräisen korkeusaseman. Meluesteet tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi.	**Området skall förses med bullerskydd. Beteckningen anger skyddets ungefärliga placering och talvärdet det ungefärliga höjdläget för dess övre kant.** Bullerskydden ska planeras och byggas så att de håller en hög nivå stadsbildsmässigt.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuniitynojaan tai Westerkullanojaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten sementumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet.

Byggandet ska utföras så att det inte leder till en betydande försämring av vattenkvaliteten i Kormängsbäcken eller Westerkullabäcken, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Bygglatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella olevien kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Milja Halmkrona, Aluearkkitehti, 22.5.2025 14.08

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 4.6.2025 11.12

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

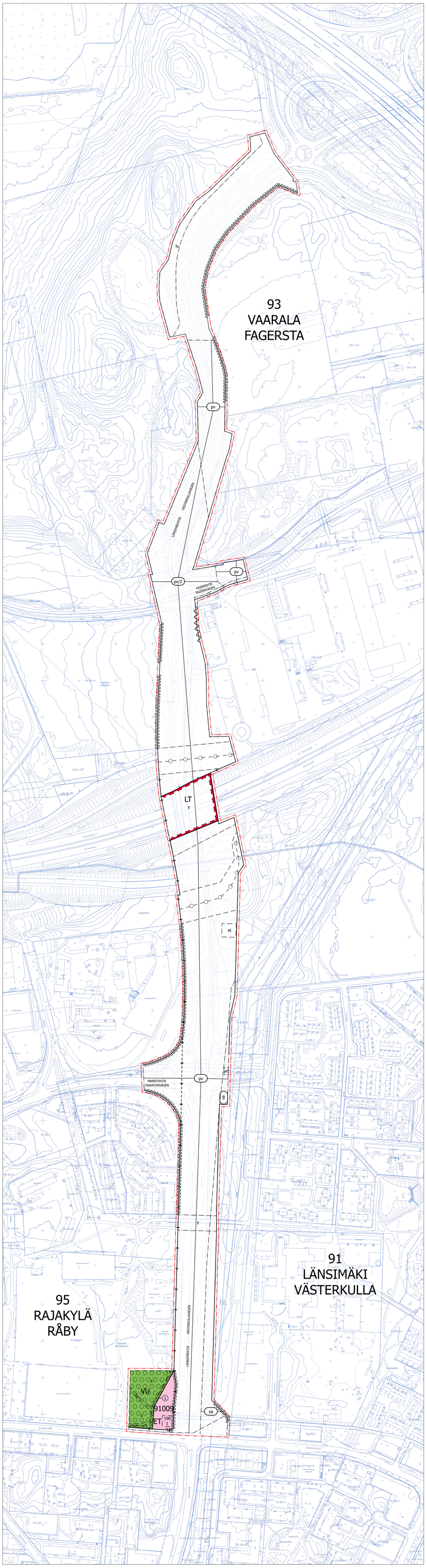

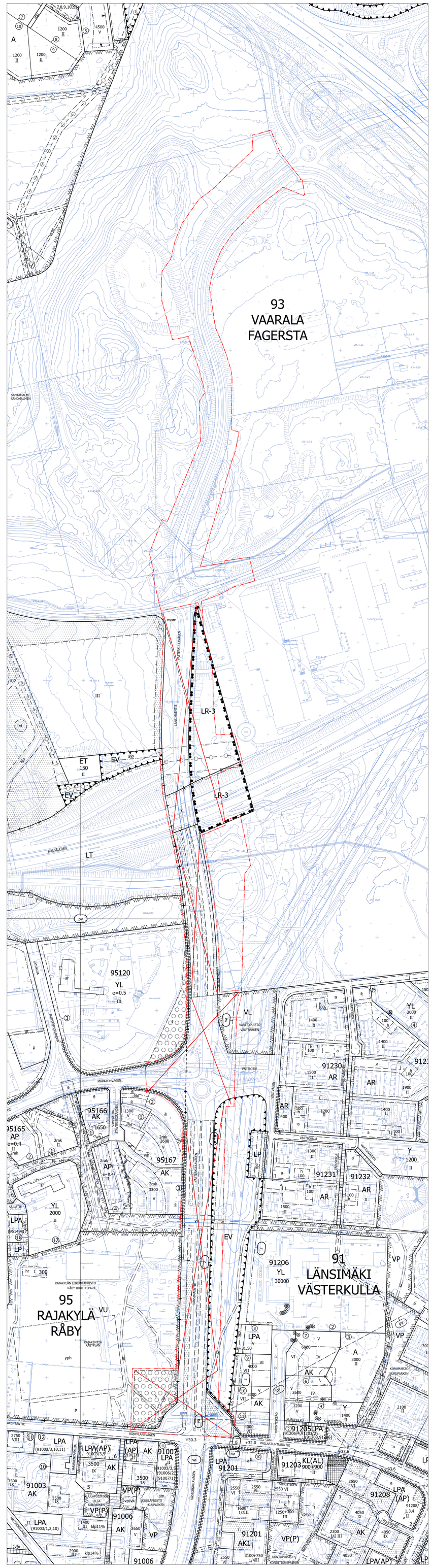

6 **Detaljplaneändring 002527 och underjordisk detaljplan 412200ma samt tomtindelning, 41 Vinikby/Dickursbyvägen 142**

VD/11021/10.02.04.00/2022
SP/JRA/APO/VIK/AP

På adressen Dickursbyvägen 142 planläggs en nödvändig servicebyggnad.

Detaljplaneändringen gäller kvarteret 41256, i stadsdel 41 Vinikby. Ändringen gäller en del av närrekreationsområdet (VL) i Träffparken i stadsdel 41 Vinikby i den detaljplan som upphävs.

Den underjordiska detaljplanen gäller en del av Ringbanan i stadsdel 41, Vinikby.

Tomtindelningen gäller kvarteret 41256, i stadsdel 41 Vinikby.

Området ligger i stadsdelen Vinikby söder om Dickursbyvägen i Träffparkens nordöstra hörn, på adressen Dickursbyvägen 142. Området gränsar i norr till Dickursbyvägen, i öster till det intilliggande kvarteret 52109 och i väster och söder till Träffparken.

Sökande
Vanda stad och Vanda Energi Elnät Ab.

Markägande
Planläggningsområdet är i Vanda stads ägo.

Beredning
Utöver stadens sakkunniga har arkitektbyrån Arkkitehtitoimisto Olla Oy medverkat som konsult vid beredningen av planen.

Ansökningar som bifogats till planen
En ansökan om detaljplaneändring som inkom 29.9.2022 har kopplats samman med plannummer 002527.

Generalplan
I den generalplan med rättsverkningar som godkänts av stadsfullmäktige 25.1.2021 är området till största delen ett närrekreationsområde (VL) och den yttersta östra kanten ett område för produktions- och lagerverksamhet (TY). För planområdet har ett riktgivande läge för en anläggning för samhällsteknisk försörjning (ET) anvisats i generalplanen. Under området går ett tunnelavsnitt för spårvägen. I den norra kanten av planområdet går en viktig trafikförbindelse och där har ett riktgivande läge för en cykelbana anvisats. Området genomkorsas av en kraftledning från söder till norr.

Detaljplaneändring
Detaljplaneändringen görs eftersom det i området behövs en ny servicebyggnad före år 2028.
Genom detaljplaneändringen ändras en del på 7034 m^2 av närrekreationsområdet (VL) i Träffparkens nordöstra hörn till ett kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET) samt ett gatuområde.

Det tidigare gatuområdet breddas i det här skedet 2,5 m för en eventuell cykelbana som senare byggs i kanten av gatuområdet. För den byggnadsyta som ligger i planändringsområdets västra del har det angetts 1 200 m2-vy byggrätt.

I mitten av området har det fastställts ett riskområde (va) där det inte får byggas eller planteras träd som blir högväxta.
I området har de områden som kräver markbearbetning angetts som områden som planteras och vårdas som en öppen äng. De öppna ängarna är i planområdet viktiga för bevarandet av ett nätverk av öppna biotoper. Tomtens outnyttjade delar har markerats som skyddade områden eller områden som ska utvecklas naturenligt och man försöker bevara områdenas terräng, markvegetation, buskar och träd i naturtillstånd, med undantag av eventuella trädgallringar i kraftledningarnas skyddsområden. I områdets sydöstra hörn har det markerats en dagvattenbassäng samt träd och buskar som ska planteras. I området ska fördröjning av dagvatten ordnas genom dagvattenlösningar med växtytor ovanpå markytan. Dagvatten som uppstår under byggandet ska behandlas så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet.

I planområdet har man genom en granskning kommit fram till en lösning där en så liten del av Träffparken som möjligt övergår till servicebyggnadens bruk och en del av parkens natur kan bevaras oförändrad på tomten, samt dessutom säkerställa ett nätverk av öppna biotoper. Det sydöstra hörnet har också avgränsats från planområdet för att det viktiga bäcknaturområdet som omger Skrakabäcken lämnas utanför avgränsningen av området och skyddsavståndet från områdets kant till Skrakabäcken överstiger 10 m.

Deltagande och växelverkan

Ett program för deltagande och bedömning gjordes upp 6.9.2023 och uppdaterades 5.10.2023, 15.10.2024, 19.11.2024 och 17.2.2025. I Vantaan Sanomat har det meddelats om att planen blivit aktuell och intressenterna har beretts möjlighet att uttala sin åsikt om saken. Åtta åsikter lämnades in. Det ordnades inte något invånarmöte om planändringen.

Stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer

Planen följer stadens markpolitiska riktlinjer (FGE 18.6.2018 § 9, uppdaterade FGE 10.10.2022 § 7). Planen gäller mark som i sin helhet ägs av Vanda stad och producerar en tomt för en servicebyggnad.

Avtal

Detaljplaneändringen omfattar inte något markanvändningsavtal.

Ändringskostnader

Eftersom Vanda stad och Vanda Energi Elnät Ab tillsammans har ansökt om planen, betalas inga ändringskostnader för planen.

Stadsmiljönämnden 11.3.2025 § 10

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Nämnden beslutar att

a) lägga fram förslaget till detaljplaneändring nr 002527 och förslaget till underjordisk detaljplan 412200ma samt förslaget till tomtindelning, 41 Vinikby/Dickursbyvägen 142, som daterats 11.3.2025, i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
b) berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden.

Beslut:

Förslaget godkändes.

———

Framläggning
Förslaget till detaljplaneändring 002527 samt förslaget till underjordisk detaljplan 412200ma hölls framlagt 26.3–24.4.2025 med stöd av MBF 27 §. Inga anmärkningar inlämnades under denna tid.

Planutlåtanden
Stadsmiljönämnden beslutade 11.3.2025 berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det begärdes 17 utlåtanden och sex lämnades in. Caruna, Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) och NTM-centralen i Nyland hade inget att anmärka om planförslagen. Nylands förbund meddelade att det inte ger något utlåtande. Telia Finland Oyj och Trafikledsverket uttalade sig. Telia Finland Oyj hade kablar i området som måste flyttas. Informationen om flyttbehoven och villkoren för flytten har förmedlats till byggherren som bör beakta dessa när kablarna flyttas. Trafikledsverket bad att Ringbanan och de byggnadsbegränsningar som den orsakar beaktas, och att byggnadsanvisningarna som getts för Ringbanans närområgivning följs. I planen finns följande bestämmelse: ”Vid byggande eller brytning i områden ovanför underjordiska utrymmen ska man beakta de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd för att inte orsaka olägenheter för tågtrafik, underjordiska utrymmen, konstruktioner eller nätverk för vatten- och avlopp” och byggnadsanvisningarna har också lämnats till byggherren som beaktar dem i planeringen och byggandet.

Utförda justeringar
Inga ändringar har gjorts i plankartan och -bestämmelserna.

Justeringar i planbeskrivningen
Planprocessens faser uppdaterades i planbeskrivningen och sammandragen av utlåtandena och svaren bifogades.

Stadsmiljönämnden 3.6.2025 § 13

Stadsplaneringsdirektörens förslag:
Stadsmiljönämnden beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att
a) utlåtandena ges svar i enlighet med bilagan och de föreslagna justeringarna utförs,
b) förslaget till detaljplaneändring nr 002527 och förslaget till underjordisk detaljplan 412200ma samt förslaget till tomtindelning, 41 Vinikby/Dickursbyvägen 142, som daterats 11.3.2025, förs till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 16

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) utlåtandena ges svar i enlighet med bilagan och de föreslagna justeringarna utförs,
b) förslaget till detaljplaneändring nr 002527 och förslaget till underjordisk detaljplan 412200ma samt förslaget till tomtindelning, 41 Vinikby/Dickursbyvägen 142, som daterats 11.3.2025, förs till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till detaljplaneändring nr 002527 och förslaget till underjordisk detaljplan 412200ma samt förslaget till tomtindelning, 41 Vinikby/Dickursbyvägen 142, som daterats 11.3.2025.

Bilagor:
– Förslag till detaljplaneändring och förslaget till underjordisk detaljplan 11.3.2025
– Detaljplaneändringens beskrivning 11.3.2025. Beskrivningen har justerats 3.6.2025.
– Utlåtanden och svar 3.6.2025

Detaljplaneändringens övriga beredningsmaterial finns på planens webbsidor på adressen:
https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/huoltorakennus-tikkurilantielle-viinikkalassa

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:
Merja Häsänen, områdesarkitekt, tfn 0503028958
Anne Polvi, detaljplanerare, tfn 0407507339
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

002527 TIKKURILANTIE 142

VIINIKKALA

Havainnekuva viitesuunnitelmasta (Arkkitehtitoimisto Olla Oy).

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 11.3.2025 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002527 ja maanalaista asemakaavaa nro 412200ma. Kaavoitus on tullut vireille 6.9.2023. Selostusta on tarkistettu 3.6.2024.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Kortteli 41256 ja katualuetta kaupunginosassa 41, Viinikkala (kumoutuva asemakaava osassa Osumapuiston lähivirkistysaluetta (VL) kaupunginosassa 41, Viinikkala).

Maanalainen asemakaava: Osa Kehärataa kaupunginosassa 41, Viinikkala.

Tonttijako: Kortteli 41256 kaupunginosassa 41, Viinikkala.

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan uuden Aviapoliksen sähköaseman rakentaminen Osumapuistoon Viinikkalan kaupunginosassa. Sähköasemalle on tarve vuoden 2028 lopulla ja se tulee korvaamaan nykyisen Tolkinkylän sähköaseman, joka on hankalassa paikassa eikä vastaa tulevaisuuden tarpeita. Sähköasema tarvitaan tukemaan Vantaan kehittyvää Aviapoliksen aluetta ja lentokenttää sekä vahvistamaan huoltovarmuutta.

Kaavamuutosalueen pohjoisosassa on maanalainen osa kehärataa (ma-LR).

Kaavaan ei liity sopimuksia.

Kaavan laatija: Anne Polvi, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki, anne.polvi@vantaa.fi, puh. +358 40 7507339.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

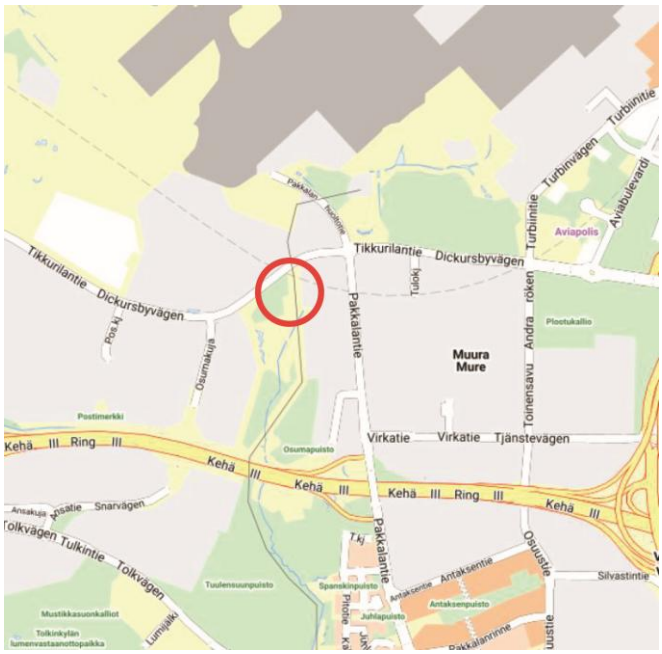

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti.

Kaavamuutosalue sijaitsee Viinikkalan kaupunginosassa Tikkurilantien eteläpuolella Osumapuiston koilliskulmauksessa, osoitteessa Tikkurilantie 142. Alue rajautuu pohjoisessa Tikkurilantiehen, idässä viereiseen kortteliin 52109, sekä lännessä ja etelässä Osumapuistoon. Kaavoitusalueen läpi etelästä pohjoiseen kulkee ilmassa voimalinja. Kaavoitettavalla alueella ei ole rakennuksia. Aviapoliksen rautatieasemalle on alueelta matkaa noin 1 km, lentoasemalle noin 3 km ja Jumboon noin 2 km.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 29.9.2022.
- Kaavoitus tuli vireille 6.9.2023 ja sai numeron 002527 ja 17.2.2025 numeron 412200ma.
- Mielipiteet pyydettiin 4.10.2023 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 8 kappaletta.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 5.10.2023, 15.10.2024 ja 19.11.2024 ja 17.2.2025.
- 17.2.2025 päivitetyn OAS:in mielipiteet pyydettiin 4.3.2025 mennessä. Mielipiteitä tuli 0.
- Hankkeesta ei järjestetty asukastilaisuutta.
- Kaava oli nähtävillä 26.3.-24.4.2025 ja siitä saatiin 6 lausuntoa. Asemakaavamuutosehdotukseen ja maanalaiseen asemakaavaehdotukseen ei tehty muutoksia.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 5
2. Lähtökohdat 6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 6
2.2 Suunnittelutilanne 22
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 31
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo....31
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 31
3.3. Asemakaavan tavoitteet....34
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot....37
4. Asemakaavan kuvaus 39
4.1 Kaavan rakenne 39
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 40
4.3 Aluevaraukset 41
4.4 Kaavan vaikutukset 44
4.5 Ympäristön häiriötekijät....49
4.6 Nimistö 49
5. Asemakaavan toteutus....50
6. Kaavatyöhön osallistuneet 50
7. Asemakaavan seurantalomake....52
8. Asemakaavakartta ja –määräykset....54

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake.
- Asemakaavamuutosehdotus ja kaavamääräykset.
- Koonti OAS-vaiheen mielipiteistä (erillisenä liitteenä).
- Koonti lausunnoista (erillisenä liitteenä).
- Viitesuunnitelma (erillisenä liitteenä).

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Tikkurilantie 142, asemakaavan muutos nro 002527, 6.9.2023, päivitetty 15.10.2024.
- Aviapolis keskustan kaavamuutos, Vantaa: Tärinä- ja runkomeluselvitys 1622621.1, A-insinöörit, 16.5.2023.
- Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet, Veromies ja “Pohjois-Pakkala” - Selvitys 053100 - 19.3.2024, Vantaan kaupunki 2024.
- Aviapoliksen liikenneverkkoselvitys ja alustava yleissuunnitelma, Sitowise Oy, Flou Oy, 7.1.2020.

- Aviapolis - keskuspuiston sininen selkäranka, Diplomityö, Aalto Yliopisto, Vera Rantalainen, 30.12.2022.
- Kehärata, tunneliosuuden toteutussuunnittelu: Runkomelun tarkennettu selvitys 073061-06.1, Insinööritoimisto Akukon Oy, Timo Peltonen ja Mats Backholm 4/2009.
- Kehärata, rakentaminen rautatietunnelin läheisyyteen ennen radan käyttöönottoa ja käytön aikana: yleisiä ohjeita louhinta- ja kalliorakentamistöihin, Pöyry Finland Oy 4.4.2024
- Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022 – Faunatican raportteja 104/2022, Elina Manninen ja Pertti Koskimies 2022.
- Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi: Esiselvitys, VTT, Asko Talja & Ari Saarinen, 2009.
- Osumapuiston yleis- ja rakennussuunnitelma, pohjoisosa, piirustuksen numero 48709, Studio Terra, Sarianne Silfverberg, Mervi Hokkanen ja Anna Ryymin 16.8.2010.
- Osumapuiston yleis- ja rakennussuunnitelma, eteläosa, piirustuksen numero 48710, Studio Terra, Sarianne Silfverberg, Mervi Hokkanen ja Anna Ryymin 16.8.2010.
- Pohjatutkimus ja perustamistapasuositus, Aviapoliksen sähköasema, RN:o 9903–2, Tikkurilantie, Viinikkala, Vantaa, Työ nro 21660-2, Taratest, 2.1.2025.
- Selvitys puroluonnon täydennyskohteista yleiskaavaa 2020 varten, Sinikka Rantalainen 27.9.2019.
- Vantaa: Kaupunki ja päätöksenteko: Tietoa Vantaasta: Tilastot ja tutkimukset: https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/
- Vantaan kaupungin meluselvitysohje maankäytön suunnitteluun, Vantaa 2021.
- Vihreä ja virtaava Vantaa – viherrakenteen kehityskuva YK0050, Vantaan kaupunki 4.6.2024.
- Vantaan ekologiset verkostot. Metsä- ja puustoinen verkosto, avointen biotooppien verkosto ja siniverkosto, Johanna Huttunen 2023, Vantaan kaupunki 2024.
- Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko, WSP Finland Oy, Riikka Kallio, Laura Poskiparta, Leila Soinio, Pasi Metsäpuro, Timo Kärkinen ja Ilari Jounila 1.12.2020.
- Vantaan viherrakenneselvitys YK0038, Anne Mäkynen, Vantaan kaupunki 8/2017
- Yleispiirteinen hulevesitulvakartta 2024 (testipalvelu): https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=aa63362413914688b20b29b98f14f456, Syke 2024.
- Ympäristömeludirektiivin mukainen Vantaan meluselvitys 2022, Vantaan kaupunki 10/2022 (https://vantaa.fi/melu).

1. TIIVISTELMÄ

Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy ovat jättäneet asemakaavamuutoshakemuksen uuden sähköaseman rakentamiseksi Osumapuiston reunaan Viinikkalan kaupunginosassa. Sähköaseman käyttöönottoon tähdätään vuoden 2028 lopussa. Uusi Aviapoliksen sähköasema tulee korvaamaan nykyisen Tolkinkylän sähköaseman, joka on hankalassa paikassa eikä vastaa tulevaisuuden tarpeita. Samalla otetaan huomioon voimajohtojen mahdollinen uusi linjaus Osumapuiston yli. Sähköasema tarvitaan tukemaan Vantaan kehittyvää Aviapolis-aluetta ja lentokenttää sekä vahvistamaan huoltovarmuutta.

Asemakaavamuutoksella muutetaan 7034 m^2 osa Osumapuiston koilliskulman lähivirkistysalueesta (VL) yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET) sekä katualueeksi. Aiempaa Tikkurilantien katualuetta levennetään tässä kohtaa 2,5 m mahdollista myöhemmin katualueen reunaan rakennettavaa pyöräbaanaa varten. Kaavamuutosalueen länsiosassa sijaitsevalle rakennusalalle on merkitty rakennusoikeutta 1 200 k-m^2.

Alueen keskellä kulkevalle voimalinjalle on määritetty ympärille vaara-alue (va) johon ei saa rakentaa tai istuttaa korkeaksi kasvavia puita. Alueen maanmuokkausta vaativat alueet on merkitty istutettaviksi alueiksi, jotka hoidetaan avoimena niittynä. Myös vesihuoltoreitin suoja-alue tontin itäreunassa säilytetään avoimena niittynä, eikä siihen saa rakentaa aitaa tai muita rakenteita. Avoimet niityt ovat kaava-alueella tärkeitä avointen biotooppien verkoston säilymisen kannalta. Tontin käyttämättömät osat on merkitty suojeltaviksi tai luonnonmukaisena kehitettäviksi alueiksi ja niiden maasto, aluskasvillisuus, pensaat ja puut pyritään säilyttämään luonnontilassa, lukuun ottamatta voimalinjojen suoja-alueiden mahdollisia puuharvennuksia. Alueen kaakkoiskulmaan on merkitty hulevesiallas sekä istutettavia puita ja pensaita. Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys maanpäällisillä kasvipintaisilla hulevesiratkaisuilla. Rakentamisen aikaiset hulevedet tulee hoitaa niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä.

Kaava-alueella on tarkastelun kautta päädytty ratkaisuun, jossa mahdollisimman pieni osa Osumapuistosta siirtyy sähköaseman käyttöön ja osa puiston luonnosta pystytään säilyttämään tontilla ennallaan, sekä turvaamaan lisäksi avointen biotooppien verkosto. Voimalinjan turvarajojen takia alkuperäisen suunnitelman sähköaseman sijaintia piti siirtää hieman lännen suuntaan. Sähköaseman kaava-alueesta on rajattu myös pois kaakkoiskulma, jotta tärkeä Krakanojaa ympäröivä puroluontoalue jää aluerajauksen ulkopuolelle ja suojaetäisyys alueen reunasta Krakanojaan ylittää 10 m.

Kaavamuutoksen yhteydessä laaditaan maanalainen asemakaava osalle olemassa olevaa Kehärataa.

Kuva 2. Havainnekuva suunnitelmasta (Arkkitehtitoimisto Olla Oy).

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Viinikkalan kaupunginosa sijaitsee Aviapoliksen suuralueella Lentokentän kaupunginosan itä- ja lounaispuolella osittain Kehä III molemmin puolin. Alueelta on hyvät yhteydet vieressä olevalle lentokentälle ja Kehä III kautta kaikille tieliikenneväylille. Viinikkalan pohjois- ja itäosat ovat nykyisin enimmäkseen teollisuusaluetta. Viinikkalassa on myös joitain pientaloalueita. Viinikkalan kaupunginosan itä- ja lounaisraja kulkee Vantaanjokea pitkin ja Vantaanjokea ympäröivät maat Viinikkalan itä- ja lounaisosassa ovat enimmäkseen peltoja ja metsiä. Viinikkalan itäreunassa on Osumapuisto, jonka halki kulkee pohjois-eteläsuuntaisesti Krakanoja.

Suunnittelualue sijoittuu Tikkurilantien varteen teollisuusrakennusten viereen Osumapuiston koilliskulmaan. Osumapuisto on osa laajempaa viheraluekokonaisuutta, Aviapolis-keskuspuistoa. Aviapoliksen keskustan asukkaille Aviapolis-keskuspuisto on ainoa saavutettavissa oleva laaja viheraluekokonaisuus. Aviapoliksen keskuspuiston alueella, myös Osumapuistossa, on runsaasti luontoarvoja, kuten lintujen, kalojen ja nisäkkäiden elinympäristöjä. Keskuspuistoalueen halki, myös Osumapuistossa kulkee puro, Krakanoja, joka laskee Vantaanjokeen. Yhdessä Vantaanjoen kanssa Krakanoja sivuojineen sekä rakennettuine hulevesiaiheineen muodostaa Aviapolis-keskuspuiston rungon, jonka ympärille puistokokonaisuus ja sen tärkeimmät virkistyskäytön mahdollisuudet nivoutuvat. Myös Osumapuiston länsireunassa on laajoja hulevesialtaita. Osumapuistoon on suunniteltu myös uutta hulevesikosteikkoa ja oleskelumahdollisuuksien parantamista. Osumapuisto on ainoa yhteys Aviapoliksen keskustasta kohti laajoja viheralueita, vaikka toistaiseksi sieltä ei ole sujuvaa yhteyttä Tuulensuunpuiston puolelle Kehä III:n ali.

Suunnittelualue on osin avointa niittyä, osin puustoista aluetta. Suunnittelualueen läpi kulkee pohjois-eteläsuunnassa 110 kV voimajohto.

Kuva 3. Ilmakuva suunnittelualueesta vuodelta 2023. Suunnittelualue on rajattu punaisella katkoviivalla.

Kuva 4. Panoraamakuva suunnittelualueesta Tikkurilantien suunnasta katsottuna (10/2024).

Kuva 5. Valokuva suunnittelualueesta etelän suunnasta katsottuna (10/2024).

Kuva 6. Valokuva suunnittelualueesta lounaasta katsottuna (10/2024).

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaava-alueen maisemakuvaa hallitsee Osumapuisto, vierestä kulkeva Tikkurilantie ja ympäröivät teollisuusalueet. Osumapuistossa on maisemakuvaltaan hyvin vaihtelevia alueita. Metsäiset sulkeutuneet alueet vaihtuvat puiston alueella avoimiin ja puoliavoimiin niittyalueisiin. Puistoa ympäröivät rakennukset näkyvät osin puistoon häiritsevästi. Osumapuistoa ympäröivillä alueilla on pääosin suuria teollisuus- ja varastorakennuksia, joiden ympärillä on osin ahtaita sulkeutuneita piha-alueita, osin laajoja avoimia pysäköintialueita. Tikkurilantie on avointa katualuetta. Suunnittelualueella on sekä sulkeutunutta metsää että puoliavointa niittyä. Viereisen tontin teollisuusrakennukset peittyvät pääosin kasvillisuuden taakse.

Maisemarakenteeltaan kaava-aluetta ympäröivä alue muodostuu Krakanojaa ympäröivästä tasangosta, vaihettumisvyöhykkeestä ja luoteisreunassa ja kaakon suunnassa selännealueista. Suunnittelualueen eteläosa ja keskiosa sijoittuvat vaihettumisalueelle. Suunnittelualueen eteläosan maaperä on savea ja keskiosan silttiä. Suunnittelualueen pohjoisosa sijoittuu selänteelle, jossa on kallioisia kohtia ja niiden ympärillä moreenia. Suunnittelualueen luoteisreunassa on kaistale täytemaata. Maastonmuodoiltaan alue on eteläosastaan kohtalaisen tasaista ja nousee korkeammalle pohjoista kohden mentäessä. Maasto on korkeimmillaan selänteen kohdalla. Maanpinnan korot vaihtelevat +31,2 metristä +37 metriin merenpinnan yläpuolella.

Suunnittelualue oli vanhojen karttojen mukaan pitkään metsää. Pitäjänkartassa 1933 ja myös sen jälkeisissä kartoissa alueen savitasangolla sijoittuva eteläosa oli pitkään peltokäytössä ja pohjoisosa metsänä. Alue ympäristöineen säilyi kohtalaisen rakentamattomana metsänä ja peltona 60-luvulle asti. 70-luvulta alkaen alueen ympärille alkoi rakentua enenevässä määrin teollisuusrakennuksia.

Suunnittelualue ja koko Osumapuisto asemakaavoitettiin lähivirkistysalueeksi vuonna 1982 samalla kun sen ympärille kaavoitettiin paikkoja teollisuus- ja varastorakennuksille. Vuoden 1982 asemakaavassa lähivirkistysalue oli laajempi kuin nykyään, mutta sitä pienennettiin myöhemmissä kaavoissa reunoilta ja varattiin lisää tilaa teollisuus ja varastorakennuksille.

Osumapuiston alue oli kaavoittamisen jälkeenkin pitkään lähinnä luonnontilassa, mutta vuonna 2010 alueelle tehtiin puistosuunnitelma, jonka mukaisesti puisto kunnostettiin ja sinne rakennettiin vuosien 2010–2011 aikana mm. kävelyreitit ja hulevesialtaat.

Hulevesialtaat rakennettiin hallitsemaan puiston länsipuolisilta teollisuusalueilta tulevien hulevesien määrää ja laatua, koska sinne oli suunnitteilla isoja liike- ja teollisuusrakennuksia laajoine vettä läpäisemättömine parkkipaikkoineen. Puiston pohjoisosassa sijaitsee suhteellisen laajat hulevesialtaat ja eteläpäässä pienemmät altaat. Krakanojan uoman pohjoispään vieressä on lähde. Puistossa ei sijaitse Krakanojan, lähteen ja hulevesialtaiden lisäksi muita vesikohteita.

Puiston kunnostuksessa säilytettiin vanhoille peltoalueille syntyneitä niittyjä, mutta perustettiin myös joitain uusia niittyalueita. Alkuperäistä metsää säilytettiin osassa puistoa, mutta myös uusia alueita metsitettiin tai olemassa olevaa metsää uudistettiin. Suunnittelualueella olevat niitty ja metsäalueet säilytettiin ennallaan puiston kunnostuksen yhteydessä.

Kaava-alueen koilliskulmassa sijaitsee kolme maisemakuvassa selkeästi muuta kasvillisuutta korkeampina erottuvaa vanhaa mäntyä, jotka on luokiteltu arvopuiksi. Alueen lounaisosassa sijaitsee lisäksi arvopuuksi arvioitu kuusi ja kaksi mäntyä.

Kuva 7. Ote Osumapuiston yhdistetyistä yleis- ja rakennussuunnitelmista 2010 (Studio Terra, Sarianne Silfverberg, Mervi Hokkanen ja Anna Ryymin 16.8.2010).

kuva 8. Valokuva alueen koilliskulman männyistä, jotka on luokiteltu arvopuiksi.

Luontoarvot

Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022

Faunatica Oy teki Ylästön alueella luontoselvityksiä keväällä ja kesällä 2022 Vantaan kaupungin toimeksiannosta (Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022). Selvitysalue oli iso yhtenäinen 160 ha metsäalue, jonka pohjoisin osa oli Osumapuisto. Luontotyyppiselvityksessä paikannettiin alueelta uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit, luonnonsuojelulain mukaiset luontotyypit, vesilain mukaiset suojeltavat kohteet, metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, muut erityisesti huomioitavat luontotyypit ja elinympäristöt sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet. Alueelta tehtiin myös pesimälinnustoselvitys, jonka tavoitteena oli kartoittaa pesimäaikaiset reviirit sellaisista erityisesti huomioitavista lintulajeista, jotka vaikuttavat merkittävästi linnuston paikalliseen suojeluarvoon ja monimuotoisuuteen.

Luontoselvityksen mukaan Osumapuiston alueella, kaava-alueen eteläpuolella on useita arvokkaita luontotyyppikohteita. Varsinaiselta kaava-alueelta, Osumapuiston koillisnurkasta ei löytynyt arvokkaita luontotyyppikohteita. Kaava-alueen luoteiskulman ja länsireunan metsä määriteltiin selvityksessä harvennetuksi tasarakenteiseksi varttuneeksi metsäksi, jossa oli vain hyvin niukasti tai ei ollenkaan lahopuuta ja jolla ei havaittu erityisiä luontoarvoja.

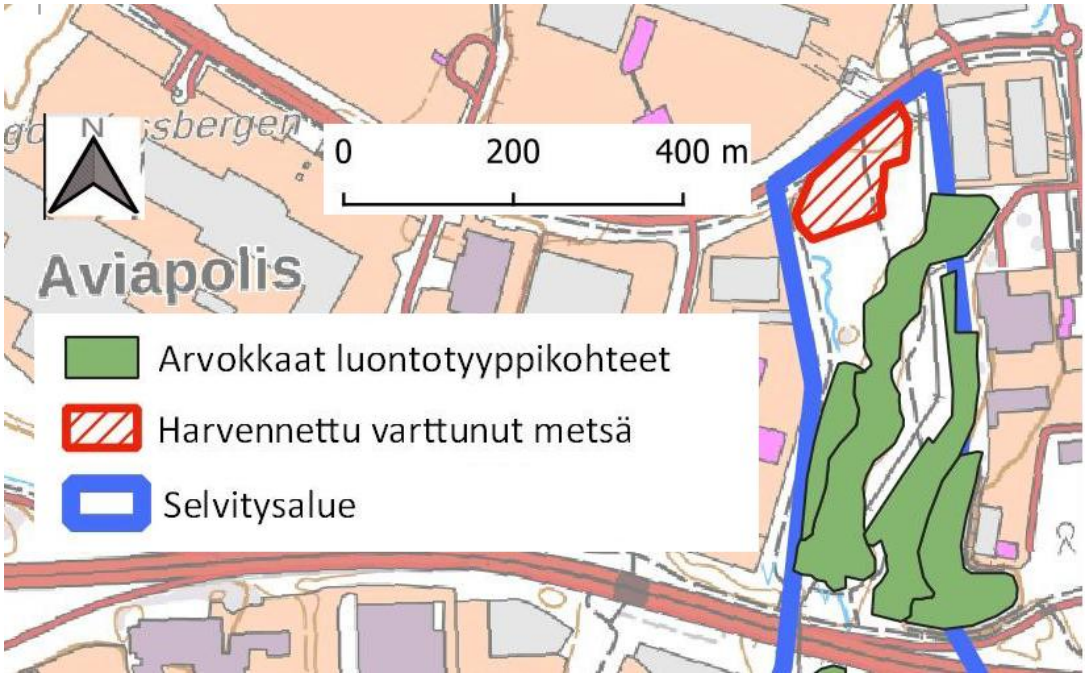

Kuva 9. Ote selvitysalueen luontotyyppikuviointi-kartasta (Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022, liitekuva 3.1).

Selvityksessä määritettiin tarkemmin Osumapuiston arvokkaat luontotyyppikohteet. Krakanoja-puro ja sen pohjoispäässä sijaitseva lähde ovat arvokkaita vesiluontokohteita. Alueella on myös muutama noro. Krakanojaa ympäröi arvokas kostea runsasravinteinen lehto ja sen vieressä on runsaslahopuisia arvokkaita varttuneita kangasmetsiä. Osumapuiston Kaakkoiskulmassa on arvokas kalliometsä ja avokallio.

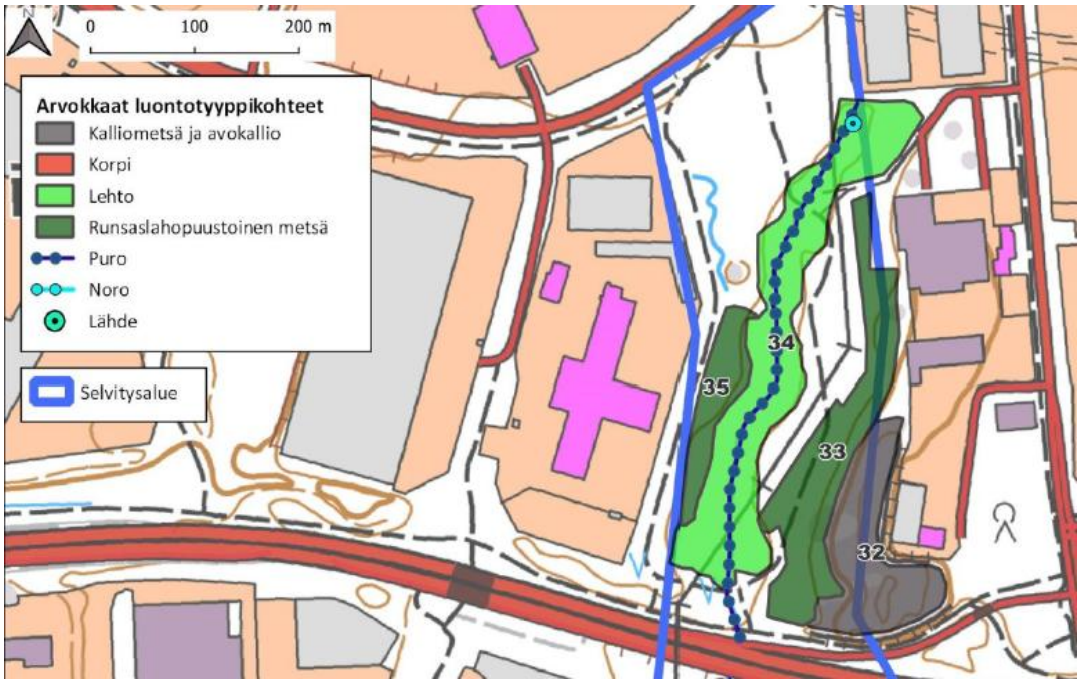

Kuva 10. Ote arvokkaat luontotyyppikohteet-kartasta (Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022, kuva 4).

ID	Luontotyypit	Lakistatus	Arvo-luokka
32	Kalliometsä (NT) Karu poronjäkälä-sammalkallio (NT)		III
33	Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas (NT), varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (VU)		III
34	Kostea runsasravinteinen lehto (VU), savimaiden puro (CR), lähteikkö (EN)	Vesilain mukainen puro (3 luvun 2 § kohta 8) Vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava kohde (lähde) Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (puron ja lähteen välitön lähiympäristö	II
35	Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas (NT)		III

Taulukko 1. Ote taulukosta Osumapuiston arvokkaat luontotyyppikohteet (Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022, taulukko 1).

Luontoselvityksen mukaan kaava-alueen välittömässä läheisyydessä, eteläpuolella sijaitseva Krakanojan varren rehevä lehtipuuvaltainen lehto on aiemmissakin selvityksissä tunnistettu virtavesien arvokkaana elinympäristönä. Krakanojan uomassa on luonnontilaisen kaltaisia piirteitä, sillä se mutkittelee loivasti, uomassa on hiekkasärkkiä, soraa, puuainesta ja kariketta ja sitä ympäröi suojaava pensaikko / lehtipuusto. Penkoissa kasvaa luontaista mätästävää kasvillisuutta. Vesi on ruskeaa mutta suhteellisen kirkasta. Penkoissa on selviä eroosion merkkejä. Uoman lähellä kohteen pohjoisosassa on rautapitoinen lähde. Kohteella kasvaa osin tiheää ryteikköistä taimikkoa ja nuorta puustoa, osin varttunutta (rinnankorkeusläpimitta on 15–35 cm). puustoa: kuusta, koivua, haapaa ja harmaaleppää sekä vähän myös mäntyä, pihlajaa, haapaa ja raitaa. Lisäksi on joitakin kookkaampia yliskuusia. Puuston tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen. Kohteella on kohtaisesti lehtilahopuuta, myös kookkaampia runkoja. Ohuella maapuulla havaittiin erittäin uhanalaisen (EN), rauhoitetun ja luontodirektiivin liitteen II lajeihin kuuluvan lahokaviosammalen itujyväsryhmiä. Pensaskerroksessa kasvaa taikinamarjaa, tuomea, vadelmaa, mustaherukkaa ja pajuja. Kenttäkerroksen huomionarvoisimmat lajit ovat vaateliaat lehtokorte ja suokeltto. Uoman partaalla ja lähteen läheisyydessä kasvaa mm. mesiangervoa, leskenlehteä, rentukkaa, huopaohdaketta, suo-orvokkia ja korpikaislaa. Muualla kohteella runsaita lajeja ovat mm. valkovuokko, hiirenporras, jänönsalaatti, käenkaali, sudenmarja, metsäkurjenpolvi (Geranium sylvaticum), kevättähtimö, metsäkorte, karhun- ja vuohenputki, rönsyleinikki ja nokkonen. Paikoin kasvaa ruderaattilajeja kuten aitovirnaa (Vicia sepium), pelto-ohdaketta (Cirsium arvense) ja koiranputkea. Pohjakerroksessa havaittiin suikerosammalia, myyränsammalta ja lehväsammalia. Kohteella havaittiin haitallisia vieraskasvilajeja rikkapalsamia (Impatiens parviflora) ja rohtoraunioyrttiä (Symphytum officinale). Kohteen arvoa lisää liittyminen laajempaan Krakanojan varren lehtokokonaisuuteen. *(Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022)*

Kuvat 11 ja 12. Valokuvat Krakanojaa ympäröivän lehdon luontotyyppikuvauksesta (Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022, s. 79).

Pesimälintuselvityksessä koko Osumapuiston alueelta havaittiin 10 erityisesti huomioitavaa lintulajia, joiden yhteenlaskettu reviirimäärä on 20. Niistä ainoastaan viherpeippo on luokiteltu Suomen uhanalaisiin lajeihin. Kolme lajia eli käenpiika, punavarpunen ja västäräkki kuuluvat silmälläpidettäviin lajeihin. Hemi- ja eteläboreaalisissa metsäkasvillisuusvyöhykkeissä alueellisesti uhanalaiseksi luokiteltuja lajeja ei löytynyt. Lisäksi rantasipi kuuluu sellaisiin yleislevinneisyydeltään pohjoisiin lajeihin, joiden esiintyminen painottuu Euroopassa merkittävästi Suomeen, ja joita Suomen ympäristökeskus luokitteli aiemmin virallisesti Suomen suojeluvastuulajeiksi (luokittelusta luovuttiin pari vuotta sitten Suomen ja Euroopan uusien kannanarvioiden julkaisun jälkeen, kun resursseja ei liene ollut listan päivittämiseen). Muita erityisesti huomioitavia, elinympäristövalinnassaan vaateliaita, vähälukuisia tai taantuvia lajeja oli viisi: hemppo, mustapääkerttu, sirittäjä, tikli ja viitakerttunen. Varsinaisella kaava-alueella ei havaittu huomioitavia pesiviä lintulajeja. Osumapuistosta, kaava-alueen ulkopuolelta, määritettiin selvityksessä arvokas linnustoalue, jonka jättäminen hakkuiden ja muiden maankäytön muutosten ulkopuolelle olisi perusteltua pesimälinnuston monimuotoisuuden ja runsauden turvaamiseksi. Kaava-alueella ei ollut erityisesti huomioitavia pesiviä lintulajeja. Osumapuistossa ja kaava-alueella ei ole paikkatietoaineistojen perusteella tunnettuja liito-orava-alueita.

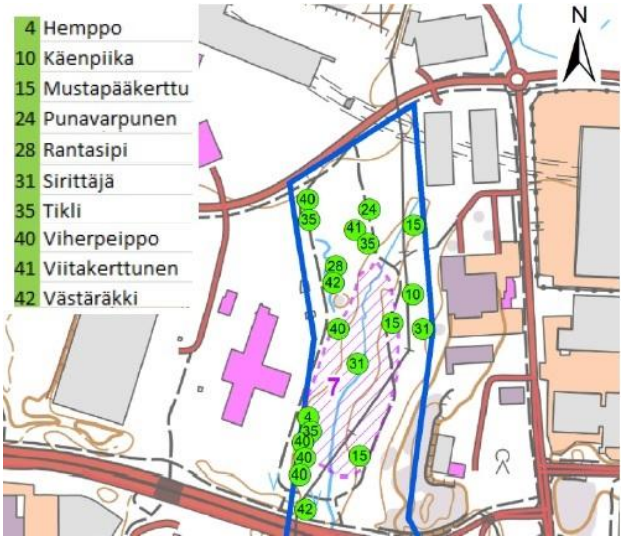

Kuva 13. Ote kartasta Ylästön selvitysalueen itäosassa pesimäkaudella 2022 pesineiden erityisesti huomioitavien lajien reviirien sijainti (Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022, Kuva 6).

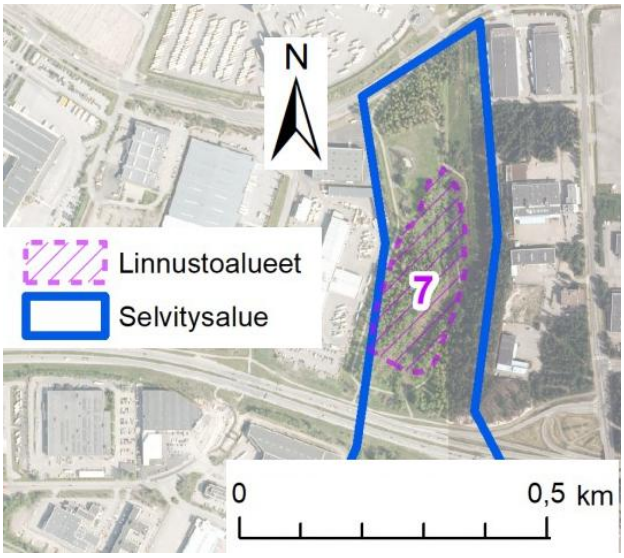

Kuva 14. Ote kartasta Ylästön selvitysalueen erityisen arvokkaat lintujen pesimäalueet. (Luontoselvitykset Vantaan Ylästössä vuonna 2022, Kuva 7).

VIHREÄ JA VIRTAAVA VANTAA – viherrakenteen kehityskuva

Kaupunkiympäristölaitakunta hyväksyi 13.8.2024 Viherrakenteen kehityskuvan alueidenkäytön jatkosuunnittelun lähtökohdaksi. Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) eli viherrakenteen kehityskuva ohjaa viheralueiden, viherrakenteen ja maiseman kehitystä Vantaalla. VIVA:n avulla hallitaan viheralueverkoston ja viherrakenteen kokonaisuuden kehitystä ja haetaan hyviä ratkaisuja tulevaisuuteen. VIVA ohjaa asemakaavoitusta, viheralueiden suunnittelua ja kunnossapitoa sekä maan hankintaa. VIVA raportissa Osumapuisto on määritetty osaksi Vantaan keskuspuistoa sekä kaupunginosapuistoksi, jonka läpi kulkee vesialue. Osumapuisto on raportin mukaan osa metsäistä ja puustoista sekä avointa ekologista verkostoa. VIVA raportissa esiteltiin myös Osumapuiston kunnostussuunnitelmaa. Osumapuistoon on ideoitu uutta hulevesikosteikkoa ja oleskelumahdollisuuksien parantamista. Lisäksi ehdotettiin mm., että rakennettavilla alueilla huolehdittaisiin avoimen verkoston niitty-yhteyksien säilymisestä.

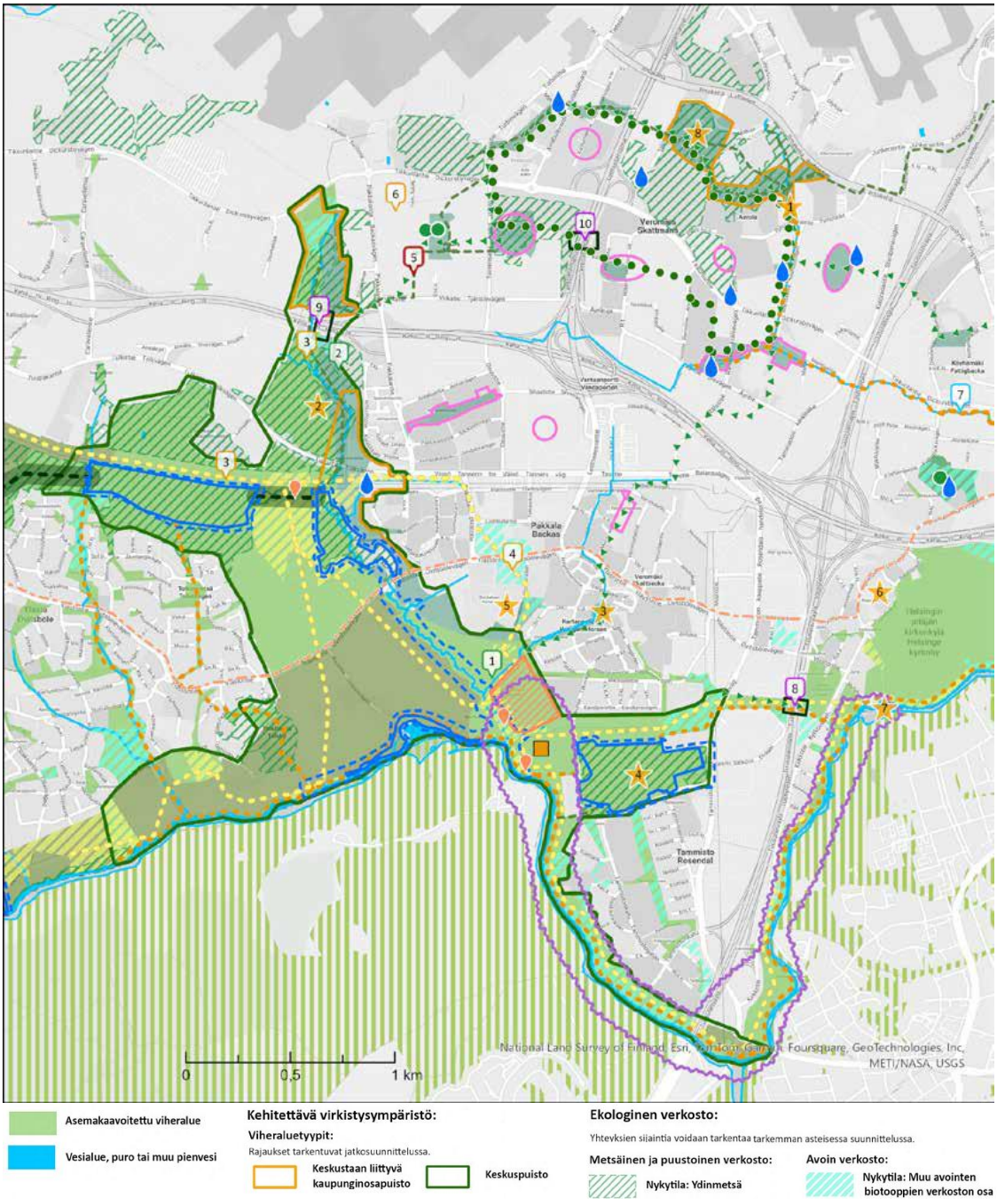

Kuva 15. Kartta Aviapoliksen alueen viheralueista (Vihreä ja virtaava Vantaa – viherrakenteen kehityskuva YK0050, Vantaan kaupunki 4.6.2024). Kartan alapuolella on osumapuistoa koskevien merkintöjen selitykset.

Vuoden 2022 luontoselvityksessä kuvattu Krakanojaa ympäröivä arvokas kostea runsasravinteinen lehto on määritetty Vantaan yleiskaavan 2020 oikeisvaikutteisessa liitekartassa 2 pääosin luonnonmonimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeäksi alueeksi (luo-alueeksi). Luo-alue ja sen rajaus on kuvattu tarkemmin yleiskaavaotteen yhteydessä luvussa 2.2.1.

Vantaan ekologiset verkostot- raportti 2023 havaitsi kaava-alueella ja sen ympäristössä metsän ja avointen biotooppien verkoston tärkeitä alueita. Ne on kuvattu tarkemmin luvussa 2.2.1.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alueella ei ole vesistöjä eikä se ole pohjavesialuetta. Kaava-alueen eteläpuolella, lähimmillään noin 10 m päässä on Karakanoja, jonka valuma-alueeseen kaava-alue kuuluu. Kaava-alue on pääosin rakentamatonta niittyä ja metsää.

Kaava-alueen lähellä on rankkojen sateiden aikana ennustettu Suomen ympäristökeskuksen (Syke) alustavassa hulevesitulvakarttapalvelussa hulevesitulvia. Tulvat sijoittuvat ennustuksessa pääosin kaava-alueen ulkopuolelle, idän puolella rakennetun alueen reunaan ja etelän puolella Krakanojan uoman ympärille, sekä lännen puolella polun reuna-alueelle. Syken aineisto on suuntaa antava ja saattaa sisältää virheitä, koska mallinnuksessa ei ole huomioitu esimerkiksi tietoja pienemmistä rummuista ja putkista. Kartta ei ole myöskään riittävän tarkka rakennuskohtaiseen tarkasteluun, eikä poissulje vahinkoja tulvavaara-alueen ulkopuolella.

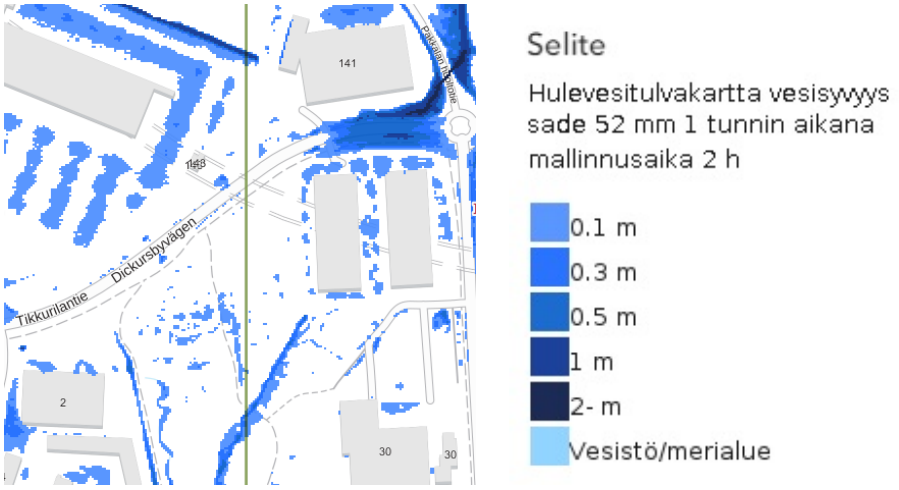

kuva 16. Ote hulevesitulvakartasta, sateen vesisyvyys 52 mm/h, mallinnusaika 2 h (Yleispiirteinen hulevesitulvakartta 2024 (testipalvelu)).

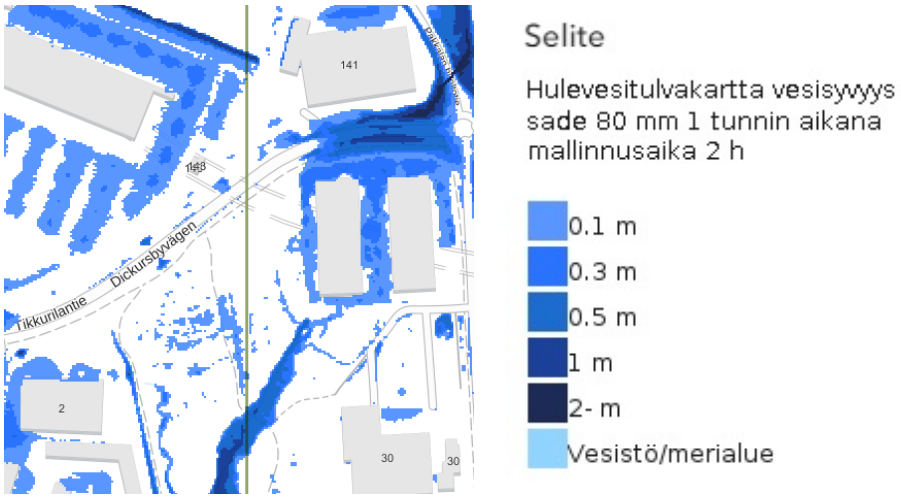

kuva 17. Ote hulevesitulvakartasta, sateen vesisyvyys 80 mm/h, mallinnusaika 2 h (Yleispiirteinen hulevesitulvakartta 2024 (testipalvelu)).

Maaperä

Maalajikartan mukaan tontin eteläosa on savikkoa. Tontin keskiosa on silttiä. Tontin pohjoisosa, joka rajautuu Tikkurilantiehen, on moreenia ja kalliota. Alueen pohjatutkimukset on esitetty kuvassa 18.

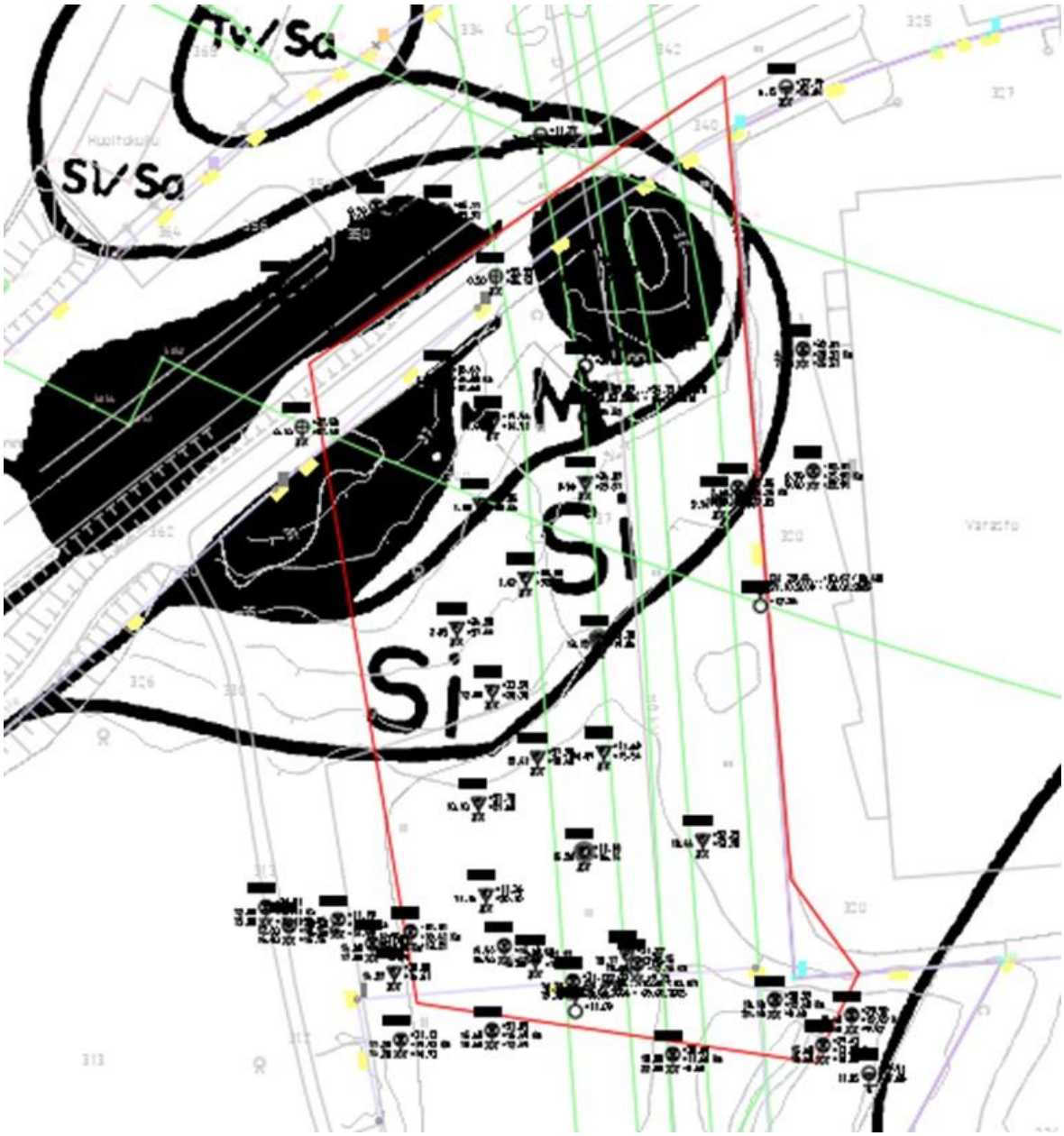

Kuva 18. Pohjatutkimuskartta (ei mittakaavassa!)

Pohjoisosa (Tikkurilantien lähellä)
Pohjatutkimusten mukaan pintamaakerroksen alla on hiekkaa. Kairaukset ovat päättyneet kallioon n. 1,0–1,8 m syvyydellä maanpinnasta.

Keskiosa
Pohjatutkimusten mukaan pintamaakerroksen alla on savea, silttiä ja hiekkaa. Kairaukset ovat päättyneet kiveen tai kallioon syvimmillään n. 13,7 m syvyydellä maanpinnasta.

Eteläosa
Pohjatutkimusten mukaan pintakerroksen alla on syvimmillään noin 14,4 m paksu kerros savea. Saven alla maakerrokset vaihtuvat siltin ja hiekan kautta kalliopintaa päällystävään

pohjamoreeniin. Kairaukset ovat päättyneet kiveen tai kallioon syvimmillään noin 19 m syvyydellä maanpinnasta.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Pohjoisosa
Rakennukset voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Keski- ja eteläosa
Rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus.

Paksuilla siltti- ja savialueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet suositellaan pohjavahvistettavaksi. Muilla alueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Rakentamispaikasta on tehty rakennusten ja rakenteiden perustamistavan määrittämiseksi alustava pohjatutkimus ja perustamistapasuositus (Taratest, 2.1.2025). Tämä perustamistapasuositus ei riitä lopulliseksi pohjarakennussuunnitelmaksi vaan sellainen on tehtävä erikseen. Rakennuspaikalla tulee tehdä tarvittaessa täydentävä pohjatutkimus. Rakentamisratkaisujen tulee perustua tarpeeksi yksityiskohtaisiin rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Viinikkalan kaupunginosa kuuluu Aviapoliksen suuralueeseen. Vaikka Aviapoliksen väkiluku on noussut vuosien 2012 ja 2023 välillä 17752:sta 21210:een, Viinikkalan alueen väkiluku on laskenut samana aikana 84:stä 67:ään. Alueen pienentynyt väkiluku johtuu siitä, että Viinikkalan sijoittumisen takia suurelta osin lentoaseman lentomeluvyöhykkeille 1 ja 2, alueelle ei saa sijoittaa enää uusia asuinalueita. Alueella on nykyisellään asukkaiden käytössä vain joitain yksittäisiä pieniä omakotitaloryhmiä ja asuinrakennuksia. Viinikkalassa on pääasiassa teollisuus-, liike- ja varastorakennuksia. *(Vantaa: Kaupunki ja päätöksenteko: Tietoa Vantaasta: Tilastot ja tutkimukset)*

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Aviapoliksen suuralueella, johon myös Viinikkala kuuluu, sijaitsi Vantaan suuralueista eniten työpaikkoja, 41 800, vuonna 2022. Viinikkalan alueella oli 6 239 työpaikkaa. Suurin osa Viinikkalan ja koko Aviapoliksen alueen työpaikoista (v. 2022) oli kuljetuksen ja varastoinnin alalla. Seuraavaksi suurin toimiala alueilla oli tukku- ja vähittäiskauppa. Suunnittelualueella ei ole työpaikkoja. *(Vantaa: Kaupunki ja päätöksenteko: Tietoa Vantaasta: Tilastot ja tutkimukset)*

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue sijoittuu Tikkurilantien varteen Viinikkalan alueen itäreunaan Osumapuistoon. Puiston länsipuolella on pääosin Tikkurilantien ja Kehä III väliin sijoittuva varasto- ja teollisuusrakennusten alue. Suunnittelualueen itäpuolella on Veromiehen teollisuusalue. Suunnittelualueelta on hyvät ajoneuvoyhteydet joka suuntaan Tikkurilantien ja Kehä III kautta. Myös Helsinki-Vantaan lentokenttä on lähellä. Suunnittelualue on hyvin saavutettavissa joukkoliikennevälineillä, lähin lähiliikenteen pysäkki on alle 100 m päässä ja Aviapoliksen juna-asema vajaan kilometrin päässä.

Kaupunkikuva

Suunnittelualue on kaupunkikuvallisesti osa Osumapuistoa, jota ympäröivät idän ja lännen puolella enimmäkseen 1990- ja 2000-luvulla rakennetut suuret teollisuus- ja varastorakennukset. Suunnittelualue, kuten koko Osumapuistokin on osin suljettua metsää, osin puoliavointa niittyä. Rakennukset näkyvät osittain puistoon. Suunnittelualueen ja Osumapuiston läpi kulkee etelästä pohjoiseen voimalinja pylväineen ja johtoineen. Suunnittelualueen pohjoispuolella kulkee kevyen liikenteen väylä ja Tikkurilantie. Osumapuiston eteläpuolella kulkee kehä IIII. Tikkurilantien pohjoispuolella on lisää suuria teollisuus/varastorakennuksia, sekä laajoja asvaltoituja pysäköintialueita. Tikkurilantietä ympäröivät avoimet nurmialueet, rakennusten pihoilla ja välialueilla kasvaa paikoin puita. Suunnittelualueen itäpuolella on myös suuria teollisuus/varastorakennuksia ympäröivine asvalttikenttineen. Ympäröivän alueen rakennukset ovat suuria ja laatikkomaisia, ne on selvästi rakennettu käytännön tarpeet edellä eikä visuaalisuuteen ole erityisesti panostettu. Suunnittelualuetta ympäröivä alue hahmottuu suurimittakaavaisena epäviihtyisänä teollisuusalueena, jonka rakennusten välissä avautuu yllättäen puisto. Kehä III ja Tikkurilantien liikennemelu kuuluu sinne selvästi.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Alueen rakennuskanta on pääosin 1990- ja 2000-luvulta ja puisto on kunnostettu 2011. Alueella ole erityisiä kulttuurihistoriallisia arvoja. Alueella ei myöskään ole suojeltuja rakennuksia, muinaisjäännösten löytöpaikkoja tai merkittäviä rakennusperintökohteita.

Virkistys

Suunnittelualue sijoittuu Osumapuiston reunaan, joka on osa Vantaan keskuspuistoa ja toimii virkistysalueena.

Liikenne

Autoliikenne

Vantaan kaupungin tilaamassa Aviapoliksen liikenneverkkoselvityksessä laadittiin liikenne-ennustemalli HELMET 3.0 perusteella, tutkittiin liikenteen verkollinen tarkastelu ja laadittiin alustava yleissuunnitelma, jossa on esitetty katuverkon hierarkia toimintojen sijoittumisen perusteella ja alustavat poikkileikkaukset sekä liittymätyypit. Tarkasteluvuosina olivat 2030 ja 2050. Aviapoliksen liikenneverkko ei merkittävästi ruuhkaudu vuoden 2030 ennustetuilla liikennemäärillä. Vuonna 2050 liikenneverkon kuormitus saattaa olla välityskyvyn ylärajalla ruuhka-aikoina Tuusulanväylällä ja Lentoasemantiellä, kun taas Veromiehen sisäinen liikenne on sujuvaa ja määrällisesti kohtuullista. (Sitowise, 2020)

Aviapoliksen vuoden 2020 liikenneverkkoselvityksessä suunnittelualueen vieressä kulkeva Tikkurilantie on määritetty yhdeksi Aviapoliksen alueen pääkaduista. Tikkurilantien kautta toteutuu sujuvat ajoyhteydet Tuusulanväylälle ja muualle Vantaalle, sekä Tikkurilantien ja Lentoasemantien kautta Kehä III:lle.

Julkinen liikenne

Kehärata, joka kulkee kaava-alueen läpi maan alla, yhdistää Aviapolista ympäröivän alueen raideliikenneverkkoon ja mahdollistaa tiheän ja vaihdottoman raideyhteyden alueelta 23 asemalle eri puolille seutua. Aviapoliksen asema sijaitsee lähimmillään alle 1 kilometrin päässä kaavamuutosalueesta. Junat liikennöivät sekä Tikkurilan että Huopalahden suuntiin ruuhka-aikana noin 10 minuutin välein. Matka-aika Tikkurilaan on alle 10 minuuttia, Myyrmäkeen noin 15 minuuttia ja Helsingin keskustaan noin 30 minuuttia.

Alueella on kohtalaiset bussiyhteydet. Pysäkkejä on suunnittelualueen vieressä Tikkurilantiellä noin 80 ja 200 m päässä. Alueelta kulkee busseja Tikkurilan asemalle ja Itäkeskuksen metroasemalle Aviapoliksen aseman kautta, sekä Kivistön asemalle Seutulan ja Viinikkalan kautta. Aviapolis-aseman eteläisen asemarakennuksen viereen Aviabulevardille on tulossa bussiliikenteen terminaali. Suunnitteilla on myös Vantaan raitiotie, jonka lähin pysäkki tulee olemaan Aviapoliksen aseman vieressä.

Kävely ja pyöräily

Ympäröivän alueen nykyinen jalankulku- ja pyöräilyverkko on harva. Valtaosa alueen nykyisten toimintojen sijoittumisesta on perustunut autoliikenteeseen, jolloin tarve tiheälle kävelyverkolle on ollut pieni. Aviapoliksen alueen kehittyessä uusia jalankulku- ja pyöräilyverkostoja tullaan luomaan lisää.

Tikkurilantien eteläpuolella suunnittelualueen vieressä on tällä hetkellä yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Aviapoliksen vuoden 2020 liikenneverkkoselvityksessä se on merkitty pyöräilyn laatukäytäväksi ja vuoden 2020 Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko-selvityksessä yhdistetyn jalankulku- ja pyörätien kohdalle on suunniteltu pyöräilybaanan reitti. Baanalla pyöräily on eroteltu jalankulusta omaksi kaistakseen. Suunnitellusta baanasta kerrotaan tarkemmin luvussa 2.2.1.

Vesihuolto

Asemakaavan muutosalue kuuluu rakennetun vesihuoltoverkoston piiriin.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 74 ja ylin on noin + 84. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Alueen jätevedet johdetaan jätevesiviemärissä Osumapuiston kautta Aviapoliksen halki Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Kaavamuutosalueen hulevedet johtuvat luonnollisia reittejä Osumapuistossa kulkevaan Krakanojaan. Krakanojasta vedet päätyvät Keravanjoen ja Vantaanjoen kautta Suomenlahteen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu lähimmillään noin 15 m päähän suunnittelualueesta. Johdot kulkevat Tikkurilantien katualueella.

Sähköverkko

Caruna Oy:n 110 kV:n voimajohto kulkee ilmassa suunnittelualueen läpi pohjois-eteläsuunnassa. Myös voimajohdon yksi kannatinpylväs sijaitsee alueella. Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitemaakaapeleita kulkee Tikkurilantiellä suunnittelualueen ulkopuolella.

Ympäristöhäiriöt

Lento- ja liikennemelu

Alue kuuluu lentomeluvyöhykkeeseen 2 (LDEN 55-60 dB). Alueelle ei saa sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja.

Suunnittelualueelle kantautuu liikennemelua lähinnä Kehä III:lta, Tikkurilantieltä ja Pakkalantieltä. Vantaan ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2022 yhteydessä laskettiin liikennemeluvyöhykkeet yhteispohjoismaisella laskentamallilla. Laskennassa käytettiin 2021-vuoden liikennetietoja. Tunnuslukuina on päiväajan keskiäänitasoa LAeq, klo. 7–22, sekä yöajan keskiäänitasoa LAeq, klo. 22–7, joita käytetään yleisesti melutasojen arviointiin. Vantaan teistä on huomioitu maantiet ramppeineen sekä pää- ja kokoojakadut. Suunnittelualueen ajoneuvoliikenteen aiheuttama päiväajan keskiäänitaso LAeq on vuoden 2022 meluselvityksen mukaan pääosin 55–60 dB ja Lähellä Tikkurilantietä 60–70 dB.

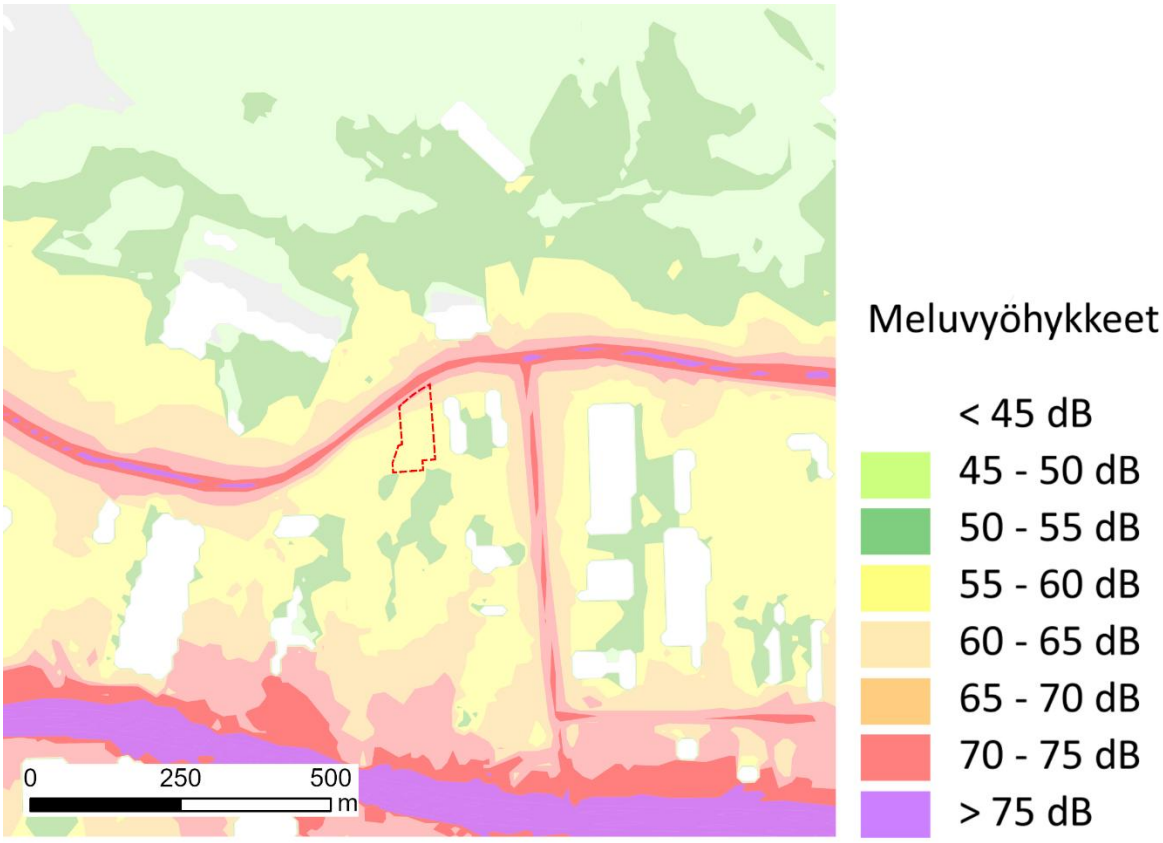

Kuva 19. Ote kartasta Tieliikenteen melu, päiväajan keskiäänitaso LAeq, klo. 7–22 (Ympäristömeludirektiivin mukainen Vantaan meluselvitys 2022, Liitteen 11 mukaisesti)

Tieliikenteen melutaso toimistohuoneissa ei saa suunnittelualueella ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07–22) 45 dB (A). Tieliikenteen melutaso kokoontumistiloissa ei saa suunnittelualueella ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07–22) 35 dB (A).

Runkomelu ja tärinä

Kaavoitusalueen pohjoisosan alla kulkee kehäradan tunneli. Kehäradan tunnelisuunnittelun osana 2009 tehdyn tarkennetun runkomeluselvityksen (Kehärata, tunneliosuuden toteutussuunnittelu: Runkomelun tarkennettu selvitys 073061–06.1, 2009) tarkoituksena oli varmistaa, että junaliikenne ei aiheuta runkomeluhaittoja tunneliosuuksien ympäristössä kyseisenä ajankohtana sijainneille tai kaavoitetuille rakennuksille ja niissä oleskeleville ihmisille. Tunnelin suunnitteluvaiheessa huomiotiin jo olemassa olleet maanpäälliset rakennukset ja asemakaavoitetut rakennukset sekä yleiskaavan 2007 suunniteltu maankäyttö.

Vuoden 2009 selvityksen perusteella Kehäradan tunneliosuudelle tarvittiin runkomelueristystä yhteensä 1 300 m, kun molemmat raiteet huomioitiin. Eristykset sijoittuivat tunneliosuuden itäpäähän, jossa runkomelua tarkasteltiin asuntojen 30 dB raja-arvon mukaan. Tunneliosuuden muilla alueilla runkomelua tarkasteltiin perustuen toimistotilojen 40 dB raja-arvoon. Selvitys osoitti, että näillä osuuksilla ei muodostu varsinaista eristystarvetta. Muutamissa tunnelin päällä sijaitsevissa yksittäisissä kohteissa runkomelutasot olivat 1–5 dB yli raja-arvon, mutta ylitys on niin pieni, että runkomeluhaitat ovat todennäköisesti vältettävissä mahdollisesti meluherkkien tilojen sijoittelulla rakennusten sisällä tai uudisrakennusten sijoittelulla runkomelualueen ulkopuolelle. Suunnittelualueen pohjoisosan alla kulkevan ratatunnelin aiheuttama runkomelu ei raportin mukaan ylitä suunnittelualueella 40 dB. VTT:n vuoden 2009 raportissa (Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi: Esiselvitys, 2009) tunnusluvulle Lprm suositellaan kuitenkin matalampia 35 dB raja-arvoja toimisto, tauko- ja neuvottelutiloissa. Mahdollinen tunnelin aiheuttama runkomelu on huomioitava alueen suunnittelussa ja rakentamisessa.

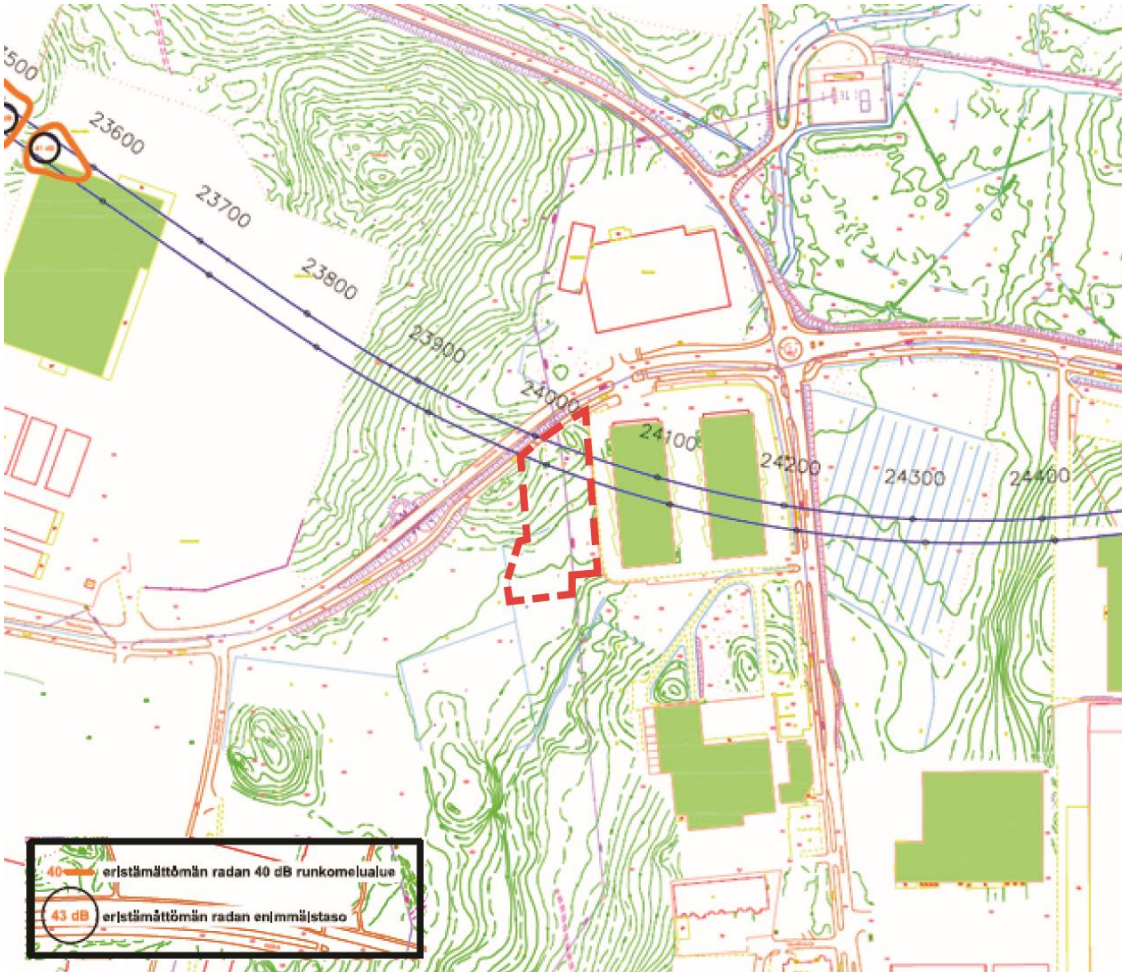

Kuva 20. Ote Kehäradan runkomelualuekartasta (Kehärata, tunneliosuuden toteutussuunnittelu: Runkomelun tarkennettu selvitys 073061–06.1, 2009, karttaliite RE07). Yli 40 dB runkomelualueet on merkitty karttaan oranssilla viivalla ja niiden korkeimmat äänitasot mustan ympyrän sisään. Kaavoitusalueen likimääräinen sijainti on merkitty punaisella katkoviivalla.

VTT:n vuoden 2009 raportissa runkomelun arviointia varten on esitetty kolme eritasoista menetelmää. Ensimmäinen taso perustuu varoetäisyyksien käyttöön, toinen ottaa huomioon värähtelyn siirtymiseen ja äänen syntymiseen vaikuttavat tekijät ja kolmas perustuu ääni- ja värähtelymittausten käyttöön. Julkaisussa esitetään myös perusratkaisut runkoääntä aiheuttavan värähtelyn vaimentamiseksi ja arviot erilaisilla ratkaisuilla saavutettavista hyödyistä. Äänitaajuisen värähtelyn eristäminen perustuu yleensä pehmeään rakennekerrokseen, joka voidaan sijoittaa maaperään (tärinäeste) tai rakennuksen alle. Myös joustavilla rakenteiden liitosratkaisuilla tai ääntä vähän säteilevillä pintarakenteilla voidaan vaikuttaa syntyvään runkoääneen.

Kehäradan aiheuttamia tärinähaittoja arvioitiin Aviapoliksen keskustan kaavamuutoksen yhteydessä vuonna 2023 (Aviapolis keskustan kaavamuutos, Vantaa: Tärinä- ja runkomeluselvitys 1622621.1, 2023). Selvityksessä todettiin, että suunnittelualueella on ainoastaan vähäinen tärinäriski, koska kaikkien suunniteltujen rakennuksien, myös runkomeluvaimentamattomiin kohtiin sijoittuvien osien, arvioitu tärinätaso oli alle 0.3 mm/s. Tämä johtuu siitä, että tärinä etenee huonosti kalliossa, jossa tunneli sijaitsee, koska se vaatii pehmeää maaperää edetäkseen haitallisena raiteista rakennuksiin. Havainto voidaan yleistää koskemaan myös kaava-aluetta, jossa tunneli samoin kulkee syvällä kallion sisällä, jolloin mahdollinen tärinä ei etene. Tärinätason raja-arvo 0.3 mm/s koskee asuinhuoneistoja, hotelleja, palvelutaloja, päiväkoteja ja terveydenhuollon tiloja, kun taas toimistoissa ja vastaavissa, jotka paremmin vastaavat suunnittelualueen rakentamista, raja-arvo on suurempi, alle 0.6 mm/s.

Ilmanlaatu/pienhiukkaset

Liikennemääriltään suurimpien väylien läheisyydessä pienhiukkaset muodostavat potentiaalisen terveyshaitan, minkä vuoksi asuinrakennusten tulee sijoittua riittävän etäälle väylistä. Asemakaava-alueelle ei ole tulossa asumista. Alueelle ei ole tulossa myöskään työpaikkoja, joissa olisi jatkuvasti henkilökuntaa paikalla.

Vuodelle 2050 arvioidut liikennemäärät (KAVL) asemakaava-alueen lähellä ovat Kehä III:lla n. 121640 ajon. /vrk, Tikkurilantiellä n. 19800 ajon. /vrk ja Pakkalantiellä n. 12780 ajon. /vrk.

Saastunut maaperä

Alueella ei ole tiedossa saastuneita maita.

Seveso-laitokset

Tukesin valvomia, vaarallisia aineita käsitteleviä laitoksia (nk. Seveso-laitoksia) sijaitsee useita Viinikkalan alueella. Kaavamuutosalueella ei sijaitse kyseisiä laitoksia, eivätkä laitosten konsultointivyöhykkeet ulotu kaava-alueelle. Lähin konsultointivyöhyke ulottuu vajaan 30 m päähän.

Erityistoiminnat

Tikkurilantiellä, kaava alueen pohjoispuolella kulkee erikoiskuljetusreitti.

2.1.4 Maanomistus

Vantaan kaupunki omistaa alueen.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Kaava toteuttaa erityisesti tavoitteita:

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Maakuntakaava

Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava. Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä (ruuturasteri).

Kuva 21. Ote maakuntakaavayhdistelmästä. Kaava-alueen likimääräinen sijainti on osoitettu keltaisella pallolla.

Uusimaa-kaavassa 2050 kaava-alue sijoittuu lentoaseman liikennealueen (punainen paksu viiva) eteläpuolelle taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle (ruskea pystyviivoitus). Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen yhdyskuntarakennetta tulee tehostaa nykyiseen rakenteeseen, erityisesti keskuksiin ja asemanseutuihin tukeutuen ja joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parantaen. Vyöhykettä tulee kehittää tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ympäristön erityiset arvot huomioon ottaen. Vyöhykkeen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata luonnon ja kulttuuriympäristön erityisten arvojen säilyminen sekä edistää ekologisen verkoston kytkeytymistä vyöhykkeen ulkopuoliseen viherrakenteeseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota hulevesien hallintaan ja varauduttava sään ääri-ilmiöihin.

Alueen poikki kulkee pohjois-etelän suuntaisesti 110 kV voimajohto (harmaa viiva ja z-merkintä), johon liittyy rakentamisrajoitus. Alueen läpi kulkee itä-länsisuunnassa liikennetunneli (musta kaksoiskatkoviiva). Alue sijoittuu lentomelualueelle (Lden 55–60 dBA).

MAL 2023 -suunnitelma

MAL 2023 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2023–2040. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Hiilineutraaliuden tavoitteena on seudun kasvu vähentäen hiilidioksidipäästöjä tehokkaasti kestävän yhdyskuntarakenteen, asumisen ja liikenteen keinoin. Menestys syntyy siten, että seutu tarjoaa houkuttelevan asuin- ja toimintaympäristön asukkaille ja elinkeinoelämän toimijoille. Hyvinvoivan seudun laadukas elinympäristö mahdollistaa hyvän ja onnellisen elämän kaikille asukkaille.

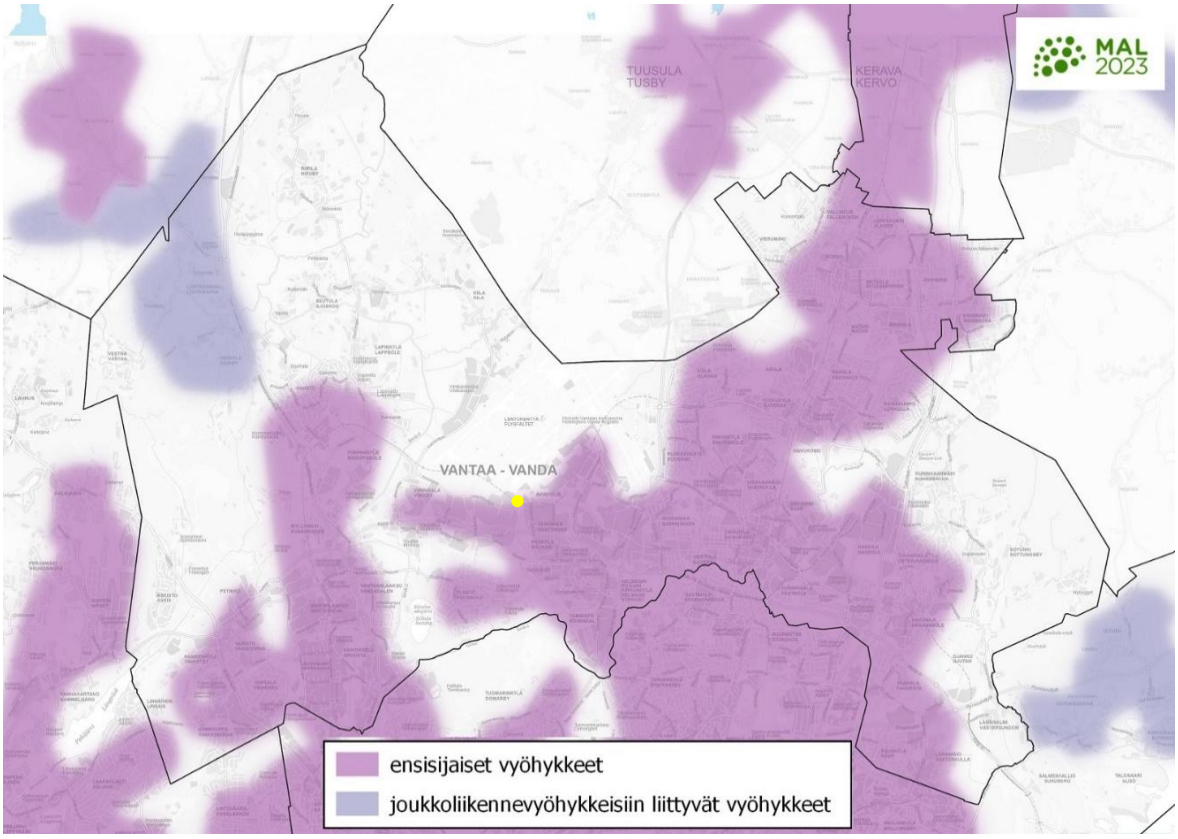

Kuva 22. Ote MAL-kartasta. Suunnittelualueen sijainti on esitetty keltaisella pallolla.

Maankäytön suunnittelussa jatketaan yhdyskuntarakenteen tiivistämistä erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen. Seudun uudesta asuntotuotannosta 95 % kohdistetaan ensisijaisille vyöhykkeille (oheinen kartta). Suunnittelulla mahdollistetaan maankäytön tiivistyminen ja ehkäistään alueellista eriytymistä kaupunkiuudistuksen keinoin. MAL 2030 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 12.9.2023 (liikenne) ja Vantaan kaupunginvaltuustossa 13.11.2023. Osaa tavoitteista on täsmennetty kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 21.10.2024. Suunnittelualue sijoittuu kartalla ensisijaiselle MAL-vyöhykkeelle.

Yleiskaava

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.1.2023 Vantaan yleiskaavan 2020. Yleiskaava 2020 koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta määräyksineen: kaavakartta sekä kaksi liitekarttaa Oikeusvaikutteinen liitekartta 1: Arvokas kulttuuriympäristö ja Oikeusvaikutteinen liitekartta 2: Luonnonmonimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeät alueet (luo-alueet). Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

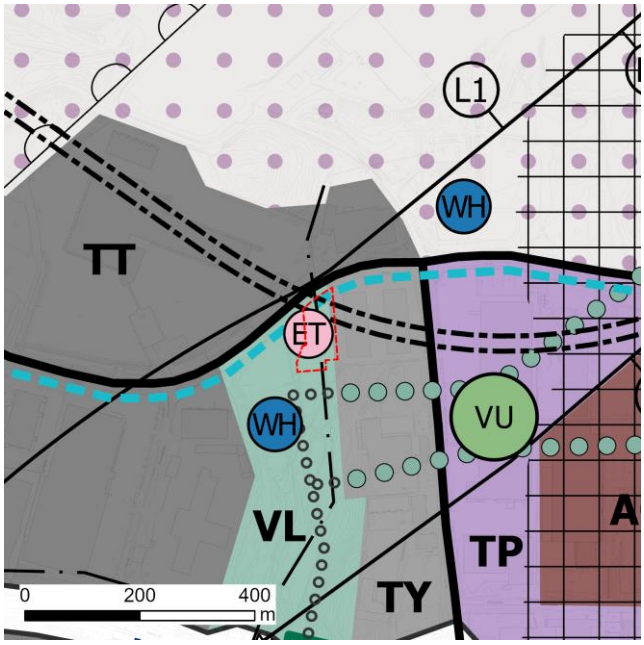

Kuva 23. Ote yleiskaavakartasta. Suunnittelualueen sijainti on esitetty punaisella katkoviivalla.

Yleiskaavakartassa kaava-alue sijoittuu pääosin lähivirkistysalueelle (VL) ja sen uloin itäreuna tuotanto- ja varastotoiminnan alueelle (TY). Yleiskaavakartassa on osoitettu kaava-alueelle ohjeellinen sijainti yhdyskuntateknisen huollon laitteelle (ET). Alueen läpi kulkee liikenneyhteyden tai raitiotien tunneliosuus (kaksoispistekatkoviiva), joka on rakennettava niin, ettei liikennöinti häiritse olemassa olevaa eikä yleiskaavassa osoitettua maankäyttöä. Kaava-alueen pohjoisreunassa kulkee tärkeä liikenneyhteys (musta paksu viiva) ja sinne on osoitettu ohjeellinen sijainti pyöräilyn baanalle (sininen katkoviiva), jolle on jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus. Alueen läpi kulkee voimajohto (pistekatkoviiva ja z). Alue kuuluu lentomeluvyöhykkeeseen 2 (LDEN 55-60 dB).

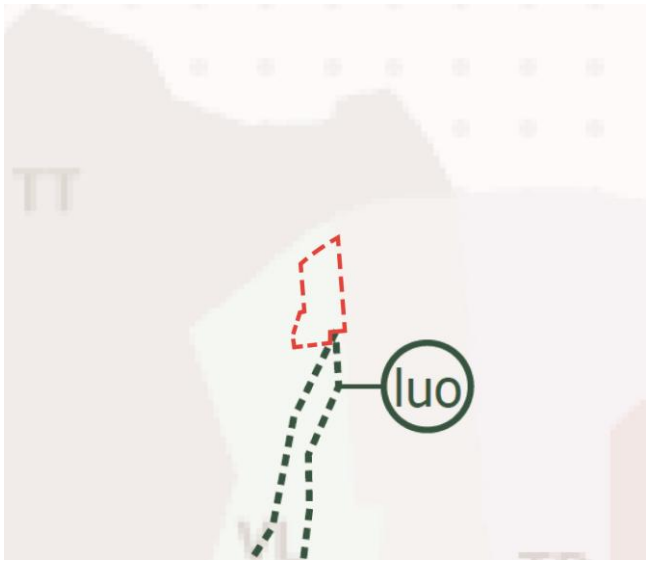

Kuva 24. Ote yleiskaavan 2020 oikeusvaikutteisesta liitekartasta 2: Luonnonmonimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeät alueet. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti on esitetty punaisella katkoviivalla.

Oikeusvaikutteisen liitekartan 2 mukaan kaava-alueella ei sijaitse luo-alueita, mutta sen välittömässä läheisyydessä eteläpuolella sijaitsee luo-alue, Krakanojan latva-alue, johon kaava-alueen rakentamisella ja hulevesillä voi olla vaikutusta.

Krakanojan ympäristö on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä rauhoittamaton alue, jonka luontoarvot tulee säilyttää. Karttaan merkitty luo-alue, Krakanojan latva-alue, on pinta-alaltaan 2,1 ha ja on määritelty yleiskaavan kaavaselostuksessa arvokkaaksi puroluontokohteeksi.

Asemakaava

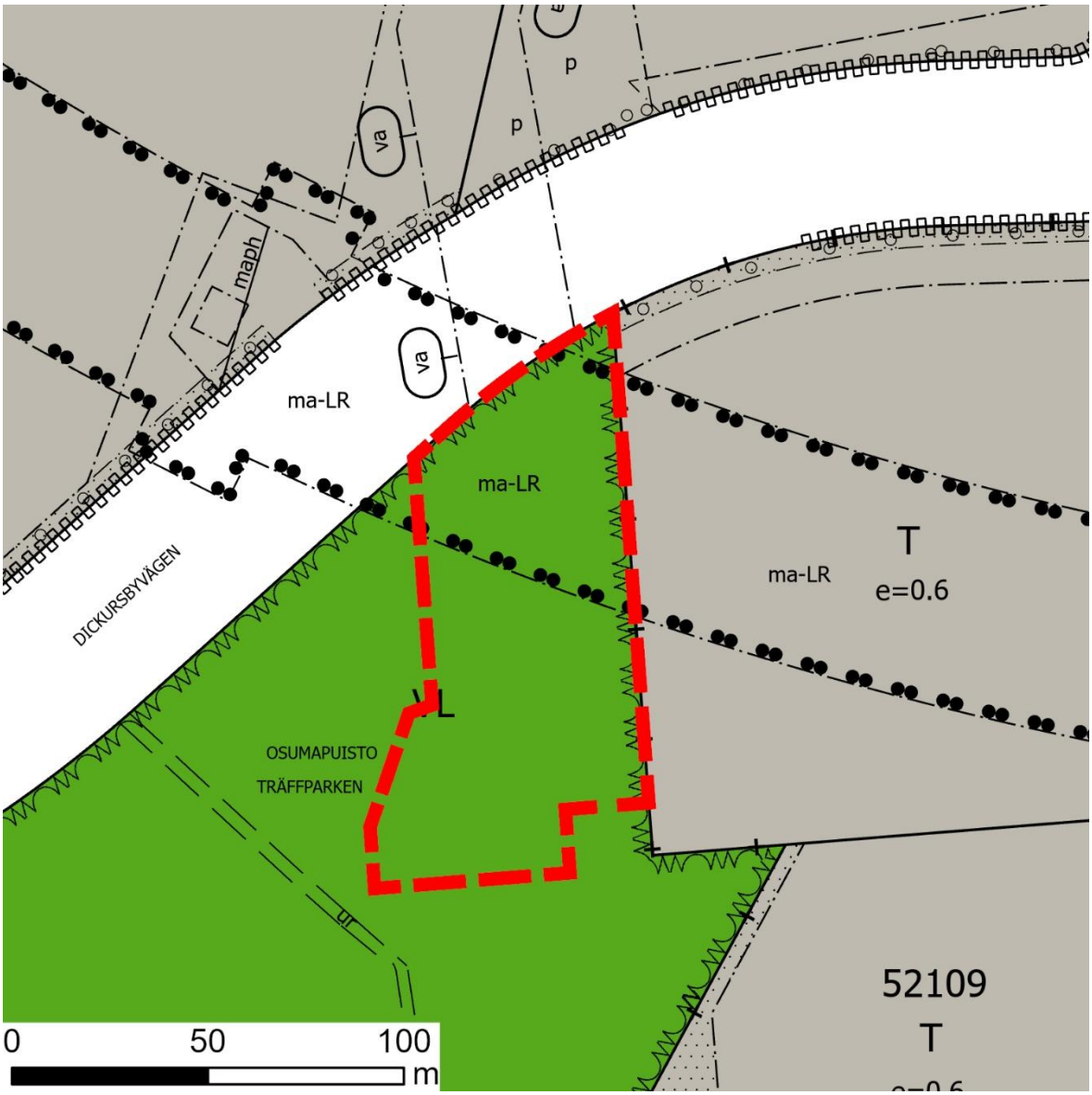

Kuva 25. Ote ajantasa-asemakaavasta. Suunnittelualue on osoitettu punaisella katkoviivalla.

Korttelissa on Viinikkalan kaupunginosan 41 alueella voimassa vuoden 2010 asemakaava nro 530700 (kv. 23.8.2010). Asemakaavassa suunnittelualue on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL). Suunnittelualueen pohjoisosan läpi kulkee maanalainen rautatietunneli (ma-LR), jolle ei ole Viinikkalan kaupunginosassa 41 tehty erillistä maanalaista asemakaavaa.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko 1.12.2020

Työssä on määritelty pyöräliikenteen pääreitit sisältävä Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko vuodelle 2030, verkon mitoitusperiaatteet ja laatukriteerit sekä kunnossapidon luokitus. Lisäksi tavoiteverkolta on tunnistettu merkittävimmät kehittämiskohteet. Työ toimii kaavoituksen, tarkemman suunnittelun ja investointisuunnittelun pohjana.

Suunnittelualueeseen rajautuvaa Tikkurilantietä pitkin on linjattu Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkossa kulkemaan tulevaisuudessa pyöräilyn baana ja pyöräilyn laatukäytävä. Baana on tavoitteena toteuttaa 6,4–6,6 leveänä väylänä, jossa on kaksi pyöräilykaistaa ja jalankulkuväylä. Tämänhetkinen yhdistetty jalankulku- ja pyörätie on noin 4,5 m leveä. Raportissa kohdan pyöräväylän leveyden puutteen on määritelty olevan merkittävä ja tärkeydeltään kuuluvan priorisointiluokkaan 2.

Kuva 26. Ote kartasta Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko (Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko, WSP Finland Oy 1.12.2020, s. 10, kuva 4). Suunnittelualueen sijainti on osoitettu oranssilla pallolla.

Vantaan ekologiset verkostot- raportti 2023

Vantaan ekologiset verkostot- raportin 2023 tarkoituksena oli kokonaiskuvan muodostaminen Vantaan ekologisista verkostoista sekä kehittämistarpeiden ja -ehdotusten määrittely kaavoituksen tueksi. Laajat ja laadukkaat ydinalueet ja niiden väliset yhteydet mahdollistavat lajien elämisen, lisääntymisen ja liikkumisen. Toimiva ekologinen verkosto on myös edellytys monimuotoiselle luonnolle. Kaava-alue ja sen ympäristö on raportin mukaan osa tärkeää ekologista verkostoa Vantaalla.

Vantaan ekologiset verkostot- raportin mukaan kaava-alueen eteläosa niittyineen on osa suurempaa Osumapuiston avointen biotooppien verkostoa. Kaava-alueen pohjoisosa on avointen biotooppien verkoston tukialuetta, samoin kuin kaava-alueen eteläreunasta sähkölinjan alla etelään Osumapuistossa jatkuva alue. Kaava-alueen länsireuna on osa Osumapuiston pohjoispuolen alle 3 ha kokoista metsikköä. Osumapuiston eteläosassa oleva suurempi metsäalue muodostaa 4 ha suuremman ydinmetsän kokonaisuuden. Kaava-alueen eteläpuolella virtaa Krakanoja, joka on selvityksen mukaan tärkeä paikallinen metsäinen tai puustoinen virtavesiyhteys ja tärkeä osa Vantaan uomaverkostoa.

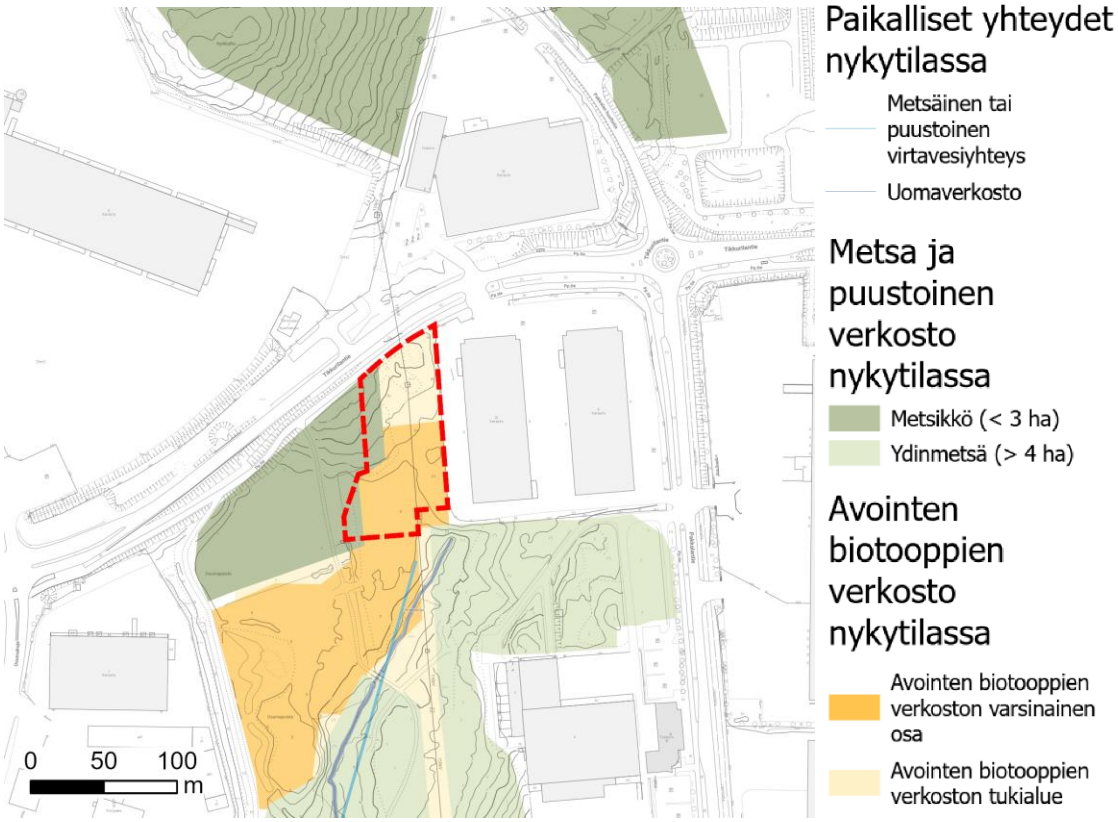

Kuva 27. Kaava-aluetta ympäröivät ekologiset verkostot kartalla (Vantaan ekologiset verkostot- raportin 2023 aineistosta). Suunnittelualue on rajattu punaisella katkoviivalla.

Herkät vesikohteet

Alue sijaitsee Vantaan kartta-aineiston määritelmän mukaan herkkien vesikohteiden 200 m puskurivyöhykkeellä. Herkkien vesikohteiden on katsottu olevan erityisen herkkiä pH:n muutoksille ja kohonneille kiintoaineiden pitoisuuksille esimerkiksi arvokkaan lajiston, virkistyskäytön tai luonnontilaisuuden takia.

Maankäytön hankkeiden ja työmaiden sijaitessa herkän vesikohteen 200 metrin puskurivyöhykkeellä, saa vesikohteeseen purettavien käsiteltyjen työmaavesien kiintoainepitoisuus pääkaupunkiseudun työmaavesiohjeen mukaan olla viikkokeskiarvona ≤ 30 mg/l tai vastaava tapauskohtainen sameus (NTU) ja pH välillä 6–9.

Kartta-aineisto on tarkoitettu työmaavesien hallinnan ennakkosuunnittelun tueksi, mutta sitä voi hyödyntää myös muussa maankäytön, rakentamisen ja luonnonsuojelun suunnittelussa.

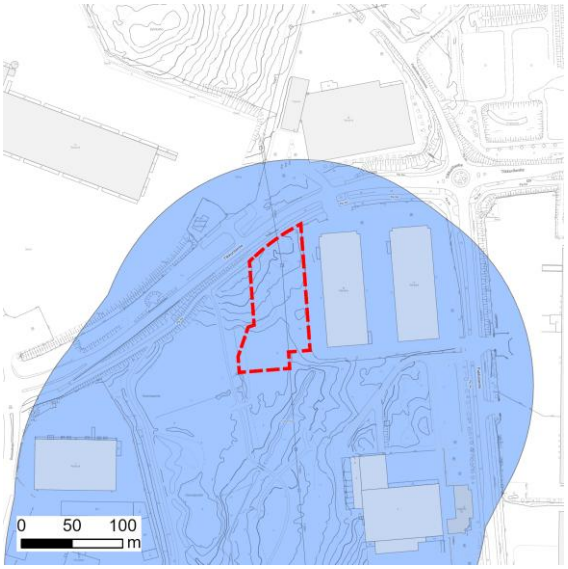

kuva 28. Herkät vesikohteet: Herkkien vesikohteiden 200 m puskurivyöhyke (https://kartta.vantaa.fi/).

Arvopuut

Kaava-alueen koilliskulmassa sijaitsee kolme maisemakuvassa selkeästi muuta kasvillisuutta korkeampina erottuvaa vanhaa mäntyä, jotka on luokiteltu arvopuiksi. Alueen lounaisosassa sijaitsee lisäksi arvopuuksi luokiteltu kuusi ja kaksi mäntyä. Arvopuut tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää. Rakennuksen, portaalin ja maanalaisten johtojen takia vain koilliskulman arvopuut voidaan säilyttää.

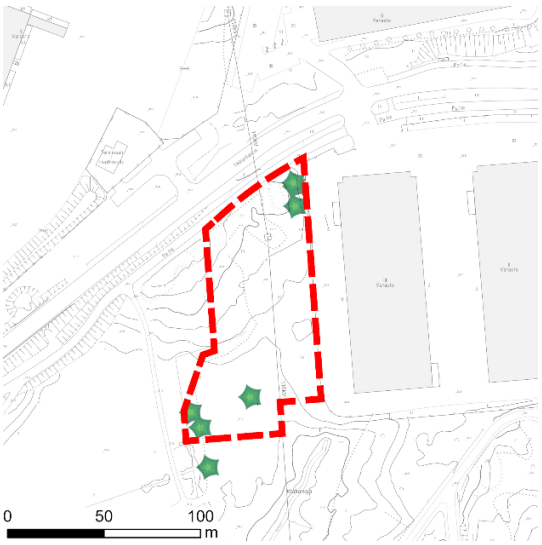

kuva 29. Arvopuut (https://kartta.vantaa.fi/).

Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet 8.4.2024

Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 8.4.2024. Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteilla mahdollistetaan alueen kokonaisvaltainen suunnittelu. Työ sisältää neljä osaa: Kiehtova kaupunki, käveltävä kaupunki, vihreä kaupunki ja resurssiviisas kaupunki.

Osumapuisto liittyy suunnitteluperiaatteissa osioon vihreä kaupunki. Veromiehen alue muuttuu kivisestä teollisuusalueesta monimuotoiseksi ja vehreäksi uudeksi kaupunginosaksi. Aviapoliksen kaupunkivihreän mallin tavoitteena on säilyttää metsäsaarekkeita, luoda vehreydellä viihtyisyyttä ja hyödyntää erilaisia urbaaniin ympäristöön soveltuvia luontopohjaisia ratkaisuja. Monipuolinen puu- ja kasvilajisto aukioilla ja viherkaduilla sekä korttelipihojen riittävä ekologisuus takaavat luontohyötyjen kokonaisuutta. Osumapuisto on suunnitteluperiaatteissa osin metsäisenä kehitettävä viheralue. Pääviherreitin ohjeellinen sijainti kulkee kaava-alueen läpi. Todellisuudessa osumapuiston läpi kaava-alueen länsipuolella kulkee jo kaksi erillistä rinnakkaista ulkoilureittiä, jotka kattanevat reittitarpeen. Osin kaava-alueen lounaiskulmaan on kaavailtu mahdollinen sijainti koirapuistolle, joka voitaneen tarvittaessa sijoittaa johonkin toiseen kohtaan Osumapuistoa.

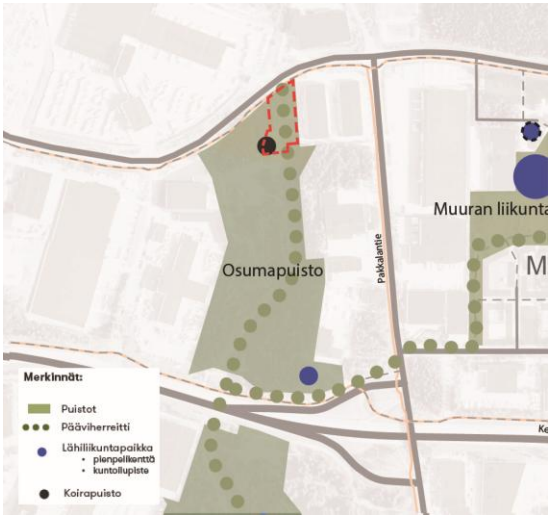

A

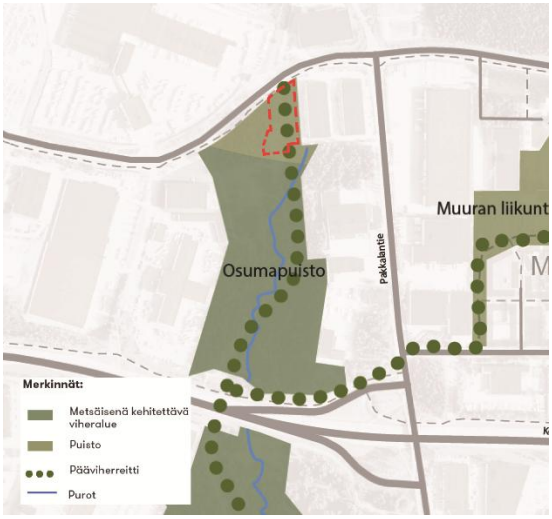

B

Kuvat 30 A ja B. Otteet kartoista A. Viherverkostot: Toiminnot ja liikuntapaikat, sekä B. Viheralueet ja viherreitit (Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet 2024). Kaava-alueen likimääräinen sijainti on esitetty punaisella katkoviivalla.

Korkeusrajoitukset

Alueella on lentokentän läheisyyden takia rakentamiselle korkeusrajoituksia, jotka tulee huomioida suunnittelussa ja rakentamisessa.

Rasitteet

Alueella on rasitteena voimansiirtolinja ja ratalain mukainen rautatieoikeus.

Muuta

Kehärata kulkee tunnelissa suunnittelualueen alapuolella. Kehäradan rautatietunnelin lähiympäristössä toteutettavasta louhinta- ja rakennushankkeesta tulee tehdä riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin perustuvat suunnitelmat. Kaikkiin rautatietunnelin lähialueella tehtäviin louhintoihin tarvitaan erillinen louhintalupa. Suunnittelussa ja louhinnassa tulee huomioida seuraavat ohjeet: *Kehärata, rakentaminen rautatietunnelin läheisyyteen ennen radan käyttöönottoa ja käytön aikana: yleisiä ohjeita louhinta- ja kalliorakentamistöihin, Pöyry Finland Oy 4.4.2024.*

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan kaupunki ja Vantaan energia sähköverkot Oy:n jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 29.9.2022. Kaavamuutos hyväksyttiin vuoden 2023 työohjelmaan ja sai numeron 002527. Kaavoitus tuli vireille 6.9.2023.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja -ympäristö (kiinteistöt ja tilat, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, VR-Yhtymä Oy, Caruna, Finavia ja HSL, Elisa Oyj, Telia, DNA, ClobalConnect, ELTEL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Asukastilaisuuksia ei järjestetty. Asemakaavaehdotuksen (nro 002527) vireilletulo vaiheessa mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 4.10.2023 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 8 kappaletta. 17.2.2025 päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin mielipiteet 4.3.2025 mennessä ja niitä saatiin 0 kappaletta. Alkuperäisestä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta mielipiteensä antoivat Caruna Oy, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY), Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), KOy AB Pakkalantie 30, Vantaan energia Oy ja Vantaan energia sähköverkot Oy sekä Vantaan kaupunginmuseo. HSL:llä ei ollut erityistä lausuttavaa alkuperäisestä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Muut mielipiteet ja niiden vastineet on esitetty tiivistetysti alla:

HSY:
Kaavamuutosalueen rajalla viereisen kiinteistön 92-52-109-7 reunalla sijaitsee aluetta palvelevat yleiset vesihuoltolinjat. Asemakaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset yleisen vesihuollon putkille ja laitteille, sekä vesihuollon tarvitsema suojaetäisyys sähköasemasta ja voimajohdosta. Vesihuoltolinjat tulee säilyä kunnossapidettävissä ja tarvittaessa aukikaivettavina. Kaavamuutosalueen jatkosuunnittelu tulee toteuttaa tiiviissä yhteistyössä HSY:n kanssa. Vastine: Tilavaraukset ja suojaetäisyys, sekä kunnossapitotarve on huomioitu suunnittelussa ja HSY:tä on konsultoitu asiasta sähköpostitse.

Tukes:
Tukesin valvonnassa oleva lähin laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavasta kohde sijaitsee noin 300 metrin etäisyydellä. Laitoksen konsultointivyöhykkeeksi on määritetty 200 metriä. Tukesin käytössä olevien tietojen perusteella fysikaalista vaaraa aiheuttavien onnettomuuksien vaikutukset eivät ulotu laitokselta suunnittelualueelle eikä sähköaseman katsota aiheuttavan vaaraa laitoksen toiminnalle. Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella.

Caruna Oy:
Kaava-alueella on Caruna Oy:n sähkönjakeluverkkoa. Kaava-alueen halki kulkee 110 kV ilmajohto ja kaava-alueella on myös kannatinpylväs. Voimajohdolle on lunastettu käyttöoikeuden rajoitus poikkileikkauskuvan mukaisesti.

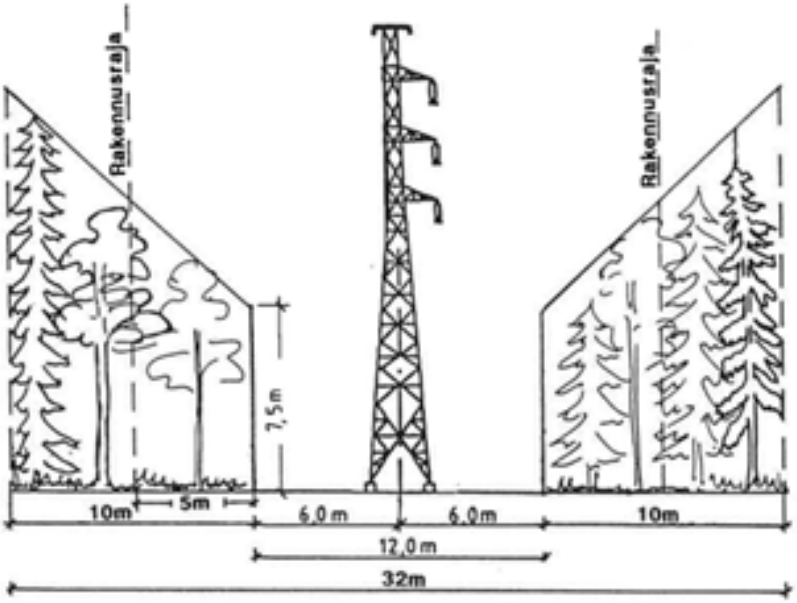

Kuva 31. Voimajohdon käyttörajoitukset (Caruna Oy:n vastine).

Johtoalueelle ei saa sijoittaa ilman voimajohdon omistajan lupaa maanpäällisiä tai maanalaisia rakennuksia tai rakennelmia. Istutuksien korkeus on oltava rajoitettu koko kasvukauden aikana maksimissaan kahteen (2) metriin. Reunavyöhykkeillä kasvava puu saa johtoaukean reunassa olla enintään 10 metrin korkuinen ja muulla osalla reunavyöhykettä niin korkea kuin puun etäisyys on johtoaukean reunasta. Johtoalueella tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee aina pyytää Carunalta erillinen risteämälausunto. Sähköaseman sijoittamisesta ja liittymisestä Carunan voimajohtoon tulee sopia Carunan kanssa erikseen. Tarvittavat johtosiirrot tehdään Carunan toimesta ja siirtokustannuksista vastaa siirron tilaaja. Johtojen siirto edellyttää, että niille järjestyy uusi pysyvä reitti. Vastine: Lausunto on huomioitu suunnittelussa. Sähköasemarakennuksen rakennusala on sijoitettu kaavamuutoksessa voimajohdon rakennusrajan ulkopuolelle. Voimajohdon ympärille on merkitty 22 m levyinen vaara-alue, johon ei esitetä istutettavaksi korkeaksi kasvavaa puustoa. Rakennuttajaa on informoitu risteämälausunnon tarpeesta. Vantaan energia sähköverkot Oy neuvottelee Carunan kanssa mahdollisista johtojen siirroista.

Vantaan energia Oy ja Vantaan energia sähköverkot Oy:
Korjaus OAS tekstiin sivulle 2: "Vantaan kaupunki ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy ovat jättäneet asemakaavamuutoshakemuksen uuden sähköaseman rakentamiseksi Osumapuistoon Viinikkalan kaupunginosassa." Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelien sijainti sekä Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkien sijainti suunnittelualueen läheisyydessä esitettiin kaavoittajalle. Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Vastine: OAS tekstiin on tehty pyydetty korjaus.

KOy AB Pakkalantie 30:
KOy:n nykyinen tuotantolaitos tuottaa ja järjestää kunnan ruokapalveluja Helsingin Palvelukeskukselle ja ko. palvelut tulee turvata. Tuotanto tulee jatkua keskeytyksettä ja ilman oleellisia katkoksia. Sähkönsyöttö tuotantolaitokselle tulee turvata keskeytymättömänä. KOy ottaa kantaa yleiskaavaan merkittyihin virkistysalueyhteysmerkintöihin ja ehdottaa reittien siirtämistä. Vastine: Vantaan energia sähköverkko Oy:n mukaan sähkönsyöttö tuotantolaitokselle jatkuu keskeytymättömänä myös rakentamisen aikana ja sen jälkeen. Suunnittelualue ei ulotu kyseisten yleiskaavaan merkittyjen virkistysalueyhteyksien kohdalle, eikä tässä kaavatyössä siksi oteta kantaa niiden sijaintiin.

Vantaan kaupunginmuseo:
Alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, eikä siellä ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseota ei ole tarpeen kuulla kaavan jatkovaiheissa, mikäli suunnitelmaan ei tule kulttuuriympäristöön liittyviä merkittäviä muutoksia.

Finavia Oy:
Finavia pitää hyvänä, että toimenpiteillä turvataan lentoaseman ja sitä ympäröivien alueiden kehittämisen energiahuoltoa. Finavia katsoo, että suunnittelussa tulee tarpeen mukaan huomioida kohteen läheisyyteen suunniteltava vetyasema. Finavia katsoo, että hankkeet tulee yhteensovittaa siten, että näistä ei missään tilanteissa aiheudu haittaa tai vaaraa lentoasemalle tai lentoliikenteelle. Uusi asema sijoittuu lentoaseman LL-alueen ulkopuolelle, mutta kiitotien 1 läheisyyteen. Sijoituspaikka sijaitsee noin 300 m etäisyydellä kiitotien 1 jatkeella ja noin 800 m jatkeelta sivuun. Kohteen sijainnin vuoksi Finavia muistuttaa, että mahdollisesti aseman rakentamiseen käytettäville nostureille tms. pysyville ja väliaikaisille rakenteille ja laitteille on haettava lentoestelupa, mikäli niiden korkeus ylittää 30 m maan- tai merenpinnasta. Vastine: Tukesilta ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta tiedusteltiin sähköpostitse, onko turva-etäisyys suunnitellun vetyaseman ilmoitetun sijainnin ja tulevan sähköaseman välillä riittävä. Tukesin ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen mukaan, annetuilla tiedoilla, tarvittava turvaetäisyys toteutuu, mutta yksityiskohtiin ei voida ottaa tarkemmin kantaa ilman vetyaseman kattavaa kemikaali-ilmoitusta. Sähköaseman rakennuttajaa on informoitu lentoesteluvan tarpeesta rakentamiseen käytetyille yli 30 m korkeille rakenteille ja kaavassa on annettu aiheesta kaavamääräys.

Asemakaavamuutosehdotus 002527 ja maanalainen asemakaavaehdotus 412200ma oli nähtävillä 26.3.-24.4.2025. Niistä pyydettiin 17 lausuntoa ja saatiin 6. Carunalla, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymällä (HSY) ja Uudenmaan ELY-keskuksella ei ollut huomautettavaa kaavaehdotuksista. Uudenmaan liitto ilmoitti, että ei anna lausuntoa. Telia Finland Oyj:llä ja Väylävirastolla oli enemmän lausuttavaa, lausunnot tiivistetysti ja niiden vastineet alla.

Telia Finland Oyj:
Telialla on verkkoa suunnitellulla asemakaavan muutosehdotuksen alueella. Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä Teliaan hyvissä ajoin ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua. Kaapelien katkaisua pitäisi pyrkiä välttämään ja suunnitella mahdolliset työt sivuttaissiirtoina ja tuentoina, kun ne mahdollisia. Suunnitelmat on myös pyrittävä laatimaan niin, että siirtoja ei tule kuin pakottavista syistä. Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. Telia haluaa osallistua hankkeen johtosiirtosuunnitteluun. Mahdolliset siirron kustannukset tulee siirrättäjälle.
Vastine: Tieto siirtotarpeista ja siirron ehdoista on välitetty rakennuttajalle, joka tulee huomioimaan ne kaapeleita siirrettäessä.

Väylävirasto:
Suunnittelualueen kohdalla Kehärata kulkee maanalla kallioon louhitussa rautatietunnelissa (välillä rata-km 24+000 – 24+050). Alueen läheisyydessä sijaitsee myös Kytökallion pystykuilurakennus. Rautatietunnelin katto sijoittuu alueella noin tasoon - 10 (N60). Kehäradan rautatietunnelin läheisyyteen suunniteltavasta uudisrakentamisesta ei saa aiheutua vaaraa rautatietunnelin rakenteille tai toiminnalle, rautatietunnelin kalliotilojen pysyvyydelle tai muutoksia lähiympäristön pohjavesien virtaussuhteissa ja pohjaveden pinnoissa. Rakentamistyöt eivät saa vahingoittaa rautatietunnelin rakenteita ja teknisiä järjestelmiä eikä aiheuttaa vaaraa junaturvallisuudelle. Väylävirasto muistuttaa, että Kehäradan rautatietunnelin läheisyydessä tapahtuvaa rakentamista ja louhintatöitä koskevat vaatimukset ja toimenpiteet on esitetty ohjeessa: ”Kehärata, Rakentaminen rautatietunnelin läheisyyteen ennen radan käyttöönottoa

ja käytön aikana. Yleisiä ohjeita louhinta ja kalliorakentamistöihin, 4.4.2014".

Asemakaavassa tulee huomioida em. ohjeessa esitetty rautatietunnelin varoalue ja käyttöoikeuden rajoitustaso. Ohjeessa rautatietunnelin ympärille on määritelty varoalue, jota lähemmäs ulkopuolisia kalliotiloja ja kallioporakaivoja ei saa sijoittaa ilman erillistarkastelua. Varoalueella on mm. rautatietunnelin tiivistys- ja lujitusrakenteita, kaivosyvennyksiä, kallioankkureita ja kallioporareikiä. Suunnittelualueella rautatietunnelin varoalue, maanalaisten tilojen ja rakenteiden suojaetäisyys, ulottuu tunnelin leveyssuunnassa 15 metriä ratatunnelin kalliotilan seinälinjasta ulospäin. Rautatietunnelin varoalueen kohdalla maanpäällisen rakentamisen ohjeellinen alin sallittu rakentamistaso, käyttöoikeuden alaraja, on määritelty pohjavesiolosuhteiden, kallio- ja tunneliteknisten lähtökohtien perusteella. Suunnittelualueen kohdalla käyttöoikeuden rajoitustaso on nykyisessä kallion pinnan tasossa. Edellä mainitun käyttöoikeuden rajoitustaso sekä rautatietunnelin varoaluerajat ohjaavat maanpäällisen rakentamisen suunnittelua ja toimivat rajatasoina, joiden alittaminen varoalueen kohdalla vaatii aina erillistarkasteluja pinta- ja pohjavesiolosuhteiden sekä kalliomekaanisten tekijöiden osalta. Myös käyttöoikeuden rajoitustason ja rautatietunnelin varoalueen ulkopuolella on arvioitava rakentamisen mahdolliset vaikutuksen rautatietunneliin.

Lentokentän läheisyydessä on lisäksi huomioitava alueen maa- ja kallioperässä esiintyväglykolien hajoamistuotteita sisältävät haitta-aineet, joiden kulkeutuminen rautatietunneliin ja sen rakenteisiin on estetty suojarakenteilla. Haita-aineiden mahdollista kulkeutumista Lentoaseman tunneliin tulee tarkastella alueen kaikissa rautatietunnelin läheisyydessä suunniteltavissa rakennushankkeissa. Alueelle suunniteltavat rakennushankkeet eivät saa vaarantaa suojarakenteita eikä pohjavesiolosuhteissa saa tapahtua sellaisia muutoksia, jotka johtavat kyseisten haitta-aineiden kulkeutumiseen suojaamattomaan rautatietunneliin.

Vastine: Kaavassa on kaavamääräys, joka varmistaa turvallisen rakentamisen maanalaisten tilojen lähelle "Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta haittaa junaliikenteelle, maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostoille." Ohje, jossa on esitetty Kehäradan rautatietunnelin läheisyydessä tapahtuvaa rakentamista ja louhintatöitä koskevat vaatimukset ja toimenpiteet "Kehärata, Rakentaminen rautatietunnelin läheisyyteen ennen radan käyttöönottoa ja käytön aikana. Yleisiä ohjeita louhinta ja kalliorakentamistöihin, 4.4.2014" on toimitettu rakennuttajalle, joka huomio sen suunnittelussa ja rakentamisessa.

Muistutuksia ei jätetty.

Kaavakarttaan ja -määräyksiin ei tehty muutoksia. Kaavaselostukseen päivitettiin kaavaprosessin vaiheet ja liitettiin lausuntojen tiivistelmät ja vastineet.

Viranomaisyhteistyö

Hankkeesta on käyty sähköpostitse keskustelua Finavian, HSY:n, Tukesin ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):
Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Laadimme Vantaa kaupunkikeskuksille omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme,

että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Lentokenttäalueesta tehdään Euroopan ympäristöystävällisin.

MAL-tavoitteet:

- Rakennetaan Helsingin Seudun yhdyskuntarakenteen pitkäjänteistä tiivistämistä, erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen.
- Rakennetaan Helsingin seudun asukkaiden tarpeisiin monipuolisia ja laadukkaita asumisen vaihtoehtoja ja uudistetaan määrätietoisesti asuinalueita, jotka uhkaavat jäädä kehityksestä jälkeen.
- Panostetaan aiempaa vahvemmin Helsingin seudun kestävän liikennejärjestelmän kehittämiseen ja varmistetaan tehokas joukkoliikennejärjestelmä myös tulevaisuudessa.
- Seudullisella ja kansallisella tasolla toteutetaan monipuolisia toimenpiteitä, joilla vähennetään liikenteen päästöjä ja asumisen energiankulutusta.
- Vahvistetaan Helsingin seudun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä kehittämällä keskeisiä elinkeinoalueita sekä parantamalla kansainvälistä saavutettavuutta ja logistiikan tehokkuutta.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022 § 7[SA1])

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.

- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.
- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

3.3.2 Muut tavoitteet

Maanomistajan tavoitteet

Vantaan kaupungin tavoitteena on yhdessä Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kanssa korvata uudella sähköasemalla nykyinen Tolkinkylän sähköasema, joka on hankalassa paikassa eikä vastaa tulevaisuuden tarpeita, sekä tukea kehittyvän Aviapolis alueen ja lentokentän sähkönsaantia ja huoltovarmuutta. Sähköasemalle on tarve 2030-luvulla.

Kaavamuutoksella varataan myös tilaa tulevalle pyöräilybaanalle, sekä huomioidaan viereisellä itäpuoleisella tontilla sijaitsevien vesihuoltolinjojen suoja-alue. Tavoitteena on hulevesien viivyttäminen kaavamuutosalueella ennen Krakanojaan johtamista, sekä Krakanojaa ympäröivän alueen luontoarvojen säilyttäminen. Nykyistä puustoa, erityisesti arvopuita pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon. Avointen biotooppien verkoston jatkuvuus suunnittelualueella pyritään turvaamaan. Nykyiset voimajohdot ja niiden suoja alueet huomioidaan suunnittelussa.

Tavoitteena on myös toteuttaa alue resurssiviisaasti ja ilmastokestävästi ja toteuttaa vihertehokkuuden tavoiteluku.

Osallisten palautteista tulleet tavoitteet

Viereisen idänpuoleisen tontin vesihuoltolinjojen suoja-alueet huomioidaan suunnittelussa. Alueen läpi kulkevat voimajohdot ja niiden varoalueet huomioidaan suunnittelussa. Alueen alapuolella oleva rautatietunneli ja sen varoalueet huomioidaan suunnittelussa.

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vihertehokkuuden tavoiteluku on alueella 0,8 (Aviapolis, muut alueet, palvelujen alueet).

Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset

Vantaan kaupungin johtoryhmä hyväksyi 10.2.2020 Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset, joiden mukaan vantaalaisten kulttuuriympäristöt ovat rakkaita ja rikkaita. Ne ovat hyvin hoidettuja ja monikerroksisia. Kulttuuriympäristön arvojen välittymisestä tulevaisuuteen huolehditaan asemakaavoissa mm. Seuraavasti:

- varmistetaan kaavojen merkinnöillä ja määräyksillä, että merkittävät kulttuuriympäristökokonaisuudet säilyvät
- selvitetään kulttuuriympäristön arvot ja ominaispiirteet, ja pyritään säilyttämään ne

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavaratkaisussa on parhaimman mahdollisen lopputuloksen aikaansaamiseksi etsitty vain yksi paras vaihtoehto.

Kuva 32. Asemakaavaratkaisu (Arkkitehtitoimisto Olla Oy).

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavamuutoksessa osa Osumapuiston lähivirkistysalueesta on muutettu sähköasemaa varten sähkönsaannin- ja jakelun turvaamiseksi Aviapoliksen alueella yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi. Asemakaavamuutoksessa sähköaseman rakennusala on sijoitettu kiinni nykyisten voimajohtojen rakennusrajoitusalueen reunaan ja sähköaseman sähköportaaleille ja maanalaisille johdoille on kaava-alueen eteläreunassa varattu niille välttämätön tila. Sähköaseman rakennusten mitoitus on vakio siten, että sähköaseman sisällä olevat tekniset laitteistot ja niiden vaatima tila ja etäisyydet toisistaan määrittävät suoraan rakennusten ulkomitat ja muodon. Tilavaraukset on minimoitu siten että laatuvaatimukset täyttyvät eikä synny hukkatilaa. Teknisten vaatimusten määrittämää rakennusten mitoitusta ei voi muuttaa toiminnallisuuden kärsimättä. Alkuperäisessä OAS-vaiheen viitesuunnitelmassa ei ollut täysin huomioitu nykyisen voimajohdon asettamia rakentamisrajoituksia ja rakennusalaa on siksi siirretty alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen useita metrejä länteen päin.

Alun perin tehdyssä OAS-vaiheen viitesuunnitelmassa ei ollut huomioitu tarpeeksi Krakanojaa ympäröivän alueen luontoarvoja kaakkoiskulman osalta. Asemakaavamuutoksessa on katsottu parhaaksi rajata reilusti suunnittelualueen ulkopuolelle kaakkoiskulman lähellä sijaitseva Krakanojan uomaa ympäröivä arvokas luontoalue, joka on merkitty myös Yleiskaavan 2020 oikeusvaikutteisessa liitekartassa luo-alueeksi. Kulmasta ulos rajattu alue olisi joka tapauksessa ollut pehmeänä ja liestyneenä maa-alueena rakennettavuuden kannalta erittäin ongelmallinen rakennettava. Kaakkoiskulman rajaaminen pois kaava-alueesta on siirtänyt sähköportaalin rakentamisaluetta länteen päin, jolloin menetetään pieni osa Osumapuiston metsästä. Kyseinen metsä on määritelty luontoselvityksessä harvennetuksi tasarakenteiseksi varttuneeksi metsäksi, jossa on vain hyvin niukasti tai ei ollenkaan lahopuuta ja jolla ei havaittu erityisiä luontoarvoja. Kaavaratkaisulla on arvotettu Krakanojaa ympäröivän, yleiskaavassa arvokkaaksi luontoalueeksi (luo-alue) arvioidun alueen luontoarvojen turvaaminen tärkeämmäksi kuin poistuvan metsäkaistaleen säilyttäminen. Sähköportaalien vaatiman tilan takia molempien säilyttäminen ei ole kaavaratkaisussa ollut mahdollista. Krakanojan luontoarvojen

turvaamiseksi kasvipeitteinen hulevesien viivytysallas on sijoitettu alueen kaakkoiskulmaan, niin että hulevesiä viivytetään alueella ennen niiden valumista Krakanojan uomaan. Kaava-alueen eteläreunaan, Osumapuiston niittyalueen reunaan on kaavassa merkitty pensasaita. Pensasaitaan tulee valita Osumapuiston puistoympäristöön sopivia Suomessa luonnonvaraisina esiintyviä marjapensaslajikkeita, jotka tarjoavat elinympäristön ja ravintoa linnuille. Tämä ratkaisu tukee Osumapuistossa jo olevaa linnustoa ja niiden elinympäristöä.

Koillisnurkan arvopuut ja niitä ympäröivä alue on merkitty säilytettäväksi. Lounaiskulman arvopuita ei rakennuksen sijoittumisen, sähköportaalin ja maanalaisten johtojen vuoksi pystytty säilyttämään. Kaava-alueelle tulevan tekniikan ja maanalaisten voimalinjojen vuoksi suurinta osaa alueesta ei pystytä säilyttämään muokkaamattomana, eikä maanalaisten voimalinjojen mahdollisen tulevan huoltotarpeen takia sijoittamaan alueelle myöskään uutta istutettavaa puustoa poistettavan tilalle. Uuden puuston istuttamista rajoittaa lisäksi alueen halki kulkeva olemassa olevan sähkölinjan turva-alue, jossa korkeaksi kasvava puusto ei ole sallittua. Koska suurin osa kaava-alueesta on tällä hetkellä osana avointen biotooppien verkostoa, alueen länsireuna ja osa itäreunasta muutetaan rakentamisen jälkeen avoimena hoidettavaksi niityksi, niin että avointen biotooppien verkoston yhteys säilyy. Kaava-alueelle johtava tie on sijoitettu alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen kohtaan, jossa maansiirtoa tarvitaan mahdollisimman vähän, mutta koilliskulman arvopuut ja niiden juuristoalue silti säästyvät.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutoksella muutetaan Osumapuiston koilliskulma nykyisestä lähivirkistysalueesta (VL) yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET) sekä katualueeksi. Maanalaisessa asemakaavassa määritellään alueen alla oleva maanalainen rautatiealue (ma-LR).

Kuva 33. Ote kaavakartasta.

4.1.1 Mitoitus

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue, ET on pinta-alaltaan 0,69 ha. ET-alueen rakennusoikeus on 1 200 k-m^2 ja tehokkuusluku e= 0,17. Katualueen pinta-ala on noin 157 m^2. Alue on yhteensä pinta-alaltaan noin 0,7 ha. Maanalaisessa kaavassa maanalainen rautatiealue (ma-LR) on pinta-alaltaan 0,26 ha.

Tontilla on varattava riittävästi tilaa ajoneuvojen asianmukaista säilyttämistä varten. Pysäköintipaikkojen tarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset rakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä.

Suunnittelualueella oli tavoitelukuna vihertehokkuusluku 0,8. Vihertehokkuus toteutuu huomattavasti tavoitelukua korkeampana, alueen pihasuunnitelman mukainen vihertehokkuusluku on 2,3. Vihertehokkuus saavutetaan suojelemalla osa alueesta, hoitamalla osaa alueesta luonnonmukaisesti ja istuttamalla useille alueille poistetun kasvillisuuden tilalle uutta kasvillisuutta, sekä viivyttämällä hulevesiä alueella. Ajoalueiden pintamateriaalina käytetään soraa. Avointen biotooppien verkoston jatkuvuus alueella pyritään turvaamaan avoimilla istutusalueilla resurssiviisauden tiekartan mukaisesti. Krakanojan uomaa ympäröivän tärkeän purolehtoalueen rajaus pois kaava-alueelta edesauttaa tärkeän metsä- ja vesiluonnon monimuotoisuuden turvaamista resurssiviisauden tiekartan mukaisesti. Eteläreunaan istutettava marjapensasrivi tulee tarjoamaan uusia elinympäristöjä ja ravintoa pikkulinnuille.

Rakennuslupavaiheessa suunnitelmaa voidaan tarkentaa, kunhan kaavavaiheen vihertehokkuuden tavoiteluku ja kaavamääräykset toteutuvat. Avointen niittyosuuksien säilyminen on tärkeää avointen biotooppien verkoston jatkuvuuden turvaamiseksi. Vihertehokkuuden toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

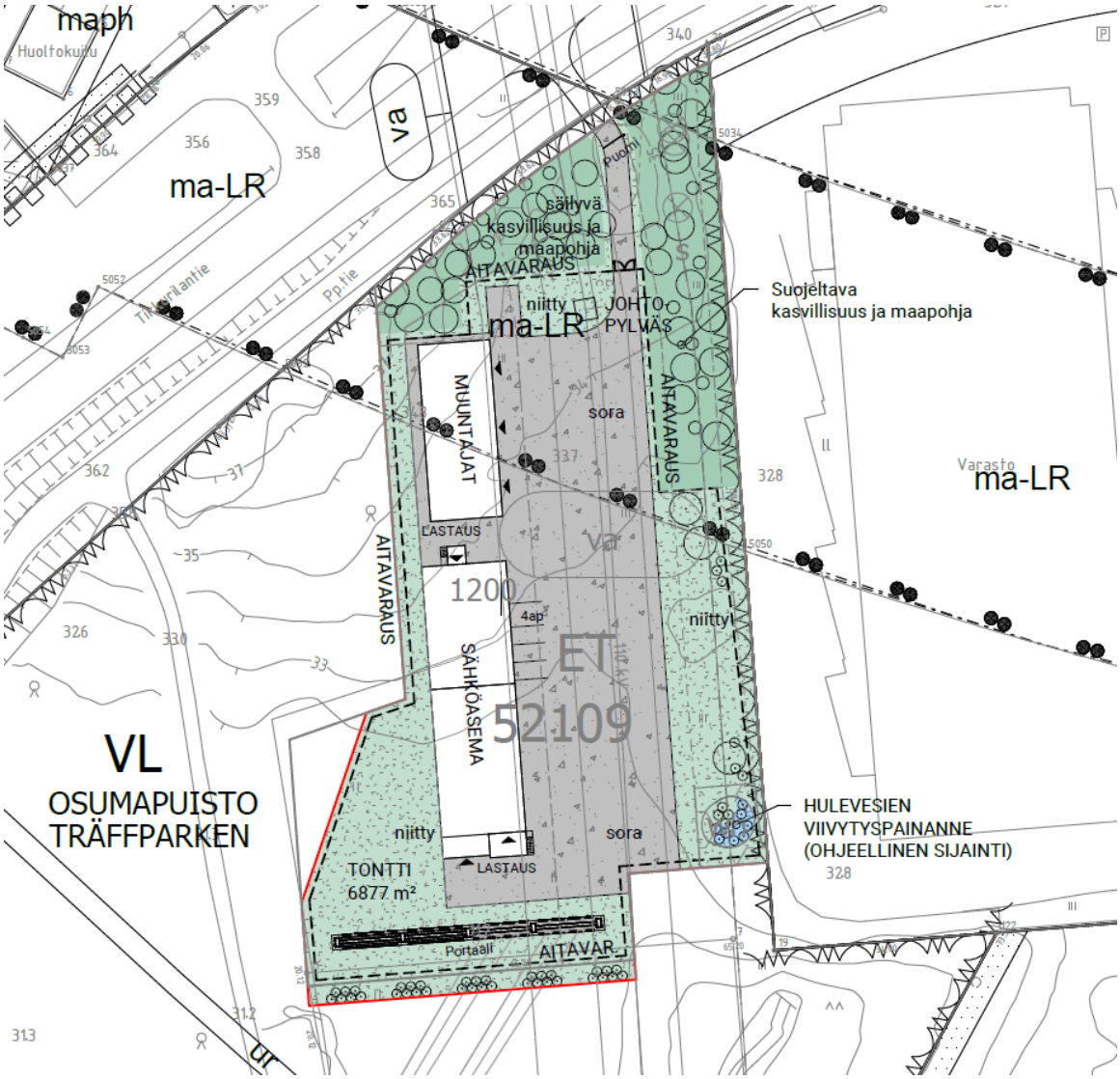

Kuva 34. Viitesuunnitelman pihasuunnitelmaluonnos (Arkkitehtitoimisto Olla Oy).

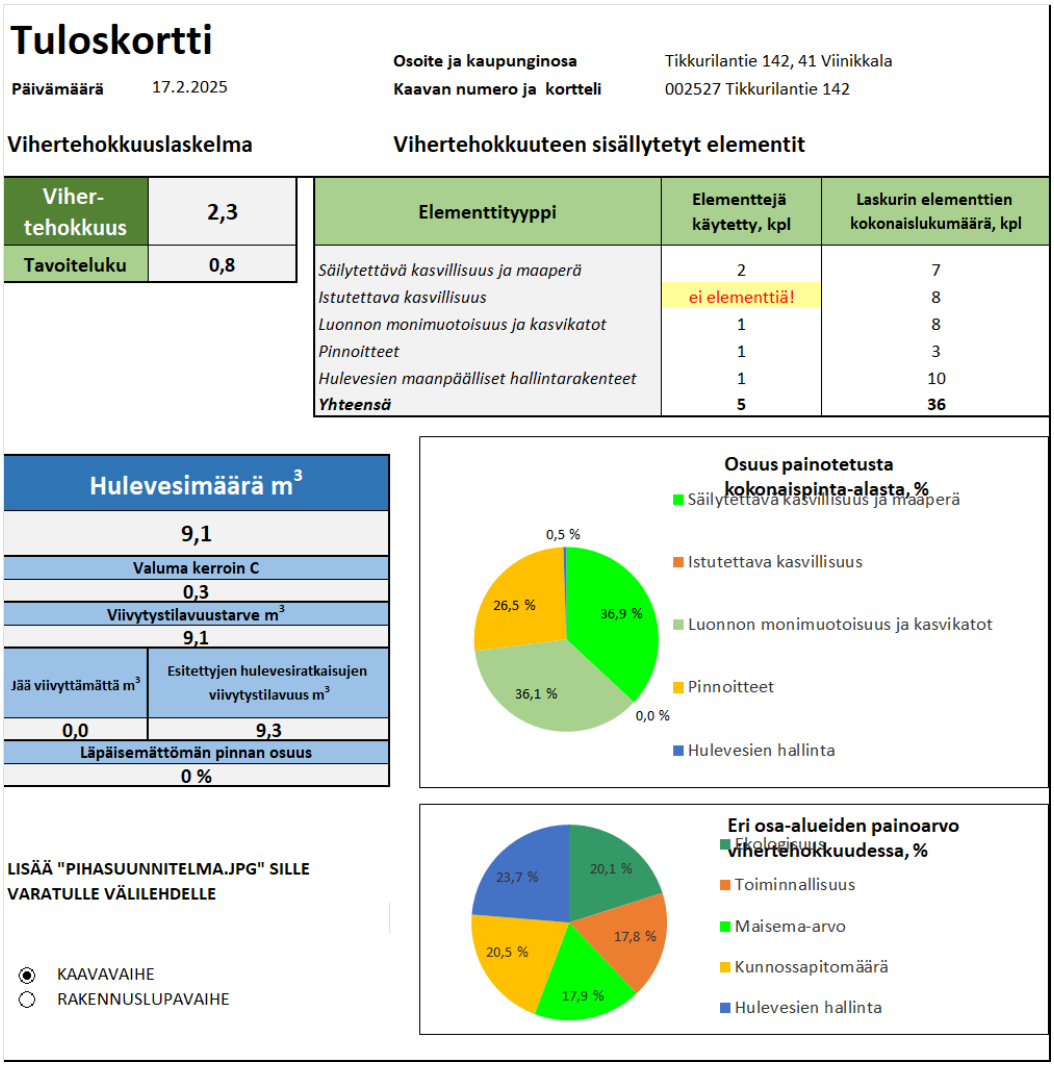

Tuloskortti

Päivämäärä 17.2.2025

Osoite ja kaupunginosa Tikkurilantie 142, 41 Viinikkala

Kaavan numero ja kortteli 002527 Tikkurilantie 142

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	2,3
Tavoiteluku	0,8

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	2	7
Istutettava kasvillisuus	ei elementtiä!	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	1	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**5**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
9,1	
Valuma kerroin C	
0,3	
Viivytystilavuustarve m^3	
9,1	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	9,3
Läpäisemättömän pinnan osuus	
0 %	

Kuva 35. Vihertehokkuuslaskelman tuloskortti (Arkkitehtitoimisto Olla Oy, korjattu).

4.3 ALUEVARAUKSET

Pääosa alueesta on varattu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET). Alueen pohjoisreunasta on varattu 2.5 m leveä kaistale katualueeksi tulevaa pyöräilyn baanaa varten.

Maanalaisella asemakaavalla 412200ma osoitetaan maanalainen rautatiealue (ma-LR) olemassa olevaa Kehärataa varten.

4.3.1 Korttelialueet

ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue

Suunnittelualue on merkitty pääosin yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi. Hanke tulee toteuttaa resurssiviisaasti resurssiviisauden periaatteiden mukaisesti.

Korttelialueen länsiosassa on määritetty noin 1 500 m^2 rakennusala, jonka rakennusoikeus on 1 200 k-m^2. Korttelin tehokkuusluku e on 0,17. Rakennusten maksimikorkeudeksi on määritetty +44 m merenpinnan yläpuolella. Vantaan arkkitehtuuriohjelman 2015 mukaisesti arkkitehtuurin tulee olla kestävää ja korkeatasoista. Korttelin rakennusten tulee kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan sopia puistoympäristöön, että puistoympäristö säilyy miellyttävänä. Resurssiviisauden periaatteiden mukaisesti pääasiallisen rakennusmateriaalin ja julkisivumateriaalin tulee olla pitkäikäistä, helposti huollettavaa, kestävää ja kierrätettävää. Rakennusten julkisivut tulee jäsentää pienempiin osiin liiallisen massiivisen ulkomuodon välttämiseksi

puistoympäristössä. Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murrettuja ja luonnonläheisiä että ne sopeutuisivat paremmin puistoympäristöön.

Alueen osat, joita ei käytetä rakentamiseen tai kulkuväyliin, tulee istuttaa. Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää Aviapoliksen muiden alueiden palvelualuille määritetty tavoiteluku 0,8. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla. Koska alueen välittömässä läheisyydessä etelässä sijaitsee arvokas pienvesistö, Krakanoja ja sitä ympäröivä suojeltu purolehtoalue, alueella tehtävillä toimilla ei saa heikentää Krakanojan vedenlaatua. Ravinteita, kemikaaleja tai kiintoaineksia ei saa päästä Krakanojaan. Lumien läjityspaikat tulee suunnitella niin että niiltä ei johdu vesiä suoraan Krakanojaan.

Alueen koilliskulmassa on arvopuita, jotka on merkitty kaavassa suojeltaviksi. Puita ympäröivä alue on merkitty suojeltavaksi alueen osaksi, jonka maapohja ja luonnonkasvillisuus, sekä luonnontilaiset pensaat ja/tai puut on säilytettävä. Puita voi kuitenkin tarvittaessa harventaa voimalinjojen turva-alueelta. Rakentaminen sijoittuu voimalinjan turva-alueiden takia tontin länsipuoliskolle, mutta koko aluetta ei tarvita rakentamiseen, jolloin suojeltu itäosa alueesta voidaan säilyttää entisellään.

Alueen pohjoisosassa, Tikkurilantien varressa on luonnonmukaisena kehitettävä alueen osa lmk/1. Alueen maapohja ja luonnonkasvillisuus, sekä luonnontilaiset pensaat ja/tai puut on säilytettävä tai jos alueella tehdään kaivuutöitä johtojen takia, on istutettava paikalle Suomen luonnolle tyypillistä aluskasvillisuutta, pensaita ja puita. Puita voi tarvittaessa harventaa voimalinjojen suoja-alueelta. Alueen itäisimmässä reunassa on luonnonmukaisena kehitettävä alueen osa lmk/2. Alue tulee hoitaa matalakasvuisena. Alueelle ei saa rakentaa aitaa tai muita rakenteita. Koska alue kuuluu viereisen tontin johtokujan suoja-alueeseen, se on säilytettävä avoimena ja ilman ylimääräisiä rakenteita mahdollisia tulevia huoltotöitä varten. Sähköasema tullaan aitaamaan kauempaa viereisen tontin johtokujan suoja-alue huomioiden.

Korttelialueen länsi- ja itäreunassa on istutettava alueen osa, joka on säilytettävä avoimena niittynä. Niityt varmistavat alueen säilymisen avointen biotooppien verkoston osana. Tontin länsireunaan ei tulevien maanalaisten johtojen mahdollisen huoltotarpeen takia voida istuttaa uusia puita kaadettavien tilalle.

Kaava-alueen eteläreunaan on merkitty istutettavaksi pensasaita, joka rajaa aluetta ja peittää portaalin ja sähköaseman alaosaa. Pensasaitaan tulee valita Osumapuiston puistoympäristöön sopivia Suomessa luonnonvaraisina esiintyviä marjapensaslajikkeita, jotka tarjoavat elinympäristön ja ravintoa linnuille. Kaava-alueen ulkopuolella Osumapuistossa on luontoselvityksessä havaittu arvokas lintualue ja Osumapuistossa pesii monia erityisesti huomioitavia lintulajeja, joita ylimääräinen ravinto ja elinympäristöksi soveltuva pensaikko niittyalueen reunassa hyödyttää.

Koska kaava-alue on suoraan puiston vieressä ja sen eteläpuolella on tärkeä luontoalue, kaikissa alueen istutuksissa tulee huomioida uusimmat haitallisten vieraslajien määritykset, eikä vieraslajeiksi määriteltyjä lajeja saa istuttaa alueelle. Vieraslajeja käytettäessä, vaarana olisi niiden hallitsematon leviäminen puistoon ja arvokkaalle luo-alueelle.

Korttelialueen keskelle on merkitty voimalinjan ympärille 22 m leveä vaara-alue (va), jonne ei saa sijoittaa ilman voimajohdon omistajan lupaa maanpäällisiä tai maanalaisia rakennuksia tai rakennelmia. Istutuksien korkeus on vaara-alueen keskellä sijaitsevalla 12 m leveällä johtoaukealla rajoitettu koko kasvukauden aikana maksimissaan 2 metriin. Vaara-alueen reunoilla puu saa olla enintään 10 metrin korkuinen. Vaara-alueen ulkopuolella, 5 m säteellä vaara-alueesta, puu saa olla yhtä korkea kuin puun etäisyys voimajohdosta.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys maanpäällisillä kasvipintaisilla hulevesiratkaisuilla niin että vedet eivät johdu suoraan Krakanojaan vaan niitä viivytetään altaassa sitä ennen. Korttelialueen kaakkoiskulmaan on merkitty hulevesialue alueelle, johon on myös istutettava

puita ja pensaita. Krakanojan veden laadun turvaamiseksi rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

Kaava-alueelle ei ole tulossa asumista tai pysyvää henkilöstöä, mutta melutasojen raja-arvoja tulee silti noudattaa. Rakennusten äänitasoero tie- ja lentoliikenteenmelua vastaan on oltava kokoontumistiloissa vähintään ΔL 35 dB sekä toimistotiloissa vähintään ΔL 32 dB. Tieliikenteen melutaso toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07–22) 45 dB (A). Tieliikenteen melutaso kokoontumistiloissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07–22) 35 dB (A).

Kaava-alueen pohjoisosan alla kulkee ratatunneli. Alueen osalta on aikanaan tutkittu, että tärinä alittaa alueella todennäköisesti 0,30 mm/s ja että runkomelu alittaa 40 dB. Nykyisiä ohjearvoja tulee rakennuksen osalta noudattaa. Toimisto, tauko- ja neuvottelutiloissa liikennetärinä vw,95 saa olla enintään 0,60 mm/s sekä runkomelu Lprm enintään 35 dB ratatunnelin osalta. Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta haittaa junaliikenteelle, maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostoille.

Koska kaava-alue sijaitsee lentorajoitusalueella, pysyville ja väliaikaisille rakennuksille, rakenteille ja laitteille, kuten rakentamiseen käytetyille nostureille, on haettava Ilmailulain mukaista lentoestelupaa liikenne- ja viestintävirastolta, mikäli niiden korkeus ylittää 30 m maanpinnasta.

Koska alueelle ei ole tulossa pysyvää henkilöstöä, pysäköintipaikkojen määrää ei erikseen määritellä. Tontilla on kuitenkin varattava riittävästi tilaa ajoneuvojen asianmukaista säilyttämistä varten. Pysäköintipaikkojen tarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

4.3.2 Muut alueet

Katualue

Alueen pohjoisreunasta on varattu 2,5 m leveä kaistale katualueeksi tulevan pyöräbaanan mahdollisesti tarvitseman levennyksen rakentamista varten.

4.3.3 Maanalainen kaava ma-LR

Alueen pohjoisosan alla kulkeva Kehärata on merkitty asemakaavassa maanalaiseksi rautatiealueeksi (ma-LR). Kaavan 530700 Kehärataa koskevat kaavamääräykset on siirretty maanalaisen asemakaavan määräyksiksi. Maanalaiset tilat on sijoitettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa rakennuksille, maanalaisille tiloille tai rakenteille eikä puistoille, kaduille tai tekniselle verkostolle. Rata tulee suunnitella ja rakentaa niin, ettei junaliikenne aiheuta haitallista tärinää tai runkomelua nykyiselle eikä asemakaavan hyväksymisajankohtana voimassa olevissa asemakaavoissa tai yleiskaavoissa osoitetulle maankäytölle. Rakentaminen ei saa aiheuttaa rakennuksille, kasvillisuudelle tai vedenhankinnalle haitallista pohjaveden pinnan alenemista eikä pohjaveden laadun huononemista. Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta haittaa junaliikenteelle, maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostolle. Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla. Ennen maanalaisen tilan rakennus- tai louhintaluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuustason säilymisestä myös lupa-alueen ulkopuolisissa tiloissa maanalaisen tilan liittyessä niihin. Rakennettaessa maanalaisia tiloja tulee turvata olemassa olevien tilojen henkilöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetun alueen viereen ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos ei tuo Aviapoliksen alueelle uusia asuntoja, mutta rakennettava sähköasema mahdollistaa tulevaisuudessa sähkön ja sen jakeluverkoston riittävyyden ja sitä kautta tulevan asuinrakentamisen koko Aviapoliksen kehittyvälle alueelle.

Yhdyskuntarakenne

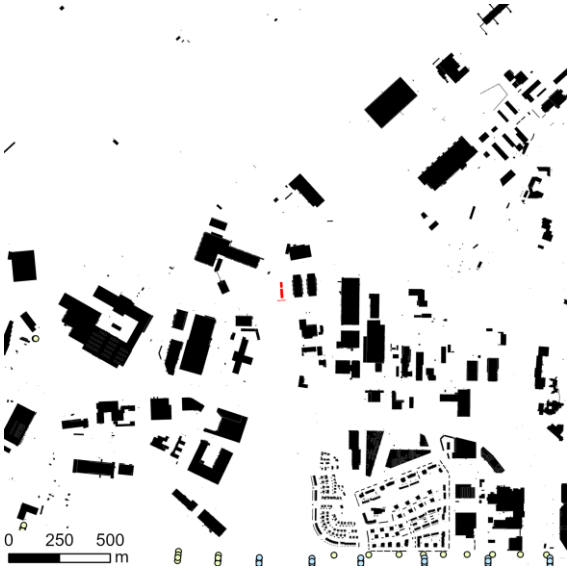

Kuva 36. Rakeisuuskartta alueesta. Kaava-alueen suunnitellut rakennukset on merkitty punaisella.

Alue sijoittuu Viinikkalan kaupunginosan itäreunaan, Osumapuiston koilliskulmaan Veromiehen kaupunginosan viereen Tikkurilantien varteen. Ratkaisu mahdollistaa sähköaseman sijoittumisen Veromiehen rakennetun teollisuus- ja varastoalueen kupeeseen luontevaksi osaksi kaupunkirakennetta.

Rakentaminen sijoittuu joukkoliikenteellä hyvin saavutettavasti. Bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle ja Aviapoliksen asema, sekä tulevan Vantaan ratikan pysäkki sijaitsee alle 1 km etäisyydellä.

Kaupunkikuva

Rakentaminen muuttaa alueen kaupunkikuvaa, kun osa puistoa muuttuu rakennetuksi, aidatuksi alueeksi sähköaseman osalta. Sähköaseman rakennus pyritään väritykseltään ja rakenteeltaan mukauttamaan mahdollisimman hyvin puistoympäristöön sopivaksi. Mittakaavaltaan rakennus on idänpuoleisia suuria rakennuksia pienimuotoisempi, kaksiosainen, pitkä ja kapea. Tulevan sähköaseman ympärillä olevaa puustoa säilyy osittain puiston puolella ja Tikkurilantien varressa näköesteenä. Sähköaseman piha-alueelle perustetaan myös niittyä. Kaupunkikuvan muutos tulee eniten näkymään Osumapuiston avoimen osan suuntaan, kun sähköaseman eteläpuolen sähköportaalien johdot vedetään puiston yli ja kulkemaan pitkin puiston länsireunaa. Portaalin eteen on tulossa puiston avoimen osan suuntaan pensasaidanne, joka pehmentää näkymää ja rajaa sähköaseman tonttia puiston suuntaan.

Kuva 37. Näkymä Osumapuiston suunnasta (Arkkitehtitoimisto Olla Oy).

Asuminen

Kaava-alueelle ei tule asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Alueelle tulee sähköasema, joka tulee palvelemaan lentoaseman ja koko kehittyvän Aviapoliksen sähkön ja sähkönjakelun tarpeita. Sähköasemalle ei tule paikallisia pysyviä työpaikkoja tai työntekijöitä, mutta sähköasema tarjoaa työpaikkoja osana sähköasemien verkostoa. Sähköasema on hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja pyöräilyreitin varrella, joten hanketta voidaan pitää siltäkin osin VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavamuutoksen toteutuminen ei aiheuta kaupungille merkittäviä kustannuksia. Kaupunki saa kaava-alueesta maanvuokra- tai maan myyntituloja.

Kaava turvaa omalta osaltaan sähkön riittävyyttä Aviapoliksen alueella ja mahdollistaa alueen lisärakentamisen ja taloudellisen kasvun vaikuttaen positiivisesti koko Vantaan talouteen. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Hanke ei tuo alueelle asukkaita tai paikan päällä säännöllisesti olevia työntekijöitä. Hankkeella ei siten ole erityisiä vaikutuksia sosiaaliseen ympäristöön.

Virkistys

Hanke sijoittuu Osumapuiston koilliskulmaan. Luonnonarvoiltaan arvokkaimmat alueet on rajattu hankealueen ulkopuolelle. Suurin osa osumapuistosta säilyy edelleen virkistyskäytössä, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee Tikkurilantien varressa. Koska kaava alueella ei tule olemaan pysyvää henkilöstöä, hanke ei juurikaan vaikuta Tikkurilantien liikennemääriin ja alueen liikenteeseen. Ajoneuvoyhteydet hankealueelta Tikkurilantien kautta Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle ovat sujuvat. Lähellä sijaitseva Aviapoliksen juna-asema ja Tikkurilantietä pitkin kulkevat lähiliikenteen bussit turvaavat myös hyvät joukkoliikenneyhteydet hankealueelta eri suuntiin.

Vesihuolto

Kaavamuutos ei aiheuta suunnittelu- tai rakennustarpeita yleiselle vesihuoltoverkostolle.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää maanpäällisillä kasvillisuuspintaisilla rakenteilla tontilla ennen vesien johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha.

Ympäristöhäiriöt

Alueella on lentomelua ja tieliikennemelua, jotka huomioidaan kaavamääräyksissä äänierotasovaatimuksina sekä tieliikennemelu melutason raja-arvoina. Mahdollinen kehäradan runkomelu ja liikennetärinä huomioidaan kaavamääräyksissä sallittuina maksimiarvoina.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu Osumapuiston koilliskulmaan, jossa on luontoselvityksissä havaittu muuta puistoa vähäisemmät luontoarvot. Sähköaseman sijoittuessa puistoon, sille kaavamuutoksella valittu paikka on vähiten luontoarvoja heikentävä. Viereisen Krakanojan arvokkaan purolehdon luo-alue on pyritty turvaamaan kaava-alueen rajauksella. Avointen biotooppien verkosto pyritään turvaamaan kaava-alueella avoimena säilytettävillä niityillä.

Hanke hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Korttelialueen vihertehokkuudella edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Asemakaavan muutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy nykytilanteeseen verrattuna. Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista hulevesiverkostoon. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja. Työmaa-aikaiset vedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Krakanojaan aiheuteta kohtuutonta kiintoaineskuormitusta.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Ilmastonmuutoksen ehkäisy edellyttää hiilidioksidipäästöjen vähentämistä ja monet vihreän siirtymän ilmastotoimista lisäävät sähkön tarvetta huomattavasti. Kaava-alueelle sijoitettava sähköasema mahdollistaa tulevaisuudessa sähkön jakelun ja riittävyyden alueella ja on siten jo itsessään tärkeä ilmastotoimi. Kaavan muita ilmastovaikutuksia arvioitiin sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että muutokseen sopeutumisen näkökulmasta.

Kaavan ilmastovaikutuksia arvioitiin ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta käyttäen apuna Planect-laskennan tuloksia. Planect-sovellus (Sitowise) arvioi ilmastonmuutoksen hillintää kokonaisvaltaisesti ottaen mukaan maankäytön suunnittelun kannalta keskeiset ilmastonmuutoksen hillintään liittyvät vaikutukset. Arviointi sisältää ilmastohaitat (hiilijalanjälki) ja ilmastohyödyt (hiilikädenjälki). Hiilijalanjälki kuvaa tietyn rajattavissa olevan kokonaisuuden aiheuttamaa ilmastohaittaa, joka syntyy kasvihuonekaasujen päästöistä ilmakehään. Hiilikädenjälki taas kuvaa ratkaisun hyötyjä sen elinkaaren aikana.

Kaavamuutosalueelle tulevan rakentamisen hiilijalanjälki laskettiin Planect-sovelluksella käyttäen parametreinä viitesuunnitelman ja perustamistapalausunnon perusteella arvioituja alkuasetuksia rakentamiselle. Ilmastoselvityksessä sovellettiin 50 vuoden ajanjakson laskentatarkastelua. Hiilijalanjälki laskettiin kahdelle skenaariolle. Ensimmäisessä skenaariossa (BAU; business as usual) sähköasema rakennettiin niin että sähköasemarakennuksen ympärille tuli koko tontin alueelle sorakenttää. Toisessa, kaavaratkaisun mukaisessa skenaariossa säilytettiin osa alueen kasvillisuudesta ja perustettiin rakentamisen jälkeen uusia kasvillisuusalueita.

Alueen laskennallinen hiilijalanjäljen suuruus 50 vuoden aikana oli BAU-skenaariossa yhteensä 2487 tCO2e (hiilidioksidiekvivalenttitonnia) ja hiilikädenjälki 61,3 tCO2e. Kaavaratkaisun mukaisessa skenaariossa hiilijalanjälki oli 2304 tCO2e ja hiilikädenjälki -24 tCO2e.

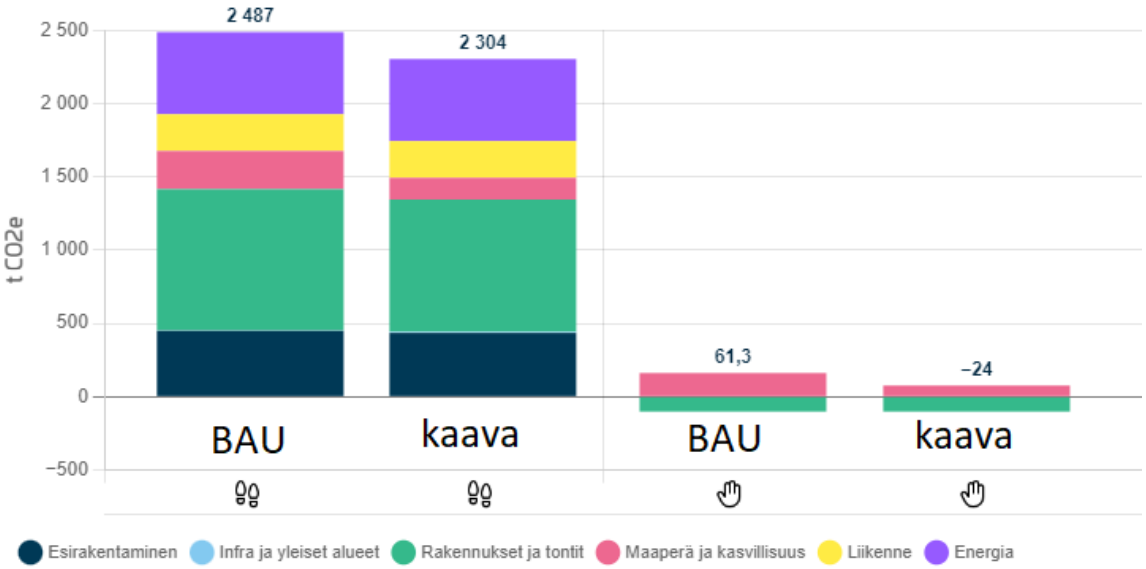

Kuva 38. Planect-laskennan tulosten yhteenveto: Hiilijalanjälki (vasemmalla) ja hiilikädenjälki (oikealla): BAU- ja kaavan mukainen skenaario.

Merkittävimmän hiilijalanjäljen aiheuttivat rakennukset ja tontti, sen jälkeen energia ja esirakentaminen. Hiilijalanjälki oli kaavaratkaisussa 183 tCO2e pienempi kuin tavanomaisessa ratkaisussa ja pieneni tavalliseen ratkaisuun verrattuna laskennallisesti 7,4 %.

Rakennus ja tontti aiheutti molemmissa skenaarioissa 39 % kaikista päästöistä. Suurin ero skenaarioiden välillä oli odotettavasti maaperän ja kasvillisuuden päästöjen osuudessa, normaalitilanteessa (BAU) osuus oli 11 % ja kaavaratkaisun mukaisessa tilanteessa 6 %.

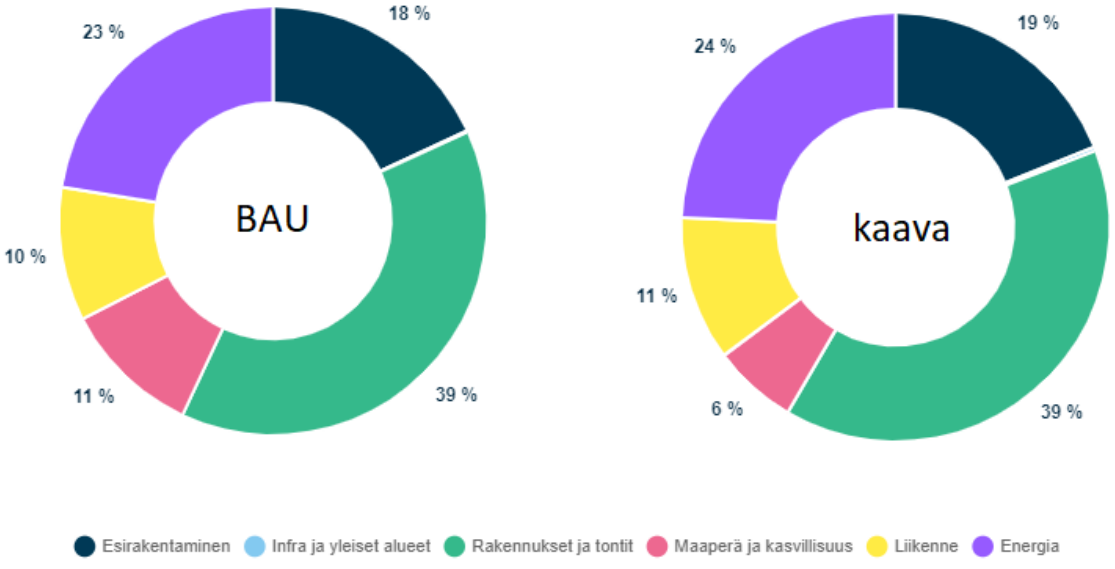

Kuva 39. Planect-laskennan tulosten yhteenveto: BAU ja kaavaratkaisu: Hiilijalanjäljen osat.

Vuositasolla suurin hiilijalanjälki BAU-ratkaisussa (1464 tCO2e) ja kaavaratkaisussa (1291 tCO2e), syntyi rakentamisvuonna esirakentamisesta, rakennuksista ja tonteista sekä maaperästä ja kasvillisuudesta. Sen jälkeen hiilijalanjälki koostui molemmissa ratkaisuissa

enimmäkseen huomattavasti pienemmistä energian ja liikenteen päästöistä ja osin rakennuksen ja tontin päästöistä.

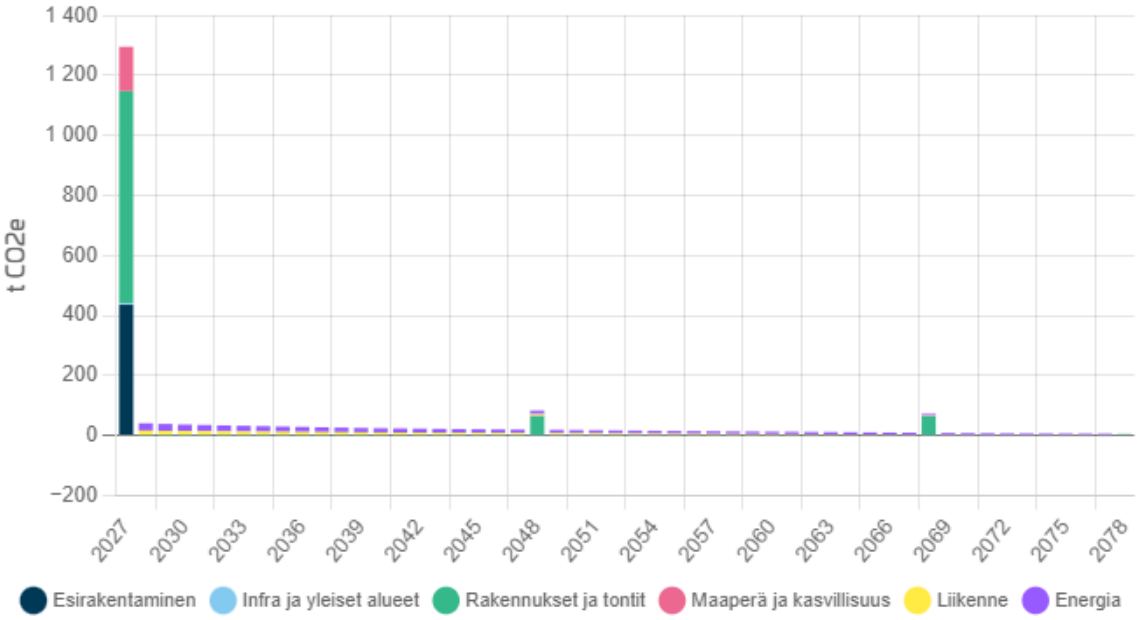

Kuva 40. Planect-laskennan tulosten yhteenveto kaavaratkaisusta: Hiilijalanjälki vuositasolla.

Elinkaaren aikaiset suurimmat päästöt, (BAU 1466 tCO2e ja kaavan mukainen 1296 tCO2e), syntyivät molemmissa ratkaisuissa tuote ja rakentamisvaiheessa. Seuraavaksi suurimmat päästöt syntyivät käyttövaiheessa.

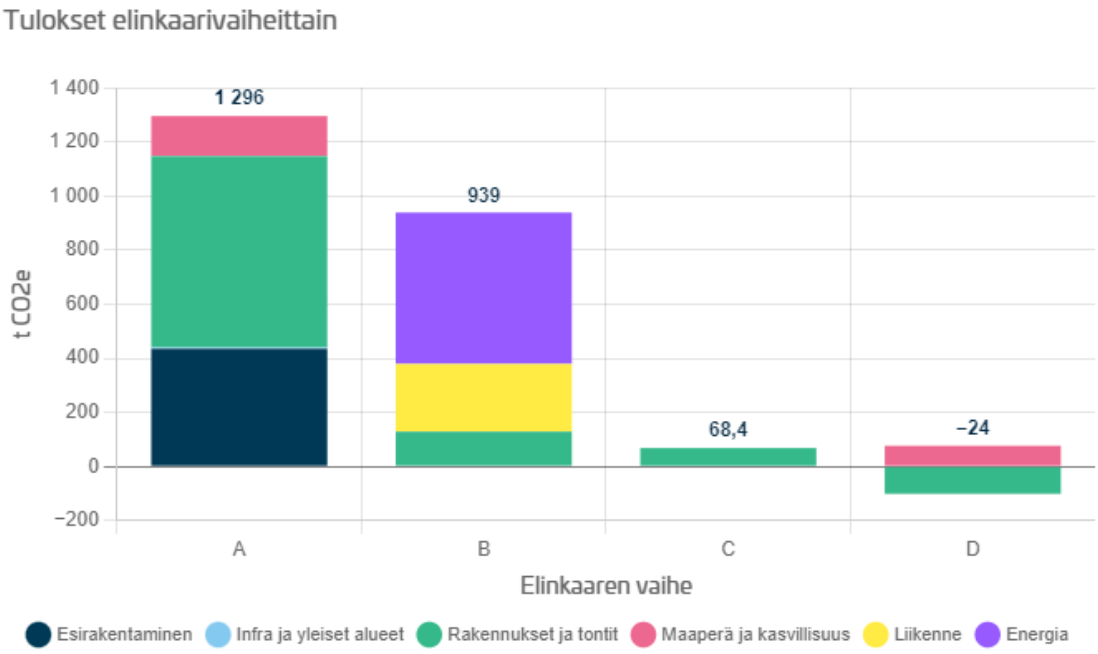

Kuva 41. Planect-laskennan tulosten yhteenveto: Asemakaavaratkaisun tulokset elinkaarivaiheittain ja ilmastohyödyt: A. Tuote- ja rakentamisvaihe, B. Käyttövaihe, C. Elinkaaren loppu ja D. Ilmastohyödyt.

Sähköaseman mitoituksessa ja rakentamisessa täytyy noudattaa tiettyjä aseman sisällä olevien sähkölaitteiden määräämiä periaatteita ja turvaetäisyyksiä ja käyttää tunnettuja standardoituja hyväksi ja kestäväksi havaittuja tuotteita. Siksi varsinaisen sähköasemarakennuksen

suunnittelussa ei voitu juurikaan keskittyä Planect laskennassa hiilijalanjäljen pienentämiseen materiaali- tai muilla vastaavilla valinnoilla. Ei myöskään katsottu järkeväksi edellyttää sähköaseman kaltaisen erikoisrakennuksen tuottavan itse tontilla uusiutuvaa energiaa tai liittyvän pakotetusti kaukolämpöverkkoon, tai perustavan valtaosin käyttämättömälle pihalleen erityisen paljon autojen sähkönlatauspisteitä. Sen sijaan keskityttiin suojelemaan ja säilyttämään alueella maaperää ja kasvillisuutta tavanomaista sähköasemarakentamista enemmän, sekä saamaan rakentamisen jälkeen alueelle uutta kasvillisuutta tavanomaisen sorakentän sijaan. Näillä toimin hiilijalanjälkeä saatiin kuitenkin pienennettyä 7,4 % tavanomaiseen ratkaisuun verrattuna.

Laskentatuloksia tarkasteltaessa on lisäksi huomioitava, että sähköaseman liikennepäästöt (BAU 250 tCO2e/10 % kokonaispäästöistä ja kaavaratkaisu 250 tCO2e /11 % kokonaispäästöistä) laskettiin Planect-sovelluksella pienteollisuuden mukaan, koska sähköasemille ei ollut erillistä rakennustyyppiä valittavissa. Planect arvioi keskimääräiseksi matkatuotokseksi pienteollisuudelle 1,54 matkaa/ 100 k-m^2/ vuorokausi, eli kaavoitusalueella noin 18,5 matkaa/vrk. Miehittämättömän sähköaseman liikenteen aiheuttamat päästöt on sovelluksessa arvioitu reilusti yläkanttiin ja tulevat todellisuudessa olemaan lähes olemattomat. Sähköasema ei siis aiheuta merkittävää liikennettä ja sen myötä liikenteen päästöjä.

Vaikka sähköasemarakennuksen hiilijalanjälkeä ei laskennallisesti voitukaan pienentää, on huomattava, että sähköasemat suunnitellaan ja rakennetaan lähtökohtaisesti hyvin kestäviksi, mikä osaltaan pienentää hiilijalanjälkeä pitkän elinkaaren myötä. Kaavassa asiasta määrättiin seuraavilla määräyksillä:

- Hanke tulee toteuttaa resurssiviisaasti.
- Arkkitehtuurin tulee olla kestävää ja korkeatasoista.
- Pääasiallisen rakennusmateriaalin ja julkisivumateriaalin tulee olla pitkäikäistä, helposti huollettavaa, kestävää ja kierrätettävää.

Hiilijalanjälkeä pienennettiin alueella myös järkevällä suunnittelulla, sijoittamalla Tikkurilantielle johtava tonttiliittymä kohtaan, jossa tarvitaan maltillisesti maansiirtoa. Maansiirron aiheuttamat mahdolliset päästöt saatiin näin pysymään pienempinä.

Hiilijalanjälkeä pienennettiin lisäksi suunnitteluvaiheessa tavalla, joka ei näy alueen Planect-laskelmissa, koska Krakanojaa ympäröivää luo-aluetta lähinnä oleva kulmaus rajattiin kokonaan ulos kaavasta sen kasvillisuuden ja puuston säästämiseksi ja suojelemiseksi. Samalla säilytettiin alueen hiilivarannot.

Kaavan vaikutuksia arvioitiin myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta. Kaava-alueen ulkopuolelle rajattu tärkeä Krakanojan purolehtoa ympäröivä metsäalue ja sen luontoarvot säilyvät. Kaava-alueelta kaadettavat puut korvataan osittain niityllä pelkän sorakentän sijaan. Niittyalue tukee tällä alueella avointen biotooppien verkoston jatkuvuutta ja lisää kasvillisuuden peittämää maata. Osa alueen puista ja kasvillisuudesta suojellaan tai hoidetaan luonnonmukaisena. Kaava-alueella sovelletaan 0,8 vähimmäisvihertehokkuutta, mikä kasvipeitteisen alueen ansiosta ylittyy reilusti ja tukee osaltaan ilmastonmuutokseen sopeutumista. Riittävällä viherinfrastruktuurilla ja maanpäällisellä huleveden viivytysaltaalla parannetaan alueen hulevesien hallintaa ja siten vähennetään hulevesitulvariskejä sekä ehkäistään lämpösaarekeilmiötä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 2.1.3. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Alueen nimistöön ei tule muutoksia.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen ei liity liittyy maankäyttösopimusta. Tavoitteena on aloittaa jatkosuunnittelu ja rakentaminen heti kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen ja Aviapoliksen sähköaseman käyttöönotto olisi vuoden 2028 loppuun mennessä.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan. (Kaava perustuu hakijan konsulttina toimineen Bratislav Toskovicin viitesuunnitelmaan.)

Arkkitehtitoimisto Olla Oy:	Bratislav Toskovic	arkkitehti
	Laura Ojala	miljöösuunnitteluinsinööri
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:	Antti Hartikainen	yleissuunnittelija
	Asko Hietaranta	rakennuttajainsinööri
	Jussi Välimäki	rakennuttajapäällikkö
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Merja Häsänen	alue-arkkitehti, vs.
	Anne Polvi	asemakaava-arkkitehti
	Agon Shala	asemakaava-arkkitehti
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Charlotta Tanner	asemakaava-arkkitehti
	Vuokko Rova	kaavatekninen koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Ritva-Leena Kujala	kaavoituskoordinaattori
Kadut ja puistot:	Sirpa Mäkilä	puistosuunnittelupäällikkö
	Petra Tammisto	maisema-arkkitehti
	Harri Keinänen	suunnitteluinsinööri, vesihuolto
	Taina Toivanen	liikenteen alueinsinööri
	Juuso Kauppinen	liikenneinsinööri
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri
Rakennusvalvonta:	Ilkka Laitinen	lupa-arkkitehti
	Timo Tamminen	lupa-arkkitehti
Yleiskaavoitus:	Laura Muukka	yleiskaavapäällikkö
	Johanna Huttunen	projektikoordinaattori
	Anna-Mari Kangas	yleiskaavasuunnittelija
	Eeva-Maria Niemi	yleiskaavasuunnittelija
	Anni Vuorikari	maisema-arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti, vihertehokkuus
	Ville Selonen	ympäristösuunnittelija
Ympäristökeskus:	Eira Linko	projektikoordinaattori
	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Heikki Kangas	geotekniikkapäällikkö
	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
	Anna-Leena Karhunen	suunnitteluinsinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 11. päivänä maaliskuuta 2025, 3.6.2025 tarkistettu

Anne Polvi
asemakaava-arkkitehti

Merja Häsänen
vs. aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	**Täyttämispvm**	19.2.2025
Kaavan nimi	002527 ja 412200ma Viinikkala 41 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	6.9.2023
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	092002527
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,7035	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,7035

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,7035**	**100,00**	**1200**	**0,17**	**0,0000**	**1200**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000	0,0	0		-0,7035	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0157	2,2	0	0,00	0,0157	0
E yhteensä	0,6878	97,8	1200	0,17	0,6878	1200
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,2585**	**36,74**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,7035**	**100,00**	**1200**	**0,17**	**0,0000**	**1200**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000	0,0	0		-0,7035	0
VL	0,0000	0,0	0		-0,7035	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0157	2,2	0	0,00	0,0157	0
Kadut	0,0157	100,0	0	0,00	0,0157	0
E yhteensä	0,6878	97,8	1200	0,17	0,6878	1200
ET	0,6878	100,0	1200	0,17	0,6878	1200
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,2585**	**36,74**	**0**	**0,0000**	**0**
ma-LR	0,2585	100,0	0	0,0000	0

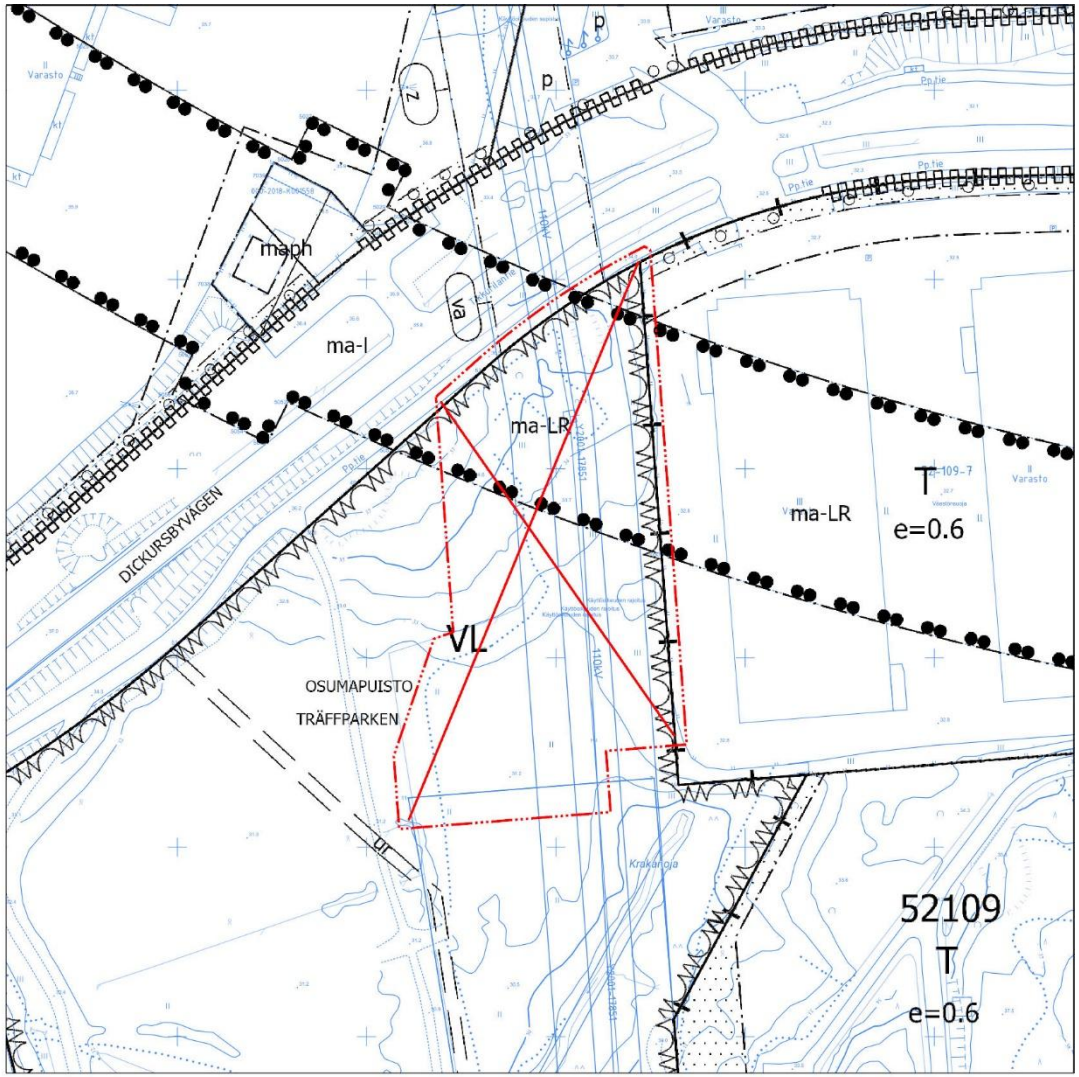

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS POISTETTAVAT MERKINNÄT

1:2000

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002527 412200ma	11.3.2025

Vantaan kaupunki

TIKKURILANTIE 142

Kaupunginosa 41, Viinikkala

Asemakaavamuutos
Kortteli 41256 sekä katualuetta.

Maanalainen asemakaava
Maanalainen rautatiealue.

Tonttijako
Kortteli 41256.

1:2000

Vanda stad

DICKURSBYVÄGEN 142

Stadsdel 41, Vinikby

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 41256 samt gatuområde.

Underjordisk detaljplanen
Underjordisk järnvägsområde.

Tomtindelning
Kvarteret 41256.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
ET	**Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.**	**Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.**
	Yleistä	**Allmänt**
	Hanke tulee toteuttaa resurssiviisaasti.	Projektet ska genomföras resurssmart.
	Arkkitehtuurin tulee olla kestävää ja korkeatasoista.	Arkitekturen ska vara hållbar och högklassig.
	Pääasiallisen rakennusmateriaalin ja julkisivumateriaalin tulee olla pitkäikäistä, helposti huollettavaa, kestävää ja kierrätettävää.	Det huvudsakliga byggmaterialet och fasadmaterialet ska vara beständigt, lätt att underhålla, hållbart och återvinningsbart.
	Korttelin rakennusten tulee kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan sopia puistoympäristöön.	Kvarterets byggnader ska med avseende på stadsbilden och arkitekturen passa in i parkmiljön.
	Rakennusten julkisivut tulee jäsentää pienempiin osiin.	Byggnadernas fasader skall delas in i mindre partier.
	Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murrettuja ja luonnonläheisiä.	Fasaderna ska ha en bruten och naturnära färgskala.
	Tontin rakentamisessa tulee ottaa huomioon tontin ympäristössä sijaitsevat johtokujat ja niiden suojaetäisyydet.	Vid byggandet av tomten ska ledningsgränderna i tomtens omgivning och deras skyddsavstånd beaktas.
	Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta haittaa junaliikenteelle, maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostoille.	Vid byggande eller brytning i områden ovanför underjordiska utrymmen ska man beakta de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd så att man inte medför olägenheter för tågtrafik, underjordiska utrymmen, konstruktioner eller nätverk för vatten- och avlopp.
	Alueella tehtävillä toimilla ei saa heikentää Krakanojan vedenlaatua. Ravinteita, kemikaaleja tai kiintoaineksia ei saa päästä Krakanojaan. Lumien läjityspaikat tulee suunnitella niin että niiltä ei johdu vesiä suoraan Krakanojaan.	De åtgärder som vidtas i området får inte försämra vattenkvaliteten i Skrakabäcken. Näringsämnen, kemikalier eller sediment får inte hamna i Skrakabäcken. Platser för uppläggning av snö ska planeras så att vatten från dem inte avleds rakt ut i Skrakabäcken.
	Alueen osat, joita ei käytetä rakentamiseen tai kulkuväyliin, tulee istuttaa.	De delar av området som inte används för byggande eller färdvägar ska förses med planteringar.
	Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,8.	Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstalet 0,8.
	Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.	Att gröneffektiviteten uppnås ska visas i anslutning till bygglovet med en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
	Kaikissa alueen istutuksissa tulee huomioida uusimmat haitallisten vieraslajien määritykset, eikä vieraslajeiksi määriteltyjä lajeja saa istuttaa alueelle.	I alla planteringar i området ska de senaste definitionerna av invasiva främmande arter beaktas, och arter som definierats som främmande arter får inte planteras i området.
	Pysyville ja väliaikaisille rakennuksille, rakenteille ja laitteille, kuten rakentamiseen käytetyille nostureille, on haettava Ilmailulain mukaista lentoestelupaa liikenne- ja viestintävirastolta, mikäli niiden korkeus ylittää 30 m maanpinnasta.	För permanenta och tillfälliga byggnader, konstruktioner och anordningar, såsom kranar som används för byggande, ska man ansöka om flyghindertillstånd enligt luftfartslagen hos Transport- och kommunikationsverket, om deras höjd överstiger 30 m från markytan.

	Hulevedet	**Dagvatten**
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys maanpäällisillä kasvipintaisilla hulevesiratkaisuilla.	I området ska fördröjning av dagvatten ordnas genom dagvattenlösningar med växtytor ovanpå markytan.
	Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön.	Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller sediment, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag.
	Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.	Konstruktionerna för hantering av dagvattnet från byggandet ska vara färdiga innan byggarbetena påbörjas.
	Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.	För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvatten under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.
	Melu ja ilmanlaatu	**Buller och luftkvalitet**
	Rakennusten äänitasoero tie- ja lentoliikenteenmelua vastaan on oltava kokoontumistiloissa vähintään ΔL 35 dB sekä toimistotiloissa vähintään ΔL 32 dB.	Byggnadernas ljudnivåskillnad i fråga om väg- och flygtrafikbuller ska i möteslokaler vara minst ΔL 35 dB och i kontorslokaler minst ΔL 32 dB.
	Tieliikenteen melutaso toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07–22) 45 dB (A).	Vägtrafikens bullernivå i kontorsrum får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).
	Tieliikenteen melutaso kokoontumistiloissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07–22) 35 dB (A).	Vägtrafikens bullernivå i möteslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) (kl. 07–22) 35 dB (A).
	Toimisto, tauko- ja neuvottelutiloissa liikennetärinä vw,95 saa olla enintään 0,60 mm/s sekä runkomelu Lprm enintään 35 dB ratatunnelin osalta.	I kontors-, paus- och möteslokaler får trafikvibrationerna vw,95 uppgå till högst 0,60 mm/s och stombullret Lprm till högst 35 dB för bantunnels del.
	Pysäköinti	**Parkering**
	Tontilla on varattava riittävästi tilaa ajoneuvojen asianmukaista säilyttämistä varten. Pysäköintipaikkojen tarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.	På tomten ska tillräckligt med utrymme reserveras för ändamålsenlig förvaring av fordon. Behovet av parkeringsplatser fastställs i samband med bygglovet.
-+-+-	**Kaupunginosan raja.**	**Stadsdelsgräns.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Kortteleiden välinen raja.	**Gräns mellan kvarter.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
1	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
41	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VIINI	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
41256	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
TIKKURILANTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
1200	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
+44.0	**Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.**	**Högsta höjd för byggnadens vattentak.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
ma-LR	**Maanalainen rautatiealue.**	**Underjordisk järnvägsområde.**
	Maanalaiset tilat on sijoitettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa rakennuksille, maanalaisille tiloille tai rakenteille eikä puistoille, kaduille tai tekniselle verkostolle.	De underjordiska utrymmena ska placeras, brytas och armeras så att inte de eller byggandet av dem medför skada för byggnader, underjordiska utrymmen eller konstruktioner eller för parker, gator eller det tekniska nätverket.
	Rata tulee suunnitella ja rakentaa niin, ettei junaliikenne aiheuta haitallista tärinää tai runkomelua nykyiselle eikä asemakaavan hyväksymisajankohtana voimassa olevissa asemakaavoissa tai yleiskaavoissa osoitetulle maankäytölle.	Banan ska planeras och byggas så att inte tågtrafiken orsakar skadliga vibrationer eller stomljud för den nuvarande eller den anvisade markanvändningen i de detaljplaner eller generalplaner som är i kraft vid den tidpunkt då detaljplanen godkänns.
	Rakentaminen ei saa aiheuttaa rakennuksille, kasvillisuudelle tai vedenhankinnalle haitallista pohjaveden pinnan alenemista eikä pohjaveden laadun huononemista.	Byggandet får inte ge upphov till en för byggnaderna, växtligheten eller vattenanskaffningen skadlig sänkning av grundvattennivån eller försämring av kvaliteten på grundvattnet.

	Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta haittaa junaliikenteelle, maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostolle.	Vid byggande eller brytning I områden ovanför de underjordiska utrymmena ska placeringen av de underjordiska utrymmena och konstruktionernas skyddsavstånd tas i beaktande på så sätt att det inte medförs någon olägenhet för tågtrafiken, de underjordiska utrymmena, konstruktionerna eller vattenförsörjningsnätverket.
	Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla.	De underjordiska utrymmenas utgångar och räddningsvägar till markytan ska planeras och verkställas på ett sätt som godkänts av räddningsmyndigheterna.
	Ennen maanalaisen tilan rakennus- tai louhintaluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuustason säilymisestä myös lupa-alueen ulkopuolisissa tiloissa maanalaisen tilan liittyessä niihin.	Innan det beviljas tillstånd för byggande eller brytning av underjordiskt utrymme ska sökanden utarbeta en redogörelse för hur räddningssäkerhetsnivån också bibehålls i utrymmen som ligger utanför tillståndsområdet då det underjordiska utrymmet står i anslutning till dem.
	Rakennettaessa maanalaisia tiloja tulee turvata olemassa olevien tilojen henkilöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso.	Då byggandet av underjordiska utrymmen genomförs ska personsäkerhets- och räddningssäkerhetsnivån för de befintliga utrymmena säkerställas.
wh	**Hulevesialue.**	**Dagvattenområde.**
	Istutettava alueen osa. Alue hoidetaan avoimena niittynä.	**Del av område som skall planteras.** Området vårdas som en öppen äng.
	Säilytettävä / istutettava pensasaita. Pensasaitaan tulee valita Osumapuiston puistoympäristöön sopivia Suomessa luonnonvaraisina esiintyviä marjapensaslajikkeita, jotka tarjoavat elinympäristön ja ravintoa linnuille.	**Häck som ska bevaras / planteras.** För häcken ska man välja sådana bärbusksorter som lämpar sig för Träffparkens parkmiljö och som förekommer vilt i Finland och erbjuder en livsmiljö och föda åt fåglar.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	**Del av område där träd och buskar skall planteras.**
⊗	**Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.**	**Träd som skall skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
lmk	**Luonnonmukaisena kehitettävä alueen osa.** **lmk/1** Alueen maapohja ja luonnonkasvillisuus, sekä luonnontilaiset pensaat ja/tai puut on säilytettävä tai istutettava paikalle Suomen luonnolle tyypillistä aluskasvillisuutta, pensaita ja puita. Puita voi tarvittaessa harventaa voimalinjan suoja-alueelta. **lmk/2** Alueelle ei saa istuttaa uusia puita. Alueelle ei saa rakentaa aitaa tai muita kiinteitä rakenteita.	**Del av område som ska utvecklas naturenligt.** **lmk/1** Marken och vilda växter samt buskar och/eller träd i naturtillstånd ska bevaras i området eller så ska man på platsen plantera undervegetation, träd och buskar som är typiska för Finlands natur. Träd kan vid behov gallras i kraftledningens skyddsområde. **lmk/2** Nya träd får inte planteras i området. Staket eller andra fasta konstruktioner får inte byggas i området.
	Katu.	**Gata.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
va	**Vaara-alue.** Vaara-alueelle ei saa sijoittaa ilman voimajohdon omistajan lupaa maanpäällisiä tai maanalaisia rakennuksia tai rakennelmia. Istutuksien korkeus on vaara-alueen keskellä sijaitsevalla 12 m leveällä johtoaukealla rajoitettu koko kasvukauden aikana maksimissaan 2 metriin. Vaara-alueen reunoilla puu saa olla enintään 10 metrin korkuinen. Vaara-alueen ulkopuolella, 5 m säteellä vaara-alueesta, puu saa olla yhtä korkea kuin puun etäisyys voimajohdosta.	**Faroområde.** I riskområdet får byggnader eller konstruktioner inte placeras under eller ovanpå markytan utan tillstånd av kraftledningens ägare. Planteringarnas höjd är på en 12 m bred kraftlinjegata mitt i riskområdet begränsad till högst 2 meter under hela växtperioden. I riskområdets utkanter får ett träd vara högst 10 meter högt. Utanför riskområdet, inom en radie av 5 m från riskområdet, får ett träd vara lika högt som trädets avstånd till kraftledningen.
/1	**Alueeseen tai kohteeseen liittyvä kirjain- tai numerotunnus.**	**Bokstavs- eller sifferkod för ett område eller objekt.**
s	**Suojeltava alueen osa.** Alueen maapohja ja luonnonkasvillisuus, sekä luonnontilaiset pensaat ja/tai puut on säilytettävä. Puita voi tarvittaessa harventaa voimalinjojen suoja-alueelta. Alue on suojattava aidalla rakentamisen ajaksi.	**Del av område som skall skyddas.** Marken och vilda växter samt buskar och/eller träd i naturtillstånd ska bevaras i området. Träd kan vid behov gallras i kraftledningarnas skyddsområde. Området ska skyddas med ett stängsel under byggandet.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
JA MAANALAINEN ASEMAKAAVA
002527 ja 412200ma Tikkurilantie 142
LAUSUNNOT JA VASTINEET
kala 3.6.2025

Asemakaavoitus APO ja MHÄ

Kaupunkiympäristölautakunta 11.3.2025 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta ja maanalaisesta asemakaavasta **002527 ja 412200ma/ Tikkurilantie 142**. Lausuntoja pyydettiin 17 kpl ja saatiin 6 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 31.3.2025 Telia Finland Oyj	Telialla verkkoa suunnitellulla asemakaavan muutosehdotuksen alueella. Tikkurilantiellä kulkee muoviputkea 4x100mm. Niissä 4 kuitukaapelia. Jos siirrot tehdään katkaisemalla, niin siirtojen kustannusarvio on 30k€. Sivuttaissiirroin voidaan tehdä siirrot, jos mahdollista. Jos kuitenkin reitti ei säily näin tehtynä ehjänä niin korvaavat putket pitää asentaa 2 kaivon välille, joihin liitetään myös vanhat putket kulkemaan läpi. Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä Teliaan osoitteeseen production-desk@teliacompany.com hyvissä ajoin ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua. Kaapelien katkaisua pitäisi pyrkiä välttämään ja suunnitellaan mahdolliset työt sivuttaissiirtoina ja tuentoina, kun ne mahdollisia. Suunnitelmat on myös pyrittävä laatimaan niin, että siirtoja ei tule kuin pakottavista syistä. -Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. -Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen	Tieto siirtotarpeista ja siirron ehdoista on välitetty rakennuttajalle, joka tulee huomioimaan ne kaapeleita siirrettäessä.

	suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. -Osallistutaan hankkeen johtosiirtosuunnitteluun. Mahdolliset siirron kustannukset tulee siirrättäjälle.	
NRO 2, 17.4.2025 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)	Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä. Yleisen vesihuollon tilavaraukset, suojaetäisyys ja kunnossapidettävyys on huomioitu asemakaavamuutoksessa.	-
NRO 3, 23.4.2025 Väylävirasto	Väylävirasto on tutustunut asemakaavan muutosehdotukseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta. Suunnittelualueen kohdalla Kehärata kulkee maanalla kallioon louhitussa rautatietunnelissa (välillä rata-km 24+000 – 24+050). Alueen läheisyydessä sijaitsee myös Kytökallion pystykuilurakennus. Rautatietunnelin katto sijoittuu alueella noin tasoon - 10 (N60). Kehäradan rautatietunnelin läheisyyteen suunniteltavasta uudisrakentamisesta ei saa aiheutua vaaraa rautatietunnelin rakenteille tai toiminnalle, rautatietunnelin kalliotilojen pysyvyydelle tai muutoksia lähiympäristön pohjavesien virtaussuhteissa ja pohjaveden pinnoissa. Rakentamistyöt eivät saa vahingoittaa rautatietunnelin rakenteita ja teknisiä järjestelmiä eikä aiheuttaa vaaraa	Kaavassa on kaavamääräys, joka varmistaa turvallisen rakentamisen maanalaisten tilojen lähelle *”Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta hait-taa junaliikenteelle, maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostoille.”* Ohje, jossa on esitetty Kehäradan rautatietunnelin läheisyydessä tapahtuvaa rakentamista ja louhintatöitä koskevat vaatimukset ja toimenpiteet *”Kehärata, Rakentaminen rautatietunnelin läheisyyteen ennen radan käyttöönottoa ja käytön aikana. Yleisiä ohjeita louhinta ja kalliorakentamistöihin, 4.4.2014"* on toimitettu rakennuttajalle, joka huomio sen suunnittelussa ja rakentamisessa.

	junaturvallisuudelle. Väylävirasto muistuttaa, että Kehäradan rautatietunnelin läheisyydessä tapahtuvaa rakentamista ja louhintatöitä koskevat vaatimukset ja toimenpiteet on esitetty ohjeessa: ”Kehärata, Rakentaminen rautatietunnelin läheisyyteen ennen radan käyttöönottoa ja käytön aikana. Yleisiä ohjeita louhinta ja kalliorakentamistöihin, 4.4.2014". Asemakaavassa tulee huomioida em. ohjeessa esitetty rautatietunnelin varoalue ja käyttöoikeuden rajoitustaso. Ohjeessa rautatietunnelin ympärille on määritelty varoalue, jota lähemmäs ulkopuolisia kalliotiloja ja kallioporakaivoja ei saa sijoittaa ilman erillistarkastelua. Varoalueella on mm. rautatietunnelin tiivistys- ja lujitusrakenteita, kaivosyvennyksiä, kallioankkureita ja kallioporareikiä. Suunnittelualueella rautatietunnelin varoalue, maanalaisten tilojen ja rakenteiden suojaetäisyys, ulottuu tunnelin leveyssuunnassa 15 metriä ratatunnelin kalliotilan seinälinjasta ulospäin. Rautatietunnelin varoalueen kohdalla maanpäällisen rakentamisen ohjeellinen alin sallittu rakentamistaso, käyttöoikeuden alaraja, on määritelty pohjavesiolosuhteiden, kallio- ja tunneliteknisten lähtökohtien perusteella. Suunnittelualueen kohdalla käyttöoikeuden rajoitustaso on nykyisessä kallion pinnan tasossa. Edellä mainitun käyttöoikeuden rajoitustaso sekä	

	rautatietunnelin varoaluerajat ohjaavat maanpäällisen rakentamisen suunnittelua ja toimivat rajatasoina, joiden alittaminen varoalueen kohdalla vaatii aina erillistarkasteluja pinta- ja pohjavesiolosuhteiden sekä kalliomekaanisten tekijöiden osalta. Myös käyttöoikeuden rajoitustason ja rautatietunnelin varoalueen ulkopuolella on arvioitava rakentamisen mahdolliset vaikutuksen rautatietunneliin. Lentokentän läheisyydessä on lisäksi huomioitava alueen maa- ja kallioperässä esiintyvä glykolien hajoamistuotteita sisältävät haitta-aineet, joiden kulkeutuminen rautatietunneliin ja sen rakenteisiin on estetty suojarakenteilla. Haita-aineiden mahdollista kulkeutumista Lentoaseman tunneliin tulee tarkastella alueen kaikissa rautatietunnelin läheisyydessä suunniteltavissa rakennushankkeissa. Alueelle suunniteltavat rakennushankkeet eivät saa vaarantaa suojarakenteita eikä pohjavesiolosuhteissa saa tapahtua sellaisia muutoksia, jotka johtavat kyseisten haitta-aineiden kulkeutumiseen suojaamattomaan rautatietunneliin. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.	
NRO 3, 24.4.2025 Caruna	Asemakaava-alueen läpi kulkevan Tammisto-Tolkinkylä 110 kV voimajohdon omistajuus on siirtynyt Vantaan Energia Sähköverkot Oy:lle, joten Caruna Oy:llä ei ole enää	-

	sähkönjakeluverkkoa alueella. Täten Caruna Oy:llä ei ole lausuttavaa asemakaavaehdotukseen liittyen.	
NRO 5, 2.5.2025 Uudenmaan liitto	Uudenmaan liitto kiittää lausuntopyynnöstänne ja ilmoittaa, että emme anna lausuntoa 002527 Tikkurilan e 142 asemakaavan muutosehdotuksesta.	-
NRO 6, 5.5.2025 Uudenmaan ELY-keskus	Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.	-

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002527
412200ma

Päiväys
Datum

11.3.2025

Vantaan kaupunki

TIKKURILANTIE 142

Kaupunginosa 41, Viinikkala

Vanda stad

DICKURSBYVÄGEN 142

Stadsdel 41, Vinikby

Asemakaavamuutos
Kortteli 41256 sekä katualuetta.

Maanalainen asemakaava
Maanalainen rautatiealue.

Tonttijako
Kortteli 41256.

1:2000

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 41256 samt gatuområde.

Underjordisk detaljplanen
Underjordisk järnvägsområde.

Tomtindelning
Kvarteret 41256.

1:2000

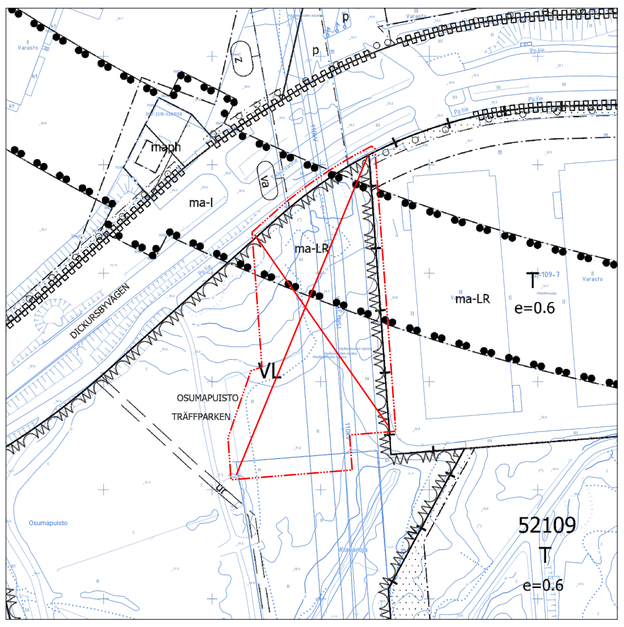

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

ET

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.

Yleistä

Hanke tulee toteuttaa resurssiviisaasti.

Arkkitehtuurin tulee olla kestävää ja korkeatasoista.

Pääasiallisen rakennusmateriaalin ja julkisivumateriaalin tulee olla pitkäikäistä, helposti huollettavaa, kestävää ja kierrätettävää.

Korttelin rakennusten tulee kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan sopia puistoympäristöön.

Rakennusten julkisivut tulee jäsentää pienempiin osiin.

Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murrettuja ja luonnonläheisiä.

Tontin rakentamisessa tulee ottaa huomioon tontin ympäristössä sijaitsevat johtokujat ja niiden suojaetäisyydet.

Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta haittaa junaliikenteelle, maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostoille.

Alueella tehtävillä toimilla ei saa heikentää Krakanojan vedenlaatua. Ravinteita, kemikaaleja tai kiintoaineksia ei saa päästä Krakanojaan. Lumien läjityspaikat tulee suunnitella niin että niiltä ei johdu vesiä suoraan Krakanojaan.

Alueen osat, joita ei käytetä rakentamiseen tai kulkuväyliin, tulee istuttaa.

Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,8.

Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Kaikissa alueen istutuksissa tulee huomioida uusimmat haitallisten vieraslajien määritykset, eikä vieraslajeiksi määriteltyjä lajeja saa istuttaa alueelle.

Pysyville ja väliaikaisille rakennuksille, rakenteille ja laitteille, kuten rakentamiseen käytetyille nostureille, on haettava Ilmailulain mukaista lentoestelupaa liikenne- ja viestintävirastolta, mikäli niiden korkeus ylittää 30 m maanpinnasta.

Hulevedet

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys maanpäällisillä kasvipintaisilla hulevesiratkaisuilla.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten sementumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön.

Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.

Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

Melu ja ilmanlaatu

Rakennusten äänitasoero tie- ja lentoliikenteenmelua vastaan on oltava kokoontumistiloissa vähintään ΔL 35 dB sekä toimistotiloissa vähintään ΔL 32 dB.

Tieliikenteen melutaso toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07–22) 45 dB (A).

Tieliikenteen melutaso kokoontumistiloissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07–22) 35 dB (A).

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.

Allmänt

Projektet ska genomföras resurssmart.

Arkitekturen ska vara hållbar och högklassig.

Det huvudsakliga byggmaterialet och fasadmaterialet ska vara beständigt, lätt att underhålla, hållbart och återvinningsbart.

Kvarterets byggnader ska med avseende på stadsbilden och arkitekturen passa in i parkmiljön.

Byggnadernas fasader skall delas in i mindre partier.

Fasaderna ska ha en bruten och naturnära färgskala.

Vid byggandet av tomten ska ledningsgränderna i tomtens omgivning och deras skyddsavstånd beaktas.

Vid byggande eller brytning i områden ovanför underjordiska utrymmen ska man beakta de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd så att man inte medför olägenheter för tågtrafik, underjordiska utrymmen, konstruktioner eller nätverk för vatten- och avlopp.

De åtgärder som vidtas i området får inte försämra vattenkvaliteten i Skrakabäcken. Näringsämnen, kemikalier eller sediment får inte hamna i Skrakabäcken. Platser för uppläggning av snö ska planeras så att vatten från dem inte avleds rakt ut i Skrakabäcken.

De delar av området som inte används för byggande eller färdvägar ska förses med planteringar.

Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstalet 0,8.

Att gröneffektiviteten uppnås ska visas i anslutning till bygglovet med en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

I alla planteringar i området ska de senaste definitionerna av invasiva främmande arter beaktas, och arter som definierats som främmande arter får inte planteras i området.

För permanenta och tillfälliga byggnader, konstruktioner och anordningar, såsom kranar som används för byggande, ska man ansöka om flyghindertillstånd enligt luftfartslagen hos Transport- och kommunikationsverket, om deras höjd överstiger 30 m från markytan.

Dagvatten

I området ska fördröjning av dagvatten ordnas genom dagvattenlösningar med växtytor ovanpå markytan.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller sediment, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag.

Konstruktionerna för hantering av dagvattnet från byggandet ska vara färdiga innan byggarbetena påbörjas.

För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvatten under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Buller och luftkvalitet

Byggnadernas ljudnivåskillnad i fråga om väg- och flygtrafikbuller ska i möteslokaler vara minst ΔL 35 dB och i kontorslokaler minst ΔL 32 dB.

Vägtrafikens bullernivå i kontorsrum får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).

Vägtrafikens bullernivå i möteslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) (kl. 07–22) 35 dB (A).

	Toimisto, tauko- ja neuvottelutiloissa liikennetärinä vw,95 saa olla enintään 0,60 mm/s sekä runkomelu Lprm enintään 35 dB ratatunnelin osalta.	I kontors-, paus- och möteslokaler får trafikvibrationerna vw,95 uppgå till högst 0,60 mm/s och stombullret Lprm till högst 35 dB för bantunnels del.
	Pysäköinti Tontilla on varattava riittävästi tilaa ajoneuvojen asianmukaista säilyttämistä varten. Pysäköintipaikkojen tarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.	**Parkering** På tomten ska tillräckligt med utrymme reserveras för ändamålsenlig förvaring av fordon. Behovet av parkeringsplatser fastställs i samband med bygglovet.
-+-+-	**Kaupunginosan raja.**	**Stadsdelsgräns.**
———	**Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.**	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
—/—	**Kortteleiden välinen raja.**	**Gräns mellan kvarter.**
—·—·—	**Osa-alueen raja.**	**Gräns för delområde.**
1	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
——x—x——	**Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.**	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
41	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VIINI	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
41256	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
TIKKURILANTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
1200	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
+44.0	**Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.**	**Högsta höjd för byggnadens vattentak.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
ma-LR	**Maanalainen rautatiealue.** Maanalaiset tilat on sijoitettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa rakennuksille, maanalaisille tiloille tai rakenteille eikä puistoille, kaduille tai tekniselle verkostolle. Rata tulee suunnitella ja rakentaa niin, ettei junaliikenne aiheuta haitallista tärinää tai runkomelua nykyiselle eikä asemakaavan hyväksymisajankohtana voimassa olevissa asemakaavoissa tai yleiskaavoissa osoitetulle maankäytölle. Rakentaminen ei saa aiheuttaa rakennuksille, kasvillisuudelle tai vedenhankinnalle haitallista pohjaveden pinnan alenemista eikä pohjaveden laadun huononemista. Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta haittaa junaliikenteelle, maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostolle. Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla. Ennen maanalaisen tilan rakennus- tai louhintaluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuustason säilymisestä myös lupa-alueen ulkopuolisissa tiloissa maanalaisen tilan liittyessä niihin. Rakennettaessa maanalaisia tiloja tulee turvata olemassa olevien tilojen henkilöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso.	**Underjordisk järnvägsområde.** De underjordiska utrymmena ska placeras, brytas och armeras så att inte de eller byggandet av dem medför skada för byggnader, underjordiska utrymmen eller konstruktioner eller för parker, gator eller det tekniska nätverket. Banan ska planeras och byggas så att inte tågtrafiken orsakar skadliga vibrationer eller stomljud för den nuvarande eller den anvisade markanvändningen I de detaljplaner eller generalplaner som är I kraft vid den tidpunkt då detaljplanen godkänns. Byggandet får inte ge upphov till en för byggnaderna, växtligheten eller vattenanskaffningen skadlig sänkning av grundvattennivån eller försämring av kvaliteten på grundvattnet. Vid byggande eller brytning I områden ovanför de underjordiska utrymmena ska placeringen av de underjordiska utrymmena och konstruktionernas skyddsavstånd tas i beaktande på så sätt att det inte medförs någon olägenhet för tågtrafiken, de underjordiska utrymmena, konstruktionerna eller vattenförsörjningsnätverket. De underjordiska utrymmenas utgångar och räddningsvägar till markytan ska planeras och verkställas på ett sätt som godkänts av räddningsmyndigheterna. Innan det beviljas tillstånd för byggande eller brytning av underjordiskt utrymme ska sökanden utarbeta en redogörelse för hur räddningssäkerhetsnivån också bibehålls i utrymmen som ligger utanför tillståndsområdet då det underjordiska utrymmet står i anslutning till dem. Då byggandet av underjordiska utrymmen genomförs ska personsäkerhets- och räddningssäkerhetsnivån för de befintliga utrymmena säkerställas.
wh	**Hulevesialue.**	**Dagvattenområde.**
	Istutettava alueen osa. Alue hoidetaan avoimena niittynä.	**Del av område som skall planteras.** Området vårdas som en öppen äng.
	Säilytettävä / istutettava pensasaita. Pensasaitaan tulee valita Osumapuiston puistoympäristöön sopivia Suomessa luonnonvaraisina esiintyviä marjapensaslajikkeita, jotka tarjoavat elinympäristön ja ravintoa linnuille.	**Häck som ska bevaras / planteras.** För häcken ska man välja sådana bärbusksorter som lämpar sig för Träffparkens parkmiljö och som förekommer vilt i Finland och erbjuder en livsmiljö och föda åt fåglar.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	**Del av område där träd och buskar skall planteras.**
⊗	**Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.**	**Träd som skall skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
lmk	**Luonnonmukaisena kehitettävä alueen osa.** **lmk/1** Alueen maapohja ja luonnonkasvillisuus, sekä luonnontilaiset pensaat ja/tai puut on säilytettävä tai istutettava paikalle Suomen luonnolle tyypillistä aluskasvillisuutta, pensaita ja puita. Puita voi tarvittaessa harventaa voimalinjan suoja-alueelta. **lmk/2** Alueelle ei saa istuttaa uusia puita. Alueelle ei saa rakentaa aitaa tai muita kiinteitä rakenteita.	**Del av område som ska utvecklas naturenligt.** **lmk/1** Marken och vilda växter samt buskar och/eller träd i naturtillstånd ska bevaras i området eller så ska man på platsen plantera undervegetation, träd och buskar som är typiska för Finlands natur. Träd kan vid behov gallras i kraftledningens skyddsområde. **lmk/2** Nya träd får inte planteras i området. Staket eller andra fasta konstruktioner får inte byggas i området.
	Katu.	**Gata.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
va	**Vaara-alue.** Vaara-alueelle ei saa sijoittaa ilman voimajohdon omistajan lupaa maanpäällisiä tai maanalaisia rakennuksia tai rakennelmia. Istutuksien korkeus on vaara-alueen keskellä sijaitsevalla 12 m leveällä johtoaukealla rajoitettu koko kasvukauden aikana maksimissaan 2 metriin. Vaara-alueen reunoilla puu saa olla enintään 10 metrin korkuinen. Vaara-alueen ulkopuolella, 5 m säteellä vaara-alueesta, puu saa olla yhtä korkea kuin puun etäisyys voimajohdosta.	**Faroområde.** I riskområdet får byggnader eller konstruktioner inte placeras under eller ovanpå markytan utan tillstånd av kraftledningens ägare. Planteringarnas höjd är på en 12 m bred kraftlinjegata mitt i riskområdet begränsad till högst 2 meter under hela växtperioden. I riskområdets utkanter får ett träd vara högst 10 meter högt. Utanför riskområdet, inom en radie av 5 m från riskområdet, får ett träd vara lika högt som trädets avstånd till kraftledningen.
/1	**Alueeseen tai kohteeseen liittyvä kirjain- tai numerotunnus.**	**Bokstavs- eller sifferkod för ett område eller objekt.**
s	**Suojeltava alueen osa.** Alueen maapohja ja luonnonkasvillisuus, sekä luonnontilaiset pensaat ja/tai puut on säilytettävä. Puita voi tarvittaessa harventaa voimalinjojen suoja-alueelta. Alue on suojattava aidalla rakentamisen ajaksi. TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	**Del av område som skall skyddas.** Marken och vilda växter samt buskar och/eller träd i naturtillstånd ska bevaras i området. Träd kan vid behov gallras i kraftledningarnas skyddsområde. Området ska skyddas med ett stängsel under byggandet. TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Merja Häsänen, Aluearkkitehti, 20.2.2025 13.29

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 4.6.2025 10.58

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

7 Miljöansvarsrapporten 2024–2025

VD/4054/11.00.00.01/2019

TeA/JV/SA/TKR/MV/MT/SS

Miljöansvarsrapporten som är en årlig beskrivning av hur stadens miljöansvarsarbete framskrider har blivit färdig för åren 2024–2025. Miljöansvarsarbetet i staden styrs av färdplanen för resurssmart 2030, som stadsfullmäktige godkände i juni 2018 och som uppdaterades år 2022. Ett centralt mål är klimatneutralitet före år 2030. Miljöansvarsrapporten för åren 2024–2025 godkänns av stadsmiljönämnden och den antecknas för kännedom i stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Målen för färdplanen för resurssmarthet är indelade i sex filer. Filerna är: Samhällsstruktur och rörlighet, Klimatneutral energi, Livscykeln hos material och cirkulär ekonomi, Mångfald i naturen, Ett ansvarsfullt Vanda samt Kolsänkor och kompensation. Alla åtgärder och hur de framskrider kan ses i tjänsten Miljövakten. Utöver hur åtgärderna framskrider har man i miljöansvarsrapporten under året samlat god praxis för att främja miljöansvaret.

Vandas färdplan för resurssmarthet, med sina mål och de åtgärder som härletts ur dem, har fungerat väl för att främja miljöansvaret i Vanda. Under året har åtgärderna och styrmedlen till stor del systematiskt gått framåt mot att utveckla, planera, genomföra och underhålla staden på ett resurssmart sätt. I samband med att Vandas stadsstrategi uppdateras år 2025 kommer även färdplanen att uppdateras, och de åtgärder som inte har framskridit som planerat kommer att ses över. Samtidigt lyfter förändringar i verksamhetsmiljön fram nya fokusområden i färdplanen.

Utvecklingen av växthusgasutsläpp
Enligt preliminära uppgifter minskade Vandas växthusgasutsläpp med åtta procent under 2024. De preliminära uppgifterna inkluderar ännu inte utsläpp från trafiksektorn, som tillkommer i juni 2025 och då läggs till i denna rapport. Av de sektorer som ingår i de preliminära uppgifterna minskade utsläppen från avfallshantering mest, vilket berodde på minskade utsläpp från avfallsverksamhet samt lyckad hantering av N_2O-utsläpp vid avloppsreningsverken. De största utsläppsminskningarna i Vanda i övrigt skedde inom fjärrvärmen, där avfallsbränsle hade använts mer än året innan, då användningen av stenkol samtidigt hade minskat till hälften. Utsläppsberäkningen för Vanda görs årligen av Helsingforsregionens miljötjänster (HRM).

I Vanda följs utvecklingen av utsläppen fram till 2030 upp med hjälp av en utsläppsbudget. De största utmaningarna för att nå klimatneutralitetsmålet är att minska utsläppen från fjärrvärme och trafik. Vanda Energi har meddelat att utsläppen från fjärrvärmeproduktionen kommer att upphöra senast år 2035 i och med att ett system för tillvaratagande av koldioxid tas i bruk.

Vanda stad har i sin egen verksamhet uppnått målen i Kommunernas energieffektivitetssavtal (KETS) tidigare än planerat. Elförbrukningen har minskat och staden har i sin egen verksamhet slutat använda oljevärme i alla betydande objekt.

Klimatförändringen påverkar redan vår miljö trots åtgärder för att begränsa den. Anpassningen till klimatförändringen utgör en allt större utmaning för städerna. Våren 2025 inleddes en utredning inom stadsmiljöns verksamhetsområde där anpassningsåtgärdernas nuläge och framtida behov granskas.

Utsläppen från markanvändning och byggande

Utsläppen från markanvändning och byggande utgör en betydande del av stadens växthusgasutsläpp, även om de för närvarande inte ingår i den utsläppsberäkning som används av HRM. Vanda har utökat sina metoder för att minska utsläppen. Hösten 2024 togs verktyget Planect i bruk som ett pilotprojekt inom detaljplaneringen, med vilket man bedömer de utsläpp som uppstår vid genomförandet av planförslag. I den fortsatta planeringen kan även enskilda byggnaders eller infrastrukturprojekts koldioxidavtryck beräknas mer noggrant.

Att minska utsläppen från trafiken i Vanda är utmanande. Staden har gjort omfattande insatser för att främja gångtrafik och cykling och för att elektrifiera trafiken. För att minska trafikens utsläpp behöver staden stöd från högre förvaltningsskikt.

Staden gör koldioxidberäkningar i sina lokalprojekt, likaså koncernbolaget VAV och många byggföretag verksamma i Vanda. Arbetet med att definiera anvisningar och målnivåer för byggnaders koldioxidavtryck som ska tillämpas i Vanda har påbörjats. Samtidigt förbereder man sig inför den reglering av byggnaders koldioxidavtryck i enlighet med bygglagen som träder i kraft i början av 2026 och som fastställer övre gränser för hur mycket utsläpp nybyggandet får orsaka.

Utsläppen under byggandets livscykel minskas också då byggnader har lång livslängd och är flexibla, reparerbara, demonterbara och flyttbara. I rivningsprojekten år 2024 genomfördes rivningskartläggningar som främjar återanvändning av material i enlighet med Green Deal-avtalet om hållbar rivning. Återanvändningen av material har också främjats inom grön infrastruktur och gatuplanering i den mån det varit möjligt. Återanvändningen av rivningsmaterial, inklusive jordmassor, försvåras dock av den allmänna bristen på informationssystem som lämpar sig för styrning av distribution och återanvändning, samt av det outvecklade lagrings- och distributionsnätet.

Naturen i fokus

Förutom klimatförändringen är bevarandet av den biologiska mångfalden en annan betydande miljöutmaning i Vanda. I Vanda utgörs grunden för bevarandet av den biologiska mångfalden av stadens ekologiska nätverk, dess mångfaldiga genpool samt naturskyddsområdena. I en växande och allt tätare stad betonas även stadsnaturens betydelse som bärare av mångfalden. Det arbete som godkändes hösten 2024, Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA), visar inte bara att Vanda fortfarande har gott om mångsidig natur, utan också att vårt ekologiska nätverk inte är helt sammanhängande. Arbetet har redan lett till åtgärder.

Naturskyddsområdena har fastställts i generalplanen, och deras lagstadgade skydd förväntas bli färdigställt senast år 2030. Under arbete är dessutom en naturskyddsplan med prioriteringar, en plan för invasiva främmande arter samt omfattande naturkartläggningar, som torde bli färdiga före år 2030. Vanda vill vara en naturpositiv stad. Det innebär att naturens tillstånd inte bara ska sluta försämras, utan också vändas mot återhämtning. Ett viktigt verktyg i detta arbete är modellen för total icke-försämring av naturen, som togs i bruk i Vanda i början av 2025, som den första staden i Finland.

Naturpositivitet handlar också om att stärka naturens hjärtavtryck, vilket i Vanda innebär att människor upplever en större närhet till naturen och att den får en större roll i stadens verksamhet. De årligen anställda bäckskötarna och närnaturguiderna gör att invånarna uppmuntras att delta i naturvårdande skötsel och att kunskaperna om naturen ökar. På det hela taget har naturarbetet tagit stora kliv framåt i Vanda under de senaste två åren, men det återstår fortfarande mycket arbete, bland annat med att utveckla mätare för naturpositivitet.

Främjande av miljöansvaret

På samma sätt vill man i större utsträckning vägleda företag och Vandabor, allt från barn till vuxna, till ett bredare miljöansvar. Bland annat har Vandas finskspråkiga grundskolor från och med läsåret 2024 infört kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet (KETU) (inlärningsmål för en hållbar framtid). Inom yrkesutbildningen erbjuds Verksamhet med ansvar för klimatet som en valfri examensdel som omfattar 15 kompetenspoäng. Avfallshanteringen i skolorna kräver fortfarande utvecklingsinsatser, liksom en utredning av hur stadens upphandlingar påverkar miljön. En central del i stadens verksamhet är att möjliggöra en miljöansvarig vardag.

En central del i stadens verksamhet är att möjliggöra en miljöansvarig vardag. Företagssamarbete för att stärka miljöansvaret har också tagit steg framåt. Stadens största dotterbolag har utarbetat sina hållbarhetsrapporter också med beaktande av stadens miljömål. Projektbaserat samarbete mellan staden och företagen är etablerat, och nya projektmöjligheter söks aktivt. Staden strävar också efter att hitta nya arbetssätt för innovationer samt att identifiera utvecklingsobjekt och utmaningar för förbättringar tillsammans med stadens olika funktioner, personal, invånare och företag.

Kolsänkor utreds
Kolsänkor i Vanda utreddes år 2020, då staden deltog i ett gemensamt projekt för huvudstadsregionen. År 2025 kommer utredningen att upprepas, och samtidigt förbättras beräkningsmodellen. Staden deltar även i projektet Hiiliketju, vars centrala mål är att skapa ekosystem för BioCO_2-användning samt att göra tillvaratagande och utnyttjande av CO_2 till hållbar affärsverksamhet. Staden har också utrett alternativa sätt att lösa kompensationsdelen av målet om klimatneutralitet, men beslut om vilken modell som ska användas har ännu inte fattats.

Stadsmiljönämnden 3.6.2025 § 6

Biträdande stadsdirektörens förslag:
Stadsmiljönämnden beslutar att
a) godkänna Miljöansvarsrapporten 2024–2025 och
b) föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att den antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 23

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsmiljönämnden beslutar att
a) anteckna Miljöansvarsrapporten 2024–2025 för kännedom, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att den antecknas för kännedom

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Efter stadsstyrelsens behandling har uppgifterna om växthusgasutsläppen i Vanda 2024 uppdaterats i den bifogade rapporten.

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna Miljöansvarsrapporten 2024–2025 för kännedom.

Bilagor:
– Miljöansvarsrapporten 2024–2025

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Tina Kristiansson, miljöplanerare, tfn 050 314 5684,
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

YMPÄRISTÖVASTUU VANTAALLA

Raportti 2024–2025

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS 3

JOHDANTO 4

YLEINEN KEHITYS 5

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN 11

HIILINEUTRAALI ENERGIA 21

MATERIAALIEN ELINKAARI JA KIERTOTALOUS 27

MONIMUOTOINEN LUONTO 38

VASTUULLINEN VANTAA 52

HIILINIELUT JA KOMPENSAATIO 66

YHTEENVETO 70

LIITE 1: ILMOITUKSET YMPÄRISTÖHAITOISTA 73

LIITE 2: ILMASTOBUDJETIN TOTEUMA 2024 74

LIITE 3: YMPÄRISTÖINDIKAATTORIT 76

Julkaisija: Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus
Tekijät: Tina Kristiansson, Marja Vuorinen (toim.)
Kansikuva: Havainnekuva/Ramboll
Taitto: Tarja Starast

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2024 oli jälleen muutosten vuosi. Maailman myrskyt eivät vaimenneet. Pandemiaa, sotakriisejä ja energiakriisiä seurasi talouden haasteita. Samaan aikaan ilmastonmuutos ja sen seuraukset sekä luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen eivät kadonneet minnekään.

Tässä ympäristövastuuraportissa seuraamme muutosta ympäristötyössä, niin sen onnistumisia kuin kirittäviä teemoja. Raportti kertoo, että Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat kuusi prosenttia vuonna 2024. Kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi Vantaan Energia Oy:n toimet ilmastopäästöjen vähentämiseksi ovat liikenteen toimenpiteiden ohella keskeisiä. Yhtiön tavoitteena on olla Pohjoismaiden johtava kierrätysenergiayhtiö ja hiilineutraali vuoteen 2031–2035 mennessä, jolloin myös hiilidioksidin talteenottolaitos saadaan käyntiin. Liikenteen päästöjen vähentäminen vaatii vielä runsaasti työtä niin Vantaalla kuin Suomessakin.

Ympäristövastuuraportissa on esitelty toimenpiteiden lisäksi hyviä esimerkkejä. Kaupunki on osoittanut edistymistä ja jopa edelläkävijyyttä muun muassa kaavoituksen prosessien kehittymisessä, kaupungin omien toimitilojen ja rakentamisen energia- ja ilmastoviisaudessa sekä luonnon monimuotoisuuden edistämisessä – luontopositiivisuudessa.

Myös kehityksen kipukohdat on tunnistettu. Tiedämme, että jatkossa tulee keskittyä entistä voimakkaammin liikenteen päästöjen vähentämiseen, uusiutuvaan energiaan, kiertotalouteen, luonnonvarojen kestävään käyttöön, rakentamisen elinkaaritarkasteluihin ja päästöihin, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja edistämiseen.

Kaupunkien rooli ympäristön ja kestävän yhteiskunnan rakentamisessa on merkittävä. Uusimpien tutkimustulosten mukaan vantaalaisten tyytyväisyys asuntoonsa, asuinalueeseensa ja elämänlaatuunsa on säilynyt keskimäärin hyvänä. Elämän tärkeät asiat löytyvät monesti läheltä ja tyytyväisyys syntyy usein pienistä asioista.

Pidetään yhdessä huolta ympäristöstämme, niin se pitää myös huolta meistä.

Vantaalla

Pekka Timonen
kaupunginjohtaja

JOHDANTO

Vantaa on asettanut kaupunkistrategiassaan tavoitteeksi hiilineutraaliuden vuoden 2030 loppuun mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi ja uusien, tehokkaampien toimintatapojen edistämiseksi laadittiin vuonna 2018 resurssiviisauden tiekartta ja toimialakohtaiset toteutussuunnitelmat. Tiekartta päivitettiin vuonna 2022.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitetilana vuonna 2030 on hiilineutraali Vantaa, jossa kaupungin suunnittelu ja toteutus ovat resurssiviisaita, luonto monimuotoista, luonnonvaroja käytetään kestävästi ja jossa asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen toimintatavat ovat vastuullisia.

Tiekartan toimenpiteiden toteuma raportoidaan Vantaan Ympäristövahdissa, ja toimenpiteiden etenemisestä tehdään kooste Ympäristövastuuraporttiin. Etenemistä seurataan myös tiekartan mittareiden avulla. Lisäksi raportissa kerrotaan esimerkkien avulla niistä hyvistä teoista, joita resurssiviisauden edistämiseksi on Vantaalla tehty. Ympäristövastuu Vantaalla -raportti on jäsennelty resurssiviisauden tiekartan kaistojen mukaan: Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, Hiilineutraali energia, Materiaalien elinkaari ja kiertotalous, Monimuotoinen luonto, Vastuullinen Vantaa sekä Hiilinielut ja kompensointi.

Suurin osa toimialojen toimenpiteistä on lähtenyt käyntiin ja edennyt suunnitelmien mukaan. Joidenkin toimenpiteiden aloittamista on jouduttu siirtämään eteenpäin tai tavoitteita tarkistamaan. Ympäristövastuuraportti 2024–2025 on toimitettu kaupungin ympäristökeskuksessa, mutta sisällön tuottamiseen ja tekstien kirjoittamiseen on osallistunut suuri joukko kaupungin työntekijöitä.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

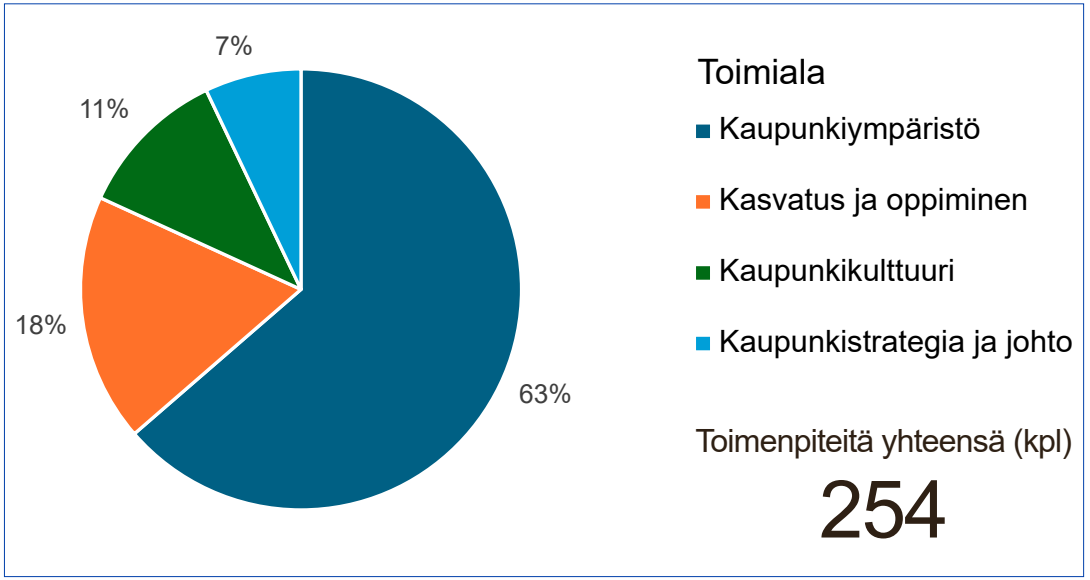

Toimenpiteiden eteneminen

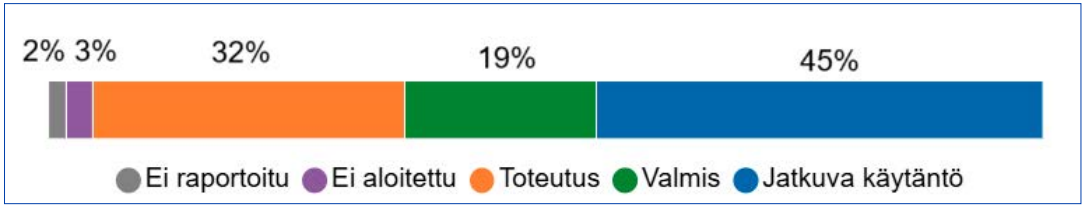

YLEINEN KEHITYS

Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Tavoite tarkoittaa ilmastoa lämmittävien päästöjen vähentämistä 80 prosentilla vuoden 1990 tasosta. Pääkaupunkiseudulla kasvihuonekaasupäästöt lasketaan Helsingin seudun ympäristöpalveluissa (HSY).

Vantaan alueelliset kasvihuonekaasupäästöt ovat olleet laskusuunnassa vuodesta 2010 lähtien. Poikkeuksen suuntaan tekevät vuodet 2021 ja 2022, jolloin päästöt nousivat pääasiassa kaukolämmöntuotannon päästöjen vuoksi. Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuodesta 2023 vuoteen 2024 kuusi prosenttia ja päästöt olivat 790 hiilidioksidiekvivalenttikilotonnia (CO_2-ekv). Sähkönkäytön päästöjen väheneminen veti kokonaispäästöt laskuun, vaikka liikenteen päästöt samalla nousivat. Vuonna 2024 päästöt asukasta kohti olivat 3,1 kt CO_2 -ekv, kun edellisenä vuonna vastaava arvo oli 3,4 kt CO_2 -ekv.

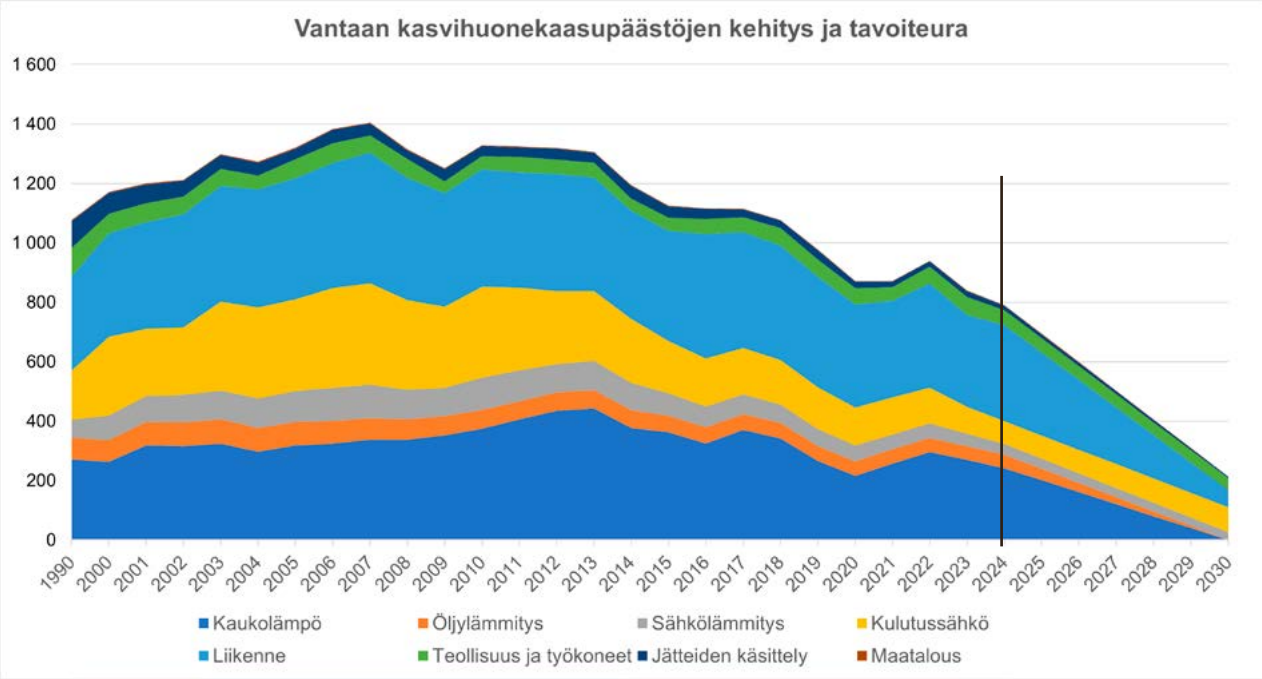

Lähde: HSY

Päästöbudjetti

Vantaan kaupungin hiilineutraaliustavoitetta 2030 seurataan vuosittain laadittavan päästöbudjetin avulla, jossa seurataan päästöjen vähenemistä valtuustokauden alusta verrattuna hiilineutraalisuusskenaarioon. Vantaalla vuoden 2024 suurimmat poikkeamat päästöjen tavoitteelliseen kehitysuraan nähden olivat kaukolämmön päästöissä ja liikenteen päästöissä.

Kulutussähkön ja sähkölämmityksen päästöt alittivat toivotun kehitysuran, mitä selittää pääasiassa valtakunnallisen sähkön päästökertoimen pieneneminen. Myös teollisuuden ja työkoneiden päästöt ovat laskeneet tavoitteeseen.

Taulukko: Vantaan päästöbudjetti 2022-2024 (kt CO_2-ekv./v)

Päästön lähde	Keskim. vähennystarve / vuosi	Vuoden 2020 päästö	Vähennystarve 2020–2023	Muutos 2020–2023	Tavoite-päästö 2024	Toteutunut 2024	Vähennystarve 2020–2024	Muutos 2020–2024
Liikenne (ml. raideliikenteen sähkö)	-29	348	-87	-39*	232	323,6	-116	-24,2*
Kaukolämpö	-22	216	-65	**54****	129,4	241,3	-86,3	**25,6****
Kulutussähkö	-4,2	127	-12,7	**-37,4*****	110,3	75,6	-16,9	**-51,6*****
Teollisuus ja työkoneet	-1,5	54	-4,6	**7,4****	48,2	50,4	-6,2	-4,0*
Jätteiden käsittely	-1,7	22	-5,0	-1,0*	15	15	-6,7	**-6,7*****
Öljylämmitys	-4,9	49	-15	-2,4*	29,2	45,6	-19,5	-3,1*
Sähkölämmitys	-2,8	54	-8,3	**-11*****	43	36,8	-11,4	**-17,6*****
Maatalous	-0,1	1,9	-0,3	**0,2****	1,5	1,9	-0,4	0*
Yhteensä	**-66**	**871**	**-197**	**-29**	**608,6**	**790,2**	**-263,1**	**-81,5**

) Suunta oikea** *) Päästöt kasvoivat** *****) Tavoiteuralla**

Vuosi 2024 oli maailmanlaajuisesti mittaushistorian lämpimin vuosi

Vuosi 2024 oli maailmanlaajuisesti mittaushistorian lämpimin vuosi. Vuonna 2024 maailman keskilämpötila ylitti Pariisin ilmastosopimuksessa sovitun 1,5 asteen turvallisena pidetyn rajan. Suomessa ilmasto lämpenee maailman keskiarvoa nopeammin, ja vuosi 2024 oli 3,4 astetta esiteollista aikaa (1850–1900) lämpimämpi. Lämpötiloja nostaa sekä ihmisen toiminnasta aiheutuva ilmastonmuutos että luonnollinen vaihtelu, kuten El Niño -ilmiö.

Viime vuoden ennätyksessä ei kuitenkaan ole vielä kyse Pariisin rajan rikkoutumisesta, sillä Pariisin ilmastosopimuksen 1,5 asteen rajaa ei katsota ylitetyksi. Ilmastosopimuksen rajat viittaavat ihmisen aiheuttamaan lämpenemiseen. Ihmisten toiminta on lämmittänyt planeettaa 1,3 asteella. Suomessa ihmisen toiminnan osuus viime vuoden korkeaan keskilämpötilaan oli noin kaksi astetta.

Lämpeneminen tuo mukanaan vähittäisempää muutosta lämpötilaan ja sademääriin, mutta myös yleistyviä ja voimistuvia sään ääri-ilmiöitä, kuten pitkittyneitä hellejaksoja, rankkasateita, tulvia, myrskyjä ja metsäpaloja. Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät jo nyt eri puolilla maailmaa, myös Vantaalla. Vaikutukset ulottuvat infrastruktuuriin, ihmisten terveyteen, elinkeinoihin sekä ympäristöön ja talouteen.

Ilmatieteenlaitoksen tiedote

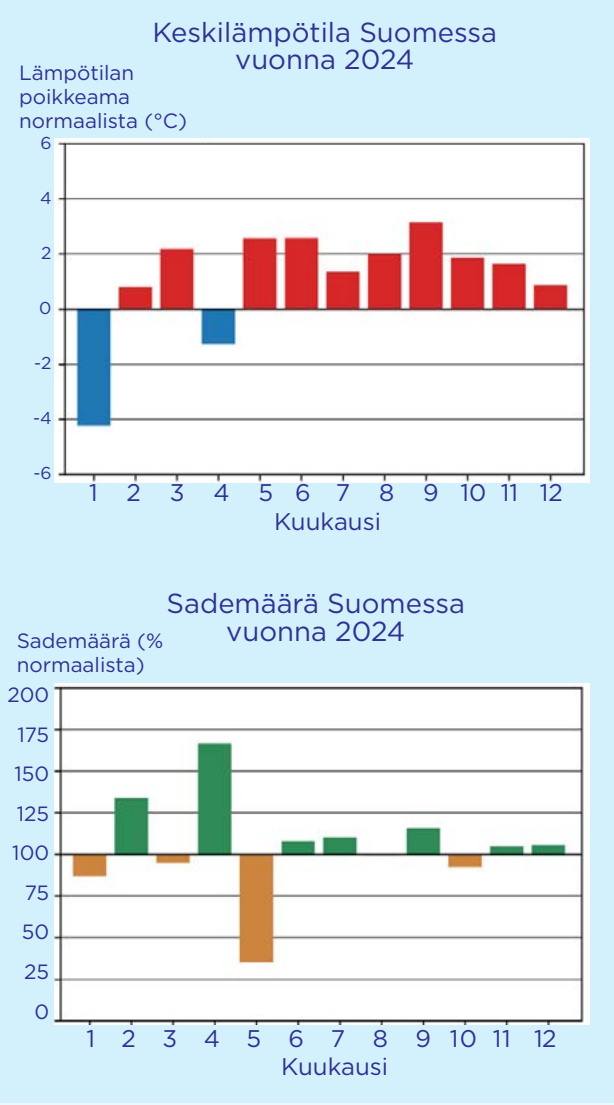

Kaaviot: Ilmastovuosikatsaus 2024. Ilmatieteen laitos

Sopeutumistoimia tarvitaan nopeasti

Ilmastonmuutoksen hillinnän eli päästöjen vähentämisen lisäksi on otettava käyttöön keinoja sopeutua muuttuvaan ilmastoon. Sopeutuminen tarkoittaa toimenpiteitä, joilla varaudutaan ja vähennetään ilmastonmuutoksen haitallisia yhteiskunnallisia, terveydellisiä ja ympäristöllisiä vaikutuksia sekä hyödynnetään mahdollisia myönteisiä vaikutuksia. Ennakoiva sopeutuminen on usein kustannustehokkaampaa ja yhteiskunnallisesti kestävämpää kuin reagointi jo syntyneisiin vahinkoihin.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on, että kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon. Keväällä 2025 käynnistyi Kaupunkiympäristön toimialalla selvitys, jossa tarkastellaan sopeutumistoimenpiteiden nykytilaa ja tulevia tarpeita. Tärkeimpänä toimenpiteenä on noussut hulevesiä imeyttävän ja ympäristöä viilentävän viherrakenteen vahvistaminen. Selvitys valmistuu kesään mennessä.

Kuva: Alisa Kaukio

Kuutoskaupunkien henkilöstön ympäristöasenteita selvitettiin

Alkuvuodesta 2025 tehtiin kyselytutkimus Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Oulun, Tampereen, Turun ja Vantaan henkilöstölle. Selvitys tehtiin nyt neljättä kertaa, ja mukana oli myös Kauniaisten henkilöstö.

Tuloksista ilmeni, että henkilöstö on ympäristö- ja ilmastotietoista, mutta toivoo ympärisöasioiden laajempaa huomiota esimerkiksi valmiselussa ja päätöksenteossa. Tiedottamisen tulisi olla kattavaa. Henkilöstö on laajasti huolissaan ympäristö- ja ilmastoasioista ja tekee ympäristöä huomioivia valintoja arjessaan. Suurin osa asettaa ympäristön talouskasvun edelle, mutta luonnon monimuotoisuuden turvaaminen talouskasvun rinnalla nähdään epävarmempana kuin vuonna 2018.

Kaupunkien välillä on eroja siinä, kuinka ympäristö- ja ilmastoasiat näkyvät valmistelussa, päätöksenteossa ja johdon sitoutumisessa. Myös työyksiköiden tavoitteissa on eroja. Vantaalaiset ja kauniaislaiset tunnistavat tavoitteet parhaiten. Helsingissä ja Turussa tavoitteet tunnistetaan huonoiten tai niitä ei ole asetettu.

Osallistumismahdollisuudet nähdään heikommiksi kuin tiedottaminen. Noin viidennes kokee, että henkilöstö saa riittävästi mahdollisuuksia osallistua ohjelmien valmisteluun. Vantaalla osallistumismahdollisuudet koetaan parhaimmiksi, Turussa heikoimmiksi. Selvityksen mukaan Vantaa on onnistunut jalkauttamaan ympäristö- ja ilmastotyötään parhaiten.

Henkilöstön ympäristöasenteet ja -toiminta -raportti

Kaavio; olen huolissani paikallisen luonnon tilan heikkenemisestä

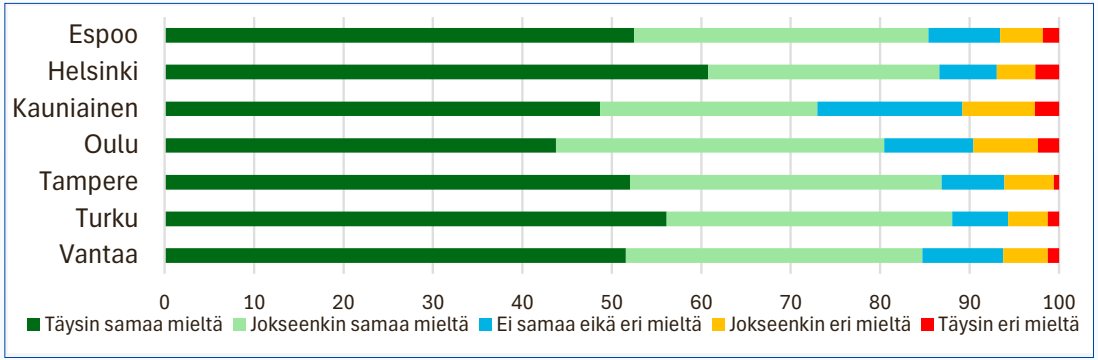

Kaavio; kaupungin ympäristö- ja ilmastotyö näkyy asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa

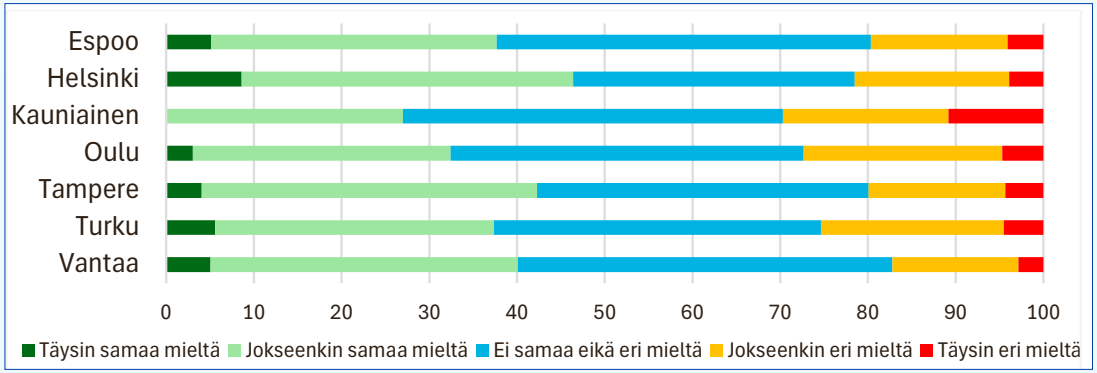

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN

Resurssiviisaasti toteutettu yhdyskuntarakenne mahdollistaa vantaalaisille kestävän ja vähäpäästöisen elämäntavan, kestävät liikkumismuodot ja luonnon arvojen turvaamisen.

Maankäyttöratkaisuilla voidaan merkittävästi vähentää kasvihuonekaasupäästöjä esimerkiksi vaikuttamalla rakennusten energiankulutukseen, uusiutuvan energian käyttöön ja liikenneratkaisuihin. Vaikutukset syntyvät viiveellä vuosien kuluttua ja ovat pitkäkestoisia.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

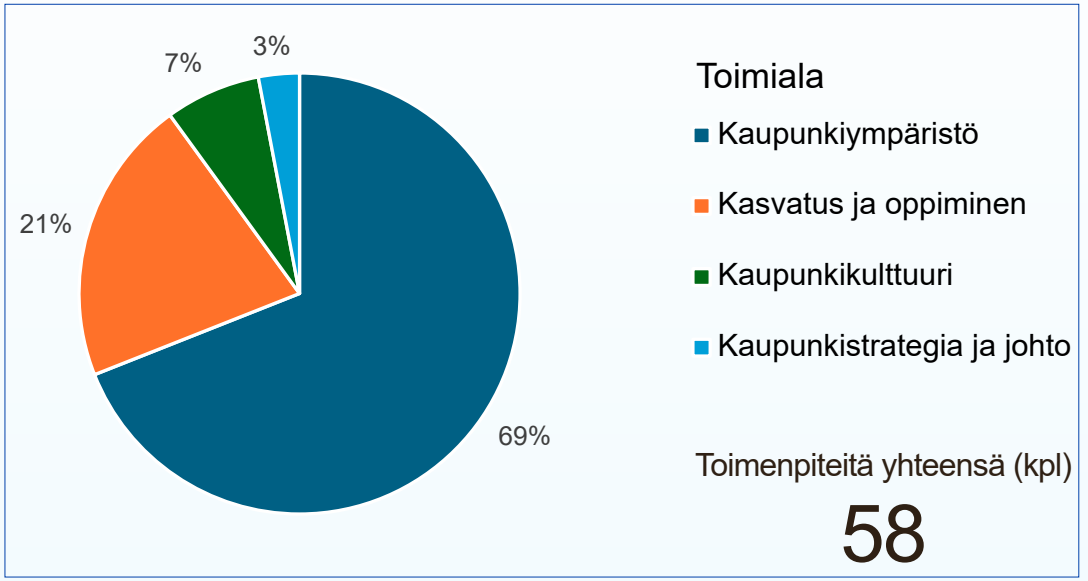

Toimenpiteiden eteneminen

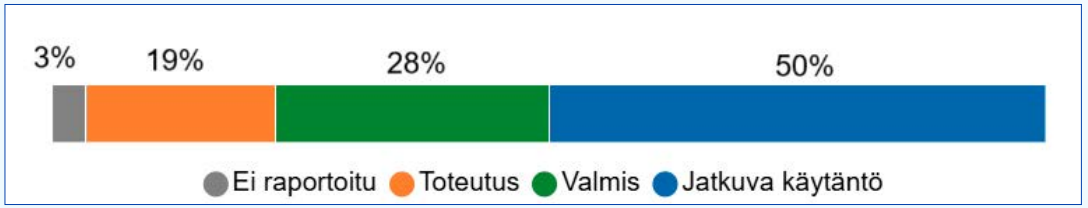

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- Asumiseen kaavoitetusta kerrosalasta 82 prosenttia sijoittui **kestävän kasvun vyöhykkeelle**.
- **Ilmastovaikutukset** arvioidaan jokaisessa kaavassa joko erillisen selvityksen avulla tai sanallisesti. Vuonna 2024 hiilineutraalisuusselvityksiä tehtiin kaikissa merkittävimmissä kaavakohteissa.
- **Sopeutumistyön** nykytilasta tehdään selvitys keväällä 2025.
- **Hulevesirakenteiden** kunto kartoitettiin kesällä 2024. Yleisin huoltotarve oli rumpujen, altaiden tulo- ja purkuputkien sekä altaiden sivuluiskien kivien siirtymien korjaus.
- Lähes kaikissa rakennuslupapäätöksissä on noudatettu asemakaavan tai poikkeamispäätöksen **viherkerrointa**. Päivitettävässä rakennusjärjestyksessä ehdotetaan vihertehokkuuden ulottamista koko Vantaan alueelle.
- **Kasvikattoja** on määrätty suureen osaan asemakaavoista, vähintään autokatoksiin ja piharakennuksiin. Useissa kohteissa on määrätty kasvikatto rakennusten katoille ja osaan niistä myös niittykatto. Esimerkiksi Ratikan varikon asemakaavassa rakennusten katoista vähintään 35 prosenttia tulee rakentaa kasvikattoina.
- Vantaan **pienvesiselvityksen päivitys** toteutettiin konsulttityönä.
- **Ulkoilureittien** toteutussuunnitelman mukaisesti suunniteltiin 1–3 reittikokonaisuutta.
- **Viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohjetta** (SAAVU) hyödynnettiin muun muassa täydennysrakentamishankkeissa. Myös Kivistön kaavarunkoalueella viheralueita tarkistettiin SAAVUn avulla.
- **Vantaan ratikka** eteni allianssin kehitysvaiheeseen lokakuussa 2024.
- HSL perusti Helsingin seudun **asematoimijoiden verkoston**, jonka toimintaan Vantaa osallistuu aktiivisesti. Aloitettiin Korson ja Jumbon vaihtopaikkojen opastuksen parantamisen suunnittelu.
- **Pysäköinnin mitoitusohje päivitettiin**. Kivistöön suunniteltiin lisää lyhytaikaisia pysäköintipaikkoja. Edistettiin liityntäpysäköintialueiden mobiilitunnistautumista ja -maksamista (odottaa HSL:n toimenpiteitä).
- **Sähköautojen latausasemien** puitesopimuksen valmistelu on edelleen kesken. Kilpailutuksen arvioitu päättyminen toukokuun 2025 loppuun mennessä. Kaupunki rakentaa uudis- ja peruskorjaushankkeissa sähköautojen latausasemat lain 733/2020 mukaisesti.
- Kaupungilla on viisi **yhteiskäyttösovellutuksella** varustettua autoa käytössä. Kaupungin ajoneuvohankinnoissa noudatetaan lakia ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Lain toteutumista seurataan seurantatyökalulla.

- **Pyöräliikenteen yhteyksiä** on edistetty tavoiteverkon mukaisesti. Pyöräpysäköintiä on lisätty eri rakentamishankkeiden yhteydessä ja esimerkiksi bussipysäkeille matkaketjujen helpottamiseksi. Tarve pyöräpysäköinnille harkitaan aina uusien suunnitelmien yhteydessä.
- Koululla on vähintään yksi **teemapäivä** tai kampanja vuosittain kestävään liikkumiseen liittyen. Koulut viestivät vuosittain huoltajille autottomasta koulumatkasta.
- **Seudullisen kaupunkipyöräjärjestelmän** suunnittelu jatkui vuonna 2024. Palvelun hankinnasta tehdään erillinen päätös kilpailutuksen päätyttyä keväällä 2025. Selvitetään sähköpolkupyörien puitesopimuksen kilpailuttamisesta. Samassa yhteydessä selvitetään pyörien yhteiskäyttömahdollisuuksia.
- Turvallista **pyöräpysäköintiä** edistetään pihojen perusparannusten yhteydessä.
- Kaupungin **kuljetuspalveluhankinnoissa** noudatetaan lakia ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Lain toteutumista seurataan seurantatyökalulla.
- **Konserniohjaus** valvoo omistajaohjaustavoitteiden kautta, että yhtiöt investoivat sähköautojen latauspaikkoihin, kun kyseessä on kaupungin palveluverkkoon myös jatkossa sisältyvä kiinteistö.

Miten rekisteröityjen autojen määrä on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kaikissa kuudessa kaupungissa autojen määrässä suhteutettuna väkilukuun on havaittavissa laskeva trendi 1000 asukasta kohti. Suurimmat vähentymät ovat olleet Espoossa ja Tampereella. Autojen määrän vähentyminen voi johtua muun muassa kunnan panostuksesta julkiseen liikenteeseen. Esimerkiksi tarkastelujaksolla Espoossa aloitti toimintansa Länsimetro ja Tampereella ratikka.

Vähäpäästöiset sähkö-, hybridi- ja kaasuautojen osuudet ovat kasvaneet kuutoskaupungeissa merkittävästi viimeisen neljän vuoden aikana. Eniten muutosta on tapahtunut pääkaupunkiseudun kunnissa, etenkin Espoossa ja Helsingissä.

Vertailutiedot perustuvat kuutoskaupungeissa seurattaviin ekologisen kestävyyden indikaattoreihin, joista tehdään yhteisraportti noin neljän vuoden välein.

Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyyden indikaattorit 2024

Liikennekäyttöön rekisteröityjen henkilöautojen määrä asukaslukuun suhteutettuna (auto/1000 asukasta)

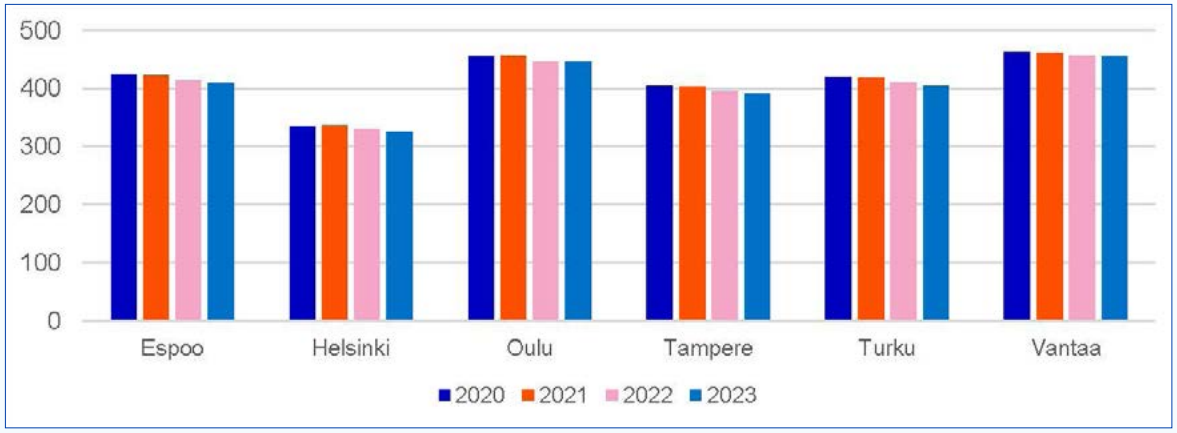

Lähde: Traficom 22.7.2024. Liikennekäytössä olevat henkilöautot 31.12.2007-2023.

Liikennekäyttöön rekisteröidyt henkilöautot käyttövoimaosuuksittain 2020-2023 (osuus autokannasta %)

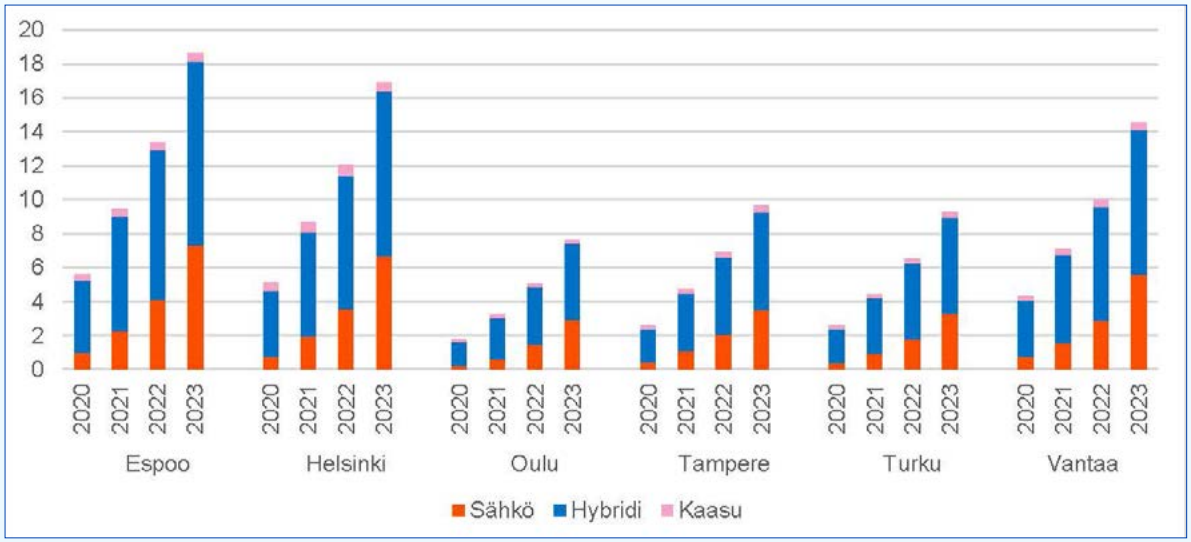

Lähde: Traficom

Miten pyöräilyn laatukäytävien rakentaminen on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kuutoskaupungeista selkeästi eniten pyörätien laatukäytävää asukasta kohden on Tampereella ja seuraavaksi eniten Espoossa. Vantaalla pyöräilyn laatukäytäviä on rakennettu lisää reilusti, sillä asukaslukuun suhteutettunakin laatukäytävien pituus on kasvanut reilulla puolella tarkastelujakson aikana. Helsingissä jatkuva baanan rakentaminen kulkee kutakuinkin samaa tahtia väestön kehityksen kanssa, joten baanan pituus asukasta kohti ei ole muuttunut seurantajakson aikana.

Kullakin kaupungilla voi olla omia määritelmiään pyöräilyn laatukäytävästä, mutta keskeisiä piirteitä näille reiteille on muun muassa leveämpi tien poikkileikkaus, parempi valaistus, autotiehen nähden korotettu reitti sekä muusta tiestä poikkeava päällyste pyörätien pinnassa.

Pyöräilyn laatukäytävien pituus asukaslukuun suhteutettuna (m/asukas)

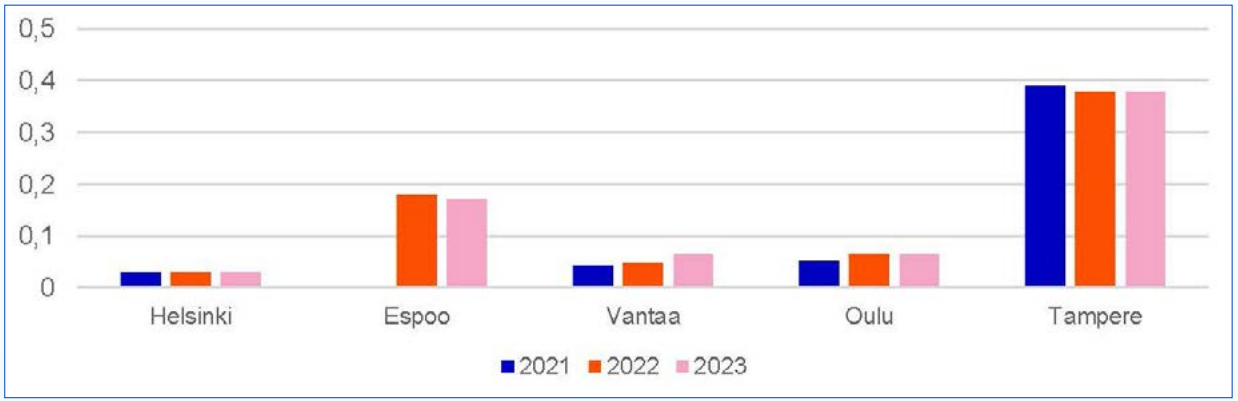

Lähde: Traficom

Kaavojen ja rakennushankkeiden hiilijalanjäljen arvioinnista arkipäivää

Asemakaavoituksessa otettiin kokeilukäyttöön Planect-työkalu, jolla arvioidaan kaavasuunnitelman toteuttamisesta aiheutuvia päästöjä. Syksyllä 2024 julkaistun työkalun on kehittänyt Sitowise yhdessä kuntien kanssa. Kaavavaiheessa tehtävän laskennan avulla voidaan vertailla eri suunnitteluratkaisujen hiilijalanjälkiä ja tunnistaa keinoja päästöjen vähentämiseksi.

Jatkosuunnittelussa yksittäisen rakennuksen tai infrahankkeen hiilijalanjälki voidaan laskea tarkemmin. Rakennuksen hiilijalanjälkilaskenta kattaa koko elinkaaren rakennustuotteiden valmistuksesta rakentamiseen, rakennuksen käyttöön ja purkuun. Laskenta auttaa kiinnittämään huomiota merkittävimpiin päästölähteisiin koko elinkaarella. Kaupunki tekee toimitilahankkeissaan hiilijalanjälkilaskentaa, samoin konserniyhtiö VAV ja monet Vantaalla toimivat rakennusyhtiöt.

Vuoden 2024 lopussa kaupunki käynnisti valmistelutyön, jossa kartoitetaan ja kehitetään Vantaalla sovellettavia ohjauskeinoja ja tavoitetasoja rakennusten hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Samalla varaudutaan vuoden 2026 alussa voimaan tulevaan rakentamislain mukaiseen rakennusten hiilijalanjälkisääntelyyn, joka tulee asettamaan ylärajat sille, kuinka paljon uudisrakennuksista saa aiheutua päästöjä.

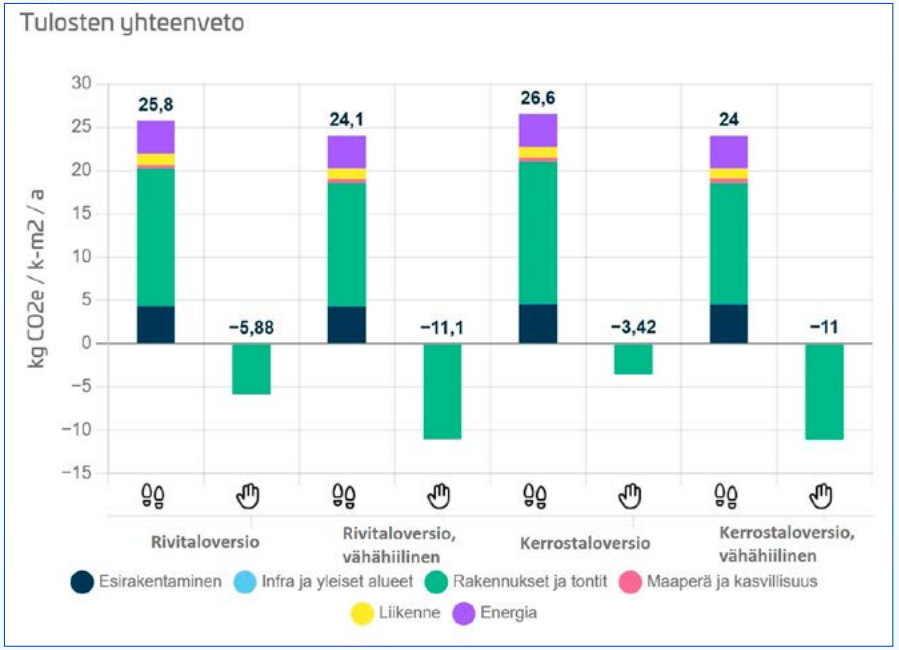

Kuva: Ote Planect-työkalun kehittämisvaiheessa tehdystä laskennasta, jossa vertailtiin kahta eri suunnitteluratkaisua ja tutkittiin mahdollisuuksia päästöjen vähentämiseksi (Sitowise).

Viherrakenteen kehityskuvassa — Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) — määritellään kytkeytynyt, saavutettava ja monipuolinen viheralueverkosto

Vantaan yleiskaavassa 2020 (voimaan 11.1.2023) sovitettiin yhteen kasvavan kaupungin tarve rakennettaville alueille ja luonnon monimuotoisuuden vaalimiseksi varattavat ekologiset verkostot sekä ihmisten tarve viherrakenteen tarjoamille ekosysteemipalveluille. Viherrakenteen kehityskuvassa – Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) – tarkennettiin yleiskaavan viheralueiden sisältöä ja tavoitteita. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 13.8.2024 VIVA:n jatkosuunnittelun lähtökohdaksi.

VIVA sisältää tavoitteet Vantaan viherrakenteelle ja maisemalle. Se on suunnitelma, jossa esitetään Vantaan viheralueet luokiteltuna koon ja maisema- ja kaupunkirakenteellisen sijainnin perusteella, ekologisen verkoston kehittämisen tavoitteet ja kehittämisehdotuksia alueellisesti. Lisäksi VIVA:n osana laadittiin viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohje kaavoitusta ohjaamaan. Pihojen vehreyttä ohjaava vihertehokkuus sisällytettiin kehityskuvaan. VIVA ohjaa asemakaavoitusta, viheralueiden suunnittelua ja kunnossapitoa sekä maan hankintaa.

Vihreä ja virtaava Vantaa -raportti

Kestävää liikkumista edistetään monipuolisesti

Vantaalla edistetään kestävää liikkumista monipuolisesti ja poikkihallinnollisesti vuonna 2023 hyväksyttyjen ohjelmien ohjaamana. Vuonna 2024 aloitti toimintansa Askellus-ryhmä, joka edistää kävelyn edistämisohjelman toteutumista. Lasten aktiivisen liikkumisen edistämiseksi selvitettiin koulumatkoihin vaikuttavia tekijöitä ja koottiin tietopaketti, joka käsittelee koulumatkoja, huoltajien ja koulujen roolia sekä turvallisen kävely- ja pyöräily-ympäristön suunnittelua. Tietopaketin toimenpiteitä edistetään kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa vuonna 2025.

Pyöräliikennettä edistetään suunnittelemalla ja toteuttamalla pyöräliikenteen tavoiteverkon mukaisia baanoja ja pääpyöräreittejä. Vuonna 2024 valmistui Lahdentien pääpyöräreitin parantaminen yhteistyössä ely-keskuksen kanssa. Lisäksi edistettiin baanahankkeiden rakentamissuunnittelua.

Kaupunkipyörien käytön edistämiseksi toteutettiin ilmaiset kaupunkipyörät kaudella 2024, mikä lisäsi niiden suosiota. Lisäksi käynnistettiin seudullisen kaupunkipyöräjärjestelmän suunnittelu, jonka tavoitteena on yhtenäinen järjestelmä vuonna 2026.

Kuva: Aliisa Alatossava

Vantaan ratikka — kohti kestävää infraa

Vantaa ratikka luo edellytyksiä kestävälle kaupunkikehitykselle. Hanke toteutetaan yhteistoiminnallisena allianssina, joka aloitti työn lokakuussa 2024. Vuonna 2025 tehdään suunnittelua ja valmistellaan hankintoja. Tällä on merkittävä vaikutus hankkeen ympäristövaikutuksiin, sillä infrarakentamisen päästöistä yli 90 prosenttia ratkaistaan suunnittelun eri vaiheissa.

Vuoden 2025 aikana hankkeelle määritellään vastuullisuusperiaatteet, jotka kattavat infran ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyden. Lisäksi Vantaan kaupunki on käynnistänyt ratikan rakentamiseen liittyviä erillisiä hankkeita, jotka liittyvät luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja luontotyyppien ennallistamiseen.

Havainnekuva WSP: Raitiotien rakentamisen yhteydessä uudistetaan koko katualuetta, jolloin muun muassa kävelijöiden ja pyöräilijöiden reitit paranevat.

HIILINEUTRAALI ENERGIA

Energiantuotanto ja -kulutus aiheuttavat suuren osan Vantaan ilmastopäästöistä. Tavoitteenamme on, että Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.

Energiatehokkuutta parannetaan systemaattisesti niin omissa kuin koko kaupunkialueen kiinteistöissä edistäen kiinteistöjen ja asuntojen energiaremontteja. Kuntalaisia kannustetaan aktiivisiksi energiantuotannon toimijoiksi.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

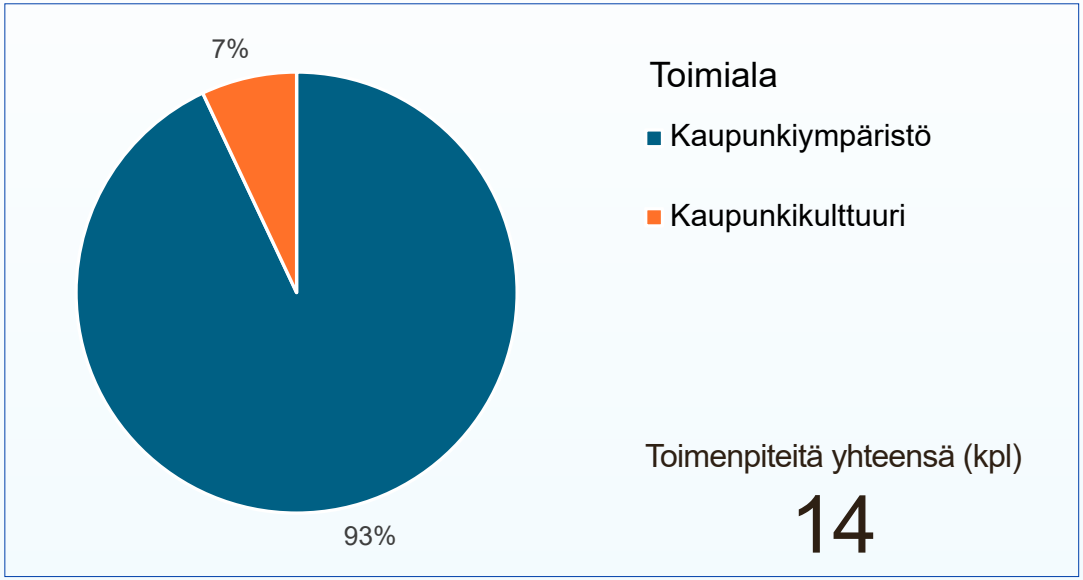

Toimenpiteiden eteneminen

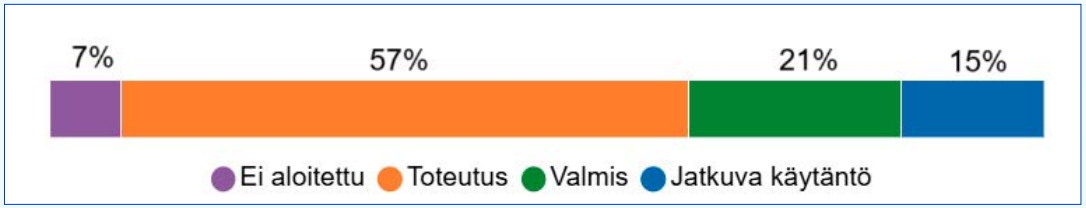

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- Kaupunki on vähentänyt **lämmityksen päästöjä** omissa kiinteistöissään, ja merkittävimmissä kohteissa öljylämmityksestä on jo luovuttu. Öljylämmityskohteiden polttoaineena on ollut biopolttoöljy vuodesta 2020 alkaen. Lähes kaikissa uudisrakennus- ja peruskorjauskohteissa tuotetaan uusiutuvaa energiaa.
- **Käyttösähkön** päästöjen vähentämiseksi lukuisia vanhoja rakennusautomaatiojärjestelmiä on modernisoitu sekä peruskorjauksissa että erillishankkeina. Uudisrakennuskohteisiin asennetaan aina rakennusautomaatiojärjestelmä. Kaupungin omissa kiinteistöissä on siirrytty asteittain LED-tekniikan käyttöön ja arviolta tämän vuoden loppuun mennessä saataneen LED-valaistus kaikkiin kaupungin palvelukiinteistöihin.
- **Vantaan Energian** kanssa on käyty energiakaavamääräykset läpi ja energiaratkaisuja kaava-alueilla selvitetään ilmastoselvityksessä.
- **Rakennusvalvonnassa** kehitetään aktiivisesti neuvontaa energiatavoitteista ennakkoneuvotteluvaiheessa. Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) uudistus tuli voimaan 2024 ja sen toimeenpanoon on aikaa kaksi vuotta. Muutoksia on tulossa sekä uudis- että korjausrakentamisen säädöksiin.
- **Taloyhtiöiden** korjausrakentamisen energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä on edistetty taloyhtiöklubitoiminnan avulla. Toimintaa on viidellä alueella ja aktiivisia taloyhtiöitä on noin 130 kappaletta.
- **Asuntotonttien kilpailutuksissa** on vaadittu A-energialuokkaa, mutta ei ole tontinluovutuskilpailutuksissa vaadittu uusiutuvan energian tuotantoa. Vaatimus A-energialuokasta johtaa usein uusiutuvien energiaratkaisujen toteuttamiseen hankkeissa.

Miten energiankulutus suhteutettuna kaupungin väkilukuun on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kuutoskaupungeissa asukaslukuun suhteutettu energiankulutus on laskenut eniten Vantaalla vuodesta 2018. Lasku on ollut noin 5 MWh/as vertailuvuosien välillä. Kaikissa muissa kaupungeissa energiankulutuksen vähenemä on ollut noin 4 MWh/as paitsi Helsingissä, jossa vähenemä on ollut yhteensä 3,3 MWh/as. Helsingissä kuitenkin asukaskohtainen energiankulutus on kuitenkin kuutoskaupunkien alhaisin. Suurinta energian kulutus on Oulussa ja Vantaalla.

Kuutoskaupunkien vertailussa yhdyskunnan energiankulutuksen indikaattorin lähteenä on Suomen ympäristökeskuksen ALas 1.5 HINKU-laskentamallin tuloksia. Laskentaan on huomioitu energiankulutuksen osalta lämmitysenergia, sähkönkulutus, liikenteen polttoaineen kulutus sekä teollisuuden ja työkoneiden energiankulutus.

Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyyden indikaattorit 2024 -raportti

Energiankulutus suhteutettuna kaupungin väkilukuun 1990-2022 (MWh/as)

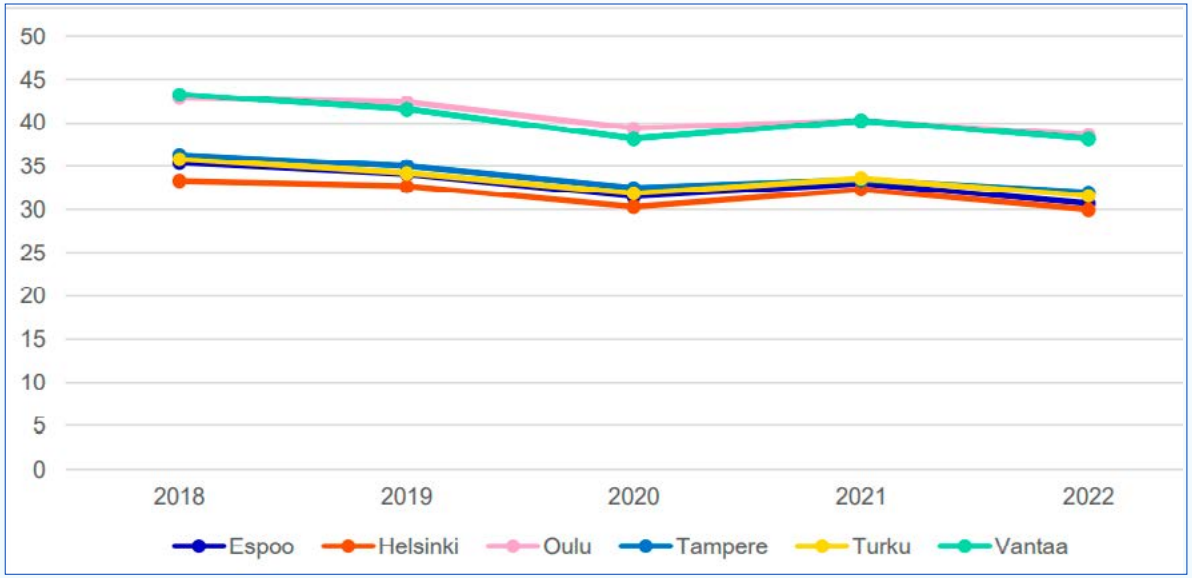

Lähde: Syke 2024. Suomen ympäristökeskuksen Alas 1.5-malli, kaikki kunnat 1990–2022.

Vantaan energian innovatiiviset suunnitelmat

Vantaan Energia Oy:n toimet ilmastopäästöjen vähentämiseksi ovat liikenteen toimenpiteiden ohella keskeisiä Vantaan hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Vantaan Energia Oy:n visiona on olla Pohjoismaiden johtava kierrätysenergiayhtiö vuoteen 2035 mennessä. Vuonna 2026 Vantaan Energia lopettaa fossiilisten polttoaineiden käytön. Maakaasu ja kivihiili korvataan sähkökattilan ja korkealämpötilalaitoksen tuotannolla sekä biokaasulla. Vuonna 2028 valmistuu maailman suurin lämmön kausivarasto (Varanto), joka tarjoaa keskisuuren kaupungin verran lämpöä talviaikana. Kausivaraston avulla voidaan järkevällä ja edullisella tavalla tallentaa lämpöä ja ottaa sitä talvella varastosta käyttöön. Tämä innovatiivinen hanke on mittaluokaltaan ainutlaatuinen koko maailmassa.

Jätteenpolttolaitoksen lajittelulaitoksella suunnitellaan sekajätteen kierrätysasteen nostamista. Tämän lisäksi kierrätyskelvottoman jätteen lämpökäsittelystä syntyvän hiilidioksidin talteenottohanke etenee, ja sen tavoitteena on saada hiilidioksidi talteen vuoteen 2035 mennessä. Parhaillaan yhtiö rakentaa korkealämpötilalaitosta jätevoimala-alueelle ja suunnittelee muita uusia hiilinegatiivisuuteen tähtääviä investointeja. Yhtiö tulee asettamaan tieteeseen perustuvan ilmastotavoitteen Science Based Targets Initiative (SBTi) -organisaation mallin mukaisesti ja sitoutuu julkisesti raportoimaan tavoitteen edistymisestä.

vantaan energia

Energiantuotanto ilman fossiilia polttoaineita 2026, jätteen lämpökäsittelyn CO_2-päästöt talteen viimeistään 2035

vantaan energia

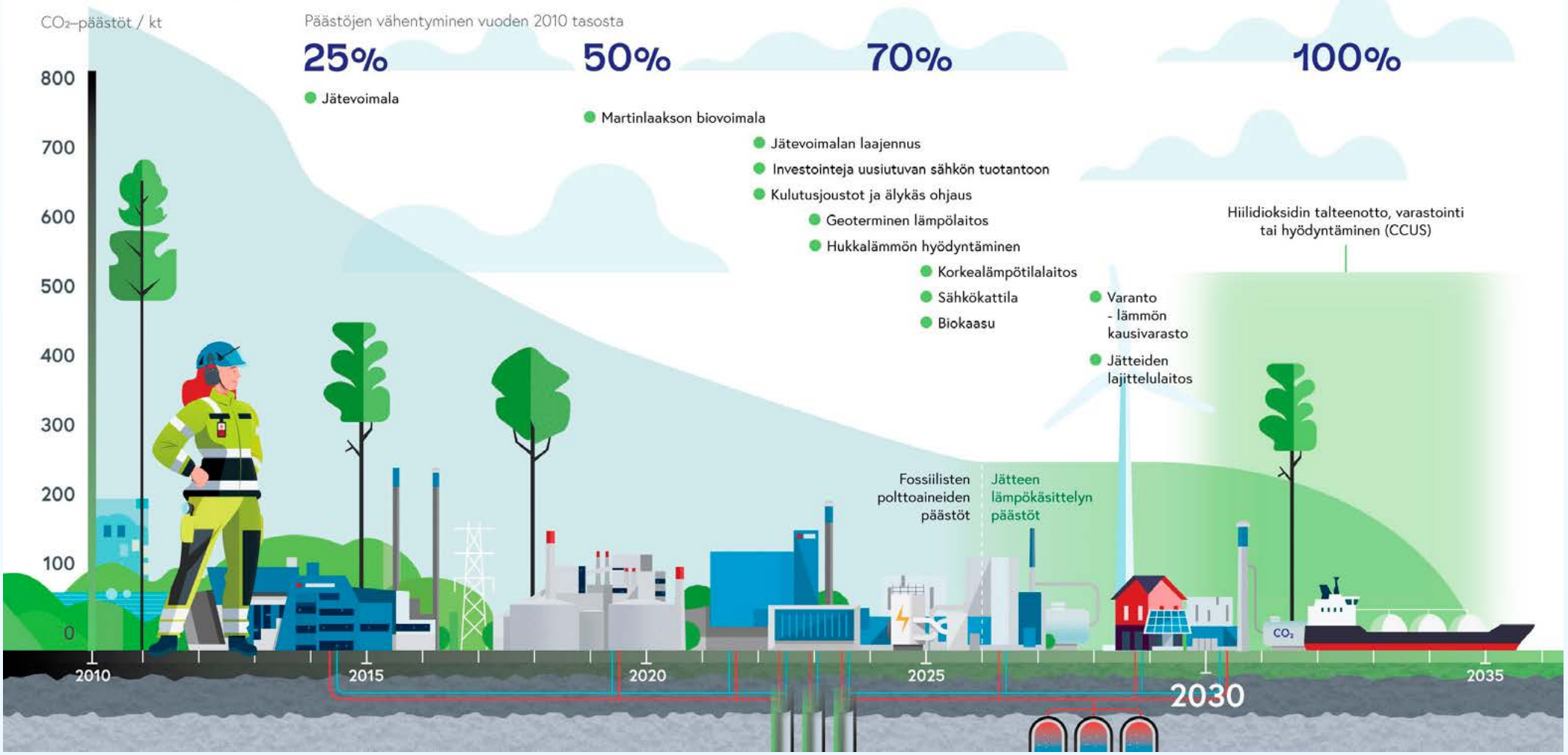

MATERIAALIEN ELINKAARI JA KIERTOTALOUS

Rakennetulla ympäristöllä on ratkaiseva merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä, sillä rakennukset aiheuttavat kolmanneksen Suomen ilmastopäästöistä. Rakennusten elinkaaren aikaisista kasvihuonekaasupäästöistä rakennusmateriaalien osuus on merkittävä. Merkittäviä päästöjä aiheuttaa myös esirakentaminen.

Vantaa on kasvava kaupunki, jossa sekä rakennetaan että puretaan paljon. Puretun materiaalin uusiokäytön kehittämisellä voidaan vähentää liikenteen aiheuttamia päästöjä sekä kaupungille aiheutuvia kustannuksia. Kaupunki voi myös edistää jakamistalouden kehittämistä toimimalla mahdollistajana ja esimerkkinä omassa toiminnassaan.

Jätehuollon kehittämisessä korostetaan aiempaa enemmän kiertotalouden merkitystä jätteen synnyn ehkäisyssä.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

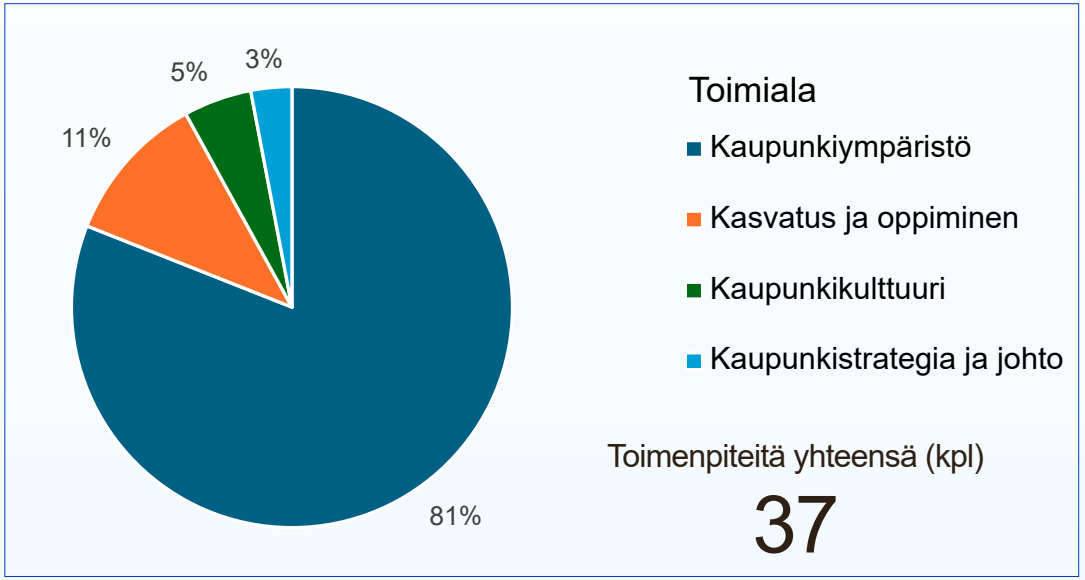

Toimenpiteiden eteneminen

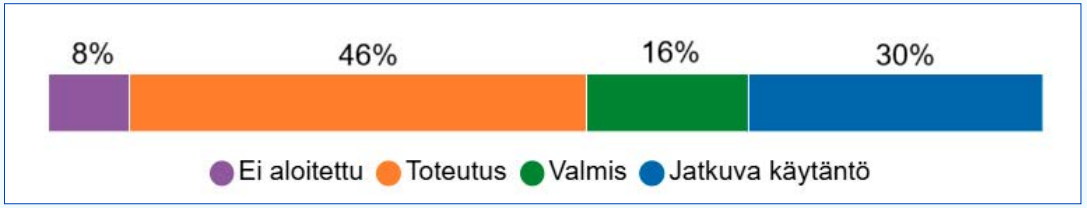

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- **Hiilijalanjäljen laskenta** on käytössä kaupungin rakentamisessa ja tontinluovutuskilpailuissa. Maankäyttösopimuksissa edellytetään A-energiatehokkuusluokkaa. Oman maanluovutuksen yhteydessä ja kilpailuissa vaaditaan puurakentamista, vähähiilistä rakentamista ja A-energiatehokkuusluokkaa.

- **Puurakentamisen** edistämiseksi uudet liikuntahallit on määritelty massiivipuurakenteisiksi. Matarin ja Leppäkorven päiväkotien KVR-urakkakilpailutuksessa hiilijalanjälki oli osa laatuarviointia. Tarjouskilpailun voitti massiivipuurakenteinen ratkaisu. Vastaavanlainen kilpailutus on tekeillä myös vuonna 2025. Viime vuosina ei ole ollut luovutuskelpoisia asuntotontteja, joissa kaava edellyttää puurakentamista.

- **Materiaalien uudelleenkäytön** edistämiseksi toteutettiin Kestävän purkamisen Green deal -sitoumusta, ja purkukartoituksia teetettiin vuoden 2024 purkuhankkeissa. Kierrätysprosentti purkukohteissa on yli 95 prosenttia. Vakiinnutettiin käytäntö, jossa purkukartoituksissa havaituille kierrätettävissä oleville materiaaleille ja rakennusosille teetettiin lisäselvityksiä käyttökelpoisuuden todentamiseksi jatkokäytössä. Korjausrakentamiseen laadittiin erillinen suunnitteluohje vuonna 2024.

- **Viheralueiden** suunnittelussa pyritään kierrättämään ja säilyttämään olemassa olevaa materiaalia. **Kadunsuunnittelussa** suositaan vähähiilisiä ja kierrätettäviä materiaaleja, joskin materiaalien kierrätys vaatii vielä jatkotyötä. Betonimursketta ja vaahtolasimursketta käytetään yleisesti, ja kasvualustoja, luonnonkiviä ja reunakiviä kierrätetään työmailla. Stabiloinneissa on käytetty vähäpäästöisiä sideaineita. Taitorakenteiden osalta edistetään vähähiilisen betonin käyttöä.

- **Tilaelementtiratkaisut** toteutetaan kierrätettävinä tilaelementtiratkaisuina määräajaksi vuokrattavissa tiloissa. Talotekniikan suunnittelussa huomioidaan runkolinjoissa muunneltavuus elinkaaren aikaisissa muutoksissa. Lisäksi siirtokelpoisista tilaelementeistä on toteutettu myös pysyvän rakennusluvan kohteita, kuten Vaskivuoren lukion laajennus, ja suunnitteilla on Satulakujan päiväkoti.

- **Maamassojen** välivarastointipaikkojen lupamenettelyjen sujuvoittaminen ei ole edennyt resurssipulan vuoksi. Massakoordinaatiota on edistetty etenkin ratikkahankkeessa.

- Kierrätettyjen kalusteiden ja laitteiden käyttö huomioidaan kaupungin remontoitavista kohteista, ja kalusteita ja laitteita on kierrätetty toisiin kohteisiin. Kaupungin tilojen uuden tilavarausjärjestelmän hankinnan valmistelu etenee.

- **Jätehuollon** heikkoa tilannetta kouluissa nostettiin esille Ruusuvuoren koulun KOKiKU-kampanjan avulla. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla tehtiin selvitys jätehuollon kehittämistarpeista, ja näitä lähdetään edistämään kaupunkitasolla.

Miten sekajätteen määrä kotitalouksissa suhteutettuna kaupungin väkilukuun on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kaikissa suurimmissa kaupungeissa sekajätteen määrä kotitalouksissa on vähentynyt nopeasti.

Kaikkien kuutoskaupunkien tavoitteena on saada nostettua erilliskerätyn biojätteen määrää, sillä esimerkiksi HSY:n sekajätteen koostumusselvitysten (Helsingin seudun ympäristöpalvelut, 2021) mukaan lähes 40 prosenttia pääkaupunkiseudulta kerätystä sekajätteestä on biojätettä. Biojätteen lajittelu vähentäisi huomattavasti sekajätteen määrää. Vuonna 2022 voimaan astuneen jätelainsäädännön päivityksen myötä biojätteen erilliskeräys tai kiinteistökohtainen kompostointivaatimus laajeni koskemaan kaikkia kiinteistöjä 2023 alkaen.

Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyyden indikaattorit 2024- raportti

Sekajätteen määrä asukasta kohden (kg/as/a)

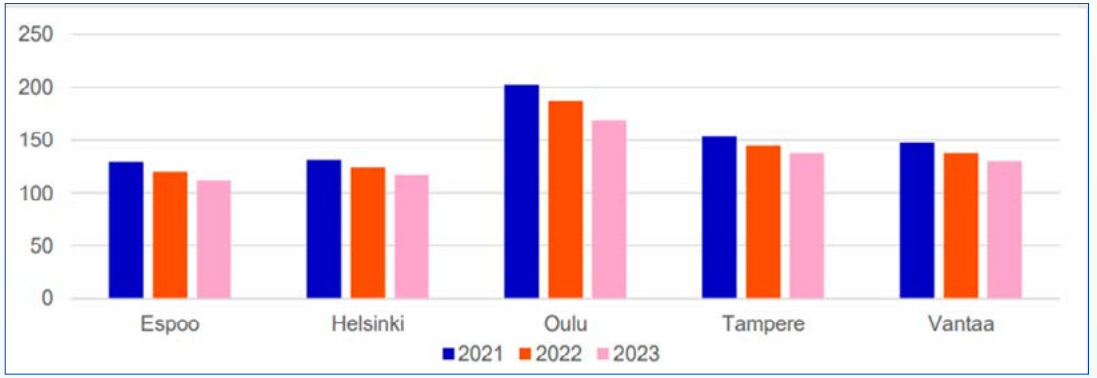

Lähde: Tiedot saatu jätehuoltoyhtiöiltä

Erilliskerätyn biojätteen määrä (kg/as/a)

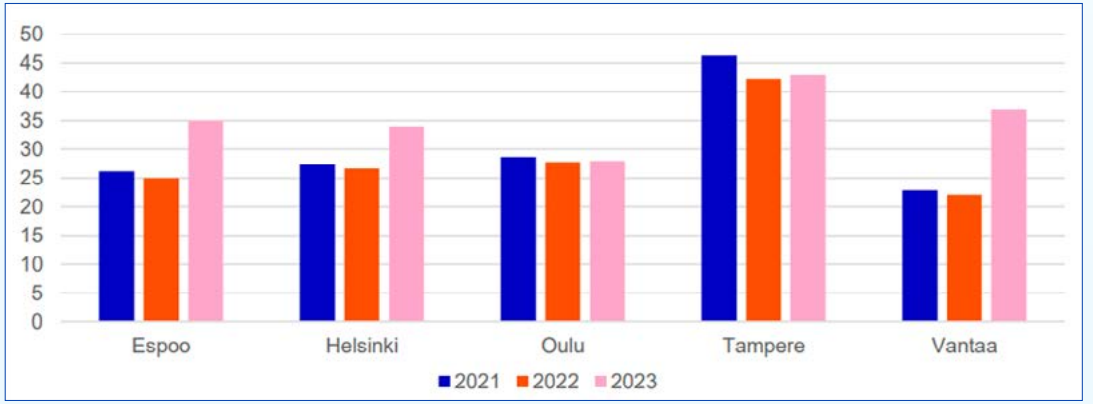

Lähde: Tiedot saatu jätehuoltoyhtiöiltä

Vähähiilisyyttä selvitettiin Myyrmäkitalon uudistamisessa

Vantaan kaupunki on saanut Ympäristöministeriön rahoitusta vähähiilisten korjaus- ja purkuhankkeiden elinkaaritarkasteluun. Rahoituksella teetettiin selvitys Myyrmäkitalon kehittämistä koskevan päätöksenteon tueksi. Tavoitteena oli selvittää vähähiilisin kehittämisvaihtoehto: peruskorjaus ja laajennus, osittainen purkaminen ja laajentaminen tai purkava uudisrakennus.

Ramboll Finlandin selvityksen mukaan elinkaarikustannuksiltaan edullisin vaihtoehto on peruskorjaus, toisena konversio ja kalleimpana uudisrakennus. Konversio on uudisrakentamista noin 2 prosenttia edullisempi investointikustannusten vuoksi. Hiilijalanjäljellä mitattuna edullisin vaihtoehto oli konversio, toisena peruskorjaus ja viimeisenä uudisrakennus. Konversion hiilijalanjälki on uudisrakentamista noin 18 prosenttia pienempi olemassa olevien rakennusosien hyödyntämisen vuoksi.

Selvityksen tulos ohjaa Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon hankesuunnittelua, ja talon on tarkoitus valmistua vuonna 2030. Samalla testataan uutta toimintamallia, jossa olemassa olevaa rakennusta hyödynnetään resurssiviisaasti. Uutta vähähiilistä toimintamallia on tarkoitus käyttää Vantaan kaupungin omistamien kiinteistöjen purkavaa täydennysrakentamista edellyttävissä kohteissa.

Kuva: Pertti Raami

Vantaa vuoden 2024 julkisen puurakentamisen edelläkävijäksi

Vantaan kaupunki valittiin vuoden 2024 julkisen puurakentamisen edelläkävijäksi pitkäjänteisen ja määrätietoisen työnsä ansiosta. Palkinnon myöntävät Puutuoteteollisuus ry ja Kuntaliitto. Vantaa on tehnyt puurakentamisesta keskeisen osan strategista kehitystään, mikä näkyy päiväkotien, koulujen ja asuinrakennusten toteutuksessa. Tämä kunniamaininta jaettiin neljättä kertaa, ja Vantaa liittyy aiempien voittajien, Tampereen, Tuusulan ja Maalahden joukkoon.

Valinnan perusteluissa korostettiin, että Vantaan sitoutuminen puurakentamiseen kattaa koko rakentamisen prosessin kaavoituksesta rakennusvalvontaan ja hankintoihin. Kaupunki on luonut selkeät ohjeistukset ja tekniset kuvaukset, jotka tukevat puurakentamisen toteutusta kaikilla tasoilla. Lisäksi Vantaa osoittaa esimerkillistä innovatiivisuutta ja yhteisöllisyyttä suurkaupunkina, joka edistää ketterästi ekologisesti kestävää rakentamista.

Kuva: Puurakentamisen edistäminen on yhteistyötä. Vantaan edustajat vasemmalta: rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen, hankekehitysarkkitehti Merja Ryytty, energian erityisasiantuntija Sirpa Eskelinen, hankepäällikkö Eija Kivineva, ministeri Kai Mykkänen, apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila, rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa, tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius. Puuyhdistys.

Kiilan kiertotalousalueen yhteiskehittämishanke

Vantaan kaupunki kehittää yhdessä Tuusulan kanssa Kiilan kiertotalousaluetta, josta tavoitellaan merkittävää ja innovatiivista kiertotalouden keskittymää. Alueen tavoitteena on edistää vihreää siirtymää, hiilineutraaliustavoitteita, luontokadon hidastamista ja luonnonvarojen kulutuksen vähentämistä. Kiertotalousratkaisuilla pyritään kehittämään yritysten liiketoimintaa ja luomaan kestävää kasvua.

Alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentokentän pohjoispuolella on logistisesti erinomainen, ja sen suuri koko tekee siitä ainutlaatuisen Suomessa. Alueella on puute kiertotalouden työpaikkatonteista, ja nykyinen liikenneverkosto on riittämätön. Kiilan kiertotalousalueen kehittämisessä huomioidaan myös ympäristövaikutukset, kuten melu ja pölyäminen, sekä asukkaiden ja toiminnanharjoittajien tarpeet.

Vuonna 2025 alueelle laaditaan selvitys yhteisvaikutusten arvioinnista ja pilotoidaan sidosryhmien tiedonjako- ja vuorovaikutusalustaa.

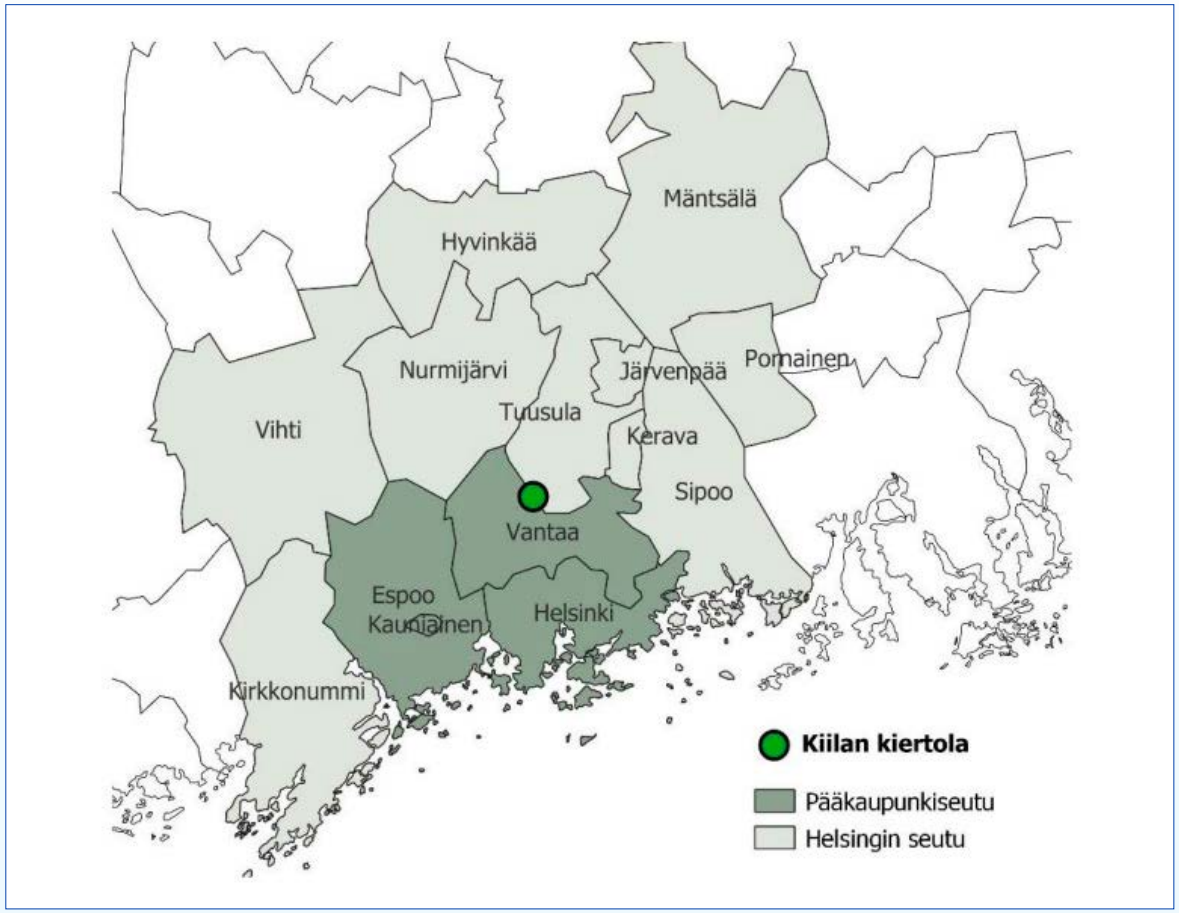

Kuva: Kiilan alue

Kiertotalot-hanke

Loppusyksystä 2024 alkanut Kiertotalot-hanke edistää kasvavan pääkaupunkiseudun rakentamis- ja kiinteistöalan siirtymää kohti hiilineutraalia kiertotaloutta. Luontokato ja ilmastokriisi haastavat rakennusalaa vähentämään hiilijalanjälkeä ja luonnonvarojen kulutusta. Kiertotalot-hankkeessa pyritään avittamaan näitä pääkaupunkiseudun rakentamisen haasteita sekä yhtenäistämään kuntien toimintatapoja tukien samalla alueen pk-yritysten liiketoimintaa.

Vantaa toimii Kiertotalot-osahankkeen toteuttajana työpaketissaan ”Olemassa olevan rakennuskannan elinkaaritehokas käyttö”. Tarkoituksena on etsiä keinoja olemassa olevan rakennuskannan elinkaaren pidentämiseen, matalan käyttöasteen tilojen käyttöasteen tehostamiseen, turhan purkamisen estämiseen, sekä tyhjien tilojen pitkäaikaiselle väliaikaiskäytölle. Hankkeessa tullaan toteuttamaan useamman työpajan sarja, innovaatiohaaste sekä käytännön pilotteja, joissa yritykset pääsevät testaamaan rakentamisen kiertotalouden ratkaisuja oikeissa kaupunkiympäristöissä. Hankkeessa ovat mukana Vantaan lisäksi Helsingin ja Espoon kaupungit sekä HSY. Se on EAKR – rahoitteinen ja päättyy syksyllä 2026.

Kiertotalot

Kuva: Pekka Turtiainen

Kierrätyskeskuksen suosio kasvaa

Kierrätyskeskus tuottaa Vantaan kaupungille uudelleenkäytön palveluita. Yhteistyön tavoitteena on mahdollistaa luonnonvarojen riittävyyttä ja kestävää elämäntapaa Vantaalla. Kierrätyskeskuksella on Vantaalla myymälät Porttipuistossa ja Myyrmäessä sekä suurmyymälät Koivukylässä ja Tammistossa.

Tavaroita voi Vantaan alueella lahjoittaa myös Boksi-lahjoituspisteisiin, jotka sijaitsevat Jumbon ja Myyrmannin kauppakeskuksissa sekä Eurokankaan Tammiston myymälässä. Lisäksi Vantaan alueella kiertää säännöllisesti Kierrätyskeskuksen keräysauto.

Vuonna 2024 Vantaalla sijaitsevien myymälöiden kautta myytiin 1,3 miljoonaa tavaraa ja lisäksi ilmaiseksi jaettiin 800 000 tavaraa. Uudelleenkäyttöön saatetun tavaran luonnonvarasäästö oli vuonna 2024 yhteensä18,4 miljoonaa kiloa ja vältettyjen hiilidioksidipäästöjen määrä oli 7 miljoonaa kiloa. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 17,3 miljoonaa kiloa ja 6,2 kiloa.

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus on vuodesta 2024 saakka ollut yksi Vantaan kaupungin sopimustoimittaja, eli virallinen hankintapaikka tavaratalo-ostosopimuksessa. Sopimus mahdollistaa monenlaisten tavaroiden hankkimisen Kierrätyskeskuksesta, mikä tukee kiertotalouden periaatteita, säästää luonnonvaroja ja vähentää uutena ostettavien tavaroiden hankintaa.

Kuva: Kierrätyskeskus, Heikki Kivijärvi

Kiertotaloutta tukevia hankintoja

Vantaan kaupungin kalustesopimus kilpailutettiin vuonna 2024. Sopimus mahdollistaa nyt myös käytettyjen toimistokalusteiden hankinnan, mikä vähentää uusien kalusteiden hankintatarvetta ja tukee kestävää kehitystä. Sopimuksen kautta hankitut kierrätetyt kalusteet ovat puhdistettuja. Myös kalusteiden alkuperä on tiedossa, eikä kalustetoimittaja toimita esimerkiksi alkuperältään sisäilmaongelmaisista kohteista tulevia kalusteita. Kierrätettyjen kalusteiden hankinta on ekologinen ja taloudellinen vaihtoehto, joka vähentää jätteen määrää ja edistää luonnonvarojen kestävämpää käyttöä.

Myös kaupungin muissa hankinnoissa pyritään edistämään kiertotaloutta, kun se on mahdollista. Hankintoihin liittyvissä koulutuksissa ja ohjeistuksissa ohjataan kaupungin työntekijöitä pohtimaan valintojaan ja hankinnan tarpeita. Turhaa kuluttamista vältetään esimerkiksi yhteiskäyttöä, lainaamista ja vuokraamista edistämällä.

Kuva: Kaisa Sunimento

Poistetuille kirjoille uusi elämä

Kirjasto sai vuonna 2024 Ekokompassin. Materiaalien elinkaaren pidentäminen oli yksi keskeisistä tavoitteista sen saavuttamisessa. Kirjasto edisti materiaalien elinkaaren pidentämistä ja kiertotaloutta aloittamalla yhteistyön poistettujen kirjojen osalta Finlandia Kirjan kanssa. Toimintaa testattiin aluksi pilotissa, ja onnistuneen pilotin jälkeen toiminta muutettiin pysyväksi.

Kirjaston kokoelmista poistetaan vuosittain noin 50 000 kirjaa. Osa aineistosta jaetaan asiakkaille sekä esimerkiksi päiväkodeille ja kouluille maksutta. Kuitenkin näistä jaoista jää aina ylimääräisiä kirjoja. Nämä kirjat lähetetään Finlandia Kirjalle.

Finlandia Kirja myy osan saamistaan kirjoista, ja ne kirjat, jotka eivät mene kaupaksi, menevät ekovillan valmistukseen. Kirjastolle ei aiheudu toiminnasta taloudellisia kustannuksia, ja esimerkiksi aineiston kuljetuksen maksaa Finlandia Kirja.

Toimimalla näin kirjasto pidentää poistettujen kirjojen elinkaarta ja edistää materiaalien uudelleenkäyttöä. Vantaan tekemä pilotti on kiinnostanut myös muita kirjastoja Suomessa ja Vantaan kirjasto on saanut useita kyselyjä asian tiimoilta.

Ympäristövastuullisuuteen liittyviä

tapahtumia / näyttelyitä

kirjastoissa 2024

55 kpl

Kuva: Jori Lindroth

MONIMUOTOINEN LUONTO

Luonnon monimuotoisuus on elinehto lajien säilymiselle ja myös välttämätöntä ihmisen hyvinvoinnille. Rikas luontoympäristö tuottaa tärkeitä ekosysteemipalveluita, kuten pölytystä, ilmaston säätelyä ja hiilen sidontaa, puhdasta vettä, tulvasuojaa sekä virkistyspalveluita. Vantaalta löytyy vielä laajojakin metsäalueita samoin kuin erilaisia vesiympäristöjä, etenkin puroja, jotka nekin ovat erityisen arvokkaita luonnon monimuotoisuudelle.

Suurimpia uhkia luonnon monimuotoisuudelle ovat ihmistoiminnan aiheuttama elinympäristöjen häviäminen ja pirstoutuminen, ekologisten yhteyksien katkeaminen sekä elinympäristöjen laadun heikentyminen, vieraslajien aiheuttama kilpailu, ilmastonmuutos sekä ekosysteemien toiminnan heikentyminen. Vantaan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on tärkeää suojella luontoa myös kulumiselta.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

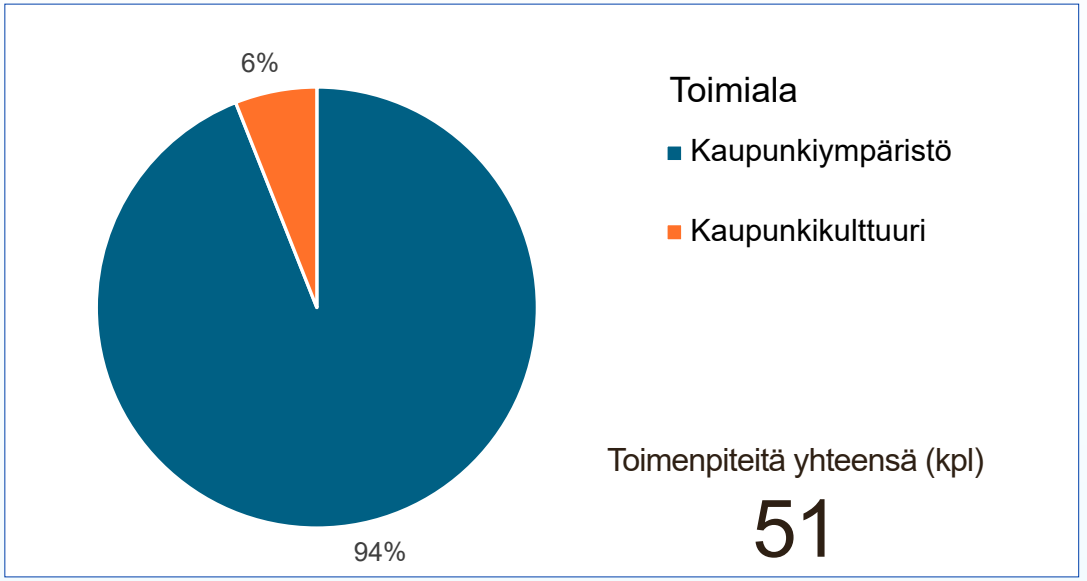

Toimenpiteiden eteneminen

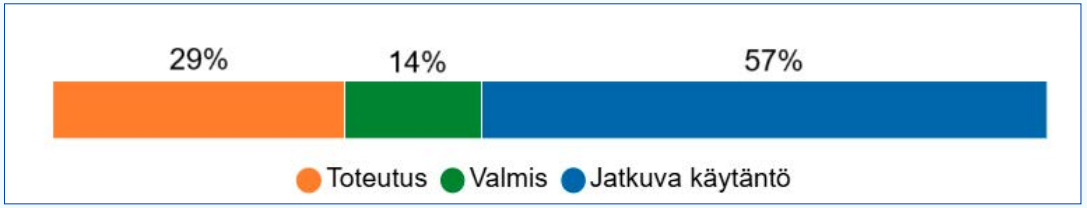

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- Vantaan **luontotietoja** kartoitetaan suuralue kerrallaan. Tämä luo pohjan yleiskaavan toteuttamissuunnitelmaan liittyvälle luonnonsuojelusuunnitelmalle ja luonnon heikentymättömyyden periaatteen käyttöönotolle.
- Toteutetaan **luontopositiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelmaa**. Luonnon heikentymättömyyden periaatetta ja eri toimenpideohjeita luonnon heikentymättömyyden toteuttamiseksi kehitetään edelleen.
- Kaikissa kaavoissa **selvitetään luonnon luontotyypeille syntyvä haitta**, jolle tullaan osoittamaan hyvitys ekologisen kompensaation kautta. Ensisijaisesti vältetään ja lievennetään luontohaittoja. Tässä vaiheessa toteutus on pilotointiasteella ja selvitetään tapauskohtaisesti hyvitysten mahdollisuutta ja saatavuutta.
- **Vieraslajisuunnitelma** on valmisteilla. Lähiluonto-oppaat järjestivät yhdessä Purotalkkareiden kanssa kahdet jättipalsamitalkoot. Suositun Crowdsorsa-mobiilipelin avulla oli mahdollista torjua lupiinia ja jättipalsamia kolmella eri alueella.
- Vuonna 2024 haettiin **rahoitusta yritysten ja kaupungin välisen luontoyhteistyön** kehittämiselle eri rahoituslähteistä. Rahoitus saadaan todennäköisesti HEVi-ohjelmasta ja hanke käynnistyy vuoden 2026 alusta.
- Ratikka-hankkeessa on käynnistetty maakunnallisesti tärkeiksi todettujen **ekologisten yhteyksien seurantatutkimus**, josta saadaan tietoa yhteyksien toimivuudesta eri eläinlajeille.
- Myyraksensuon **ennallistamissuunnitelma** on täydennetty ja tarkennettu. Varsinaisia ennallistamistoimenpiteitä ei vielä ole tehty.
- **Metsänhoidon työmaaohjetta** on täydennetty. Lahopuun määrää on arvioitu silmämääräisesti metsäkuvioittain, kun metsäsuunnitelman inventointitietoja on päivitetty syksyllä 2024 noin 100 ha:n alueella. Lahopuuinventointia tullaan jatkamaan.
- **Metsänhoidossa** säilytetään luonnonmetsien rakennepiirteitä: tiheiköitä, vanhoja puita, monipuolinen luontainen puulajisto ja lahopuuta lisätään. Metsäalueille jätetään alueita kokonaan hoidon ulkopuolelle. Haitallisia vieraslajeja torjutaan ja metsäalueilta siivotaan luontoon kuulumattomia roskia ja jätteitä.
- **Purovesien laadun säännöllistä seurantaa** on jatkettu vuonna 2025. Hankkeiden rakennuslupalausunnoissa otetaan kantaa purojen luonnontilaisuuteen ja luontoarvoihin, hankealueelta johdettavien vesien laatuun sekä mahdolliseen vesilain lupatarpeeseen.
- Isoissa hankkeissa herkkien vesikohteiden läheisyydessä annetaan lausunto 2024 päivitetyn pääkaupunkiseudun **työmaavesiohjeen noudattamisesta**, kuten myös suurilla purkutyömailla ohjeistetaan huomioimaan työmaavesiohje.

- Suunnitellaan ja toteutetaan Vantaan **pienvesissä** tunnistettuja kunnostustarpeita. Toteutettiin Varistonojan tulvatasanne ja uoman perkaus ottaen huomioon luonnon monimuotoisuus.
- **Purotalkkaritoiminnassa** parannetaan vaelluskalojen liikkumismahdollisuuksia poistamalla vaellusesteitä ja rakennetaan kutusoraikkoja.
- **Glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden** käytöstä on luovuttu kaikessa muussa paitsi jättiukonputken torjunnassa, jossa se on ainoa toimiva keino. Pinnoitetuilla alueilla glyfosaattipohjaiset torjunta-aineet on vaihdettu kuumavesikäsittelyihin.
- **Kirkonkylänkosken padon purkaminen** siirtyi vuodella eteenpäin ja purku tehdään kesällä 2025.
- **Arvoniittyjen hoito** suunnitelman mukaan on aloitettu. Vehkalanmäen kunnostaminen malliesimerkkinä jatkuu. Vehkalanmäelle avattiin Kolmen koivun luontopolku kesällä 2024.
- Virkistyskäytön kannalta merkittävät Hakunila-Sipoonkorpi ja Vehkala-Petikko **reittisuunnitelmat** ovat valmistuneet. Uusia infotauluja on saatu muun muassa Keiolan Isosuolle ja Vehkalanmäelle.

Miten luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen alueiden osuus kaupungin pinta-alasta on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kuutoskaupunkien vertailuraportin mukaan kunnan maa-alaan suhteutettuna Espoossa on eniten luonnonsuojelualueita vertailujakson aikana. Seuraavaksi eniten rauhoitettuja luonnonsuojelualueita kunnan pinta-alasta on Vantaalla, jossa myös luonnonsuojelualueiden ala on kasvanut. Vantaalla on asetettu tavoitteeksi perustaa viisi luonnonsuojelualuetta vuosittain vuoteen 2030 mennessä, jolloin kaikki yleiskaavan luonnonsuojelualevaraukset olisi saatu luonnonsuojelulailla rauhoitettua.

Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyyden indikaattorit 2024- raportti

Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen alueiden osuus kaupungin pinta-alasta (%)

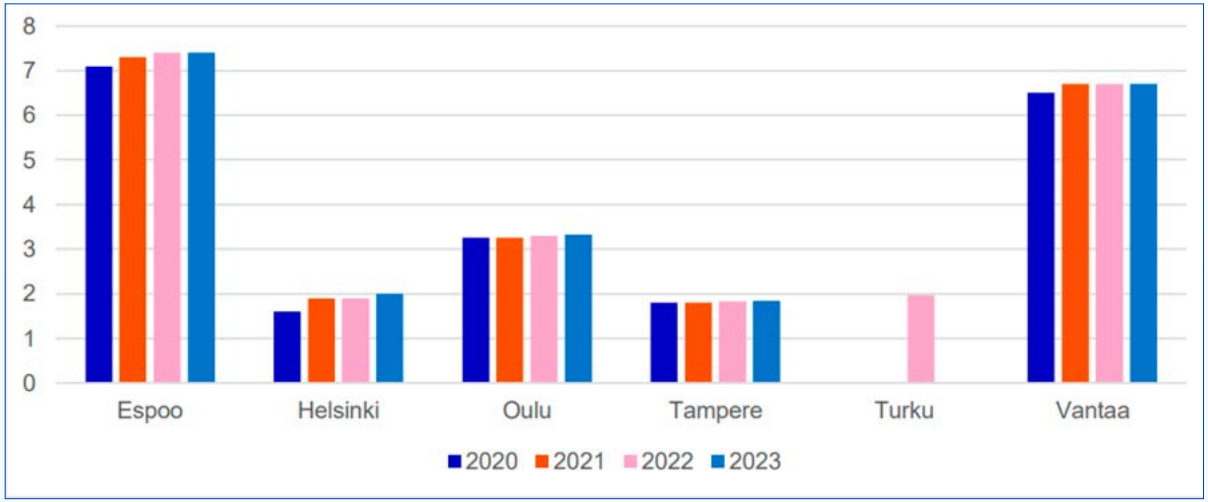

Lähde: Syke avoin paikkatietoaineisto, luonnonsuojelualueet: valtionomistamat ja yksityisten mailla

Luonnonsuojelualueiden
osuudet Vantaalla 2024

6,8 %	64,5 m²
kaupungin pinta-alasta	asukasta kohti

Luontopositiivisuustekoja Vantaalla

Vantaalla valmistellaan luontopositiivisuustavoitetta vuodelle 2030. Luontopositiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vuonna 2024 hyväksyttiin Luontopositiivinen Vantaa 2030 -raportti luontopositiivisuustyön lähtökohdaksi. Tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden suunnittelu käynnistettiin.

Lisäksi Vantaa liittyi Luontoviisaat kunnat -verkostoon. Vantaan kaupunginjohtaja yhdessä Suomen yhdeksän muun suurimman kaupungin johtajan kanssa sitoutui luontokadon pysäyttämiseen yhteisessä julkilausumassaan. Vantaa osallistui luontojalanjälkilaskennan pilotointihankkeeseen yhdessä 12 muun kunnan kanssa.

Vantaalla rauhoitettiin 50 hehtaaria uutta luonnonsuojelualuetta Vaskivuoreen ja Linnanmetsään. Keimolan Isosuon ennallistamistoimenpiteet valmistuivat, ja Myyraksensuon ennallistamisen suunnittelu käynnistyi. Äijänsuon hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä tarkasteltiin ennallistamispotentiaalia. Vantaa sitoutui edistämään uudistavaa viljelyä ja sen monihyötyisyyttä omistamillaan ja vuokraamillaan pelloilla, ensimmäisenä Itämeri-sitoumuksen tehneenä kaupunkina.

Palokalliosta ensimmäinen ekologisen kompensaation hyvityskohde

Vantaa toteuttaa ensimmäisenä Suomessa ekologista kompensaatiota uuden luonnonsuojelulain mukaisesti. Hyvitys tarkoittaa, että rakentamisen aiheuttama luontohaitta korvataan luonnon monimuotoisuutta edistävillä toimilla toisaalla. Ensimmäinen kompensaatio toteutetaan Itä-Hakkilan Siltaniityssä, jossa metsän kaatamisesta aiheutuva haitta hyvitetään parantamalla Palokallion luonnontilaa. Hyvitysalue on 38 hehtaaria ja sijaitsee Sipoonkorven kansallispuiston ja Palokallion luonnonsuojelualueen välissä.

Palokallion metsä oli metsätalouskäytössä ennen kuin kaupunki osti sen vuonna 2016. Metsätalouskäytössä alueella on tehty hakkuita ja ojituksia, mikä on vähentänyt luonnon monimuotoisuutta. Ennallistamistoimilla pyritään palauttamaan alueen luonnontila muun muassa lisäämällä lahopuuta. Toimet tehdään vuoden 2025 aikana, ja ne ajoitetaan niin, etteivät ne häiritse lintujen pesimäkautta. Ennallistuminen vie aikaa, vähintään 20–30 vuotta. Alueen kohtelu on jatkossa verrattavissa luonnonsuojelualueeseen.

Palokallion hyvittäminen on Vantaan ja Suomen ensimmäinen kaavoituksen yhteydessä toteutettava ekologinen kompensaatio. Kompensaatiovaatimusta laajennetaan vähitellen kaikkiin Vantaan kaavahankkeisiin. Siltaniityn kompensaation kustannukset jaetaan Vantaan kaupungin ja Senaatti-kiinteistöjen kesken.

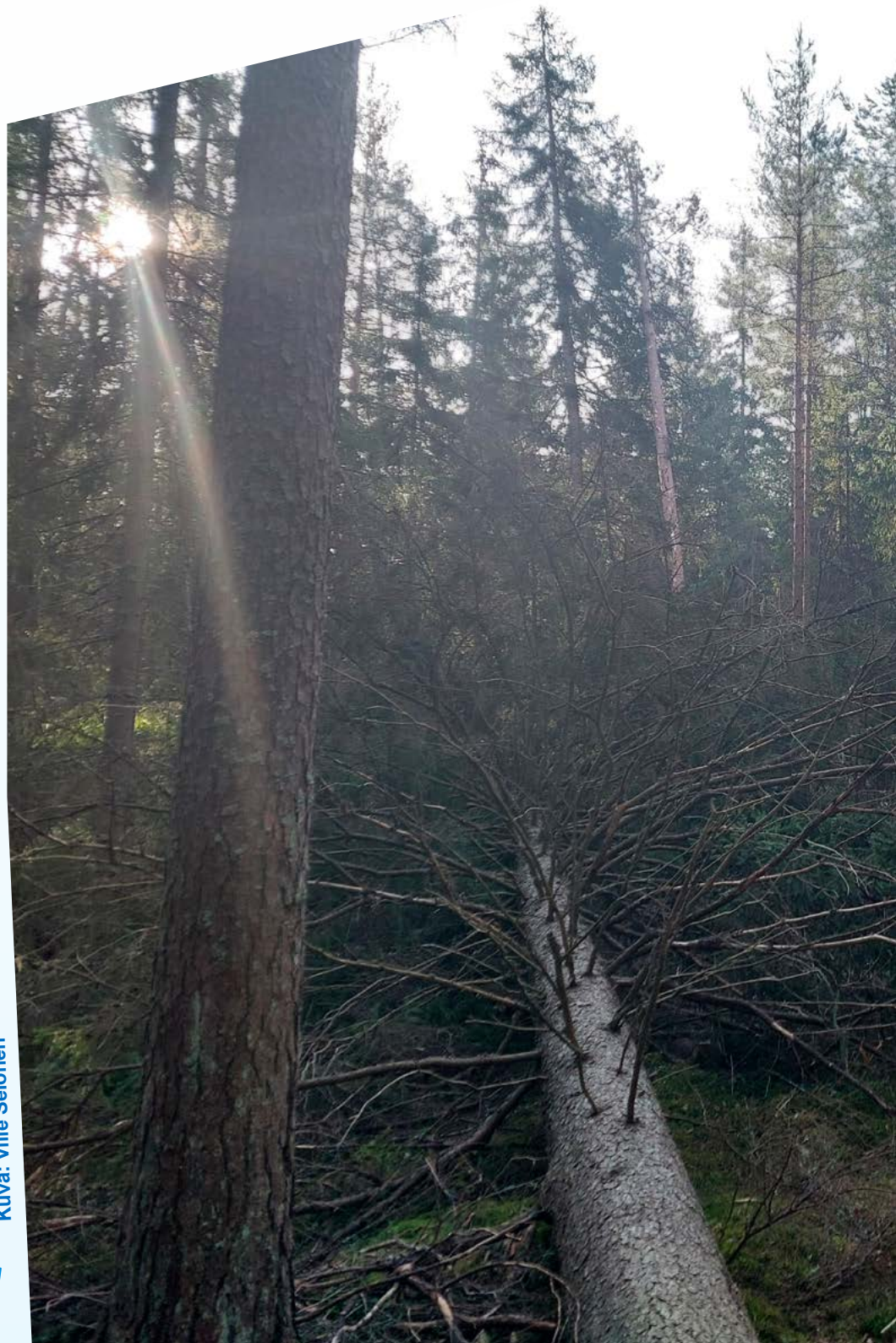

Kuva: Ville Selonen

Vuoden 2024 luontoteemana oli niityt

Niittyvuoden toiminta keskittyi Vehkalanmäelle, jossa jatkettiin monipuolisesti niitty-ympäristön hoitotoimenpiteitä. Vantaan ympäristökeskuksen lähiluonto-oppaat järjestivät kymmeniä retkiä, joiden aikana päiväkoti- ja koululaisryhmät tutustuivat niittyihin ja niiden lajistoon. Niittyteema oli myös mukana muutamilla pääkaupunkiseudun luontoretkien Vantaan retkitapahtumissa. Lastenkulttuuri järjesti Lastenkulttuurikeskus Pyykkituvassa niittyaiheisia huovutus- ja keramiikkapajoja.

Elokuussa 2024 avattiin Vehkalanmäellä juhlallisin menoin uusi luontopolku, joka kiertää noin 600 metrin matkan kunnostetussa ja hoidetussa niitty-ympäristössä. Alueen niittyluonto on jo nyt huomattavan monipuolinen. Hoitotöiden aloittamisen jälkeen Vehkalanmäeltä on tunnistettu noin 200 putkilokasvilajia. Rikas kasvilajisto luo perustan runsaalle hyönteislajistolle. Vuoteen 2024 mennessä Vehkalanmäeltä on esimerkiksi tavattu viitisenkymmentä päiväperhoslajia, joka on Vantaan mittakaavassa huomattavan korkea määrä.

Lähiluonto-oppaiden

tilaisuuksiin osallistuneet henkilöt 2024

luontoretket	hyönteistyöpajat:
1 047	**13**
jättipalsamitalkoot	Itämeritapahtuma
13	**25**

Kuva: Jarmo Honkanen

Crowdsorsa-mobiilipelin avulla torjuttiin vieraskasvilajeja

Vantaalla otettiin kesällä 2024 kokeiluun Crowdsorsa-mobiilipeli, jonka avulla haluttiin lisätä tietoa haitallisista vieraslajeista ja innostaa asukkaita kitkemään vieraskasvilajeja. Kitkennästä palkittiin pienillä rahasummilla. Pelialueet rajattiin Vantaalla Kuusijärvelle, Tammistoon ja Myyrmäkeen. Torjuttaviksi kasveiksi valittiin lupiini ja jättipalsami. Pelissä torjunta tehtiin samoissa kohteissa kaksi kertaa. Palautteen perusteella asukkaat innostuivat pelistä ja osallistujia oli yhteensä 50 henkilöä tai tiimiä. Suurin osa osallistujista oli teini-ikäisiä. Torjuttua pinta-alaa kertyi yhteensä 6330 m², joka koostui yhteensä 206 esiintymästä.

Mobiilipelistä saatiin hyviä kokemuksia, ja se täydensi osaltaan kaupungin ja asukkaiden muuta työtä vieraslajien torjumiseksi. Vieraslajeja torjuttiin kesällä 2024 myös kahden Vantaan kokopäiväisen kesätyöntekijän voimin, minkä lisäksi asukkaille järjestettiin talkoita vieraslajien kitkemiseksi. Asukkaita myös kannustettiin itsenäiseen vieraslajien kitkemiseen kesän Soolotalkoot-kampanjan puitteissa.

Kuva: Taru Metsä

Vantaan Itämerihaasteen tavoitteet päivitettiin

Vantaa on päivittänyt Itämerihaasteen toimenpiteet kaudelle 2024–2028. Itämerihaaste on Turun ja Helsingin käynnistämä verkosto, jossa on mukana jo 330 organisaatiota. Vantaan kaupunki on osallistunut haasteeseen vuodesta 2007.

Kaudella 2024–2028 Vantaa sitoutuu edistämään uudistavaa peltoviljelyä omistamillaan pelloilla. Päivitetty hulevesiohjelma huomioidaan kaupungin toiminnassa; toteutuksessa ovat esimerkiksi Haxberginhaan hulevesialtaat sekä Metsopuiston hulevesirakenteet. Vantaalla noudatetaan vuonna 2024 käyttöön otettua pääkaupunkiseudun työmaavesiohjetta. Kaupungin purotalkkaritoiminta ja lähiluonto-opastoiminta jatkuvat uudella kaudella virtavesiteemalla. Vantaa osallistuu edelleen Pidä Saaristo Siistinä ry:n viestintäkampanjaan “Mahanpuruja muovista”.

Lisäksi Vantaa jatkaa Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen toiminnassa ja on Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisryhmän (Välke) puheenjohtajana vuosina 2024–2025. Vuonna 2025 ympäristökeskuksessa toteutetaan myös ELY-keskuksen rahoittama Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun -hanke. Hankkeessa edistetään purojen suojelua ja niistä tiedottamista.

Kuva: Sinikka Rantalainen

Purotalkkarit edistävät virtavesien elinvoimaisuutta

Vantaan kaupunki on työllistänyt kaksi purotalkkaria jo vuodesta 2016 lähtien. Kesätyöntekijöinä työskentelevien purotalkkareiden tehtäväkenttä on laaja. He huolehtivat Vantaan puroista muun muassa siivoamalla purouomista jätteitä, poistamalla vieraslajeja, raivaamalla tukoksia, kunnostamalla taimenten lisääntymisalueita ja järjestämällä kunnostustalkoita.

Purotalkkareiden toimintaa pystyy seuraamaan heidän suosituilta Vantaan Purotalkkarit Instagram- ja Facebook-tileiltään tai tutustumalla kaupungin kotisivuilla julkaistuihin purotalkkariraportteihin.

Asukkailta purotalkkarit saavat jatkuvasti positiivista palautetta, sillä he tekevät työtä, joka muuten jäisi tekemättä. Purotalkkaritoiminta onkin leviämässä myös naapurikuntiin.

Purotalkkaritoiminnassa

puroista siivottiin jätettä
7 000 l

talkoissa kitkettiin jättipalsamia
3 810 l

huollettiin taimenen kutusoraikkoa
37 kpl

purettiin rytöpatoja
23 kpl

Kuva: Aliisa Alatossava

Katupuuryhmä on työstänyt linjauksia, ohjeita ja hinnaston katupuille

Vantaalla on vuoden ajan toiminut katupuuryhmä, joka edistää katupuiden lisäämistä tukemalla niiden hyvinvointia. Tavoitteena on turvata katupuiden kasvuolosuhteet siten, että tulevaisuudessa Vantaalla puut saavat kasvaa pitkäikäisiksi, toisten puiden tai muun kerroksellisen kasvillisuuden kanssa, puusto on monilajista ja elinvoimaista ja pystytään hillitsemään lämpösaarekeilmiötä puiden tuomalla varjostuksella. Ensimmäiseksi ryhmä täydentää suunnitteluohjeistusta kaupunkitilaohjeeseen sekä koostaa katupuulinjauksen ja katupuiden vauriohinnaston päätöksentekoon kevään 2025 aikana.

Katupuut tarjoavat monenlaisia elinolosuhteita parantavia ekosysteemipalveluita. Erityisen tärkeitä katupuut ovat ilmastonmuutoksen hidastamisessa ja siihen sopeutumisessa.

Uusien periaatteiden sekä istutus- ja hoito-ohjeiden myötä kaduille muodostuu runsaampi ja rennompi ilme. Keskeistä on olemassa olevan kasvillisuuden ja maaperän säilyttäminen, kasvipeitteinen ja vettä läpäisevä maanpinta sekä monikerroksinen kasvillisuus. Tilaa annetaan myös aiempaa enemmän niityille, hulevesiä käsittelevälle kasvillisuudelle sekä kierrätyskasvualustoille ja lahopuille. Ohjeistusta testataan käynnissä olevissa suunnitteluhankkeissa.

Lisätietoa: **kaupunkitilaohje.vantaa.fi**

Kuva: Satu Onnela

Hyviä tuloksia luonnonmukaisista hulevesiratkaisuista

Vantaan luonnonmukaiset hulevesirakenteet auttavat hallitsemaan hulevesiä ja vähentämään niiden haittoja kaupunkiympäristössä. Viheralueiden painanteiden ja katujen biosuodattimien toimivuutta Meiramitiellä ja Tikkurilantiellä on seurattu säännöllisesti, ja tulokset ovat olleet positiivisia. Viherpainanteet ovat osoittautuneet tehokkaiksi hulevesien viivyttäjinä, mikä on parantanut veden laatua vastaanottavissa vesistöissä ja vähentänyt tulvariskiä tiiviisti rakennetussa kaupungissa.

Luonnonmukaiset viivytys- ja laskeutusaltaat Haxberginhaan puistossa ja Kormuniitynojan varrella ovat osoittautuneet erityisen hyödyllisiksi ilmastonmuutoksen voimistamien rankkasateiden aikana. Ne ovat vähentäneet hulevesien virtaamia, ja laskeutusaltaat ovat pidättäneet epäpuhtauksia ja parantaneet huleveden laatua pienvesistöissä. Luonnonmukaiset hulevesirakenteet ovat myös osoittautuneet kustannustehokkaiksi ratkaisuiksi, jotka vaativat suhteellisen vähän ylläpitoa.

Vuonna 2024 Vantaan kaupungin opiskelijaharjoittelijat kartoittivat hulevesirakenteiden nykytilaa ja kunnossapitotarpeita sekä luontaista kasvillisuutta, joka on menestynyt ja levinnyt hulevesikohteissa. Vuonna 2025 Vantaa on mukana pääkaupunkiseudun tutkimushankkeessa, jossa selvitetään Tikkurilantien biosuodatusalueen, Kartanonkosken Illenpuiston altaan sekä Pellaksenojan kaupunkipuron toimivuutta. Yhteishankkeen seurannan tulokset raportoidaan kahdessa opinnäytetyössä vuonna 2025.

Kuva: Anni Haaparanta

Monihyötyisellä viherrakenteella varaudutaan ja sopeudutaan ilmastonmuutokseen

Vantaa on mukana Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa (ARVO) -hankkeessa, jonka tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa viherrakennetta tiiviisti rakennetuissa kaupungeissa ilmastonmuutokseen varautumiseksi ja sopeutumiseksi.

Hankkeessa kehitetään viherrakenteen suunnittelun työkalu, alueellinen viherkerroin, joka soveltuu ekosysteemipalveluiden ja luonnon monimuotoisuuden laadun ja määrän sekä niissä tapahtuvan muutoksen arviointiin. Laskenta perustuu alueen luontotyyppien tunnistamiseen. Rakennetun ympäristön luontotyyppiluokittelu on kehitetty ARVO- ja BOOST-hankkeiden sekä kaupunkiluonnon asiantuntijoiden yhteistyönä. Maankäytön suunnittelun työkalua kehitetään pilotoimalla sitä hanke- ja liitännäispartnerikaupunkien pilottialueilla.

Hankkeessa on laadittu nykytilakatsaus viherrakenteen huomioimisesta maankäytön suunnittelussa. Katsauksessa tunnistettiin yhdeksän viherrakenteen suunnittelun pullonkaulaa. Hankkeen aikana laaditaan viherrakenteen vahvistamisen kansalliset suositukset.

Hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun. ARVO-hankkeen toteuttavat Vantaan, Helsingin ja Espoon kaupungit, Aalto-yliopisto ja Green Building Council Finland. Hanke saa rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta.

VASTUULLINEN VANTAA

Vantaan ilmastotavoitteisiin pääseminen edellyttää, että kaupungin asukkaat, yritykset ja yhteisöt toimivat vastuullisesti.

Tässä kaupunkiorganisaatio voi toimia esimerkkinä, mahdollistajana, viestinviejänä sekä tuomalla esiin uusia tapoja toimia.

Viestinnällä ja vuoropuhelulla lisätään ilmastotoimien hyväksyttävyyttä ja avoimuutta.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

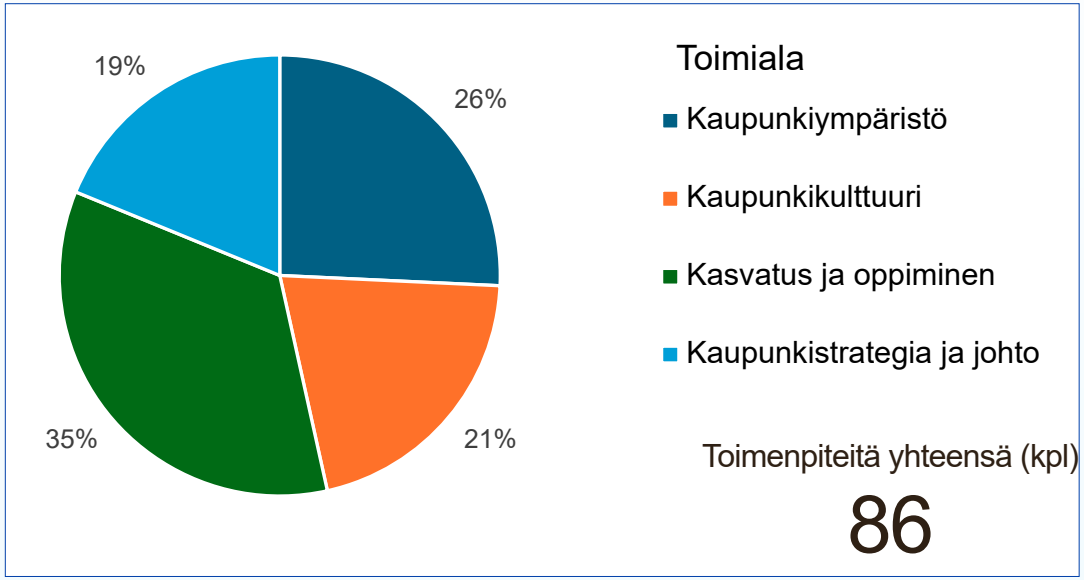

Toimenpiteiden eteneminen

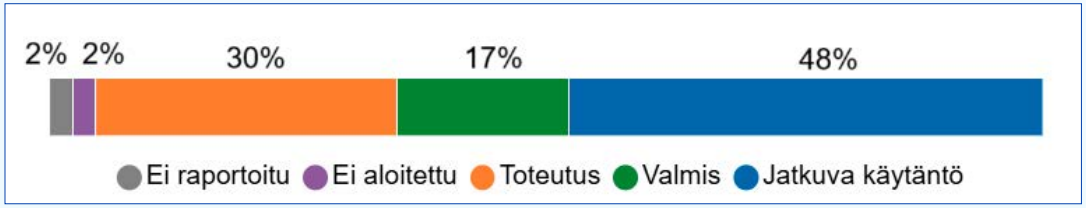

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- Green dealien avulla on edistetty **ympäristövastuullisia hankintoja**. Haitallisten aineiden vähentäminen päiväkotiympäristön hankinnoissa -green deal -sopimuksen tavoitteet on huomioitu laajemmin useammassa hankinnassa. Myös päästöttömien työmaiden green deal on edistänyt vastuullisia hankintoja omilla työmailla ja urakoissa.
- **Hankintojen strategisten tavoitteiden** ja linjausten käsittely on kesken, ja on sovittu, että ne siirretään uuden kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Kaikissa hankintojen toteuttamissa kilpailutettavissa sopimuksissa huomioidaan ympäristövastuullisuus ja sosiaaliset näkökulmat.
- Vaikuttavimpien **hankintojen elinkaarilaskennasta** on tehty selvitys, jonka perusteella tällä hetkellä ei ole resursseja toteuttaa varsinaista laskentakokonaisuutta. Elinkaariajattelua edistetään hankinnan ja muun organisaation koulutuksissa.
- Vantaan suomenkielisissä peruskouluissa otettiin lukuvuoden 2024 alussa käyttöön **kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet**. Lähiluontoa käytetään päiväkotien ja koulujen oppimisympäristönä.
- Aikuisopistolla **lähiluontoa oppimisympäristönä** on käytetty esimerkiksi kuvataiteissa, puutarha- ja retkeilykursseilla sekä sienestyskursseilla. Lisäksi on järjestetty muutama pihatapahtuma.
- Kaupungin esihenkilöille sekä asiantuntijoille suunnattu **vastuullisuuskoulutus** on pilotointivaiheessa.
- **Ruuan ympäristövaikutuksien** vähentämiseksi Yhteinen pöytä jatkaa toimintaansa. Vuonna 2022–2023 laskettiin Yhteinen pöytä -terminaalin hiilijalanjälki Syklin opiskelijan avustuksella. Jalanjälki muuttui hiilikädenjäljeksi. Myös raportointia kehitettiin uuden toiminnanohjausjärjestelmän avulla. Toimenpiteiden toteuttaminen on aloitettu. Lisäksi viestintää ja ohjeistusta verkoston jäsenille lisättiin.
- **Reilun kaupan tuotteiden** hankinta on vähentynyt, koska banaaneja ei ostettu enää kouluille.
- **Kouluruokailun** ympäristövaikutuksia pienennetään ja maistuvuutta parannetaan yhteistyössä ateriapalveluntuottajien kanssa. Yhteistyötä on tehty myös muiden suurten kaupunkien kanssa esimerkiksi hiilijalanjälkilaskennan käyttöön saamiseksi. Palveluntuottajien kanssa tehdään yhteistyötä ja seurataan hävikin määrää.
- **Ilmastoyhteistyö yritysten ja oppilaitosten kanssa** painottuu eri hankkeiden ja klusteritoiminnan yhteyteen sekä viestintään. Business Vantaa -uutiskirjeeseen tarjotaan aiheita.
- Kaupunkikonsernin kaikkien **suurten yhtiöiden vastuullisuustavoitteet** pohjautuvat yhtiöiden vastuullisuusohjelmiin. Lisäksi tavoitteissa on huomioitu kaupunkistrategiset päämäärät, kuten resurssiviisaus ja hiilineutraalisuustavoitteet, sekä SDG-viitekehys. Valtaosa kaupungin yhtiöille vuodelle 2024 asetetuista vastuullisuustavoitteista saavutettiin.
- Vantaa osallistuu Ei ylikulutusta -hankkeeseen, jossa kehitetään keinoja lisätä tietoisuutta kestävistä valinnoista. Tavoitteena on synnyttää **uusia jakamistalouden toimintamalleja** esimerkiksi tuunaustyöpajoissa ja liikuntavälineiden lainaamisessa.

Miten vuosittain koulutettujen ekotukihenkilöiden määrä on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kuutoskaupunkien yhteisraportin mukaan Vantaalla ekotukihenkilöitä on viime vuosina jatkokoulutettu runsaasti. Vuonna 2023 Vantaalla jatkokoulutettiin 2,7 ekotukihenkilöä 100 kunnan vakityöntekijää kohden, mikä on reilusti enemmän kuin muissa kunnissa.

Ekotuki on toimintamalli ympäristöasioiden huomioimiseksi työpaikoilla. Toiminnan kulmakivenä on kouluttaa työyhteisöihin nimitettyjä ekotukihenkilöitä, jotka töidensä ohella edistävät ympäristön kannalta kestäviä toimintatapoja ja lisäävät ympäristötietoisuutta työyhteisössä. Indikaattori kuvaa kaupunkien vuosittain kouluttamien ekotukihenkilöiden määrää 100 kaupungin vakituista työntekijää kohti.

Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyyden indikaattorit 2024- raportti

Vuosittain koulutettejun ekotukihenkilöiden määrä per 100 kaupungin vakituista työntekijää

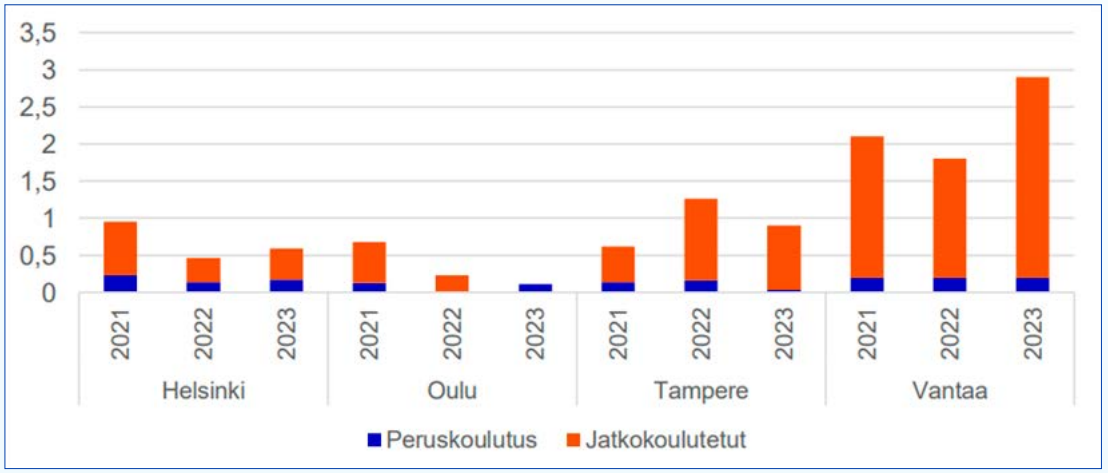

Lähde: Kaupunkien seuranta ekotukihenkilöistä

Vantaan kestävän tulevaisuuden osaamisen tavoitteet jalkautuivat kouluihin

Vantaan suomenkielisissä peruskouluissa otettiin lukuvuoden 2024 alussa käyttöön kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet (ketu). Tavoitteissa kuvataan ympäristön kannalta kestävän kasvatuksen periaatteet Vantaan opetussuunnitelmaan ja resurssiviisauden tiekarttaan pohjaten.

Tavoitteiden jalkauttamiseen valjastettiin koulujen johdon lisäksi ekopedagogit (entiset ekotukihenkilöt) ja kestävän tulevaisuuden tutorit eli teeman kaupunkitasoiset kehittäjäopettajat. Ekopedagogeille järjestettiin neljä kokopäivän koulutusta osaamistavoitteiden teemoista. Syksyllä koulutettiin myös muuta henkilöstöä avoimissa osaamistavoitekoulutuksissa. Näiden lisäksi lukuvuoden aikana ketu-tutorit ovat kiertäneet auttamassa kouluja ketu-tavoitteiden käyttöönotossa. Nyt kaikissa vantaalaisissa kouluissa on osaamistavoitetyö lähtenyt käyntiin.

Ketu-tutoreiden vaikutus ei ole jäänyt vain Suomeen, sillä he kävivät esittelemässä Vantaan mallia myös Norjan Lofooteilla Svolværissa Erasmus-kurssilla. Matka Lofooteille taittui ilmastoystävällisesti maata pitkin junalla ja bussilla, mikä herätti innostusta muissa kurssilaisissa.

Kuva: Laura Merenvainio

Ilmastovastuullisen toiminnan opiskelua ammatillisessa koulutuksessa

Ammatillisissa opinnoissa valinnaisena tutkinnon osana on 15 osaamispisteen kokoinen Ilmastovastuullinen toiminta, joka on tavoitteena ottaa käyttöön kaikilla opiskelualoilla Vantaan ammattiopisto Variassa. Kokemuksia on jo useilta opiskelualoilta, esimerkiksi Ravintola- ja catering-alalla opintokokonaisuutta kehitettiin yhdessä työelämän kanssa. Mukana oli Vantin, Fazerin, Compass Groupin ja HOK-Elannon edustajia sekä Varian opiskelijoita ja Vantaan kaupungin ympäristöasiantuntijoita. Opintokokonaisuus suunniteltiin erittäin käytännönläheiseksi, jotta se palvelee sekä opiskelijaa että työpaikkaa, jossa opinto tehdään. Tutkinnon osassa opiskelijat voivat esimerkiksi suunnitella ja toteuttaa ilmastovastuullisia ruokakokonaisuuksia ja viestiä niistä asiakkaille.

https://varia.vantaa.fi/fi/blogit/digivaria/ilmastovastuullisuutta-ja-palveluiden-tuotteistamista-ravintola-ja-catering-alan-verkkokoulutuksena

Matkailualan opiskelijat taasen osallistuivat Erasmus-opintomatkalle Saarenmaalle osana Ilmastovastuullisen toiminnan opiskelua. Saarenmaa on saanut Green Destination Gold -palkinnon vuonna 2023. Matkan aikana tutustuttiin kestävän matkailun käytäntöihin ja yrityksiin. Opiskelijat myös esittelivät Suomen kestävän matkailun ohjelmia. Matka Viroon tehtiin maata pitkin ja majoitus oli ympäristöystävällisissä kohteissa.

https://varia.vantaa.fi/fi/blogit/varia/matkailualan-kansainvalinen-luokka-opintomatkalla-saaremaalla

Kuva: Jaana Räisänen

Varhaiskasvattajat ruokakasvattamassa

Vantaan varhaiskasvatuksen ympäristökasvatustyötä vahvistetaan ympäristökasvatuksen työkorteilla. Jokainen toimintayksikkö valitsee omaan kehittämiseen sopivat työkorteista ja työstävät niitä itselleen tarpeellisen ajan. Vuonna 2024 noin neljäkymmentä prosenttia työkortteja työstäneistä yksiköistä toimi ruokakasvatuksen parissa.

Ympäristövastuullisen ruokakasvatuksen tarkoituksena on tutustuttaa lapset monipuolisiin makuihin sekä kasvisten ja ilmastoystävällisten ruokien maailmaan. Käytännössä tämä toteutuu kasvattajien positiivisena ruokapuheena, erilaisina maisteluina ja lasta kannustamalla. Hyväksi kannustustavaksi on todettu muun muassa, että ryhmän ilmastoagentti, eli joku ryhmän lapsista, kertoo muille, mitä ruokaa on tarjolla, ja kannustaa kaikkia maistamaan kasvisruokaa. Myös aikuisen esimerkki on tärkeä. Lisäksi ruokahävikkiin kiinnitetään huomiota. Tämän pienentämiseksi esimerkiksi ruokailijamäärät ilmoitetaan keittiöön ja lapsia opetetaan ottamaan ruokaa nälän tunteen mukaan.

Kuva: Anna Groth

Lautashävikki tehtiin näkyväksi biovaaoilla

Vantaalaisten kulutusperusteisesta hiilijalanjäljestä noin neljännes syntyy ruokailusta, ja sitäkin osuutta on syytä pienentää monin keinoin. Vuoden 2025 alussa kaikkiin Vantaan lukioihin ja Ammattiopisto Varian toimipisteisiin hankittiin lautashävikkiä mittaavat vaa'at astianpalautuslinjastoihin. Vaaka näyttää kullekin lautaselta ruokaa bioastiaan kaapivalle oman hävikin määrän ja painon mukaan surullista tai hymyilevämpää hymiötä. Vaaka näyttää myös edellisen viikon hävikin kokonaismäärän kiloissa, mikä auttaa hahmottamaan, kuinka paljon hävikkiä kokonaisuudessaan syntyy. Näiden lukujen tarkoituksena on havainnollistaa hävikin määrää ja saada opiskelijat ja opettajat kiinnittämään huomiota omiin lautasen täyttövalintoihinsa.

Vaa'at ovat olleet käytössä vasta tovin, joten kattavaa tilastoa vaikutuksista ei ole vielä saatavilla. Sen verran on kuitenkin havaittu, että ainakin henkilökunnan keskuudessa lautashävikin määrä on herättänyt huomiota, ja ruokahävikki on ollut enemmän henkilökunnan ja opiskelijoiden puheissa sekä opinsisällöissä: **Food waste – A Call for Responsibility -video**

Hävikkiruuan hyödyntäminen jatkuu Yhteisen pöydän toiminnalla

Yhteisen pöydän ruoka-avun jakajia on noin 80 eri puolilla Vantaata järjestöissä, seurakunnissa ja kaupungin toimipisteissä. Yhteisestä pöydästä ja sen verkostosta hyötyy yli 5000 vantaalaista joka viikko. Vuonna 2025 juhlitaan Yhteisen pöydän kymmenvuotista taivalta. Toiminta on vakinaistunut vuosien aikana, ja aloittaessaan Yhteinen pöytä on ollut edelläkävijä kaupunkitason toimijana.

Ekokompassin Yhteinen pöytä sai vuonna 2024, ja siihen asetettuja tavoitteita työstetään kolmivuotiskaudella. Tavoitteista on jo saatu valmiiksi kirkkaan kalvomuovin kierrätys yhteistyössä lahjoittajayrityksen kanssa. Vuonna 2024 myös pilotoitiin kouluruuan hyötykäyttöä, ja toiminta vakinaistettiin vuoden 2025 alusta.

Vantaan Yhteisen pöydän terminaalin saama

hävikkimäärä

680 000 kg
2024

5 000
ruoka-annosta / viikko

Kuva: Anna Groth

Ympäristövastuu teemana kaupungin museopalveluissa

Museopalveluissa ympäristövastuullisuus näkyi vuonna 2024 ja alkuvuonna 2025 näyttelyiden teemoissa. Vantaan Taidemuseo Artsin näyttely ”Yhteenkietoutuneet maailmat” johdatti tutkimusmatkalle luontoon ja meihin itseemme. Miten vaalia luontoa meissä ja ympäristössämme? Näyttelyn taideteokset tarkastelivat luontoa sulautumisen, ihmetyksen, katoamisen ja seikkailun kautta.

Vantaan kaupunginmuseon ”Ikikallion tarinoita” -näyttelyssä kestävän elämäntavan ja ympäristövastuullisuuden teemaa sivuttiin päiväkodeille ja koululaisille järjestetyillä opastuksilla ja työpajoissa. Näyttelyn teemallinen aikajana viimeisestä jääkaudesta, ensimmäisistä kotiseutumme ihmisistä kivikaudella ja heidän luontosuhteestaan vertautui keskusteluissa nykyihmisen toimintatapoihin.

Vantaa50-juhlavuoden näyttelyn ”Hyvä, parempi, Vantaa” teemoissa käsiteltiin kaupungin rakentumista, aluerakentamiskohteiden suunnittelua ja mahdollisimman hyvän asumisen ja terveyden yhteisvaikutuksen toteutumista sekä 1990-luvun luonto- ja kierrätystietoisuuden kasvua kierrätyskeskuksen synnyn ja kirpputorien yleistymisen myötä. Vantaan kaupunginmuseon näyttelyn osana oli myös autenttinen ysärin kirpputori, jossa saattoi tehdä ostoksia. Tämä toteutettiin yhteistyössä Kierrätyskeskuksen kanssa.

Lisäksi molempien museoiden työpajoissa hyödynnettiin varastosta valmiiksi löytyneitä materiaaleja. Lisämateriaaleja on hankittu harkiten ja pääosin Kierrätyskeskuksesta.

Kuva: Pekka J. Heiskanen

Vantaa kannusti fiksuihin rengasvalintoihin

Syksyllä 2024 Vantaa osallistui Helsingin kaupungin kampanjaan, joka kannusti pääkaupunkiseudun autoilijoita pohtimaan talvirengasvalintojaan myös ympäristön näkökulmasta. Tutkimusten mukaan kitkarenkaat vähentävät sekä katupölyn muodostumista että melua.

Ympäristösyistä myös Vantaan kaupungin kevyissä ajoneuvoissa, eli henkilö- ja pakettiautoissa, luovutaan lähivuosina kokonaan nastarenkaiden käytöstä. Vuoden 2021 keväästä lähtien kaikkiin uusiin ajoneuvoihin on valittu kitkarenkaat, ja myös vanhoissa ajoneuvoissa siirrytään kitkarenkaisiin sitä mukaa, kun niiden talvirenkaat joudutaan uusimaan. Vantaan kaupungilla on tällä hetkellä käytössä noin 350 henkilö- ja pakettiautoa.

Katupölyä pyritään Vantaalla vähentämään myös vähentämällä kaduilla liikkuvien autojen määrää edistämällä kestävää liikkumista jalan, pyöräillen ja joukkoliikenteellä. Tavoitteena on ilmanlaadun parantamisen lisäksi liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen.

Kitkarenkaat autoissa

talvikausina Myyrmannissa

28,6 %	30,3 %
2023–2024	2024–2025

Kuva: Kimmo Kosonen

Laitteiden kunnostusta yhteistyöllä

Koulujen ja päiväkotien digilaitteiden kierrätystä on kehitetty pitkään, ja nyt on saatu luotua kaupungin sisäinen yhteistyö, jolla laitteiden käyttöikää pidennetään ja uusien laitteiden hankintatarpeita vähennetään.

Oppijoilla on pääsääntöisesti käytössä Chromebookeja, joita käytetään niin kauan kuin laitteisiin saa Googlen päivitykset. Vuosittain rikkoutuu satoja laitteita, jotka normaalisti menevät poistoon, mutta koulut voivat itsenäisesti korjata laitteita esimerkiksi valinnaisaineissa, kerhoissa tai kaupunkitasoisissa korjauspajoissa.

Laitteista korjataan laajasti erilaisia rikki menneitä osia, kuten näppäimistö ja verkkokortti. Yhdistämällä kaksi eri tavalla rikkoutunutta laitetta voidaan vähentää poistoon meneviä laitteita. Viimeisimpänä kunnostustoimintaan on liittynyt mukaan myös Varian logistiikka-alan opiskelijat, jotka huolehtivat laitteiden siirtämisestä kohteesta huoltoon ja takaisin. Tämä on helpottanut erityisesti päiväkotien laitteiden huoltamista.

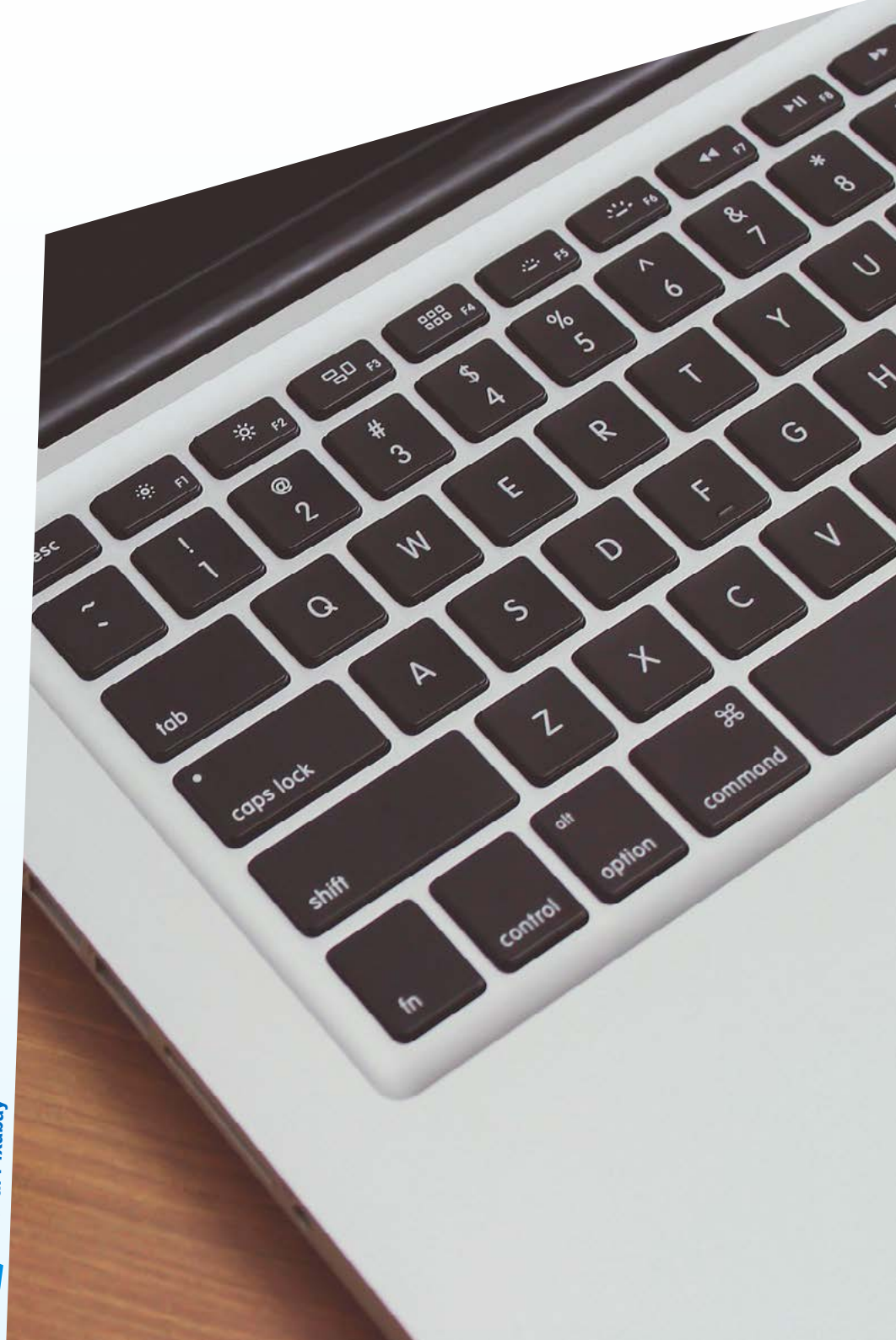

Kuva: Pixabay

Haastemoottori: Yhteistyöllä kohti kestävää Vantaata

Vantaan ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttaminen vaatii uusia toimintatapoja, innovaatioita ja laajaa yhteistyötä. Vantaa yhdessä Espoon kaupungin kanssa vastaa tähän tarpeeseen Haastemoottori-hankkeen kautta. Se on systemaattinen toimintamalli, joka vauhdittaa uusien, kestävien ratkaisujen löytämistä ja käyttöönottoa osana kaupungin jokapäiväistä toimintaa.

Haastemoottori on prosessi, joka kerää yhteen kaupungin eri toimintojen, henkilöstön, asukkaiden ja yritysten tunnistamia kehityskohteita ja haasteita. Se ei ole vain yksittäinen projekti, vaan jatkuva moottori innovaatioille ja parannuksille. Tunnistetut haasteaihiot muotoillaan ja arvioidaan, ja parhaisiin tartutaan yhteiskehittämisen kautta.

Pääkaupunkiseudun Haastemoottori-hanke on kolmivuotinen, ja sen päätoteuttaja on Espoon kaupunki ja osatoteuttaja Vantaan kaupunki. Yhteistyötä tehdään Helsingin kaupungin, VTT:n, Aalto-yliopiston sekä erilaisten yritysten ja yritysklustereiden kanssa. Hanke päättyy vuonna 2026.

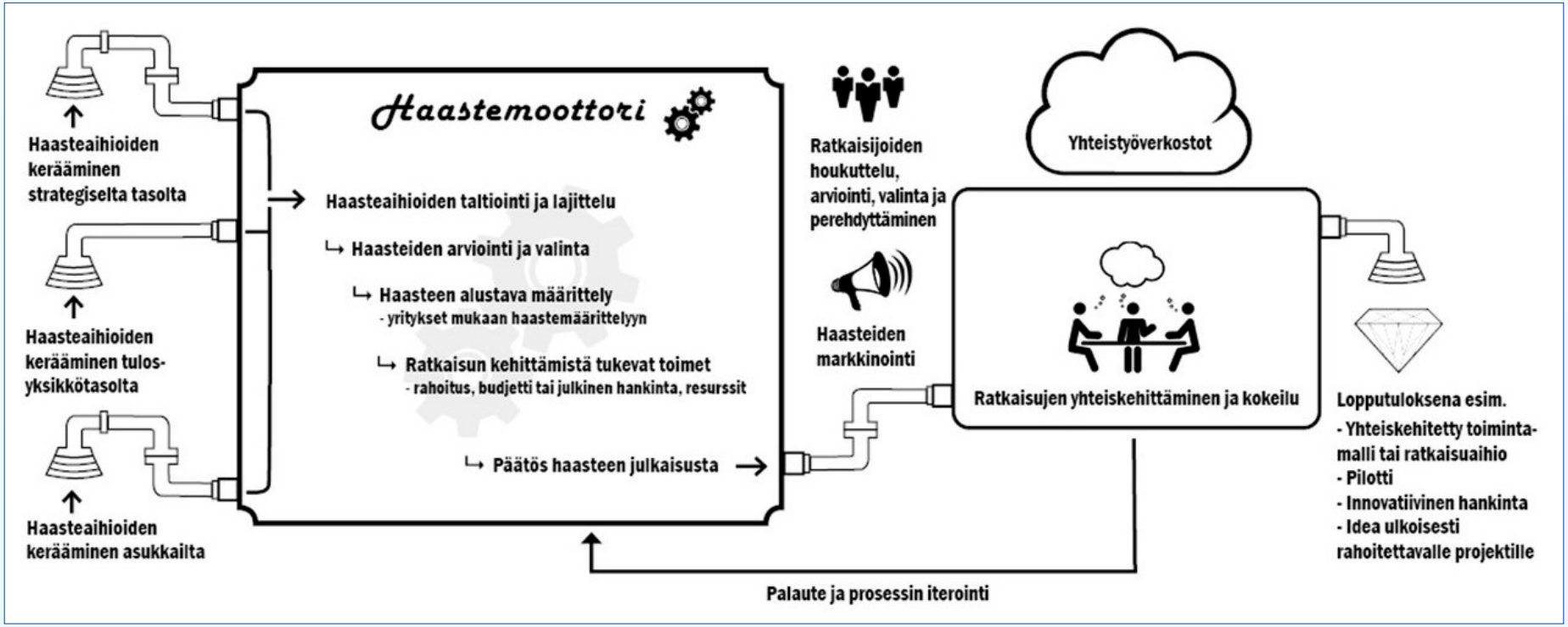

Kohti vastuullista kaupunkiympäristön rakentamista avoimen innovaation keinoin

Projektin avulla Vantaa tukee vastuullisen rakentamisen tavoitteita ja edistää yritysten innovaatiokehittämistä. Hanke tarjoaa kaupunkiympäristön alustaksi yrityksille, jotka tarjoavat pilottivalmiita ratkaisuja (tuotteita tai palveluita) rakennetun ympäristön kokonaisuudessa, erityisesti liittyen kiertotalouteen, vähähiiliseen rakentamiseen, luonnon monimuotoisuuteen ja kaupunkilaisten osallistamiseen.

- Avoimen innovaation tavoitteena on luoda innovaatioista käytäntöjä ja edistää innovaatioita rakennetussa ympäristössä kaupungin, asiantuntijoiden ja TKI-toimijoiden yhteistyönä.
- Luodaan innovatiivisten kokeilujen ja hankintojen yhteiskehittämisen systemaattiset toimintamallit.
- Keskitytään rakennetun kaupunkiympäristön kiertotalouteen, vähähiiliseen rakentamiseen, energiatehokkuuteen, luonnon monimuotoisuuteen ja kaupunkilaisten osallistamiseen.
- Pilotoidaan TKI-toimijoiden tuomia ratkaisuja kaupungin tunnistamissa haasteissa rakennetussa ympäristössä.

Uusia innovaatioita ja yhteiskehittämisen malleja tarvitaan rakennusalan kehittämisessä ja hiilineutraalin tulevaisuuden rakentamisessa.

Kuva: Joose Zanasi

HIILINIELUT JA KOMPENSAATIO

Hiilineutraalius tarkoittaa, että alueellisesti Vantaalla kasvihuonekaasupäästötase on nolla. Vantaan hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai kompensoida päästövähennystoimia muualla.

Hiilikädenjäljen huomioiminen on myös noussut esille. Mikäli päästövähennyksissä ylitetään 80 prosentin osuus, vähentää se tarvetta hankkia kompensaatioita.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

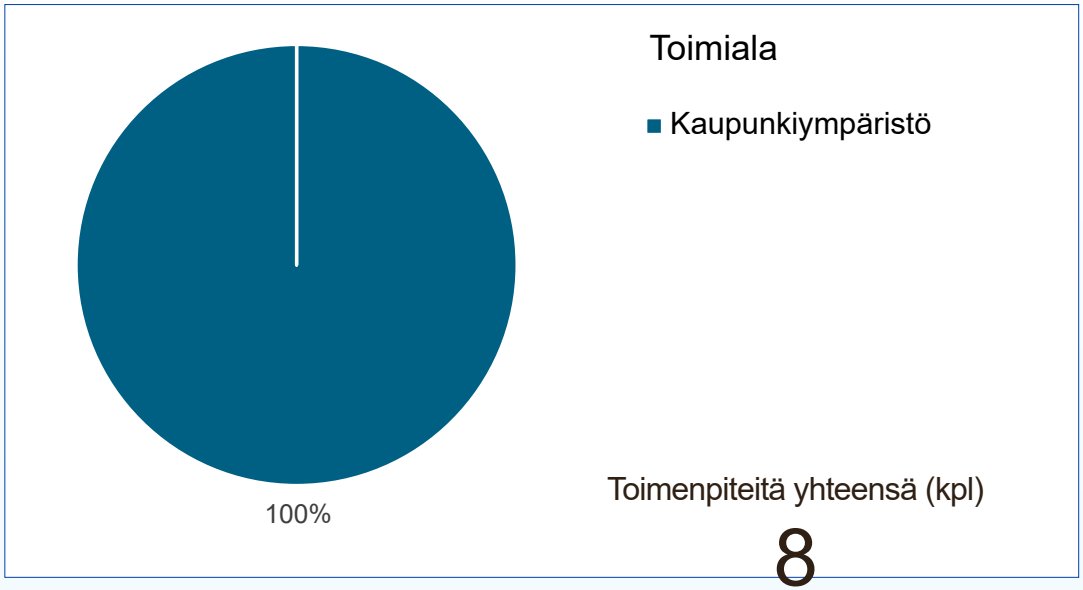

Toimenpiteiden eteneminen

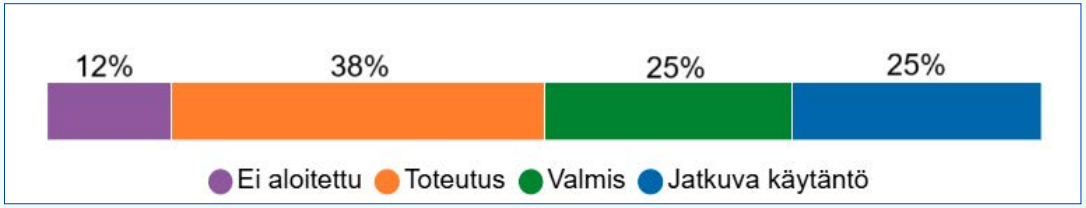

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- Kaupunki on mukana vuoden 2025 aikana tehtävässä pääkaupunkiseudun kasvillisuuden ja maaperän **hiilinielujen ja -varastojen selvitystyössä**.
- **Vihertehokkuustyökalun** kehittäminen tonttien hiilensidonnan lisäämiseksi ei vielä ole alkanut. Kehitystyö käynnistyy, kun tänä vuonna päättyvän Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa (ARVO) -hankkeen tulokset valmistuvat. Samalla selvitetään muissa kaupungeissa tehty vihertehokkuustyökalun kehitystyö.
- **Hiilensidonta** huomioidaan kaupungin metsänhoidossa. Kaupungin metsien puusto on varttunutta, vanhoja puita ja metsiä säilytetään. Metsiä kehitetään sekapuustoisina ja jatkuvapeitteisinä, mikä on tärkeää myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta. Luontaisia taimia suositaan. Jos metsiin syntyy aukkoja esimerkiksi huonokuntoisten puiden poistamisen seurauksena, uusien puiden syntymistä nopeutetaan tarvittaessa taimien istuttamisella. Metsänhoidossa ei tehdä maanmuokkauksia tai ojituksia.
- Kaupunki edistää uudistavaa viljelyä ja sen monihyötyisyyttä pelloillaan osallistumalla tutkimukseen sekä jalkauttamalla tutkimustietoa. Kaupunki viestii Carbon Action -yhteistyöstä ja uudistavasta viljelystä omissa verkostoissaan sekä toimii esimerkkinä muille kaupungeille ja kunnille.
- Kaupungissa jatketaan keskustelua **omien suorien päästöjen**, kuten lentopäästöjen, kompensaatiokeinoista.
- Kaupunki seuraa muiden kaupunkien **kompensaatiomahdollisuuksien** kehitystä ja on kuullut kompensaatiopalveluita tarjoavien yritysten esityksiä.

Hiilinielujen laskentamenetelmää kehitetään

Kuntien ilmastotoimien suunnittelussa, päätöksenteossa ja seurannassa on tärkeää ymmärtää, kuinka paljon hiiltä on varastoitunut ympäristöön ja missä hiilivarastot sijaitsevat. Tähän tietotarpeeseen hiilivarastoista vastattiin vuonna 2020 toteutetussa hankkeessa, jossa mukana oli neljä pääkaupunkiseudun kuntaa: Espoo, Kauniainen, Helsinki ja Vantaa. Nyt laskentamenetelmää halutaan kehittää ja lisätä tietoa ja ymmärrystä pääkaupunkiseudun hiilinieluista, sillä käytettävien aineistojen ja analyysimenetelmien valinta ei ole täysin suoraviivaista. Erilaiset laskentatavat ovat tuottaneet toisistaan huomattavastikin poikkeavia tuloksia. Erityisesti maaperän hiililaskenta on haastavaa.

Vuonna 2025 Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) toteuttaa hankkeen, jonka tuloksena syntyy analyysi ja raportti, joiden avulla on mahdollista tukea kaupunkien konkreettisia ilmastotoimia. Yhteisen ja toistettavan laskentamenetelmän avulla halutaan varmistaa, että pääkaupunkiseudun hiilinieluja ja -varastoja voidaan seurata ja hallita pitkäjänteisesti.

Kuva: Sakari Manninen

YHTEENVETO

Vantaan resurssiviisauden tiekartta tavoitteineen ja niistä johdettuine toimenpiteineen on toiminut hyvin ympäristövastuun edistämiseksi Vantaalla. Vuoden aikana toimenpiteet ja ohjauskeinot ovat suurelta osin systemaattisesti edenneet kohti resurssiviisasta kaupungin kehittämistä, suunnittelua, toteutusta ja kunnossapitoa. Vantaan kaupunkistrategian päivityksen yhteydessä vuonna 2025 myös tiekartta päivitetään, ja toimet, joiden eteneminen ei ole sujunut suunnitellusti, tarkastellaan uudelleen. Samalla ajan tuomat muutokset toimintaympäristössä nostavat uusia painopistealueita tiekarttaan.

Kasvihuonepäästöjen kehitys Vantaalla

Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuodesta 2023 vuoteen 2024 kuusi prosenttia ja päästöt olivat 790 hiilidioksidiekvivalenttikilotonnia (CO_2 -ekv). Sähkönkäytön päästöjen väheneminen veti kokonaispäästöt laskuun, vaikka liikenteen päästöt samalla nousivat, Vantaan päästölaskennan tekee vuosittain Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY).

Päästöjen kehitystä vuoteen 2030 seurataan Vantaalla Päästöbudjetin avulla. Suurimmat haasteet hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemiseksi ovat kaukolämmön ja liikenteen päästöjen vähentämisessä. Vantaan Energia on ilmoittanut saavansa kaukolämmöntuotannon päästöt loppumaan hiilidioksidin talteenottojärjestelmän käyttöönoton myötä viimeistään vuonna 2035.

Vantaan kaupunki on omassa toiminnassaan saavuttanut Kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) etuajassa. Sähkön kulutus on laskenut ja kaupunki on omassa toiminnassaan luopunut öljylämmityksestä kaikissa merkittävissä kohteissa.

Ilmastonmuutos vaikuttaa jo ympäristöömme hillintätoimista huolimatta. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen aiheuttaa kaupungeissa yhä suuremman haasteen. Keväällä 2025 käynnistyi Kaupunkiympäristön toimialalla selvitys, jossa tarkastellaan sopeutumistoimenpiteiden nykytilaa ja tulevia tarpeita.

Maankäytön ja rakentamisen päästöt

Maankäytön ja rakentamisen päästöt ovat merkittävä osa kaupungin kasvihuonekaasupäästöistä, joskaan niitä ei sisällytetä tällä hetkellä käytössä olevaan HSY:n päästölaskentaan. Päästöjen vähentämisen keinoja on Vantaalla lisätty. Syksyllä 2024 asemakaavoituksessa otettiin kokeilukäyttöön Planect-työkalu, jolla arvioidaan kaavasuunnitelman toteuttamisesta aiheutuvia päästöjä. Jatkosuunnittelussa myös yksittäisen rakennuksen tai infrahankkeen hiilijalanjälki voidaan laskea tarkemmin.

Liikenteen päästöjen väheneminen Vantaalla on haasteellista. Kaupunki on tehnyt runsaasti töitä jalankulun ja pyöräilyn edistämiseksi sekä liikenteen sähköistämisen edistämisessä. Liikenteen päästöjen vähentämiseen kaupunki tarvitsee tukea ylemmiltä hallinnontasoilta.

Kaupunki tekee myös toimitilahankkeissaan hiilijalanjälkilaskentaa, samoin konserniyhtiö VAV ja monet Vantaalla toimivat rakennusyhtiöt. Työ Vantaalle sovellettavien ohjeiden ja rakennusten hiilijalanjäljen tavoitetasojen määrittämiseksi kaupungissa on alkanut. Samalla varaudutaan vuoden 2026 alussa voimaan tulevaan rakentamislain mukaiseen rakennusten hiilijalanjälkisääntelyyn, joka asettaa ylärajat sille, kuinka paljon uudisrakentamisesta saa aiheutua päästöjä. Rakentamisen elinkaaren aikaisia päästöjä vähentää myös rakennusten pitkäikäisyys, muunneltavuus, korjattavuus, purettavuus ja siirrettävyys.

Vuoden 2024 purkuhankkeissa toteutettiin materiaalien uudelleenkäyttöä edistäviä purkukartoituksia Kestävän purkamisen Green deal -sitoumuksen mukaan. Materiaalien uudelleenkäyttö on edistynyt mahdollisuuksien mukaan myös viherinfran ja kadunsuunnittelun yhteydessä. Purkumateriaalien uudelleenkäyttöä, mukaan lukien maamassat, hidastaa kuitenkin jakeluun ja uudelleenkäyttöön ohjaamiseen soveltuvien tietojärjestelmien yleinen puute sekä varastoinnin ja jakeluverkoston kehittymättömyys.

Luonto keskiössä

Ilmastonmuutoksen ohella toinen merkittävä ympäristöhaaste Vantaalla on luonnon monimuotoisuuden vaaliminen. Vantaalla perusrungon monimuotoisuuden säilymisen muodostavat kaupungin ekologinen verkosto ja sen monimuotoisuuden geenivarastot, luonnonsuojelualueet. Kasvavassa ja tiivistyvässä kaupungissa myös kaupunkiluonnon merkitys monimuotoisuuden kannattelijana korostuu. Syksyllä 2024 hyväksytty Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) -työ kertoo paitsi, että Vantaalla on vielä runsaasti monipuolista luontoa, myös sen, ettei ekologinen verkostomme ole katkeamaton. Työ on jo poikinut toimenpiteitä.

Luonnonsuojelualueet on määritelty yleiskaavassa ja niiden lainmukainen suojelu saataneen päätökseen vuonna 2030. Lisäksi tekeillä on luonnonsuojelusuunnitelma priorisointeineen, vieraslajisuunnitelma ja kattavat luontokartoitukset, jotka valmistunevat vuoteen 2030 mennessä. Vantaa haluaa olla luontopositiivinen kaupunki. Tämä tarkoittaa, että luonnon tilan heikkeneminen pysäytetään ja käännetään elpymisuralle. Tärkeänä työkaluna tässä työssä on luonnon heikentymättömyyden malli, joka otettiin käyttöön Vantaalla vuoden 2025 alussa ensimmäisenä kaupunkina Suomessa.

Luontopositiivisuuteen liittyy myös luontosydämenjäljen kasvattaminen, joka Vantaalla tarkoittaa sitä, että ihmiset kokevat luonnon läheisemmäksi ja se saa suuremman roolin kaupungin toiminnassa. Vuosittain palkattavien purotalkkareiden ja lähiluonto-oppaiden avulla asukkaita innostetaan mukaan luonnonhoitoon ja tehdään luontoa tutuksi. Kaiken kaikkiaan luontotyön edistäminen on edennyt harppauksin Vantaalla viimeisen kahden vuoden aikana, mutta edelleen runsaasti työtä vaatii muun muassa luontopositiivisuuden mittareiden kehittäminen.

Ympäristövastuullisuuden edistäminen

Samalla tavalla vantaalaisia, lapsista aikuisiin ja yrityksiin, halutaan opastaa laajemmin ympäristövastuullisuuteen. Muun muassa Vantaan suomenkielisissä peruskouluissa otettiin lukuvuoden 2024 alussa käyttöön kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet (KETU). Ammatillisissa opinnoissa valinnaisena on 15 osaamispisteen kokoinen Ilmastovastuullinen toiminta – tutkinnonosa. Koulujen jätehuollon järjestämisessä tarvitaan vielä kehittämistoimia, samoin kuin kaupungin hankintojen ympäristövaikutusten selvittämisessä.

Keskeistä kaupungin toiminnassa on ympäristövastuullisen arjen mahdollistaminen. Esimerkiksi ympäristövastuulliseen kuluttamiseen kannustetaan kehittämällä keinoja kulutuksen vähentämiseksi ja jakamistalouden laajentamiseksi.

Yritysyhteistyö ympäristövastuullisuuden parantamiseksi on sekin ottanut askeleita eteenpäin. Kaupungin suurimmat tytäryhtiöt ovat laatineet vastuullisuusraporttinsa huomioiden myös kaupungin ympäristötavoitteet. Hankeyhteistyö kaupungin ja yritysten välillä on vakiintunutta, ja uusia hankemahdollisuuksia etsitään aktiivisesti. Kaupunki pyrkii

myös löytämään uusia toimintatapoja innovaatioille ja tunnistamaan kehityskohteita ja haasteita parannuksille yhdessä kaupungin eri toimintojen, henkilöstön, asukkaiden ja yritysten kanssa.

Hiilinieluja selvitetään

Vantaa hiilinielut selvitettiin vuonna 2020, jolloin kaupunki oli mukana pääkaupunkiseudun yhteisessä hankkeessa. Vuonna 2025 selvitys uusitaan ja samalla laskennan mallia parannetaan. Kaupunki on myös mukana Hiiliketju-hankkeessa, jonka keskeinen tavoite on luoda BioCO_2-hyödyntämisekosysteemejä, sekä tehdä CO_2:n talteenotosta ja hyödyntämisestä kestävää liiketoimintaa. Kaupungissa on myös selvitetty vaihtoehtoisia tapoja ratkaista hiilineutraalisuustavoitteen kompensaatio-osuus, mutta mallia ei ole vielä päätetty.

LIITE 1: ILMOITUKSET YMPÄRISTÖHAITOISTA

Ympäristöhaittailmoituksia kirjattiin vuonna 2024 kaikkiaan 292 kpl, mikä on noin 20 % enemmän kuin edellisvuonna. Eniten lisääntyivät ilmoitukset meluhaitoista ja savuhaitoista. Roskaamista koskevat ilmoitukset olivat kuitenkin edelleen suurin yksittäinen ryhmä. Jätelain valvontaan liittyvät myös kiinteistöjen jätehuoltoa koskevat ilmoitukset, joissa niissäkin oli kasvua edellisvuodesta.

Ympäristöhaittailmoitukset kirjataan paikkatietoalustalle ArcGisiin niin sanottuna jatkuvan valvonnan kohteina. Pääosa ilmoituksista keskittyy taajaan rakennetulle alueelle.

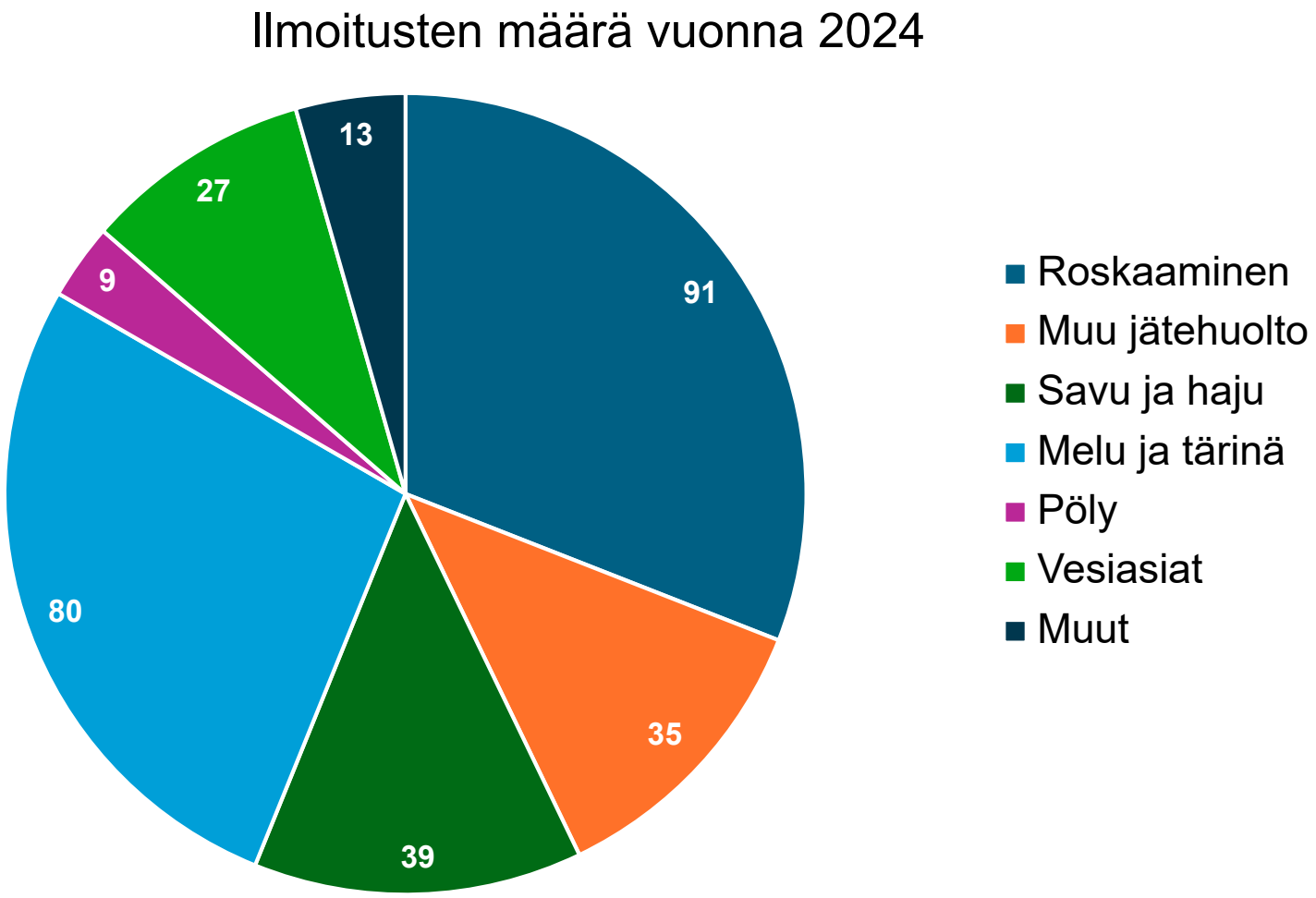

LIITE 2: ILMASTOBUDJETIN TOTEUMA 2024

Vantaa pilotoi ilmastobudjetointia ensimmäisen kerran vuoden 2024 talousarvion laadinnan yhteydessä. Pilotissa oli mukana kaupunkiorganisaatiosta toimitilajohtamisen palveluyksikkö sekä kadut ja puistot palvelualue. Lisäksi erikseen oli tiedot kahdesta kaupungin tytäryhtiöstä, Vantaan Energialta ja VTK Kiinteistöt Oy:ltä. Ilmastotoimien käyttötalousmenot- ja investointipilottiin kirjattiin ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä kestävän liikkumisen edistämiseen liittyvien toimenpiteiden käyttötalouskulut ja investoinnit.

Keväällä 2025 tehdyn talousarvion toteuman seurannan yhteydessä todettiin haasteita pilottikohteiden tietojen saamisessa. Käyttötalousmenoja ja investointeja ei ole aina mahdollista saada ympäristöbudjettiin soveltuvalla jaottelulla. Budjetointi vaatii myös täsmentämistä useilta osin, esimerkiksi siitä, raportoidaanko toteutuneet kustannukset vasta hankkeiden valmistuessa. Kehittämistyötä jatketaan ja budjetointia kehitetään Ympäristöbudjetin suuntaan, jolloin se laajennetaan koskemaan myös luonnon monimuotoisuuteen ja kiertotalouteen liittyviä eriä.

Kaupunkiorganisaatio

Käyttötalous

Toimenpiteen sanallinen kuvaus	Tilinpäätös 2024 (1000 euroa)	Talousarvio 2024 (1000 euroa)	Ero
Ilmastonmuutoksen hilllintä	776,8	1 200	-423,2
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	59	200	-141
Kestävän liikkumisen edistäminen	634	800	-166

Investoinnit

Toimenpiteen sanallinen kuvaus	Tilinpäätös 2024 (1000 euroa)	Talousarvio 2024 (1000 euroa)	Ero
Ilmastonmuutoksen hilllintä	10 521	15 015	-4 494
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	0	500	-500
Kestävän liikkumisen edistäminen	5 052	8 569	-3 517

Tytäryhtiöt

Käyttötalous

Toimenpiteen sanallinen kuvaus	Tilinpäätös 2024 (1000 euroa)	Talousarvio 2024 (1000 euroa)	Ero
Ilmastonmuutoksen hilllintä	16 186	18 425	-2 239
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	0	30	-30
Kestävän liikkumisen edistäminen	-	-	-

Investoinnit

Toimenpiteen sanallinen kuvaus	Tilinpäätös 2024 (1000 euroa)	Talousarvio 2024 (1000 euroa)	Ero
Ilmastonmuutoksen hilllintä	96 705	119 047	-23 752
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	-	-	-
Kestävän liikkumisen edistäminen	-	-	-

LIITE 3: YMPÄRISTÖINDIKAATTORIT

Yhdyskuntarakentaminen ja liikkuminen

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Tiiviisti asutut alueet								
• Osuus YKR-ruuduista, joissa vähintään 20 asukasta/ha (%)	32	-	34	34,38	34,79	35,44	↑	positiivinen muutos
• Osuus YKR-ruuduista, joissa vähintään 50 asukasta/ha (%)	11	-		11,3	11,26	11,41	↑	positiivinen muutos
• YKR-ruudut, joissa vähintään 20 asukasta/ha (kpl)	592	-	616	633	630	640	↑	positiivinen muutos
• YKR-ruudut, joissa vähintään 50 asukasta/ha (kpl)	194	-		208	204	206	↑	positiivinen muutos
• Asukkaiden määrä yli 20 asukasta/ha olevilla YKR-ruuduilla (kpl)	176 512	-	189 055	194 189	197 494	201 981	↑	positiivinen muutos
• Asukkaiden määrä yli 20 asukasta/ha olevilla YKR-ruuduilla suhteessa koko kaupungin väkilukuun (%)	80	-	81,19	91,95	82,17	82,82	↑	positiivinen muutos
Ilmasto-/hiilineutraaliusselvitys tehty merkittävimmissä kaavakohteissa (%)	-	-	-	100	100	100	↑	ei muutosta
Palveluiden saavutettavuus 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%)								
• Päiväkodit 300 m	59	-	59,6	58,68	58,2	57,8	↑	positiivinen muutos
• Päiväkodit 700 m	89	-	90,5	90,22	89,9	90	↑	positiivinen muutos
• Julkisen liikenteen pysäkki 300 m	87	92	88,6	98,6	98,6	98,6	↑	ei muutosta

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
• Julkisen liikenteen pysäkki 700 m	95	99,8	96,3	99,9	99,9	98,6	↑	negatiiviinen muutos
• Kaupunkipyöräasemat 300 m	40	42,1	44,4	42,5	46,1	46,4	↑	positiivinen muutos
• Kaupunkipyöräasemat 700 m	58	60,6	60,6	62,6	63,3	63,5	↑	positiivinen muutos
• Viheralueet 300 m	-	91,1	97,1	99,8	98,2	99,8	↑	positiivinen muutos
• Viheralueet 700 m	-	96,6	97,3	100	100	100	↑	ei muutosta
• Koulut (peruskoululuokat 1-6) 300 m	27	-	11,8	15,61	17,3	17,3	↑	ei muutosta
• Koulut (peruskoululuokat 1-6) 700 m	88	-	41,9	55,92	59,2	59,4	↑	positiivinen muutos
• Päivittäistavarakaupat 300 m	34	37,7	36,6	36,8	37,1	38,3	↑	positiivinen muutos
• Päivittäistavarakaupat 700 m	74	78,1	76,1	77,3	78,4	79,5	↑	positiivinen muutos
• Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit 300 m	25	24,2	15,3	25,1	40,1	14	↑	negatiiviinen muutos
• Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit 700 m	67	69,6	40,1	71,4	88,1	52,8	↑	negatiiviinen muutos
• Hulevesisuunnitelmat (kpl)	5	1	6	0	1	2	↑	positiivinen muutos
• Rannetut hulevesikohteet (kpl)	2	3	5	0	1	3	↑	positiivinen muutos

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kulkumuotojakauma • Henkilöautoa käyttävien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	42		↓	
• Joukkoliikennettä käyttävien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	20		↑	
• Pyörällä kulkevien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	7		↑	
• Kävellen kulkevien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	30		↑	
• Kulkumuotona muuta käyttävien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	1		↑	
Liikennekäytössä olevat henkilöautot / 1000 asukasta	467	462	460	456	454	447	↓	positiivinen muutos
• Sähköautojen osuus autokannasta (%)	-	0,81	1,57	2,87	5,61		↑	
• Ladattavien hybridien osuus autokannasta (%)	-	3,26	5,18	6,76	8,53		↑	
• Kaasuautojen osuus autokannasta (%)	-	0,28	0,34	0,39	0,4		↑	
Pyöräliikenteen tavoiteverkon kriteerit täyttävien pyöräteiden pituus (m/as)	-	-	0,042	0,049	0,065	0,087	↑	positiivinen muutos
EU:n ilmanlaadun raja-arvojen ylitykset, hengitettävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvon ylitysten määrä (kpl)	13	0	2	6	10	2	↓	positiivinen muutos
Ilmanlaatu huono tai erittäin huono tuntia vuodessa	49	10	25	58	36	29	↓	positiivinen muutos

Indikaattori	2021	Toivottu kehityssuunta
Melu, tieliikenne		
• Tieliikenteen melualueella LAeq 7–22 > 55 dB asuvien määrä	71 532	↓
• Tieliikenteen melualueella LAeq 22–7 > 50 dB asuvien määrä	52 477	↓
• Tieliikenteen melualueella LAeq 7–22 > 55 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	22 925	↓
• Tieliikenteen melualueella LAeq 22–7 > 50 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	17 994	↓
Melu, raideliikenne		
• Raideliikenteen melualueella LAeq 7–22 > 55 dB asuvien määrä	3 448	↓
• Raideliikenteen melualueella LAeq 22–7 > 50 dB asuvien määrä	5 285	↓
• Raideliikenteen melualueella LAeq 7–22 > 55 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	766	↓
• Tieliikenteen melualueella LAeq 22–7 > 50 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	1 060	↓
Melu, lentoliikenne		
• Lentoliikenteen melualueella Lden (päivä-ilta-yö) > 55 dB asuvien määrä	1 574	↓
• Lentoliikenteen melualueella Ln (yö) > 50 dB asuvien määrä	111	↓

EU:n meludirektiivin mukainen meluselvitys tehdään viiden vuoden välein.

Hiilineutraali energia

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti (Kasvnener) (kt CO2-ekv)	4,2	3,7	3,7	3,9	3,4		↓	
Lämmityksen päästöt yhteensä (1000 t CO2-ekv.)	374	318	356	393	358		↓	
Lämmityksen päästöt verrattuna vuoteen 1990 (%)	-8	-21	-12	-3	-12		↓	
Sähkön päästöt yhteensä (1000 t CO2-ekv.)	141	127	120	115	90		↓	
Sähkön päästöt verrattuna vuoteen 1990 (%)	-15	-23	-28	-30	-46		↓	
Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannosta (%)	18,7	28,6	20	20,4	17,1		↑	
Aurinkosähkön tuotanto (MWh)	-	-	-	19 000	28 800	37 000	↑	positiivinen muutos
Yhdyskunnan sähkönkulutus yhteensä (Gwh)	1 981	1 913	2 031	2 019	-	2 066	↓	negatiiviinen muutos
Yhdyskunnan sähkönkulutus asukasta kohti (kWh/as/v)	-	8 474	8 064	8 491	8 315		↓	
• Asumisen ja maatalouden sähkönkulutus (GWh)	710	689	732	726	726	759	↓	negatiiviinen muutos
• Teollisuuden sähkönkulutus (GWh)	261	254	270	267	267	263	↓	positiivinen muutos
• Palveluiden ja rakentamisen sähkönkulutus (GWh)	1 008	-	1 029	1 026	1026	1 044	↓	negatiiviinen muutos
Yhdyskunnan energiankulutus yhteensä (GWh)	5 582	5 431	5 537	5 478	-		↓	
Energiankulutus asukasta kohti (kWh/as/v)	23 876	22 892	23 149	38 188	-		↓	

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kaukolämmön hankinta (GWh)	1 872	1 717	2 097	1 946	1 985	1 985	↑*	ei muutosta
Kaukolämmön tuotantotapaosuudet (%)							↓	
• Maakaasun osuus	11,2	4,2	15,1	3,3	6			
• Hiilen osuus	20,3	7,3	17,8	20	14,8		↓	
• Öljyn osuus	0,1	0	0,3	1,4	0		↓	
• Sekajätteen osuus	46,7	55	44,5	53	59,4		↓	
• Bioenergia	18,7	28,6	20	20,4	17,1		↑	
• Turve	3,0	4,9	2,3	1,9	2,7		↓	
Sähkön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/m^3)	21,4	20,2	18,5	20,2	20,2	21	↓	negatiivinen muutos
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/m^3)	38,4	35,3	47,5	42,5	42,2	41,8	↓	positiivinen muutos
Veden ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (l/ m^3)	129,9	117,2	126,5	124,8	131,2	134	↓	negatiivinen muutos
Yhdyskunnan jätevesikuormitus (g/asukas/ vrk)								-
• Kokonaisfosforikuormitus (P)	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05		↓	
• Biologinen hapenkulutus (BHK)	1,53	1,25	1,18	1,83	1,75		↓	
• Kokonaistyppikuormitus (N)	2,17	1,96	2,03	2,85	1,32		↓	
Jätevesiviemäriverkoston ylivuotoprosentti (%)	38	30	32	24,5	31		↓	

* mikäli tuotantotapa on vähäpäästöinen/uusiutuva

Materiaalien elinkaari ja kiertotalous

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Valmistuneiden puurakenteisten rakennusten määrä (kpl)	418	383	326	466	391	155	↑	negatiivinen muutos
Valmistuneiden puurakenteisten rakennusten osuus kaikista valmistuneista rakennuksista (%)	71	78	73	78	79	70	↑	negatiivinen muutos
Valmistuneiden puujulkisivuisten rakennusten määrä (kpl)	417	388	312	464	379	150	↑	negatiivinen muutos
Valmistuneiden puujulkisivuisten rakennusten osuus kaikista valmistuneista rakennuksista (%)	71	79	69	78	77	68	↑	negatiivinen muutos
Purkukohteiden, joissa on tehty purkukartoitus, osuus kaikista purkukohteista (%)	-	-	-	70	30	100	↑	positiivinen muutos
Purkukohteista kierrätykseen menneet materiaalit (t)	-	-	-	3 615	2 726	2 620	↑	negatiivinen muutos
Maankaatopaikalle viedyt maamassat (t)	-	-	-	1 523 790	616 317	1 019 909	↓	negatiivinen muutos
Kaupungin omarakentamisen massat (t)	-	-	-	280 000	49 405	149 380	↓	negatiivinen muutos
Timmi-järjestelmän piirissä olevat tilat (kpl)	-	-	-	1 114	1 142	1 117	↑	negatiivinen muutos
Yhteiskäytössä olevat kaupungin virka-autot (kpl)	-	-	-	3	4	5	↑	positiivinen muutos
Täyssähköautot, joissa on yhteiskäyttösovellus (kpl)	-	-	-	3	4	5	↑	positiivinen muutos

Indikaattori	2021	2024
Kotitalouksien sekajätteen koostumus %		
• Biojäte	36,4	33,1
• Kartonki	7,2	8,1
• Lasi	3,2	3,1
• Metalli	2,8	2,6
• Muovi	13,5	15,9
• Paperi	8,9	9,4
• Puu	2	0,7
• Puutarhajäte	3	2,9
• Sekalaiset jätteet	15,1	16,9
• Sähkölaitteet ja akut	0,9	0,9
• Tekstiilit ja jalkineet	6,4	8,9
• Vaaralliset kemikaalit	0,6	0,4

Sekajätteen koostumustutkimus tehdään kolmen vuoden välein. Tavoiteltava kehityssuunta on vähentää sekajätteen määrää ja lisätä jätteiden erilliskeräystä.

Monimuotoinen luonto

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta (%)	-	6,5	6,7	6,7	6,7	6,8	↑	positiivinen muutos
Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin maapinta-alasta (%)	-	6,5	6,8	6,8	6,8	6,8	↑	ei muutosta
Luonnonsuojelualueiden pinta-ala per asukas (m2/asukas)	-	-	67,6	66,7	65,4	65,4	↑	ei muutosta
Kaupunkitasoiset luontoinventoinnit (kpl)	-	-	-	7	2	1	↑	negatiivinen muutos
Vähintään 80-vuotiaan metsän osuus kunnan maapinta-alasta (%)	7,79	-	9,85	-	-	-	↑	

Vastuullinen Vantaa

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Ympäristövastuullisuuden osallisuustoimenpiteiden määrä (kpl)	-	1	1	2	1	1	↑	ei muutosta
Hävikkiterminaalin läpi kulkenut hävikki (kg)	522 570,5	666 026	596 358,9	491 848	750 000	680 000	↓	negatiivinen muutos
Ruoka-apuverkoston tavoittamat vantaalaiset viikossa (kpl)	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 500	↓	negatiivinen muutos
Ympäristövastuukoulutusten määrä (kpl)	20	12	18	21	22	20	↑	negatiivinen muutos
Ympäristövastuukoulutuksiin osallistuneet (kpl)	330	222	322	202	325	343	↑	positiivinen muutos
Ekotukihenkilöiden määrä (kpl)	533	589	625	647	671	700	↑	positiivinen muutos
Peruskoulutettuja ekotukihenkilöitä /100 kaupungin työntekijää	-	-	2,8	5,5	0,2	.	↑	
Jatkokoulutetut ekotukihenkilöt /100 kaupungin työntekijää	-	-	1,9	1,6	2,73	.	↑	
Käytössä olevat ympäristöjärjestelmät (kpl)	-	-	-	2	2	3	↑	ei muutosta
Ympäristösertifioitujen oppilaitosten, koulujen ja päiväkotien määrä (kpl)	10	9	9	10	11	.	↑	

YHTEYSTIEDOT

Kaupunkiympäristön toimiala
Ympäristökeskus
PL 8801
01030 Vantaan kaupunki
p. 09 839 231 26
www.vantaa.fi

8 **Svar på Centerns fullmäktigegrupps och 32 andra ledamöters undertecknade motion om att förbättra nivån på vinterunderhållet av gatorna i Vanda**

VD/846/00.02.00.03/2024

TeA/AK/HW/JV/MT/AP

Centerns fullmäktigegrupp och 32 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”De fullmäktigeledamöter som undertecknat denna fullmäktigemotion föreslår att Vanda stadsstyrelse utreder åtgärder och föreslår åtgärdsalternativ, genom vilka nivån på vinterunderhållet av Vandas gator och färdvägar, också invånarnas hemgator, kan höjas från den nuvarande nivån, och presentera för fullmäktige en uppskattning av hur stor ekonomisk tilläggssatsning detta skulle kräva i anslagen för vinterunderhåll.
Stadsstyrelsen bör också bedöma vilka förändringar av kvalitetskriterierna för konkurrensutsättningen av gatuunderhållet som skulle krävas för att höja nivån på underhållet. Vi föreslår också att Vanda utreder om man i Vanda kan skapa ett servicelöfte om inom vilken tid invånarnas hemgator och också leder för lätt trafik ska vara plogade och underhållna till exempel efter snöfall. Det ska också säkerställas i Vanda att kommuninvånarnas respons snabbt når plogförarna och Vanda bör öka informationen om vinterunderhållet av vägarna till invånarna i området till exempel i områdenas Facebookgrupper.

Bakgrund:
I hela Finland har vi denna vinter kunnat njuta av riktigt vinterväder med snöfall och köldgrader. Också i Vanda har kommuninvånarna haft goda möjligheter att åka skridskor och skida i fina skidspår. Men saker och ting har sin baksida. Som bäst förs det på olika håll i Vanda, bland annat i stadsdelarnas egna Facebookgrupper och i andra lokala stadsdelsgrupper, en intensiv diskussion om det dåliga vinterunderhållet av gatorna. Precis som under tidigare vintrar har invånarnas hemgator ställvis varit nästan oframkomliga med djupa hjulspår och gropar då ett tjockt lager av is-snö-slask legat kvar på vägen efter snöfallen. En utmaning för invånarna uppstår också när våta körbanor och leder för lätt trafik fryser på och sandningen drar ut på tiden.

Ett annat problem i Vanda är att de hårdpackade snövallarna som uppstått på vissa ställen plogas direkt framför tomtanslutningarna så att där bildas tunga snö- och ishögar. Att röja dessa är svårt och mycket arbetskrävande, särskilt för äldre invånare eller invånare med nedsatt kondition eller hälsa. Det finns också stora snöhögar vid vägkorsningarna, vilket orsakar sikthinder och farliga situationer.

Gatornas dåliga skick påverkar också fotgängare, personer med barnvagnar eller rullstol, och cyklister. Det utrymme som är tillgängligt för lätt trafik kan också bli mycket smalare på grund av vinterunderhållet. I praktiken är gatorna för många Vandabor under en del av vintersäsongen i ett sådant skick att det inte är säkert eller ens möjligt att använda dem. Gator som är i dåligt skick är en risk för säkerheten för både Vandaborna och deras fordon. Isiga och hala gator orsakar fallolyckor, vilka leder till skador som blir dyra för skattebetalarna. Vinterunderhållet av gator och andra leder påverkar alltså i hög grad Vandabornas vardag och hur smidigt den löper.

Andelen respons på vinterunderhållet som staden får in varje år kan räknas i tusental. Andelen anmärkningsvärd snabbrespons som kom in enbart på responskartan under vintern 2022–2023 uppgick till ett antal på cirka 5 000 och i responssystemet registrerades det lika mycket annan respons, vilket framgick av en artikel i Vantaan Sanomat 29.12.2023.

Utifrån responsen från kommuninvånarna verkar det också finnas stora nivåskillnader i underhållet beroende på var man bor och vem som plogar och med vilken utrustning gatorna plogas. I vissa delar av Vanda kan vinterunderhållet få beröm, medan situationen på andra håll är dålig. Det här väcker frågan om man i konkurrensutsättningarna har fokuserat för mycket på priset och gett kvalitetskriterierna för lite uppmärksamhet, vilket lett till att en sådan kvalitetsnivå som upplevs som anständig av kommuninvånarna endast uppnåtts slumpmässigt och oregelbundet.

I Vanda finns det omkring 1600 kilometer gator och andra färdvägar som ska plogas och sandas på vintern. Gatorna plogas i prioritetsordning så att kollektivtrafikgator och andra livligt trafikerade gator och matarleder plogas först, och bostadsgator till sist. Behovet att ploga en gata blir mer brådskande om det till exempel ligger ett daghem eller en hälsostation längs gatan."

Stadsfullmäktige 29.1.2024 § 26

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Centerns fullmäktigegrupps och 32 andra ledamöters undertecknade motion om att förbättra nivån på vinterunderhållet av gatorna i Vanda

_____

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Det största problemet med underhållet av gator och andra trafikleder är vintertiden i kombination med reparationsskulden för infrastrukturen. På grund av klimatförändringen är det svårt att förutspå vintrarna och väderförhållandena kan förändras enormt under en vintersäsong, vilket skedde till exempel i februari 2022. Temperaturer på båda sidor om noll grader orsakar allt fler hårdpackade snövallar, ojämnheter och ett stort behov av halkbekämpning på lederna. Även ytbeläggningarna som växelvis är fuktiga och frusna lossnar och försämras dvs. får ännu mer hål. Det ökande arbetet med att reparera beläggningarna förbrukar de knappa anslagen och reparationsskulden kan inte kontrolleras genom strukturellt underhåll. Tyvärr kan staden inte påverka väderförhållandena på sydkusten genom sina egna åtgärder.

Underhållet av stadens gator har delats in i fem olika verksamhetsområden, av vilka två sköts av stadens produktion i egen regi och de tre andra av privata, konkurrensutsatta entreprenörer. Under de mest brådskande vinterdagarna arbetar cirka 100 personer vid stadens vinterunderhåll, av vilka största delen är köpt arbetskraft. Tumregeln är att varje dag med snöyra kostar cirka 100 000 euro för staden.

Den allmänna kostnadsökningen till följd av kriget i Ukraina har bidragit till att priserna på underhållsentreprenader, privata entreprenörer och underhållsmaterial har stigit betydligt. Detta har särskilt påverkat de årliga beläggningsarbetena; de anslag som reserverats för beläggningar räcker inte längre till hälften av vad som kunde repareras för bara några år sedan. Budgeten för underhållet har redan i årtionden varit underdimensionerad i förhållande till de uppgifter, funktioner och omfattning som enheten ansvarar för. Det finns i praktiken inga resurser alls för viktigt strukturellt underhåll av infrastrukturen, eftersom de faktiska anslagen har använts för vinterunderhåll och reparationer av

beläggningar som är nödvändiga med tanke på stadens funktion. Dessa anslag har inte heller alltid räckt till, utan man har behövt anhålla om tilläggsanslag nästan varje år under de senaste åren.

Underhållet har redan nu förbättrat kvaliteten på vinterunderhållet bland annat genom att uppdatera uppgiftskort och åtgärdstider. I entreprenadområdena tillämpas sanktionspraxis för försummelse av uppgifter, och för maskintjänster som hyrs av privata aktörer har ett system med garantitimmar utvecklats som gör att maskinerna fås i arbete på ett snabbare och säkrare sätt.

Enbart en höjning av nivån på vinterunderhållet skulle förutsätta en nivåhöjning på uppskattningsvis två miljoner euro i anslagen för vinterunderhållet. Utöver dessa skulle det behövas årligen tre miljoner euro för nya beläggningar och andra konstruktionsreparationer och förbättringar för att kunna minska reparationsskulden för infrastrukturen i gatu- och grönområdena genom strukturellt underhåll eller åtminstone för att få den under kontroll. I händelse av en snöfattig vinter kan de tidigare nämnda anslagen för vinterunderhåll utnyttjas för att förbättra trivseln och funktionaliteten i gatu - och grönområdesinfrastrukturen.

I takt med att staden växer ökar arealen av gator och parker som ska underhållas med 2–3% varje år. Till exempel under de senaste 10 åren har längden gator som ska underhållas ökat med sammanlagt cirka 150 km. Tack vare de senaste årens anslagshöjningar kan underhållsnivån säkerställas under normala vintrar.

Budgeten för hela underhållsenheten för 2025 är cirka 24 miljoner euro. En höjning av anslagsnivån med 20 % till cirka 29 miljoner euro skulle skapa en god grund för att hantera reparationsskulden och förbättra nivån på vinterunderhållet och renhållningen i vår stad samt rikta fler underhållsåtgärder också till de objekt som stadsborna önskar, såsom effektivare vinteranvändning av cykelvägar och renhållning i centrumområden. Det bör beaktas att stadens nuvarande egen personal inte kan sköta alla de ökade arbetsuppgifterna. Det resursunderskott som behövs för uppgifterna bör ersättas med visstidsanställningar, arbetsmaskiner och personal som upphandlas hos privata företag samt konkurrensutsatta småentreprenader. Anslagsökningen skulle på så vis också ha en betydande sysselsättande effekt bland annat för småföretag i Vanda.

På grund av stadens svåra ekonomiska situation tror vi inte på att det tidigare nämnda tilläggsanslaget på fem miljoner euro för underhåll är realistiskt under de närmaste åren, men det ger en uppfattning om en långvarig låg anslagsnivå för serviceområdet för gator och parker.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 31

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Centerns fullmäktigegrupp och de 32 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
– Centerns fullmäktigegrupps och 32 andra ledamöters undertecknade motion om att förbättra nivån på vinterunderhållet av gatorna i Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:
Jyrki Vättö, underhållschef, tfn 043 824 9311, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Aloite Vantaan katujen talvikunnossapidon tason parantamiseksi *Tämän valtuustoaloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaan kaupunginhallitus selvittää keinot ja esittää toimenpidevaihtoehdot, joilla voidaan nostaa Vantaan katujen ja kulkuväylien, myös kotikatujen, talvikunnossapidon tasoa nykyisestään sekä esittää valtuustolle arvion siitä, kuinka suurta taloudellista lisäsatsausta tämä edellyttäisi talvikunnossapidon määrärahoihin.* *Kaupunginhallituksen on myös syytä arvioida, millaisia muutoksia katujen kunnossapidon kilpailutuksen laatukriteereihin kunnossapidon tasokorotus edellyttäisi.* *Lisäksi esitämme, että Vantaalla selvitetään, voidaanko Vantaalle luoda palvelulupaus siitä, missä ajassa kotikadut ja -kevyenliikenteenväylätkin tulee olla huollettuna esimerkiksi lumisateen jäljiltä. Vantaalla tulee myös varmistaa, että kuntalaisilta tuleva palaute menee ripeästi perille kuljettajille ja Vantaan tulee lisätä tiedottamista teiden talvikunnossapidosta alueen asukkaille esimerkiksi alueiden Facebook-ryhmissä.* **Taustaa:** Kaikkialla Suomessa on tänä talvena päästy nauttimaan kunnon talvikeleistä lumisateineen ja pakkasineen. Myös Vantaalla on ollut hyvät luistelumahdollisuudet ja upeat hiihtoladut kuntalaisten käytössä. Asioilla on kuitenkin kääntöpuolensa. Parhaillaan eri puolilla Vantaata muun muassa kaupunginosien omissa Facebook-ryhmissä ja muissa paikallisissa kaupunginosayhteisöissä käydään tiivistä keskustelua katujen heikosta talvikunnossapidosta. Kotikadut ovat olleet aikaisempien talvien tapaan paikoitellen lähes ajokelvottomia, kun tiet ovat niin syvillä urilla ja kuoppaisia, koska tien päälle on jäänyt lumisateiden jäljiltä korkea jää-lumi-loskakerros. Omat haasteensa asukkaille taas tulee siitä, kun märät ajotiet ja kevyenliikenteenväylät jäätyvät ja hiekoitus venyy. Ongelmana Vantaalla on myös se, että jossain paikoissa kertynyt polanne aurataan suoraan tonttiristeyksien eteen siten, että siihen muodostuu painavia lumi- ja jääkasoja. Näiden puhdistaminen erityisesti iäkkäämmille tai muutoin heikkokuntoisemmille kaupunkilaisille on vaikeaa ja hyvin työlästä. Isoja lumikasoja on myös teiden risteyksissä, mikä aiheuttaa näköesteitä ja vaaratilanteita.	Aloitteen tekijän nimi: *Keskustan valtuustoryhmä* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Tanja Aidanjuuri 2. Oskari Iivarinen 3. Suvi Karhu 4. Pasi Liukkonen 5. Tarja Eklund 6. Tiina Tuomela 7. Kai-Ari Lundell 8. Paula Lehmuskallio 9. Jari Sainio 10. Faysal Abdi 11. Elina Nykyri 12. Sirpa Siru Kauppinen 13. Reija Friman 14. Manav Phull 15. Minna Heikkinen 16. Janne Hartikainen 17. Tuija Haapalainen 18. Marjo Vacker 19. Nina Nummela 20. Jouko Jääskeläinen 21. Susanna Kaiju 22. Vaula Norrena 23. Jussi Särkelä 24. Heli Hakala 25. Milad Dehghan 26. Maarit Raja-Aho 27. Pirkko Letto 28. Mika Kasonen 29. Siri Ahokas 30. Niilo Kärki 31. Maija Rautavaara 32. Hanna Valtanen

Katujen heikko kunto vaikuttaa myös jalankulkijoihin, lastenrattaita tai pyörätuolia käyttäviin sekä pyöräilijöihin. Kevyen liikenteen väylän käyttötila voi myös kaventua talvikunnossapidon vuoksi hyvin kapeaksi. Käytännössä monelle vantaalaiselle osan talvikaudesta kadut ovat sellaisessa kunnossa, ettei niiden käyttäminen ole turvallista tai edes mahdollista. Heikkokuntoiset kadut ovat riski niin vantaalaisten kuin heidän ajoneuvojensakin turvallisuudelle. Jäiset ja liukkaat kadut aiheuttavat kaatumisia, joista seuraa veronmaksajille kalliiksi tulevia loukkaantumisia. Katujen ja muiden väylien talvikunnossapito vaikuttaa siis olennaisesti vantaalaisten arkeen ja sen sujuvuuteen. Kaupungille tulee joka vuosi tuhansia palautteita talvikunnossapidosta. Pelkästään palautekarttaan merkittäviä pikapalautteita tuli talven 2022-2023 aikana noin 5000 kappaletta ja muita palautejärjestelmään kirjattuja palautteita saman verran, kuten kävi ilmi Vantaan Sanomissa 29.12.2023 olleesta artikkelista. Kuntalaisilta saadun palautteen perustella kunnossapidossa vaikuttaa olevan myös isoja tasoeroja sen mukaan, missä sattuu asumaan ja kenen toimesta ja millaisella kalustolla kadut aurataan. Osassa Vantaata talvikunto voi kerätä kiitosta, samaan aikaan kun toisaalla tilanne on heikko. Tämä herättää kysymyksen siitä, että onko kilpailutuksissa menty liiaksi hinta edellä ja laatukriteerien huomioiminen on jäänyt vähemmälle ja näin ollen kuntalaisten kunnolliseksi kokema laatutaso sattumanvaraiseksi. Vantaalla on noin 1600 kilometriä hoidettavia katuja ja muita kulkuväyliä, joita talvisin aurataan ja hiekoitetaan. Kadut aurataan kiireellisyysjärjestyksessä siten, että ensin aurataan joukkoliikennekadut ja muut vilkkaasti liikennöidyt kadut kokoojakadut, lopuksi asuntokadut. Kadun aurauksen kiireellisyyttä nostaa myös, jos kadun varrella sijaitsee esimerkiksi päiväkoti tai terveysasema. Vantaalla 29.1.2024	

9 Svar på Antero Eerolas och Paula Lehmuskallios samt 51 andra ledamöters motion om att påskynda utvecklingen av köpcentrumområdet i Håkansböle

VD/3222/00.02.00.03/2024

TeA/AK/JL/MT/SS

Antero Eerola och **Paula Lehmuskallio** samt 51 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Köpcentret i Håkansböle har länge varit ett centrum för handel och trafik i Håkansböleområdet. Det byggdes i två etapper redan år 1981 och 1986. Trots sitt centrala läge är centrumet i ett dåligt och otillfredsställande skick. På grund av att lokalerna blivit gamla och oändamålsenliga har det börjat se ovisst ut om de offentliga tjänsterna, till exempel hälsostationen, kan bli kvar i köpcentrumområdet. Om inte, skulle det försämra servicen för alla invånare i området.

Invånarna i Håkansböle förtjänar bättre. Därför måste Vanda stad sätta fart på utvecklingen av köpcentret.

Hittills har det ansetts vara ett hinder för utvecklingen av området att ägandet av köpcentrumfastigheten har splittrats mellan flera olika instanser. De största ägarna till köpcentrumet är Hakunilan keskus Oy, EMP-Invest Oy och Vanda stad via fastighetsbolaget VTK:s dotterbolag HakuCenter Oy.
Ett sätt att utveckla området är att VTK köper de övriga ägarnas andelar i köpcentrumet. Efter det skulle man kunna göra upp en plan för området och bygga ett nytt modernt köpcentrum med både offentliga och privata tjänster. Detta alternativ har dock inte utretts i verkligheten.

Håkansböle hör till de gamla förorterna i Vanda, där det för närvarande bor många äldre och invandrare. De har ofta sämre möjligheter än genomsnittet att ta sig långa sträckor efter tjänster. Detta särdrag i Håkansböle bör också beaktas i utvecklingen av området.

Samtidigt ökar folkmängden i hela Vanda. Därför behövs det också fler tjänster än för närvarande.
Vi lämnar därför in följande fullmäktigemotion:

Vanda stad påskyndar utvecklingen av köpcentrumområdet i Håkansböle och byggandet av ett nytt köpcentrum genom att utreda möjligheterna att köpa ut de övriga delägarna i köpcentrumet för att få en tillräcklig ägarandel. Samtidigt ska man hitta nya lokaler för social- och hälsovårdstjänsterna i området och tillfälliga lokaler innan ett nytt köpcentrum byggs.”

Stadsfullmäktige 22.4.2024 § 17

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

———

Serviceområdet för fastigheter och lokaler inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Köpcentrumet i Håkansböle och det omgivande området har redan i flera år varit föremål för stadens utvecklingsåtgärder. Fastigheterna i själva köpcentrumområdet ägs inte av staden, utan av Kiinteistö Oy Hakucenter och Hakunilan Keskus Oy. I dessa bolag äger staden en del, dvs. 41,0 % av KOY Hakucenter och 41,47 % av Hakunilan Keskus Oy. VTK äger 18,2 % av KOY Hakucenter. Fastigheten som tidigare ägdes av EMP-invest Oy köptes i sin helhet av staden för att påskynda omvandlingen av köpcentret och även för att fastigheten delvis kommer att ligga där Vandaspårans rutt går. Staden har också i övrigt varit aktiv när det gäller aktieköp i bolag och gjort fyra aktieköp mellan 2020 och 2024. Detta innebär en ökning av ägarandelen med drygt 26 % i hela köpcentrumområdet.

De övriga fastigheter som gränsar till köpcentrumet ägs av flera olika ägare, bland annat VAV, Vanda kyrkliga samfällighet, ett privat bostadsaktiebolag och Vanda stad.

Vanda stad har således ingen direkt dominerande ställning i något av de två bolag som äger köpcentrumområdet, men i fråga om KOY Hakucenter kan detta beräknas vara fallet då stadens och VTK:s innehav slås samman. I ett fastighetsaktiebolag ska dock till exempel beslut om upplösning av bolaget eller nybyggnad genom rivning av befintliga byggnader fattas med mer än 90 % av rösträtten. Det kan således konstateras att staden befinner sig mycket långt ifrån en sådan ägarandel som möjliggör ett ensidigt beslut. Staden har dock aktivt handlat med bolagets aktier och förvärvat all ägarandel som varit möjlig till ett rimligt pris. Dessutom har staden aktivt kontaktat små aktieägare och erbjudit dem möjlighet att sälja sitt ägande till staden eller på annat sätt frågat dem om deras villighet att sälja.

Utöver staden har KOY Hakucenter och Hakunilan keskus Oy två betydande aktieägare, HOK och Cibus Nordic. De är inte villiga att sälja sina innehav till Vanda stad, utan har ett intresse av att vara ägare i just dessa bolag. Staden har tillsammans med de två bolagen fört en aktiv diskussion och dialog för att utveckla köpcentrumområdet i Håkansböle. Alla de tre stora aktieägarna har en gemensam vilja att utveckla området och göra köpcentrumet modernt med bra och mångsidiga tjänster. Utvecklingen av själva köpcentrumet ligger dock i händerna på KOY Hakucenter och Hakunilan Keskus Oy och omfattas av deras delägares beslutanderätt. Målet för dessa tre huvuddelägare är att uppnå en gemensam ägarandel på 90 % och på så sätt gå vidare med utvecklingen av köpcentrumområdet i Håkansböle.

Utvecklingen av köpcentrumområdet i Håkansböle har således redan framskridit långt och kommer på initiativ av de tre huvuddelägarna att framskrida under de kommande åren, så att man i Håkansböle får ett nytt köpcentrumområde med mångsidiga tjänster av hög kvalitet. Staden strävar fortfarande efter att främja utvecklingen av området tillsammans med HOK och Cibus Nordic, som förutom staden också är en betydande ägare i fastighetsutvecklingsbolagen i Håkansböle köpcentrumområde. Staden, som är en av huvuddelägarna, driver på utvecklingen samtidigt som man ser till att de egna och andra offentliga tjänsterna bevaras i det centrala området av Håkansböle. Utvecklingsprojektet kommer att kräva betydande satsningar under de kommande åren också från stadens sida, men som slutresultat får invånarna och besökarna i Håkansböle de bästa möjliga tjänsterna utmed spårvägen.

Stadsstyrelsen 21.10.2024 § 21

Förslag av tf. biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Antero Eerola och Paula Lehmuskallio och de 51 andra som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget,

b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 16.12.2024 § 23

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade enhälligt att återremittera ärendet för ny beredning.

_____

Serviceområdet för fastigheter och lokaler inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

I enlighet med det ursprungliga svaret ägs fastigheterna i Håkansböle köpcentrum av två bolag: Kiinteistö Oy Hakucenter och Hakunilan Keskus Oy. Staden har fortsatt att öka sina ägarandelar i köpcentrumsområdets fastighetsaktiebolag, och i början av året har ägarandelen ökats genom frivilliga affärer med 0,69 % i Hakucenter och 0,65 % i Hakunilan Keskus Oy. Staden ägarandelar i bolagen är i detta nu: 41,7 % av KOY Hakucenter och 42,1 % av Hakunilan Keskus Oy. Dessutom äger VTK 18,2 % av KOY Hakucenter. Fastighetsaktiebolagen i köpcentrumområdet i Håkansböle har, i enlighet med huvudägarnas (staden, Cibus och HOK) uttalade vilja, inlett en utredning om möjligheten till detaljplaneändring. Bolagen har gemensamt anlitat en konsult inom fastighetsutveckling och en planeringsbyrå för att undersöka framtida markanvändningsmöjligheter. Utifrån denna utredning är det tänkt att bolagens ägare ska fatta beslut om huruvida en detaljplaneändring ska inledas. I kvarterets preliminära dimensioneringsplaner har också det utrymme som behövs för hälso- och familjecentralen beaktats.

Den preliminära tidtabellen för en eventuell planläggning klarnar i det skedet då fastighetsägarna lämnar in en ansökan om ändring av detaljplanen. Utgångspunkten är att möjliggöra placeringen av hälsotjänster i anslutning till köpcentret. En jämförelse av markanvändningsalternativ görs i samband med processen med att ändra detaljplanen.

Välfärdsområdet har beslutat att tills vidare flytta verksamheten vid Håkansböle hälsostation till Västerkulla hälsostation och har sagt upp hyresavtalet som gäller lokalerna i Håkansböle. Välfärdsområdet ansvarar för sina verksamhetslokaler och beslutsfattandet kring dem. Även vid anskaffning av tillfälliga lokaler är det välfärdsområdet som har befogenhet att fatta beslut, inte Vanda stad. Välfärdsområdet har inte ansökt om nya tillfälliga lokaler i Håkansböle av staden och är inte heller villigt att återvända till de gamla lokalerna i köpcentret, även om de sätts i skick.

Vanda och Kervo välfärdsområde har i februari 2025 lämnat in en ansökan till Vanda stad om att reservera en tomt för Håkansböle hälso- och familjecentral. Välfärdsområdet uppger i sin ansökan att välfärdsområdesfullmäktige vid sitt sammanträde 9.12.2024 (§ 84) har godkänt välfärdsområdets

investeringsplan för åren 2026–2029. I planen har ett anslag på 41 000 000 euro reserverats för projektet Håkansböle–Västerkulla hälso- och familjecentral. Enligt välfärdsområdets investeringsplan ska Håkansböle hälsostation, som tidigare verkat i en byggnad från 1984, samt Västerkulla hälsostation, som fortfarande finns i en byggnad från 1993, ersättas med en nybyggnad. Välfärdsområdet anger att verksamheten vid Håkansböle hälsostation har upphört på grund av lokalernas dåliga skick, och byggnaden i Västerkulla närmar sig också slutet av sin livscykel. De nuvarande hälsostationslokalerna är otillräckliga för att möta det framtida behovet som uppstår när social- och hälsovårdstjänster ska integreras och utvidgas i takt med befolkningstillväxten. Enligt välfärdsområdets plan ska Håkansböle hälsostation och Västerkulla hälsostation ersättas med en nybyggnad på cirka 9200 brm², där även familjecentralens funktioner ska ingå. Projektet ska dessutom omfatta mun- och tandhälsotjänsterna samt tillgodose behovet av lokaler för laboratorieverksamhet. Välfärdsområdet hoppas att tomtens läge är lättillgängligt och ligger intill goda kollektivtrafikförbindelser.

Staden och välfärdsområdet arbetar i nära samarbete för att hitta lösningar och driva projektet framåt.

Staden har en stark vilja att utveckla Håkansböle köpcentrum samt dess närområde.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 30

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Antero Eerola och Paula Lehmuskallio och de 51 andra som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Behandling:
Under behandlingen av ärendet *kompletterade* biträdande stadsdirektören sitt förslag enligt följande:

Staden har en stark vilja att utveckla Håkansböle köpcentrum samt dess närområde.

Beslut:
Det kompletterade förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
- Antero Eerolas och Paula Lehmuskallios samt 51 andra ledamöters undertecknade motion om att påskynda utvecklingen av köpcentrumområdet i Håkansböle

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:
Anniina Korkeamäki, projektledare, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Hakunilan ostoskeskuksen alueen kehitystä on vauhditettava Hakunilan ostoskeskus on jo pitkään ollut Hakunilan alueen kaupallinen ja liikenteellinen keskus. Se valmistui kahdessa vaiheessa jo vuosina 1981 ja 1986. Keskeisestä sijainnistaan huolimatta keskus on päässyt heikkoon ja epätyydyttävään kuntoon. Tilojen vanhentumisen ja epätarkoituksenmukaisuuden takia julkisten palveluiden, esimerkiksi terveysaseman, jatko ostoskeskuksen alueella on käynyt epävarmaksi. Tämä heikentäisi kaikkien alueen asukkaiden palveluita. Hakunilan asukkaat ansaitsevat parempaa. Siksi ostoskeskuksen kehittämiseen on saatava Vantaan kaupungin puolelta uutta vauhtia. Tähän saakka alueen kehittämisen esteenä on pidetty ostoskeskuksen kiinteistön omistuksen hajautumista useammalle eri taholle. Ostoskeskuksen suurimmat omistajat ovat Hakunilan keskus Oy, EMP-Invest Oy ja Vantaan Kaupunki kiinteistöyhtiö VTK:n tytäryhtiön HakuCenter Oy:n kautta. Eräs keino alueen kehittämiseksi on, että VTK ostaisi muiden omistajien osuudet ostoskeskuksesta. Sen jälkeen alueelle voitaisiin suunnitelma ja rakentaa uusi, ajanmukainen ostoskeskus, josta löytyy niin julkisia kuin yksityisiä palveluita. Tätä vaihtoehtoa ei ole kuitenkaan todellisuudessa selvitetty. Hakunila kuuluu Vantaan vanhoihin lähiöihin, joissa asuu nykyisin paljon ikäihmisiä ja maahanmuuttajia. Heillä on usein keskimääräistä heikommat mahdollisuudet liikkua pitkiä matkoja palveluiden perässä. Tämä Hakunilan ominaispiirre on syytä ottaa huomioon myös alueen kehittämisessä. Samalla koko Vantaan väkiluku kasvaa. Siksi myös palveluita tarvitaan nykyistä enemmän. Teemmekin seuraavan valtuustoaloitteen: Vantaan kaupunki ryhtyy vauhdittamaan Hakunilan ostoskeskuksen alueen kehittämistä ja uuden ostoskeskuksen rakentamista selvittämällä, millaiset mahdollisuudet sillä on ostaa pois muut ostoskeskuksen osakkaat riittävän omistusosuuden saamiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyspalveluille on etsittävä uudet tilat alueelta sekä väistötilat ennen uuden ostoskeskuksen rakentamista. Vantaalla 22.4.2024	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Antero Eerola,* *Paula Lehmuskallio* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Mika Kasonen 2. Eeva Tikkanen 3. Patrik Karlsson 4. Milad Dehghan 5. Vaula Norrena 6. Juha Järä 7. Juha Suoniemi 8. Tiina Tuomela 9. Jouko Jääskeläinen 10. Oskari Iivarinen 11. Pirjo Luokkala 12. Kai-Ari Lundell 13. Niilo Kärki 14. Markku Weckman 15. Jussi Särkelä 16. Marjo Vacker 17. Lasse Norres 18. Manav Phull 19. Lauri Kaira 20. Minna Heikkinen 21. Anu Hall 22. Pirkko Letto 23. Mikko Viilo 24. Janne Hartikainen 25. Susanna Kaiju 26. Anitta Orpana 27. Funda Demiri 28. Minttu Sillanpää 29. Jussi Saramo 30. Sirpa Siru Kauppinen 31. Naima El Issaoui 32. Tarja Eklund 33. Mika Niikko 34. Eva Tawasoli 35. Reija Friman 36. Sari Multala 37. Maarit Raja-Aho 38. Eve Rämö

	39. Siri Ahokas 40. Faysal Abdi 41. Minna Erkkilä 42. Heli Hakala 43. Stefan Åstrand 44. Jari Sainio 45. Matilda Stirkkinen 46. Ida Tamminen 47. Maija Rautavaara 48. Tuire Kaimio 49. Hanna Valtanen 50. Nina Nummela 51. Anssi Aura

10 Svar på Tarja Eklunds och Naima El Issaouis samt 25 andra ledamöters motion om att det även i fortsättningen bör finnas fungerande lokaler för en hälsostation i Håkansböle

VD/6474/00.02.00.03/2024

TeA/AK/A-K/MT/AP

Tarja Eklund och **Naima El Issaoui** samt 25 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Situationen när det gäller Håkansböle hälsostation är oroväckande. Reparationsbehovet har visat sig vara större än man tänkt sig och det är oklart när man kan återvända till lokalerna eller om man alls kan göra det. Som det ser ut nu betjänar Västerkulla hälsostation nu också invånarna i Håkansböle fram till årsskiftet. Detta är inte en hållbar lösning i fortsättningen med tanke på den kommande utvecklingen av området Håkansböle. Det bör även i fortsättningen finnas en fungerande hälsostation i Håkansböle. Detta stämmer också överens med servicenätsplanen för Vanda–Kervo välfärdsområde.

Nu ska man inte stanna upp och undra. Staden och Vanda–Kervo välfärdsområde bör tillsammans aktivt börja leta efter ett lämpligt utrymme i området Håkansböle och staden ska vid nybyggande förbereda sig på att beakta att det finns lämpliga lokaler för en hälsostation i området. Välfärdsområdet ansvarar för ordnandet av hälsovårdstjänster, men hela finansieringen kommer från staten och välfärdsområdet har inte möjlighet att få tillräckliga medel för att ta lån för att bygga nya lokaler. Samarbetet med staden har en nyckelroll. Staden är också skyldig att svara för invånarnas välfärd.

Vi som undertecknat motionen förutsätter att Vanda stad i samarbete med Vanda-Kervo välfärdsområde aktivt söker efter ett lämpligt utrymme för Håkansböle hälsostation och förbereder sig även vid nybyggande på att beakta att det finns ett lämpligt utrymme på hälsostationen i området Håkansböle.”

Stadsfullmäktige 16.9.2024 § 10

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

_____

Serviceområdet för fastigheter och lokaler inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

I motionen förutsätts att Vanda stad i samarbete med Vanda-Kervo välfärdsområde aktivt söker efter ett lämpligt utrymme för Håkansböle hälsostation och förbereder sig även vid nybyggande på att beakta att det finns lämpliga lokaler för en hälsostation i området Håkansböle.

Välfärdsområdet har beslutat att tills vidare flytta verksamheten vid Håkansböle hälsostation till Västerkulla hälsostation och har sagt upp hyresavtalet som gäller lokalerna i Håkansböle. Välfärdsområdet ansvarar för sina lokaler och beslutsfattandet kring dem. Även vid anskaffning av tillfälliga lokaler är det välfärdsområdet som har befogenhet att fatta beslut, inte Vanda stad.

Välfärdsområdet har inte ansökt om nya tillfälliga lokaler i Håkansböle av staden och är inte heller villigt att återvända till de gamla lokalerna i köpcentret, även om de sätts i skick.

Vanda stad och Vanda och Kervo välfärdsområde går kontinuerligt igenom framtida lokal- och tomtbehov i gott samarbete. Välfärdsområdet har i februari 2025 lämnat in en ansökan till staden om att reservera en tomt för Håkansböle hälso- och familjecentral. Vanda och Kervo välfärdsområde uppger i sin ansökan att välfärdsområdesfullmäktige vid sitt sammanträde 9.12.2024 (§ 84) har godkänt välfärdsområdets investeringsplan för åren 2026–2029. I planen har ett anslag på 41 000 000 euro reserverats för projektet Håkansböle–Västerkulla hälso- och familjecentral. Enligt välfärdsområdets investeringsplan ska Håkansböle hälsostation, som tidigare verkat i en byggnad från 1984, samt Västerkulla hälsostation, som fortfarande finns i en byggnad från 1993, ersättas med en nybyggnad. Välfärdsområdet anger att verksamheten vid Håkansböle hälsostation har upphört på grund av lokalernas dåliga skick, och byggnaden i Västerkulla närmar sig också slutet av sin livscykel. De nuvarande hälsostationslokalerna är otillräckliga för att möta det framtida behovet som uppstår när social- och hälsovårdstjänster ska integreras och utvidgas i takt med befolkningstillväxten. Enligt välfärdsområdets plan ska Håkansböle hälsostation och Västerkulla hälsostation ersättas med en nybyggnad på cirka 9 200 brm², där även familjecentralens funktioner ska ingå. Projektet ska dessutom omfatta mun- och tandhälsotjänsterna samt tillgodose behovet av lokaler för laboratorieverksamhet. I sin ansökan önskar välfärdsområdet att tomtens läge ska vara lättillgängligt och ligga intill goda kollektivtrafikförbindelser.

Staden och välfärdsområdet arbetar i nära samarbete för att hitta lösningar och driva projektet framåt. Eventuellt kunde hälso- och familjecentralen placeras i anslutning till Håkansböle köpcentrum. De fastighetsbolag som äger köpcentrumet har inlett en utredning för att undersöka möjligheterna att ändra köpcentrumets detaljplan.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 29

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Tarja Eklund och Naima el Issaoui samt 25 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
– Tarja Eklunds och Naima EI Issaouis samt 25 andra ledamöters undertecknade motion om att det även i fortsättningen bör finnas fungerande lokaler för en hälsostation i Håkansböle

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Anniina Korkeamäki, projektledare, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Hakunilassa on oltava toimivat tilat terveysasemalle jatkossakin. Hakunilan terveysaseman tilanne on huolestuttava. Korjaustarve on osoittautunut ajateltua suuremmaksi ja on epäselvää milloin tiloihin voidaan palata jos ollenkaan. Näillä näkymin vuoden vaihteeseen asti Länsimäen terveysasema palvelee nyt myös Hakunilan asukkaita. Tämä ei jatkossa ole kestävä ratkaisu tulevaa Hakunilan alueen kehittymistä ajatellen. Hakunilassa pitää olla jatkossakin toimiva terveysasema. Se on myös Vantaa - Kerava hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman mukainen. Ihmettelemään ei pidä nyt jäädä. Kaupungin ja Vantaa- Kerava hyvinvointialueen pitää alkaa yhdessä aktiivisesti etsiä sopivaa tilaa Hakunilan alueelta ja kaupungin valmistautua uudisrakentamisessa huomioimaan terveysasemalle sopivien tilojen löytyminen alueelta. Hyvinvointialue vastaa terveyspalvelujen järjestämisestä mutta sen koko rahoitus tulee valtiolta eikä sillä ole mahdollisuutta saada lainanottoon riittävästi varoja uusien tilojen rakentamiseen. Kaupungin kanssa tehtävä yhteistyö on avainasemassa. Onhan kaupungillakin velvollisuus vastata asukkaiden hyvinvoinnista. Me allekirjoittaneet edellytämme, että Vantaan kaupunki yhteistyössä Vantaa- Kerava hyvinvointialueen kanssa etsii aktiivisesti sopivaa tilaa Hakunilan terveysasemalle ja valmistautuu myös uudisrakentamisessa huomioimaan terveysasemalle sopivan tilan löytymisen Hakunilan alueelta. Tarja Eklund Naima El Issaoui 16.9.2024	Aloitteen tekijän Tarja Eklund Naima El Issaoui Aloitteen allekirjoittajat: 1. Eeva Tikkanen 2. Mika Kasonen 3. Patrik Karlsson 4. Vaula Norrena 5. Marjo Vacker 6. Pirjo Luokkala 7. Mari Hynninen 8. Anu Hall 9. Lasse Norres 10. Nina Nummela 11. Faysal Abdi 12. Sirpa Siru Kauppinen 13. Pirkko Letto 14. Minttu Sillanpää 15. Funda Demiri 16. Reija Friman 17. Tuire Kaimio 18. Eva Tawasoli 19. Jari Jääskeläinen 20. Aadan Ibrahim 21. Minna Räsänen 22. Loviisa Kaartokallio

	23. Jussi Särkelä 24. Eve Rämö 25. Minna Heikkinen

11 **Svar på Samlingspartiet fullmäktigegrupps och 12 andra ledamöters motion om fotografering inom småbarnspedagogiken**

VD/6478/00.02.00.03/2024

KK/EV/VT/EJ/MM/EV/VT/EA

Samlingspartiets fullmäktigegrupp och Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp samt 12 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Föräldraföreningsverksamheten inom småbarnspedagogiken stöder både daghemmets verksamhet och stärker känslan av samhörighet mellan föräldrarna och barnen. Föräldraföreningens arbete är en värdefull tilläggsresurs för daghemmet.

Verksamheten kan omfatta till exempel anordnande av olika fester, jippon eller evenemang för medelanskaffning. I Vanda har föräldraföreningarna också till exempel genomfört fotograferingar på daghem. Det är därför viktigt att Vanda stad aktivt verkar för att varje daghem i Vanda har en aktiv föräldraförening och i bred utsträckning erbjuder möjligheter att utveckla samarbetet mellan hemmen och daghemmen.

Vanda stad meddelade att staden 1.5.2025 genom ett tjänsteinnehavarbeslut kategoriskt förbjuder fotograferingar som ordnas vid kommunala daghem.
Tidigare beslutade daghemmen själva om ordnandet av fotografering.
Vid en del av daghemmen har den traditionella fotograferingen organiserats av föräldraföreningen.
Också i fortsättningen bör man tillåta att fotograferingar ordnas i daghemslokalerna så att de organiseras av föräldraföreningarna.
Fotograferingen skulle kunna ske efter daghemmets stängningstid och då belastar den inte daghemspersonalen.

Vi fullmäktigegrupper och ledamöter som har undertecknat fullmäktigemotionen förutsätter att Vanda stad möjliggör och uppmuntrar föräldraföreningsverksamhet vid alla daghem.

Dessutom förutsätter vi att föräldraföreningarna i bred utsträckning erbjuds möjligheter att utveckla samarbetet mellan hemmen och daghemmen.
Som en del av verksamheten ska föräldraföreningarna också tillåtas organisera fotografering av barnen i daghemmets lokaler.”

Stadsfullmäktige 16.9.2024 § 14

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

_____

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Vanda stad har beslutat att upphöra med fotograferingar som anordnas av daghemmen fr.o.m. 1.5.2025 då de nuvarande konkurrensutsatta upphandlingsavtalen löper ut. Orsaken till lösningen är att det inte

finns pedagogiska grunder för fotografering som ordnas under daghemsdagen och att fotograferingen inte är verksamhet enligt planen för småbarnspedagogik. Fotograferingarna har upplevts vara en tilläggsuppgift som belastar personalen och i synnerhet när det gäller små barn leder fotograferingen till att dagsrytmen rubbas och medför utmaningar för verksamheten. Genom vår lösning vill vi säkerställa att daghemsföreståndarnas och den småbarnspedagogiska personalens arbete i fortsättningen bättre inriktas på den pedagogiska verksamheten i barngrupper.
Fotografering på daghem är verksamhet som anordnas av en utomstående aktör där staden inte är den egentliga parten, utan kundrelationen är mellan den som ordnar fotograferingen och vårdnadshavarna som betalar bilderna. Daghemsfotograferingar som anordnas av kommunen är dock offentliga koncessioner enligt upphandlingslagen och kommunen måste konkurrensutsätta upphandlingen. Fotografering och ordnande av förutsättningar för utomstående aktörer hör inte till daghemmets grundläggande uppgifter.

Föräldraföreningar är i regel inte sådana upphandlande enheter som avses i upphandlingslagen, och då tillämpas inte upphandlingslagen automatiskt. Således kan en föräldraförening eller en föräldrakommitté eller någon annan sammansättning som organiseras av vårdnadshavarna anordna fotografering i Vanda stads daghem efter 1.5.2025. I detta sammanhang sköter vårdnadshavarna valet av fotograf, beställningen och informationen samt överenskommer med daghemsföreståndaren om användningen av lokalerna. För sammansättningen ska man utse en ansvarsperson som sköter användningen av lokalerna på överenskommet sätt. Lokalerna kan användas under vardagskvällar efter daghemmets stängningstid. Vårdnadshavare som är intresserade av fotografering kan byta kontaktuppgifter sinsemellan. Personalen inom småbarnspedagogiken deltar inte i ordnandet av fotograferingen eller lämnar ut familjernas kontaktuppgifter.

Stadsstyrelsen 24.3.2025 § 15
Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Samlingspartiets fullmäktigegrupp och Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp samt 12 andra ledamöter stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för beredning.

_____

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Vanda stad har beslutat att upphöra med fotograferingar som anordnas av daghemmen fr.o.m. 1.5.2025 då de nuvarande konkurrensutsatta upphandlingsavtalen löper ut. Orsaken till lösningen är att det inte finns pedagogiska grunder för fotografering som ordnas under daghemsdagen och att fotograferingen inte är verksamhet enligt planen för småbarnspedagogik. Fotograferingarna har upplevts vara en tilläggsuppgift som belastar personalen och i synnerhet när det gäller små barn leder fotograferingen till att dagsrytmen rubbas och medför utmaningar för verksamheten. Genom vår lösning vill vi säkerställa att daghemsföreståndarnas och den småbarnspedagogiska personalens arbete i fortsättningen bättre inriktas på den pedagogiska verksamheten i barngrupper.

Fotografering på daghem är verksamhet som anordnas av en utomstående aktör där staden inte är den egentliga parten, utan kundrelationen är mellan den som ordnar fotograferingen och vårdnadshavarna som betalar bilderna. Daghemsfotograferingar som anordnas av kommunen är dock offentliga

koncessioner enligt upphandlingslagen och kommunen måste konkurrensutsätta upphandlingen. Fotografering och ordnande av förutsättningar för utomstående aktörer hör inte till daghemmets grundläggande uppgifter.

Föräldraföreningar är i regel inte sådana upphandlande enheter som avses i upphandlingslagen, och då tillämpas inte upphandlingslagen automatiskt. Således kan en föräldraförening eller en föräldrakommitté eller någon annan sammansättning som organiseras av vårdnadshavarna anordna fotografering i Vanda stads daghem efter 1.5.2025. I detta sammanhang sköter vårdnadshavarna valet av fotograf, beställningen och informationen samt överenskommer med daghemsföreståndaren om användningen av lokalerna. För sammansättningen ska man utse en ansvarsperson som sköter användningen av lokalerna på överenskommet sätt. Lokalerna kan användas under vardagskvällar efter daghemmets stängningstid. Personalen inom småbarnspedagogiken deltar inte i ordnandet av fotograferingen.

Staden uppmuntrar alla daghem till föräldraföreningsverksamhet. Nämnden för fostran och lärande beslutade 7.11.2022 § 8 om en samarbetsmodell för hem och lärande som styr daghemmens samarbete med vårdnadshavare och föreningar. Föräldraföreningar har goda möjligheter att bedriva mångsidig verksamhet och främja gemenskap. Vandas områdesförening för föräldraföreningar VANVARY ry bistår daghemmen med att bilda nya föräldraföreningar. Föräldraföreningsverksamheten förutsätter dock inte att man organiseras officiellt, utan serviceområdet för småbarnspedagogik uppmuntrar vårdnadshavarna också till samarbete i fri form och aktivitet. På alla daghem ordnas under året föräldrakvällar och andra tillställningar för vårdnadshavare för att stödja vårdnadshavarnas bildande av nätverk, delaktighet och samhörighet också i de enheter där det inte finns någon aktiv föräldraförening. Inte heller ordnandet av fotografering förutsätter att det inrättas en officiell föräldraförening eller -kommitté.

Personalen kan inte lämna ut familjernas kontaktuppgifter för fotografering. Vårdnadshavare som är intresserade av fotografering kan utnyttja t.ex. tillfällen för vårdnadshavare eller gruppens anslagstavla för att samla in och byta kontaktuppgifter samt informera om fotograferingstillfällen.

Daghemsföreståndarna har informerats om det nya tillvägagångssättet i ett PM för småbarnspedagogikens ledningsgrupp och ärendet gås igenom med medlemmarna under serviceenhetsdagar. Vårdnadshavarna informeras om praxis i anslutning till föräldraföreningarnas verksamhet och organiseringen av fotograferingar under april 2025 innan de nuvarande upphandlingsavtalen i anslutning till fotograferingarna löper ut.

Stadsstyrelsen 12.5.2025 § 11

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Samlingspartiets fullmäktigegrupp och Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp samt 12 andra ledamöter stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Det antecknades att samlingspartiets stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

”Det är bra att föräldrarna ges möjlighet att organisera fotograferingar på daghem. I de praktiska anvisningarna och tillvägagångssätten ska dock sunt förnuft användas så att de i själva verket inte hindrar eller oskäligt försvårar genomförandet av fotograferingar.”

___

Stadsfullmäktige 16.6.2025 § 31

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till nästa sammanträde.

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:

- Samlingspartiets fullmäktigegrupps och Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps samt 12 andra ledamöters undertecknade motion om fotografering inom småbarnspedagogiken

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Ella Valkama, sakkunnig inom småbarnspedagogik, tfn +358 40 484 0562,
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Varhaiskasvatuksen valokuvaus	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vanhempainyhdistystoiminta varhaiskasvatuksessa tukee sekä päiväkodin toimintaa että vahvistaa yhteisöllisyyttä vanhempien ja lasten kesken. Vanhempainyhdistyksen työ on arvokas lisäresurssi päiväkodille. Toiminta voi käsittää esimerkiksi erilaisten juhlien, tempausten tai varainhankintatapahtumien järjestämistä. Vantaalla vanhempainyhdistykset ovat myös esimerkiksi toteuttaneet päiväkodin valokuvauksia. Onkin tärkeää, että Vantaan kaupunki toimii aktiivisesti sen eteen, että jokaisessa vantaalaisessa päiväkodissa toimii aktiivinen vanhempainyhdistys sekä tarjoaa laajasti mahdollisuuksia kehittää kotien ja päiväkotien välistä yhteistyötä. Vantaan kaupunki on ilmoittanut kieltävänsä kategorisesti viranhaltijapäätöksellä kunnallisissa päiväkodeissa järjestettävät valokuvaukset 1.5.2025. Aiemmin valokuvauksen järjestämisestä on päätetty päiväkodeissa itse. Osassa päiväkodeissa perinteikkään valokuvauksen on organisoinut vanhempainyhdistys. Jatkossakin tulisi sallia toteuttaa valokuvaukset päiväkodin tiloissa vanhempainyhdistysten organisoimana. Valokuvauksen voisi toteuttaa päiväkodin sulkemisajan jälkeen, jolloin sen toteuttaminen ei kuormita päiväkodin työntekijöitä. Me valtuustoaloitteen allekirjoittaneet valtuustoryhmät ja valtuutetut edellytämme, että Vantaan kaupunki mahdollistaa ja kannustaa vanhempainyhdistystoimintaan kaikissa päiväkodeissa. Lisäksi edellytämme, että vanhempainyhdistyksille tarjotaan laajasti mahdollisuuksia kehittää kotien ja päiväkotien välistä yhteistyötä. Osana toimintaa vanhempainyhdistysten tulee sallia myös organisoida päiväkodin tiloissa lasten valokuvaukset.	<u>Aloitteen tekijä</u> Kokoomuksen valtuustoryhmä ja Suomen ruotsalainen kansanpuolueen valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Marjo Vacker 3. Juha Suoniemi 4. Loviisa Kaartokallio 5. Niilo Kärki 6. Suvi Karhu 7. Nina Nummela 8. Sirpa Siru Kauppinen 9. Kai-Ari Lundell 10. Janne Hartikainen 11.Mika Niikko 12.Minna Heikkinen

12 Svar på Carita Orlandos och 26 andra ledamöters motion om att göra daghemsfotograferingarna till en bestående del av daghemsverksamheten i Vanda

VD/7195/00.02.00.03/2024

KK/MM/EV/VT/MT/EA

Carita Orlando och 26 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:
”De individuella foton och gruppfoton som tas på daghemmen är värdefulla minnen från barndomen och av barndomsvännerna. Fotostunderna kan också stärka samarbetet och kontakten mellan småbarnspedagogiken och familjerna. Att titta på bilderna i efterhand hjälper dessutom barnet att skapa tydligare och mer bestående minnen av sin daghemstid.

Fotograferingen kan ses som en viktig del av småbarnspedagogiken, eftersom den utvecklar barnets sociala färdigheter såsom interaktion och samarbete med andra barn. Fotograferingsdagen ökar också känslan av samhörighet, stöder gruppdynamiken och stärker kompisrelationerna.

Om fotograferingarna överförs på föräldraföreningarnas ansvar finns det en risk att barnen försätts i en ojämlik ställning, eftersom föreningarnas verksamhet och resurser varierar på olika daghem.
Många daghem har inte alls någon föräldraförening. När en föräldraförening konkurrensutsätter tjänsterna återgår man dessutom till den gamla dåliga praxisen, där företagen måste erbjuda pengar eller produkter för att vinna konkurrensutsättningen. Det här höjer fotopriserna och leder till ojämlikhet utifrån familjernas ekonomiska situation.

Jag föreslår att Vanda varje år eller med två års mellanrum ordnar fotografering på varje daghem, där det tas individuella foton och gruppfoton på barnen. På det här sättet säkerställs det att alla barn och deras familjer har en lika möjlighet att få bestående minnen från daghemstiden till rimligt pris.”

Stadsfullmäktige 21.10.2024 § 27

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Carita Orlandos och 26 andra ledamöters undertecknade motion om att göra daghemsfotograferingarna till en bestående del av daghemsverksamheten i Vanda

———

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Vanda stad har beslutat att upphöra med fotograferingar som anordnas av daghemmen fr.o.m. 1.5.2025. Orsaken är att det inte finns pedagogiska grunder för fotografering som ordnas under daghemsdagen och att fotograferingen inte är verksamhet enligt planen för småbarnspedagogik. Fotograferingarna har upplevts vara en tilläggsuppgift som belastar personalen och i synnerhet när det gäller små barn leder fotograferingen till att dagsrytmen rubbas och medför utmaningar för verksamheten. Genom vår lösning vill vi säkerställa att daghemsföreståndarnas och den

småbarnspedagogiska personalens arbete i fortsättningen bättre inriktas på den pedagogiska verksamheten i barngrupper.

Alla barn deltar inte i fotograferingen efter familjens önskemål, så fotograferingsdagen ökar inte entydigt samarbetet mellan hemmet och småbarnspedagogiken eller stärker gruppernas känsla av samhörighet eller kompisrelationer. Allt detta stöds genom annan verksamhet enligt planen för småbarnspedagogik.

Fotografering på daghem är verksamhet som anordnas av en utomstående aktör där staden inte är den egentliga parten, utan kundrelationen är mellan den som ordnar fotograferingen och vårdnadshavarna som betalar bilderna. Daghemsfotograferingar som anordnas av kommunen är dock offentliga koncessioner enligt upphandlingslagen och kommunen måste konkurrensutsätta upphandlingen. Fotografering och ordnande av förutsättningar för utomstående aktörer hör inte till daghemmets grundläggande uppgifter.

Daghemmens pedagogiska verksamhet dokumenteras också på många olika sätt, vilket ger bestående minnen från daghemstiden. Dessutom kan vårdnadshavarna fortfarande fotografera sitt barn på daghemsfester och gemensamma tillställningar, då också småbarnspedagogikens pedagogiska verksamhet och barnens delaktighet bättre kommer fram.

Med hänsyn till ovanstående omständigheter anser verksamhetsområdet för
fostran och lärande att det inte är motiverat att daghemsfotograferingar i fortsättningen ordnas som verksamhet som organiseras av staden.

I fortsättningen kan en föräldraförening eller -kommitté eller någon annan sammansättning som organiseras av vårdnadshavarna anordna fotografering i Vanda stads daghemslokaler vardagskvällar efter daghemmets stängningstid enligt vissa ramvillkor. I detta sammanhang sköter vårdnadshavarna valet av fotograf, beställningen och informationen samt överenskommer med daghemsföreståndaren om användningen av lokalerna.

Stadsstyrelsen 12.5.2025 § 12

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Carita Orlando och de 26 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 16.6.2025 § 32

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till nästa sammanträde.

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:
– Carita Orlandos och 26 andra ledamöters undertecknade motion om att göra daghemsfotograferingarna till en bestående del av daghemsverksamheten i Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Ella Valkama, sakkunnig inom småbarnspedagogik, tfn +358 40 484 0562,
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Päiväkotikuvaukset pysyväksi osaksi Vantaan päiväkotien toimintaa Päiväkodeissa otettavat yksilö- ja ryhmäkuvat ovat arvokkaita muistoja lapsuudesta sekä lapsuuden ystävistä. Valokuvaushetket voivat myös vahvistaa varhaiskasvatuksen ja perheiden välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Lisäksi valokuvien katselu myöhemmin auttaa lasta muodostamaan selkeämpiä ja kestävämpiä muistoja omasta päiväkotiajastaan. Valokuvaus voidaan nähdä tärkeänä osana varhaiskasvatusta, koska se kehittää lasten sosiaalisia taitoja, kuten vuorovaikutusta ja yhteistyötä toisten lasten kanssa. Kuvauspäivä lisää myös yhteenkuuluvuuden tunnetta, tukee ryhmädynamiikkaa ja vahvistaa kaverisuhteita. Jos kuvaukset siirtyvät vanhempainyhdistysten vastuulle, vaarana on, että lapset joutuvat eriarvoiseen asemaan, sillä yhdistysten toiminta ja resurssit vaihtelevat eri päiväkodeissa. Monissa päiväkodeissa ei ole vanhempainyhdistystä lainkaan. Lisäksi vanhempainyhdistyksen kilpailuttaessa palvelut palataan vanhaan huonoon tapaan, jossa yritykset joutuvat tarjoamaan rahaa tai tuotteita voittaakseen kilpailutuksen. Tämä nostaa valokuvien hintoja ja johtaa epätasa-arvoon perheiden taloudellisen tilanteen perusteella. Esitän, että Vantaa järjestää jokaisessa päiväkodissa vuosittain tai kahden vuoden välein valokuvauksen, jossa otetaan yksilö- ja ryhmäkuvat lapsista. Näin varmistetaan, että kaikilla lapsilla ja heidän perheillään on tasavertainen mahdollisuus saada kohtuuhintaisia ja kestäviä muistoja päiväkotiajalta.	Aloitteen tekijät Carita Orlando Aloitteen allekirjoittajat: 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Paula Lehmuskallio 3. Tiina Tuomela 4. Antero Eerola 5. Eve Rämö 6. Elina Nykyri 7. Jussi Särkelä 8. Kai-Ari Lundell 9. Suvi Karhu 10. Aki Mäkipernaa 11. Tuomas Mutanen 12. Otso Kivimäki 13. Patrik Karlsson 14. Marjo Vacker 15. Nina Nummela 16. Lasse Norres 17. Eva Tawasoli 18. Mika Niikko 19. Tanja Aidanjuuri 20. Janne Hartikainen 21. Vaula Norrena 22. Niilo Kärki 23. Riku Kärkkäinen 24. Stefan Åstrand

	25. Katja Siniketo-Pietilä 26.Anitta Orpana

13 Svar på Sirpa Kauppinens och Susanna Kaijus samt 36 andra ledamöters motion om att mobiltelefoner bör vara utom synhåll under hela skoldagen i Vandas grundskolor

VD/7221/00.02.00.03/2024

KK/PP/RH/VT/MT/AP

Sirpa Kauppinen och **Susanna Kaiju** samt 36 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Motiveringen till nyttan av att minska användningen av mobiltelefoner är obestridlig. Det är ett enkelt sätt att öka motionen under skoldagen, vilket ligger i linje med målen i Vandas motionsprogram. Till den grundläggande utbildningens övergripande mål hör kulturell och kommunikativ kompetens. När mobiltelefonerna inte är framme under skoldagen uppstår det fler möjligheter till växelverkan med andra.

En skoldag utan mobiltelefon torde också minska mobbningen på sociala medier eftersom det blir svårare att spela in otillåtna videor. Det finns också forskningsrön som visar att koncentrationsförmågan förbättras när skärmtiden minskar. I tonåren formas också hjärnan och den är enligt undersökningar särskilt mottaglig för beroenden.
Sociala medier och spel är ofta utformade så att de är så beroendeframkallande som möjligt och tenderar att snabbt höja de beroenderelaterade dopaminnivåerna. Därför är det gynnsamt att minska deras inflytande på växande barn och unga.

Vi undertecknade ledamöter föreslår att skolorna i Vanda uppmuntrar eleverna till att minimera användningen av mobiltelefoner under skoldagen.”

Stadsfullmäktige 21.10.2024 § 30

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

_____

Serviceområdet för den grundläggande utbildningen inom verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Efter att riksdagen godkände den nya mobillagstiftningen 30.4.2025 har den grundläggande utbildningen i Vanda utarbetat enhetliga anvisningar om användning och förvaring av mobila enheter i skolorna. Anvisningarna träder i kraft 1.8.2025. Syftet med anvisningarna är att stödja lärandet, arbetsron och koncentrationen, främja en trygg och trivsam lärmiljö och vägleda till en ansvarsfull användning av mobila enheter. Samtidigt beaktas elevernas individuella behov såsom behoven av att använda mobila enheter av hälsoskäl eller som hjälpmedel i lärandet.

Enligt lagen får eleverna i Finland i princip inte använda mobila enheter under lektionerna utan tillstånd av läraren eller rektorn. I Vanda har man dessutom beslutat att användningen av mobila enheter ska

minskas också under raster, utflykter och måltider. Detta är också Utbildningsstyrelsens rekommendation. I skolorna i Vanda följer man således ovannämnda lag för lektioner samt följande:

- **Eleverna i årskurs 1–6** använder inte alls mobila enheter under skoldagen.
- **Eleverna i årskurs 7–9** använder inte mobila enheter vid måltider, skolevenemang eller utflykter. Varje skola kan i sina ordningsregler förbjuda användningen av mobila enheter under en del av eller alla raster eller i vissa områden på skolan.

Användningen av mobila enheter är tillåten i följande situationer med **lärarens eller rektorns tillstånd:**

- inlärningsändamål (lärarens tillstånd)
- personlig hälsovård (rektorns tillstånd)
- som hjälpmedel till exempel vid kommunikation (rektorns tillstånd)
- brådskande ärenden som är nödvändiga (lärarens tillstånd)

Vad beträffar de farhågor som framställs i motionen konstateras att skolorna i fråga om dem som studerar i ämneslärarsystemet (åk 7–9) har möjlighet att begränsa användningen av mobila enheter också under rasterna. Det skulle dock vara en utmaning att ordna förvaring av mobila enheter enligt anvisningarna inom den här tidsplanen. Det har också visat sig att äldre elever använder mobila enheter under rasterna, till exempel för att följa schemat och läsa officiella meddelanden (Wilma).

Vi delar fullmäktigeledamöternas oro också när det gäller fotografering och videoinspelning. Fotografering och videofilmning kan inte helt förbjudas i skolorna inom ramen för lagstiftningen, men strikta begränsningar kan anges i ordningsreglerna. I Vanda behövs således alltid tillstånd för att fotografera en annan person under skoldagen av både läraren och den person som ska fotograferas, och för att dela bildmaterialet i sociala medier utöver de föregående behövs också tillstånd av vårdnadshavaren för en person under 15 år. Det är förbjudet att använda materialet på ett kränkande sätt. Genom dessa åtgärder syftar den grundläggande utbildningen i Vanda till att svara på den oro som vi delar med fullmäktigeledamöterna för att minimera de negativa effekterna av användningen av telefoner och andra mobila enheter i skolorna.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 25

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Sirpa Kauppinen och Susanna Kaiju samt de 36 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med fastighetscentralens förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:

- Sirpa Kauppinens och Susanna Kaijus samt 36 andra ledamöters undertecknade motion om att mobiltelefoner bör vara utom synhåll under hela skoldagen i Vandas grundskolor

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Päivi Pitkäranta, sakkunnig inom undervisningsväsendet, tfn +358 50 312 1670,
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)
Riikka Hakola, koordinator för eftermiddagsverksamheten, tfn +358 40 6299971,
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Kännykät pois näkyviltä koko koulupäivän ajan Vantaan peruskouluissa	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Perustelut kännykän käytön vähentämisen hyödyllisyyteen ovat kiistattomat. Se on yksinkertainen keino lisätä liikuntaa koulupäivän aikana, mikä on linjassa Vantaan liikkumisohjelman tavoitteiden kanssa. Perusopetuksen laaja-alaisiin oppimisen tavoitteisiin kuuluu kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu. Kun kännykät eivät ole koulupäivän aikana esillä, mahdollisuuksia vuorovaikutustilanteisiin muiden kanssa syntyy enemmän. Koulupäivän kännykättömyys vähentänee myös somekiusaamista, kun esimerkiksi luvattomien videoiden kuvaaminen hankaloituessaan vähenee. On myös tutkimusnäyttöä siitä, että keskittymiskyky paranee ruutuajan vähentyessä. Teini-iässä aivot myös muotoutuvat ja ovat tutkimusten mukaan erityisen alttiita addiktioille. Some ja pelit ovat usein suunniteltu mahdollisimman addiktoiviksi, ja ne tyypillisesti nostavat nopeasti addiktioihin liittyvää dopamiinitasoa. Siksi niiden vaikutuksen vähentäminen on kasvaville lapsille ja nuorille suotuisaa. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kannustetaan vantaalaisissa kouluissa kännykän käytön minimoimiseen koulupäivän aikana.	<u>Aloitteen tekijät</u> Siru Kauppinen Susanna Kaiju <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Juha Järä 2. Paula Lehmuskallio 3. Tiina Tuomela 4. Siri Ahokas 5. Anu Hall 6. Jussi Särkelä 7. Pirjo Luokkala 8. Minna Heikkinen 9. Eeva Tikkanen 10. Kai-Ari Lundell 11. Suvi Karhu 12. Mika Kasonen 13. Faysal Abdi 14. Minttu Sillanpää 15. Otso Kivimäki 16. Patrik Karlsson 17. Marjo Vacker 18. Nina Nummela 19. Tuomas Mutanen 20. Ida Tamminen 21. Mika Niikko 22. Eva Tawasoli 23. Tanja Aidanjuuri 24. Janne Hartikainen 25. Vaula Norrena 26. Tuire Kaimio 27. Maarit Raja-Aho 28. Jukka Nevala 29. Antero Eerola 30. Naima EL Issaoui 31. Niilo Kärki 32. Riku Kärkkäinen 33. Mikko Viilo 34. Lasse Norres 35. Pirkko Letto 36. Anitta Orpana

14 **Svar på Antero Eerolas, Funda Demiris, Naima El-Issaouis, Faysal Abdis och 14 andra ledamöters under-tecknade motion om att ge humanitärt bistånd till krigsoffren i Gaza, särskilt barn**

VD/7223/00.02.00.03/2024

PT/EV/MT/AP

Antero Eerola, Funda Demiri, Naima El-Issaoui, Faysal Abdi och 14 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning: ”Det blodiga kriget i Gaza har snart fortsatt i ett helt år. Kriget mellan Israel och Hamas gav upphov till en omfattande humanitär kris i Gaza. Kriget fick sin början efter Hamas brutala terrordåd i Israel som krävde nästan 1 200 liv. Priset på Israels hämndaktion har varit högt. Enligt FN:s kontor för samordning av humanitärt bistånd OCHA (https://www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update- 229-gaza-strip) har mer än 42 300 palestinier redan dödats och mer än 99 000 skadats i kriget i Gaza per den 15 oktober 2024. Barnen har drabbats särskilt hårt. Enligt den internationella organisationen Rädda Barnen (https://www.savethechildren.net/what-we-do/emergencies/war- gaza) saknas upp till 20 000 barn, samtidigt som barn också dött inte bara på grund av krigshandlingar utan också av undernäring och sjukdomar.

Alarmerande är också uppgifterna om att till och med 96 procent av palestinierna i området lider av allvarlig livsmedelsbrist. Samtidigt har största delen av hela infrastrukturen i Gaza förstörts i Israels attacker. Det här gäller också skolor och hälsovården.

När Ryssland gick till ett omfattande angrepp mot Ukraina i februari 2022 dröjde det inte länge förrän Vanda stad donerade 150 000 euro för att hjälpa krigsoffren. Nu skulle det vara dags att göra samma sak för Gaza.

Enligt FN:s kontor för samordning av humanitärt bistånd har internationella organisationer lyckats samla in endast 47 procent av stödet som skulle behövas omedelbart för att tillfredsställa de allra mest akuta behoven hos 2,3 miljoner Gazabor och 800 000 människor som bor på palestinska Västbanken.

Kommunerna har på många sätt stött platser som drabbats av krig och andra kriser. Kommunerna har skickat ekonomiskt och materiellt stöd till länder som drabbats av anfallskrig eller naturkatastrofer, men kommunerna hjälper och stöder människor som flyr från krig också i Finland.

Helsingfors stad beslutade nyligen om ett bistånd på 350 000 euro för krigsoffren i Gaza. Det är nu också dags för Vanda att räcka ut en hjälpande hand.

På basis av ovanstående lämnar vi undertecknade ledamöter in följande fullmäktigemotion:

* Vanda stad samlar ihop ett humanitärt biståndspaket som skickas till krigsoffren i Gaza ännu under detta år. Biståndet kanaliseras via en internationell hjälporganisation som anses lämplig.”

Stadsfullmäktige 21.10.2024 § 32

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

– Antero Eerolas, Funda Demiris, Naima El-Issaouis, Faysal Abdis och 14 andra ledamöters undertecknade motion om att ge humanitärt bistånd till krigsoffren i Gaza, särskilt barn

_____

Verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft konstaterar följande som sitt svar:

Situationen i Gaza är mycket svår då kriget och den humanitära krisen fortsätter.

I Finland hör det dock inte till kommunernas uppgifter att bevilja internationellt humanitärt bistånd och städerna har vanligtvis inte beviljat bistånd för internationella konflikter. I Vanda har det inte reserverats separata anslag för internationellt bistånd.

I 8 kap., 93 § i Finlands grundlag anges följande: ”Finlands utrikespolitik leds av republikens president i samverkan med statsrådet. Riksdagen godkänner dock internationella förpliktelser och uppsägningar av dem samt beslutar om ikraftträdande av internationella förpliktelser till den del som anges i denna grundlag.” I det internationella samarbete som kommunen bedriver har det ansetts vara tillåtet att ge humanitärt bistånd (HFD 1983 II 35), när beslutet inte har innehållit ställningstagande i utrikespolitiska frågor eller i en annan stats interna angelägenheter. Utgångspunkten för kommunens verksamhet är att verksamheten är lokal och koncentrerad till kommunens eget område (HFD 1983 II 28).

Det är svårt för staden att bedöma när tröskeln för bistånd överskrids, vilket är orsaken till att Vanda följer statens riktlinjer. Vanda stad stödde Ukraina i februari 2022 efter Rysslands omfattande angrepp. Stödet till Ukraina var i linje med det stöd som gavs av finska staten och Europeiska unionen, och även andra finska och europeiska städer har stött Ukraina i omfattande grad. Kommunerna fick dessutom riktlinjer i anslutning till frågan av Kommunförbundet. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har också haft en direkt inverkan på Vanda, eftersom det har kommit flyktingar från Ukraina till Vanda.

Av de finska städerna har Helsingfors stad beviljat bistånd till Gaza i september 2024. Stadsstyrelsen i Rovaniemi beslutade att inte bevilja det bistånd till Gaza som föreslogs i en fullmäktigemotion i augusti 2024.

Vanda stad kommer att även i fortsättningen följa finska statens riktlinjer och rekommendationer vad gäller krisen i Gaza, och reagerar vid behov.

Stadsstyrelsen 2.6.2025 § 53

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Antero Eerola, Funda Demiri, Naima El-Issaoui, Faysal Abdi och de 14 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 26

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Antero Eerola, Funda Demiri, Naima El-Issaoui, Faysal Abdi och de 14 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:
Under behandlingen av ärendet *kompletterade* stadsdirektören sitt förslag enligt följande:

Vanda stad kommer att även i fortsättningen följa finska statens riktlinjer och rekommendationer vad gäller krisen i Gaza, *och reagerar vid behov.*

Under behandlingen av ärendet föreslog stadsstyrelsens ordförande Funda Demiri att ärendet återremitteras för ytterligare beredning. Förslaget förföll i brist på understöd.

Beslut:
Det kompletterade förslaget godkändes.

Det antecknades att de grönas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet som understöddes av socialdemokraternas stadsstyrelsegrupp:

”Civilbefolkningen i Gaza lider av den humanitära krisen och för närvarande hindrar Israel att det humanitära biståndet når fram till Gaza. När bistånd och stöd ges måste man också beakta andra möjliga sätt att hjälpa civila som drabbats av en humanitär kris.”

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Funda Demiri lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

”Vänsterförbundet fördömer starkt Israels agerande i Gaza som har lett till ett stort mänskligt lidande och antal civila offer. Staden bör snabbt bevilja humanitärt bistånd till den civila befolkningen i Gazaområdet för att underlätta den akuta humanitära krisen. Stödet ska fördelas till nödvändiga grundläggande behov såsom mat, medicin och rent vatten, och det ska genomföras i samarbete med pålitliga internationella hjälporganisationer.”

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
– Antero Eerolas, Funda Demiris, Naima El-Issaouis, Faysal Abdis och 14 andra ledamöters undertecknade motion om att ge humanitärt bistånd till krigsoffren i Gaza, särskilt barn

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Elina Värtö, chef för internationella ärenden, 040 171 8052, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko **Vantaan annettava humanitaarista apua Gazan sodan uhreille, erityisesti lapsille**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Verinen sota Gazassa on jatkunut kohta jo kokonaisen vuoden. Israelin ja Hamasin välinen sota käynnisti laajaan humanitaariseen kriisiin Gazassa. Hamasin Israeliin tekemän julman, lähes 1 200 ihmisen hengen vaatineen terrori-iskun jälkeen. Israelin kostotoimien hinta on ollut kova. YK:n humanitaarisen avun koordinointitoimiston OCHA:n mukaan (https://www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-229-gaza-strip) Gazan sodassa on lokakuun 15. päivään 2024 mennessä saanut surmansa jo yli 42 300 ja haavoittunut yli 99 000 palestiinalaista. Erityisen raskaasti ovat kärsineet lapset. Kansainvälisen Pelastakaa lapset – järjestön mukaan (https://www.savethechildren.net/what-we-do/emergencies/war-gaza) jopa 20 000 lasta on kateissa samalla, kun heitä on kuollut paitsi sotatoimissa, myös aliravitsemukseen ja tauteihin. Pysäyttävä tieto on sekin, että jopa 96 prosenttia alueen palestiinalaisista kärsii vakavasta ruokapulasta. Samalla valtaosa Gazan koko infrastruktuurista on tuhottu Israelin hyökkäyksissä. Tämä koskee myös kouluja ja terveydenhuoltoa. Kun Venäjä käynnisti laajamittaisen hyökkäyksen Ukrainaan helmikuussa 2022, Vantaan kaupunki ei aikaillut vaan lahjoitti välittömästi 150 000 euroa sodan uhrien auttamiseen. Nyt olisi aika tehdä sama Gazan suhteen. YK:n humanitaarisen avun koordinointitoimisto kertoo, että kansainvälinen yhteisö on kyennyt kokoamaan vain 47 prosenttia tuesta, joka vaadittaisiin välittömästi 2,3 miljoonan gazalaisen ja 800 000 Palestiinan Länsirannalla asuvan ihmisen kaikkein välttämättömimpien tarpeiden tyydyttämiseksi. Kunnat ovat tukeneet sodista ja muista kriiseistä kärsivistä kohteista monin tavoin. Kunnista on lähtenyt hyökkäyssodasta tai luonnon katastrofista kärsivään maahan rahallista ja materiaalista tukea, mutta kunnat auttavat ja tukevat sotaa pakenevia ihmisiä myös Suomessa. Helsingin kaupunki päätti hiljattain 350 000 euron avustuksesta Gazan sodan uhreille. Myös Vantaan on nyt aika ojentaa auttava käsi. Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki kokoaa humanitaarisen avustuspaketin lähetettäväksi Gazan sodan uhreille vielä tämän vuoden aikana. Apu kanavoidaan sopivaksi katsotun kansainvälisen avustusjärjestön kautta.	Aloitteen tekijät Antero Eerola (vas.) Funda Demiri (vas.) Naima El-Issaoui (sd.) Faysal Abdi (sd.) Aloitteen allekirjoittajat: 1. Jussi Särkelä 2. Elina Nykyri 3. Minttu Sillanpää 4. Mari Hynninen 5. Tuomas Mutanen 6. Eva Tawasoli 7. Vaula Norrena 8. Sirpa Siru Kauppinen 9. Tuire Kaimio 10. Reija Friman 11. Hanna Valtanen 12. Eve Rämö 13. Mikko Viilo 14. Pirkko Letto

15 **Svar på Susanna Kaijus och 18 andra ledamöters motion om främjande av en uppmuntrande kultur under fotbollsjuniorernas matcher**

VD/7236/00.02.00.03/2024

RÅ/V-MK/AA/MT/EA

Susanna Kaiju och 18 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I enlighet med Vandas motionsprogram uppmuntrar staden alla Vandabor att motionera mer. Vanda har många fotbollsjuniorer och var och en spelar på sin egen nivå. Alla blir inte stjärnor av världsklass, men det viktiga är att alla rör sig och finner glädje i att röra sig. I bästa fall bär det genom hela livet.

Alltid kommer man i hejarklackerna inte ihåg att det viktigaste är glädjen att röra sig. Vi undertecknade ledamöter föreslår att staden i anslutning till fotbollsplanerna i Vanda sätter upp skyltar, plakat eller banderoller för att påminna om en god uppmuntringskultur, med exempelvis följande ord: ”Vi uppmuntrar istället för att kritisera. Vi låter spelarna spela, tränarna leda laget och vi ger domarna arbetsro. Förstör inte någons spel genom olämpliga skrik osv.” Vi föreslår att dessa påminnelser utarbetas så att våra fina juniorer i fotbollslagen i Vanda engageras i arbetet.”

Stadsfullmäktige 21.10.2024 § 33

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Susanna Kaijus och 18 andra ledamöters undertecknade motion om främjande av en uppmuntrande kultur under fotbollsjuniorernas matcher

---

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande i sitt svar:

Utövandet av idrott och motion och följandet av dessa är ofta förknippade med starka känslor. En negativ följd kan vara att åskådare och hejarklackar uppför sig osakligt mot spelare, tränare och domare under matcher. Osakligt uppförande kan också förekomma mellan spelare och lag samt under matcher och träningar.

Staden införde 2024 principer för tryggare rum på alla idrottsplatser för att förebygga osakligt beteende. Utgångspunkten är att idrottsplatserna är fysiskt, mentalt och socialt trygga för användarna. Målet är att det på idrottsplatserna inte ska förekomma diskriminering, mobbning, trakasserier eller någon form av våld. Principerna gäller alla idrottslokaler i staden och det är på varje användares ansvar att följa dem. Principerna gäller såväl matcher som träningar och både spelare och andra som besöker idrottsplatserna.

Motions- och idrottsföreningar i Vanda har haft möjlighet att delta i utarbetandet av principerna för ett tryggare rum i beredningsfasen år 2023. Principerna är synliga på idrottsplatserna och de kan utnyttjas också för att utveckla en saklig och respektfull hejarklacks- och läktarkultur.

Idrottsplatsernas principer för tryggare rum

På idrottsplatserna i Vanda tillämpas principerna för tryggare rum. Målet är att alla som använder idrottsplatserna ska känna sig välkomna och trygga.

Jag är välkommen som den jag är.
- Jag gör inga antaganden om andra som använder lokalen till exempel på basis av funktionsförmåga, kultur, kön eller förmögenhet.

Jag kommer i tid och ser till att allt hålls snyggt och städat.
- Jag håller mig till öppettiderna och användningstidernas tidsscheman.
- Jag ser till att lämna lokalerna i städat skick efter mig.

Jag respekterar och hjälper andra.
- Jag respekterar alla som använder lokalen, kunder, verksamhetsarrangörer och personal.
- Jag hjälper och instruerar andra som använder lokalen och får vid behov hjälp när jag själv behöver det.

Jag ingriper i osakligt beteende.
- Om jag ser eller upplever osakligt beteende, meddelar jag detta till en vuxen som är på plats, verksamhetsanordnaren eller personalen.

Staden ordnar årligen flera föreningsforum och möten med föreningarnas verksamhetsledare. Företrädare för fotbollsklubbar i Vanda deltar också i dessa tillställningar.

När det gäller barn och unga har staden också som ett mål i verksamhetsplanen Ett barnvänligt Vanda 2025–2026 att alla vuxna ska ingripa i våld och mobbning samt stödja barns och ungas samvaro. En av målets konkreta åtgärder är att utarbeta ansvarsprinciper för evenemang, i vilka det också skulle vara möjligt att beakta frågor i anslutning till utvecklingen av läktarkulturen under matcher.

Vid höstens föreningsforum 30.9.2025 och mötet med verksamhetsledarna 10.12.2025 kommer man lyfta fram föreningarnas ansvar för att principerna om ett tryggare rum och barnets rättigheter beaktas i den egna verksamheten samt vikten av en god hejarklacks- och läktarkultur. Vid tillställningarna kommer man också tillsammans med föreningarna att fundera på hur föreningarnas unga idrottare och deras familjer skulle kunna delta i utvecklingen av en respektfull läktarkultur.

Sambandet mellan principerna för ett tryggare rum och tillgodoseendet av barnets rättigheter och kultur kommer också att behandlas i idrottsservicens nyhetsbrev till föreningarna under 2025.

Stadsstyrelsen 2.6.2025 § 56

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Susanna Kaiju och de 18 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och

b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 16.6.2025 § 34

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
– Susanna Kaijus och 18 andra ledamöters motion om främjande av en uppmuntrande kultur under fotbollsjuniorernas matcher

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Anton Ahonen, idrottschef, 040 620 2897
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Jalkapallojuniorien pelien kannustuskulttuurin edistäminen	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaan liikkumisohjelman mukaisesti kaupunki kannustaa kaikkia vantaalaisia lisäämään liikuntaa. Vantaalla on paljon jalkapallojunioreita, jotka harrastavat kukin omalla tasollaan. Kaikista heistä ei tule maailmanluokan tähtiä, mutta tärkeää on, että he liikkuvat ja löytävät ilon liikkumisestaan. Parhaimmillaan se kantaa koko elämän. Aina kannustusjoukoissa ei muisteta, että tärkeintä on liikkumisen ilo. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki asentaa hyvästä kannustuskulttuurista muistuttavia kylttejä, julisteita tai lakanoita Vantaalla olevien jalkapallokenttien yhteyteen esimerkiksi sanoin: ”Kannustetaan, ei kritisoida. Annetaan pelaajien pelata, valmentajien valmentaa ja tuomareille työrauha. Ei pilata kenenkään peliä asiattomalla huutelulla jne.” Esitämme, että nämä muistutukset laadittaisiin osallistaen mainiot vantaalaiset jalkapallojuniorit vantaalaisissa joukkueissa.	Aloitteen tekijät Susanna Kaiju (kok) Aloitteen allekirjoittajat: 1. Otso Kivimäki 2. Tiina Tuomela 3. Elina Nykyri 4. Mari Hynninen 5. Marjo Vacker 6. Nina Nummela 7. Eva Tawasoli 8. Kai-Ari Lundell 9. Sirpa Siru Kauppinen 10.Maarit Raja-Aho 11.Jukka Nevala 12.Katja Siniketo-Pietilä 13.Riku Kärkkäinen 14.Oskari Iivarinen 15.Stefan Åstrand 16.Aki Mäkipernaa 17.Minna Heikkinen 18.Faysal Abdi

16 **Svar på Markku Weckmans och 30 andra ledamöters motion om förnuftig kabeldragning på gatorna**

VD/7861/00.02.00.03/2024

TeA/AK/HW/JI/JA/JT/KV/MT/SS

Markku Weckman och 30 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Åtgärder ska vidtas så att man i tillståndsvillkoren anger att en gata ska öppnas endast en gång och tvingar operatörerna att sinsemellan komma överens om hur man framskrider.

Motiveringar:
I Vandas småhusområden pågår installation av optiska kablar. Operatörerna Valoo och Elisa håller på samtidigt och gräver upp, fyller och asfalterar en gata turvis. Detta har pågått hela sommaren och gör det fortfarande. Enligt preliminära uppgifter öppnas gatan på nytt våren 2025.
Gatan har tidvis varit i så dåligt skick att det inte utan hjälp gått att ta sig fram med seniorskoter.

Invånarna har lidit av ständiga buller- och trafikstörningar. Reparerande asfaltering lämnar gatan ojämn och ger ett osnyggt allmänt intryck.”

Stadsfullmäktige 18.11.2024 § 25

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
- Markku Weckmans och 30 andra ledamöters undertecknade motion om förnuftig kabeldragning på gatorna

_____

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

I fråga om arbete som utförs på en gata eller på ett allmänt område ska den som ansvarar för arbetet göra en anmälan hos kommunen i enlighet med § 14 a i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden (669/1978). Arbetet får påbörjas så snart kommunen har gett sitt godkännande. Arbetet får dock påbörjas om kommunen inte har tagit anmälan till behandling inom 21 dygn.

Anmälaren är skyldig att lämna en utredning till kommunen som i tillräcklig omfattning visar hur området används under arbetets gång, arbetets varaktighet, placeringen av de anordningar och konstruktioner som används, tillfälliga trafikarrangemang med beaktande av alla trafikformer samt uppgifter om den person som ansvarar för arbetet och dennes yrkeskvalifikationer. Kommunen kan dessutom be om andra nödvändiga utredningar för att kunna behandla anmälan.

Kommunen kan utfärda sådana föreskrifter om hur arbetet ska utföras som är nödvändiga för att säkerställa smidighet, säkerhet och tillgänglighet i trafiken samt för att skydda ledningar och anordningar som finns på gator och allmänna områden, och för att minska olägenheter och skador på konstruktioner som hör till dessa områden.

Vanda stad kan inte, inom ramen för lagen om underhåll av gator och vissa allmänna områden, förvägra en operatör arbetstillstånd för byggande av samhällsteknik såsom ledningar, kablar eller andra anordningar, utan synnerligen vägande skäl. Enligt gällande lagstiftning kan kommunen inte heller ålägga operatörer att samordna sina grävningsarbeten.

I slutet av coronatiden ökade efterfrågan på snabba fasta nätförbindelser. Till följd av detta började flera etablerade och nya operatörer bygga upp eller byta ut sina egna nät inom en kort tidsperiod. Den ökade utbyggnaden av nät orsakade ett betydande extra tryck på städernas tillståndshantering och tillsynen i de allmänna områdena.

Lagen om samförläggning och samutnyttjande av nätinfrastruktur (276/2016) beaktar i sin nuvarande form i praktiken inte kommunen som part i samförläggningen. Ur operatörernas synvinkel orsakar svårigheterna med att samordna tidtabeller och affärshemligheter inom verksamheten problem vid organiseringen av gemensamma grävarbeten. Vissa operatörer har dock, i mån av möjlighet, installerat sina kablar exempelvis i samband med Vanda Energis utbyggnad av stamnätet.

Lagen om underhåll av gator och vissa allmänna områden trädde i kraft redan 1978 och uppdaterades senast i början av 2000-talet. Lagen kan i nuläget anses vara föråldrad och bristfällig på flera punkter. Miljöministeriet bereder för närvarande en regeringsproposition med förslag till en reform av lagstiftningen om genomförande av planer och underhåll av gator (YM074:00/2023). Detta projekt är en del av det mer omfattande arbetet med att reformera den gamla markanvändnings- och bygglagen. Enligt planerna kommer utkastet till förslaget att färdigställas hösten 2025, varefter det skickas på utlåtanderunda. Reformen är avsedd att lämnas till riksdagen för behandling våren 2026.

Stadsmiljöns verksamhetsområde i Vanda stad fortsätter att utveckla praxis i anslutning till temat i samarbete med andra kommuner. Särskilt de utmaningar som uppstått vid byggandet av fibernät och som förekommit i hela landet har väckt bred diskussion både i kommunerna och i medierna.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 33

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Markku Weckman samt 30 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:
- Markku Weckmans och 30 andra ledamöters undertecknade motion om förnuftig kabeldragning på gatorna

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:
Henry Westlin, stadsingenjör, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Järkeä katukaapelointiin	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Tulee ryhtyä toimenpiteisiin siten, että lupaehdoissa määritellään katu avattavaksi vain kerran ja pakotetaan operaattorit sopimaan etenemisjärjestyksestä keskenään. **Perustelut:** Vantaan pientaloalueilla on meneillään valokaapeleiden asentaminen. Operaattorit Valoo ja Elisa ovat liikkeellä samaan aikaan ja kaivavat kadun auki, täyttävät ja asfaltoivat vuorotellen. Tätä on jatkunut koko kesän ja edelleen. Ennakkotietojen mukaan keväällä 2025 katu avataan uudelleen. Katu on ollut ajoittain niin huonossa kunnossa, että esimerkiksi sähköisellä invamopolla ei ole päässyt etenemään ilman apua. Asukkaille on aiheutunut jatkuvaa melu- ja liikennehaittaa. “Paikka-asfaltointi” jättää kadun epätasaiseksi ja yleisvaikutelma on epäsiisti.	Aloitteen tekijät Markku Weckman Aloitteen allekirjoittajat: 1. Tiina Tuomela 2. Kai-Ari Lundell 3. Pirjo Luokkala 4. Jouko Jääskeläinen 5. Minna Heikkinen 6. Marjo Vacker 7. Jussi Särkelä 8. Nina Nummela 9. Antero Eerola 10. Jari Jääskeläinen 11. Tuukka Saimen 12. Eeva Tikkanen 13. Juha Järä 14. Pekka Virkamäki 15. Lasse Norres 16. Niilo Kärki 17. Tuomas Mutanen 18. Juha Suoniemi 19. Milad Dehghan 20. Suvi Karhu 21. Paula Lehmuskallio 22. Vaula Norrena 23. Mika Niikko 24. Mika Kasonen 25. Maija Rautavaara 26. Janne Hartikainen 27. Reija Friman 28. Anitta Orpana 29. Aki Mäkipernaa 30. Sirpa Siru Kauppinen

17 Svar på Jari Jääskeläinens och 23 andra ledamöters motion om att planlägga ett eget byggarbetsplatsområde för Varia i Ånäs

VD/8487/00.02.00.03/2024

KK/PK/KK-I/VT/SS

Jari Jääskeläinen och 23 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Varias verksamhetsställe på Tennisvägen gränsar till Ånäs planläggningsområde (0063100 Ånäs 6) som nu planläggs.

Vi som undertecknat motionen föreslår att ett område på det ifrågavarande området ska planläggas som ett övningsområde för en yrkesläroanstalt, där Varias elever kan bygga egnahemshus, parhus eller radhus.

Varia har tillräckligt yrkeskunniga lärare för detta och många studielinjer, bl.a. inom rör-, el- och luftkonditioneringsbranschen, som detta projekt i fortsättningen också skulle betjäna.

Till exempel Omnia i Esbo och Luksia i Nummela, har ett sådant markområde där de bygger egnahemshus och sedan säljer dem till människor som behöver bostad.

Avbrutna studier bland unga studenter är ett problem i Varia, särskilt på det tekniska området.

Vi tror att detta också skulle ha en positiv inverkan på antalet avbrutna studier, för vad kan vara mer motiverande än att med sina egna händer få bygga en permanent produkt som kan säljas. I stället för att en övning som man gjort i en arbetssal eller ute på åkrar rivs efter tillverkningen och bedömningen.”

Stadsfullmäktige 16.12.2024 § 40

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Jari Jääskeläinens och 23 andra ledamöters undertecknade motion om att planlägga ett eget byggarbetsplatsområde för Varia i Ånäs

_____

Verksamhetsområdet för fostran och lärande och stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

I Varia har man byggt egnahemshus som studerandearbete ännu på 2010-talet. Verksamhetsmodellen övergavs delvis av ekonomiska och delvis av funktionella skäl. Vi ser det inte som meningsfullt att återuppta motsvarande verksamhet. Enligt vår uppfattning är ett bättre sätt att utveckla utbildningen att bygga partnerskap där även företag som är verksamma inom det område som håller på att planläggas deltar. Då förblir det övergripande ansvaret för byggandet hos byggföretagen, men Varias studerande

får möjlighet till studier på arbetsplatser. Partnerskapsmodellen kunde stärkas ytterligare och utvecklas till att bli mer bindande än den är nu.

I det inledande skedet av utbildningen har det funnits goda erfarenheter av att bygga gårdsbyggnader. Då får de studerande arbeta och lära sig i autentiska miljöer med produkter som ska säljas. I takt med att studierna går framåt får Varias studerande goda möjligheter till arbetsplatslärande i företag, vilket gör att egna byggarbetsplatser inte behövs. En del av studerandena tillbringar nästan hela det tredje året med lärande som sker på arbetsplatsen. Den här verksamhetsmodellen har upplevts som god, eftersom de studerande hinner samla tillräckligt med kunnande och erfarenhet i företagen för att få arbete. Den mest sannolika målgruppen för den föreslagna verksamhetsmodellen är vuxna inom byggbranschen, exempelvis byggnads- och rörarbetare som har för avsikt att starta eget företag, snarare än unga personer. Vi förordar inte heller i detta fall att byggnadsrisken överlämnas till läroanstalten.

I motiveringarna till motionen hänvisas också till att minska antalet avbrutna studier. Den främsta orsaken till avbrutna studier inom de aktuella branscherna har ändå inte varit att de studerande inte får göra "riktiga" arbeten, varför den föreslagna lösningen inte bedöms ha någon nämnvärd inverkan på andelen avbrutna studier. För studerande som behöver särskilt stöd skulle en egen byggplats sannolikt vara en bättre plats att öva på än företagens arbetsplatser.

Det obebyggda området i Ånäs, norr om Varia, är i privat ägo. Planeringen av områdets markanvändning har inletts, och inledningsvis utarbetas planeringsprinciper som kommer att ligga till grund för en etappvis detaljplanering av området under de kommande åren. I detaljplaneprocessen samordnas olika mål och man utreder områdenas användningsändamål och tomtgränser närmare. I det sammanhanget beaktas behoven hos aktörerna i området.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 24

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Jari Jääskeläinen och 23 andra ledamöter stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:

- Jari Jääskeläinens och 23 andra ledamöters undertecknade motion om att planlägga ett eget byggarbetsplatsområde för Varia i Ånäs

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:
Pekka Tauriainen, rektor, tfn +358 50 312 4514, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)
Kerttu Kurki-Issakainen, områdesarkitekt, tfn +358 (0) 503 029 334, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloite Varian oman rakennustyömaa-alueen kaavoittamiseksi Jokiniemeen.	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Valtuustoaloite Varian oman rakennustyömaa-alueen kaavoittamiseksi Jokiniemeen. Varian Tennistien toimipiste rajautuu nyt kaavoituksessa olevaan Jokiniemen kaava-alueeseen (0063100 Jokiniemi 6). Me allekirjoittaneet esitämme, että ko. alueesta kaavoitetaan yksi alue ammattikoulun oppilaitokselle harjoittelualueeksi, jossa Varian oppilaat rakentavat omakoti-, pari-, taikka rivitaloja. Varialta löytyy tähän riittävän ammattitaitoiset opettajat, sekä monia opintolinjoja mm. putki-, sähkö-, ilmastointi ja jne. joita kyseinen hanke sitten jatkossa myös palvelisi. Esimerkiksi Espoon Omnialla, Nummelan Luksialla on tällainen maa-alue, jossa he rakentavat omakotitaloja ja valmistuttuaan ne sitten myydään asuntoa tarvitseville. Nuorten opiskelijoiden keskeytykset ovat ongelma Variassa, varsinkin tekniikan puolella. Uskomme, että tällä olisi positiivista vaikutusta myös keskeyttämisien määrään, sillä mikä voisi olla motivoivanpaa kun saada rakentaa omilla käsillä pysyväksi ja myyntiin menevää tuotetta. Kuin se, että harjoitus työsalissa tai pelloilla puretaan tekemisen ja arvostelun jälkeen. Vantaalla 16.12.2024 Jari Jääskeläinen, Vas	Aloitteen tekijät Jari Jääskeläinen, Vas Aloitteen allekirjoittajat: 1. Tiina Tuomela 2. Vaula Norrena 3. Sirpa Siru Kauppinen 4. Marjo Vacker 5. Antero Eerola 6. Pirjo Luokkala 7. Funda Demiri 8. Jussi Särkelä 9. Minttu Sillanpää 10. Jari Sainio 11. Pirkko Letto 12. Paula Lehmuskallio 13. Tia Seppänen 14. Eeva Tikkanen 15. Kai-Ari Lundell 16. Eva Tawasoli 17. Tuomas Mutanen 18. Tarja Eklund 19. Pasi Liukkonen 20. Aki Mäkipernaa 21. Anu Hall 22. Sirkka-Liisa Kähärä 23. Nina Nummela

18 Svar på Antero Eerolas och 19 andra ledamöters motion om att utöka ungdomslokalernas öppettider

VD/1578/00.02.00.03/2025

RÅ/HH/PM/MT/KW

Antero Eerola och 19 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”De ungas ökande symtom, välbefinnande och i synnerhet illamående har blivit ett allt större bekymmer i hela Finland, också i Vanda. Det väsentliga för att ingripa i symtomen är att erbjuda unga meningsfull sysselsättning, hobbymöjligheter och utrymmen där de också kan vistas fritt men tryggt.

I detta avseende spelar ungdomsgårdarna en viktig roll. I Vanda har de dock öppet i relativt begränsad omfattning. När ungdomslokalerna till exempel är stängda på vardagskvällar flyttar många av de unga som besöker dem någon annanstans.

Det kan till exempel vara bibliotek, köpcentrum eller stationer i närområdet. Detta har särskilt varit fallet i Dickursby.

Biblioteket är en bra plats för människor i alla åldrar. Att vistas på järnvägsstationer och i köpcentra är däremot redan mer problematiskt. Deras anställda har ingen yrkesskicklighet när det gäller att möta ungdomar. Det rörliga ungdomsarbetets ”Ungdomsarbete på spåret” gör som namnet antyder ett bra arbete längs banan, men det ersätter inte de egentliga ungdomslokalerna.

Därför bör öppettiderna för ungdomslokalerna i hela staden utökas avsevärt jämfört med nuläget. Det skulle vara ett enkelt och ekonomiskt fördelaktigt sätt att direkt påverka de ungas välbefinnande.

Frågan har ofta tagits upp i stadens budgetförhandlingar, där man också har uppnått resultat. Framstegen har dock varit blygsamma i förhållande till behovet.

Med stöd av vad som anförts ovan lämnar vi undertecknade fullmäktigeledamöter in följande motion:

* Vanda vidtar åtgärder för att utöka öppettiderna för ungdomslokalerna i hela staden.”

Stadsfullmäktige 24.2.2025 § 16

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

I Vanda finns 14 ungdomslokaler på olika håll i Vandas storområden. Alla ungdomslokaler har enhetliga öppettider. Lokalerna är öppna måndag 14.00–20.30, torsdag 14.00–20.30 och fredag 14.00–22.00. På lördagar är en av lokalerna i området öppen 15.00–22.00. På onsdagar är lokalerna öppna närmast på eftermiddagarna, då de riktade hobbygrupperna och mer målinriktade smågrupperna för unga har sin

verksamhet i dem. På onsdagar arbetar ungdomsarbetarna också i alla skolor i Vanda med elever i årskurs 5–9 under de långa rasterna vid middagstid. Många ungdomar besöker ungdomslokalerna. Antalet besökare i de mindre ungdomslokalerna är i genomsnitt 40–60 per kväll, i de större lokalerna 70–150 ungdomar per kväll. Det största antalet besökare koncentreras till slutet av veckan. När det gäller öppettiderna är de tidiga eftermiddagarna avsedda för yngre besökare, dvs. 10–12-åringar. Äldre ungdomar kommer till ungdomslokalerna kl. 17–18 och därefter. Största delen, dvs. cirka 80 procent, av ungdomsarbetarens arbetstid går åt till handledningsarbete med unga. Den övriga tiden går åt till planering av arbetet, förberedelser och nätverkssamarbete med olika aktörer. I några områden ordnas också öppen verksamhet för unga vuxna, dvs. vardagsrum, dit alla unga vuxna i åldern 18–29 år är välkomna.

Ett av de viktigaste målen för verksamheten vid ungdomslokalerna i Vanda är att erbjuda unga meningsfull, mångsidig och trygg fritidsverksamhet under ledning av yrkesutbildade personer inom ungdomsarbetet. De ungas fysiska, sociala och psykiska säkerhet i ungdomslokalsverksamheten är en viktig fråga för ungdomsarbetet. Vi har satsat mycket på säkerheten i lokalerna bl.a. genom att systematiskt varje år utbilda vår personal i ämnet. Dessutom strävar man efter att öka säkerheten med ett tillräckligt antal anställda under ungdomslokalernas öppettider. Den nuvarande personalstyrkan räcker dock inte till för längre öppettider än vad som nu står till buds.

För att öka säkerheten utför ungdomsservicen också regelbundet ungdomsarbete ute på fältet i alla Vandas storområden. Utöver verksamheten ungdomsarbete på spåret utförs arbetet ute på fältet också på andra offentliga och halvoffentliga platser där unga tycker om att vistas. Alla ungdomsarbetare utbildas i ungdomsarbete ute på fältet för att möta unga utanför ungdomslokalerna. Samtidigt säkerställs det att de ungas fritid är så säker som möjlig också i dessa miljöer. Vid mötet med ungdomarna berättar man om andra tjänster inom ungdomsarbetet i området och rekommenderar dem att utnyttja de mångsidiga möjligheterna i ungdomslokalerna. Men vi får inte alla ungdomar att besöka ungdomslokalen trots vår önskan. De unga har i alla tider tillbringat sin fritid med varandra i miljöer där de tycker att de trivs. På dessa platser vill ungdomarna träffa andra människor, men också själva synas och bli sedda.

Personalen vid ungdomslokalerna är noggrant dimensionerad så att verksamheten är så säker som möjligt. Dimensioneringen har beaktats så att akut personalfrånvaro inte omedelbart leder till att lokalerna stängs. Lokalernas öppettider har också tryggats genom möjligheten att anlita tillfälliga timanställda för att ersätta eventuella frånvarande. År 2024 överskreds budgeten för vikarieanslagen med 124 000 euro, då många befattningar inom ungdomsarbetet var lediga. År 2024 fanns det dock fortfarande ett stort personalunderskott inom ungdomsarbetet på grund av brist på arbetskraft, varvid löneutgifterna för den ordinarie personalen var betydligt lägre än vad som budgeterats.

För 2025 har det reserverats 159 100 euro i vikarieanslag. Redan nu förutspås att anslaget inte kommer att räcka till i förhållande till vikariebehoven. Oron och symtomen genom att begå brott har ökat bland unga, vilket har ställt ytterligare krav på ungdomslokalsarbetet. På ungdomslokalerna har man varit tvungen att anställa extra personal utöver den ordinarie personalen för att garantera ungdomsarbetarnas säkerhet i arbetet och de ungas säkerhet. I många ungdomslokaler har antalet besökare ökat, och det är inte möjligt att hålla lokalerna öppna med ett mindre antal anställda.

Om alla ungdomslokaler i Vanda var öppna sju dagar i veckan, skulle behovet av tilläggsresurser jämfört med nuläget vara 22 befattningar för ungdomsarbetare. Detta förutsätter tilläggsanslag också för vikarier. Kostnaden för denna utvidgning av öppettiderna är cirka 1 396 000 euro per år. Om alla ungdomslokaler i Vanda var öppna fem dagar i veckan, behovet av tilläggsresurser för 14 befattningar

för ungdomsarbetare och anslag för vikarier. Då uppgår tilläggskostnaden till sammanlagt 775 000 euro per år. Inom ramen för de nuvarande resurserna är det inte möjligt att utvidga öppettiderna för ungdomslokalerna.

Stadsstyrelsen 7.4.2025

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Antero Eerola och de 19 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och att

b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

I Vanda finns 14 ungdomslokaler på olika håll i Vandas storområden. Alla ungdomslokaler har enhetliga öppettider. Lokalerna är öppna måndag 14.00–20.30, torsdag 14.00–20.30 och fredag 14.00–22.00. På lördagar är en av lokalerna i området öppen 15.00–22.00. På onsdagar är lokalerna öppna närmast på eftermiddagarna, då de riktade hobbygrupperna och mer målinriktade smågrupperna för unga har sin verksamhet i dem. På onsdagar arbetar ungdomsarbetarna också i alla skolor i Vanda med elever i årskurs 5–9 under de långa rasterna vid middagstid. Många ungdomar besöker ungdomslokalerna. Antalet besökare i de mindre ungdomslokalerna är i genomsnitt 40–60 per kväll, i de större lokalerna 70–120 ungdomar per kväll. Det största antalet besökare koncentreras till slutet av veckan. När det gäller öppettiderna är de tidiga eftermiddagarna avsedda för yngre besökare, dvs. 10–12-åringar. Äldre ungdomar kommer till ungdomslokalerna kl. 17–18 och därefter. Största delen, dvs. cirka 80 procent, av ungdomsarbetarens arbetstid går åt till handledningsarbete med unga. Den övriga tiden går åt till planering av arbetet, förberedelser och nätverkssamarbete med olika aktörer. I några områden ordnas också öppen verksamhet för unga vuxna, dvs. vardagsrum, dit alla unga vuxna i åldern 18–29 år är välkomna.

Ett av de viktigaste målen för verksamheten vid ungdomslokalerna i Vanda är att erbjuda unga meningsfull, mångsidig och trygg fritidsverksamhet under ledning av yrkesutbildade personer inom ungdomsarbetet. De ungas fysiska, sociala och psykiska säkerhet i ungdomslokalsverksamheten är en viktig fråga för ungdomsarbetet. Vi har satsat mycket på säkerheten i lokalerna bl.a. genom att systematiskt varje år utbilda vår personal i ämnet. Dessutom strävar man efter att öka säkerheten med ett tillräckligt antal anställda under ungdomslokalernas öppettider. Den nuvarande personalstyrkan räcker dock inte till för längre öppettider än vad som nu står till buds.

För att öka säkerheten utför ungdomsservicen också regelbundet ungdomsarbete ute på fältet i alla Vandas storområden. Utöver verksamheten ungdomsarbete på spåret utförs arbetet ute på fältet också på andra offentliga och halvoffentliga platser där unga tycker om att vistas. Alla ungdomsarbetare utbildas i ungdomsarbete ute på fältet för att möta unga utanför ungdomslokalerna. Samtidigt säkerställs det att de ungas fritid är så säker som möjlig också i dessa miljöer. Vid mötet med ungdomarna berättar man om andra tjänster inom ungdomsarbetet i området och rekommenderar dem att utnyttja de mångsidiga

möjligheterna i ungdomslokalerna. Men vi får inte alla ungdomar att besöka ungdomslokalen trots vår önskan. De unga har i alla tider tillbringat sin fritid med varandra i miljöer där de tycker att de trivs. På dessa platser vill ungdomarna träffa andra människor, men också själva synas och bli sedda.

Personalen vid ungdomslokalerna är noggrant dimensionerad så att verksamheten är så säker som möjligt. Dimensioneringen har beaktats så att akut personalfrånvaro inte omedelbart leder till att lokalerna stängs. Lokalernas öppettider har också tryggats genom möjligheten att anlita tillfälliga timanställda för att ersätta eventuella frånvarande. År 2024 överskreds budgeten för vikarieanslagen med 124 000 euro, då många befattningar inom ungdomsarbetet var lediga. År 2024 fanns det dock fortfarande ett stort personalunderskott inom ungdomsarbetet på grund av brist på arbetskraft, varvid löneutgifterna för den ordinarie personalen var betydligt lägre än vad som budgeterats.

För 2025 har det reserverats 159 100 euro i vikarieanslag. Redan nu förutspås att anslaget inte kommer att räcka till i förhållande till vikariebehoven. Oron och symtomen genom att begå brott har ökat bland unga, vilket har ställt ytterligare krav på ungdomslokalsarbetet. På ungdomslokalerna har man varit tvungen att anställa extra personal utöver den ordinarie personalen för att garantera ungdomsarbetarnas säkerhet i arbetet och de ungas säkerhet. I många ungdomslokaler har antalet besökare ökat, och det är inte möjligt att hålla lokalerna öppna med ett mindre antal anställda. På grund av långvariga frånvarotider och höga kostnader för inhyrningen av personal, har dessutom bland annat de vikarieanslag som budgeterats för västra Vandas område detta år redan använts vid denna tidpunkt på året. Den egna personalen räcker för närvarande inte till för att täcka vikariebehovet, även om de anställda flexibelt har flyttat över för att arbeta också i lokaler utanför det egna området.

I ungdoms- och samverkansservicen har man också sökt och berett alternativa tillvägagångssätt för att trygga ungdomslokalernas öppettider. I Övitsböle och i Gladas inleds ännu i vår ungdomsverksamhet med hjälp av utbildade frivilliga vuxna i bostadsområdet och med starkt stöd av ungdomsarbetet. Verksamheten genomförs i skolorna i de båda bostadsområdena 1–2 kvällar i veckan med betoning på slutet av veckan. För mer omfattande verksamhet räcker det inte med frivilliga resurser. Ungdoms- och samverkansservicen har också skaffat ungdomslokalsverksamhet av en utomstående serviceproducent. För det öppna ungdomslokalarbetet i Nissbacka och Hålatallens ungdomslokaler svarar för närvarande Vantaan NMKY på basis av konkurrensutsättningen. I en del områden skulle man genom att skaffa ungdomslokalsverksamheten av en utomstående serviceproducent kunna använda den egna personalresursen för att utöka öppettiderna. Det är också möjligt att öka det ekonomiska stödet till organisationer via understödet för ungdomsverksamhet, så att organisationerna har möjlighet att ordna föreningarnas egen ungdomsverksamhet i ungdomslokalerna. Då kan organisationerna svara för öppettiderna under vissa dagar.

De utbildade frivilligas verksamhet är värdefull och ger unga fler alternativ till fritidsaktiviteter. Detta kan dock inte ersätta yrkesmässigt långsiktigt ungdomsarbete med ungdomar som idag är mycket krävande. Avsikten är att utvidga verksamheten med frivilliga vuxna i framtiden på basis av erfarenheterna från Övitsböle och Gladas, om erfarenheterna visar sig vara positiva. Verksamheten kan i bästa fall ge fler möjligheter till fritidsaktiviteter för unga i de bostadsområden där det inte finns någon ungdomslokal. Utan att förringa de frivilligas arbetsinsats kan frivilligarbetet dock inte ersätta den egentliga ungdomslokalverksamheten i krävande stadsdelar och med allt mer krävande ungdomar. De ökade yrkesmässiga kraven inom ungdomsarbetet i anslutning till bland annat säkerhetskompetens och multiprofessionellt samarbete förutsätter att också de yrkesutbildade kontinuerligt utbildar som och utvecklar sitt kunnande.

Alla ungdomslokaler i Vanda har öppet varje fredag till kl. 22.00. Varje storområde har en stor ungdomslokal öppen varje lördag kväll till kl. 22.00. Lokalerna turas om att ha öppet på lördagar, eftersom vi vill erbjuda ungdomsarbete jämlikt på olika håll i storområdena. Situationen i västra Vanda är för närvarande mycket krävande. Området är oroligt både i Myrbacka och i Mårtensdal. Behovet av ungdomsarbete är stort i båda stadsdelarna. Oroligheterna i Mårtensdal har ökat avsevärt sedan förra hösten. Därför är det motiverat att ungdomslokalerna i Myrbacka och Mårtensdal turas om med lördagens öppettider varje vecka. Personalresurserna räcker inte till för att hålla båda lokalerna öppna varje vecka. På fredagskvällar och lördagskvällar besöks dessa ungdomslokaler av i genomsnitt 70–100 ungdomar per kväll. I Myrbacka har lokalen besökts av upp till 120 ungdomar under en kväll. Under en kväll arbetar minst 3–4 anställda.

I Dickursby har man redan provat ha Dickursby ungdomslokal öppen varje lördag. Försöket visade att det finns behov av att ha öppet varje lördag. Det har varit 50–70 besökare på lördagarna. Samtidigt blev dock ungdomarna i Sandkullas område utan möjlighet till ungdomslokalsverksamhet på lördagar och oron bland ungdomarna i det utsatta bostadsområdet ökade i närheten av ungdomslokalen. På fredagar har det varit cirka 30 besökare per kväll i Sandkulla. Om vi lyckas hitta en lösning för fritidsaktiviteterna för ungdomar i Sandkullas område på lördagar, kan vi mycket väl övergå till en lösning där Dickursby ungdomslokal är öppen varje lördag.

Om alla ungdomslokaler i Vanda var öppna sju dagar i veckan, skulle behovet av tilläggsresurser jämfört med nuläget vara 22 befattningar för ungdomsarbetare. Detta förutsätter tilläggsanslag också för vikarier. Kostnaden för denna utvidgning av öppettiderna är cirka 1 396 000 euro per år. Om alla ungdomslokaler i Vanda var öppna fem dagar i veckan, behovet av tilläggsresurser för 14 befattningar för ungdomsarbetare och anslag för vikarier. Då uppgår tilläggskostnaden till sammanlagt 775 000 euro per år. Anskaffningen av ungdomslokalverksamhet helt och hållet som köpta tjänster från en utomstående serviceproducent ökar de årliga kostnaderna med cirka 50 000 euro per område. Detta skulle göra det möjligt att använda den egna resursen för att utöka öppettiderna. Det är svårare att uppskatta den tilläggssatsning som behövs för organisationsunderstöden, eftersom organisationernas verksamhetsförutsättningar är beroende också av andra faktorer än stadens ekonomiska stöd. I genomsnitt har stöd betalats till en organisation cirka 20 €/ordnad verksamhetstimme. Inom ramen för de nuvarande resurserna är det inte möjligt att permanent utvidga öppettiderna för ungdomslokalerna.

Stadsstyrelsen 2.6.2025 § 57

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Antero Eerola och de 19 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och att
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Ville Karinen lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

Vänsterförbundet förutsätter att det i samband med nästa budget reserveras tillräckliga anslag för att utvidga öppettiderna för ungdomslokalerna till minst fem (5) dagar i veckan. Det är ohållbart slöseri med resurser att dyra, redan färdigbyggda och underhållna lokaler hålls stängda under en stor del av veckan. En bättre tillgång till ungdomslokalerna främjar de ungas välbefinnande och erbjuder dem en trygg och meningsfull plats för fritidsaktiviteter. Samtidigt bidrar det till att stödja det allmänna lugnet och säkerheten i områdena.

_____

Stadsfullmäktige 16.6.2025 § 33

Stadsstyrelsens förslag
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
– Antero Eerolas och 19 andra ledamöters undertecknade motion om att utöka ungdomslokalernas öppettider

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Hanna Hänninen, tf. direktör för ungdoms- och samverkansservicen, 040 779 5648, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko: **Nuorisotilojen aukioloja laajennettava**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset** Antero Eerola (vas.)
Nuorten lisääntyvä oirehtiminen, hyvinvointi ja etenkin pahoinvointi ovat nousseet yhä suuremmiksi huolenaiheiksi koko Suomessa, myös Vantaalla. Oleellista oirehtimiseen puuttumiseksi on tarjota nuorille mielekästä tekemistä, harrastusmahdollisuuksia ja tiloja, jossa nuoret voivat oleskella myös vapaamuotoisesti, mutta turvallisesti. Tässä suhteessa nuorisotilat ovat keskeisellä sijalla. Vantaalla ne ovat kuitenkin varsin rajoitetusti auki. Kun nuorisotilat ovat esimerkiksi arki-iltaisin kiinni, siirtyy moni niissä käyvistä nuorista muualle. Se voi tarkoittaa esimerkiksi lähistöjen kirjastoja, kauppakeskuksia tai asemia. Näin on erityisesti ollut Tikkurilassa. Kirjasto on toki hyvä paikka kaikenikäisille. Juna-asemilla ja kauppakeskuksissa oleilu on sitä vastoin jo ongelmallisempaa. Niiden työntekijöillä ei ole ammattitaitoa nuorten kohtaamiseen. Liikkuvan nuorisotyön ”Nuorisotyö raiteilla” tekee nimensä mukaisesti hyvää työtä radan varrella, mutta se ei korvaa varsinaisia nuorisotiloja. Siksi nuorisotilojen aukioloaikoja koko kaupungissa pitäisi laajentaa huomattavasti nykyisestä. Se olisi helppo ja taloudellisesti edullinen keino vaikuttaa suoraan nuorten hyvinvointiin. Asia on ollut usein esillä kaupungin talousarvioneuvotteluissa, joissa on myös saavutettu tuloksia. Edistys on kuitenkin ollut vaatimatonta tarpeeseen nähden. Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaa ryhtyy toimenpiteisiin nuorisotilojen aukioloaikojen laajentamiseksi koko kaupungissa.	Aloitteen Allekirjoitukset 1. Faysal Abdi 2.Eva Tawasoli 3. Funda Demiri 4. Milad Dehghan 5. Minttu Sillanpää 6. Jari Jääskeläinen 7. Marjo Vacker 8. Pirjo Luokkala 9. Eeva Tikkanen 10. Nina Nummela 11. Mika Kasonen 12. Minna Heikkinen 13. Sirpa Siru Kauppinen 14. Tiina Tuomela 15. Tia Seppänen 16. Emmi Pajunen 17. Matilda Stirkkinen 18. Pekka Rautio 19. Ida Tamminen

19 **Svar på Jari Jääskeläinens och 17 andra ledamöters undertecknade motion om förbud mot kedjor av entreprenader i byggprojekt i Vanda stad**

VD/1576/00.02.00.03/2025

TeA/PW/EJ/MT/KW

Jari Jääskeläinen och 17 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I avtalsvillkoren och konkurrensvillkoren för Vanda stads byggprojekt läggs det till ett förbud mot kedjor av entreprenader.

Kedjorna av underentreprenörer kan sträcka sig till och med till den femte eller sjätte entreprenören. Syftet med detta är endast att fördunkla ansvaret och möjliggöra arbetsrelaterad exploatering i byggnadsarbetet.

I kommunerna och välfärdsområdena byggs årligen för miljarder euro. Tyvärr förekommer det också ofta allvarliga oegentligheter i byggprojekt som finansierats med skattemedel:

- underbetalning
- arbetsrelaterad exploatering av utländska arbetstagare
- andra fenomen inom den grå ekonomin

Det är ohållbart att skattebetalarnas pengar betalas ut till företag som bryter mot lagen och inte uppfyller sina samhälleliga förpliktelser.

Vi som skrivit under föreslår att Vanda stad lägger till ett förbud mot kedjor i avtalen och konkurrensvillkoren, om det inte redan finns ett förbud där.”

Stadsfullmäktige 24.2.2025 § 14

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Jari Jääskeläinens och 17 andra ledamöters undertecknade motion om förbud mot kedjor av entreprenader i byggprojekt i Vanda stad

_____

Stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

Vid upphandling av entreprenader iakttas de anvisningar om förebyggande av den grå ekonomin som godkänts av Vanda stadsstyrelse. Om kedjor av underleverantörer står det på följande sätt:

Alla underleverantörer ska godkännas av beställaren. En underleverantör/underentreprenör till en serviceproducent/entreprenör som står i avtalsförhållande till Vanda stad har rätt att lägga ut upphandlingen/entreprenaden vidare som entreprenad/underentreprenad. Längre kedjor av entreprenader än det här godkänns inte utan särskilt grundad anledning. Utredningar om underleverantörer ska inhämtas innan leverantören godkänns, om anbudsgivaren inte är skyldig att utse underleverantörer redan i anbudet.

Alla underleverantörer/underentreprenörer ska godkännas av beställaren, om inte något annat har avtalats. Beställaren kräver utredningar enligt beställaransvarslagen om underleverantörer/underentreprenörer före arbetet inleds. Serviceproducenten/entreprenören svarar för att utredningarna i fråga är i skick och att förteckningarna är uppdaterade under hela avtalets giltighetstid. Underleverantören/underentreprenören godkänns inte om inte godkända utredningar har erhållits.

Enligt anvisningen ska anbudsförfrågningar och upphandlingskontrakt innehålla ett villkor om begränsning av sammanlänkningen av underentreprenader, men underleverantörskedjan kan vara längre än ett led.

Stadsstyrelsen 24.3.2025 § 22

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge ledamoten Jari Jääskeläinen och de 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:
Under behandlingen av ärendet ändrade föredraganden slutet av motionssvaret enligt följande:
”Enligt anvisningen ska anbudsförfrågningar och upphandlingskontrakt innehålla ett villkor om begränsning av sammanlänkningen av underentreprenader, men underleverantörskedjan kan vara längre än ett steg. ~~följande villkor om begränsning av sammanlänkningen av underentreprenader: En serviceproducent/ underleverantör till en entreprenör/underentreprenör som står i avtalsförhållande till beställaren/byggherren (i en områdesentreprenad till staden) har rätt att lägga ut entreprenaden vidare som entreprenad/underentreprenad. Längre än så är det inte möjligt med kedjor av entreprenader i upphandlingen/entreprenaden utan särskilt grundad anledning och för detta krävs ett skriftligt samtycke av beställaren/byggherren (staden).”~~

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

———

Stadsstyrelsen 7.4.2025 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge ledamoten Jari Jääskeläinen och de 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för beredning.

_____

Serviceområdet för fastigheter och lokaler inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Stadsmiljöns verksamhetsområde kompletterar sitt tidigare svar i fråga om fullmäktigemotionen.

I fullmäktigemotionen föreslogs det att det ska införas ett förbud mot kedjor av entreprenader, om det inte redan finns ett sådant förbud.

I stadens gällande anvisningar om grå ekonomi konstateras följande om kedjor av underleverantörer: ”En underleverantör/underentreprenör till en serviceproducent/entreprenör som står i avtalsförhållande till Vanda stad har rätt att lägga ut upphandlingen/entreprenaden vidare som entreprenad/underentreprenad. Längre entreprenader godkänns inte utan särskilt grundad anledning.”

Stadsmiljöns verksamhetsområde följer i sina konkurrensutsättningar den ovan föreslagna begränsningen av kedjor av entreprenader enligt anvisningen för bekämpning av grå ekonomi. Vid lokalledningen har sammanlänkningen av entreprenader begränsats ytterligare så att underentreprenören kan anförtro högst en del av sin egen underentreprenad till underentreprenad.

Dessutom kan det konstateras att det i enlighet med fullmäktigemotionen VD/7862/2024 om ansvarsfullt byggande våren 2025 tagits i bruk förfaranden enligt det nya RT-kortet för att bekämpa utnyttjande av arbetskraft inom byggbranschen. Det rekommenderas inte att underentreprenader sammanlänkas i kedjor i flera steg utan grundad anledning. I fråga om entreprenader som hänför sig till byggande bör det konstateras att stadens avtalsparter bör tillåtas möjlighet till underentreprenad. Med iakttagande av anvisningskortet kan beställaren avvärja riskerna i anslutning till kedjor av entreprenader.

Vid byggande av lokaler finns det för närvarande i praktiken inga företag som kan bygga sitt projekt enbart med hjälp av personalen i det egna företaget utan underentreprenader. För att man ska kunna använda olika entreprenadmodeller som lämpar sig för ramvillkoren för varje projekt är det motiverat att tillåta att även underentreprenaden åtminstone delvis läggs ut för vidare underentreprenad.

Stadsstyrelsen 2.6.2025 § 58

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge ledamoten Jari Jääskeläinen och 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 16.6.2025 § 35

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
- Jari Jääskeläinens och 17 andra ledamöters motion om förbud mot kedjor av entreprenader i byggprojekt i Vanda stad

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:
Pekka Wallenius, direktör för fastighetscentralen, tfn 040 749 2592, (fornamn.efternamn@vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Vantaan kaupungin rakennushankkeisiin urakoiden ketjuttamiskielto	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset** Jari Jääskeläinen
Valtuustoaloite Vantaan kaupungin rakennushankkeiden sopimus- ja kilpailutusehtoihin lisätään urakoikoiden ketjuttamiskielto. Aliurakoitsijat ketjutukset voivat ulottua jopa viidenteen tai kuudenteen urakoitsijaan. Tämän tarkoitus on yksinomaan hämärtää vastuuta ja mahdollistaa työperäinen hyväksikäyttö rakennustyössä. Kunnissa ja hyvinvointialueilla rakennetaan vuosittain miljardien eurojen arvosta. Valitettavasti myös verorahoilla rahoitetuissa rakennuskohteissa ilmenee usein vakavia väärinkäytöksiä: • alipalkkausta • ulkomaalaisten työntekijöiden työperäistä hyväksikäyttöä • harmaan talouden muita ilmiöitä On kestämätöntä, jos veromaksajien rahoja maksetaan yrityksille, jotka rikkovat lakia ja jättävät yhteiskunnalliset velvoitteensa hoitamatta. Me alle kirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki lisää sopimuksiin- ja kilpailutusehtoihin ketjuttamiskiellon, jos sitä siellä ei vielä ole. Vantaalla 24.2.2025 Jari Jääskeläinen	<u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Niilo Kärki 2. Juha Järä 3. Tiina Tuomela 4. Nina Nummela 5. Marjo Vacker 6. Antero Eerola 7. Funda Demiri 8. Milad Dehghan 9. Minttu Sillanpää 10.Minna Heikkinen 11. Sirpa Siru Kauppinen 12.Jussi Särkelä 13 Tarja Eklund 14. Anu Hall 15. Sirkka-Liisa Kähärä 16. Ida Tamminen 17. Juha Suoniemi

20 Svar på Antero Eerolas samt 15 andra ledamöters motion om ett försök att inleda skoldagen klockan nio i högstadier i Vanda

VD/8490/00.02.00.03/2024

KK/LT/VT/EJ/LT/PH/VT/AP

Antero Eerola och 15 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vanda ungdomsfullmäktige har lagt fram ett förslag om att skoldagarna för högstadieelever, dvs. elever i årskurserna 7–9, ska börja senare än för närvarande, tidigast klockan 9.00.

Ungdomsrepresentanter motiverar detta med uppgifter från enkäten Hälsa i skolan, enligt vilka rentav en tredjedel av flickorna i årskurs 8–9 och 16 procent av pojkarna lider av utmattning i skolan. Ungdomsfullmäktige anser att trötthetен kan lindras om skoldagarna börjar senare än för närvarande. Samtidigt skulle förseningarna till lektionerna bli färre.

Det har uppskattats att upp till hälften av ungdomarna sover för lite i förhållande till sitt behov av sömn. Samma problem finns också bland den vuxna befolkningen. I de flesta fall beror det på att man går och lägger sig för sent, särskilt vardagar. Långvarig sömnbrist orsakar betydande hälsoolägenheter.

Att börja skolan senare löser knappast problemet. Man kan ändå anta att det kan lindra symtom som anknyter till utmattningen. Att börja skolan senare motsvarar också bättre verkligheten för dagens unga. Finland är inte längre ett agrarsamhälle där det är nödvändigt att vakna så tidigt som möjligt för att sköta arbetet på en bondgård.

Man kunde åtminstone göra ett försök att börja skolan senare.

Med stöd av ovanstående lämnar vi undertecknade in följande fullmäktigemotion:
* Vanda stad gör ett försök att i några högstadieskolor inleda skoldagen senare än för närvarande, till exempel från ingången av höstterminen 2025.”

Stadsfullmäktige 16.12.2024 § 43

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Antero Eerolas samt 15 andra ledamöters undertecknade motion om ett försök att inleda skoldagen klockan nio i högstadier i Vanda

_____

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:
Vi delar er oro när det gäller sömnbrist och utmattning. Vanda stads digitala anvisningar och det att man stänger av digitala enheter på natten syftar till att ungdomarna ska få tillräckligt med sömn.

Vi tog upp saken med rektorerna för årskurserna 7–9 och de konstaterade att i vissa skolor börjar den första lektionen kl. 8.20 eller 8.30, vilket har upplevts som en bra lösning och har hjälpt ungdomarna att orka, på det sätt som ungdomsfullmäktige har föreslagit. Enligt rektorernas erfarenheter har en senare start av skoldagen minskat förseningarna tillfälligt, men inte på lång sikt. Att börja skolan senare är nödvändigtvis inte en lösning på trötthet hos ungdomarna, utan kan leda till att ungdomarna lägger sig ännu senare. En senare start skulle också betyda att skolan slutar senare, vilket medför utmaningar på grund av hobbyer och andra utgifter.

Att göra upp scheman är krävande i stora skolor. Målet är en rimlig arbetsdag för både elever och lärare. Elever i årskurserna 7–9 har 30 lektioner i veckan, vilket innebär i genomsnitt en sex timmars skoldag. Om skoldagen börjar kl. 9.00 kan vissa dagar sluta först kl. 16.30. Lektionerna i det egna modersmålet skulle också börja senare än förut. Lektionerna bör fördelas jämnt över olika dagar.

Vid utarbetandet av skolans scheman ska man också beakta skolans alla andra yrkesgrupper såsom elevvården, eftermiddagsverksamheten, hobbyverksamheten och städarna, väktarna och kökspersonalen. I enhetsskolorna styrs scheman också av de anvisningar som gäller ordnandet av undervisningsskyldigheten för lärare med dubbel behörighet.

På grund av ovan nämnda orsaker har Vanda stad ansett att det inte finns någon grund för ett försök att inleda skolan kl. 9 i årskurserna 7–9. Vi kan ändå uppmuntra och rekommendera, såvitt möjligt, att beakta detta när scheman utarbetas. Vi uppmuntrar också att samla in erfarenheter från skolor där undervisningen börjar kl. 8.20 eller kl. 8.30 och utnyttja dessa i möjligaste mån.

Stadsstyrelsen 24.3.2025 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Antero Eerola och de 15 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och

b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för ytterligare beredning.

———

Serviceområdet för den grundläggande utbildningen i Vanda konstaterar följande som sitt svar:

De sex största kommunernas svar
Vi fick svar av tre av de sex största kommunerna: Esbo, Helsingfors och Åbo.

I Esbo är en motsvarande motion under arbete. I Helsingfors lämnades det 2018 in en motion om att slopa åttans morgnar. Då kom man fram till att alla skolor skulle fråga elevernas och vårdnadshavarnas åsikter om att senarelägga skoldagens start. I huvudsak understödde eleverna och vårdnadshavarna inte en senareläggning, åtminstone inte i större utsträckning, eftersom det skulle innebära att skoldagarna skulle sluta senare. Skolorna fick beslutanderätt om när skoldagen skulle börja på basis av hörandet av elever och vårdnadshavare. Senast i det sammanhanget beslutade största delen av skolorna att börja skoldagen kl. 8.15 eller kl. 8.30, men en del skolor börjar fortfarande kl. 8.00 och några kl. 9.00. I Helsingfors inlämnades en ny motion om frågan 2024 och i svaret konstaterades att tidpunkten för när skoldagen ska börja också i fortsättningen kommer att beslutas enligt skola.

I Åbo lämnades det 2024 in en motion om att slopa åttans morgnar. Där utarbetades en enkät för elever och en enkät för lärare. Mindre än en femtedel av eleverna ansåg det som en positiv sak att skolan skulle börja tidigast kl. 9 varje dag. I lärarnas svar framhävdes att det är en fungerande lösning att variera skolstarten mellan kl. 8.00 och kl. 9.00 under olika dagar. I svaren konstaterades att det i servicehelheten för fostran och lärande inte anses vara motiverat att det ska beslutas om inledningen av skolarbetet centraliserat, eftersom förhållandena varierar en hel del i stadens olika delar.

Skolornas svar
VI fick svar av alla högstadie- och enhetsskolor om att inleda skoldagen kl. 9.00 i årskurserna 7–9. I ingen av skolorna för årskurserna 7–9 och enhetsskolorna börjar skolan kl. 8.00, utan mellan kl. 8.10–8.30. I Vanda finns 8 skolor för årskurserna 7–9 och 12 enhetsskolor.

I största delen av skolorna börjar skoldagen kl. 8.20 eller kl. 8.30. I själva verket börjar skolan för eleverna i årskurserna 7–9 vid olika tider under olika dagar, ibland även kl. 9.00 eller kl. 10.00.

I de flesta skolor har man tillsammans med elever, lärare och vårdnadshavare diskuterat tidpunkten för när skolan ska börja. Vid diskussionerna konstaterades att elevernas hobbyer börjar allt tidigare på eftermiddagarna så därför är det svårt att förlänga skoldagen under eftermiddagen.

I den största delen av skolorna för årskurserna 7–9 och enhetsskolorna i Vanda är skolresorna korta, och därför tycker eleverna att det är lämpligt att skolan börja kl. 8.10 i de skolor där lektionerna börjar vid den tiden. Dessutom deltar många av Vandaeleverna i undervisning i eget modersmål som kompletterar den grundläggande utbildningen, och vilken börjar efter lektionerna. Om skolorna börjar senare påverkar det också dessa arrangemang.

Ett viktigt perspektiv som också framkom var att skollunchen äts ganska tidigt. Eleverna har en god möjlighet att äta före sina hobbyer.

Så som vi konstaterade i vårt tidigare svar är det krävande att göra upp scheman i stora skolor. Målet är en rimlig arbetsdag för både elever och lärare. Elever i årskurserna 7–9 har 30 lektioner i veckan, vilket innebär i genomsnitt en sex timmars skoldag. Om skoldagen börjar kl. 9.00 kan vissa dagar sluta först kl. 16.30. Ovan har vi beskrivit att detta skulle medföra utmaningar i inledningen av lektionerna i det egna modersmålet och i hobbyverksamheten för ungdomarna. Vi har hört alla rektorer i skolorna för årskurserna 7–9 och enhetsskolorna i frågan. Rektorerna redogjorde för sina synpunkter mycket grundligt.

Slutlig sammanfattning
Serviceområdet för den finskspråkiga grundläggande utbildningen rekommenderar inte att tidpunkten för när skoldagen inleds fastställs centraliserat. Vi rekommenderar att varje skola ges en självständig möjlighet att också i fortsättningen besluta om tiderna för det egna skolarbetet tillsammans med eleverna och lärarna.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 30

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Antero Eerola och de 15 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Det antecknades att SDP:s stadsstyrelsegrupp lämnade följande uttalande till protokollet, som understöddes av stadsstyrelseledamöterna Demiri och Niikko:

”Även om serviceområdet för den grundläggande utbildningen inte rekommenderar att tidpunkten för när skoldagen inleds fastställs centraliserat, önskar vi att skoldagen för eleverna i årskurserna 7–9 börjar tidigast kl. 9.00, alltid då det är möjligt.”

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:
- Antero Eerolas samt 15 andra ledamöters undertecknade motion om ett försök att inleda skoldagen klockan nio i högstadier i Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Pia Hakkari, utbildningsplanerare, tfn +358 40 562 6962, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)
Lotte Koivulainen, sakkunnig inom undervisningsväsendet, tfn +358 40 576 9241, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: **Yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaan nuorisovaltuusto on tehnyt esityksen siitä, että yläkoululaisten eli 7.-9-luokkalaisten koulupäivät alkaisivat nykyistä myöhemmin, aikaisintaan kello 9.00. Nuorten edustajat perustelevat tätä kouluterveyskyselyn tietoihin, joiden mukaan 8.-9. luokkien tytöistä peräti kolmannes ja pojista 16 prosenttia kärsii koulu-uupumuksesta. Nuorisovaltuusto katsoo, että uupumuksen voitaisiin lieventää, mikäli koulupäivät alkaisivat nykyistä myöhemmin. Samalla myöhästymiset oppitunneilta vähenisivät. On arvioitu, että jopa puolet nuorista nukkuisi liian vähän suhteessa unen tarpeeseen. Samaa ongelmaa esiintyy myös aikuisväestöllä. Useimmiten taustalla on liian myöhäinen nukkumaanmenoaika etenkin arkisin. Pitkään jatkuneella univajeella on merkittäviä terveyshaittoja. Koulupäivien aloittaminen myöhemmin tuskin ratkaisee tätä ongelmaa. Olettaa voi kuitenkin, että sillä voitaisiin lieventää uupumukseen liittyviä oireita. Koulun nykyistä myöhäisempi aloitus vastaisi myös paremmin nykynuorten todellisuutta. Suomi ei ole enää agraariyhteiskunta, jossa mahdollisimman aikainen herääminen on välttämättömyys maatalon töiden hoitamiseksi. Ainakin myöhempää koulun aloittamista voitaisiin kokeilla. Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki kokeilee nykyistä myöhempää koulun alkamisajankohtaa muutamassa yläkoulun kouluissa esimerkiksi syyslukukauden 2025 alusta lukien. Vantaalla 16.12.2024	Aloitteen tekijät Antero Eerola (vas.) Aloitteen allekirjoittajat: 1. Jari Jääskeläinen 2. Tarja Eklund 3. Minttu Sillanpää 4. Vaula Norrena 5. Funda Demiri 6. Sirkka-Liisa Kähärä 7. Paula Lehmuskallio 8. Marjo Vacker 9. Tia Seppänen 10. Eva Tawasoli 11. Tuire Kaimio 12. Eeva Tikkanen 13. Mikko Viilo 14. Aki Mäkipernaa 15. Nina Nummela

21 Svar på Stefan Åstrands och Susanna Kaijus samt 25 andra ledamöters motion om en gång- och cykelled längs Stenåkersvägen

VD/2361/00.02.00.03/2025

TeA/HW/MH/PS/MT/SS

Stefan Åstrand och Susanna Kaiju samt 25 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Stenåkersvägen ligger i Kivistöområdet. Den sträcker sig mellan Käinbyvägen och Tavastehusvägen. Stenåkersvägen ligger vid kanten av den framtida Rauhaladalen, som kommer att utvecklas som ett småhusbetonat område med bykaraktär. Längs Käinbyvägen och Tavastehusvägen finns en gång- och cykelled som används flitigt. Stenåkersvägen förbinder de här lederna.
Stenåkersvägen är en trång och flitigt använd väg som orsakar betydande säkerhetsrisker för fotgängare och cyklister. Att vägen är smal och trafikmängden stor gör den farlig särskilt för barn och äldre som dagligen använder den, och att röra sig på vägen kräver uppmärksamhet av såväl bilister som cyklister och fotgängare.

Vi föreslår att det ur nästa års budget reserveras pengar för projektet och att det byggs en gång- och cykelled längs Stenåkersvägen.”

Stadsfullmäktige 24.3.2025 § 22

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
- Stefan Åstrands och Susanna Kaijus samt 25 andra ledamöters undertecknade motion om en gång- och cykelled längs Stenåkersvägen

———

Serviceområdet för gator och parker inom **stadsmiljöns verksamhetsområde** konstaterar följande som sitt svar:

En översiktsplan för trafiken i dispositionsplanen för Rauhaladalen utarbetas uppskattningsvis under åren 2025–2026. I planen granskas områdets gatunät, vilket även inkluderar gång- och cykelleder. Det är viktigt att granska områdets trafikförbindelser som en helhet. Därför kommer vi att i det sammanhanget granska behovet av en kombinerad gång- och cykelväg längs Stenåkersvägen.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 31

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge förtroendevalda Stefan Åstrand, Susanna Kaiju och de 25 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
- Stefan Åstrands och Susanna Kaijus samt 25 andra ledamöters undertecknade motion om en gång- och cykelled längs Stenåkersvägen

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Pirjo Salo, trafikingenjör, tfn 050 312 1902
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Kivipellontien varteen kevyen liikenteen väylä	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Kivipellontie sijaitsee Kivistön alueella. Se kulkee Keimolantien ja Hämeenlinnantien välissä. Kivipellontie on tulevan Rauhalanlaakson reunalla, jota tullaan kehittämään kylämäisenä, pientalopainotteisena alueena Keimolantien ja Hämeenlinnantien varressa on kevyen liikenteen väylä, jota käytetään ahkerasti. Kivipellontie toimii näiden väylien yhdistävänä reittinä. Kivipellontie on ahdas ja vilkkaassa käytössä oleva tie, joka aiheuttaa merkittäviä turvallisuusriskejä jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Tien kapeus ja liikenteen määrä tekevät siitä vaarallisen erityisesti lapsille ja vanhuksille, jotka käyttävät tietä päivittäin ja muidenkin liikkuminen vaatii tarkkaavaisuutta niin autoilijoilta kuin pyöräilijöiltä/kävelijöiltä. Ehdotamme, että ensi vuoden budjetista varataan rahaa hankkeeseen ja rakennetaan kevyen liikenteen väylä Kivipellontien varteen.	<u>Aloitteen tekijät</u> Stefan Åstrand, rkp Susanna Kaiju, kok <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2.Tiina Tuomela 3. Nina Nummela 4. Marjo Vacker 5. Mari Hynninen 6. Anu Hall 7. Eeva Tikkanen 8. Ida Tamminen 9. Pirjo Luokkala 10. Eva Tawasoli 11. Otso Kivimäki 12. Mikko Viilo 13. Mika Kasonen 14. Aki Mäkipernaa 15. Maija Rautavaara 16. Paula Lehmuskallio 17. Vaula Norrena 18. Juha Järä 19. Juha Suoniemi 20. Tarja Eklund 21. Tuire Kaimio 22. Patrik Karlsson 23. Hanna Valtanen 24. Anitta Orpana 25. Maarit Raja-Aho

22 **Svar på Mika Kasonens, Jouko Jääskeläinens och 30 andra ledamöters motion om flygorienterad undervisning i det nya gymnasiet i Aviapolis**

VD/1572/00.02.00.03/2025

KK/HK/VT/MT/SS

Mika Kasonen, Jouko Jääskeläinen och 30 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vi som har undertecknat motionen begär att det utreds om det kunde ordnas flygorienterad undervisning vid det nya gymnasiet i Aviapolis. För närvarande finns det gymnasier flygorienterad undervisning i Pudasjärvi och Vääksy. Dessa gymnasier erbjuder utöver de normala kurserna också flygorienterade kurser. Kurserna är avsedda att ge dem som studerar i gymnasiet grundläggande kunskaper och färdigheter som kan utnyttjas vid ansökan till olika yrken inom flygbranschen. Gymnasiet i Vääksy fokuserar på flygning, flygledning och kabinpersonal. Finnair har för närvarande flera anställda som har gått på flyggymnasiet i Vääksy.

Det är dock en ganska lång väg för elever i gymnasieåldern att åka från Vanda till Vääksy och Pudasjärvi för att studera. I Vääksy och Pudasjärvi studerar dock elever från hela landet. Vanda skulle vara attraktivt för dem som är intresserade av flygbranschen i området. Till Vääksy söker fler elever än vad man har möjlighet att ta emot.

Ett flygorienterat gymnasium skulle höja Vanda image som landets största flygstad och det skulle vara logiskt att det flygorienterade gymnasiet ligger nära flygplatsen och flygmuseet. Vid flygmuseet utbildas för närvarande trafikpiloter. Flygmuseet har också flygsimulatorer som kan utnyttjas.

Flygmuseet ställer sig positivt till ett flygorienterat gymnasium i Aviapolis. Det flygorienterade gymnasiet är en attraktionsfaktor i området och flygföretagen i området erbjuder praktikplatser på nära håll.

På Vandas utbildningslinje kan man också profilera sig i miljövänliga energialternativ, vilket är av särskild betydelse för luftfarten på lång sikt.”

Stadsfullmäktige 24.2.2025 § 11

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
- Mika Kasonens, Jouko Jääskeläinens och 30 andra ledamöters motion om flygorienterad undervisning i det nya gymnasiet i Aviapolis

_____

Serviceområdet för utbildning på andra stadiet inom verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Tack för ert initiativ, där ni ber om en utredning av möjligheten att ordna flygorienterad undervisning i det nya gymnasiet i Aviapolis. Vi uppskattar ert intresse och ert engagemang i teman som berör gymnasieutbildningen. Det nya gymnasiet i Aviapolis är en betydande satsning för Vanda stad, och verksamheten vid det nya gymnasiet väcker intresse ur många synvinklar. Under de senaste åren har det framförts förslag om att gymnasiet i Aviapolis också ska ha inriktningar såsom arbetslivs- och företagsamhetsfostran, internationalism och teknologi.

I projektplaneringsskedet har ungdomar uttryckt en önskan om att gymnasiet ska ha en inriktning på arbetslivs- och företagsamhetsfostran. Denna inriktning har under planeringen ansetts vara motiverad också med tanke på att Aviapolisområdet, med sina cirka 40 000 arbetsplatser, utgör ett centrum för entreprenörskap. Något beslut i frågan har ändå inte fattats.

Att ordna flygorienterad undervisning i gymnasiet i Aviapolis i enlighet med beskrivningen i ert initiativ är till stor del möjligt inom ramen för lärarnas pedagogiska lösningar och gymnasiets utbud på studieavsnitt. Till exempel skulle det i studieavsnitten i fysik vara möjligt att behandla flygandets fysik, såsom aerodynamik, lyftkraft, motstånd och flygplanskonstruktioner. Inom samhällslära kunde man exempelvis granska flygbranschens ekonomiska och politiska verkningar. Att inkludera dessa perspektiv i undervisningen är möjligt som en del av de obligatoriska kurserna, eller så skulle gymnasiet kunna erbjuda studieavsnitt som anknyter till luftfart som en del av de läroanstaltsspecifika studieavsnitten. Om man önskar definiera en flyginriktning för gymnasiet, liknande Vaskivuoren lukios medielinje eller idrottslinjen vid Sotungin lukio, är det viktigt att beakta att elever i betonad undervisning ska genomföra alla obligatoriska studier enligt den riksomfattande läroplanen. Betonad undervisning ingår i studieprogrammet som lokala valfria studier, vilket innebär att den genomförs inom ramen för gymnasiets basfinansiering. Våren 2025 har två gymnasier lagt fram förslag om att avveckla den betonade undervisningen, eftersom linjerna inte har varit attraktiva och studerandena har upplevt studierna som belastande. Beslut om specialinriktade linjer fattas av nämnden för fostran och lärande.

Om man önskar att gymnasiet i Aviapolis ska ansöka om en särskild utbildningsuppgift för flygorienterad undervisning, krävs att man ansöker om tillstånd av undervisnings- och kulturministeriet. I ett gymnasium som fått en särskild utbildningsuppgift kan en viss studiehelhet betonas så att studier som ingår i den särskilda uppgiften kan ersätta åtta obligatoriska moduler. De som enligt sitt tillstånd har beviljats en särskild utbildningsuppgift beviljas tilläggsfinansiering, som år 2024 uppgår till 1,55 procent av den totala finansieringen i finansieringssystemet. Finansieringen för utbildningsanordnarens särskilda utbildningsuppgift bestäms utifrån den relativa andelen studerande med sådan uppgift i förhållande till det totala antalet studerande med särskild utbildningsuppgift för samtliga utbildningsanordnare. Dessutom har det fastställts en viktkoefficient som används för att räkna ut särskilda utbildningsuppgifter. Antalet studerande inom en särskild utbildningsuppgift viktas med följande koefficienter: 1) utbildning som är inriktad på International Baccalaureate-examen: 0,22; 2) utbildning som är inriktad på idrott, bildkonst, musik elller dans: 0,15; 3) annan utbildning: 0,05. I Vanda erbjuder vissa gymnasier officiella särskilda utbildningsuppgifter: musik och dans vid Vaskivuoren lukio, naturvetenskap och matematik (LUMA) vid Martinlaakson lukio samt IB-undervisning vid Tikkurilan lukio. Att ansöka om tillstånd för en särskild utbildningsuppgift är en tidskrävande process som kräver noggranna förberedelser och planering. En särskild utbildningsuppgift skulle troligen inte beviljas ett gymnasium som precis har inlett sin verksamhet, eftersom ansökan måste innehålla en tillförlitlig beskrivning av bland annat kvaliteten på den sökta särskilda utbildningsuppgiften, verksamhetens resultat och framtidsvisioner. I Vanda har man preliminärt övervägt att ansöka om en ny särskild utbildningsuppgift för Sotungin lukio.

Inom serviceområdet för utbildning på andra stadiet anser man inte att det är ändamålsenligt att inleda flygorienterad undervisning redan i början av verksamheten, eftersom etableringen av gymnasiet under åren 2026–2028 innebär omfattande förberedelser, såsom att starta hela verksamheten, rekrytera personal, flytta in i nya lokaler samtidigt som elevantalet gradvis ökar från 90 till 700 studerande. Dessutom planeras en ansökan om tillstånd att ordna engelskspråkig gymnasieutbildning vid gymnasiet i Aviapolis. Nämnden för fostran och lärande fattar beslut i ärendet vid sitt sammanträde i juni 2025. Om undervisnings- och kulturministeriet beviljar ändring i tillståndet att ordna utbildning, inleds den engelskspråkiga gymnasieutbildningen vid gymnasiet i Aviapolis 1.8. 2026. Mot bakgrund av ovanstående ser man det i nuläget inte som meningsfullt att slå fast att gymnasiet i Aviapolis blir ett flygorienterat gymnasium. Rektorn som utses till uppdraget samt den nya lärarkåren kan ändå ges anvisningar om att överväga de möjligheter som flygorienterad undervisning erbjuder samt inleda samarbete med flygmuseet. Frågan kunde tas upp till ny prövning när verksamheten vid gymnasiet i Aviapolis har blivit mer etablerad. Också då finns det skäl att beakta att utgångspunkten för planeringen av gymnasiets lokaler har varit ett allmänt gymnasium med flexibla utrymmen, vilket kan medföra vissa begränsningar för verksamhet med särskild inriktning.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 32

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge ledamöterna Mika Kasonen, Jouko Jääskeläinen och de 30 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:
- Mika Kasonens, Jouko Jääskeläinens och 30 andra ledamöters undertecknade motion om flygorienterad undervisning i det nya gymnasiet i Aviapolis

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Hanna Kukkonen, utvecklingschef, tfn +358 50 302 4916, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuuston kokous 24.2.2025

Valtuustoaloitteen otsikko: **Aviapoliksen uuteen lukioon ilmailupainotteista opetusta**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset** Mika Kasonen Jouko Jääskeläinen
Me aloitteen allekirjoittaneet pyydämme selvittämään, onko Aviapoliksen uuteen lukioon mahdollista järjestää ilmailupainotteista opetusta. Tällä hetkellä ilmailupainotteisia lukioita on Pudasjärvellä ja Vääksyssä. Näissä lukioissa tarjotaan normaalien kurssien lisäksi ilmailupainotteisia kursseja. Kurssien on tarkoitus antaa lukiossa opiskeleville perustiedot ja taidot, joita voi hyödyntää hakeutuessa ilmailuammatteihin. Vääksyssä lukion painopiste on lentämisessä, lennonjohdossa sekä matkustamohenkilökunnassa. Tällä hetkellä Finnairilla työskentelee useita Vääksyn ilmailulukion kasvatteja. Vääksyyn ja Pudasjärvelle on kuitenkin lukioikäiselle Vantaalta aika pitkä matka lähteä opiskelemaan. Vääksyssä ja Pudasjärvellä kuitenkin opiskelee oppilaita ympäri maata. Vantaa olisi alueen ilmailualasta kiinnostuneille houkutteleva. Vääksyyn hakee enemmän oppilaita, kuin he voivat ottaa opiskelemaan. Ilmailupainotteinen lukio nostaisi Vantaa imagoa maan suurimpana ilmailukaupunkina sekä olisi loogista, että ilmailupainotteinen lukio sijaitsisi lentoaseman ja ilmailumuseon lähellä. Ilmailumuseossa koulutetaan tällä hetkellä liikennelentäjiä. Ilmailumuseossa on myös lentosimulaattoreita, joita voisi hyödyntää. llmailumuseo suhtautuu myönteisesti Aviapoliksen ilmailupainotteiseen lukioon. Ilmailupainotteinen lukio toimii vetovoimatekijänä alueella sekä alueen ilmailuyritykset tarjoavat harjoittelupaikkoja läheltä.	1. Juha Järä 2. Tiina Tuomela 3. Kai-Ari Lundell 4. Pirjo Luokkala 5. Niilo Kärki 6. Eeva Tikkanen 7. Markku Weckman 8. Nina Nummela 9. Paula Lehmuskallio 10. Vaula Norrena 11. Siri Ahokas 12. Maija Rautavaara 13. Marjo Vacker 14. Heli Hakala 15. Tuire Kaimio 16. Hanna Valtanen 17. Milad Dehghan

Vantaan kouluttautumislinjalla voitaisiin myös profiloitua ympäristöystävällisiin energiavaihtoehtoihin, millä on erityistä merkitystä ilmailulle pitkällä aikajänteellä.	18. Patrik Karlsson 19. Minna Heikkinen 20. Sirpa Siru Kauppinen 21. Tia Seppänen 22. Reija Friman 23. Otso Kivimäki 24. Emmi Pajunen 25. Jari Jääskeläinen 26. Pekka Rautio 27. Janne Hartikainen 28. Tanja Aidanjuuri 29. Jussi Vähäkangas 30. Juha Suoniemi

23 Svar på Gröna fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters motion om en mer omfattande behandling av invånarinitiativ i förtroendeorganen

VD/701/00.02.00.03/2025

PT/LR/MT/SS/AP

Gröna fullmäktigegruppen och 10 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Kommunallagens och Vandas mål är att höra kommuninvånarna och göra dem delaktiga i beslutsfattandet. Ett sätt att göra detta är invånarinitiativ som invånarna enligt lagen har rätt att lägga fram.

Varje invånarinitiativ besvaras. Svaret kan också föras till fullmäktige för behandling, men tröskeln är mycket hög (2 % av befolkningen bör understöda initiativet). I regel får fullmäktige endast en förteckning över de initiativ som lämnats in per år.

Vi skulle ändå kunna dra större nytta av invånarinitiativ. Praxisen är en färdig mekanism för att samla in kvalitativa och kvantitativa signaler som är viktiga för invånarna. Det skulle vara värt att uppmuntra till initiativ av hög kvalitet. De förtroendevalda borde också få en möjlighet att påverka och engagera sig i svaren på invånarinitiativ som varit populära. Nu finns inte denna möjlighet.

Vi föreslår i denna motion att svaren på invånarinitiativ med ett skäligt antal stödförklaringar ska föras till behandling i till exempel nämnderna. Tröskeln till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige skulle vara högre, men ändå mycket lägre än i nuläget.
En mer kommuninvånarvänlig praxis som innehåller så kallade morötter skulle marknadsföra sig själv, men kanske man också kunde informera mer om invånarinitiativets möjligheter.”

Stadsfullmäktige 27.1.2025 § 30

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft konstaterar följande som sitt svar:

Enligt 23 § i kommunallagen har kommuninvånarna rätt att komma med initiativ till kommunen i frågor som gäller kommunens verksamhet. Den som lämnat in initiativet ska informeras om de åtgärder som vidtagits med anledning av det.

Enligt 20 kap. 2 § i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen årligen för fullmäktige lägga fram en förteckning över de initiativ som har tagits i frågor som hör till fullmäktiges behörighet. Fullmäktige kan samtidigt besluta om vilka av initiativen som är
slutbehandlade.

Om minst två procent av kommunens invånare lägger fram ett initiativ, ska initiativet tas upp till behandling
i den behöriga myndigheten inom sex månader efter det att initiativet väcktes.

Kommuninvånarinitiativ kan lämnas in på tjänsten kuntalaisaloite.fi och skriftligt till Vanda stads registratur antingen via e-post eller post.
Ett kommuninvånarinitiativ kan behandlas först efter det att det har lämnats in till registraturen i Vanda för svar. I tjänsten kuntalaisaloite.fi finns två alternativ för initiativ: man kan skicka initiativet direkt till staden eller samla in underskrifter till det. Om underskrifter samlas in för initiativet ska det sändas separat till kommunen för att behandlingen ska inledas.

Om initiativet har lämnats in via tjänsten kuntalaisaloite.fi, publiceras svaret på initiativet i tjänsten. Initiativ som kommit per e-post och brev besvaras på samma sätt som de inkommit.

Under de senaste åren har ett relativt litet antal medborgarinitiativ lämnats in i Vanda. År 2024 lämnades 19 initiativ in, vilket var avsevärt färre än under tidigare år. Initiativen gäller främst stadsmiljöns verksamhetsområde. De flesta initiativ som lämnades in år 2024 hade endast en underskrift. Ett initiativ, som gällde att omvandla Söderängen till ett skyddsområde, hade över 30 underskrifter.

Verksamhetsområdet anser att det inte finns behov av att ändra förvaltningsstadgan. I praktiken skulle gränsen för antal underskrifter behöva sänkas till en mycket låg nivå för att en ändring skulle få önskad effekt.

Verksamhetsområdet identifierar behovet att förbättra informationen om medborgarinitiativ och att samla alla svar så de syns tydligt på Vandas egen plattform. Detta skulle ge både förtroendevalda och invånare bättre möjligheter att följa upp initiativen.

Under 2025 kommer verksamhetsområdet att utveckla webbplatsen vantaa.fi så att de initiativ som har fått svar finns tillgängliga där.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 33

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge gröna fullmäktigegruppen och de 10 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Det antecknades att de grönas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

”Enligt lagen förs ett invånarinitiativ till stadsfullmäktige för behandling om minst två procent av kommunens invånare skrivit på initiativet. I Vanda betyder detta över 5 000 invånare. Staden kan dock sätta lägre gränser för behandlingen av invånarinitiativen om den så vill. Under den senaste

fullmäktigeperioden lämnades flera invånarinitiativ som med hänsyn till antalet underskrifter skulle vara lämpliga att definieras som sådana som ska föras till ett förtroendeorgan för behandling till exempel i en nämnd eller stadsstyrelsen.

Ett exempel: Man utgår från att ett svar på ett invånarinitiativ med 100 underskrifter förs till en nämnd för behandling, med 500 underskrifter till stadsstyrelsen för behandling och med 1 000 underskrifter till stadsfullmäktige för behandling. I detta fall skulle 12 av de initiativ som lämnades under den föregående fullmäktigeperioden ha förts till behandling, vilket innebär att antalet initiativ är relativt litet. En mer omfattande behandling av initiativen skulle främja kommuninvånarnas delaktighet och öka möjligheterna att påverka."

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
– Gröna fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters undertecknade motion om en mer omfattande behandling av invånarinitiativ i förtroendeorganen

Sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Leena Rusanen, förvaltningsdirektör
(fornamn.efternamn@vantaa.fi)

Kuntalaisaloitteet laajempaan käsittelyyn luottamuselimissä	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Kuntalain ja Vantaan tavoite on kuulla kuntalaisia ja osallistaa heitä päätöksentekoon. Yksi tapa tähän on kuntalaisaloite, joita asukkailla on lain mukaan oikeus tehdä. Jokaiseen kuntalaisaloitteeseen vastataan. Vastaus voi myös tulla valtuuston käsittelyyn, mutta kynnys on erittäin korkea (kannattajina 2 % väestöstä). Pääsääntöisesti valtuusto saa vain luettelon jätetyistä aloitteista vuosittain. Voisimme kuitenkin hyödyntää kuntalaisaloitteita enemmän. Se on valmis mekanismi kerätä laadullista ja määrällistä signaalia kaupunkilaisille tärkeistä asioista. Laadukkaisiin aloitteisiin kannustaminen kannattaisi. Suosittujen kuntalaisaloitteiden vastauksiin pitäisi saada luottamushenkilöiden vaikutusmahdollisuus ja myös sitoutuminen. Nyt näitä ei ole. Tämä aloite esittää, että kuntalaisaloitteiden vastaukset tulisivat kohtuullisella kannatusilmoitusten määrällä esimerkiksi lautakuntien käsittelyyn. Kaupunginhallitukseen ja -valtuustoon kynnys olisi korkeampi, mutta paljon matalampi kuin nyt. Porkkanoita sisältävä kuntalaisystävällisempi käytäntö markkinoisi itse itseään, mutta ehkä kuntalaisaloitteiden mahdollisuuksia voisi myös tiedottaa enemmän.	Aloitteen tekijät Vihreä valtuustoryhmä Aloitteen allekirjoittajat: 1. Tiina Tuomela 2. Juha Järä 3. Eeva Tikkanen 4. Antero Eerola 5. Funda Demiri 6. Jari Jääskeläinen 7. Juha Suoniemi 8.Minna Heikkinen 9. Matilda Stirkkinen 10. Tuomas Mutanen

24 Svar på Tia Seppänens och 24 andra ledamöters motion om att minska miljöutsläppen från Helsingfors-Vanda flygplats i naturliga vatten

VD/1577/00.02.00.03/2025

TeA/AK/SP/JV/PJH/MT/SS

Tia Seppänen och 24 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Helsingfors-Vanda flygplats är ett av Vandas och hela Finlands viktigaste centrum i fråga om trafik och ekonomi. Dess betydelse för sysselsättningen, företagsverksamheten och den internationella tillgängligheten i området är obestridlig. Det är viktigt att flygplatsen kan utvecklas och stärka sin ställning på ett ansvarsfullt sätt, med beaktande av miljöaspekterna.

En av flygplatsens miljöutmaningar på lång sikt är att förhindra att kemikalier, såsom propylenglykol, som används under vintersäsongen för avisning och underhåll av start- och landningsbanor, kommer ut i naturliga vatten i den närmaste omgivningen. Glykolerna transporteras med regn- och smältvatten i synnerhet till Kallbäckens och Kervo ås vattendrag, där de kan försämra vattenkvaliteten och inverka negativt på områdets ekosystem och artbestånd. Glykol är inte en direkt farlig kemikalie för organismer och är känt för att brytas ned snabbt i naturen. När den bryts ned i naturliga vatten kan den förhindra öringen som är känslig för förändringar från att leka. Luktolägenheten hos glykol är tydlig på vintern.

Flygplatsoperatören Finavia har vidtagit åtgärder för att kontrollera utsläppen, men det behövs ytterligare satsningar. Vanda stad har möjlighet och skyldighet att främja lösningar som tryggar både flygplatsens verksamhetsförutsättningar och naturens välbefinnande.

Vi ledamöter som undertecknat motionen föreslår att Vanda stad:

1. Inleder förhandlingar med Finavia, NTM-centralen och andra relevanta aktörer för att genomföra effektivare åtgärder för att minska utsläppen
2. Utreder möjligheterna att öka stadens egen uppföljning och rapportering om hur utsläppen av glykol påverkar naturliga vatten och artbeståndet
3. Stödjer och främjar utveckling och införande av innovativa lösningar, såsom slutna system för insamling av glykol inom flygplatsområdet
4. Informerar också beslutsfattare och invånare om hur flygplatsens miljöåtgärder framskrider

Vanda bör bära sitt ansvar i enlighet med sin strategi både som försvarare av en livskraftig flygplats och av en ren miljö och närnatur. Det är viktigt att staden aktivt arbetar för att hitta hållbara lösningar i samarbete med flygplatsen och andra aktörer.”

Stadsfullmäktige 24.5.2025 § 15

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
Tia Seppänens och 24 andra ledamöters undertecknade motion om att minska miljöutsläppen från Helsingfors-Vanda flygplats i naturliga vatten

Serviceområdet för stadsstruktur och miljö vid stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

1. Finavia Abp:s Helsingfors-Vanda flygplats har ett miljötillstånd (nr 49/2011/1) som Regionförvaltningsverket i Södra Finland beviljat 4.8.2011. Tillståndet har därefter ändrats genom beslut av Vasa förvaltningsdomstol, Högsta förvaltningsdomstolen samt Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen) är den behöriga tillsynsmyndigheten för miljötillståndet och övervakar att bestämmelserna i tillståndet följs. En representant från Vanda stads miljöcentral deltar i NTM-centralens årliga periodiska inspektioner som gäller yt- och grundvatten vid Helsingfors-Vanda flygplats. Vanda stads miljövårdsmyndighet (stadsmiljönämndens tillståndssektion) lämnar utlåtanden till regionförvaltningsverket om flygplatsens ansökan om miljötillstånd samt om utredningar och planer som är förenade med tillståndet.

Dagvatten från flygplatsområdet behandlas för närvarande bland annat i underjordiska terrasserade bassänger, i ett bioretentionsområde och i en underjordisk våtmark.

I miljötillståndet förutsätts att planer och utredningar upprättas för att minska belastningen på vattendragen från start- och landningsbanorna. Tillståndet föreskriver att en plan ska göras upp för att minska yt- och grundvattenbelastningen från banorna 1 och 2, samt att en utredning ska göras före 28.3.2025 om hur det går att förbättra rengöringseffekten på de terrasserade bassänger som används för att behandla avrinningsvattnet från bana 3. Dessutom ska en utredning om iståndsättningsåtgärder som ska göras i Kittelbäcken, Skrakabäcken, Mustfallsdiket, Vinikskogsbäcken och Brändonbäcken lämnas in senast 27.6.2025. Regionförvaltningsverket kan ändra miljötillståndet och utfärda fler bestämmelser utgående från planerna och utredningarna.

2. I enlighet med miljötillståndet övervakas den påverkan som Helsingfors-Vanda flygplats har på områdets yt- och grundvatten enligt ett omfattande övervakningsprogram för vatten som godkänts av NTM-centralen. Övervakningsprogrammet för vatten omfattar cirka 20 observationsplatser för ytvatten och cirka 60 för grundvatten. Från de flesta observationsplatser för ytvatten tas vattenprover 1–2 gånger per månad året runt, beroende på plats. Grundvattenprover tas i regel två gånger per år, på våren och på hösten. Finavia Abp övervakar dessutom vattenkvaliteten i tre utloppsbäckar med fortlöpande mätare.

Som behörig tillsynsmyndighet begär NTM-centralen ytterligare utredningar från Finavia Abp, exempelvis vid avvikande resultat i vattenkvaliteten. Anmälningar från invånare och föreningar angående avvikande vattenkvalitet och luktolägenheter i flygplatsens utloppsbäckar vidarebefordras av Vanda miljöcentral till NTM-centralen, och dialog förs även via sociala medier.

Resultaten från vattenövervakningen lämnas till tillsynsmyndigheten samt till Vanda miljöcentral efter varje provtagningstillfälle. Resultaten sammanställs i kvartalsrapporter samt i en omfattande årlig vattenövervakningsrapport. Den senaste årsrapporten för vattenövervakningen gäller övervakningsperioden 2023–2024. Alla resultat för ytvattenkvalitet lagras i miljöförvaltningens vattenkvalitetsregister, där de är fritt tillgängliga för alla. Vanda miljöcentral anser att övervakningen enligt miljötillståndet är tillräcklig.

3. Vanda miljöcentral följer internationell forskning om innovativa lösningar för behandling av flygplatsers avrinningsvatten. Vandas miljöskyddsmyndighet lämnar utlåtanden till regionförvaltningsverket om Finavia Abp:s föreslagna effektivering av behandlingen av avrinningsvatten och de planerade tidtabellerna. Regionförvaltningsverket kan som tillståndsmyndighet kräva ändringar i bestämmelserna om tillstånd som gäller flygplatsens behandling av avrinningsvatten. Finavia Abp hade ett pilotprojekt med ett reningsverk för koncentrerat glykolvatten, där glykolhaltigt avrinningsvatten från flygplatsen behandlades innan det leddes till Skrakabäckens avrinningsområde. Utifrån uppföljningen konstaterades att reningen av koncentrerat glykolvatten var mycket utmanande. Således kom man att leda det koncentrerade glykolvattnet till avloppsnätet för behandling vid HRM:s avloppsreningsverk i Viksbacka.

4. Vanda miljöcentral informerar regelbundet beslutsfattare och invånare om framstegen i flygplatsens miljöarbete. Miljöcentralen utarbetar årligen en rapport om yt- och grundvattenövervakningen vid Helsingfors-Vanda flygplats, som lämnas till Vandas stadsmiljönämnds tillståndssektion för kännedom. Vid miljöcentralen bereds dessutom utlåtanden om flygplatsens planer för effektivare vattenbehandling, för beslut av tillståndssektionen. Vanda miljöcentral följer aktivt diskussionen om flygplatsens inverkan på vattendragen i sociala medier och besvarar tillsammans med NTM-centralen frågor från invånare och föreningar.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 34

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Tia Seppänen och de 24 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
- Tia Seppänens och 24 andra ledamöters motion om att minska miljöutsläppen från Helsingfors-Vanda flygplats i naturliga vatten

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Päivi Jäntti-Hasa, miljöinspektör, tfn 040 8419973, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko: Helsinki-Vantaan lentokentän ympäristöpäästöjen vähentäminen luonnonvesissä	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset** Tia Seppänen
Helsinki-Vantaan lentoasema on yksi Vantaan ja koko Suomen tärkeimmistä liikenteellisistä ja taloudellisista keskuksista. Sen merkitys alueen työllisyydelle, yritystoiminnalle ja kansainväliselle saavutettavuudelle on kiistaton. On tärkeää, että lentokenttä pystyy kehittymään ja vahvistamaan asemaansa vastuullisesti, ympäristönäkökohdat huomioiden. Yksi lentoaseman pitkäaikaisista ympäristöhaasteista on talvikaudella käytettävän jäänesto- ja kiitoratojen kunnossapitokemikaalien, kuten propyleeniglykolin, päätyminen lähiympäristön luonnonvesiin. Glykolit kulkeutuvat sade- ja sulamisvesien mukana erityisesti Kylmäojan ja Keravanjoen vesistöihin, missä ne voivat heikentää vedenlaatua ja vaikuttaa haitallisesti alueen ekosysteemeihin ja lajistoon. Glykoli ei ole eliöille suoraan vaarallinen kemikaali ja sen tiedetään hajoavan luonnossa nopeasti. Luonnonvesissä hajotessaan se voi estää muutoksille herkän taimenen kutemisen. Glykolin hajuhaitta on talviaikaan ilmeinen. Lentoaseman operaattori Finavia on tehnyt toimenpiteitä päästöjen hallitsemiseksi, mutta lisäpanostuksia tarvitaan. Vantaan kaupungilla on mahdollisuus ja velvollisuus edistää ratkaisuja, jotka turvaavat sekä lentokentän toimintaedellytykset että luonnon hyvinvoinnin. **Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:** **1. Ryhtyy neuvotteluihin Finavian, ELY-keskuksen ja muiden relevanttien tahojen kanssa tehokkaampien päästövähennystoimien toteuttamiseksi.**	Aloitteen Allekirjoitukset 1.Vaula Norrena 2. Antero Eerola 3. Eva Tawasoli 4. Mikko Viilo 5. Funda Demiri 6. Tuire Kaimio 7. Eve Rämö 8. Jari Jääskeläinen 9. Mika Kasonen 10.Minna Heikkinen 11. Juha Järä 12. Sirpa Siru Kauppinen 13. Milad Dehghan 14. Tiina Tuomela 15. Hanna Valtanen 16. Reija Friman 17. Pirkko Letto 18. Emmi Pajunen 19. Anu Hall 20. Matilda Stirkkinen

2. Selvittää mahdollisuuksia lisätä kaupungin omaa seurantaa ja raportointia glykolipäästöjen vaikutuksista luonnonvesiin ja lajistoon. **3. Tukee ja edistää innovatiivisten ratkaisujen, kuten suljetun kierron glykolinkeräysjärjestelmien, kehittämistä ja käyttöönottoa lentoaseman alueella.** **4. Informoi myös päättäjiä ja asukkaita lentoaseman ympäristötoimien edistymisestä.** Vantaan tulee kantaa vastuunsa strategiansa mukaisesti sekä elinvoimaisen lentokentän että puhtaan ympäristön ja lähiluonnon puolustajana. On tärkeää, että kaupunki toimii aktiivisesti kestävien ratkaisujen löytämiseksi yhteistyössä lentoaseman ja muiden toimijoiden kanssa. Vantaalla 24.2.2025	21. Pekka Rautio 22. Janne Hartikainen 23. Ida Tamminen 24. Juha Suoniemi

25 **Svar på Sirpa Kauppinens och 17 andra ledamöters motion om Vanda som en dansarnas stad**

VD/697/00.02.00.03/2025

TeA/AK/HW/SM/MT/SS

Sirpa Kauppinen och 17 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Dans främjar hälsa, motionsglädje och musik och ger sociala kontakter. Vanda saknar stämningsskapande små sommardansplatser på gatorna.

I Helsingfors finns exempelvis på gatan framför Designmuseet en sommardansplats, lätt byggd av tunn träskiva, där danstillställningar av många slag nästan dagligen gav en känsla av stadsstämning förra sommaren: olika amatörer kunde fritt boka platsen och ordna öppen verksamhet. Decibelnivån ansågs vara mycket låg och inom de tidsmässiga gränserna. I Helsingfors finns det flera för alla öppna dansplatser på sommargatorna.

Ändå råder det en skriande brist på dansplatser i huvudstadsregionen: På vintern finns den närmaste av de egentliga dansplatserna i Nurmijärvi utanför HRT-området, och dansbanan Pavi som används på sommaren ligger lite avsides. Att 450 biljetter slutsåldes på några minuter till en danstillställning i Backas är mycket symtomatiskt. I Vanda finns inga gatusommardanser som är öppna för amatörer.

Vi föreslår att man utreder om det i vår stad finns lämpliga platser där man kan höja känslan av sommargata med en danslave som är öppen för alla, och göra Vanda till en dansarnas stad.

(Förtydligande: det handlar inte om en estrad eller scen utan om ett jämnt underlag som lämpar sig för dans och är öppet för allmänheten)”

Stadsfullmäktige 27.1.2025 § 26

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
- Sirpa Kauppinens och 17 andra ledamöters undertecknade motion om Vanda som en dansarnas stad

_____

Serviceområdet för gator och parker inom **stadsmiljöns verksamhetsområde** konstaterar följande som sitt svar:

Stadsmiljöns verksamhetsområde har som mål att liva upp stadskärnorna, och en sommardansplats öppen för alla kommuninvånare skulle i bästa fall tjäna just detta syfte. En vanlig utmaning i det

offentliga stadsrummet är bristen på elförsörjning för evenemang samt det extra buller som sommardansplatser kan medföra för omgivningen.

Inom dessa ramvillkor söker verksamhetsområdet lämpliga platser i centrumområdena för att kunna testa en sommardansplats under sommarsäsongen 2026. Till exempel skulle en tillfällig sommardansplats kunna passa utmärkt på de tomma tomterna i Korso centrum.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 36

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Sirpa Kauppinen och de 17 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
- Sirpa Kauppinens och 17 andra ledamöters undertecknade motion om Vanda som en dansarnas stad

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Sirpa Mäkilä, parkplaneringschef, tfn 040 581 9037, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko: **Vantaa tanssijoiden kaupungiksi**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Tanssi edistää terveyttä, liikunnan iloa, musiikkia ja antaa sosiaalisia kontakteja. Vantaalta puuttuvat tunnelmaa tuovat pienet kesäkatulavat. Esimerkiksi Helsingin Design-museon edessä oleva kesäkatulava on rakennettu kevyesti vanerista, ja viime kesänä monenlaiset tanssit toivat lähes päivittäin kaupunkitunnelmaa: erilaiset harrastajat saivat varata lavaa vapaasti ja järjestää avointa toimintaa. Desipelit pidettiin hyvin pieninä ja aikarajojen puitteissa. Helsingissä on useita kaikille avoimia kesäkatulavoja. Silti pääkaupunkiseudulla tanssipaikoista on huutava pula: Varsinaisista tanssilavoista talvella lähin on Nurmijärvellä HSL-alueen ulkopuolella, ja kesäkäytössä oleva Pavin tanssilava on vähän syrjässä. Hyvin kuvaavaa on, että Backaksen tanssitilaisuuden 450 lippua myytiin parissa minuutissa loppuun. Yhtään harrastajille avointa kesäkatulavaa ei löydy Vantaalta. Esitämme, että selvitetään löytyisikö kaupungistamme sopivia paikkoja minne voidaan lisätä kesäkatutunnelmaa kaikille **avoimen tanssilavan** avulla, ja luoda Vantaasta tanssijoiden kaupunkia. ((Selvennys: ei esiintymislava, vaan tanssin harrastamiseen sopiva yleisölle avoin tasainen alusta))	Aloitteen tekijät Sirpa Kauppinen Aloitteen allekirjoittajat: 1. Vaula Norrena 2. Tiina Tuomela 3. Marjo Vacker 4. Nina Nummela 5. Kai-Ari Lundell 6. Juha Suoniemi 7. Juha Järä 8. Paula Lehmuskallio 9. Minna Heikkinen 10. Jari Jääskeläinen 11. Funda Demiri 12. Minttu Sillanpää 13. Reija Friman 14. Matilda Stirkkinen 15. Tuomas Mutanen 16. Eva Tawasoli 17. Tia Seppänen

26 **Svar på Juha Järäs, Juha Suoniemis, Mika Niikkos, Kai-Ari Lundells och 15 andra ledamöters motion om elektroniska hinder för att trygga den lätta trafiken**

TeA/HW/HH-S/AP

VD/1573/00.02.00.03/2025

Juha Järä, **Juha Suoniemi**, **Mika Niikko**, **Kai-Ari Lundell** och 15 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I Myrbacka kör man på Myrbackaleden och i Dickursby på Stationsvägen, som numera är en gågata, med bil i strid med trafikreglerna och bilarna parkeras också olagligt. Endast servicekörning är tillåten. På båda platserna orsakar den otillåtna trafiken många faror för fotgängare och cyklister – från barn till äldre. Trots försök har man inte lyckats få kontroll över dessa situationer. Polispatrullerna har inte tillräckligt med tid eller resurser för övervakning och parkeringsövervakningen har inte kunnat ingripa effektivt i problemet. Effekterna av vägmärken och nuvarande konstruktioner har främst varit kosmetiska, och övervakningen baserad på personarbete är både kostsam och tidsbegränsad.

Även om allvarliga personskador hittills har kunnat undvikas föreslår vi att staden undersöker möjligheterna att installera upp- och nedfällbara hinder i dessa områden, vid vägarnas slut. För utryckningsfordon och andra nödvändiga grupper kunde man programmera en nedsänkning av hindren. Vi har preliminärt utrett saken och konstaterat att polisen i Östra Nyland förhåller sig positivt till tanken. Hindren ska också kunna flyttas på ett rimligt sätt när trafikarrangemangen eller förändringar i annan infrastruktur kräver det.

Vi föreslår också att man kartlägger motsvarande eventuella problemställen i staden, till exempel på den öppna platsen i Kivistö.”

Stadsfullmäktige 24.2.2025 § 12

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

_____

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Otillåten trafik på gågator är ett mycket förargligt fenomen. Tillåtna servicebilar är precis lika besvärliga på gågatorna ur ett trafiksäkerhetsperspektiv. Breda gågatuområden, affärslokaler i markplan och olika torgevenemang behöver dock servicetrafik för att fungera. På flera gågator förekommer det förutom distributionstrafik även transport av avfall, tillåten körning till tomten och lyftplatser som behövs för räddning. Räddningsförbindelsen måste alltid fungera med säkerhet. I händelse av ett fel måste räddningsfordonet vid behov kunna kringgå de elektroniska körhindren.

Nedsänkbara pollare som tål stötar är bastanta till sin konstruktion och kräver mer omfattande konstruktioner under marken än vanliga körhinder. Installationen av pollare i ett gatuområde försvåras

också av underjordiska ledningar och rör. Det finns vanligtvis väldigt lite ledigt utrymme för underjordiskt byggande i ett gatuområde och installationen av nedsänkbara pollare kan kräva flyttning av ledningar och rörläggningar. Detta orsakar betydande merkostnader. Priset för att installera nedsänkbara pollare uppskattas vara cirka 20 000 euro/st. i Helsingfors. Pollare ska installeras med cirka 1,5 meters mellanrum så att en bil inte kan köra mellan dem. Pollare borde i vilket fall som helst installeras i ett mycket stort område. Att förhindra bilkörning i stora områden medför mycket stora investeringskostnader.

Nedsänkbara körhinder kräver ett hanteringssystem, via vilket pollarna kan fjärrstyras från ett kontrollrum eller på plats med olika koder. Styrningen och hanteringen av nedsänkbara körhinder medför också många komplicerade utmaningar. Vilka alla parter får styra hinder i ett allmänt område? Vem har rätt att ta sig in i ett område som avgränsats med nedsänkbara hinder? Ett problem är de som tillfälligt eller oväntat försöker ta sig ut på gatan och som inte har någon kod. Hur fungerar trafiken i en situation där körning till området förvägras?

Med tanke på underhållet kunde servicen av anordningarna eventuellt anslutas till andra serviceavtal för utomhusbelysning eller trafikljus, eftersom det är fråga om elektrisk automatisering. Vi förmodar att användningen skulle vara mycket dyr, eftersom sopning och felåtgärder bör utföras kontinuerligt. Elektroniska körhinder som placeras i ett allmänt område innebär uppenbart många utmaningar och problem. Elektroniska pollare fungerar säkert bättre i ett område som tjänar någon viss fastighet. Räddningsåtgärder kan då vidtas till exempel på den andra sidan av en viss byggnad och styrningen och servicen av pollarna utförs av fastigheten i fråga.

Elektroniska pollare har anlagts på några platser i Helsingfors. Ett bra exempel är Stora Robertsgatans gågata där servicekörning är tillåten. Helsingfors stad har 2024 låtit utarbeta ett lärdomsprov som bland annat har undersökt utmaningarna med elektroniska nedsänkbara pollare och belyst de problem som har upptäckts i praktiken. Under våren 2025 har kollegerna vid trafikplaneringen i Helsingfors tillfrågats om sina erfarenheter av dessa elektroniska pollare i gatuområdena. Det har förekommit betydande problem med de nedsänkbara körhinder som hittills har anlagts. Erfarenheterna är huvudsakligen negativa bland annat på grund av underhållssvårigheter. Vinterförhållandena har varit alltför svåra för denna typ av funktioner. Sandningssanden orsakar problem när det fastnar mellan pollarna. Vattnet rinner ner på pollarens maskineri och när vattnet fryser orsakar det problem för pollarnas funktion. Efter några år har de elektroniska pollarna tagits ur bruk på grund av ständiga problem med dem. På en del ställen har det funnits betonggrisar, vilket inneburit att fordonen har varit tvungna att vända om på gågatan. Det är ingen säker lösning. Man har också beslutat att avlägsna dem. På många ställen har man mellan pollarna lämnat ett tillräckligt stort mellanrum för en bil och vägmärken. Med andra ord har man efter dyra investeringar återgått till den så gott som ursprungliga situationen. Åtminstone tills vidare försöker man styra trafiken på gågatorna på andra sätt. Situationen i nuläget är att dessa elektroniska pollare inte verkar vara en bra lösning på att hålla styr på den olovliga trafiken på gågatorna. Vi fortsätter alltså att följa upp erfarenheterna från Helsingfors stad.

Trafikplaneringen arbetar kontinuerligt för att förbättra trafiksäkerheten. Vi får mycket respons på problem som upptäckts av invånare i området eller av personer som rör sig mycket i området. Planerare som ansvarar för ett visst område besöker också regelbundet sina ansvarsområden och därför känner man till de största problemen i respektive område.

I Vanda är gågatuområdena ganska omfattande helheter som kan nås med bil på flera olika ställen. Alla ställen kan inte stängas av med pollare. På vissa ställen har man kunnat begränsa servicekörningen men det har inte varit möjligt i alla områden. Arbetet med att lugna ner trafiken på öppna platser och

områden med mycket gångtrafik fortsätter med eftertanke enligt behov. Men först och främst måste den befintliga infrastrukturen stödja den önskade viljan och visionen. Att begränsa körningen med körhinder är bara ett alternativ som används. Vid trafikplaneringen anser vi inte att elektroniska pollare erbjuder den lösning på problemet som man önskat. Problematiken är mycket komplex, men vi försöker vårt bästa för att lösa problemet med olika åtgärder.

Till exempel på Stationsvägen i Dickursby har situationen med parkering och genomfart lugnat ner sig betydligt jämfört med utgångsläget. I området förekommer också tillåten körning till tomter, vilket håller på att minska i framtiden på grund av utvecklingen av Stationsvägen. De körhinder som består av cykelställ och odlingslådor i den del av Stationsvägen som vetter mot Konvaljvägen har dämpat körhastigheterna i området. Man håller som bäst på att planera en liknande chikan som dämpar körhastigheterna i den del på Stationsvägen som vetter mot Banvägen.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 39

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Juha Järä, Juha Suoniemi, Mika Niikko, Kai-Ari Lundell och de 15 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:
– Juha Järäs, Juha Suoniemis, Mika Niikkos, Kai-Ari Lundells och 15 andra ledamöters undertecknade motion om elektroniska hinder för att trygga den lätta trafiken

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Heidi Hellgren-Suomalainen, trafikområdesingenjör (heidi.hellgren-suoma@vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: **<u>Sähköiset esteet kevyen liikenteen turvaksi</u>**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja Allekirjoitukset:** Juha Järä Juha Suoniemi Mika Niikko Kai-Ari Lundell
Myyrmäessä Myyrmäenraitilla ja Tikkurilassa Asematiellä, joka on nykyään kävelykatu, ajetaan autoilla vastoin liikennesääntöjä ja niitä myös pysäköidään laittomasti. Ainoastaan huoltoajo on sallittu. Molemmissa paikoissa luvaton liikenne aiheuttaa lukuisia vaaratilanteita jalankulkijoille ja pyöräilijöille – lapsista vanhuksiin. Tilanteita ei ole yrityksistä huolimatta saatu hallintaan. Poliisipartioilla ei ole riittävästi aikaa tai resursseja valvontaan, eikä pysäköinninvalvonta ole pystynyt puuttumaan ongelmaan tehokkaasti. Liikennemerkkien ja nykyisten rakenteiden vaikutus on jäänyt lähinnä kosmeettiseksi, ja henkilötyöhön perustuva valvonta on sekä kallista että aikarajoitteista. Vaikka vakavilta henkilövahingoilta on toistaiseksi vältytty, esitämme, että kaupunki selvittää mahdollisuudet asentaa kyseisille alueille, teiden päihin, ylös ja alas nostettavat esteet. Hälytysajoneuvoille ja muille tarpeellisille ryhmille voitaisiin ohjelmoida esteiden laskeminen. Olemme alustavasti selvittäneet asiaa ja todenneet, että Itä-Uudenmaan poliisi suhtautuu ideaan myönteisesti. Esteiden tulisi myös olla kohtuullisesti siirrettävissä liikennejärjestelyjen tai muun infrastruktuurin muutosten niin vaatiessa. Lisäksi esitämme, että vastaavia mahdollisia ongelmakohtia kaupungissa kartoitetaan, esimerkiksi Kivistön aukiolla. Juha Järä Juha Suoniemi Mika Niikko Kai-Ari Lundell	<u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Niilo Kärki 2. Mika Kasonen 3.Tiina Tuomela 4. Vaula Norrena 5. Siri Ahokas 6. Marjo Vacker 7. Nina Nummela 8. Anitta Orpana 9. Milad Dehghan 10.Tanja Aidanjuuri 11.Minna Heikkinen 12.Sirpa siru Kauppinen 13. Tia Seppänen 14. Jussi Särkelä 15. Janne Hartikainen

27 Svar på Sannfinländarnas fullmäktigegrupps och 20 andra ledamöters undertecknade motion om att lämna den värdefullaste delen av Linnaisskogen obebyggd

VD/7858/00.02.00.03/2024

TeA/SP/TKa/MT/KW

Sannfinländarnas fullmäktigegrupp och 20 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I februari 2023 förutsatte fullmäktigegrupperna noggranna naturutredningar innan detaljplan 100400 som gäller utvidgningen av Linnais egnahemshusområde, som vunnit laga kraft, började genomföras. De utredningar som staden beställt om rännilar, fladdermöss och spillkråkor blev klara hösten 2023 och om resultaten berättades på stadsfullmäktiges info 15.2.2024. Utöver dessa utredningar har ledamöterna i stadsfullmäktige skickats ett utlåtande av Harri Vasander, professor emeritus i skogsvetenskap, som baserar sig på Rambolls utredning om rännilar samt en hundassisterad utredning om flygekorrar över planområdet som gjorts av International K9 Institute Oy.

Vi kan inte genomföra planen bara för att den har vunnit laga kraft och för att de rapporter om naturutredningar som staden beställt åtminstone delvis gör byggande möjligt. Ett forsatt genomförande av planen innebär att vi sluter ögonen och ignorerar fakta som vi känner till och som vi har fått. Vi anser att dessa fakta talar för bevarande av den gamla skogen med stor biologisk mångfald. Det är inte nödvändigt att bygga småhus i just den här skogen, eftersom staden har många osålda småhustomter och möjlighet att planlägga nya småhustområden på de åkerområden som den äger.

Det tyngsta utlåtandet mot byggandet är det 5.3.2024 daterade utlåtandet av Harri Vasander om rännilarna i Linnaisskogen som baserar sig på Ramboll Finland AB: s rapport (27.6.2023). I sitt utlåtande påpekar Vasander bland annat att endast de synliga delarna av rännilarna i Rambolls rapport har markerats som rännilar, medan övriga delar markerats som naturliga strömningsvägar. Vasander anser inte att det är möjligt att ens delvis bygga detaljplan 100400 utan att rännilarna riskeras. I slutrapporten konstaterar Vasander: ’Om det planlagda området byggs, blir konsekvenserna för den återstående naturen, nätverket av rännilar, Gubbmossens naturskyddsområde och reserveringen för naturskyddsområdet på östra sidan förödande och oåterkalleliga.

Linnaisskogen är en gammal, på landskapsnivå värdefull, varierande skog med sällsynta myrmarker och naturliga våtmarker. Den är en mat- och rastplats för strikt skyddade fladdermöss och dess skogiga karaktär ska bevaras. Vid kartläggningen av flygekorrar gjordes flera observationer av flygekorrens spillning och ihåliga träd inom planområdet. I Vandas kartservice syns också områdets värdeträd samt ett värdefullt skogsfågelområde. Som närskog är Linnaisskogen ett viktigt rekreations- och friluftsområde för invånarna i området, och också grannkommunernas invånare kan njuta av det.

Eftersom de flesta av de här skyddade eller sällsynta naturtyperna eller artreviren finns i den äldsta delen av Linnaisskogen, föreslår vi i vår motion att planläggningen avskaffas helt och hållet söder om förlängningen av Slädklocksvägen. Av detaljplan 100400 skulle vid behov kvarteren 10013 och 10030 kunna byggas norr om förlängningen av Slädklocksvägen, där skogen är yngre och ytvattnet redan nu leds till Bjällerbäcken. Bevarandet av den biologiska mångfalden och dess betydelse har accentuerats ytterligare i Vandas strategi och de naturpositiva målen. För att uppnå trovärdighet måste också våra handlingar uppfylla de uppställda målen.”

Stadsfullmäktige 18.11.2024 § 22

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

_____

Stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

Detaljplan **100400, Linnais, utvidgning av egnahemsområdet i Linnais** har godkänts av stadsfullmäktige 27.8.2018.

Helsingfors förvaltningsdomstol avslog 10.6.2019 besvären och yrkandena om förbud mot verkställighet.

Uttalandet från Harri Vasander, professor emeritus i skogsvetenskap, den 8.7.2019 behandlades i högsta förvaltningsdomstolen som bilaga till ansökan om besvärstillstånd. Högsta förvaltningsdomstolen avslog 9.6.2020 ansökan om besvärstillstånd.

Därigenom har detaljplanen kungjorts träda i kraft 30.6.2020 och har vunnit laga kraft.

Även om de myrmarker och säsongsvåtmarker som hittats i Linnaisskogen är hotade enligt den naturtypundersökning som färdigställdes 2018, är de inte skyddade naturtyper enligt lag./ (Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 (2018). Kontula T. & Raunio A. (toim.). Suomen ympäristö 5/18.) Länk: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4819-4.

Ramboll (2023) har gjort en utredning om rännilar där man konstaterade att det finns rännilar enligt vattenlagen i området, vilket hindrar byggande för 22 tomters del. Detta område har markerats med en röd linje på kartan.

Ramboll (2023) har gjort en fladdermusutredning där inga förökнings- eller dagviloplatser eller viktiga måltidsområden för fladdermöss konstaterades, så fladdermöss hindrar inte genomförandet av detaljplanen.

Invånarna beställde en utredning över flygekorrar (International K9 Institute Oy, 2024), där en hund användes för att upptäcka flygekorrar. Hunden upptäckte spillning och boträd. Detta flygekorrsområde har markerats med en orange linje på kartan.

Detaljplaneringen har beställt en utredning över flygekorrar för 2025, som syftar till att precisera flygekorrens område.
Denna utredning är ännu inte färdig.

Den orangea linjen på de bifogade kartorna avgränsar området för rännilar och det område för flygekorrar som hittats av invånarna. Avgränsningarna av rännils- och flygekorreområdena baseras på lagstiftning och kommer därför inte att bebyggas. Tjugosju tomter kommer att stå utanför avgränsningen och kunde bebyggas.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 27

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge sannfinländarnas fullmäktigegrupp och de 20 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

_____

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 40

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge sannfinländarnas fullmäktigegrupp och de 20 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:

- Sannfinländarnas fullmäktigegrupps och 20 andra ledamöters undertecknade motion om att lämna den värdefullaste delen av Linnaisskogen obebyggd
- Kartbilagor 12.5.2025
- Utredning om rännilar, Ramboll 27.6.2023
- Utredning av fladdermöss, Ramboll 29.9.2023
- Hundkartläggning, International K9 Institute Oy, 9.4.2024

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:
Timo Kallaluoto, områdesarkitekt, tfn 050 312 2132 (fornamn.efternamn@vantaa.fi)

Valtuustoaloitteet
Kaupunginvaltuuston kokous 18.11.2024

Valtuustoaloitteen otsikko: Aloite Linnaistenmetsän arvokkaimman osan säästämiseksi rakentamiselta	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Helmikuussa 2023 valtuustoryhmät edellyttivät huolellisten luontoselvitysten tekemistä ennen kuin lainvoiman saanutta Linnaisten omakotialueen laajennusta koskevaa kaavaa 100400 alettaisiin toteuttaa. Kaupungin tilaamat selvitykset norojen, lepakoiden ja palokärjen osalta valmistuivat syksyksi 2023 ja tuloksista kerrottiin kaupunginvaltuuston infossa 15.2.2024. Näiden selvitysten lisäksi kaupunginvaltuutetuille on toimitettu suometsätieteen emeritusprofessori Harri Vasanderin antama lausunto perustuen Rambollin noroselvitykseen sekä International K9 Institute Oy:n tekemä koira-avusteinen liito-oravaselvitys kaava-alueesta. Emme voi toteuttaa kaavaa vain sillä perusteella, että se on saanut lainvoiman ja kaupungin tilaamat raportit luontoselvityksistä ainakin osittain mahdollistaisivat rakentamisen. Kaavan toteuttamisen jatkaminen tarkoittaa sitä, että suljemme silmämme ja sivuutamme ne tosiseikat, jotka ovat tiedossamme ja joita meille on toimitettu. Mielestämme nämä tosiseikat puoltavat vanhan, monimuotoisen metsän säilyttämistä. Pientalojen rakentaminen juuri tähän metsään ei ole välttämätöntä, sillä kaupungilla on runsaasti myymättömiä pientalotontteja ja mahdollisuus kaavoittaa uusia pientaloalueita omistamilleen peltoalueille. Painavin lausunto rakentamista vastaan on suometsätieteen emeritusprofessori Harri Vasanderin 5.3.2024 päivätty lausunto Linnaistenmetsän noroista perustuen Ramboll Finland Oy:n raporttiin (27.6.2023). Lausunnossaan Vasander huomauttaa muun muassa, että Rambollin raportissa vain norojen näkyvät osat on merkitty noroiksi, muut osat luonnollisiksi virtausreiteiksi. Vasander ei pidä kaavan 100400 osittaistakaan rakentamista mahdollisena ilman norojen vaarantamista. Loppuyhteenvedossa Vasander toteaa:” Mikäli kaavoitettu alue rakennetaan, vaikutukset jäljelle jäävään luontoon,	<u>Aloitteen tekijät</u> Perussuomalaisten valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Vaula Norrena 2. Milad Dehghan 3. Tiina Tuomela 4. Pirjo Luokkala 5. Sirpa Siru Kauppinen 6. Marjo Vacker 7. Tuire Kaimio 8. Eeva Tikkanen 9. Mikko Viilo 10. Hanna Valtanen 11. Eva Tawasoli 12. Tuomas Mutanen 13. Paula Lehmuskallio 14. Reija Friman 15. Tia Seppänen 16. Mika Kasonen 17. Maija Rautavaara 18. Eve Rämö 19. Anitta Orpana 20. Anu Hall

noroverkostoon, Äijänsuon luonnonsuojelualueeseen ja itäpuolella olevaan luonnonsuojelualuevaraukseen olisivat tuhoisat ja peruuttamattomat.” Linnaistenmetsä on vanhaa, maakunnallisesti arvokasta, monimuotoista metsää harvinaisine suoaroineen ja kausikosteikkoineen. Se on tiukasti suojeltujen lepakoiden ruokailu- ja levähdysaluetta, joka tulee säilyttää metsäisenä. Liito-oravakartoituksessa kaava-alueelta tehtiin useita havaintoja liito-oravan papanoista ja kolopuista. Vantaan karttapalvelusta näkyvät myös alueen arvopuut sekä arvokas metsälintualue. Linnaistenmetsä on alueen asukkaiden lähimetsänä tärkeä virkistys- ja ulkoilualue, josta myös naapurikuntalaiset nauttivat. Koska suurin osa näistä suojelluista tai harvinaisista luontotyypeistä tai eliölajien reviireistä sijaitsee Linnaistenmetsän vanhimmassa osassa, esitämme tässä aloitteessa, että kaavoitus poistetaan kokonaan Aisakellontien jatkeen eteläpuolelta. Kaavasta 100400 jäisi tarvittaessa rakennettaviksi korttelit 10013 ja 10030 Aisakellontien jatkeen pohjoispuolella, missä metsä on nuorempaa ja pintavedet ohjautuvat jo nyt Kulkusojaan. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja merkitys on entisestään korostunut Vantaan strategiassa ja luontopositiivisuuden tavoitteissa. Uskottavuuden saavuttamiseksi myös tekojemme tulee noudattaa asetettuja tavoitteita.	

Linnaistenmetsä

KARTTALIITTEET Kh 12.5.2025

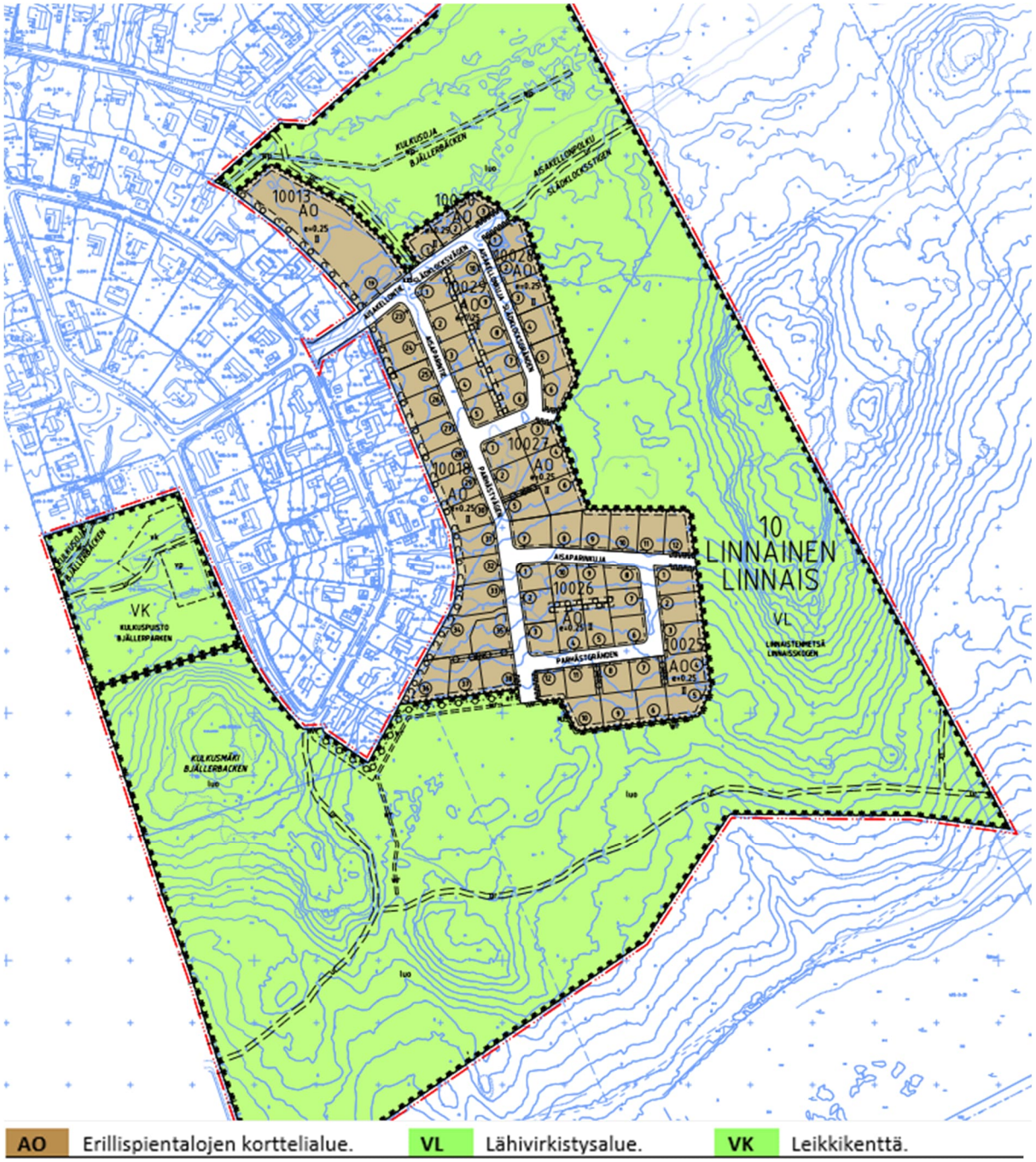

Asemakaava 100400, Kv 27.8.2018.

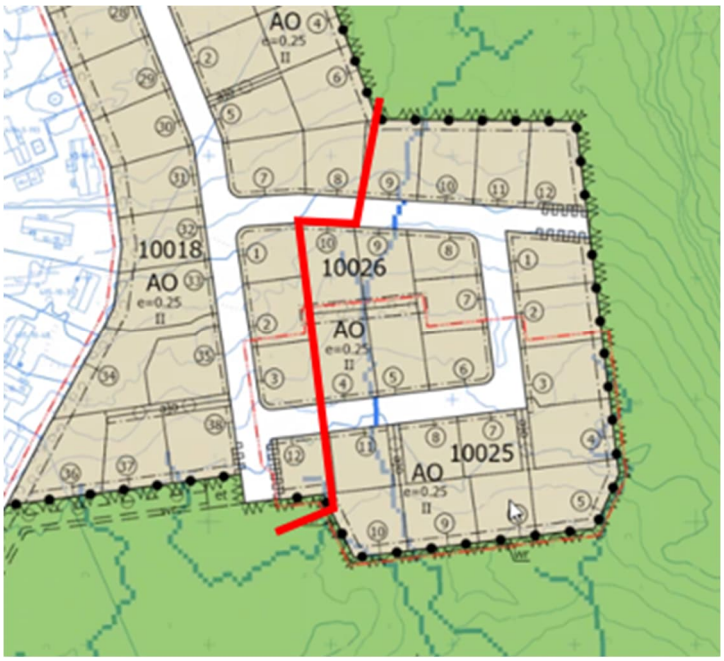

Noroalueen rajaus punaisella viivalla.

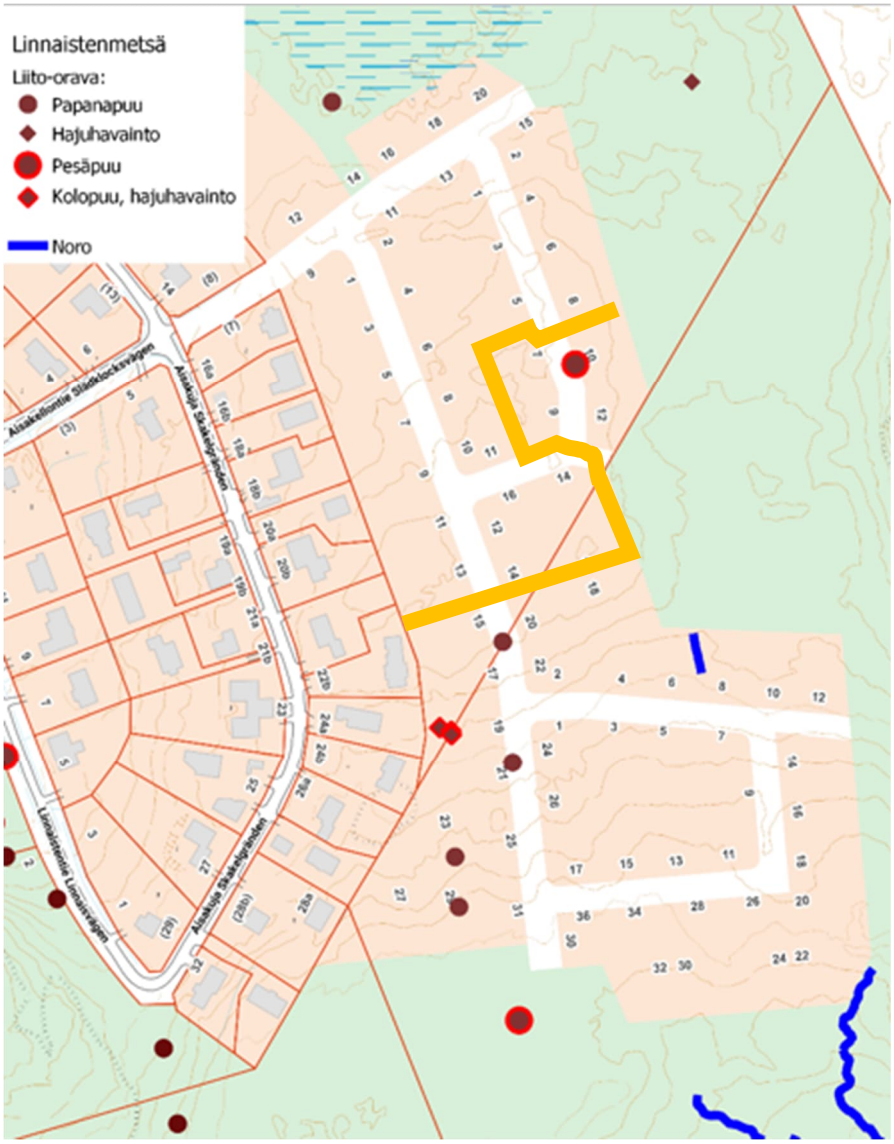

Noro- ja liito-orava-alueen rajaus oranssilla viivalla.

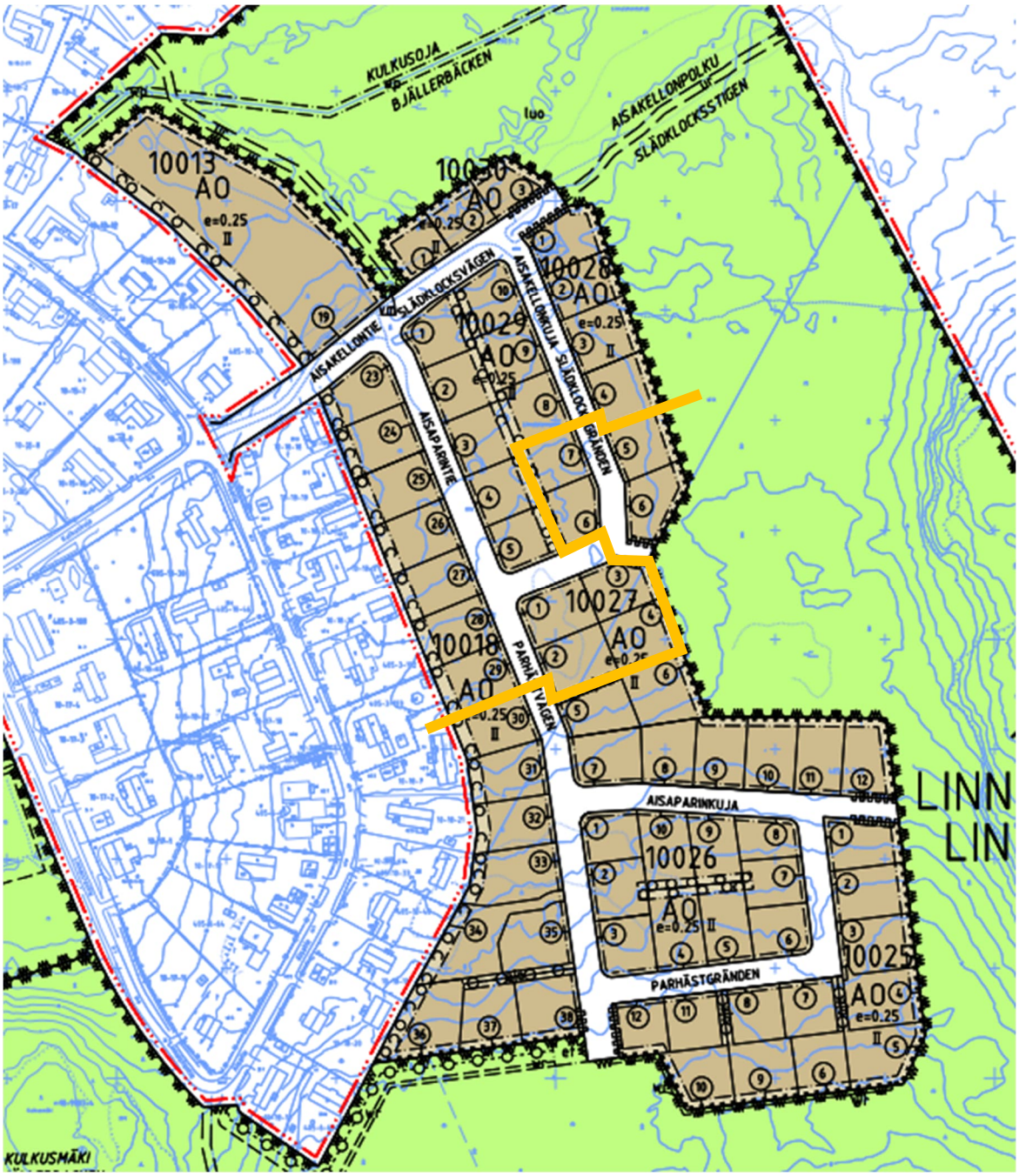

Noro- ja liito-orava-alueen rajaus oranssilla viivalla asemakaavakartalla.

Vastaanottaja
Vantaan kaupunki

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
27.6.2023

VANTAAN KAUPUNKI
LINNAISTENMETSÄN NOROSELVITYS

RAMBOLL Bright ideas. Sustainable change.

Confidential

VANTAAN KAUPUNKI
LINNAISTENMETSÄN NOROSELVITYS

Projekti	Vantaan Linnaistenmetsän noroselvitys
Projekti nro	1510077069
Vastaanottaja	Jarmo Honkanen
Asiakirjatyyppi	Raportti
Versio	1
Päivämäärä	27.6.2023
Laatija	Johanna Jalonen, Jani Järvi, Riku Kangasniemi ja Tuomas Ridanpää
Tarkastaja	Emilia Vainikainen
Hyväksyjä	
Kannen kuva	Asemakaava-alueen keskiosista löytynyt lyhyt norouoma. Kannen kuva: Jani Järvi / Ramboll Finland Oy.

Ramboll
PL 25
Itsehallintokuja 3
02601 ESPOO

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
https://fi.ramboll.com

Ramboll Finland Oy
Y-tunnus 0101197-5, ALV rek.
Kotipaikka Espoo

Sisältö

1.	Tausta ja työn sisältö	2
1.1	Norojen määritelmä	3
2.	Tarkastelualue	4
3.	Alueen nykytila	5
3.1	Virtausreitit ja valuma-alueet	5
3.2	Maaperä	7
3.3	Pinnanmuodot ja korkeustasot	8
4.	Tulevat maankäytön muutokset	9
5.	Maastohavainnot	10
5.1	Valuma-alue 1	11
5.1.1	Valuma-alue 2	15
5.1.2	Valuma-alue 3	21
5.1.3	Kausikuivat lammet	21
6.	Norojen vaikutus alueen rakentamiseen	23
7.	Yhteenveto ja suositukset jatkosuunnitteluun	25
8.	Lähteet	26

LIITE 1. Selvitysalueen valuma-alueet ja virtausreitit

LIITE 2. Maastohavainnot noroista ja suositukset alueen rakentamiselle

1. Tausta ja työn sisältö

Linnaisten metsäalue sijaitsee Länsi-Vantaalla. Alueen jo hyväksytyn asemakaava-alueen toteuttaminen kokonaisuudessaan vaatii selvityksen alueen noroista. Kuvassa (Kuva 1-1) on esitetty ELY:n määrittelemä raja, jonka itäpuolella olevaa asemakaava-aluetta ei saa toteuttaa ennen kuin alueen noroista on saatu lisää tietoa. Luonnontilaiset norot ovat vesilain 2 luvun 11 §:n nojalla suojeltuja. Noroselvityksen aluerajaus oli ELY:n määrittelemää rajausta laajempi (Kuva 2-1).

Tässä työssä on laadittu selvitys rajauksen (Kuva 1-1) mukaisen alueen noroista. Selvityksessä vastataan seuraaviin kysymyksiin:

- Millainen noroverkosto metsäalueella ja asemakaavoitetulla alueella on
- Kuinka laaja on norojen ja noroverkoston valuma-alue
- Millainen on norojen luonnontila
- Mitä norot, mikäli ovat luonnontilaisia, vaatisivat säilyäkseen

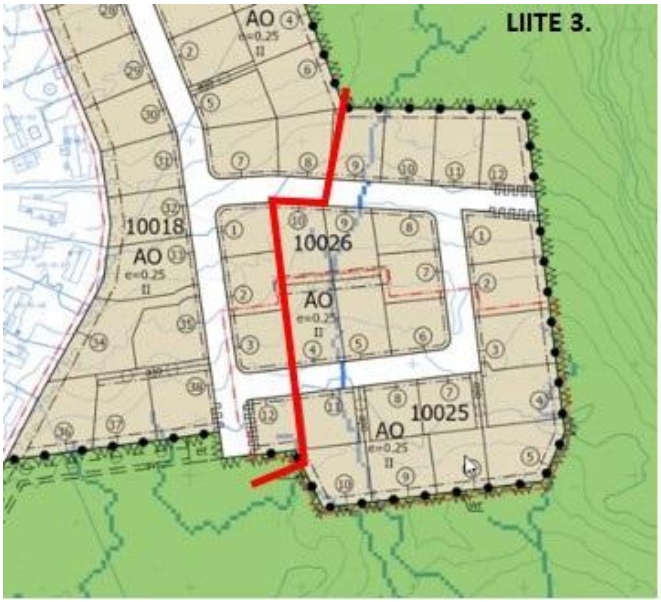

Kuva 1-1. ELY:n määrittelemä raja, jonka itäpuolella olevaa jo hyväksyttyä asemakaava-aluetta ei saa toteuttaa ennen kuin alueen noroista on saatu lisätietoa.

Alueen valuma-alueet ja luonnolliset virtausreitit kartoitettiin yhdistetyn korkeusmallin avulla. Lähtöaineistona käytettiin Vantaan kaupungilta tilattua laserkeilausaineistoa sekä maanmittauslaitoksen avoimen datan laserkeilausaineistoa.

Alueella keväällä 2023 suoritetun maastokäynnin perusteella selvitettiin norojen sijainnit sekä luonnontilaisuus. Ramboll Finland Oy:stä työstä on vastannut projektipäällikkönä virtavesiasiantuntija TkT,DI Johanna Jalonen sekä luontoasiantuntijoina FM, biologi Jani Järvi, LuK, biologi Riku Kangasniemi ja FM, biologi Emilia Vainikainen. Tilaajan yhteyshenkilönä on toiminut Jarmo Honkanen.

1.1 Norojen määritelmä

Norot ovat puroja pienempiä virtavesiä, jotka ovat kausikuivia ja niissä kalan kulku ei ole merkittävässä määrin mahdollista. Noron valuma-alue on alle 10 km². Norojen läheisyydessä on usein tyypillinen, muusta metsäympäristöstä poikkeava kasvillisuus. Niiden vesiympäristöön sidoksissa oleva lajisto on samankaltaista kuin purojen, mutta niissä ei yleensä esiinny kaloja tai rapuja säännöllisen virtaaman/pysyvän vesipinnan puuttumisen vuoksi.

Norot havaitsee parhaiten keväällä lumien sulamisen jälkeen, kun maastossa on vielä sulamisvesiä havaittavissa. Virtausreitit erottuvat yleensä hyvin maastossa. Tärkein asia norojen määrittelyssä on uoman luonnontilaisuus (Taulukko 1-1): luonnontilaisessa norossa uoma on mm. yleensä mutkitteleva, siinä on syvyys- ja leveysvaihtelua ja vesi on kovertanut maa-ainesta liikkuessaan. Luonnontilaisille noroille on siis tyypillistä uoman ja sen pohjan rakenteen monimuotoisuus.

Norot voivat olla katkonaisia ja kulkea osittain maan alla piilonoroina. Ne saavat alkunsa joko keräämällä pintavesiä valuma-alueeltaan tai lähteisyydestä. Lähdevaikutteisissa noroissa esiintyy lähdelajistoa. Noron erottaa kuivana aikana maaston muodoista ja kasvillisuudesta. Norosta voi muodostua sen alajuoksulla puro vesimäärän kasvaessa.

Erityisesti eteläisessä Suomessa luonnontilaisia noroja on ihmistoiminnan takia jäljellä vähän (Tolonen ym. 2019). Niitä on muokattu etenkin maa- ja metsätalouden tarpeisiin, mutta myös putkitettu taajamissa ja maatalousalueilla. Noroja esiintyy usein luonnontilaisilla alueilla lehdoissa, luhdissa ja korvissa. Norojen luonnontilaisuus voi palautua luontaisen elpymisen kautta, mikäli niitä ei muokata.

Norojen ympärillä on kostea pienilmasto, jota niitä ympäröivä varjostava puusto, pensaikkoa ja kenttäkerroksen kasvillisuus ylläpitävät. Niille ominaista on sammaleisuus ja vesisammaleet.

Taulukko 1-1. Norojen ominaisuuksia. (Lähde: Tolonen ym., Suomen ympäristökeskus 2019).

Rakenne: Mutkittelu, syvyysvaihtelu, leveyden vaihtelu, rantakoverot, puuaines uomassa, monimuotoinen pohjan rakenne (muun muassa kivet, sora, hiekka) virran nopeuden vaihtelu, puuaines uomassa ja rantavyöhykkeellä (maapuut, lahopuut)
Kasvillisuus: Uoman ja rantavyöhykkeen monimuotoinen kasvillisuus, varjostava puusto ja pensaikko, kostea pienilmasto

Luonnontilaiset, muualla kuin Lapin maakunnassa, sijaitsevat norot ovat vesilain (2011/587) 2. luvun 11 §:n mukaisia suojeltuja vesiluontotyyppejä, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Lupaviranomainen voi myöntää yksittäistapauksissa poikkeuksen kieltoon, mikäli vesiluontotyypin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu.

2. Tarkastelualue

Linnaistenmetsän tarkastelualue sijaitsee Vantaan lounaisosassa aivan Vantaan ja Espoon kuntarajan läheisyydessä (Kuva 2-1). Tarkastelualue on pääasiassa varttunutta, osin kallioista tuoretta kangasmetsää ja lehtomaista kangasta. Kangasmaan seassa esiintyy mosaiikkimaisesti korpipainanteita. Etelässä tarkastelualue rajautuu Äijänsuon (Gubbmossen) luonnonsuojelualueeseen ja lännessä Linnaisten asuinalueeseen. Alueen pinta-ala on yhteensä 46 hehtaaria.

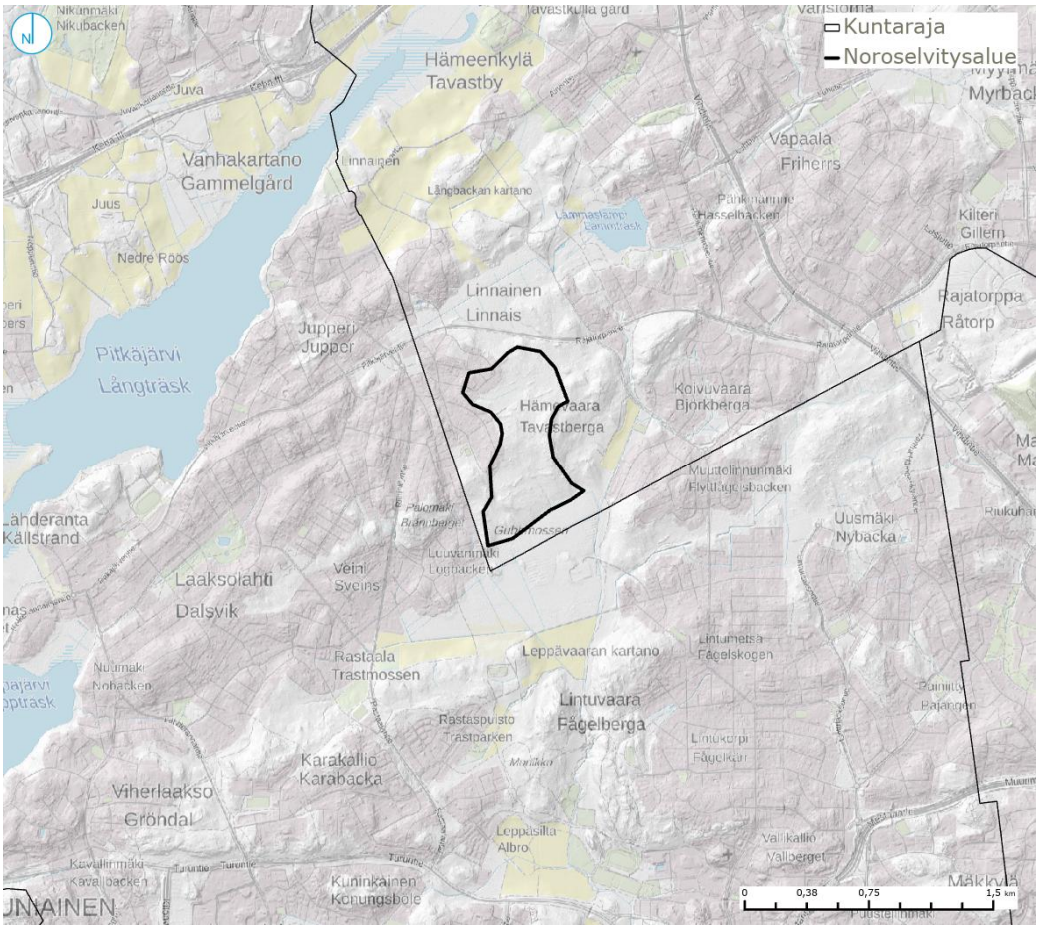

Kuva 2-1. Tarkastelualueen sijainti.

Tarkastelualueelle ja sen lähiympäristöön sijoittuu jo aiemmin tunnistettuja muita noroselvitykseen liittyviä luontoarvoja: alueen etelä- ja koillispuolelle on kaavaan merkitty LUO-alueet, alueen itäpuolella on luonnonsuojelualuevaraus ja alueen keskellä sijaitsee arvokkaaksi luontotyypiksi määriteltyjä pienialaisia nevoja ja korpia (Kuva 2-2).

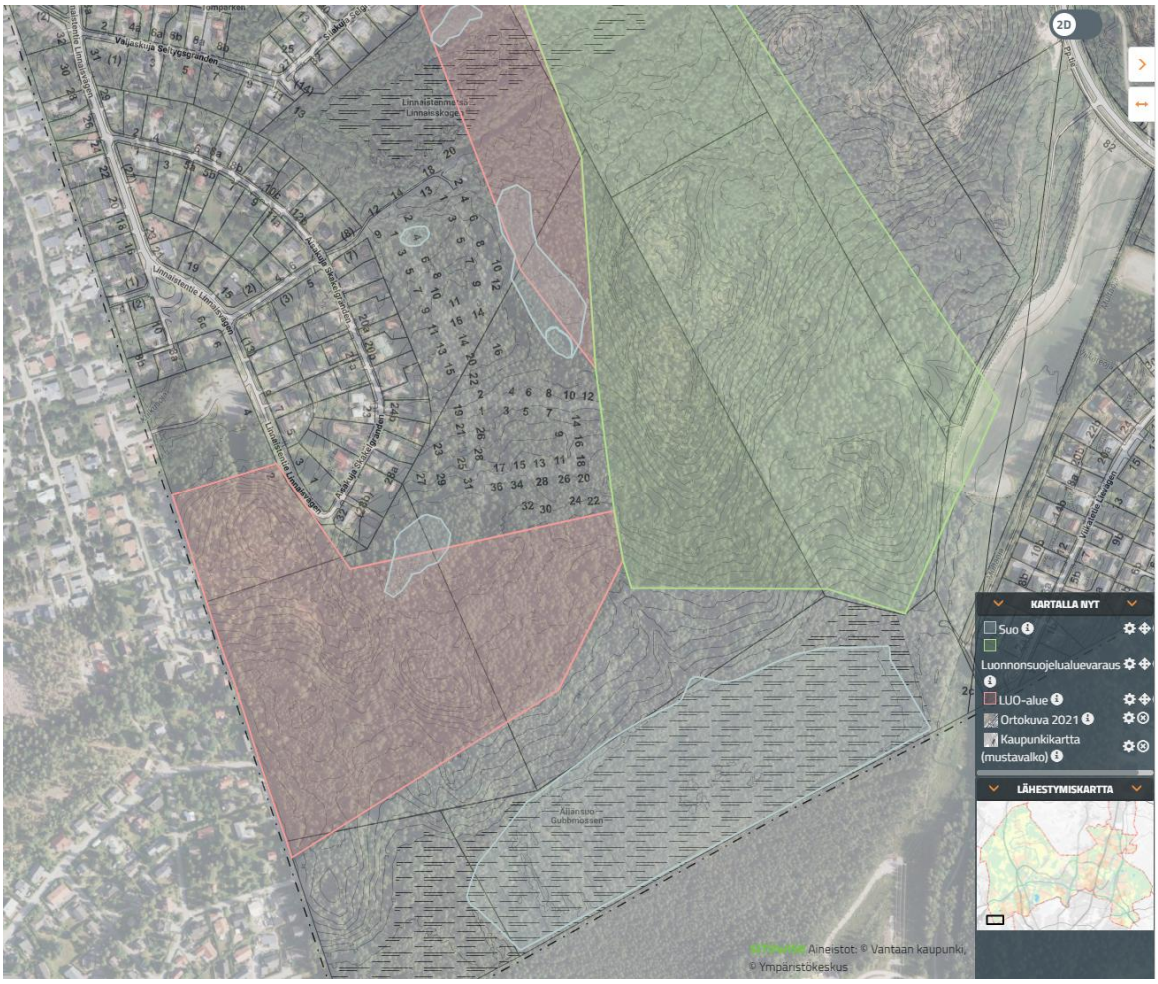

Kuva 2-2. Tarkastelualueen sijainti. Kuva: Vantaan karttapalvelu. Alueen etelä- ja koillispuolelle on kaavaan merkitty LUO-alueet, alueen itäpuolella on luonnonsuojelualuevaraus ja alueen keskellä sijaitsee arvokkaaksi luontotyypiksi määriteltyjä pienialaisia nevoja ja korpia.

3. Alueen nykytila

3.1 Virtausreitit ja valuma-alueet

Linnaistenmetsän alue kuuluu Monikonpuron valuma-alueeseen, jonka pinta-ala on noin 17,6 km^2. Alue sijoittuu Monikonpuron valuma-alueen pohjoisrajalle. Metsäalueen pintavaluntareitit virtaavat Linnaistenmetsän ja Äijänsuon suoalueelle, josta ne purkautuvat Kulkusojan ja Multaojan kautta Espoon Monikonpuron pienvesistöön ja edelleen Suomenlahteen. Alue ei ole pohjavesialuetta. Monikonpuron purkupiste sijaitsee Iso-Huopalahdessa. Tässä työssä tarkasteltava alue on jaettu kolmeen valuma-alueeseen alla olevan kartan (Kuva 3-1) mukaan siten, että valuma-alueet kattavat koko kaavoitetun alueen. Rakennetulla alueella kulkee lisäksi hulevesiverkostoa, mitä ei ole tässä työssä huomioitu. Norotarkastelualue on metsäaluetta ja päävirtausreitit kulkevat pääasiassa ojia pitkin. Kuvassa on esitetty myös valuma-alueille luonnolliset virtausreitit.

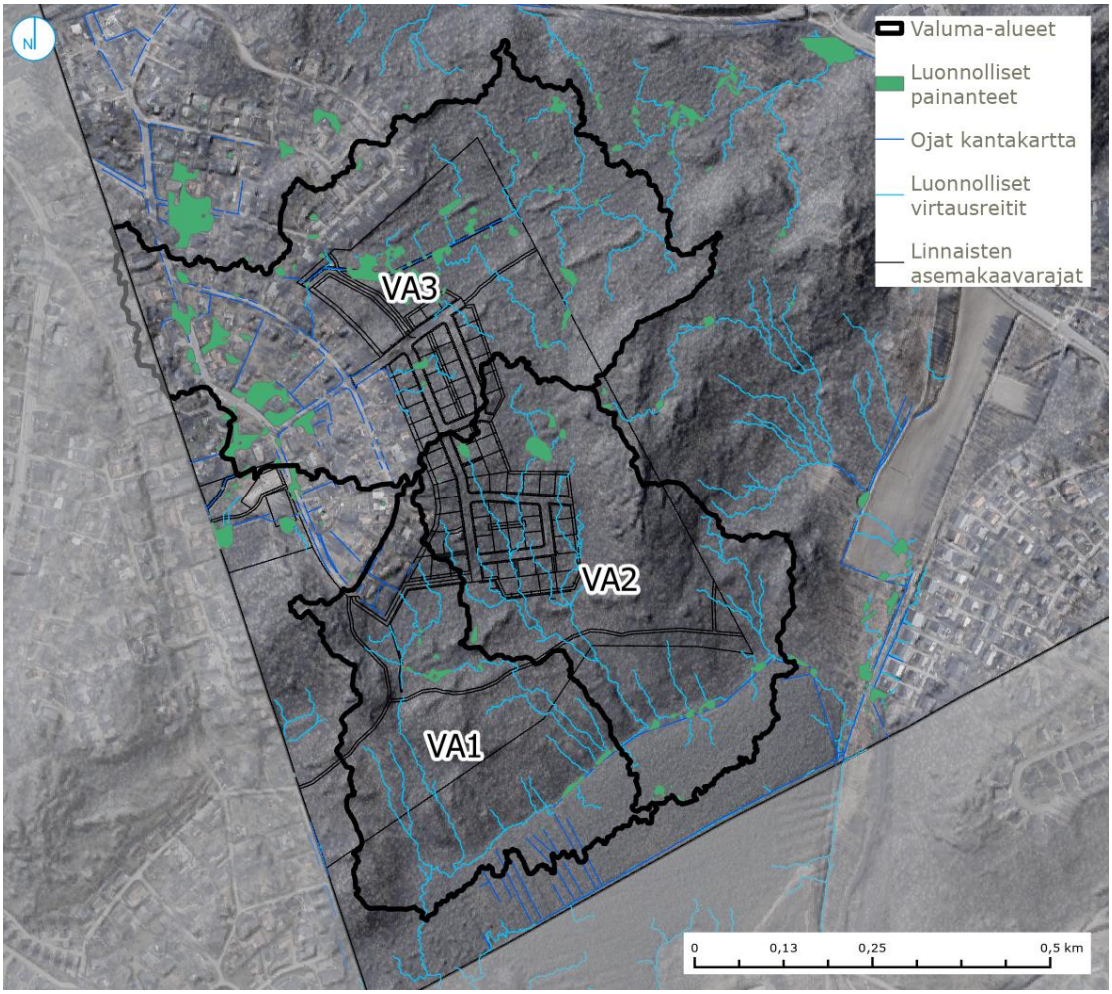

Kuva 3-1: Valuma-alueet ja luonnolliset virtausreitit ja painanteet korkeusmallista.

Ensimmäinen valuma-alue (valuma-alue 1) on pinta-alaltaan noin 14,6 ha. Alueen luonnolliset virtausreitit laskevat etelään kohti Äijänsuon luonnonsuojelualuetta.

Valuma-alue 2 on pinta-alaltaan noin 18,6 ha. Valuma-alueen luonnolliset virtausreitit etenevät pohjoisesta kohti kaakkoa, jossa ne yhdistyvät ojaan, joka edelleen kulkee Äijänsuon lävitse. Valuma-alueen 1 ja 2 päävirtausreitit kulkevat samaa ojaa pitkin. Korkeusmallin perusteella oja on kuitenkin kaltevuudeltaan tasainen ja vedenjakaja asettuu keskelle ojaa. Äijänsuo on osittain ojitettua aluetta, josta vedet johtuvat ojia pitkin Multaojan kautta lopulta Monikonpuroon.

Valuma-alue 3 on pinta-alaltaan noin 26,8 ha. Valuma-alueen luonnolliset virtausreitit kulkevat idästä lännen suuntaan. Päävirtausreitti on Kulkusoja, joka virtaa metsästä asuinalueen lävitse ojaverkostoa pitkin.

3.2 Maaperä

Linnaistenmetsän alue on maalajityypiltään moreenivaltaista. Kuvassa (Kuva 3-2) nähdään, että maaperä on myös paikoin kallioista. Alueen pohjoisosassa on hiekkamaata sekä itä- ja eteläpuolella silttiä.

Kuva 3-2. Alueen maaperätiedot. Kuva: Vantaan karttapalvelu.

3.3 Pinnanmuodot ja korkeustasot

Alueen pohjoispuoli on varsin tasaista metsämaata, jossa korkeustaso on noin +40 m. Alueen itäpuolella on myös muutama korkeampi kumpare. Näissä kohdissa korkeustaso on korkeimmillaan noin +50 m. Maanpinta laskee kohti etelää ja aluerajauksen eteläisimmissä kohdissa korkeustaso on noin +25 m. Maanpinnan muodot alueella on esitetty kuvassa (Kuva 3-3).

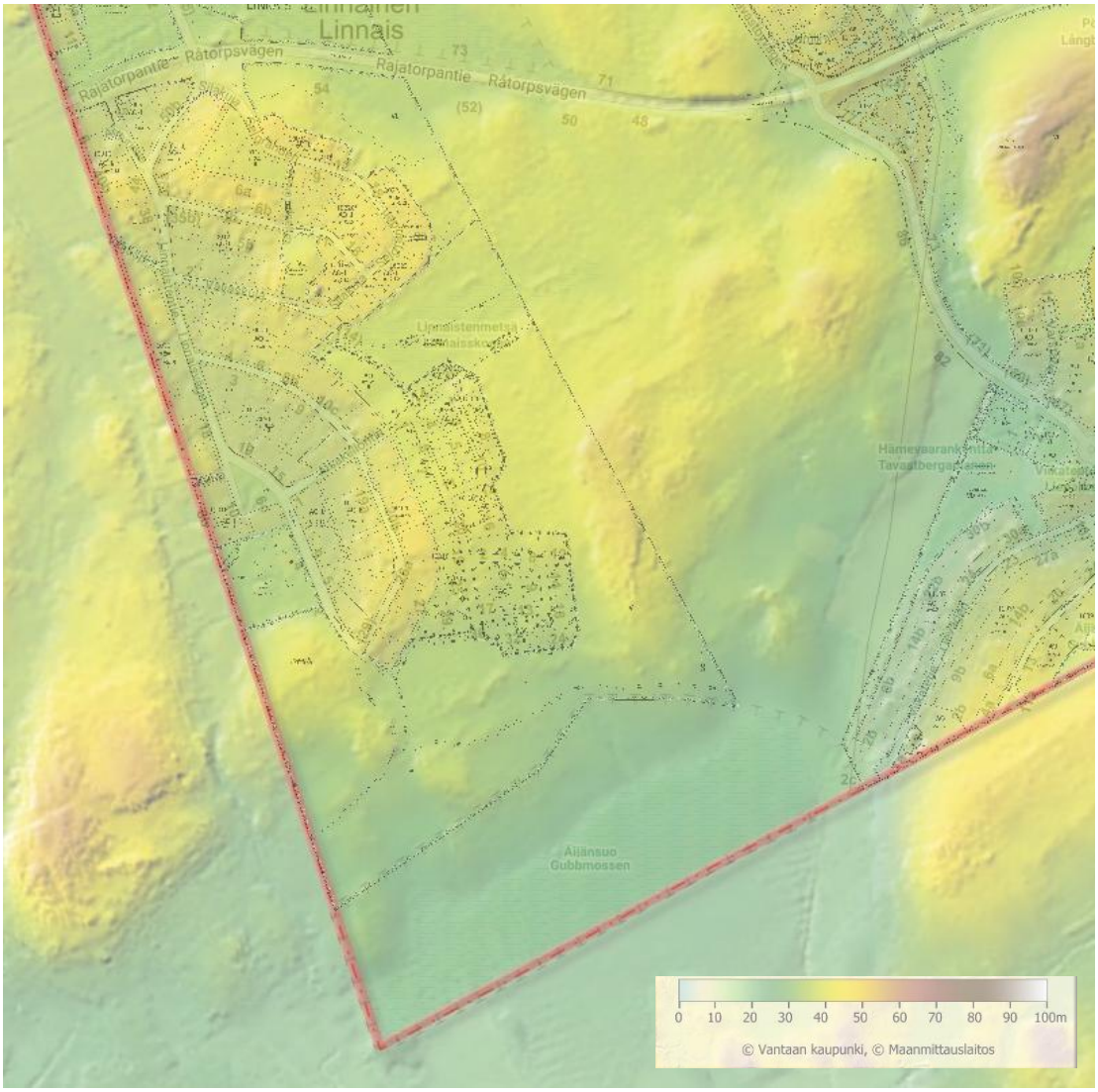

Kuva 3-3. Alueen maanpinnanmuodot. Kuva: Vantaan karttapalvelu.

4. Tulevat maankäytön muutokset

Linnaistenmetsän alueelle on suunnitteilla asemakaavan nro. 100400 mukaista lisärakentamista (Kuva 4-1). Rakennettava alue on erillispientalojen korttelialuetta. Uusi kaavoitettu alue sijaitsee Linnaisten metsäalueella. Maankäytön muutosten myötä osa nykyisestä metsäalueesta muutetaan pientaloalueeksi.

Kaavaselostuksessa on esitetty, että hulevesien hallinta Linnaisten asuinalueella perustuu hulevesiviemäröintiin sekä kadunvarsien avo-ojiin ja tonttien viivyttäviin painanteisiin. Kaavassa on tonteilla määräys: Tonteille tulee järjestää hulevesien viivytys ja hallinta.

Asemakaava-alueen hulevedet hallitaan omakotitonteilla viivyttäen ennen johtamista katualueen d300 hulevesiviemäriin. Hulevesiviemärit laskevat alueen pohjoisosassa nykyiseen Kulkusojaan ja etelä-osassa Äijänsuolle johtavaan avo-ojaan. Pohjoisosan uusien tonttien hulevedet johdetaan avo-ojalla Aisakellontien hulevesiviemäriin.

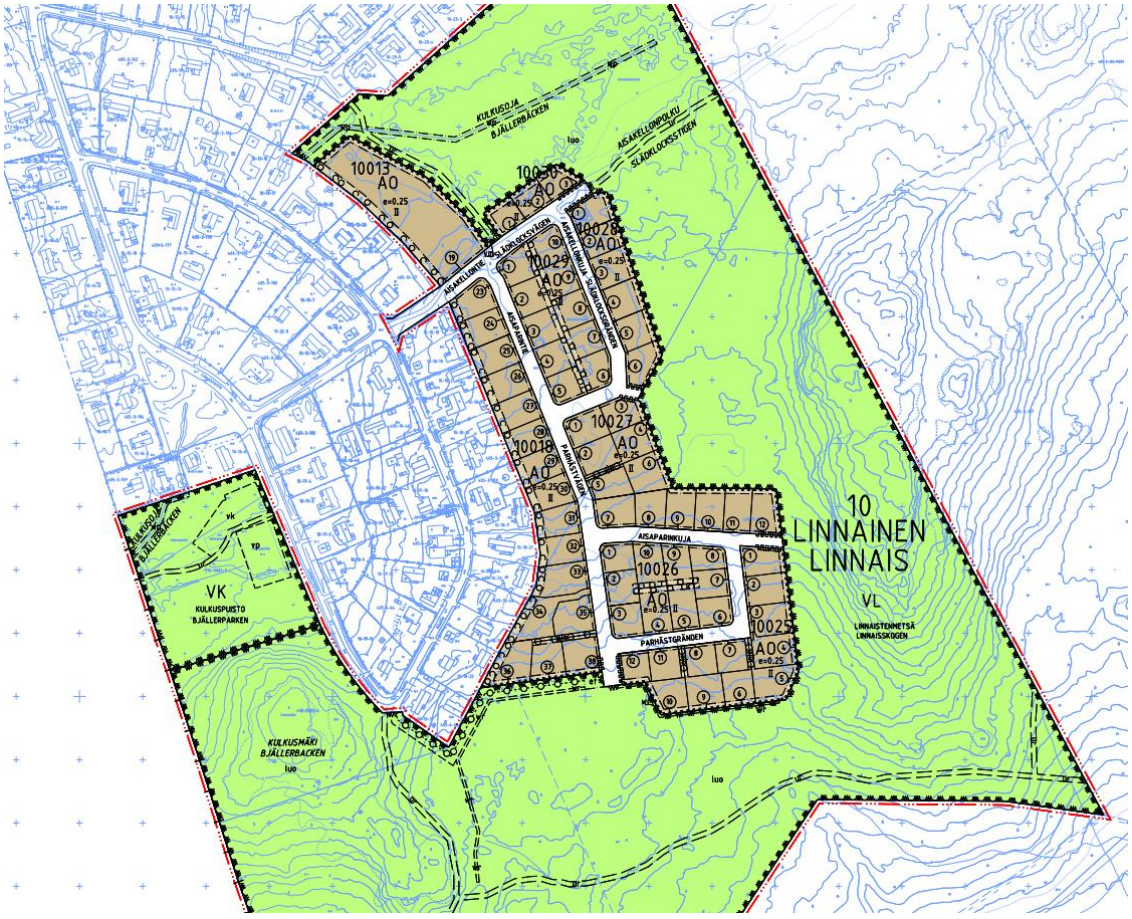

Kuva 4-1: Ote Linnaisten asemakaavasta. Kuva: Vantaan karttapalvelu.

5. Maastohavainnot

Maastokäynnit alueelle tehtiin 3.5. ja 8.5., jolloin lumet olivat maastosta sulaneet, mutta vettä oli vielä lampareissa ja pienvesissä selkeästi nähtävissä. Alueelta havaittiin luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia noroja sekä kausikuivia lampia (Kuva 5-1, tarkemmin liitteessä 2). Tarkastelualueen luonnollisissa painanteissa, sijaitsee pieniä kausikuivia lampia. Niitä ei rajattu maastossa. Osassa painanteista esiintyy aiemmin tunnistettuja suoluontotyyppejä, joita on esitelty Vantaan karttapalvelussa.

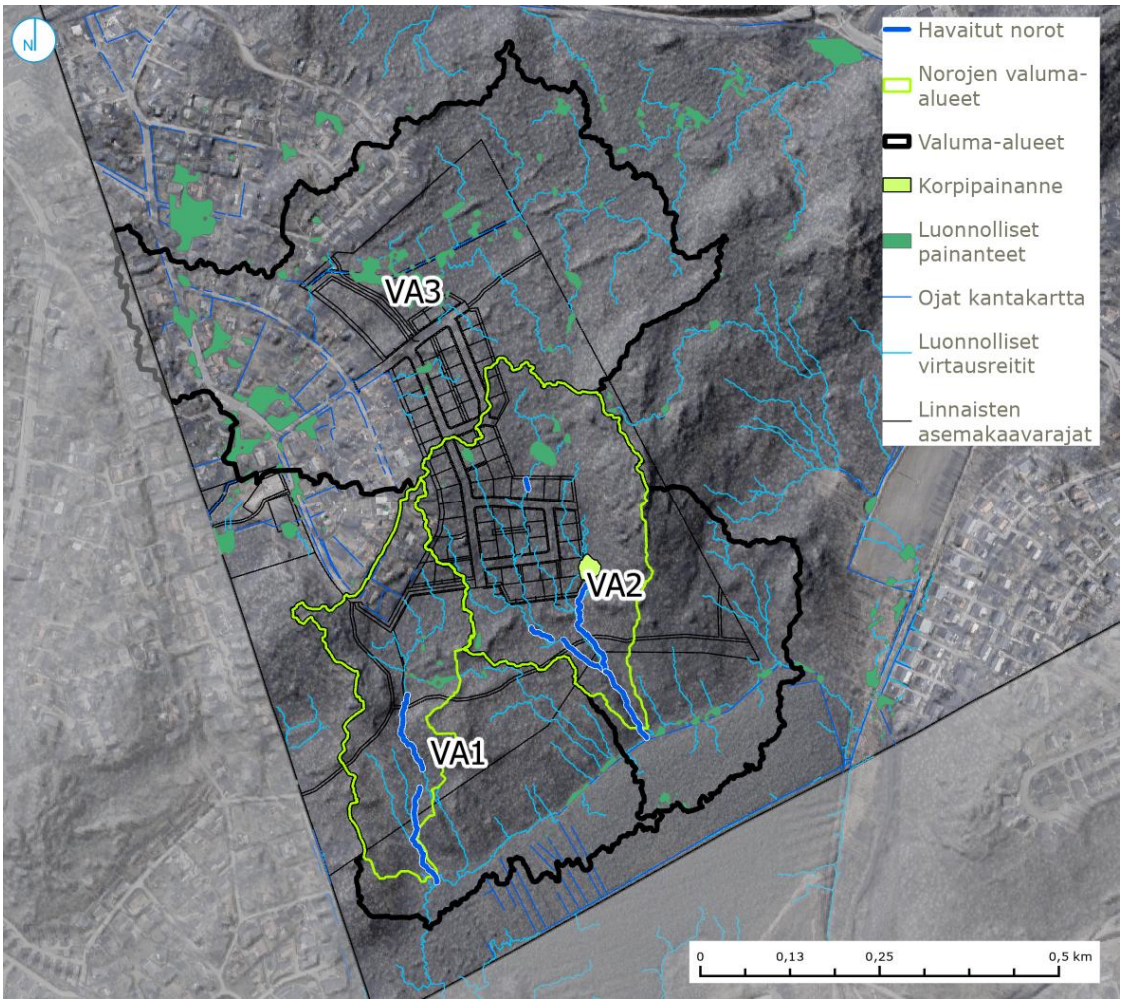

Kuva 5-1. Koko tarkastelualueen maastohavainnot kartalla esitettynä.

Monissa paikoissa tarkastelualueella havaittiin metsätyökoneen uria, jotka olivat täynnä vettä. Tällainen metsäkoneen ura sijaitsee myös noron kanssa samansuuntaisesti valuma-alue 2:n itäisen norohaaran lähistöllä. On huomionarvoista todeta, että norossa virtasi vettä viereisestä metsäkoneen urasta huolimatta. Alueella on siis runsasta vesien valuntaa keväisin. Mikäli

alueella ei olisi metsätyökoneen uria, saattaisi alueella esiintyä maastossa havaittavia luontaisia norouomia paikoin enemmänkin.

5.1 Valuma-alue 1

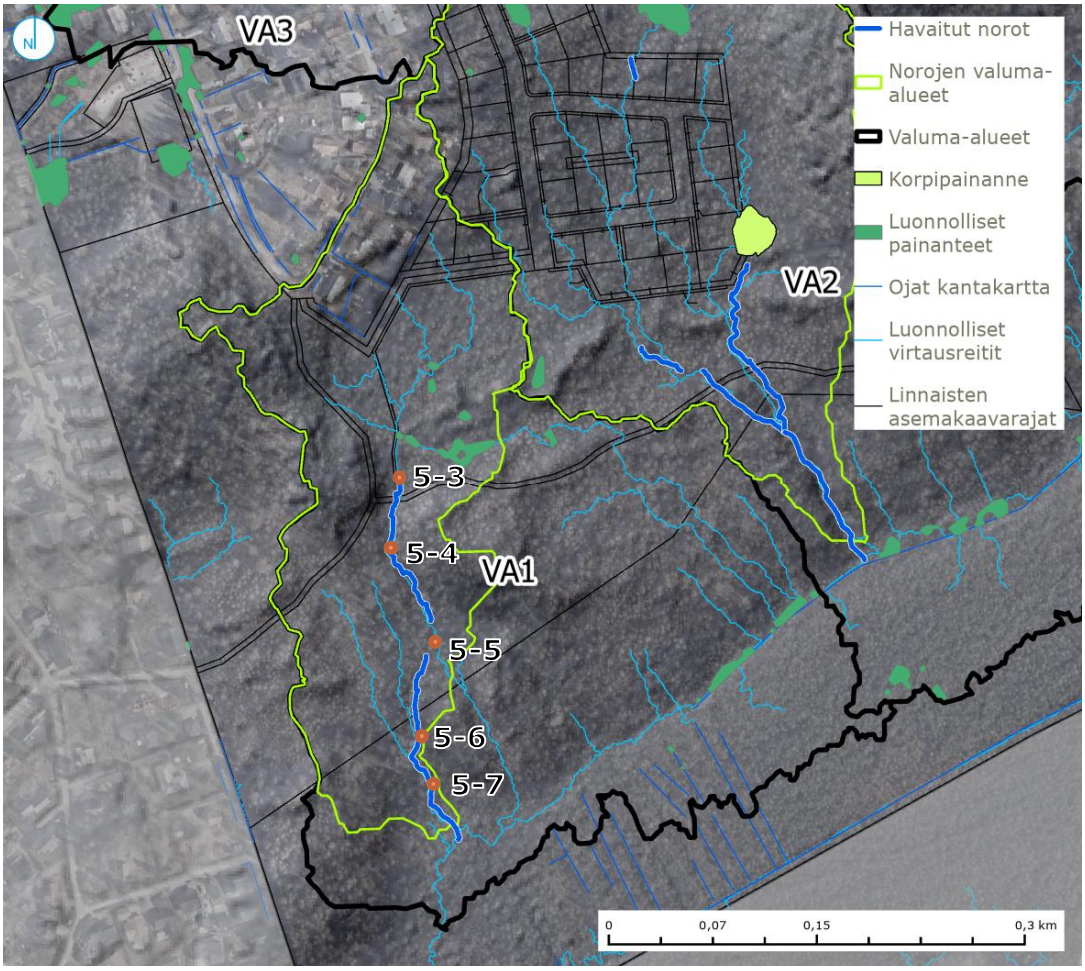

Kuva 5-2 Valuma-alue 1:n maastohavainnot. Alueella esiintyy yksi noro. Alla esitettyjen kuvien suuntaa antavia paikkoja on merkattu oranssilla ympyrällä. Havaitut norot on esitetty kuvassa tummemmalla leveällä sinisellä.

Valuma-alue 1:n pohjoisosassa havaittiin maastokäynnillä oja. Oletettavasti oja on aiemmin ollut noro, mutta se on rakentamisen yhteydessä kaivettu suoraksi ojaksi (Kuva 5-3). Ojasta saa alkunsa uomaltaan luonnontilainen noro (Kuva 5-3, Kuva 5-4 ja Kuva 5-5). Noron uoma on selkeä. Se mutkittelee lehdossa päättyen pieneen ja avoimeen lehtokorpeen. Lehtokorven etelälaidasta alkaa toinen noro, joka mutkittelee luonnontilaisessa uomassa lehdon lävitse päättyen alueen eteläosassa luonnonsuojelualueen korpeen (Kuva 5-6 ja Kuva 5-7). Tarkastelualueen eteläosassa eteläisempi noro alittaa polun muoviputkessa. Kummassakin norossa virtasi vettä maastokäynnin aikaan.

Kuva 5-3. Valuma-alue 1:n pohjoisempi noro alkaa ojasta. Viivasuoran ojan loppukohta sijaitsee polun ylittävän puusillan kohdalla, jonka jälkeen sen eteläpuolella alkaa luonnontilaisesti mutkitteleva norouoma.

Kuva 5-4. Valuma-alue 1:n pohjoisemman noron uoma on luonnontilainen ja mutkitteleva.

Kuva 5-5. Valuma-alue 1:n norojen välistä lehtokorpea.

Kuva 5-6. Valuma-alue 1:n eteläisempi noro on uomaltaan pääosin luonnontilainen.

Kuva 5-7. Valuma-alue 1:n eteläisempi noro alittaa yhden polun muoviputkessa.

5.1.1 Valuma-alue 2

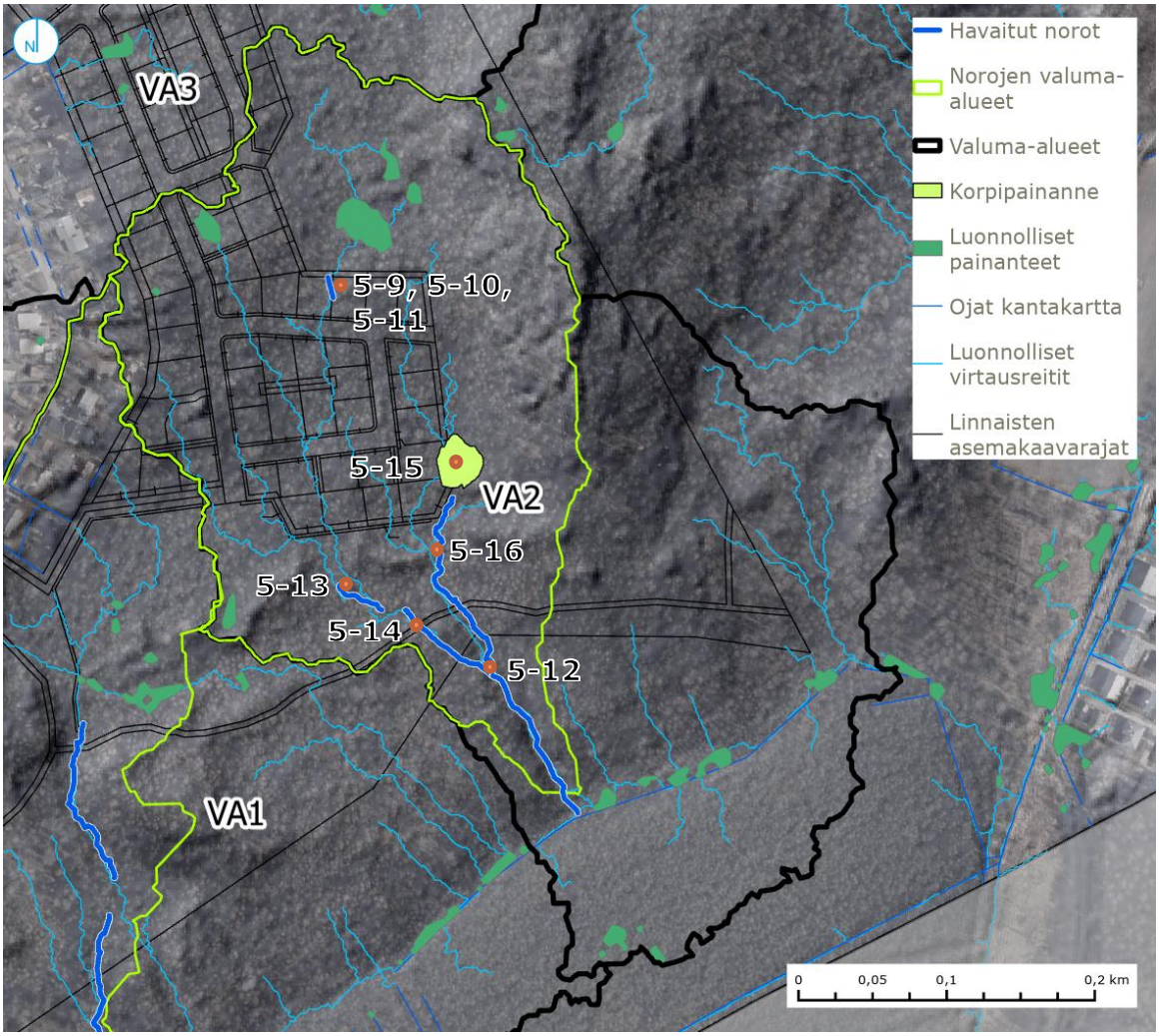

Kuva 5-8. Valuma-alue 2:n maastohavainnot. Alueella esiintyy kolme noroa, joista kaksi yhtyy lopulta yhdeksi uomaksi. Alla esitettyjen kuvien suuntaa antavia paikkoja on merkattu oranssilla ympyrällä.

Valuma-alue 2:n (Kuva 5-8) pohjoisosasta havaittiin yksi lyhyt noro, asemakaava-alueen AO-alueen keskiosasta. Avokallion vieressä sijaitseva norouoma on selkeä, mutkitteleva ja se oli maastoselvityksen aikaan vettä virtaava (Kuva 5-9, Kuva 5-10 ja Kuva 5-11). Maastossa muista pinnanmuodoista erottuva uoma alkaa korpisoistumasta ja katoaa metsänpohjaan jatkuen todennäköisesti jonkinasteisena piilonorona etelään metsänpohjassa. Uoma on osittain luonnontilaisen kaltainen ja osittain muuttunut. Noron ylitse kulkee polku, jonka takia maapohja on noron kohdalta tallautunut, kulunut ja urautunut. Uomaa on mahdollisesti polun kohdalta kaivettu ja siinä sijaitsevia kiviä on mahdollisesti käsin siirretty helpottamaan veden virtausta pois polulta. Uomassa on kuitenkin selkeitä luonnontilaisia osia mahdollisen käsitellyn kohdan eteläpuolella.

Kuva 5-9: Valuma-alue 2:n pohjoisosassa sijaitseva noro. Kuvassa erottuu norouoma ja sen poikki kulkeva polku.

Kuva 5-10: Valuma-alue 2:n pohjoisosassa sijaitseva noro. Noro katoaa eteläosassa metsänpohjaan.

Kuva 5-11: Valuma-alue 2:n pohjoisosassa sijaitseva noro. Noro alkaa korpisoistumasta ja virtaa alueella, jossa sen päältä kulkee polku, jonka vuoksi uoma on urautunut ja muuttunut.

Valuma-alue 2:n (Kuva 5-8) keskiosasta havaittiin kaksi erillistä noroa, jotka yhtyvät yhdeksi uomaksi. Noroista idempi saa alkunsa aivan asemakaava-alueen AO-alueen koillisreunasta ja lähtee liikkeelle alueella sijaitsevasta korpipainanteesta. Kaikki nämä uomat ovat pääosin luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia, mutkittelevia ja maastokäynnin aikaan ne virtasivat vettä (Kuva 5-12, Kuva 5-13, Kuva 5-14, Kuva 5-15 ja Kuva 5-16). Norojen yhtymäkohdassa vettä virtasi selvästi enemmän kuin sen yläpuolisissa norohaaroissa (Kuva 5-12). Yhtymäkohdassa havaittiin kartoitusaikaan sammakonkutua, mikä viittaa ainakin hetkellistä pysyvämpään vesimäärään.

Läntisen norouoman läpi on yhdessä kohtaa ajettu metsätyökoneella ja yhdessä kohtaa noro menee polun ali putkessa, minkä vuoksi uoman luonnontila on lyhyiltä matkoilta heikentynyt.

Kuva 5-12: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitsevien norouomien yhtymäkohta, josta alkaen noron vesimäärä kasvaa ja siinä on pysyvämpää vesipintaa.

Kuva 5-13: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitsevan läntisemmän noron alkupäätä.

Kuva 5-14: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitseva läntisempi noro on yhdessä kohtaa laitettu putkeen.

Kuva 5-15: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitsevan itäisemmän noron alkupisteen alueella on märkä, rahkasammaleinen korpisoistuma.

Kuva 5-16: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitsevan itäisemmän noron mutkittelevaa uomaa.

5.1.2 Valuma-alue 3

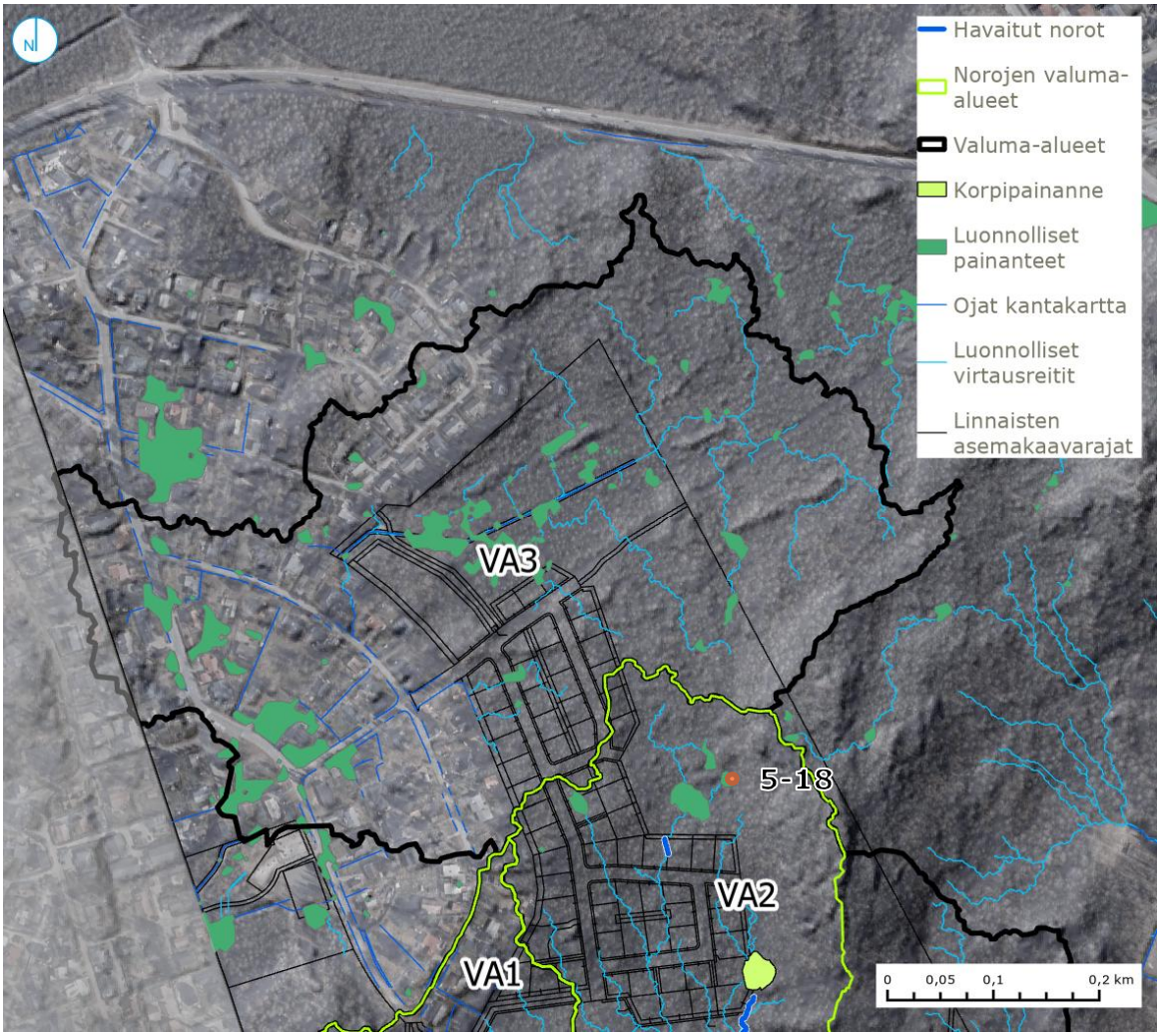

Kuva 5-17: Valuma-alue 3:n havaintokartta. Alla, luvussa 5.1.3. esitellyn kuvan paikka on merkattu oranssilla ympyrällä.

Valuma-alueella 3 ei havaittu maastokäynnillä noroja (Kuva 5-17). Alueella sijaitsevan korpimuuntuman keskellä kulkee kaivettu oja, Kulkusoja, mutta muita pienvesikohteita alueella ei ole. Kulkusoja jatkuu valuma-alueen alajuoksulla purona (kappale 3.1.).

5.1.3 Kausikuivat lammet

Selvitysalueella sijaitsee erikokoisia märkiä maastonpainanteita ja kausikuivia lampia (Kuva 5-18). Isoimmat lampareet sijoittuvat asemakaava-alueen keskivaiheille.

Kuva 5-18: Tarkastelualueelta havaittu mahdollinen kausikuivaksi lammeksi luokiteltava luontotyyppi.

Kausikuivat lammet ovat Luontotyyppien uhanalaisuusarvion mukaan ”*sateesta, lumensulamis- tai pohjavedestä riippuvaisia maaston painaumia tai altaita, jotka ovat vain osan vuodesta veden peitossa. Ne ovat hydrologialtaan virtavesien, lampien ja järvien tulvimisesta riippumattomia pienvesiä. Kausikuivien lampien valuma-alueet sijaitsevat pääsääntöisesti topografialtaan tasaisessa maastossa. Lampien avovetisen kauden pituus vaihtelee*” (Kontula ym. 2018). Kausikuivat lammet on uhanalaisuusluokitukseltaan puutteellisesti tunnettu luontotyyppi (DD).

Kausikuivat lammet ovat uusi luontotyyppi: ne on lisätty viimeisimpään uhanalaisuusarvioon ensimmäistä kertaa. Luontotyypin kuvauksessa todetaan, että ”luontotyypin rinnastusta vesi- ja metsälain suojeltuihin luontotyyppeihin tulee vielä selvittää.” Suomen luontotyyppien uhanalaisuus -julkaisussa vuodelta 2018 asia on vielä ollut epäselvä (Kontula ym. 2018).

Vesilaki ei tunne tätä luontotyyppiä eikä niitä voida rinnastaa vesilain lampiin. Vesilain 11 §:n mukaisissa suojelluissa alle 1 ha lammissa pitäisi olla vettä läpi vuoden ja luontotyyppien luokittelussa lammet-luontotyypeissä: ”*Lampien linnusto, kalasto ja selkärangattomien lajisto muistuttaa ravinteisuudeltaan ja muilta luonnonoloiltaan vastaavien järvien lajistoa”*, joten lammet eivät käytännössä voi olla kausikuivia. Kausikuivat lammet rinnastuvat kosteikkoihin, jolloin ne eivät ole vesilain mukaisesti suojeltuja vesimuodostumia.

6. Norojen vaikutus alueen rakentamiseen

Pienvesien valuma-alueilla tehtävät toimenpiteet vaikuttavat norojen vesitalouteen muuttamalla valuntareittejä, veden määrää sekä laatua. Nämä vaikuttavat haitallisesti noron luonnontilaan, sillä noro on syntynyt luontaisten vesien valumareittien alueelle, ja norossa esiintyvä lajisto on kehittynyt elämään noron luontaisessa vesitaloudessa ja -elinympäristössä.

Norot ovat vesilain 11 §:n suojelemia luontotyyppejä, jolloin niiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Norojen valuma-alueilla tapahtuvat toimenpiteet voivat myös vaarantaa noron luonnontilan, mikä vaatisi poikkeuslupamenettelyä.

Vesilaki 587/2011, 11 § kertoo vesiluontotyyppien suojelusta seuraavaa:

”*Luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan, kluuvijärven tai lähteen taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty.*

Lupaviranomainen voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentin kiellosta, jos momentissa mainittujen vesiluontotyyppien suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu. Jos 1 momentissa tarkoitettu seuraus aiheutuisi hankkeesta, johon on haettu tämän lain mukaista lupaa, lupa-asian yhteydessä on viran puolesta tutkittava kysymys poikkeuksen myöntämisestä. Poikkeuksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä lupaviranomaisen luvasta säädetään.”

Mikäli poikkeamislupaa vesilain luontotyypin luonnontilan vaarantamiseksi haettaisiin, edellyttää tämä laajempaa alueellisen ja paikallisen suojelutilanteen tarkastelua, jotta on mahdollista arvioida vaarantuvatko luontotyypin suojelutavoitteet. Aluehallintovirasto kertoo, että ”*Poikkeamisen myöntöedellytysten arvioinnissa tarvitaan yksityiskohtaisia tietoja kohteen ominaisuuksista ja vastaavien muiden pienvesien yleisyydestä. Usein tarkastelualueena on kunta tai maakunta. Hakija vastaa hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavien tietojen hankkimisesta ja toimittamisesta*” (Suomi.fi-sivusto, 2023).

Linnaistenmetsän tarkastelualueella esiintyvät norot vaikuttavat asemakaavan toteuttamismahdollisuuksiin (Kuva 6-1, liite 2). Yksi noroista sijoittuu suoraan asemakaavan rakentamisalueelle, minkä vuoksi tämän alueen rakentaminen vaatii poikkeuslupaa, mikäli rakentamista haluttaisiin toteuttaa. Rakentamista ei voi ilman poikkeuslupaa toteuttaa suoraan noron päälle, eikä noroa ympäröivään lähimaastoon, sillä noron reitti kohti eteläisiä virtausreittejä kulkee alueen läpi, ja koska noro oletettavasti kulkee piilonorona metsänpohjassa ainakin jonkin matkaa kohti etelää. Asemakaavan rakentamisalueen kaakkoisosasta saa alkunsa myös kaksi muuta noroa, joiden luonnontilaan rakentaminen vaikuttaisi muuttamalla niiden valuma-alueita huomattavasti. Myös näiden norojen osalta rakentaminen vaatii poikkeuslupaa.

Asemakaavan nro. 100400 rakentamiseen tarkoitetut läntiset AO-alueet ovat norojen suojelun kannalta tämän selvityksen perusteella alueita, joilla ei ole estettä rakentamiselle. Poikkeuslupaa vaativan alueen ja esteettömän rakentamisen alueen väliin jää alue, jonka rakentamisessa tulee huolellisesti huomioida noroverkoston hydrologia. Mikäli tämä alue rakennetaan, tämän alueen hulevedet tulee johtaa kohti noroja ja luonnollisia virtausreittejä.

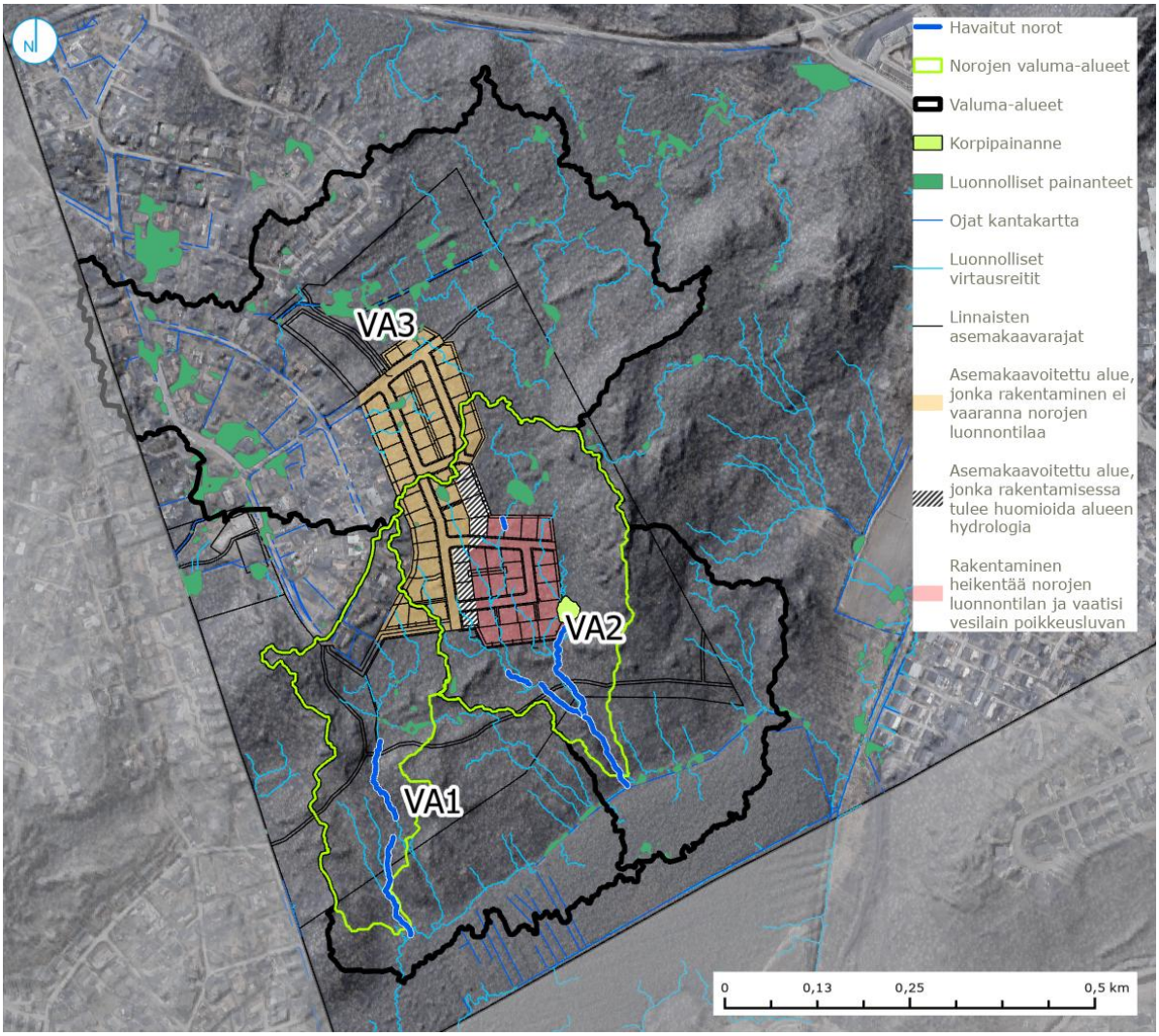

Kuva 6-1. Norojen vaikutus alueen rakentamiseen (tarkempi kuva liite 2).

7. Yhteenveto ja suositukset jatkosuunnitteluun

Linnaistenmetsän tarkastelualueella sijaitsee noroja, jotka vaikuttavat asemakaavan nro. 100400 rakentamismahdollisuuksiin. Suuri osa asemakaavan rakentamisalueesta on havaitun noroverkoston valuma-aluetta, jolloin rakentaminen, alueiden tasoittaminen ja hulevesien johtaminen vaikuttavat haitallisesti havaittuihin suojeltuihin norokohteisiin. Asemakaava-alueen rakentamismahdollisuudet, ilman, että luonnontilaisiin noroihin syntyisi pysyviä haitallisia vaikutuksia, ovat suurelta osin vähäiset. Norot säilyttävä rakentaminen on kuitenkin mahdollista asemakaava-alueen länsiosan AO-alueilla.

Asemakaava-alue jaettiin kolmeen eri osa-alueeseen (Kuva 6-1, liite 2), joille esitettiin suositukset rakentamiselle:

- *Asemakaavoitettu alue, jonka rakentaminen ei vaaranna norojen luonnontilaa:*
  Asemakaavan nro. 100400 rakentamiseen tarkoitetut läntiset AO-alueet ovat norojen suojelun kannalta tämän selvityksen perusteella alueita, joilla ei ole estettä rakentamiselle. Alue on norovaluma-alueiden latvoilla. Kaavassa on esitetty oja tonttien rajalle valuma-alueella VA1, joka ohjaa vedet nykyistä reittiä pitkin alueella kulkevaan ojaan, josta noro alkaa. Hulevedet tulee viivyttää kaavamääräyksen mukaisesti.
- *Asemakaavoitettu alue, jonka rakentamisessa tulee huomioida alueen hydrologia*
  Poikkeuslupaa vaativan alueen ja esteettömän rakentamisen alueen väliin jää alue, jonka rakentamisessa tulee huolellisesti huomioida noroverkoston hydrologia. Mikäli tämä alue rakennetaan, tämän alueen hulevedet tulee johtaa kohti noroja ja nykyisiä luonnollisia virtausreittejä. Hulevedet tulee viivyttää kaavamääräyksen mukaisesti. Lisäksi tulee huomioida, ettei koneilla kuljeta tai läjitetä massoja lähelle maastossa havaittua noroa eikä vahingoiteta luontaisia virtausreittejä metsässä.
- *Rakentaminen heikentää norojen luonnontilan ja vaatisi poikkeusluvan*
  Rakentamista ei voi ilman poikkeuslupaa toteuttaa suoraan noron päälle, eikä noroa ympäröivään lähimaastoon, sillä noron reitti kohti eteläisiä virtausreittejä kulkee alueen läpi. Noro oletettavasti kulkee piilonorona metsänpohjassa ainakin jonkin matkaa kohti etelää. Asemakaavan rakentamisalueen kaakkoisosasta saa alkunsa myös kaksi muuta noroa, joiden luonnontilaan rakentaminen vaikuttaisi muuttamalla niiden valuma-alueita huomattavasti. Myös näiden norojen osalta rakentaminen vaatii poikkeuslupaa.

Suositukset jatkosuunnitteluun:

- Jatkosuunnittelussa tarkennetaan rakennettavien alueiden toteutustapaa norot huomioiden.
- Joko haetaan tarvittavia poikkeuslupia, joka vaatii alueellisen suojelutilanteen laajempaa arviointia tai rajataan rakentaminen alueille, joilla vältetään vaikutukset norojen luonnontilaan.
- Rakentamisen tarkemmassa suunnittelussa on syytä huomioida alueen tasaus, vesien luonnonmukainen viivyttäminen ja johtaminen norojen valuma-alueen kannalta.
- Mahdollisessa poikkeuslupatapauksessa voidaan pohtia ja tarkastella mahdollisuuksia uuden luonnonsuojelulain (9/2023) mukaiseen ekologiseen kompensaatioon.

8. Lähteet

Aluehallintovirasto: Poikkeaminen eräiden luontotyyppien suojelusta. https://www.suomi.fi/palvelut/poikkeaminen-eraiden-luontotyyppien-suojelusta-aluehallintovirasto/c1e989a9-0e33-418b-8727-498ba67f639a. Viitattu 14.6.2023.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Tolonen, J., Leka, J., Yli-Heikkilä, K., Hämäläinen, L., & Halonen, L. 2019: Pienvesiopas-Pienvesien tunnistaminen ja lainsäädäntö. — Suomen ympäristökeskuksen raportteja 26/2019.

Vantaan karttapalvelu. https://kartta.vantaa.fi/

Vantaan ympäristökeskus. 2017: Linnaisten metsän luontoarvot – luontokatsaus.

Vesilaki 27.5.2011/587.

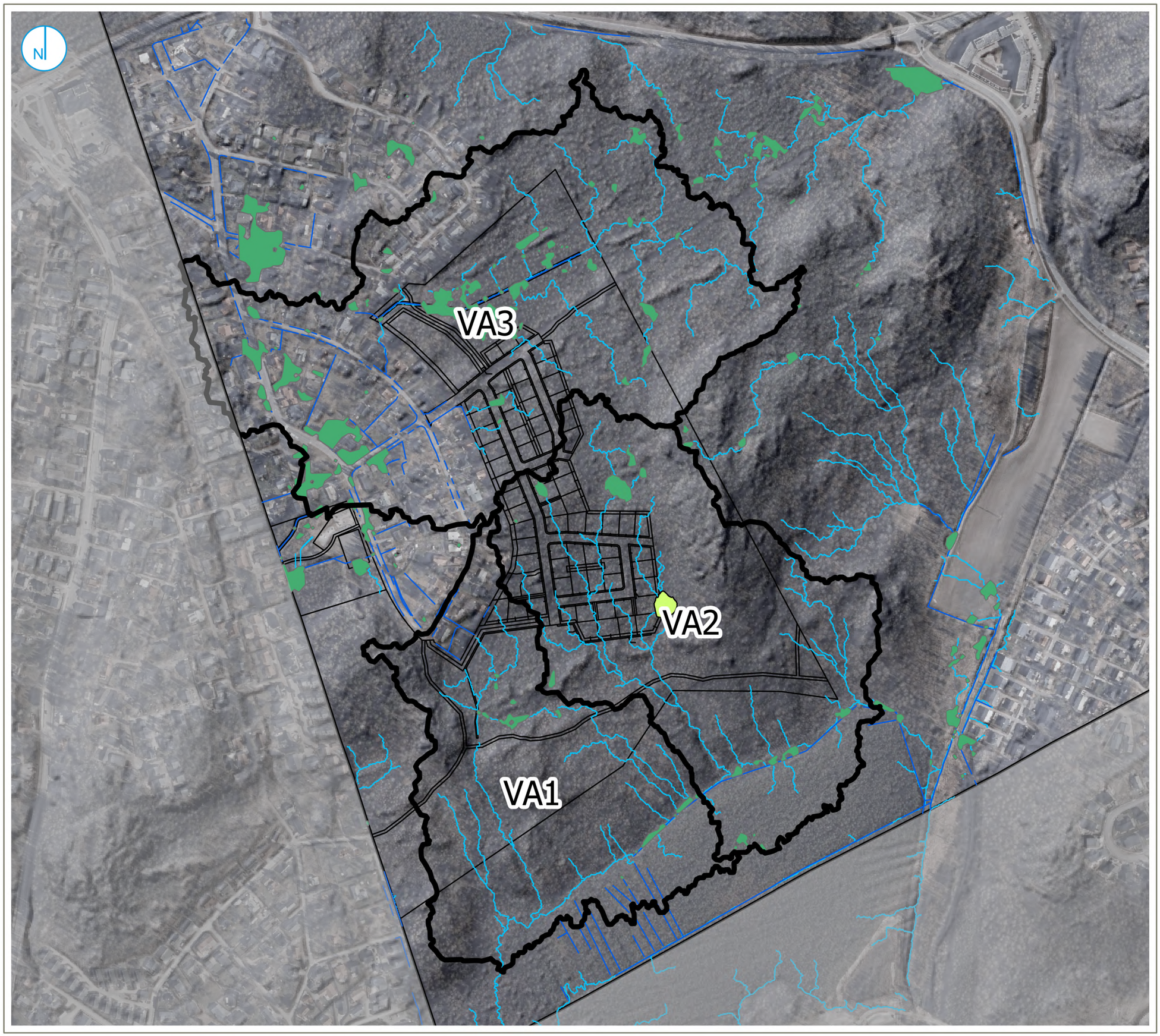

Valuma-alueet

Korpipainanne

Luonnolliset painanteet

Ojat kantakartta

Luonnolliset virtausreitit

Linnaisten asemakaavarajat

Mittakaava
1:5000

0 0,05 0,1 0,2 km

LINNAISTEN ALUEEN NOROSELVITYS

SELVITYSALUEEN VALUMA-ALUEET JA VIRTAUSREITIT

Vantaan kaupunki
Kaupunkirakenne ja ympäristö

LIITE 1

RAMBOLL WATER

RAMBOLL

PROJECT: 1510077069-001 | DATED: 27.6.2023 | DESIGNER: Johanna Jalonen

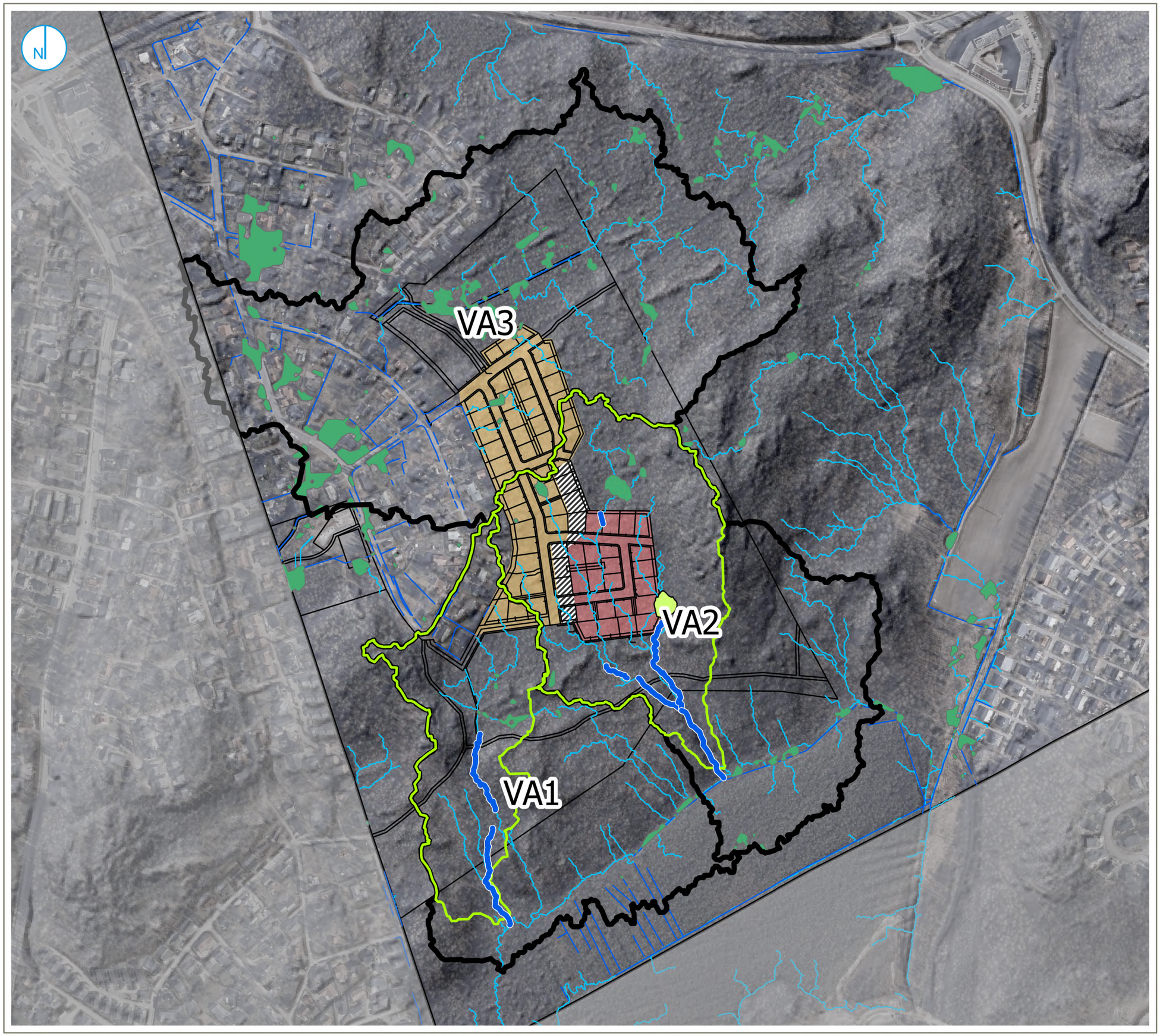

Havaitut norot

Norojen valuma-alueet

Valuma-alueet

Korpipainanne

Luonnolliset painanteet

Ojat kantakartta

Luonnolliset virtausreitit

Linnaisten asemakaavarajat

Asemakaavoitettu alue, jonka rakentaminen ei vaaranna norojen luonnontilaa

Asemakaavoitettu alue, jonka rakentamisessa tulee huomioida alueen hydrologia

Rakentaminen heikentää norojen luonnontilan ja vaatisi vesilain poikkeusluvan

Mittakaava
1:5000

0 0,05 0,1 0,2 km

LINNAISTEN ALUEEN NOROSELVITYS

MAASTOHAVAINNOT NOROISTA JA SUOSITUKSET ALUEEN RAKENTAMISELLE

Vantaan kaupunki
Kaupunkirakenne ja ympäristö

LIITE 2

RAMBOLL WATER

RAMBOLL

PROJECT: 1510077069-001 | DATED: 27.6.2023 | DESIGNER: Johanna Jalonen

Vastaanottaja
Vantaan kaupunki
Asiakirjatyyppi
Raportti
Päivämäärä
29.9.2023

LINNAISTENMETSÄN ASEMA-KAAVA

LEPAKKOSELVITYS

RAMBØLL Bright ideas. Sustainable change.

LEPAKKOSELVITYS

Päivämäärä	**29.9.2023**
Tilaaja	**Vantaan kaupunki**
Asiakirjatyyppi	**Raportti**
Versio	**1**
Laatija	**Riku Kangasniemi ja Jani Järvi**
Tarkastaja	**Laura Ahopelto**
Kannen kuva	**Selvitysalueen metsää sen eteläosassa.** Kuva: Jani Järvi.

Ramboll Finland Oy
PL 25
Itsehallintokuja 3
02601 ESPOO

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
https://fi.ramboll.com

Ramboll Finland Oy
Y-tunnus 0101197-5, ALV rek.
Kotipaikka Espoo

SISÄLTÖ

1.	**Johdanto**	**1**
2.	**Lepakoiden ekologia ja suojelu**	**3**
2.1	Yleisimmät lepakkolajit Suomessa	3
2.2	Lepakoiden suojelua koskeva lainsäädäntö	3
2.3	Lepakoiden käyttämien alueiden luokittelu	4
3.	**Aineisto ja menetelmät**	**5**
3.1	Selvitysalue	5
3.2	Aikaisemmat havainnot	5
3.3	Aktiivikartoitus	5
3.4	Passiivikartoitus	6
4.	**Tulokset**	**7**
4.1	Aktiivikartoitus	7
4.2	Passiivikartoitus	9
4.3	Lepakkoalueet	9
5.	**Johtopäätökset ja suositukset**	**11**
6.	**Lähdeluettelo**	**13**

1. JOHDANTO

Vantaan kaupunki valmistelee asemakaavoitusta Linnaistenmetsäksi kutsutulle metsäalueelle Linnaisten kaupunginosaan Lounais-Vantaalla (Kuva 1). Alueelle on tarkoitus sijoittaa asuinrakentamista. Alueen maankäyttö tulisi asemakaavoituksen myötä muuttumaan merkittävästi. Kaava-alueen sijoittuminen Vantaalla on esitetty kuvassa 2.

Alueella tehtiin lepakkoselvitys kesällä 2023 kaavasuunnittelun tueksi, sillä alueelta ei ole olemassa aiempia lepakkoselvityksiä. Lepakkoselvityksen tarkoituksena oli lähtötietojen ja maastokartoitusten perusteella selvittää lepakoiden esiintymistä alueella ja tunnistaa lepakoiden kannalta merkittävät kohteet, jotta ne voidaan huomioida maankäytön suunnittelussa. Lepakkoselvityksen suorittivat FM biologi Riku Kangasniemi ja FM biologi Jani Järvi Ramboll Finland Oy:stä.

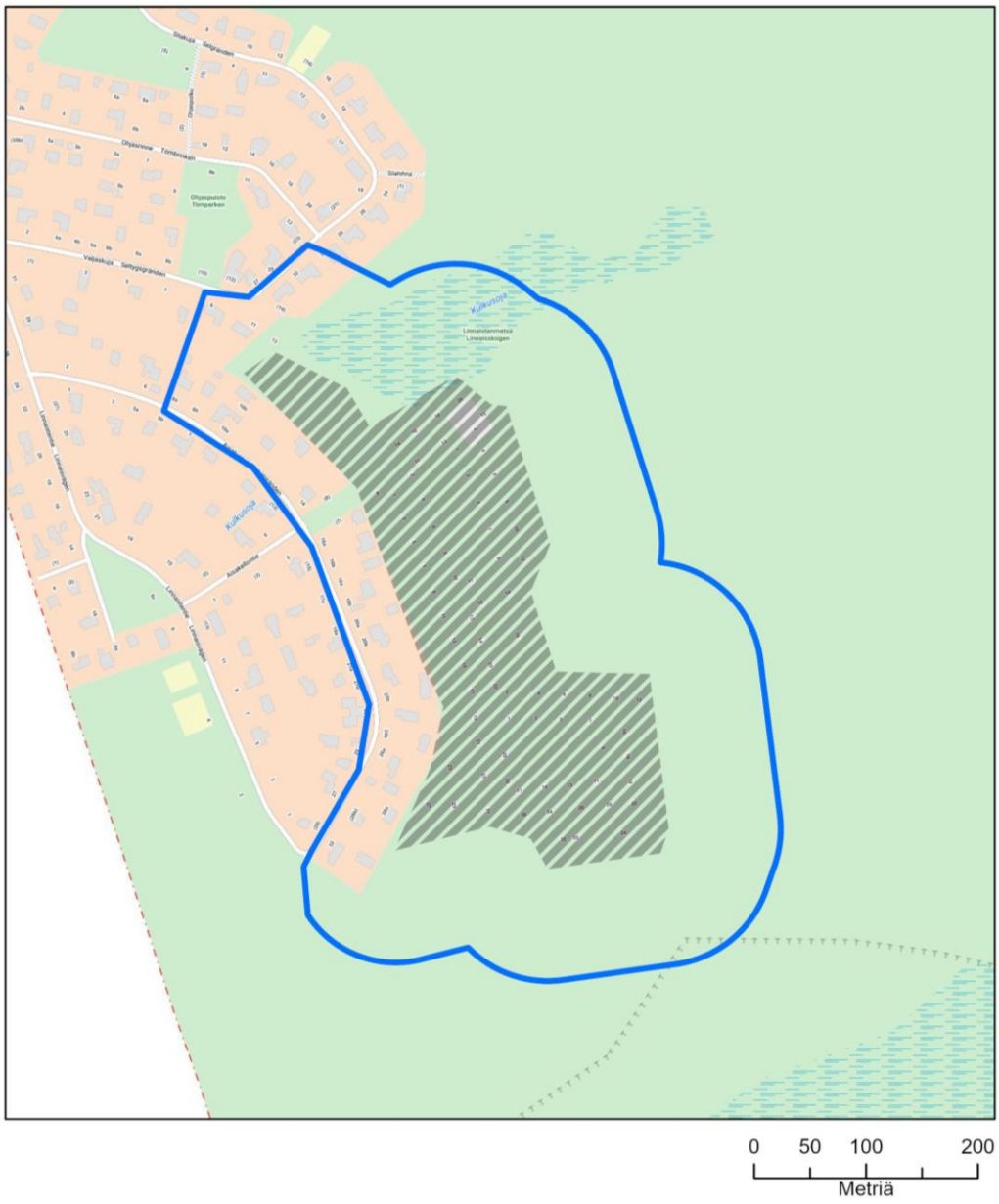

Kuva 1. Linnaistenmetsän asemakaavan suunniteltu rakentamisalue (tummennettu alue) ja sitä ympyröivän metsän selvitysaluerajaus (sininen rajaus). Kuva: Vantaan kaupunki.

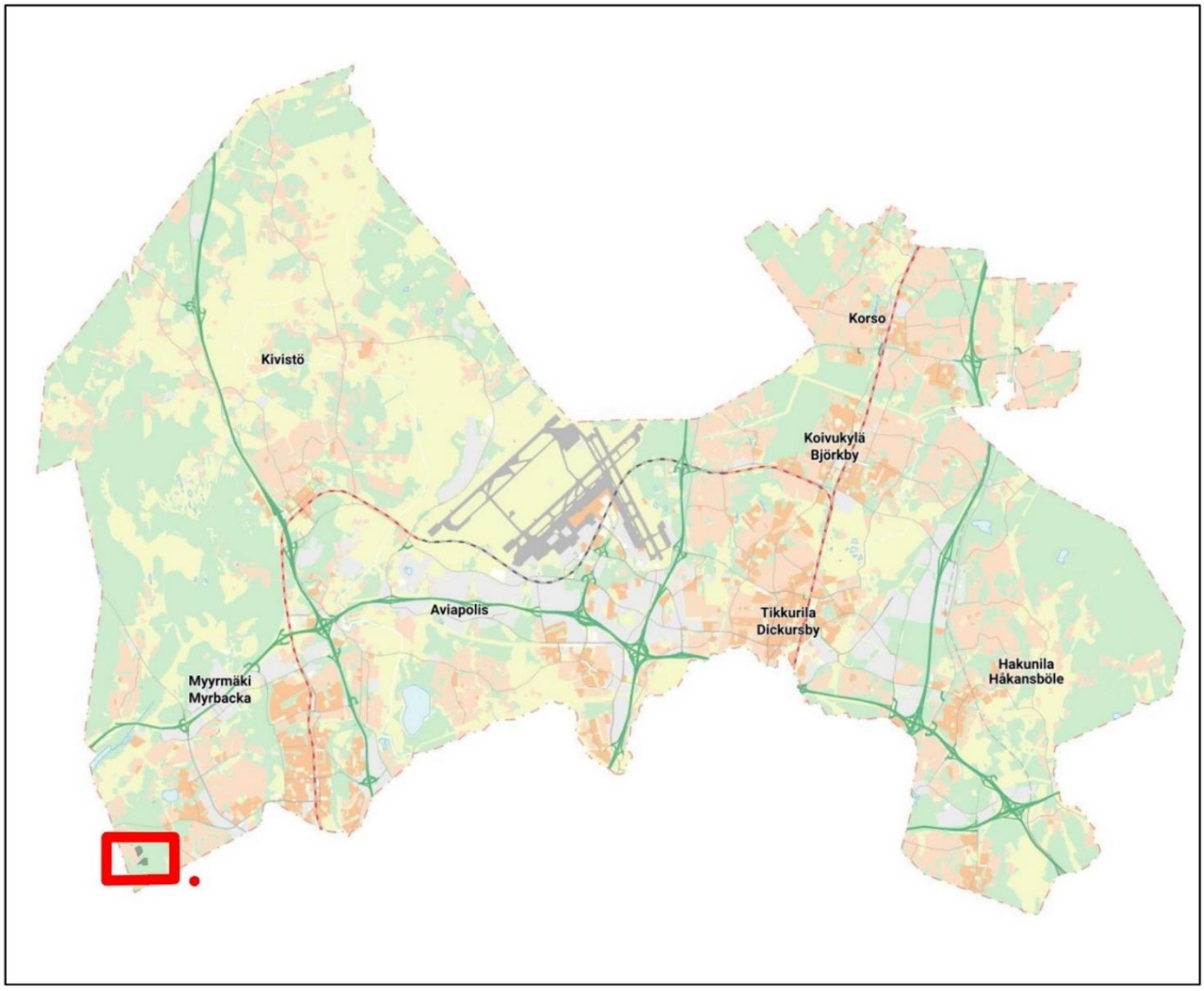

Kuva 2. Hankealueen sijoittuminen Vantaalla merkittynä karttaan punaisella suorakulmiolla. Kuva: Vantaan kaupunki.

2. LEPAKOIDEN EKOLOGIA JA SUOJELU

Suomessa on tavattu 13 lepakkolajia, joista yleisimpiä ovat pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*), vesisiippa (*Myotis daubentonii*), viiksisiippa (*Myotis mystacinus*), isoviiksisiippa (*Myotis Brandtii*) ja korvayökkö (*Plecotus auritus*). Hämäräaktiivisina lajeina lepakot jättävät päivälepopaikkansa auringon laskeuduttua ja palaavat sinne ennen auringon nousua. Lepakoiden elintavat vaihtelevat eri vuodenaikoina, ja samalla vaihtelevat myös niiden esiintymisalueet. Lepakoiden suojelun kannalta on oleellista selvittää saalistusalueiden sekä lisääntymis- ja levähdyspaikkojen esiintyminen. Lisäksi on tarkasteltava pääasiallisia kulkuyhteyksiä em. kohteiden välillä (SLTY 2023).

Lepakot ovat pitkäikäisiä ja lisääntyvät hitaasti; yleensä syntyy vain yksi poikanen vuodessa. Niinpä saalistusalueiden ja päiväpiilojen katoaminen tai lepakoihin kohdistuvat voimakkaat häiriöt voivat olla paikalliselle populaatiolle kohtalokkaita.

Lepakot käyttävät ravinnokseen hyönteisiä. Useimmat lajit tarvitsevat suojaisia kulkureittejä päiväpiilon ja saalistusalueen välillä, jolloin aukeat alueet voivat muodostaa kulkuesteen. Pohjanlepakko ja vesisiippa pystyvät ylittämään helposti aukeitakin alueita. Imettävät ja kantavat naaraat saalistavat päiväpiilonsa lähellä, mutta saalistusalue voi olla kilometrienkin päässä päiväpiilosta. Vaihtelua kuitenkin esiintyy, ja etäisyydet saattavat olla vain joitain satoja metrejä. Ruuan määrä ja sijainti ohjaavat saalistuskäyttäytymistä, joten hyönteisten kannalta otolliset alueet ovat todennäköisesti myös lepakkojen suosiossa. Myös valaistus voi vaikuttaa lepakoiden käyttämiin alueisiin ja kulkuyhteyksiin. Valaistuksen aiheuttama häiriö riippuu sekä lepakkolajista että valaistuksen laadusta. (Lappalainen & Karhilahti 2003, SLTY 2023).

2.1 Yleisimmät lepakkolajit Suomessa

Pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*), on Suomen lepakoista yleisin ja laajalle levinnein. Pohjanlepakko on vahva lentäjä – se lentää usein 5–10 metrin korkeudessa – ja suosii melko avaria maisemia. Se ei yleensä puikkelehdi lehvästössä vaan lentelee mieluusti pihoissa tai teiden varsilla, jopa kaupunkimaisemassa katulampun valossa. Päiväpiilonaan se suosii erityisesti rakennuksia. Se talvehtii usein yksin tai muutaman lajitoverin kanssa varsin viileissä oloissa luolissa, louhikoissa, kellarissa tai muussa sopivassa paikassa.

Viiksisiippoja on useita hyvin samankaltaisia lajeja. Isoviiksisiipan (*Myotis brandtii*) ja viiksisiipan (*Myotis mystacinus*) pystyy erottamaan vain anatomisten rakenteiden perusteella. Viiksisiippalajit saalistavat mieluiten metsäisissä maisemissa. Ne pystyttelevät poissa aukeilta alueilta ja karttavat valoisia alueita. Viiksisiippojen päiväpiilo voi löytyä rakennuksista ja talviasumus luolasta.

Vesisiippa (*Myotis daubentonii*) saalistaa pääasiassa surviaissääskiä veden pinnasta, mutta laji voi saalistaa myös lehti- ja sekametsien aukkopaikoilla. Vesisiippojen mieluisinta elinympäristöä ovat metsät, joissa on pienipiirteisiä vesistöjä ja kosteikoita. Ne välttävät valoisia alueita, joilla ne voivat joutua petojen saaliiksi. Öiden pimentyessä ne saalistavat pimeiden rantojen lisäksi myös avoimilla alueilla veden pinnan lähellä. Voimakas tuuli häiritsee saalistamista veden pinnalta. Vesisiipan talvipiiloina ovat usein kosteat luolat, joissa se talvehtii lajitoveriensa kanssa.

Korvayökkö (*Plecotus auritus*). Korvayökön voi hyvissä olosuhteissa tunnistaa jopa lennosta, sillä sen korvat ovat todella pitkät, noin puolet eläimen ruumiin pituudesta. Laji on erikoistunut tarkkaan kuunteluun ja taidokkaaseen lentoon. Laji suosii elinympäristönään sekä metsiä että kulttuuriympäristöjä. Korvayökön päiväpiilon voi löytää rakennuksista, ja esimerkiksi vanhojen kirkkojen katonrajassa asustelevia yhdyskuntia tunnetaan.

Kartoitusalueella voi esiintyä myös muita lepakkolajeja kuin yllä mainittuja.

2.2 Lepakoiden suojelua koskeva lainsäädäntö

Suomessa esiintyvät lepakkolajit on listattu EU:n luontodirektiivin (92/43/EEC) liitteessä IV(a). Kaikki Suomessa esiintyvät lepakot ovat siten suojeltuja luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla. Lain

mukaan lajien tappaminen, pyydystäminen ja niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä. Suomi liittyi vuonna 1999 Euroopan lepakoidensuojelusopimukseen (EUROBATS 1991). Sopimus velvoittaa huolehtimaan lepakoiden suojelusta lainsäädännön kautta ja säilyttämään ja suojelemaan lepakoille merkittäviä ruokailualueita. Luonnonsuojelulain 4 §:n mukaan "*Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, Suomea velvoittavissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään luonnon ja luonnonvaraisten eliölajien suojelusta*". Lisäksi lepakot ovat rauhoitettuja luonnonsuojelulain 8. luvun yleisten rauhoitussäännöksien (§ 68, 69 ja 70) mukaan.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan 78 §:n määräyksistä voidaan poiketa vain "*jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle*". Lisäksi poikkeamisen tulee olla ainoa tyydyttävä ratkaisu ja poikkeus voidaan hyväksyä vain tiettyjä 83 §:ssä mainittuja tarkoituksia varten. Lupa kiellosta poikkeamiseen on haettava paikallisen ELY-keskuksen ympäristöviranomaiselta, joka voi poikkeustapauksessa myöntää luvan, mikäli perusteiden arvioidaan täyttyvän.

2.3 Lepakoiden käyttämien alueiden luokittelu

Maankäytön suunnittelussa lepakoiden käyttämät alueet luokitellaan Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen ohjeistuksen (SLTY 2023) mukaan seuraavasti:

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka
- Ehdottomasti säilytettävä, häirintä tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty
- Hävittämiselle tai heikentämiselle haettava lupa paikalliselta ELY-keskukselta
- Suunnittelussa tulisi huomioida paikkaan liittyvät reitit ja ruokailualueet

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti
- Alue, jolla saalistaa monta lajia ja/tai merkittävä määrä yksilöitä
- Maankäytössä huomioitava alueen arvo lepakoille (EUROBATS)
- Todettu tai todennäköinen siirtymäreitti: jos reitti katkaistaan, tulisi toteuttaa korvaava reitti
- Tulisi huomioida alueelle johtavat mahdolliset reitit, alueen läheisyydessä sijaitsevat potentiaaliset lisääntymispaikat ja siirtymäreittien päissä olevat saalistusalueet

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue
- Lepakoiden käyttämä alue, laji/tai yksilömäärä pienempi
- Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille
- Ei mainittu luonnonsuojelulaissa eikä suoranaisia suosituksia EUROBATS-sopimuksessa

Suomen Lepakkotieteellinen Yhdistys ei lepakkokartoitusohjeessaan (2023) yksisanaisesti määrittele yksilö- tai lajimääriä, minkä perusteella alue, jolla lepakoita esiintyy, kuuluisi luokkaan II tai III. Selvyyden ja raportoinnin yhtenäisyyden vuoksi, Ramboll Finland Oy määrittelee luokkaan II kuuluvaksi sellaiset alueet, joilla havaitaan enemmän kuin yksi laji ja/tai viisi yksilöä saalistamassa vähintään kahdella kartoituskerralla. Luokkaan III määritellään alueet, joilla samalla alueella saalistaa yksi laji ja 2–4 yksilöä vähintään kahdella kartoituskerralla. Yksittäisten lepakoiden saalistus- tai havaintoalueita ei rajata, ellei aluetta jostain muusta syystä voida pitää merkittävänä, esimerkiksi merkittävänä siirtymäreittinä.

3. AINEISTO JA MENETELMÄT

3.1 Selvitysalue

Selvitysalueena toimi kuvassa 3 esitetty alue Linnaistenmetsän asemakaava-alueella ja sen ympäristössä. Selvitysalue kattoi pääasiassa nykyistä metsäaluetta, mutta myös hieman sitä reunustavia asuinrakennuksia. Metsät olivat pääosin varttuneita kangasmetsiä. Selvitysalueen iäkkäimmät metsäkuviot sijoittuvat alueen etelä- ja pohjoisosiin. Selvitysalueen itäosassa on lisäksi melko iäkästä kalliomännikköä. Iäkkäimmät metsäalueet sijoittuvat pääosin asemakaavassa rakentamiseen osoitetun alueen ulkopuolelle. Varttuneet metsät ovat lepakoille hyvin soveltuvia elinympäristöjä.

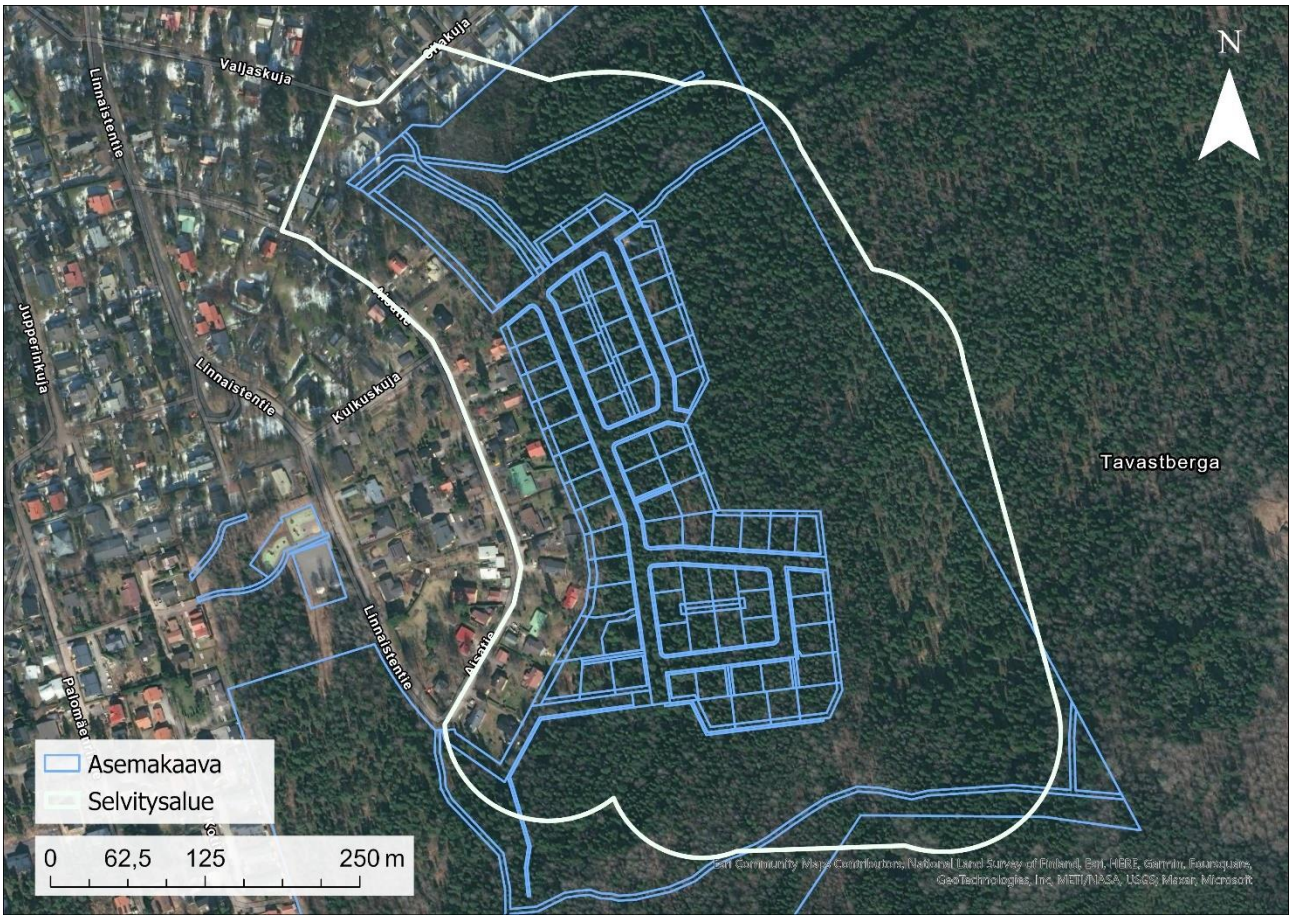

Kuva 3. Asemakaava sekä selvitysalue.

3.2 Aikaisemmat havainnot

Alueelta ei ole tiedossa aikaisemmin laadittuja varsinaisia lepakkoselvityksiä eikä Suomen Lajitietokeskuksen (2023) aineistossa ole alueelta aiempia havaintoja lepakoista.

3.3 Aktiivikartoitus

Selvitysalueella suoritettiin lepakkokartoitukset kesä-elokuussa, eli lepakoiden lisääntymiskaudella. Kartoitus suoritettiin aktiividetektorin avulla maastotyönä, jolloin saatiin selville alueella esiintyvät lajit/lajiryhmät ja voitiin arvioida alueen käyttöaste. Lepakoiden havainnointiin käytettiin ultraääni-ilmaisinta (Batbox Griffin sekä Anabat Scout), jolla pystytään havainnoimaan lepakoiden päästämät kaikuluotausäänet maastossa

ja tarvittaessa tallentamaan ääniä myöhempää tarkistusta varten. Samalla lepakoista pyrittiin tekemään myös näköhavaintoja. Havaintojen sijainnit merkittiin ylös tablettitietokoneella Field Maps -paikkatietosovellukseen. Suuntaa antava kartoitusreitti on esitetty kuvassa 4. Kartoituskerroilla alueella kuljettiin myös viivan kuvastaman reitin ulkopuolella eri puolilla aluetta. Ensimmäisellä kartoituskerralla ennen aktiivikartoitusta selvitysalueella kierrettiin noin 2 tunnin ajan kahden henkilön toimesta etsien lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvia kohteita.

Lepakoiden esiintymistä selvitettiin selvitysalueella yöaikaan aktiividetektorin avulla kolmella yöllisellä maastokäynnillä 5.–6.6., 27.–28.7. ja 15.–16.8.

Sääolosuhteet olivat kaikilla käyntikerroilla lepakoiden selvittämiseen hyvin soveltuvat:

- 5.–6.6. lämpötila 10–14 °C, lähes pilvetöntä, heikkoa tuulta. Selvitys tehtiin klo 22.15–2.15.
- 27.–28.7. lämpötila oli 14–18 °C, pilvistä, heikkoa tuulta. Selvitys tehtiin klo 21.30–02.30.
- 15.–16.8. lämpötila oli 18 °C, puolipilvistä-pilvistä, heikkoa tuulta. Selvitys tehtiin klo 21.45–01.45.

Selvityskerroilla laskettiin havaintojen lukumäärä ja pyrittiin tunnistamaan lepakot lajilleen jo maastossa. Havaintojen määrä ei kerro suoraan yksilömäärästä, sillä sama liikkeellä oleva yksilö on voitu havaita toistuvasti.

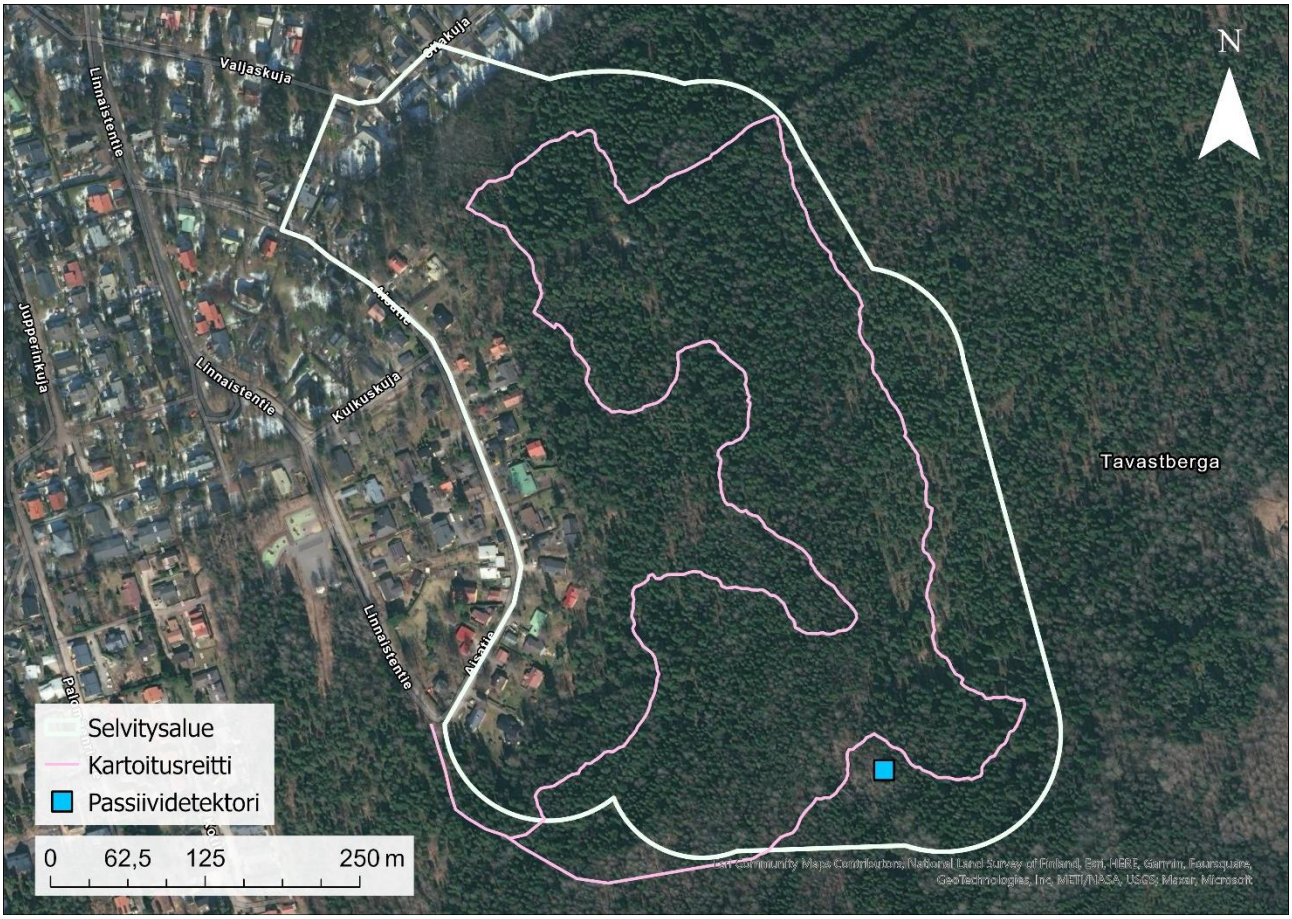

Kuva 4. Suuntaa-antava kartoitusreitti sekä passiividetektorin sijainti selvitysalueella.

3.4 Passiivikartoitus

Selvitysalueen kaakkoisosaan sijoitettiin toisen lepakkokartoituskerran (27.7.2023) yhteydessä passiividetektori (Anabat Swift), joka tallensi lepakkojen kaikuluotausääniä noin 2,5 viikon ajan. Detektori sijoitettiin edellä mainittuun osaan aluetta, koska sen katsottiin metsän rakennepiirteiden vuoksi olevan potentiaalisin kohde useampien lajien esiintymiselle ja alueen lähistöllä oli havaittu kolopuu, jota lepakot

saattaisivat käyttää päiväpiilonaan. Passiividetektorin sijoituspaikka on esitetty kuvassa 4. Passiividetektori noudettiin maastosta 15.8. aktiivikartoituksen yhteydessä. Passiividetektorin tallentamat äänitteet tarkastettiin myöhemmin tietokoneella analyysiohjelmaa (Anabat Insight) käyttäen ja niistä tunnistettiin passiividetektorin lähiympäristössä liikkuneet lepakkolajit.

4. TULOKSET

4.1 Aktiivikartoitus

Linnaistenmetsän alueella havaittiin kahta eri lepakkolajia tai -lajiryhmää. Runsaimmin havaintoja, 23 kpl, kertyi Suomen yleisimmästä lepakkolajista, pohjanlepakosta. Lisäksi kesä- ja heinäkuun kartoituskerroilla havaittiin kummallakin yksi viiksi- tai isoviiksisiippa. Aktiivikartoituksen havainnot on esitetty taulukossa 1 sekä kuvissa 5 ja 6.

Aktiivikartoituksen havaintojen tulkittiin koskevan kesäkuun kartoituskäynnin osalta minimissään viittä pohjanlepakkoyksilöä ja yhtä viiksisiippa- tai isoviiksisiippayksilöä. Heinäkuun kartoituskäynnin yksilömääräksi tulkittiin pohjanlepakoiden osalta minimissään kuusi. Viiksisiippa- tai isoviiksisiippayksilöitä havaittiin heinäkuussakin yksi. Elokuun kartoituskerran yksilömääräksi tulkittiin 3 pohjanlepakkoa.

Taulukko 1. Aktiivikartoituksessa tehdyt lepakkohavainnot.

Laji	Yksilömäärä	Päivämäärä	Havainnon tyyppi
pohjanlepakko	1	5.6.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	5.6.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	5.6.2023	saalistava
pohjanlepakko	2	5.6.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	5.6.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	5.6.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	kiertelevä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	2	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	15.8.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	15.8.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	15.8.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	15.8.2023	ohilentävä
viiksisiippalaji	1	5.6.2023	ohilentävä
viiksisiippalaji	1	27.7.2023	ohilentävä

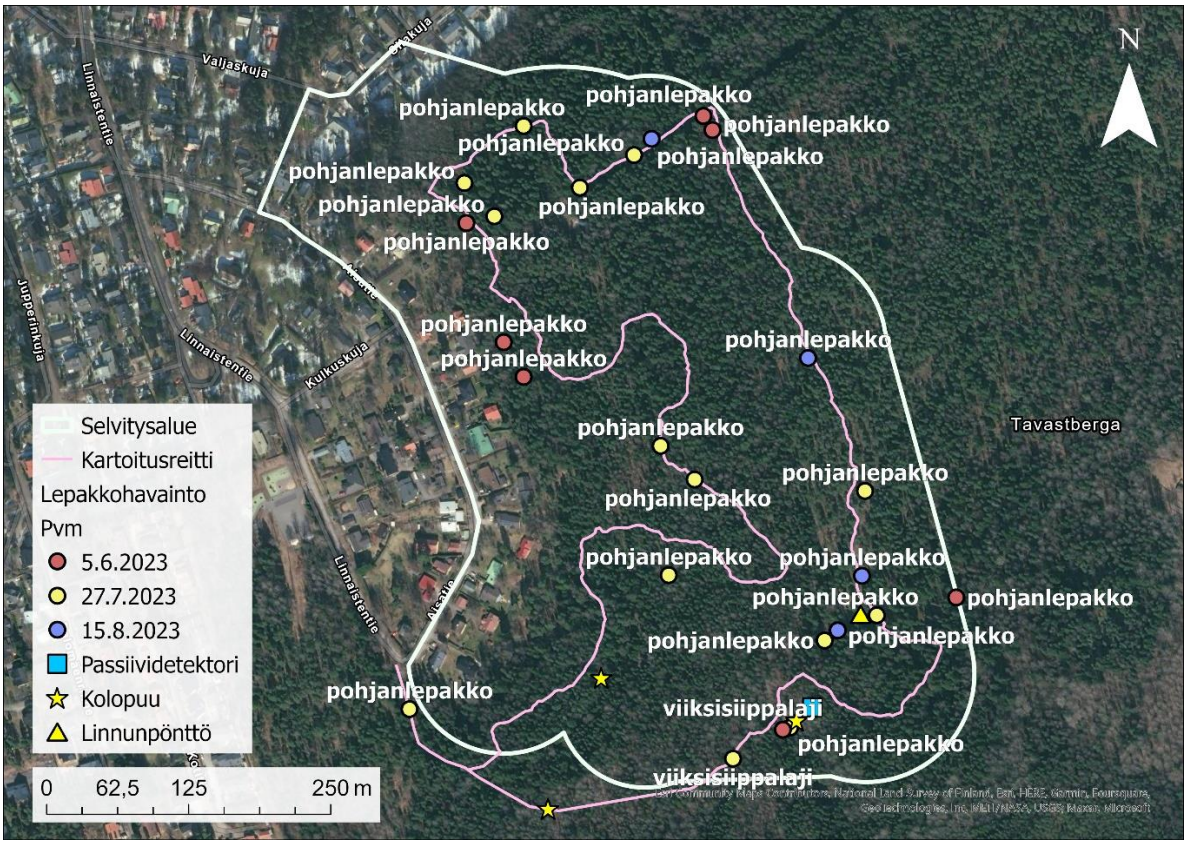

Kuva 5. Aktiivikartoituksen aikana tehdyt havainnot. Yksi havaintopiste ei tarkoita yhtä yksilöä.

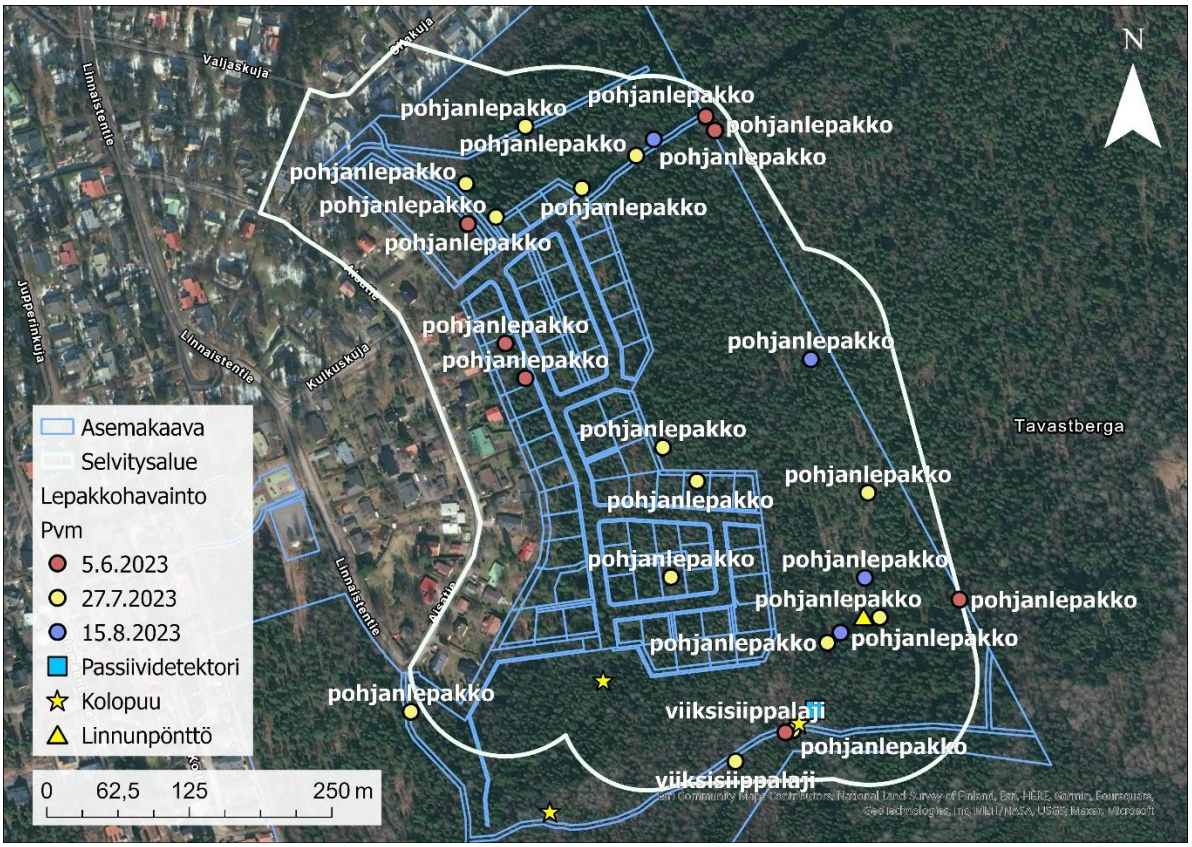

Kuva 6. Aktiivikartoituksen tulokset suhteessa asemakaavaan.

4.2 Passiivikartoitus

Passiivikartoituksessa havaittiin kaksi eri lepakkolajia, pohjanlepakko ja viiksi- tai isoviiksisiippa. Samat lajit havaittiin myös aktiivikartoituksessa. Havaintojen määrä vaihteli runsaasti eri öinä: parhaana yönä passiividetektori oli havainnut lepakon 25 kertaa, huonoimpina ei yhtäkään. Osana öistä lepakot eivät ilmeisesti liikkuneet passiividetektoriinkin äänihavaintoina tallentuneen sateen vuoksi ollenkaan. Viiksisiippa- tai isoviiksisiippa oli passiividetektoriaineistossa huomattavasti runsaampi kuin pohjanlepakko, mikä kielii lajin käyttävän tätä osaa selvitysalueesta saalistamiseen säännöllisesti. Passiividetektorin havaintomäärät on esitetty kuvassa 7.

Kuva 7. Passiividetektorin lepakkohavainnot per vuorokausi. Havaintomäärä ei tarkoita lepakoiden yksilömäärää.

4.3 Lepakkoalueet

Linnaistenmetsän selvitysalueella havaittiin sekä kesä- että heinäkuun kartoituskäynnillä kaksi eri lepakkolajia ja vähintään viisi lepakkoyksilöä. Aktiivikartoitusdatan lisäksi passiivikartoitusaineisto kertoo, että alueella ruokailee oletettavasti useita viiksisiippoja ja joitakin pohjanlepakoita. Koska aktiivikartoituksen havainnot jakautuvat alueella tasaisesti, on lähes koko selvitysalue tulkittavissa luokan II lepakkoalueeksi (SLTY 2023). Selvitysalueelle sijoittuva luokan II lepakkoalue on esitetty kuvissa 8 ja 9. Käytännössä luokan II lepakkoalue kattanee lähes koko laajan Linnaisten metsäalueen, mutta tässä työssä lepakoiden esiintymistä selvitettiin rajatummalla alueella.

Alueelta ei pystytty kartoituksen yhteydessä todentamaan yhtäkään luokan I lepakkoaluetta eli lepakoiden suojeltua lisääntymis- ja levähdyspaikkaa (SLTY 2023). Alueella havaittiin kuitenkin kaksi kolopuuta ja yksi linnunpönttö, jotka kaikki voisivat toimia lepakoiden päiväpiiloina ja siten lisääntymis- ja levähdyspaikkoina. Lisäksi noin 50 m etelään selvitysalueen eteläreunasta havaittiin yksi kolopuu. Lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi sijaita myös lähialueen rakennuksissa, selvitysalueen ulkopuolisella metsäalueella tai selvitysalueella kolopuissa, joita ei selvityksen yhteydessä havaittu.

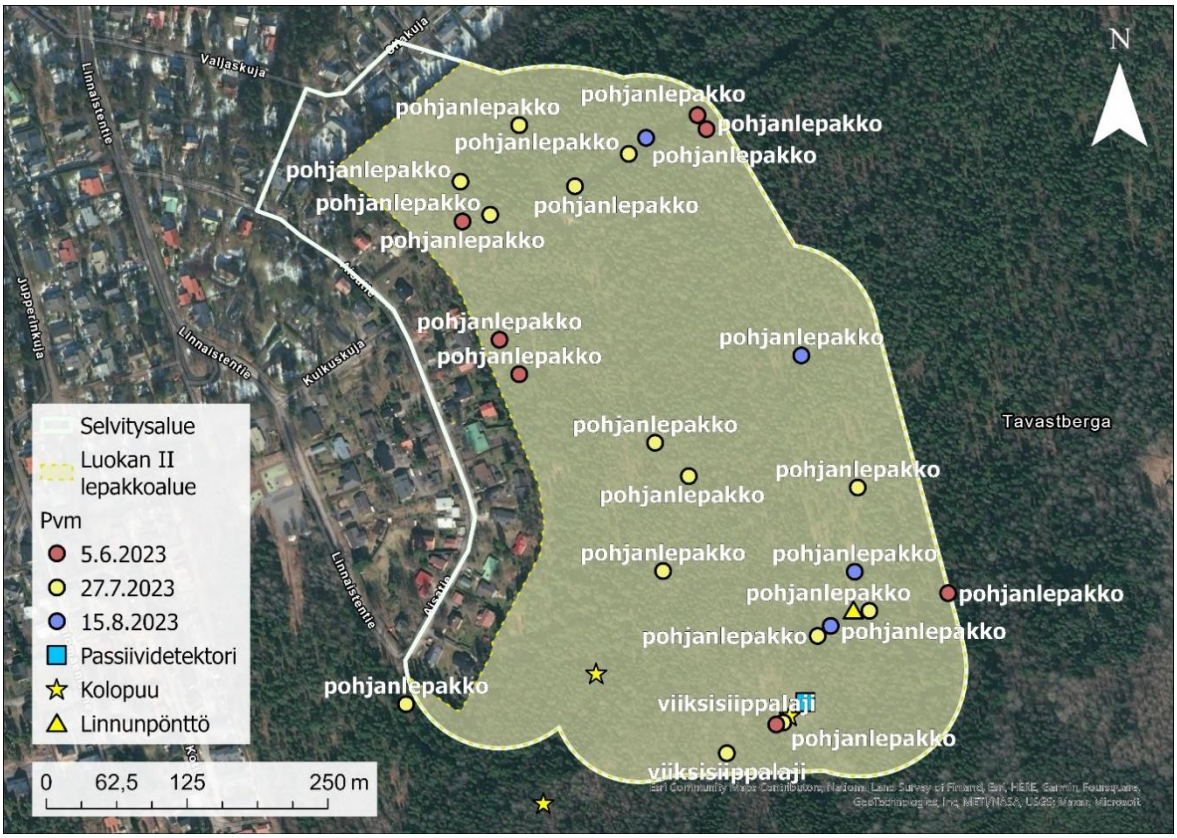

Kuva 8. Luokan II lepakkoalueen ja lepakkohavaintojen sijoittuminen selvitysalueelle.

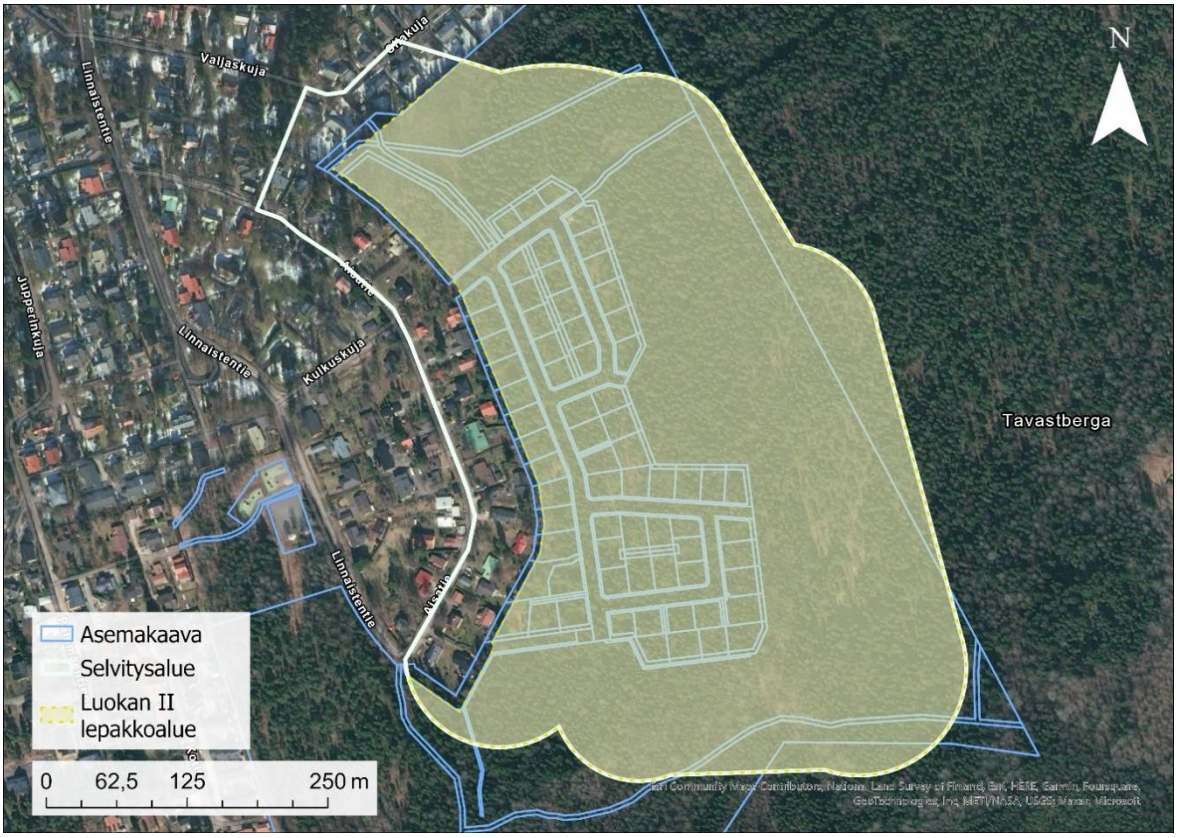

Kuva 9. Luokan II lepakkoalueen sijoittuminen suhteessa asemakaavaan.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Selvitysalueella tehtiin aktiivi- ja passiivikartoituksissa havaintoja pohjanlepakosta sekä viiksi- tai isoviiksisiipasta. Aktiivikartoituksessa runsaampi laji oli pohjanlepakko, passiivikartoituksessa viiksi- tai isoviiksisiippa. Viiksi- tai isoviiksisiipan aktiivikartoituksen aikaiset havainnot sijoittuivat pienelle alueelle selvitysalueen eteläosaan.

Alueen lepakkolajisto on melko tyypillinen, vaikkakin hieman odotettua vähälajisempi. Myös viiksi- tai isoviiksisiipan havaintojen puuttuminen valtaosalta selvitysalueelta poikkesi odotetusta, sillä metsä on selvitysalueella rakenteeltaan suhteellisen yhtenäinen, vaikkakin puiden ikä- ja lajijakaumassa on osa-alueittain jonkin verran eroa. Pohjanlepakon suhteellinen runsaus viiksi- tai isoviiksisiippaan nähden oli kuitenkin odotettua. Metsäalueen aukkopaikat, kuten polkujen ja ojien varret, kallioalueet, soistumat ja entisen sähkö- tai puhelinlinjan johtoaukea selvitysalueen pohjoisosassa ovat pohjanlepakoille mieluisia saalistuspaikkoja. Siipat suosivat sen sijaan puustoisuutensa vuoksi varjoisia ja suojaisia alueita.

Selvitysaluetta lähin aiemmin tunnettu lepakkoalue on Vantaan kaupungin karttapalvelun (2023) mukaan Lammaslampi, joka sijaitsee noin kilometrin päässä selvitysalueelta koilliseen. Se on tunnistettu Lammaslammen asemakaava-alueen luontoselvityksessä (Makkonen ym. 2022) luokan III lepakkoalueeksi. Lammaslammelle on metsäinen yhteys selvitysalueelta ja samat lepakot saattavatkin liikkua molemmilla alueilla ruokailemassa saalistusyönsä aikana. Lammaslammen lepakkoalueen sijainti suhteessa selvitysalueeseen on esitetty kuvassa 10. **Lepakoiden kannalta on tärkeää säilyttää metsäinen yhteys Lammaslammen ja Linnaistenmetsän välillä.**

Kuva 10. Lammaslampi, kartan pohjoisosassa, on todettu aiemmin luokan III lepakkoalueeksi (Makkonen ym. 2022).

Kartoitusten perusteella selvitysalueelta rajattiin yksi laaja luokan II lepakkoalue, joka on tärkeä lepakoiden saalistusalue. Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2023) ohjeiden mukaisella luokan II lepakkoalueella ei ole samanlaista luonnonsuojelulain turvaa, kuten luokan I lepakkoalueilla, jotka ovat luonnonsuojelulain 78 §:n mukaisia suojeltuja lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Luonnonsuojelulain 4 §:n mukaan Suomea velvoittavia kansainvälisiä sopimuksia, kuten EUROBATS-sopimusta, tulee kuitenkin noudattaa. EUROBATS-sopimuksen mukaan lepakoiden suojelun kannalta merkittävät alueet tulee pyrkiä säilyttämään mahdollisuuksien mukaan. Edellä mainittujen seikkojen pohjalta selvitysalueelle suunnitellulle asuinrakentamiselle ei ole tämän selvityksen perusteella estettä. **Kartoitusten pohjalta rajattu luokan II lepakkoalue on kuitenkin merkittävä lepakoiden saalistusalue ja alue olisi suositeltavaa säilyttää metsäisenä.** Mikäli lepakkoselvitys olisi toteutettu laajemmalle alueelle, jatkuisi luokan II lepakkoalue todennäköisesti selvästi laajempana tämän työn selvitysalueen etelä- ja itäpuolella.

Kesäkuussa 2023 astui voimaan uusi luonnonsuojelulaki, jossa uutena asiana säädettiin myös varovaisuusperiaatteesta. Lain 7 §:n mukaan *”Tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen mukaisessa päätöksenteossa kiinnitetään huomiota luonnon monimuotoisuuden merkittävän vähenemisen tai häviämisen uhkaan, vaikka siitä ei olisi olemassa varmistettua tieteellistä tietoa”.* Lain uutuuden takia ei 7 §:n soveltamisesta ole olemassa vielä ennakkotapauksia. Tämän pykälän huomioiminen tulisi erityisesti kyseeseen, mikäli tässä työssä olisi löydetty asemakaavassa asuinrakentamiseen osoitetulta tai muuten maankäytöltään muuttuvalta alueelta lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikaksi soveltuvia alueita. **Kartoituksessa löydetyistä kolopuista lähin asettuu noin 40 m päähän lähimmästä rakennuspaikasta rakentamisalueen etelälaidassa (ks. kuva 6). Tämän kolopuun huomioiminen varovaisuusperiaatetta noudattaen on suositeltavaa tai mikäli tämä kolopuu olisi häviämässä rakentamisen vaikutuksesta, olisi sen soveltuvuus lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikaksi tarpeen selvittää.**

6. LÄHDELUETTELO

Hundt, L. 2012: Bat Surveys - Good practice guidelines. 2. painos. — Bat Conservation Trust.

EUROBATS. 1991. Agreement on the Conservation of Populations of European Bats. Lontoo. 4.12.1991.

Lappalainen, M., & Karhilahti, A. 2003: Lepakot: salaperäiset nahkasiivet. - Kustannusosakeyhtiö Tammi. 207 s.

Luonnonsuojelulaki 9/2023

Kyheröinen, E-M., Osara, M. ja Stjernberg, T. 2014: Agreement on the conservation of populations of European bats – National implementation report of Finland, EUROBATS.

Makkonen, H., Koskimies, P., Nieminen, M. & Vasko, V. 2022: Vantaan Lammaslammen asemakaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2022. – Faunatican raportteja 39/2022. Faunatica Oy.

Suomen Lajitietokeskus. 2023: Havaintotietokannan aineistot. Tarkistettu 9/2023.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellinen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.

Tidenberg, E. M., Liukko, U. M., & Stjernberg, T. 2019: Atlas of Finnish bats. - In Annales Zoologici Fennici (Vol. 56, No. 1-6, pp. 207-250). Finnish Zoological and Botanical Publishing Board.

Vantaan karttapalvelu. 2023. Viitattu 9/2023.

LOUNAIS-VANTAAN LINNAISTEN METSÄALUE 9.4.2024

0466 000 444

International K9 Institute

info@ik9i.com

KOIRAKARTOITUS

Liito-oravakartoituksen tilaaja on Pro Linnaistenmetsä ry. Kartoitettava alue sijaitsee Lounais-Vantaan ja Espoon rajalla. Luontokartoituskoiran avulla kartoitettiin sinisellä rajattu alue. Alueella havaittiin runsaasti liito-oravalle soveltuvaa puustoa, kuten suuria vanhoja kuusia ja haapoja. Myös liito-oravalle sopivia kolopuita havaittiin useita. Metsä oli monimuotoista vanhahkoa sekametsää. Laajempaa luontoselvitystä ei tehty. Kartoituksen toteutti International K9 Institute Oy.

Linnaistenmetsä
Lintsinskogen
Kul p
Åsukeidon
Åsukeidon
Åsukeidon

KOIRAKARTOITUS

International K9 Instituten luontokartoituskoiran avulla suoritettiin Linnaisten metsäalueella liito-oravakartoitus. Liito-oravasta saatiin useita havaintoja ja tässä raportissa havaintopisteet on dokumentoituna valokuvineen ja koordinaatteineen. Lisäksi havaintopisteet on merkitty karttaan symbolein. Alueella havaittiin sekä liito-oravan jätöksiä että liito-oravalle sopivia kolopuita. Kartalla kolopuut on merkitty vihreillä, punaisilla ja sinisillä pinneillä. Vihreä pinni on koiran ilmaisema kolopuu, jonka tyveltä tehtiin papanahavainto. Kolopuu on siis liito-oravan parhaillaan käyttämä. Punaiset pinnit ovat koiran ilmaisemia kolopuita (kohteella liito-oravan hajua mutta papanaa ei karikkeen seasta löytynyt) ja siniset pinnit tarkoittavat kolopuita, jotka eivät ole koiran ilmaisemia (soveltuvia kuitenkin liito-oravalle, joten jatkoseuranta on aiheellista). Vihreällä lipulla on merkitty liito-oravan papanahavainnot.

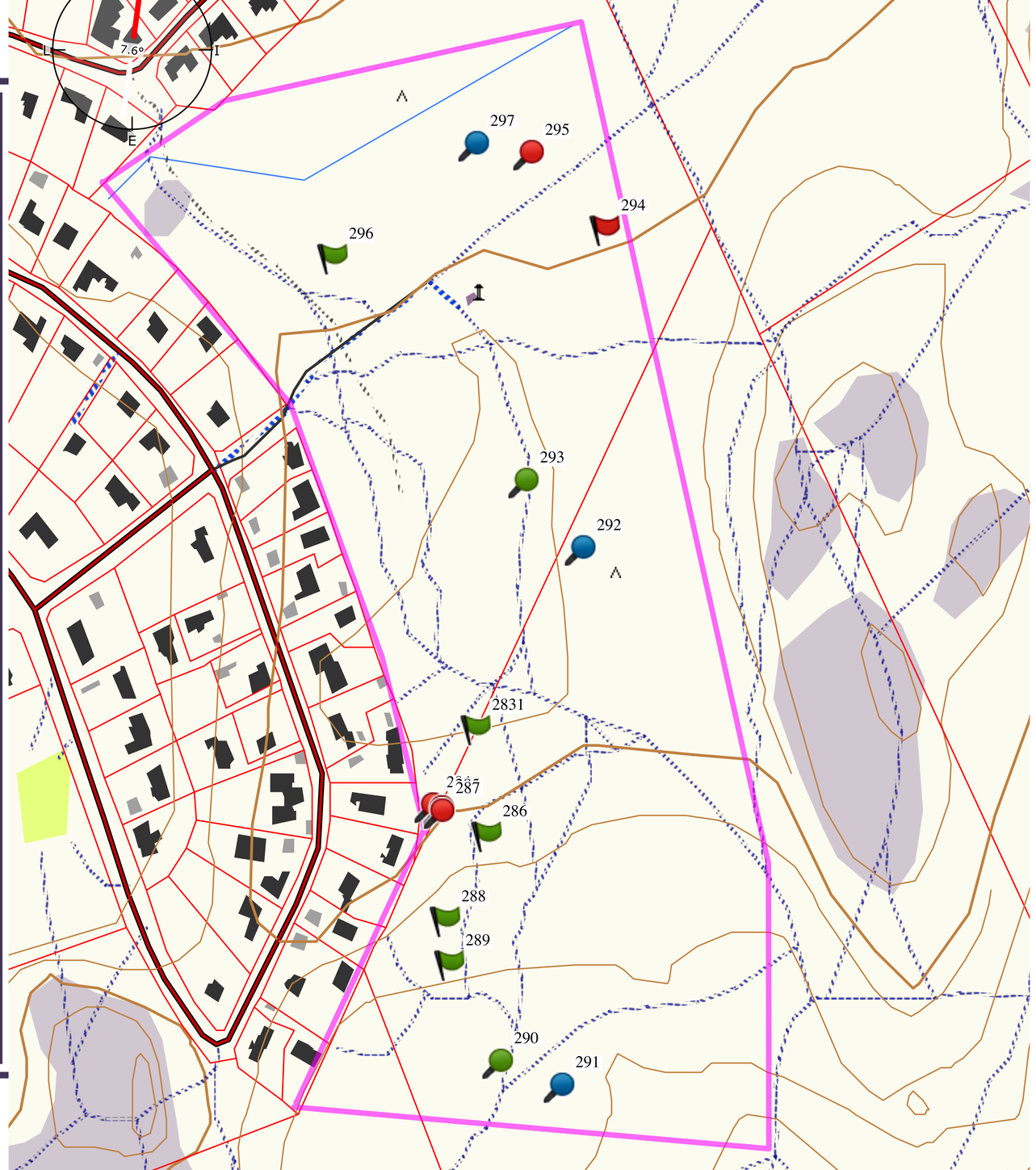

IK9I | 0466 000 444 | info@ik9i.com | Huhdintie 154 25500 Salo

KARTOISSA KÄYTETYT MERKINNÄT

Symboli	Merkitys
Punainen lippu	koiran ilmaisu, ei jätös- eikä kolohavaintoa
Vihreä lippu	koiran ilmaisu ja jätöshavainto
Punainen neula	koiran ilmaisu kolopuulla, ei jätöshavaintoa
Vihreä neula	koiran ilmaisu ja jätöshavainto kolopuulla
Sininen neula	kolopuu, ei jätöshavaintoa eikä koiran ilmaisua
Sininen pallo	risupesä, ei jätöshavaintoa eikä koiran ilmaisua
Vihreä pallo	risupesäpuu, koiran ilmaisu sekä jätöshavainto
Punainen pallo	risupesäpuu, koiran ilmaisu, ei jätöshavaintoa
Keltainen tähtilippu	koiran avulla tehty näköhavainto liito-oravasta

GPS-LAITTEESEEN HUOMIOKENTÄN LYHENTEET

Lyhenne	Merkitys	Lyhenne	Merkitys
I	Ilmaisu	H	Haapa
P	Jätöshavainto	KOI	Koivu
Q	Kuusi	LE	Leppä
MAN	Mänty	RAI	Raita
PIH	Pihlaja	KLO	Kolo
RP	Risupesä	PON	Pönttö
KELO	Kelopuu		

Esim. Koiran ilmaisukäytös kuusella, jossa jätöshavainto on IPQ ja koiran ilmaisukäytös kuusella ilman jätöshavaintoa on IQ.

Lounais-Vantaan Linnaisten metsäalue

name	cmt	sym
2831	IPQ	Flag, Green
284	IKLOH	Pin, Red
285	IKLOH	Pin, Red
286	IQP	Flag, Green
287	IKLOH	Pin, Red
288	IKOIIP	Flag, Green
289	IKOIP	Flag, Green
290	IKLOPKOI	Pin, Green
291	KLOKOI	Pin, Blue
292	KLOLP	Pin, Blue
293	IKLOKELOP	Pin, Green
294	IQ	Flag, Red
295	IKLOH	Pin, Red
296	IQP	Flag, Green
297	KLOKELO	Pin, Blue

2831 IPQ

- Tuore papanajätös kuusen tyvellä.

IK9I | 0466 000 444 | info@ik9i.com | Huhdintie 154 25500 Salo

284 IKLOH

- Koiran ilmaisema kolohaapa.

IK9I | 0466 000 444 | info@ik9i.com | Huhdintie 154 25500 Salo

285 IKLOH

- Koiran ilmaisema kolohaapa.

286 IQP

- Koiran ilmaisema papanahavainto kuusen tyvellä.

287 IKLOH

- Koiran ilmaisema kolohaapa.

IK9I | 0466 000 444 | info@ik9i.com | Huhdintie 154 25500 Salo

288 IKOIIP

- Koiran ilmaisema papanahavainto koivun tyvellä.

289 IKOIP

- Koiran ilmaisema kuivahko iäkkäämpi papana koivun tyvellä.

290 IKLOPKOI

- **Koiran ilmaisema kolokoivu, jonka tyvessä rikkoutunut papana.**

IK9I | 0466 000 444 | info@ik9i.com | Huhdintie 154 25500 Salo

291 KLOKOI

- **Kolopuu (koivu). Ei koiran ilmaisua eikä jätöshavaintoa.**

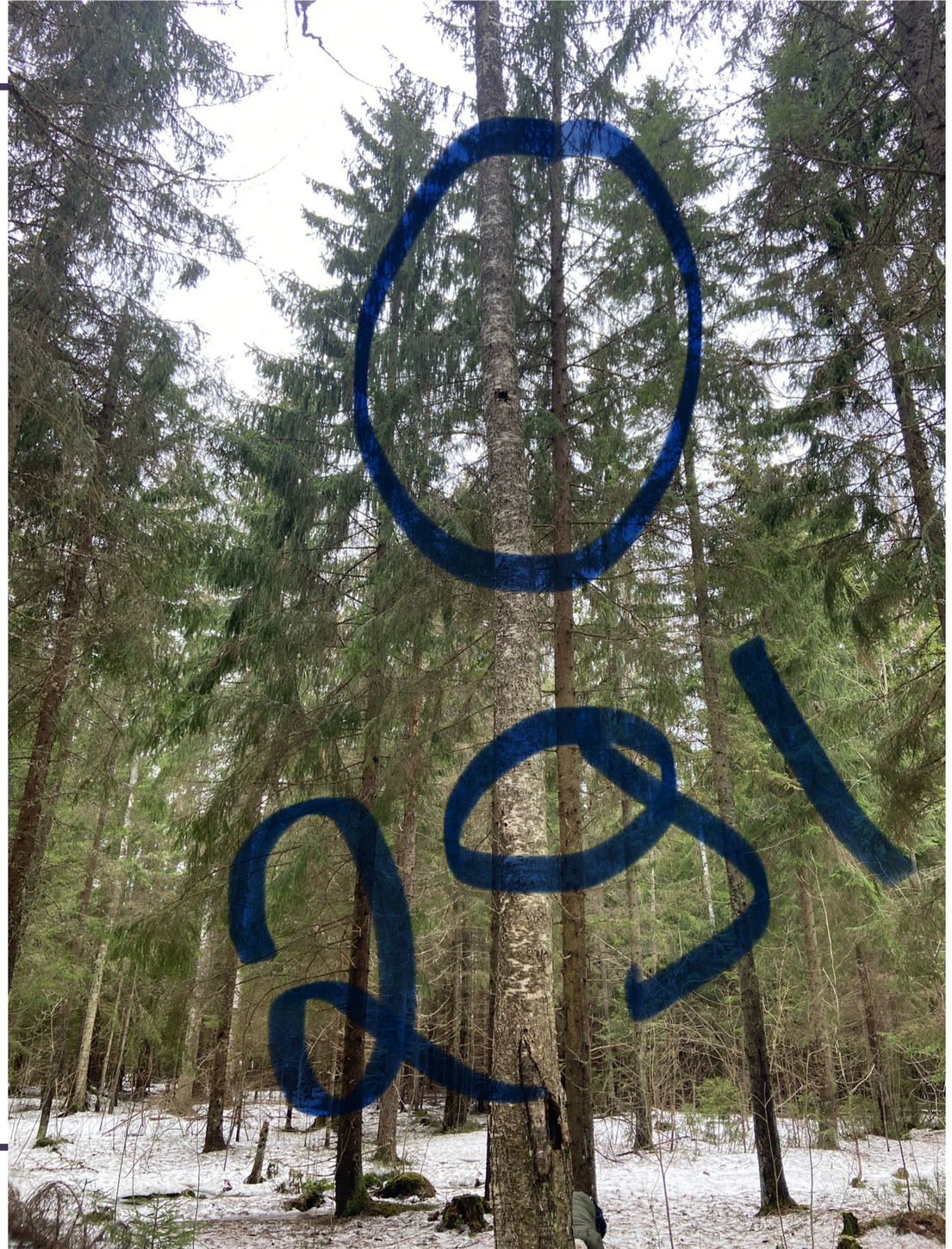

292 KLOLP

- Lahopuu jossa koloja. Ei koiran ilmaisua eikä jätöshavaintoa.

IK9I | 0466 000 444 | info@ik9i.com | Huhdintie 154 25500 Salo

293 IKLOKELOP

- Koiran ilmaisema kelopuu jossa koloja.
  Kelopuun tyvellä vanha kuiva papana.

IK9I | 0466 000 444 | info@ik9i.com | Huhdintie 154 25500 Salo

295 IKLOH

- Koiran ilmaisema kolohaapa.

IK9I | 0466 000 444 | info@ik9i.com | Huhdintie 154 25500 Salo

296 IQP

- **Koiran ilmaisema hauras ja kuiva papana kuusen tyvellä.**

297 KLOKELO

- Kelopuu jossa koloja.

IK9I | 0466 000 444 | info@ik9i.com | Huhdintie 154 25500 Salo

28 Svar på Faysal Abdis och 22 andra ledamöters motion om rådgivningsställen med låg tröskel för utbildnings-och sysselsättningstjänster till stadsdelarna i Vanda

VD/7866/00.02.00.03/2024

PT/ST-V/KA/MT/KW

Faysal Abdi och 22 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Antalet arbetslösa har ökat i huvudstadsregionen på grund av coronakrisen och kriserna till följd av krigen. Särskilt i Vanda är antalet arbetslösa och långtidsarbetslösa oroväckande högt. Antalet verkar öka hela tiden. Flygplatsens serviceområde och byggbranschen har varit stora arbetsgivare. Nu drabbas båda av en kraftig ökning av kostnadsnivån och en minskning av antalet arbetsplatser i flygplatsområdet. Enligt uppgifterna för augusti 2024 finns det 16 256 arbetslösa i Vanda, bland dem många långtidsarbetslösa och personer med ett främmande språk som modersmål, och för dem är det svårt att få ett nytt arbete.

På grund av den långsamma ekonomiska utvecklingen, den utdragna krisen i Ukraina och konflikten i Mellanöstern är det inte realistiskt att förvänta sig en vändning till det bättre. Likaså minskar digitaliseringen och möjligheterna till distansarbete antalet arbetsplatser.

Den nuvarande regeringens nedskärningar kommer att påverka de arbetslösas utkomst och göra det svårare för många arbetslösa att vara aktiva i vardagen, för att inte tala om åtgärder som främjar jobbsökning och hälsa. Redan nu är det ekonomiskt omöjligt för många arbetslösa att köpa till exempel en månadsbiljett för att röra sig med, och när stöden minskar blir det här allt svårare.

Arbets- och näringstjänsterna överförs till kommunerna 1.1.2025 och i samband med det sker strukturella ändringar i tjänsterna. Arbetskraftsservicen blir en del av kommunernas basservice och om detta misslyckas medför det ökade kostnader för kommunen. En lyckad sysselsättning kräver att staden vidtar åtgärder som har långvariga konsekvenser. Det behövs lokala och regionala åtgärder för att minska arbetslösheten och heltäckande utbildnings- och sysselsättningstjänster borde i synnerhet finnas på nära håll. För att främja Vandabornas utbildningsnivå och sysselsättning behövs konkreta, snabba och effektiva stödformer för att öka antalet personer i utbildning och arbete. ”

För att arbetslösa snabbt ska få arbete eller en lämplig studieplats föreslår vi undertecknade att staden utreder möjligheterna att inrätta rådgivningsställen för utbildnings- och sysselsättningstjänster med låg tröskel i storområdena i Vanda, nära människorna.”

Stadsfullmäktige 18.11.2024 § 30

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för sysselsättning och integration konstaterar följande som sitt svar

Sysselsättningsförvaltningen överfördes 1.1.2025 i sin helhet från staten till kommunerna. I samband med ändringen förnyades serviceområdets struktur helt och hållet. Målet är att främja snabb sysselsättning för arbetslösa och öka tillgången till tjänsterna och tjänsternas mångsidighet.

Reformen gav staden nya möjligheter till en egen aktiv sysselsättnings- och arbetskraftspolitik. Vanda kan vara en vägvisare i aktiv sysselsättning, särskilt när det gäller ungdomar. Den oro som de förtroendevalda uttrycker i motionen om ökad arbetslöshet och utmaningar i samband med ansökan om en arbets- och utbildningsplats är befogad och aktuell. Inom serviceområdet för sysselsättning och integration identifieras dessa utmaningar.

Sysselsättningsservicen erbjuder lågtröskelrådgivning i Dickursby fem dagar i veckan utan tidsbokning. På Fernissagatan verkar också Vandas flerspråkiga rådgivningstjänst, som är stadens nya basservice. Den flerspråkiga rådgivningstjänsten erbjuder personlig rådgivning och vägledning om Vanda stads, organisationers och olika myndigheters tjänster, till exempel när det gäller att fylla i blanketter och sköta digitala ärenden, förstå myndighetsbeslut och processer samt i frågor som gäller arbete och utbildning.

Det att sysselsättningsservicens egen rådgivning och den flerspråkiga rådgivningstjänsten betjänar i samma utrymme, gör skötseln av ärenden smidigare och ökar tjänsternas tillgänglighet. Denna nya servicehelhet är högklassig och effektiv kundservice och ligger intill goda trafikförbindelser. Helheten av rådgivningstjänster kräver också i sin nuvarande form mycket resurser, vilket gör det svårt att förankra den på flera verksamhetsställen.

Serviceställena i områdena svarar på kundernas önskemål, men nackdelen med dem är förutom de ökade kostnaderna också att de ska kunna stå till tjänst med tillräcklig sakkunskap, hantera vikariat och frånvaro samt svara på kundtrycket. Om servicestället är litet skulle man förmodligen bli tvungen att begränsa serviceutbudet på förhand, vilket inte motsvarar kundernas önskemål och sysselsättningsservicen har ingen effektiv användning av resurser.

I praktiken möjliggör den nuvarande höga arbetslösheten och de resursutmaningar som förändringarna vid årsskiftet medfört för närvarande inte att rådgivningstjänsterna utvidgas utanför Dickursbys två serviceställen, Näckrosvägen och Fernissagatan. Vanda stads serviceområde för sysselsättning och integration identifierar dock behovet av regionala tjänster och ökar i mån av möjlighet samarbetet i de olika områdena i Vanda, stadsbornas delaktighet och tjänsternas tillgänglighet. Som ett exempel på detta betjänar Vandas flerspråkiga rådgivningstjänst redan nu, förutom i Dickursby, även i Myrbacka, i Vandainfos lokaler och International House i Helsingfors.

Kundernas ekonomiska utmaningar i anslutning till t.ex. mobilitet underlättas bäst av de nya möjligheter som digitala tjänster erbjuder. I praktiken kan alla tjänster i anslutning till sysselsättningen, om inte annat uttryckligen avtalas, numera skötas elektroniskt. Sysselsättnings- och integrationsservicen inverkar för sin del på den fortsatta utvecklingen av tjänsternas klarspråklighet och på utvidgningen av språkutbudet.

Vanda har långa traditioner av gott samarbete mellan staden och olika organisationer. I Vanda finns ett aktivt organisationsfält där man utför högklassigt arbete. Ett bra exempel är projektet Tsempataan! Tsempataan!, som verkar med permanent finansiering från STEA, är ett gemensamt projekt mellan fyra organisationer, vars verksamhet baserar sig på ett nära samarbete och ett genuint partnerskap mellan

invandrarorganisationer och myndigheter och som erbjuder handledning och rådgivning även i frågor som gäller sysselsättning och utbildning. Projektets serviceställen finns i Myrbacka, Håkansböle, Dickursby och Björkby. Samarbetet med organisationerna är det mest kostnadseffektiva och kanske också det snabbaste sättet att också få kompetens i anslutning till sysselsättning och utbildningsfrågor på serviceställena i Vanda.

Enligt vår egen uppföljning har de frågor som mest ställs i rådgivningen att göra med inledandet av jobbsökningen, anmälan som arbetssökande samt olika frågor som gäller utkomstskyddet för arbetslösa. Dessa är bl.a. skyldighet att söka arbete, begäran om utredning, utlåtanden och påminnelsebrev. Kunderna frågar också hur man får kontakt med den egna tjänstepersonen eller hur man kommer till en viss tjänst, såsom en kurs i finska. I sådana rena myndighetsfrågor kan organisationerna naturligtvis inte ta ställning, men de kan öka den allmänna kännedomen om t.ex. e-tjänsterna.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 34

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Faysal Abdi och de 22 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

———

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 43

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Faysal Abdi och de 22 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Det antecknades att socialdemokraternas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

”Vandas modell för utbildnings- och sysselsättningstjänster bör utvecklas för att bättre möta behovet av närservice och de arbetslösas individuella behov.”

———

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Faysal Abdis och 22 andra ledamöters motion om rådgivningsställen med låg tröskel för utbildnings-och sysselsättningstjänster till stadsdelarna i Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Susanna Taipale-Vuorinen, direktör för sysselsättnings- och integrationsservicen
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Matalan kynnyksen koulutus- ja työllisyyspalvelun neuvontapisteitä Vantaan kaupunginosiin	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Työttömien määrä on kasvanut pääkaupungin seudulla koronan ja sotien aiheuttamien kriisien takia. Erityisesti Vantaalla työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä on huolestuttavan korkea. Määrä näyttää lisääntyvän koko ajan. Lentokentän palvelualue ja rakennusala ovat olleet suuria työllistäjiä. Nyt molemmat kärsivät kustannustason voimakkaasta noususta ja työpaikkojen vähentymiseen lentokenttäalueella. Työttömiä on Vantaalla elokuun 2024 tiedoilla 16.256 henkilöä, heidän joukossaan on paljon vieraskielisiä ja pitkäaikaistyöttömiä, joiden uudelleen työllistymisessä on haasteita. Hitaan talouden kehittymisen, Ukrainan kriisin pitkittymisen ja Lähi- Idän konfliktin takia ei ole realistista odottaa mitään käännettä parempaan. Samoin digitalisaatio ja etätyön mahdollisuudet vähentävät työpaikkoja. Nykyisen hallituksen leikkaukset tulevat vaikuttamaan työttömien toimeentuloon, vaikeuttaen monien työttömien arkiaktivisuutta, puhumattakaan työnhakemista ja terveyttä edistävistä toimista. Jo nyt monelle työttömälle on taloudellisesti mahdotonta ostaa esimerkiksi kuukausilippua, jolla pääsisi liikkumaan, niin tukien pienentymisen takia se on entistä vaikeampaa. TE-palvelut siirtyvät kuntiin 01.01.2025 ja sen yhteydessä tapahtuu rakenteellisia palvelumuutoksia. Työvoimapalveluista tulee osa kuntien peruspalveluja ja sen epäonnistuminen tuo lisää kustannuksia kunnalle. Onnistunut työllistäminen vaatii kaupungilta toimenpiteitä, joilla on pitkäkestoisia vaikutuksia. Työttömyyden vähentämiseksi tarvitaan paikallisia ja alueellisia toimia erityisesti kattavia koulutus- ja työllisyyspalveluja tulisi saada läheltä. Vantaalaisten koulutustason ja työllisyyden edistämiseksi tarvitaan konkreettisia, nopeita ja tehokkaita tukimuotoja, joilla saadaan koulutuksessa ja töissä olevien määrää kasvatettua.	Aloitteen tekijät Faysal Abdi Aloitteen allekirjoittajat: 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Marjo Vacker 3. Jussi Särkelä 4. Antero Eerola 5. Jari Jääskeläinen 6. Funda Demiri 7. Tiina Tuomela 8. Pirjo Luokkala 9. Hanna Valtanen 10. Anu Hall 11. Pirkko Letto 12. Minna Räsänen 13. Eva Tawasoli 14. Jari Sainio 15. Vaula Norrena 16. Matilda Stirkkinen 17. Naima EL Issaoui 18. Maija Rautavaara 19. Chau Nguyen 20. Nina Nummela 21. Reija Friman 22. Tuire Kaimio

Työttömien nopean työllistymisen tai sopivan koulutuspaikan löytymiseksi me allekirjoittaneet ehdotamme, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia perustaa matalankynnyksen koulutus- ja työllisyyspalveluiden neuvontapisteitä Vantaan suuralueisiin, lähelle ihmisiä. Vantaalla 18.11.2024 Faysal Abdi, sd	